

Nilamba: Bible for 1 Corinthians, 1 John, 1 Peter, 1 Thessalonians, 1 Timothy, 2 Corinthians, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Acts, Colossians, Ephesians, Galatians, Hebrews, James, John, Jude, Luke, Mark, Matthew, Philemon, Philippians, Revelation, Romans, Titus

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

Chapter 1

¹Kitabu kya ukoo wa Yesu kilisito mwana waki Daudi , mwana waki ibulaimu. ²Ibulaimu ali tata waki Isaka ,nu Isaka tata waki Yakobo, nu Yakobo tata waki Yuda niantua akue. ³Yuda alii tata waki Pelesi nu Sela kwaki Tmali, Pelesi tata waki Hezeloni nu Heziloni tata waki Lamu.⁴Lamu ali tata waki Aminadabu, Aminadabu tata waki Nashoni,nu Nashoni tata waki Salimoni, ⁵Salimoni ali tata waki Boazi kwaki Lahabu, Boazi tata waki Obedi kwaki Lutii, Obedi tata wakii Yese, ⁶Yese ali tata wakii mutemi Daudi. Daudi alikulaa tata wakii suleimani kwakii mukiima nuaki Uria.⁷Suleimani ali tata waki Lehoboamu, Lehoboamu tata wakii Abiya,tata wakii Asa. ⁸Asa ali tata wakii yehoshafati, Yehoshafati tata waki Yolamu, nu Yolamu , tatawaki Uzia.⁹Uzia ali tata waki Yosamu, Yosamu tata waki Ahazi ttata wakii Hezekia. ¹⁰Hezekia ali tata wakii Manase tata waki Amoni nu Amoni tata wakii Yosia . ¹¹Yosia alii tata wakii Yekonia nu anunaa akue imatungo makusolua kuyukaa ku Babeli.¹²Ni pembele kina nusolua kuyenda ku Babeli, Yekonia alikula tata waki Shatieli alii kukuu wakue nu Zelubabu. ¹³Zelubabeli alii tata waki Abiudi, Abiudi tata waki Eliakimu, nu Eliakimu tata waki Azoli. ¹⁴Azoli alii tata waki Zadoki, Zadoki tata waki Akimu , nu Akimu tata waki Eliudi. ¹⁵Eliudi ali tata waki Elieza, Elieza tata waki Matani nu Matani tata waki Yakobo. ¹⁶Yakobo alii tata waki Yusupu mugosha waki Maliamu, unuaso uyoo u Yesu alimulelue,nukuitagua kilisito ¹⁷.Uulelua tulu kupuna uu Ibulaimu mpakaa uu Daudi alii ulelua kyumi na inii, kupuna uu uu Daudi mpakaa kusholua kuyenda ku Babeli ulelua kyumi na inii , nu kupunnna kusholua kuyenda ku Babeli mpakaa kilisito ulelua kyumi na inii. ¹⁸Kulelua kwaki Yesu alii itii. unina uu Maliamu,alimuligiugue nu Yusupu , kangii alikiliatagane, nuigela kina utite ndaa kuusumi waki muau mwelu. ¹⁹Mugosha wakue u Yusupu, alii muntu wakulukulu sikalutakile kukumukolia nsoni mumazala. Nulamula kuyimia uwiligia wakue ninduyo kiunkunkuu. ²⁰Kinalushiiga kyanya mumantu igaa, Malaika waki shekulu numupunila mundoti nuuga Yusupu mwana waki Daudi , ulekiopoka kukumusola u Maliamu zii musungu wakoo, kunsooko indaa nutite yausumi waki muau mwelu . ²¹Ukakitunguila mwana wakigosha ukakumuita lina lyakue Yesu, kundogolelio ukakiaguna antu akue ni milandu yao. ²²Tulu igaa nalimapunile kukaminkiligua ikyo nalikitambulue nu shekulu kunzila nya mloti nukuuga ²³Laa, munanso nakili watonue ukikenka ndaa nu kulela mwana waki kigosha, nu ikakumuita lina lyaki Manueli- indogolelio yakue , Mukungule pamui nindishee. ²⁴Yosepu nulaila kupuna mundolo nu kutendaa kina u Malaika waki shekulu nalumulagilie numusola zii musungu wakue. ²⁵Angaiyo, sikalugonilie nnduyo mpaka kinalii witungulile mwana wakigosha numwita lina lyakue Yesu.

Chapter 2

¹Pembele uYesu kinanutula walelagua ku Bethlehemu nya Uyahudi kumtongo zaki mutemi helode , antu asomi kupuna kukilima nya kulii aliapikile ku Yelusalemu nauga ²Ukolii pii umwene namulelue mutemi wa Ayahudi . alikwamiona insonda yakue kukilima nindishe kuwizile kukumukulya. ³Tungo mutemi helode kina nwigia igaa aluswetile, nii Yelusalemu tulu palumui ninduyo.⁴Helode nuailingila akulu amakuhani tulu niandikii aantu , mwene nuakolia ,kilisito ukilelua pii , ⁵Namuila,ku Beselehemu nya Uyahudi ,kunsooko yui iyo aliyandikue nu muloti, ⁶Nindue Beselehemu , kunsii nya Yuda ,sika munino mumiongoni mwa atongeli aaYuda , kunsooko kupuna kumwako ukiiza mutemi nukakiadima antu anee aa Israeli.⁷Iyoo helode nuaita iasomi ioo unkunku nu kukiakolia matungo kii insondo kinaligiile. ⁸Nuatuma ku Beselehemu,nuiuga lendii kisakisa mumudume umwana namulelue.imatungo kinamukakumuona , ndetelii impola ninene gua nsuume kuiza⁹Pembele kinatula amwigagia umutemi , nalongoleka numusinzo waoo, ni nsonda iyo naliamionie kukilima nyatongela mpakaa pakyanya paluandi umwana nalimulelue kinawilii. ¹⁰Tungo kinaliamionie insonda ,nailoa ku ulumbi ukulu zigi. ¹¹Naingila munumba nukukuuonw umwana namulelue nu Maliamu unina wakue. namutungamila nu kukumukulia.natungula ilindo yaoo nukukumupunilia shongelio lya zahabu, uvumba,ni manemane. ¹²Mukugile nualanga mundoti alekishoka kwaki helode, iyoo nalega kushoka kunsii yao kunzila nyingii.¹³Pembele kina natula alegaa,malaika waki shekulu numupunila uYosepu mundoti nu kuuga ,uuka,musolee umwana nu nina wakue mumankile ku Misili. sagii kuko mpakaa kinanikakumuila , kunsooko Helode ukumuduma umwana wamulimansilie ¹⁴Utiku uoo u Yosepu nulaila nukukumusola umwana nu ninaa wakue nkumankila kumisili. ¹⁵Nwikalaa kuko mpakaa u Helode kinanukia .ikii nakikaminkilia ikyo ushekulu naliwakitambula kukylila ku muloti,kupuna ku misili namwita mwana wane.¹⁶Kangi u Helode kinanuona kina wamelagua niantu naasomi , nutaka zizgi. nulagilia kuyulagua kwia anaa tulu akigosha naliili ku Beselehemu ni tulu kuluandi luaso naliatite ilika lya miakaa ibilii ni pansu yakue kuliganila ni matungo naliwahakikisagia nkankana kupuna kwia antu ioo nasomi.¹⁷Papo nalukaminkiligua ulukani uloo nalilutambulue kumulomo waki muloti u Yelemia. ¹⁸Lulii nalugika ku lamah,suka,nu maombolezo makulu, Laheli nukialila iana akue, kangu nusita kupumbuligua kunsooko akutilii kankii.¹⁹Helode kinanukia, laa malaika waki shekulu numupunila Yosepu mundoti uko ku Misili nu kuuga, ²⁰Ukaa musole umwana nu ninaa wakue,muende kunsii nya Israeli kundogolelyo naliiduma uupanga wamwana wakia. ²¹Yosepu nuuka, numusola umwana palumui nu ninaa wakue, naiza kunsii nya Israeli.²²Ilagua kinanuigia u Alikelau alii mutemi mu Yuda paluandi paki tata wakue u Helode, aliopokile kuyuka kwaso. pembele kina mukungile nuatula wamulanga mundoti,nulega nuenda kumukoa wa Galilaya. ²³nuenda kikala kukisali nakyukuitagua Nazaleti. ilii nalikaminkilya ikyo nakyakondi tambulua kunzila nya alotii, kina ukiyitwa Munazaleti.

Chapter 3

¹Ku ntondo izo u Yohana mubatizia nuiza nutanantia mushaka lya Yuda nukuuga, ²leki milandu kundogolelyo utemi wa kugulu wapipika. ³Kundogolelyo uyu wayu nalimutambulue nu mulotii u Isaya nuuga ,lulii lwa muntu nuyita kupuna kubalanguu,ikii iza inzila nyaki shekulu,gololii makilo makue.⁴Papo Yohana alujalileinzowa zangamia nu mugila wa ndili mukiino kyakue. ⁵India zakue ali mpandi nu ukii mushaka. kangi Yelusalemu, Yuda tulu,nuluandi tulu nalilupilimilie mumongo wa Yolodani naenda kumuakue. ⁶Aliibatizigua ninduyo mumongo wa Yolodani kunu ileka imilandu yaoo.⁷Kina nuaona ingii amafalisayo ni masadukuyo ijle kumwakue kubatisigua ,nuaila , Inye ulelua wa nzoka nautite isumu wani numulangile kumanka ikuo nalijile. ⁸Lelii inkalii nazijipile uulekka milandu. ⁹Namulekishiga nu kukilikitilya mumiani,kutite u Ibulaimu kina tata witu. kunsooko nukumuila mukungile usumile kukumuukilya u Ibulaimu iana kangi kupuna mumague igaa.¹⁰Yakondaa impopo kuyikua mumulii wikota. kululo kilii kota nasikalilela inkalii nanzizaa likitemua nukutagua mumoto. ¹¹Nukumubatishia kumazi kuulegelio wa milandu. umwene upolokile pembele yane ingii mukulu kuleka inee sikanishuma kukenka ilatu yakue. umwene ukakumubatishia ku muau mwelu nu kumoto. ¹²Nipyetelo lyakue lyili mumukono wakue kuyogia uwandaa wakue nukuilinga ingano yakue mushagii. ilagua ukishonsa imakapi kumoto nasika udibaa.¹³Kangi u Yesu nuiza kupuna ku Galilaya mpakaa kumongo wayolodani kubatisigua nu Yohana. ¹⁴U Yohana nutaka kukumugilia nuuga, inee nsilye kubatisigua nu nduwe, niduwe uiza kumwane. ¹⁵Yesu nushokelya nuuga ngombilie itule itii ino, kululo iyo yikujipile kutimilya ihaki tulu.Yohana numgombia. ¹⁶Pembele kina nutua wabatisagigua , Papo Yesu nupuna mumzii, laa,igulu ligulika kumuakue. Numuona umuau mwelu utima ku mpyani ya nkunda nukutulya mukyanya yakue. ¹⁷Laa, lulii nalupuna kugulu naluuga , uyu ingii mwana wane nanumulogilue. nanumulogeligue zigi nunduyo.

Chapter 4

¹Kangi u Yesu nutongelua nu muau mpakaa kubalangu wagemue munaubii. ²Kinali ufungile kumtongo makumi manii munsii nu utiku nuligia nzala. ³Mugemi nuiza nu kukumuila , kina uwe wiimwana waki mukungile , maile imague igaamatule mukate. ⁴U Yesu nmushokelya nukukumuila , yandikue , muntu sikakikala kumikate ing'ene. ilagua kukila lukani nalupuna kumulomo waki mukungile. ⁵Kangi umunaubii numutwala kunsii nanzelu numuika paluandi pa kyanya zigi pi jengwa lya witekelo, ⁶nukumuila, kina uwe wii mwana waki mukungile, iputie pansii, kundogolelyo yandikue ,ukilagililya malaika akue azee akuanunkule,kangi ikakukunansula kumikono yaoo, ulekikumpa umugulu wakoo mugue. ⁷Yesu numuila, kangi yandikue, ulekekumugema ushekulu mukungile wako, ⁸Kangi umunaubii numusola numutwala luandi lwakukyanya nangulu numulagila utemi tulu zaunkumbigulu nu uuza tulu waso. ⁹Numuila, nikakukupela intu tulu iii anguntungamile nukunkulia. ¹⁰Kangi Yesu numuila, lenda luako upunee ipaa, munaibii, kundogolelyo yandikue, yukujipile kukumukulia shekulu mukungile wako, umutumikiee mwene ung'ene. ¹¹Iyo umunaubii numuleka, laa maaika naaza namutumikila. ¹²Iyo Yesu nuigia kina Yohana waguilagua , nulega mpakaa ku Galilaya. ¹³Nulega ku Nazaleti nuenda nukala ku Kapelanaumu, nyilii kumpelompelo nya bahali nya Galilaya, mumumpaka wa nandi za Zabuloni nu Naftali. ¹⁴Iyii alipunile kukaminkilia ikyoo nalikilitigie nu muloti Isaya, ¹⁵Mukisali kya Zabuloni ni kisali kya ki Naftali , kuyukila ku bahali , tyumbi lya Yolodani, Galilaya nya nsii. ¹⁶Antu naliikalile mukiiti auona uwelu ukulu, nindio naliikalile munandi nu mulule wankia, kyanya yaouwelu waelelya. ¹⁷Kupunila imatungo maso Yesu nuandia kutanantia nu kuuga , ungamii, kundogolelyo utemi wakugulu wapiipika. ¹⁸Kinalugenda mumpelompelo mubahali nya Galilaya nuaona antua abili, Simoni naukuitagua Petelo, nu Andelea mununa wakue , naitega inyavu mubahali, kunsooko alikula azua nsii. ¹⁹Yesu nuaila, nzui munduume, nikakumutenda mutule mwazui aantu. ²⁰Papo nazileka inyavu zao namutiata. ²¹Nu Yesu kinali ulongolekile kupuna paso nuaona antua abili ingii, Yakobo mwana waki Zebedayo , nu Yohana nu mununa wakue. aliili mumutumbwi palumui nu Zebedayo tata wao naituma inyavu zao Nuaita, ²²Papo naleka umutumbwi nu tata waoo nindio namutiata. ²³Yesu nuenda piipi ku Galilaya tulu, numania muwitekelo wao, nutanantia impola zautemi , nu kamia kilaa uluile mwiantu. ²⁴Impola zakue nazishapatila pa Silia tulu, niantu naaleta kumwekuaioo tulu naliakulualaa, natite uluile wisiasianu uwaii, naliatite imapepo , niagua nkolo ninaliapolile. Yesu nuakamia. ²⁵Ilundo kyulu lya antu nalilyumutiatile kupuna ku Galilaya , ku Dekapoli, nu Yelusalemu nu Uyahudi nu kupuna ityumbi lya Yolodani.

Chapter 5

¹Yesu kinanuuona umwilundo,nulega kuyukilaa kumulima. kinalukalile pansii, amanigua akue naiza kumwakue.
²Nukunukula ikilakala kyakue nuamania,nuuga, ³Bau ioo naatuka ankolo kundogolelyo yakue utemi wakugulu ingii wao. ⁴Bau ioo naaupiina, kundogolelyo ikipoleligua. ⁵Bau napolelu,kundogolelyo yakue ikishalaa insii. ⁶Bau natite inzala ni noota nya hakii, indogolelyo aso ikakikutigua. ⁷Bau nasamili indoolelyo aso ikiligia kinishungu. ⁸Bau amoo welu indogolelyo yakue ikakumuona umukungile. ⁹Bau naakininkania, indogolelyo yakue ikiyitua anaa aki mukugile. ¹⁰Bau ioo naiagigua kunsooko nya hakii indogolelyo yakue utemi wakugulu ingii waoo. ¹¹Bau inyea anga antu naikakumutuka nukukumwagia , auu kuuga kilaa nibii kumyanii kuulongo kunsooko yane. ¹²Iumbii nukukiloa, indogolelyo yakue isawabu yanii nkulu kukyanya kugulu. kunsooko iti yoi antu naliaagilie ialotii naliikalile kyilii yanii. ¹³Inyea ingii mulenge waunkumbigulu. ipagua kina umulenge ulimilie uunonu wakue , ikshumika mbii kutyendeka uzaa kankii. Tiliti sikaishuma kutula nziza kukintu kyingi tulukyensi kankaii, ipaa kutagua kunzii nukutilauta nimigulu ya antu. ¹⁴Inyea ingii welu waunkumbigulu. kisali nakizengue kyanya yamulima sikaukipisa. ¹⁵Iantu sikaakuakilagia intala nukyika pansii yakikapuu, balimukinala, ndio yelie tulu nakooli mukatii munumba. ¹⁶Leka welu wani welie ntongela yaantu kunamuna kina alae imatendo manii maza nukukumukulia tata wani unilii kugulu. ¹⁷Mulekishiga nizile kuyonona ishalia walaa ialoti. sikanizilee kuyonona ilaa kukaminkilia. ¹⁸Kukulukuluu nukumuila kina mpakaa igulu nu unkumbigulu tulu ukile aaa iyodi imui walaa inukuta imui nya shalia iklegigua mushalia mpakaa paso kilaikintu kinakikitula kyasilaa kukaminkiligua. ¹⁹Iyoo tuluwensi nukiuna ilagilyo nininoo katia malagilyo igaa nu kukiamania ingii kutendaa yaso ukiyitua munino kuutemi wakugulu. ilatulu wensi nuziambile nukukuzimania ukiyitua mukulu muutemi wakugulu. ²⁰Kundogolelyo nukumuila ihaki yani angilekikyikila ihaki nya andikii ni mafalisayo , kunamuna yensi sikamukiingila muutemi wakugulu. ²¹Mwategela aliilikitigue kalii kina, wensi nukuulaga wilii muatalii nya uukumilua. ²²Ilagua nukumuila wensi numusukilue umutnua wakue ukitula muatalii nya uukumilua. nu wensi nukumuila umntua wakue kina uwe ingii muntu nashufaile,ukitula muatalii ibalaza. Na wensi nukuuga uwe umulele ukitula muatalii nya moto wa kujeha ²³Iyoo kina upunia ishongelyo lyako muwitekeli ujukile kina umuntua wako utite lukani luensi kumwako, ²⁴Lilekee ishongelyo ntongela nya witekeli , uambe inzila yako. ilingii kuandia nu muntua wako,papo ushoke upunie ishongelyo lyako. ²⁵Ilingi nu mwitakya wako kuukau,imwi palumui ninduyo munzila kuyukila kumahakama, mwitakya wako usumilee kukuleka mumikono yakiakimu , nu akimu wakuleke mumikono nya agalimanga. ninduwe ukitangua mugyeleza. ²⁶Suili nukumuila , kamwii sikuyikua hulu mpakaa ulipeee impia nya mpelo nya matundu nudaigua. ²⁷Mwigilye itambulue kina ulekizini. ²⁸Ilagua nukumuila wensi nukumulaa musungu kunsulaa watulaa wazinii ninduyo munkolo yakue. ²⁹Nikina iliso lyako lya kundilo lyukukusakya kukumpa, likulee ulitagee kulii ninduwe . kunsooko bau kiungoo kimui mumwili wako kyononeka kulyeka mwili wensi kutagua kujehanamu. ³⁰Nikina umukono wako wakundilo ukukusakya ukumpe , uteme kangii uutagee kulii ninduwe.indogolelyo bau kiungo kimui mwili wako kulyeka mwiliwensi kutagua kujehanamu³¹Ilikitigue piia,wensi nukumuingaa umusungu wakue, nuamupelee ihati nya talaka.' ³²Ilagua inee nukumuila , wensi nukumuleka musungu wakue, anangakina sika kunsooko ya ukosi, ukumtenda kutula mukosi, Nawensi nukumutolaa kina wapegagua italaka ukumutenda mukosi. ³³Kangii, mwigulagia aliitambulue kuio akalii, mulekila kuulongo,ipa twalii iilapo yani kwaki shekulu . ³⁴Ilagua nukumuila ,mulekilapa anga nainino,anga kugulu , kunsooko ingii utemi waki mukungile. ³⁵anga kuunkumbigulu indogolelyo ingii luandi luakuyiika itengu lyakutilatilya nsambatilyo zakue, anga ku Yelusalemu,indogolelyo ingii kisali kyaki mutemi mukulu. ³⁶Walaa ulekilapa kwakutue lyako, sikushuuma kutendaa ulutumbi lumi kutula luelu hau lwiluu. ³⁷Itii inkani zitule , ee,ee,aa,aa. kunsooko namakilikilile maso mapunile kwaki uyo umuolu. ³⁸Mwigilie ilikitigue kina ,liso ku liso, ni lino ku lino. ³⁹Ilagua inee nukumuila , mulekekishinda nu muntu namuolu, ilagua muntu angawakukue ikunda lya kundilo mupilulilye nilia gaa. ⁴⁰⁴¹⁴²Nakina wensi utakile kuyuka nunduwe kumahakama kangii wakulegelya inkanzo yako,mulekele nijoho lyako gaa. Nawensi nukukukankanika kuyuka ninduyo imaili mui,longola ninduyo imaili zibilii. Kuwensi nukukulompa mpelee, kangii ulekekukumwipona wensi nukusiilye kukukopa. ⁴³mwigilye ilikitigue , umulogue umunapiipi wako, naumusukilue umubii wako. ⁴⁴Inee nukumuila alogui iabii anii, alompelii nakumukulagia ⁴⁵Kuiti mutule anaa aki tata wani nuili kugulu. kunsooko utenda impasu imilike kuabii ninaaza, nukuakulia imbulaolu nina azaa. ⁴⁶Kina mwalogue namulogilue inyea, muligya sawabu kii,kwani niapunia ushulu sikaakutenda yaso. ⁴⁷Nakina muaugie iantua anii duu muligya yanii kuyila iia. mbii iantu ansii sikakutenda iyoiyo. ⁴⁸Kululo yumujiipiile kina tata wani nuakugulu namukaminkili.

Chapter 6

¹Ambii kulekitenda intendo zahakii ntongela ya antu itii kukilagiila, yngii sikakaukiligia sawabu kupuna kwaki tata nuili kugulu. ²Iyoo gua kinupunia lekikua ulupembe nukukikumazukya uwe kina akinilii naakutenda mukintengeli numutaa, itii antu aakulye. kulukulu nukumuila , mwatula mwasingila sawabu yao. ³Ilagua uwe kina upunia , mukono wako wa kunkigi ulekilinga nakitendwa nu mukono wakundilo. ⁴Kuitii zawadi yako ipunigua kuunkunku. Iyoo tata wao nukuona muunkunku ukukupelaa awabu yako. ⁵Nikina ulompa, ulekitula kina akinili. kunsooko amulogilue kuyimika nukulompa mukintengeli nu kumpelo zamumitaa, kuitii antu aalae.kulukulu nukumuila, asingila sawabu yao . ⁶Ilagua uwe, kinulompa ingilaa mukyumba. gyalila umulango, ulompe kwaki tata wako nuili kuunkunku.Iyootata wako nukuona muunkunku ukakukupela sawabu yako. ⁷Nikina ulompa ulekishokela shokela inkani nangila kandogolelyo kina ianansii naakutenda, kunsooko iakinili anangaigye kunsooko yankani ningii natambula. ⁸Kululo, ulekitula kina enee, kunsooko tata wako ulingile nusiilye, anga kyili ulompe kumwakue. ⁹Iyoo gua lompa itii; tata witu nukoli kugulu, lina lyako lyeligue. ¹⁰Utemi wako wizee , ulowa utendeeke ipa pinaunkumbigulukina kwaso kugulu. ¹¹Upeelee nantende india ziitu zakila ntondo. ¹²ukusamile imilandu yetu, kina ishee nakuasamila nakutyulilye. ¹³Kangi ulekekukutula mumagemua, iyogua ukuputye kupuna kwaki uyoo namuolu. ¹⁴Anga mwasamile antu utyulia wao, tata wako nuili kugulu gaa ukakumusamila utyulia wao, ¹⁵Ilagua anga muleke kukiasamila utyulia wao, tata wani sikakumusamila utyulia wani. ¹⁶Kukyilila tulu, kina ufugile ulekilgila ikyelu lya usungu kina akinilii nakutendaa, nakunzaa imakelu mao kuitii antu amanee afungile. kulukulu nukukuila, asingilaa sawabu yao. ¹⁷Ilagua uwe kina ufungile, ikuye makuta mute lyako wogyee nusi u wako. Iyaso sikayikakukulagila ntongela ya antu kina ufungile, ¹⁸Iyo ikitula kwaki tata wako nuili muunkunkuu. Nu tata wako nukuona muunkunkuu, ukakukupela sawabu yako. ¹⁹Uleke kiikilya ikilindo kyako uwe ipa pinaunkumbigulu, kini nondo ni kutu zukonona,niasambo akuuna nu kuia. ²⁰Badala yakue iikilyeikilindo kyako uwe kugulu kuiti inondo wala ikutu sikaishuma kuyonona , ni asambo sikaishuma kuuna nukuia. ²¹Kunsooko ikilindo kyako kinakyili , nu moo wako ukitula papo gaa. ²²Liso ingii ntala yamwili.Kululo ,anga liso lyako pyanga, mwili tulu ukakijuligwa nuwelu. ²³Ilagua anga liso bii, umwili wako tulu ujuile kitii pii. kululo anga uwelu naukoli mukatii yako ingii kitii,kitii kikulu kungele kii. ²⁴Kutalii nunumui nusumile kukutumikila ashekulu abilii, kunsooko ukakumusukilua umui nukukumulogua umua, anga sikayio ukakipunia kumui nukukumumela umua sikamusumile kukumutumikila umukungile ninsao. ²⁵Kululo ,nukumuila muktula wisinsili kuukalii wakoo, kina ukilia yanii anga ukukikopa yani , anga mwili wakoo ,ukijala yani. mbiii uukalii sikukilikila india nu mwili kukilikila iijalo. ²⁶Lai inoni nazikoli kukyanya. sikakupandila nukuyimbula nasikuingila nukutunza mushagi,utata wani kugulu ukialisagia aso. mbii inye sikamwasamani kukilikila inzene. ²⁷Wani katia inye kwakukizuga usumile kuyongelya izilaa kuupanga waukalii wakue. ²⁸Niki mutula nu woawoa kuijalo Siiga imaua mumigunda , kinamakukulaa . sikamakituma kamulimo kangi sikamasumile kijalia. ²⁹Kilii nukumuila , anga usulemani muuwelu wakue tulu sikalimujalue kina umui waigaa. ³⁰Itula umukungile ukimajalia imasanzi mumigunda namukwima lutondo lumui nu mudau mitagua mumoto , mbii kungele kii ukakumujalia inye, inye namwausili uninu. ³¹Kululo mulekitula nu woawoa nukuyuga , kukilia yanii, anga kukikopa yani , nakangi kukijala ntiila kii. ³²aKunsooko insii iduma mantu igaa,nu tata wani nua kugulu ulingile kina musiiye maso ³³Ilagua kuandia udumii utemi wakue ni haki yakue nimaso tulu ukiambigua uwe, ³⁴Kunsooko mudau ikakiagila nzene, kila lutondo lukondile ktula nulwago luakue lung;ene.

Chapter 7

¹ulekihukumu, nunduwe ulekizihukumilua . ²Kuhumu nupunia , nunduwe ukihukumilua. nikipimoo nupimila nunduwe duu ukipimilua kikyokikyo. ³Nikwanikii ukukilaa ikipande kiyota nakyilii muliso lya muntua wako, ⁴Kunu sikulingile ikipande kigogo nalikolii muliso lyako. Ushuma mbii kutambula kumuntua wako , lindila nukupunilye ikipande nakyilii muliso lyako , kun ikipande kigogo kyilii muliso lyako. ⁵Umupilikii uwee, kuandia legia igogo nalikoli muliso ,papo kinaukishuuma kuyona iza nukilegia ikipande kiyota nakyilii muliso lya muntua wako. ⁶Leka kuzipela imbua nakyelupee , kangii uleke kukuzigumila inguluma ilulu ntongela yaoo. angasikaiyo ikakiyonona nukuitilata namigulu, nikangi ukakukupilukilya uwe nukukulalula ipande ipande. ⁷Lompa nunduwe ukipegua. Duma nunduwe ukiligia. kua ihodi, nunduwe ukiduguilua. ⁸Nukuwensi nulompa, ukupokela .Nukuwensi nukuduma ukuligagia. nu kumuntu nukukua ihodi ukiduguilua ⁹. Itii kuna muntu katia yani umwana wakue umulompile ikipande kya mukate ukakumupela igue. ¹⁰Itii anga wamulompe nsii , numwene ukakumupela ninzoka. ¹¹Kululo , inyee namwaolu mumanile kukiapela iana anii insailo nanzizaa, mbii ngele kii kukyila tata nuili kugulu ukakumupela intu iza ioo nakumulompa mwene. ¹²Kunsooko nyaso, kinutakile kutendelua kintu kyensi niantu ingii , nunduwe gaa yukujipile kukiatendela iyoiyo nindio. kunsooko nyaso ingii shalia nyaaloti. ¹³Ingilii kukyilila mumulango naunino . kunsooko umulango ugalii ninzilaa nangalii nitongelile kuonani, akolii antu ingii naikilila inzilaa nyaso. ¹⁴Umulango nauniginigi, umulango nauniginigi ni nzilaa intongelile kuupanga niakyii naasumile kuyonaa. ¹⁵Mwinegee nialoti aulongo ,naijilee ajalile ndilii yankolo, ilagua ingii amulula atakii. ¹⁶Kunkalii zao mukakiamana . mbii antu asumile kuyimbula muigia, anga mukota mumbeu nya mubaluti. ¹⁷Kunamuna nyaso, kilikota nalizaa lyukuliela nkalii nzizaa, ilagua ikkyota nibii lyukulela nkalii nambii. ¹⁸Ikyota nalizaa sikalisumile kulela inkalii nambii , wala ikyota nibii sikalisumile kulela inkali nanziza. ¹⁹Kilikyota nasikalilela inkalii nanzizaa ukitemua nukutagua mumoto. ²⁰Kuiyo gua, ukakiamana kupunila kunkalii zaoo. ²¹Sikakila muntu nukumbuila inee, shekulu, shekulu, ukiingila muutemi kugulu, ilauyoo nung'ene nukutendaa uulowa waki tata wane nuili kugulu. ²²Antu ingii ikimbuila lutondo luaso , shekulu, shekulu, sikalikupunilie uuloti kulina lyako, sikalikupunile imapepo kulina lyako, nukulina lyako alikuendile matendo mingii makulu. ²³Papo nikakumuila yelu , sikalinumumanile inyee, legii kumwane, inyee namukutendaa namabii. ²⁴Kululo, kila umui nukuigagia inkani zane nukuntegelaa ukakimpyana numuntu nutite ihekima naluzengile inumba yakue kyanya igue. ²⁵Mbula nikua , imafuliko namaza, ninzegaa nyizaa nimikua inumba nyaso, ilagua sikanisuma kugua pansu, kunsooko alinzengwe mukyanya igue. ²⁶Kila muntu nukutegela ulukani lwane waleke kuliamba , ukakimpyanigua numuntu namunaulu naluzengile inumba yakue mukyanya ya munsanga. ²⁷Mbula nyizaa, ninzegaa nyizaa nukukumikua inumba nyaso. nigua nuononeki wakue naukaminkilaa. ²⁸Namapika imatungo uYesu nukondia kutambula inkani izii, umwilundo waantu nakulilua nuumania wakue. ²⁹Kululo aliwamanilie kina muntu namutemi , nasikakina andikii aoo.

Chapter 8

¹Imatungo Yesu kinaninutima pansi kupuna kumulima, ilundo kyulu nalyumutiata. ²Laa, munaukoma nuizaa nukukyulia ntongela yakue, nuugaa shekulu kina wakondaa usumile kuntenda ntule numwelu. ³Yesu nugolola umukono wakue nukukumugusa, nuugaa nakondaa. utule umwelu. papo papo nueligua uukoma wakue. ⁴Yesu numuila, Laa kina ulekitambula kumuntu wensi. amba inzila yako, wilagile uwe kwaki kuhani naupunie insailo u Musa nalulagilie, kuushuuda kumwao. ⁵Imatungo Yesu kinanupika kukapelnaumu, ujemedali nuiza kumwakue numukolia ⁶nuugaa, mwitumi wane ugonile munumba wapolaa nuuwai kukulilua. ⁷Yesu nuaila, nikiiza nukukumukamia. ⁸Ujemedali nushokelia nukukumuila, shekulu inee sikanasamani hata wize nukuingila mukati mumwene, tambula lukani du numwitumi wane ukikamigua. ⁹Kululo inee gaa nimuntu nantite usumii, nantite agalimanga naili pansi yane. naniuga kwaki uyu Lenda ukuendaa, nukumua nzuu numwene ukuiza, nukwaki mwitumi wane, tendaiti, nu mwene ukutendaa iyo. ¹⁰Imatungo u Yesu kinanuigia igaa, nukulilua nukukiaila ioo naliambutiatile, kulukulu nukumuila kilimone muntu nuausuili kina uyu mu Israeli. ¹¹Nukumuila, ingii ikiiza kupuna kukilima nu kumweli, ikakikalamumeza palumui nu Ablahamu, Isaka, nu Yakobo, muutemi wakugulu. ¹²Ilagua iana autemi ikitagua mukiiti kunzii iyo ikitula suka unkushia mino. ¹³Yesu numuila ujemedali, lenda, kinaiyo nuasuila, naitendeke iyo kumweko. numwitumi nukamigua itungo lilo. ¹⁴Imatungo kina u Yesu nupika kunumba nyakii Petelo numuona umukui wakue namusungu nu Petelo aligonile namuluile ihoma. ¹⁵Yesu numugusa mukono wakue, nihoma nyumulekela. kangi nuuka nuikumukendegela. ¹⁶Kina naipika mpindi, antu ingii naatawalu ni pepo. Nuainga pepo ni ndio naliuluile nuakamia. ¹⁷Kuitii namatiimila igoo nalimakondi tambulua nu Isaya muloti. umwene mukola alusolile uuluile witu nukenka nuukia witu. ¹⁸Kangi u Yesu kinanuona ilundo lyumuilimililye, nupunia ulingia wakuuka uupande wingii waku Bahali nya Galilaya. ¹⁹Kangi umwandiki nuiza kumwakue nukukumuila, mwalimu, nikakukutiata pensi kinaukiyukaa. ²⁰Yesu numuila, Amulula atiite imakombo, ni noni zakukyanya zitiite iitii, Ilagua umwana waki Adamu mugila kaluandi lua kugonia itue lyakue. ²¹Mumanigua mua numuila, Shekulu ndekele kuandia nendee kumuika utata wane. ²²U Yesu numuila ntiata, alekee iakii aike akii aoo. ²³Yesu kinanuigila mumutumbwi, amanigua akue namutiata mumutumbwi. ²⁴Laa, niuka nzega nkulu mubahali, ngele nyamutumbwi naukunukilua nimawimbi, Lakini u Yesu alugonile. ²⁵Amanigua naaza kumwakue nukukumulailya naiuga Shekulu, kugune ishee, kwakiyukila kukia. ²⁶Yesu nuaila, niki muyopoka, inyee namwausili unino. Iyo nulaila nukukumikenela inzega ni bahali. ²⁷Agosha naambua nuuknguali nauga uyu muntu kii ninzega ni bahali yamutegela umwene. ²⁸Imatungo u Yesu kinanutula wazaa uluandi lua lwa nsii nya Magadala, agosha abili naambue ni pepo aliataganile nunduyo. aliapunilie kuibiila nikangi aliatite munomozigi, ngele kina kutilii kamunamusinzo nalujilishuma kukyila inzila nyaso. ²⁹Laa, naitunta induli nu kuuga, kutite kyani kya kutendaa kumwako, mwana waki mukungile. ³⁰Ino idale kyulu alilidiima, sikalikuli zigi nikina aliili, ³¹Pepo nalongoleka kulyalamika kwaki Yesu nu kuuga. kina ukakukukankanika kupuna, kutwalee kudale lya nguluma. ³²Yesu nuaila, longoli, pepo naapuna nukyuka kunguluma. Laa idale tulu nalitima kupuna kumulima kutimilaa kubahali tulu nalipikila mumazii. ³³Agosha naidiima inguluma naamanka. Kina naenda kukisalii natambula kila ikintu. nalikipunile kua agosha naliambue nima pepo. ³⁴Laa ikisali kyensi nakyiza kutagana nu Yesu. kina namuona, namulompa walege mukisali kyao.

Chapter 9

¹Yesu nuingila muboti , nupuuta nukupika kukisalii kinalukikala. ²Laa, namuletela muntu nalupolile mugonigue mugodolo, kinanuona uusuli wao, Yesu numuila muntu nupolile , mwana wane, utule nu ulumbi , milandu yako yasamilagua.³Laa,akyii amwalimu nia anashalia naitambuila ene ku ene , muntu uyu wakufulu" ⁴Yesu nulingaa imasiigo mao nuuga , niki mushiiga namaolu munkolo zanii. ⁵Nakyii nakipepele kuyuga , milandu yako yasamilagua anga kuyuga ,imika ugendee. ⁶Mulinge kina mwan waki Adamu utite uusumi wakusamila milandu...." alutambuile igaa kwaki uyo nalupolile ,imika ,solaa igodolo lyako, uuke kukaa yako.⁷Papo muntu nuimika nukulega kuyuka kukaa kumwakue. ⁸Imakutano kinaaona maso, nakunguala nukukumukulia mukungile, nuwapilee uusumi waso antu. ⁹Nu Yesu kinalukila kupuna paso , numuona muntu nalukuita lina lyakue matayo, alukalile luandii lwapunia ushulu . numwene numuila , ntiatie inee numwene nuimika nukukumutiata. ¹⁰Nu Yesu kinanukalansa walie india mukaati munumba , naiza apunia ushulu ingii niantu naolu naunga mundia palumui nu Yesu niamaniguaakue. ¹¹Iyo Apalisayo kinaaona maso naaila amanigua nikii umwalimu wani ulia india palumui niapunia ushulu niantu naaolu.¹²Yesu kinanuigia maso, numwene nuuga antu natite uupanga nauzaa sikaasiilie kamuganga, ila ioo naaluile. ¹³Yumujipiile mwende kimanika indogolelyo yakue numulogie usamili kuleka izabihu' kunsooko alinijile , sika natite ihaki kuyungama,ila kuio natite milandu.¹⁴Iyo amanigua aki Yohana naaza kumwakue nukutambula , kwaniki ishee ni mafalisayo kwifunga , lakini amanigua ako sikaifinga? ¹⁵Yesu nuaila ,mbii iatindikilya awinga asumile kutula nuukia tungo mutizila namugosha kinautula palumui nindio ? lakini ntondo zijile mutizila mugosha ukisholua kupuna kunshao, naiyoo ikifunga. ¹⁶Kutillii muntu nuyiika ikipande kya ntiila mpia muntiila zakalii, kilaka kikitandulua kupuna muntiila nuluandala lukulu lukipunila.¹⁷Kutillii antu naiyika muvinio upia mukiseme kya muvinio wakalii, anga ikitenda , indilii ikitanduka , muvinio ukilega nindilii ikiyononeka . Badala yakue , akuikaa muvinio upia mundilii mpia natulu ikitula salama.¹⁸Imatungo Yesu kinalukiaila mantu maso, laa,mukulu nuiza natungama ntongela yakue, numwene nuuga munanso wane wakia inono , lakini anzuu uikee umukono wako kukyanya yakue numwene ukakikala kankii. ¹⁹Iyo Yesu nuimikaa nukukumutiata ni amanigua akue gaa.²⁰Laa, musungu nalii ukupunaa migali kumatungo ma miyaka kyumi nibilii, nuiza piipi nu Yesu nugusa ipembo lya kijalo kyakue. ²¹Kululo aluugile , anganguse ipembo lya kijalo kyakue, ninene nikiligya ukamia. ²²Yesu nupiluka nukukumulaa nukukumuila. munanso , ipelee umoo, usuli wako wakutendaa ukamie, nimatungo mago mago musungu nuligia ukamia matungo mago. ²³Nu Yesu kinanupika munumba nyaki mukulu, nduyo nuaona akua madede nu mulundo waantu aliukua kilanga . ²⁴Nduyo nuuga ,punii ipaa , kunsooko munanso sikukiile, ugonile du. ioo naseka nukukumutanila. ²⁵Nantu ioo kinanapunigua kunzii ,nduyo nuingila mukyumba nukukumuamba mukono nu munanso nulaila. ²⁶Nimpola izii nazikumazuka mukisalii kyensi.²⁷Iyo Yesu kinalukyila kupuna pale, agoshe abili apoku naamutiata. nalongoleka kukitunta naitambula, kulompa ukusamile mwana waki Daudi. ²⁸Tungo Yesu kinaliwapika munumba , apoku ioo naaza kumwakue. Yesu nuaila musuilile kina nsumile kutenda? Nindio naamuila ee shekulu.²⁹Iyo Yesu nugusa miso mao nukyuga naitendeke iyoo kumwani kina usuli wani kinawili. ³⁰Nimaso mao namalangulia. Iyoo Yesu nusisikilia nualagilia nukuuga "Laii muntu wensi nasikulingile ikintu ikii. ³¹Lakini antu iaa abili naalega nukutanantya impola izii munandii tulu zakisali. ³²Iyoo agosha ioo naabili kinali alonguile yao ,laa muntu mui bubu nailimuambue nimapepo nuletua kwaki Yesu. ³³Nimapepo kina namamupuna ,umuntu nuaso nabubu nuandia kutambula. umulundo naukunguala nukuuga itii kili ipunile muislaeli. ³⁴Lakini mafalisayo aliuga "kwaakulu amapepo, ukumainga imapepo.³⁵Yesu nuenda kuishalitulu numuijiji. numwene nuendelela kumanika muintengelii, nutanantya injili nya utemi, nukukamia malule makila aina nu uneketu wa aina tulu. ³⁶Itungo kinalulaa umulundo, mwene nuaonela kinishungu, kunsooko aliagaa nukuyunika imyoo.aliili zii nkolo nangila kamudimi. ³⁷Numwene nuaila amanigua akue. imaimbula mingi,lakini ituma milimo akyii. ³⁸Iyogua kii mulompai shekulu wa maimbula kina watume ituma milimo mumaimbula makue.

Chapter 10

¹Yesu nuaita amanigua akue kyumi na abili palumui nukukuapela usumii kyanya nya mapepo naashapu, kuakenela nu kukuainga nu kukamia aina tulu za uneketu niaina tulu za uluile. ²Mina maa mitume kyumi na abili nsiiga. Lya kuandia simioni [ipia uyitua petelo] nu Andelea mununa wakue. Yakobo mwana waki Zebedayo, nu Yohana mununa wakue. ³Pilipo, nu Batimayo, Tomasi, Matayo mupunia ushulu, Yakobo mwana waki Alfayo, nu Tadeo, ⁴Simoni mukananayo, nu Yuda iskaliyote, nalumupilukile. ⁵Iaa kyumi na abili Yesu aliwatumile. numwene nualingya nuuga mulekienda luandi naikikala anansii kangii mulekiingila muishalii ya asamalia. ⁶Badala yakue, mwendee kkunkolo nazilimilile za munumba nya islaeli. ⁷Nikina mulunjii, tanantyii nu kuuga, utemi wakugulu wapiipikaa. ⁸Kamiyi aluile, iyukyii akii, aogyii anaukoma nu kuyinga imapepo. Musingile nankanda, punii nankanda. ⁹Mulekiyipilua izahabu, almasi hau shaba mumbogosi zanii. ¹⁰Ulekiyipilua umukoba mumusinzoo wanii, hau ntila zaakiba, ilatu hau nkome, kunsooko mwituma mulimo ujipile india zakue. ¹¹Kisali kyensi hau kijiji namukiingila, dumii nupijiile mukale paso mpaka kinamukilega. ¹²Kinamukiingila munumba lamukyii, ¹³Kina numba ijpilile, usuili wani usage papo, lakini kina numba sikijipile, usuli wani ulege palumui nininye. ¹⁴Nukwa ioo nasikaamusingile inye hau kutegela inkani zanii, itungo kinamulega munumba hau mukisali kyaso, ipyagulii ulunkundii lua ntilatilo zanii paluandi paso. ¹⁵Kulukulu nukumuila, ikitula yakiumatiilya kukyila ishali ya Sodoma ni Gomola ntondo nyauhukumilua kuleka mikisali kyaso. ¹⁶Laa, nukumutuma kina nkolo pakatii ya yingii, kululo tulii nuulukulu kina nzoka mwimwapolo kina nkunda. ¹⁷Mwimwakilao ni antu, ikakumutuala mumalindii, ikakumukua mukintengelo. ¹⁸Namukiletua ntongela ya akulu ni atemi kunsooko yane, kina ushuuda kumwaonu kunsii. ¹⁹Tungo kinaikakumuhukumila, mulekitula nuwoa kina ikitula mbii kyakutambula, kunsooko ikintu kya kutambula mukipegua kumatungo maso. ²⁰Kunsooko sika ninye mukitambula, lakini muau waki tata wani ukitambula mukatii yani. ²¹Muntua ukakumuukilia muntua wakue, nu tata ku mwana wakue, iana ikiyuka zidii ya alelii, nu kukiasakilia nkia. ²²Nininye mukisholua nukila muntu kunsooko ya lina lyane. Lakini wensi nukakiumatiilia mpaka impelo muntu nuaso ukigunua. ²³Tungo kinaakumwagia mukisali ikii, mankili mukisali nakitiatilile, kukulukulu nukumuila, sikamukitula mwendaa muishali tulu ya Isaeli kyili umwana waki Adamu kushooka. ²⁴Mumanigua sika mukulu kuleka umwalimu wakue, wala umusese nuili kuyanya yaki shekulu wakue, ²⁵Itosilie kumumanigua kina watule kina mwalimu wakue, nu mwitumii kina shekulu wakue. anga amwitaa shekulu wanumba Belzabuli, nikungele kii zaidii ikakumumelaa amunumba yakue. ²⁶Iyoo gua mulekiaopoka iene, kunsooko kutilii kalintu nasikalikikunukulua, nakutitilii nalipisikile nasikalikikumazuka. ²⁷Ikyo nanukumuila mukiiti, mukiuga muwelu, ninamukikigia mukitii, muyuga muwelu, ninamukiikigia kuutakata muakutui anii, mutanantye imwili kyanya yanumba. ²⁸Mulekekuaopoka ioo nakuula umwili lakini agila usuumi wakuulaga nkolo. Badala yakue, mwopokii uyo nusumile kulimansiilya umwili ni nkolo uko kuzimuu. ²⁹Mbiii akasuku abilii sikaiguligua kusenti nanino? angaiyo kutilii nusumile kugua pansibila tata wani kulingaa. ³⁰Lakini anga ingele nya ntumbii zanii mbaligue. ³¹Mulekitula ninkankani, kunsooko mutite isamani kukyilikila ni akasuku ingii. ³²Kululo gua kila muntu nukingomba ntongela ya antu ninene gaa nikakumugomba ntongela yaki tata wane nuili kugulu. ³³Lakini unuaso nukinkaana ntongela ya antu, ninene gaa nikakumukaana ntongela yaki tata wane nuili kugulu. ³⁴Mulekishiiga kina nijile kuleta uuza

munaunkumbigulu, sikanizile kuleta uuza, lakini impanga.

³⁵Kunsooko alinizile kukumuika

muntu asutane nu tata wakue, numunanso katia ya kinina wakue, numukui katia yaki nina mukui wakue.

³⁶Munaulugu wa muntu ikitula ioo amunumba yakue. ³⁷Umwene numulogilue tata

hau ninaa kukyila inee unuaso sikunjpilile, Numwene numulogilue musumbati hau munanso

kukyila inee unuaso sikunjpilile.

³⁸Umwene nasikukikenka umusalaba nukuntyata inee

sikunjpilile.

³⁹Umwene nukiduma uukalii ukakuulimilya. Lakini umwene nukilimilya uukalii

kunsooko yane ukakuuligya.

⁴⁰Nu mwene

nukakumusugamilya umuloti kunsooko nimuloti ukishingila sawabu yaki muloti . Nu mwene

nukamusugamilya nutite ihaki kunsooko ni muntu wahaki ukishingila sawabu nya muntu wa

haki.

⁴¹Umwene nukakumusugamilya unsugamililye nene, nu mwene

nukinsugamilya inee wamusugamilagya mwene nuntumile inee.

⁴²Wensi nukakumupela umui wa anino iaa , anga ikikombe kya mazii makukopa namapolo,kunsooko umwene mumanigua, kulukulu nukumuila, mwene sikusumile kuyulya kunzila yensisawabu yakue.

Chapter 11

¹Naitula kina uYesu numala kukialingiya amanigua wakue kyumi na abili nulega ipo kuyenda kumania nukutanantya muishali yao, ²nu Yohana nuili kugeleza nuigia nuili kyanya ya matendo maki kilisito, alutumile mpola kukyilila amanigua akue, ³namukolila, uwe itii oyone nujilee, au ukoli wingii nakujipiile kukumulaila? ⁴Yesu nuashokelya nukuyuga kumwao Longolii mumupeele Yohana maso namukumaona ni nimaso namukumaigia. ⁵Antu nasikakuona iligia kuyona, anakitele igendaa, anaukoma iyeligua, antu nasikakwigagia iigia kanki naliakile iukigua kuligya uupanga, niantu asiile kutanantiligua mpola nanzizaa. ⁶Namukembetwe uyo nasukuyona kawisinsili kyanya yane. ⁷Tungo antu iaa naalega, Yesu nuandia kutambula numulundo kyanya yaki Yohana, Yani alimwendililaa kubalanguu—ityete likishungusigua ninzegaa ⁸Ipa yani alimwendililaa—muntu ujalile ijalo itelele? tai, ioo nakujalaa ijaloo naitelele akikalaa munumba zaatemi. ⁹Lakini alimulegile kulaa yani-mulotii? ee, nukumuila, nikukyila nu muloti, ¹⁰Uyu wayu nulinwandikilue, Laa, nukumutuma umujumbe wane ntongela yausi wako, ukijipilya inzila yako ntongela yako. ¹¹Inee nukumuila kulukulu, katia nalialelua niasungu kutili nuamkulu kukyila Yohana nukubatizaa. Lakini numunino muutemi wakugulu ingii mukulu kukyila umwene. ¹²Kupuna ntondo zaki Yohana mubatizya mpaka ino, utemi wakugulu ingii wa ngulu, ni antu atite ngulu, ukuusola kungulu. ¹³Kunsooko ialoti nishalia, aliitabili mpaka kwaki Yohana. ¹⁴Nakina mwilitayali kugomba, uyu ingii Elia, uyo nujilee. ¹⁵Nutitee akutui akutegelaa nuategele. ¹⁶Nikiliganilye niyani ikilelua ikii? impyani nya anaa naikisiga muluandi lwa musoko, nakikala nukukiitanilya ¹⁷nukuuga, alikumukuilya intono sikanamwisiga. alikushikitika, sikanamulila. ¹⁸Kululo Yohana aliwizile bila kulia umukate hau kukopa umubinyo, natuli tambula utite pyepo. ¹⁹Mwana waki Adamu aliwizile nulia nukukopa naatambula laa, ingii muntu mulaku kunu mugalaa, musuamua waapunia ushulu ninaatite imilandu! Lakini iekima ilizisigua nimatendo makue. ²⁰Yesu nuandia kukyenela ishali nakyii yao imatendo makue makisembo namatendeka, kunsooko alikilii aungamee, ²¹Ole wako, kolazini, ole wako Betisaida! kina matendo namakulu angalimatendeki Tilo nu Sidoni igoo nalimatendikile ipaa, angaliaungamile ikalii kwa kujala magunila nukukikuya mau. ²²Lakini ikitula wiumatilya ku Tilo nu Sidoni lutondo lwa hukumu kukyla kumwako. ²³Uwe, Kapelnaum, utiile ukinansulua hadi kugulu? kutili ukitimigua hadi pansu yakuzimu. kina kusodoma angaliitendeki matendo makulu, kina alimatendekile kumwako, alijileikole hadi nantende. ²⁴Bali nutambula kumwako kina ikitula itontu kunsii ya Sodoma kuyimika lutondo lwa uhukumilua kukyila uwe. ²⁵Katia matungo maso Yesu aluugule, nukukukulia uwe, tata, shekulu wi gulu ni nsii, kunsooko aliwapisile imantu igaa natite ihekima nu ulingii, nu kukumakunukula kuia na agila kaelimu, kina alisha naanino. ²⁶Tata kululo aliyukujipile iyo kumiso mako. ²⁷Imantu tulu maambigue kumwane kupuna kwaki tata. Nakutili nulingile mwana kuleka utata, nakutili numulingile tata kuleka mwana, nawensi umwana utite nsula ya kumukunukulila. ²⁸Nzui kumwane, inyee tulu namunomeka nukulemelilgua nimiligo miluto, inee nikakumusupua. ²⁹Itungii umugila wane mwimwnie kupuna kumwane, kunsooko inee numukeende numupolo wamoo mukiligia shupuio lya nafisii zanii. ³⁰Kunsooko umugila wane utakata nu muligo wane upepele.

Chapter 12

¹Itungo lyaso nuenda lutondo lwa sabato kukyilia mumigundaa. amanigua wakue alikolua nzala naandia kukimauna masuke nukukimalia. ²Lakini mafalisayo kinanaona maso , namuila u Yesu Laa amanigua ako iyuna ishiala itenda lutondo nasikamagombigue lutondo lwa sabato. ³Lakini Yesu nuailaa, sikamusomile u Daudi nalumatendile , itungo kinalutite inzala , palumui niantu naliensi numwene? ⁴Namna kinaliwingile mukati munumba yaki mukungile nukulia imikate nya ulagilii, nalisika halali kumwakue kukuilia ninindio naliensi nindio.ila halali kwa makuhani?⁵Kyilii musome mushalia ,kina kulutondo lwa sabato makuhani mukati yakintengeli akumishapula i Sabato, lakini agila kautimuli? ⁶Lakini niuga kumwanii kina namukulu kukyila kintengeli ukoli papa.⁷Kinali mulingile iyi itite ndogolelyo kii,nsiilye usamilua nasika zabihu , sikalimujilile kuwahukumu nagila kautimuli, ⁸Kunsooko mwana waki Adamu uyo shekulu wa Sabato. ⁹Kisha u Yesu nupuna paso nuenda kukintengeli kyao. ¹⁰Laa alukoli muntu alupoozile mukono. Mafalisayo naamukolya u Yesu naitambula . mbii itii halali kukamigua lutondo lwa Sabato? kina usumile kukumutakya kwa kutenda milandu. ¹¹Yesu nuailaa , wani katia yanii, kina utite nkolo imui, ni nkolo iyii igue mukati mukombo lutondo lwa Sabato, sikamukakumutakya nu kukumupunia kungulu mukati mukombo? ¹²Mbii, nakyii nakitite usamani, kyila kwani, , si kukyila inkolo! kululo halali kutenda namaza lutondo lwa¹³Kangi Yesu numuila umuntu uyo," Golola mukono wako." nugolola ,nauligia upanga,kina uua. ¹⁴Lakini Mafalisayo naapuna kunzi nailikitya kinaikakumulimansilya naenda kunzi kukilikitya sia. aliiduma amuulagei. ¹⁵Yesu kinanulinga ilii nulega paso. antu ingii namutiata, nuakamia tulu. ¹⁶Aliwalagililye alikizitenda wamanue kwanaingi, ¹⁷Kunsooko itimiile ikulukulu iyo, nantambulue numuloti u Isaya nutambula, ¹⁸Laa,mwitumi wane namusaguile, mwilogua wane, katia mwene inkolo yane ndogue.Nikiyika nkolo yane kyanya yakue, naukitanatya ihukumu kunsii. ¹⁹Sikukiyangaika wala kulila kungulu, wala wensi nuaso kuigya lulii luakue mumutaa. ²⁰Sikukakiliuna ityete nikyusue , sikukidibya utambii wensi naukupunagia ilyikii, mpaka kinukileta ihukumu ishinde, ²¹Ni anansii ikitula nu ugimya kulina yakue.²²Muntu kitunga mupoku kunu bubu, nalimuambue nipyepo alimuletue ntongela yaki Yesu. nukamigua ,palumui nukupunila kina muntu bubu nutambula nukuyona. ²³Umulundo tulu nakunguala nukuambula, ishuma muntu uyu kina mwana waki Daudi?"²⁴Lakini tungo Mafalisayo kinanaigia muujiza uu, naugaa , uyu muntu sikupunia pyepo kungulu zakue mwene ila kungulu zaki Belizebuli ,mukulu wapyepo. ²⁵Lakini Yesu alulingile masigo mao nukukiaila , kilaa utemi nautemanukile wene ukiyononeka,kila kisali hau numba nitemanukile nzene sikikiyimika. ²⁶Angaa munamampilu, ukakumulegya munamampilu, iyo ukigilya munkolo mwene, ²⁷Kinai utemi wakue ukiyimika?Kina nipunia pyepo kungulu zaki Belizebuli,iatitua aniakualegagia kunzila yakwani? kunsooko ya ili ikitula akimu anii. ²⁸Nakina nupunia pyepo kungulu zaki muau aki mukungile , iyo utemi waki mukungile wazaa kumwani. ²⁹Nu muntu ukishumai kuingila mukati munumba nya munangulu nukuia , bila kukumutunga umunangulu kwandia? iyo wiie insao zakue kupuna mukati munumba. ³⁰Wensi nasika wili palumui ninene wili sia ninene, nunuaso nusikuilinga palumui ninene unuaso ukusapasilagya.³¹Kululo nitambula kumwani, kila mulando nikufulu antu ikishamilua, ila kukumukufulu umuau mwelu sikaikishamilua. ³²Na wensi nukutambula lukani sia kyaki mwana waki Adamu , lyaso ukishamilua . Lakini wensi nukutambula sia nu muau mwelu, unuaso sikukishamilua , niminaunkumbigulu uu,nu nduo naujile.³³Anga utende ikota kutula lizani nkali yakue nziza, hau ulyonone ikota ninkali yakue ,kunsooko ikota ukulingika kunkali yakue. ³⁴Inyee kileli kya nzoka, inye mwabii, musumilei kutambula imantu namaza? kunsooko kilakala kyukutambula kupuna mukilindo kya namakoli munkolo. ³⁵Muntu mukende mukilindo kyiza kya munkolo yakue makupuna makende, nu muntu namubii mukilindo kibii kya munkolo yakue, ukupunagia nakibii.³⁶Nukumuila kina muntongo za uhukumilua antu ikipunia iyalyo lya kila lukani nalugila kandogolelyo nalitambuile. ³⁷Kunsooko kunkani zako ukiyaligua haki nu kunkani zako ukihukumilua.³⁸Kisha akyii aandiki ni Mafalisayo naamushkelya u Yesu naiuga, mwalimu,azakwalogeligue kuyona kilingasilyo kupuna kumwako. ³⁹Lakini Yesu nushokelya nuaila, kileli kibii kangii kya ukosii kidumaa kilingalisilyo . Lakini kutili kilingasilyo nakikipunigua kumwao ilagua ikyo kilingasilyo kyaki muloti Yona. ⁴⁰Kina iyo umuloti Yona kinaliwili munda ya nsii nankulu kuntongo zitatu munsii nu utiku, iyo iyo mwana waki Adamu kinaukitula mukati munkolo yansii kuntongo zitatu musii nu utiku.⁴¹Antu aku Ninawi ikiyimika ntongela yauhukumu palumui ni kileli kya antu iaa naikakukihukumu. kunsooko aliaungamile kuutanantya waki Yona,na laa.muntu kitunga mukulu kukyila u Yona ukoli papaa.⁴²Malikia wakutakama ukiyuka kuhukumu palumui ni antu akileli ikii nukukihukumu. aliwizile kupuna kumpeleleko nya unkumbigulu kuiza kuigia hekima nyaki selemani ukoli papaa.⁴³Itungo ipyepo nishapu kinalyamulega umuntu, kinalyamulega umuntu lyukila luandi nalugila mazii naliduma kushupya , lakini sikanuonye ⁴⁴Kangi ukuuga, nikishoka munumba yane nampunile. kinushokile ukwagana inumba nyaso yapyagulagua ikondile. ⁴⁵Papo ukwenda nualeta niia nkolo nshapu mupungatii nabibii kukyila umwene, akwiza

kikalatulu paso. Nihali yakue nya mpeleleko yukutula mbii kukyila nya kuandia. Iyogua kinaikitula kunsooko ya kileli ikii nakibii.⁴⁶ Itungo Yesu kinali ukitambulia numulundo laa , unina nianuna akue naimika kunzii, naiduma kulikitya numwene. ⁴⁷Muntu mui nuaila , laa umau wako nianuna ako imikile kunzii, iduma kulikitya nduwe. ⁴⁸Lakini Yesu nushokelya nukukumuila nalumuilile, umau wane wani? nianuna ane anii?" ⁴⁹Numwene nugolola mukono wakue kwa amanigua nuktambula , laa, ia mau nianuna ane ! ⁵⁰Kunsooko wensi nukutendaa ulowa waki tata wane nuili kugulu , muntu nuaso uyo muntua wane , muguli wane nu mau wane.

Chapter 13

¹Kulutondo lwaso Yesu nulega kunumba nukukikala kumpelo nya bahali. ²Umulundo ukulu nawiilinga kwakukumupilimilya, nuingila mukati mumutumbwi nukikikala mukati yakue. umulundo tulu naimika kumpelo nya bahali. ³Kululo Yesu nutambula nkani ningi kumpanyi, nutambula , Laa, mpandili aliwendile kupandila . ⁴Kinalupanidila imbeu nzia nazuigila kumpelo yanzilaa inoni nzizaa nazigotaa. ⁵Mbeu nzia nazuigila mukyanya igue, sikanzikuga kaulongo wakukondia, papo nazilia kunsooko ulongo sikawilikina pansikya. ⁶Impasu kinanililya nazishonswa kunsooko alingila kamyili, nazuuma. ⁷Mbeu nzia aliziguile mumakoya namatite imigya . Makota namatite imigya namalilpa kuyanya namasopa. ⁸Mbeu nzia nazigua muulongo nauzaa kulela mbeu, injia kina kihembe kimui kuyila, injia makumi mutandatu injia makumi matatu. ⁹Nutite akutui nuigye. ¹⁰Amanigua naiza nu kukumuila uYesu , nikii ukukitambuila nianamulundo kumpanyi? ¹¹Yesu nushokelya nuaila , mwapegwe ukuiliga wakumana isili zautemi wa kugulu, kunshao sikaapegwe. ¹²Lakini wensi nutite, kumwakwe ukiyongeligwa kuyilikila, ukiligya nsao nkulu. Namugila anga kikyo nutite ukilegeligwa. ¹³Iyo nitambula nindio kumpanyi kunsooko iyona, alekiona kulukulu. Kangi iigya alekiigya wala kulinga. ¹⁴Uloti waki Isaya watimilla kumwao, kinamwigilye mwigye., Lakini kunamuna yenso sikamukilinga, itungo kinamwaona musume kuyona, lakini kunamuna yensi nyaso mulekimana. ¹⁵Ninkolo za antu iaa yaza kitii, ikaku kuigya, natutilye imiso mao, gale alekishuma kuyona kumiso mao, anga kuigya kuakutui aoo,au kulinga kunkolo zao, iyo aliijilimpilukila kanki, naalinijilikiakamia. ¹⁶Iyo imiso mani makembetwe, kunsooko milaa, nu akutui anii kunsooko iigya. ¹⁷Kulukulu nukumuila ialoti ingii ni antu naahaki aliatite nsula yakuyona imantu igoo namukumalaa,nasikaliasmumile kukumaona. alitite nsula kuigya imantu igo namukumigya, sikaliyamigilye. ¹⁸Ino tegelii impyani yaki mupandilii. ¹⁹Itungo wensi nukitegela lukani lwa utemi na wakilinga, papo umudobu ukwiza nukushukantula nakyakondagigwa kupadilwa mukati munkolo yakue. Iyii ingii mbeu iyo nalimpandilwe mumpelo yanzila. ²⁰Umwene nalimupandilwe mumaguwe ingii uyo nukutegela lukani nukupokela kuukau nuku ulumbi. ²¹Kyili mugila kamyili mukati yakue , kulukiumatilagya kutungo kyupii. itungo matatizo au mateso kinamipunila kunsooko yalukani ukukumpa kuukau. ²²Nalimupandilwe katia yamakota mamigya, uyu ingii uyo nukutegela lukani lakini uwagii wa muunkumbigulu nu ulongo wa ugoii ukusonga lukani uloo lulekizilela nkali. ²³Namupandilwe muulongo nauza , uyu ingii uyo nukwigagya lukani nukukululinga . Uyu ingii uyo nukulela nkali nukulongoleka kulela mui kuyila igana, injia makumi mutandatu, injia makumi matatu". ²⁴Yesu nuapela impyani yingii. Nutambula , utemi wakugulu ukimpyanigwa nu muntu nalupandile imbeu nziza mumugunda wakue. ²⁵Lakini antu kinanatindila , munaulugu wakue nwiza gaa nupandila ingalila pakatii ya ngano nusola nuenda iyakwe. ²⁶Pembele ingano kinanilia nukupunia uimbili wakue, iyo ingalila nazipunila gaa. ²⁷Niitumi amukola mugunda naaza kukumuila , shekulu , sikanupandila mbeu nanziza mumugunda wako? Yatulai ino litite ingalila? ²⁸Nuailaa munaulugu utendle ilii.' Itumi namuila , kululo usiilye kwendekulane? ²⁹Mukola mugunda nuuga , nasitaa , itungo kinamukula ingalila mukikula palumui ningano. ³⁰Lekii ikule palumui mpaka imatungo ma kuimbula. Imatungo makuimbula nikitambula kuaimbuli, kwandia kulii ingalila muzitunge maungi maungi mumasonse, lakini muilingile ingano mushagi lyane. ³¹Kangi Yesu nuapunilya mpyani yingii, nuuga , utemi wakugulu umpyanile nimbeu ya nseke inyaso muntu alusolile numipandila mumugunda wakue. ³²Mbeu iyii kulukulu nino kuyila mbeu nazingii tulu. Lakini kinikula yukutula nkulu kuyila imimea tulu kiugulu, yukutula kota, ingele kina inoni za mukyanya zukwiza nazizenga iitiyi mumatambi makue. ³³Nuaila mpyani yingii kanki. utemi wa kugulu ingii kina nshashu iyo nalinsolwe numusungu nukushalinkania ningele zitatu kuutu mpaka uumuke. ³⁴Maso tulu Yesu alutambuile kumulundo kumpanyi. kina sika mpyani sikanutambula kyensi kumwao. ³⁵Iyii alikina kululo ikyo nalikyakonditambulwa kuyilila kwaki muloti kisume kutimiila , ipo kinalutambuile , nikikunukula ikilakala kyane kumpanyi. Nikitambula mantu igo namatulile mapiswee kupuna iyukii lya unkumbigulu. ³⁶Kangi Yesu nualeka ianamukutano nwenda kukaa. Amanigwa akue namwaagana nukutambula , kulingye impyani nya ngalila mumugunda. ³⁷Yesu nushokelya nu kutambula Nukupandila mbeu nziza mwana waki Adamu. ³⁸Mugunda ingii unkumbigulu imbeu nanziza , iaa ingii ana aki autemi. Ingalila ingii ana aki uyo namudobu, nu munaulugu naluzipandile ingi munamampilu. ³⁹Nimaimbula ingii mpelo nya unkumbigulu, niaimbili ingii malaika. ⁴⁰Kina iyo ingalila nazukuilingilwa nu kushonswa moto, iyaso iyo ikitula mumpelo nya unkumbigulu. ⁴¹Mwana waki Adamu ukituma malaika akue,nukuilingila kupuna muutemi wakue , maantu tulu nalimasakilye milandu ni ndiio natenda mabii. ⁴²Ikakwataga tulu mulungu lya moto , ukwaso ikitula suka nu usia mino. ⁴³Iyo gwa antu ahaki kinaikimiliminta zi mpasu muutemi waki tata wao. umwene nutite iakutui nwigye. ⁴⁴Utemi wakugulu ingii kina kilindo nakipisile mumugunda. Muntu numiona nukumipisa. mu ulumbi wakwe nuenda nugulya tulu nuliwitite , nukugulila mugunda. ⁴⁵Kanki utemi wa kugulu wikina muntu nukusuluzagya nukuduma ilulu nya samani. ⁴⁶Matungo kinanumiona iyo nitite samani, nuenda

nugulya kila ikintu nalutite numigula.⁴⁷Utemi wa kugulu wikina nkusa nyili mukati mu Bahali na yukuilinga iiyumbe yakila kinakyili. ⁴⁸Kinanaujula iazui nauluta kumpelo. Kangi naikalansa pansi nailinga iintu iza mukati mwisheme, lakini naigila ka samani naaitaga kulii.⁴⁹Ikitula itii pa mpelo ya unkumbigulu. Malaika ikiiza kukuatemanula antu nadobu kupuna mwa iaa natite ihaki. ⁵⁰Nu kukuataga mukati mulungu lya moto , ukwaso ikitula kililo nukushia mino. ⁵¹Mwamamanane mantu tulu igaa? amanagwa namshokelya eee. ⁵²Kangi Yesu nuaila , kila mwandikii nwatula mumanigwawa utemi wimpyanile nu mukola numba nukupungya ikilindo kyakue intu ipia ni yakalii. ⁵³Naitula u Yesu numamala impyani tulu nyaso, nulega muluandi lwaso. ⁵⁴Kangi Yesu nupika kumkoa wakwe nuamania antu mukintengeli . Imatokeo makwe nakunguala nu kutambula , itii pii muntu uyu kinuligilye iekima iyii nikisembo ikii? ⁵⁵Muntu uyu sika mwana waki selemani? maliamu sika ninane? Nianuna akwe sika Yakobo, Yusupu, Simoni nu Yuda? ⁵⁶Ni aguli akwe kwiensi papa pamwitu? apa muntu uyu waligya pii igaa tulu?⁵⁷Nwatakya. Lakini Yesu nuaila , muloti sikukuulagya kahekima anga sika kumwao nu munsii yao. ⁵⁸Kangi sikanusuma kutendaa kisémbó kingii kunsooko alimugila kausuili nunduyo.

Chapter 14

¹Kumatungo maso, Helode nuigya impola kyanya yaki Yesu.. ²Nuaila iitumi akue , uyu ingi Yohana mubatisha wiuka kupuna kwa akii. kululo ngulu izii zikolii kyanya ya ³Kululo Helode numugwila u Yohana numutunga numutaga mukitungo kunsooko yaki Helodia , mkiima waki pilipo mununa wakue. ⁴Kunsooko Yohana alumuilile , sika iza kukumusola umwene kutula mukiima wakue. ⁵Helode alukumuulaga lakini nwaopoka antu kunsooko aliamuonie yohana kina muloti. ⁶Lakini imatungo ma kulelwa u Yesu u Helode naipika umunanso waki helodia aliwisigile pakatii ya antu nukukumuloelya u Helode . ⁷Kuushokelya kili aluahidile kukilapo kina ukakumupela kyensi nukakukilompa. ⁸Pembele kinaisigya nu nina wakue, nutambula , mpele nene ipaa mukikombe itue lyaki Yohanamubatisha. ⁹Mutemi alushikitika kumalompi maki munanso , lakini kunsooko ya kilapo kyakwe , kunsooko ya tulu naliili pandia palumui nunduyo nulagilya kina ijipiile itendekee. ¹⁰Nutuma u Yohana waletwe kupuna mugeleza ¹¹ilii watwmwe itue lyakwe naliletwa kyanya ya musinia nupegwa umunanso nulitwala kwaki nina wakue. ¹²Kangi amanigwa akue naaza kuusola umwili uoo nukukuikaa, pembele ya ilii naenda kumuila u Yesu. ¹³Numwene u Yesu kinanwigya igaa , nwitemanula kupuna uluandi lwaso nunankila mukati mushuka nuenda luandi nalilutemanulwe. imatungo umulundo kinanulinga kinawili , namutita namigulu kupunila kumujini. ¹⁴Kangi u Yesu nuiza ntongela yao nuuona umulundo ukulu. nuaonela kinishungu nu kukuakamya maluile mao. ¹⁵Impindi kinanitimila, Amanigwa naazakumwakwe nukutambula , ulu ingii luandi lwi balangu, nulutondo lwakondikila. Asapatilyii anamukutano endee muishalii agulee india kunsooko yao. ¹⁶Lakini Yesu nuaila, kutilii kansooko yakwenda iyao. apeli ninye india" ¹⁷Naamuila , ipa kutite mikate itano ni nsii zibilidu. ¹⁸Yesu nuaila letii kumwane. ¹⁹Kangi Yesu nuulagilya umulundo kukikalansa pansi mumasanzi. nusola imikate nitano ni nsii zibili. Nulaa kukyanya kugulu, nukembeta numega imikate nwapela amanigwa. amanigwa naupela umulundo. ²⁰Naalia tulu nu kukikuta. Kangi nailingila iipande tulu ya ndia nu kukijulya ikapu kyumu na ibili. ²¹Too nlialile aliasigilwe kutula agosha ihumbi itano kuleka kuyaligwa iasungu ni anaa. ²²Kamui nualagilya amanigwa ingile mukati mumashua, itungo lyaso mwene nulaga umulundo auke iyao. ²³Pembele kina nulaga umulundo kuyuka yao, nunankila mukyanya mumulima kulompa mwene ung'ene. imatungo kinanaipika mpindi alikolii kuko mwene nung'ene. ²⁴Lakini ino mashua kinanipika pakatiya bahali niyunguaungua kunsooko ya mawimbi, kwani inzega alii ya musutano. ²⁵Pautiku wazamu yakanii Yesu nuegela, nugenda mukyanya ya mazii. ²⁶Itungo amanigwa akue kina namuona ugenda mukyanya ya bahali , naopoka nu kuyuga , ²⁷Ingii muntunga , nukukitunta kululi kunu naopokile. Yesu nuaila kamui, nuuga kamyii iknolo nene lekiyopoki. ²⁸Petelo numushokelya kwa kutambula, shekulu kina uwe, ndagilye nize kumwako mukyanya ya mazii. ²⁹Yesu nuuga, nzuu." iyo u Petelo nupuna mukati ya mashua nu kugenda mukyanya ya mazii kuyuka kwaki Yesu. ³⁰Lakini u Petelo kinanuona imawimbii, nopoka, nukuyandia kujama, pansi nwita kululi nukuuga shekulu ngunee. ³¹Wangu Yesu nugolola umukono wakwe numunansula u Petelo, numuila, uwe utite usuili unino, niki aza utite wikankania ? ³²Iyo Yesu nu Petelo kinanaingila mumashua, inzega nileka kukunka. ³³Amanigwa mumashua namukulya u Yesu nu kuuga kulukuluu uwe wi mwana waki Adamu. ³⁴Na kinanatula aputaa, napika munsii ya Genesaleti. ³⁵Ni antu mulwandi ulo kinamumana u Yesu, naatuma mpola kila luandi mumpelo, nu kuleta kila nalii muluile. ³⁶Namupepya kina usumile kutona ipindo lya kijalo kyakwe, naingii naliatonile naakamigwa.

Chapter 15

¹Iyo mafalisayo ni andikii niza kwaki Y esu kupna ku Yelusalemu. Nu kutambula , ²Kwa nikii amanigwa iyonona usingilo wa anampala? kululo sikaikalala mikono yao kinakula nailia india . ³Yesu nuashokelya nukuaila , inyee --- kwa nikii muyonona ishalia yaki shekulu kunsooko ya usingilo wani? ⁴Kunsooko mukungile aluugile, mupelee iheshima tata wako nu mau wako, ninukutambula udobu kwaki tata wakwenu mau wakwe tyunu ukikia. ⁵Lakini inyee mukugaa, wensi nukumuila tata wakwe nu mau wakwe, kila kintu angawaligye kupuna kumwane ino ingii zawadiikupuna kwaki mukungile. ⁶Muntu nuaso mugila kahaja ya kumuheshimu tata wakwe. kunamuna iyii mwatemanula lukani lwaki mukungile kuusingilo wani. ⁷Inyee akinilii, ingi izaakina Isaya nalulotile kyanya yani kinaluugile, ⁸Antu iaa ambeshimile inee ku milomo yao, Lakini iknolo zao zili kulii ninene. ⁹Inkulya nankanda, kunsooko imania mamania namalagilyo ma anadamu. ¹⁰Iyo nwaita umulundo nukukwaila , tegelii namulinge --- ¹¹Kutalii kintu nakyukwingila mumulomo wa muntu nukukumutendya uushapu. ila ikyo nakyupunaa mukilakala , iki kiky nakyumutenda umuntu kutula mushapu. ¹²Iyo amanigwa namwagana nu kuuga nu Yesu , mbii! ulingile Mafalisayo kinaliigilye ulukani ulo aliaipilwe? ¹³Yesu nuashokelya nu kuaila , kila mullio na u tata wane nwa kugulu sikuupandile ukikulwa. ¹⁴Alekii ing'ene, iene atongeli apoku, kina muntu mupoku ukakumutongela umupoku mua, tulu abili ikiguila mukombo. ¹⁵Petelo nushokelya nu kukumuila u Yesu , kuila impyani iyii kumwitu. ¹⁶Yesu nushokelya nininye gaa kili mulingee? ¹⁷Inyee sikamuonie kina kila nakyukwenda kumulomo kyukukilila munda nu kuyenda kushoo? ¹⁸Lakini iintu tulu nayukupuna mumulomo yukupuna mukati munkolo. iyo intu yukumupelaa muntu udobu. ¹⁹Kululo munkolo makupuna masiigo mabii ,uulagi ukosii, nu usambo,wii, ushudili wa ulongo ni ituki. ²⁰Igaa maya mantu namakumupelaa muntu udobu. Lakini kulia kuleka kukalala sikayukumutenda muntu kutula mudobu. ²¹Iyoo Yesu nupuna paluandi lwaso nwtenga kuyukila inandi za Tilo ni Sidoni. ²²Laa nuiza musungu mukanani kupuna inandi zaso.nwitunta nuuga monelee kinishungu ,shekulu, mwana waki Daudi, mnanso wane uyagigwa zigi nipyepo . ²³Lakini Yesu sikanumushokelya lukani . Amanigwa naaza,nakumupepya naiuga , mulegye wende iyakwe, kundogolelyo ukukukuila ilyanga . ²⁴Yesu aliwashokelilye nu kyuga , sikalinumutumwe ku muntu wensi ila kunkolo nazilimilile za munumba yaki Israeli. ²⁵Lakini aliwizile nu kutuna ntongela yakue, nwiuga shekulu nalilye. ²⁶Numushokelya numuila sika iza kushola india za alisha nu kukuzigumila imbua. ²⁷Nutambula " ,ee, shekulu, angaiyo imbua nanino zukulia india nazukugua mumeza mwaki shekulu wao." ²⁸Iyo uYesu nushokelya nuuga , " musungu, usuili wako ingi ukulu. naitendeke kumwako kina utakile." Nu munanso wakue aliwatula wakamagigwa mutungo lilo. ²⁹Yesu nulega paluandi lwasonu kuyenda piipi ni bahali nya Galilaya. kangi nuenda kuyanya ya mulima nu kukikala kuko. ³⁰Lyundo kyulu nalyiza kumwakwe, nalyumuletela anakitele, apoku, abubu, alema, niia ingii , nali aluile. Naaika mumigilu yaki Yesu nuakamya. ³¹Nuumulundo nakunguala kinanaona iabubu itambula, alema itendwa apanga, anakitele igenda, ni apoku iona. Namukulya u Mukungile wa kuisraeli. ³²Yesu nuaita amanigwa akue nu kuuga , namuonela kinishungu umulundo , kunsooko atula ninene kuntondo zitatu sikaalile kintu kyensi. sikanikakialaga auke kunshao isikaalile, alekizi kia mukanka munzila" ³³Amanigwa akue namuila , pii kusumile kuligya mikate nyendile ipa pinishakaa kukikutya umulundo ukulu itii? ³⁴Yesu nuaila "mutite mikate ingaa?" natambula , mupungati, ni nsii nkyii". ³⁵Yesu nualagilya umulundo ikalanse pansii. ³⁶Nukenka imikate iyo mupungati ni nsii, pembele nusongelya, numega nukukuiapela amanigwa. Amanigwa naapela umulundo. ³⁷Antu tulu nalia nukukolya, Nailigila masagigwa maipande ma ndia naliishagilile ipande ipande, naijula ikapu mupungati. ³⁸Tulu nalialile alii agosha ihumbi inii kutili asungu ni alisha. ³⁹Kangi Yesu nuulaga umulundo naenda kumyao nuingila mukati mumashua nukuyenda nandi za Magadani.

Chapter 16

¹Mafalisayo ni Masadukayo namwizila nu kukumugema Yesu nualagila umwena naupunile kukyanya. ²Lakini Yesu nuashokelya nu kukuaila kina "anga yi mpindi mutambula kina inzega nziiza, kunsooko igulu kyasuku. ³Ni dau mutambula ' hali ya nzega ntende sika nziiza kunsooko igulu ingi kyasuku ni malunde makumbile igulu tulu. mulingile kulingya uwigelelo wi gulu, lakini sikamushuma kulingya imyena ya matungo. ⁴Kileli kidobu kya ukosii kiduma myena, lakini kutili kamwena wensi nakikipegwa, kulekitula uo waki Yona. kangi Yesu nualeka nu kyenda iyakwe. ⁵Amanigwa naaza uluandi lwa kabili, laikini aliiagwa kushola imikate. ⁶Yesu nuaila iponii mutule mwakilao ni nshashu ya mapalisayo ni masadukyo. ⁷Amanigwa naikikolya katia mumwao nukuuga. ⁸Yesu nulinga lyaso nu kutambula, "Inyee namwa usuili unino, kwa niki mwasiga nu kukitambuila katia yani nu kuuga kina kunsooko sikalimusolile mikate? ⁹Mbii kyili sikamulingila wala kukijuka imikate iyo nitano kwi antu ihumbi itano , ni ikapu ingaa namuilingile? ¹⁰Hau mikate mupungati kwi antu ihumbi inii, na ikapu ingaa alimusolile? ¹¹Yatulai kina sikamulingile kina ali sikanitambula nininye kyanya ya mikate? Itunzii nu kukipona ni nshashu nya Mapalisayo ni Masadukuyo" ¹²Kangi nalinga kina aliiza sikukiaila kyanya ya kipona nimikate nitite inshashu, ila kukipona ni mamania ma Mapalisayo ni Masadukuyo. ¹³Itungo Yesu kinanupika nandii za kaisalia nya pilipi, nuakolya amanigwa akue, nuuga, Antu itambula kina wana wa muntu ingi wani? ¹⁴Nauga, iia iyuga kina ingi Yohana mubatisha, iia Elia, ni iaa, Yelemia, hau umui wakue wa muloti. ¹⁵Nuaila , inyee mwiuga ine nene wani? ¹⁶Kwa kushokelya , Simoni Petelo nuuga, uwe ingi kilisito mwana waki mukungile namupanga". ¹⁷Yesu nushokelya nuaila , umukembetwe uwe, Simoni Bal Yona, kunsooko imigali ni nama sikaliyukunukulile ilii, ila u tata wane nuili kugulu. ¹⁸Ninene gaa nukukuila kina uwe ingi Petelo, nu mukyanya igue ilii nikizenga witekelo wane. milango nya kuzimu sikaikakililemya. ¹⁹Nikakukupela uwe impunguloza utemi wa kugulu. Kyensi nukakukidindila munaunkumbigulu kikitula kyadindagwa kugulu. ²⁰u Yesu nualagilya amanigwa aleke kumuila muntu wensi kina umwene alikula kilisito. ²¹Kupuna imatungo igo Yesu nuandia kukuaila amanigwa kina lazima endee ku Yelusalemu, kuyagigwa kumantu mingii mumikono ya anampala ni akulu amakuhani ni andikii , kuyulagwa nu kuiukigwa lutondo lwa katatu. ²²Kangi u Petelo numusola u Yesu kumpelo nu kukumukenela, kwa kutambula, "ikintu ikii nakitule kulii nunduwe, shekulu, ilililekipunila kumwako. ²³Lakini uYesu nupiluka nu kukumuila u Petelo , shoka numa yane munamampilu! uwe ingi kigilyo kumwane, kundogolelyo sikukelile iintu yaki mukungile, ila iintu ya anadamu. ²⁴Kangi uYesu nuaila amanigwa akue, kina muntu wensi nukitaka kuntyata inee, ingi lazima wikane mwene mukola, wausole umusalaba wakwe, na wantyate. ²⁵Kululo nutakile kuguna ukalii wakwe ukakuulimilya , na ku wensi nulimilya ukalii wakwe kunsooko yane ukakuuguna. ²⁶Mbii ipa shailo kii nukiligya u muntu angawaligye unkumbigulu tulu lakini walimilye ukuli wakwe? mbii! itii kintu kii nukakupunia muntu kukaania nu ukalii wakwe? ²⁷Kunsooko u mwana waki Adamu ukiiza ku ukulu waki tata wakwe ni amalaika akwe. Numwene ukakumlipa kia muntu kuligana ni matendo makwe. ²⁸Kulukulu nukumuila akoli akyii anii namwimikile ipaa sikaikitoma uukii mpaka kinaikakumuona u mwana waki Adamu kinuiza mu utemi wakwe.

Chapter 17

¹Ntongo mutandatu pembele u Yesu nuasola palumui nunduyo u Petelo , nu Yakobo, numununa, nwasola mpaka kukyanya ya mulima uliipu inee akola. ²Nukailwa ntongela yao. usiu wakwe naumiliminta kina mpasu, ni ntila zakwe nazigela zimiliminta kina yeluu. ³Laa, paso napunila u Musa nu Elia naitambula nunduyo. ⁴Petelo nushokelya nu kukumuila u Yesu , shekulu , ingi iza kumwitu ishee kutula paluandu uluu. kina ukilogwa, nikizenga iyanda itatu-- kimui kyako, ni kimui kyaki Musa, ni kimui kyaki Elia. ⁵Itungo kinalutambula, Laa ilunde lyelu naliaimbaa umulule, na laa, nalupunila luli lukulu kupuna kulunde , naluuga, Uyu ingi mwana wane mulogwa namulogeligwe nunduyo. mutegeli umwene. ⁶Amanigwa kinanaigya maso, naagua uundala naaopoka zigi. ⁷Kangi u Yesu nuiza watona nu kutambula , ukii wala mulekiyopoka. ⁸Nindio nauka usiu wao kyanya lakini sikaliamuonie muntu kuleka u Yesu ung'ene. ⁹Ni kina itima mumulima, Yesu nwalagilya nutambula , "mulekipunia impola nya ulaii waso mpaka u mwana waki Adamu kinaukiuka kupuna mwa akii." ¹⁰Amanigwa akwe namukolya , naitambula, itii nii iandikii itambula kina u Elia ukiiza kuandia? ¹¹Yesu nwashokelya nu kutambula, u Elia ukiiza kulukulu na ukishokya imantu tulu. ¹²Lakini nukumuila inyee, u Elia wakondagya kuiza, lakini sikaliamulingile. badala yakwe namutendela mantu naliatakile enee. iyaso iyo u mwana waki Adamu kinaukiagigwa mumikono yao. ¹³Iyo amanigwa nalingaa kina alutambula mpola zaki Yohana mbatisha. ¹⁴Kinanapika muulundo wa antu, muntu mui numwagana , nutungamya maluu ntongela yakwe, nu kukumuila, ¹⁵Shekulu umukolelwe umwana wane, kindogolelyo walii ni kitui nu kuyaga zigi. kululo mala kingii ukugua mumoto hau mumazii. ¹⁶Alinumuletile kwi amanigwa ako , lakini sikanasuums kukumukamya. ¹⁷Yesu nushokelya nutambula, Inyee kileli nasikakisuilile nakyononekile, nikakikala palumui nininye mpaka nalii? nikakiumatilya nininye sunga nalii? muleti ipa pamwane" ¹⁸Yesu numukenela, ipyepo nalyumupuna. musumbati nukamigwa kupuna itungo lilo. ¹⁹Kangi amanigwa namwizila u Yesu kuunkunku nu kukumukolya, "kwa nikii sikanakusuma kukumuinga? ²⁰Yesu nuaila , kunsooko ya usili wani unino. Kulukulu nukumuila , kina mukitula nu usuili sunga unino kina nseke ya mbeu nya haladali, mukishuma kukuila umulima uu, sam kupuna ipa wendeuko, nunduo ukishama na sikaikitula ni kintu kyensi kya kulemeka kumyani. ²¹[Ambila inkani za mukilili wa 21 " Lakini aina iyii nyi pyepo sikalishumika kupuna, ila ku malompi nu kufunga, sikamakigela muwijuki nauza wa kalii. ²²Imatungo kinaili kili ku Galilaya, Yesu nuaila amanigwa akwe, " Mwana waki Adamu ukiyikwa mumikono nya antu, ²³Na ikakumuulaga, ni ntongo zitatu ukiika" amanigwa akwe natula kinshungu zigi. ²⁴Nindio kinanapika ku kapelinaumu, antu nakusoga ikodi ya nusu mpia namwendela u Petelo nu kutambula , Mbii mwalimu wani uklika ikodi ya nusu mpia? ²⁵Nutambula , "iyo" Lakini u Petelo aliwingila mukati munumba, Yesu nwitambuila nu Petelo kwandia nu kuuga , ushiiga yani Simoni? Atemi a unkumbigulu, akupokela ikodi hau ushulu kupuna kwa kwani? kwa ioo naatemile kupuna kwa agenda. ²⁶Ni matungo u Petelo kinatambuile , "kupuna kwa agenda" Yesu nuaila ,iyo atemiga alegagigwa muulipii. ²⁷Lakini kulekiza kwatendaa iapunia ushulu atende imilandu, lenda ku bahali, taga indoano, na umisole insii iyo nijile kuandia. Pembele ya kudigula umulomo wakwe, ukiyagana mwaso mpia imui. misole wapele apunia ushulu kunsooko yane nunduwe.

Chapter 18

¹Tungo lilo lilo amanigwa naaza kwaki Yesu nu kukumuila, " itii wani namukulu muutemi wa kugulu ? ²Yesu numwita mulisha munino, numuika pakati yao, ³nu kutambula , kulukulu nukumuila , kina muleki yungama nu kutula kina alisha nanino sikamukishuma kuingila muutemi waki mukungile. ⁴Iyo wensi nukitimagya kina mulisha munino, muntu kina nwaso ingi mukulu mutemi wa kugulu. ⁵Na wensi nukumupokela mulisha munino kulina lyane umpokelile nene. ⁶Lakini wensi nukusakagya umui katia ya anino iaa nansuilile kutimula, ikitula iza ku muntu nwaso igue kyulu lya kushela litungwe munkingo yakwe, nu kukankanikwa pakati ya bahali. ⁷Ole ku unkumbigulukunsooko ya matungo ma kutakigwa! kululo kutili kumatungo maso kuiza, lakini ole kumwakwe ku muntu uyo mutungo maso mikiiza kunsooko yakwe! ⁸kina mukono wako hau mugulu wako ukusakilye kutakaa, uteme utage kulii nunduwe. ingi iza kukiilikila kumwako uwe kuingila kuupanga kutula kutili mukono hau kilema, kukiyla kutagwa mumoto wa kalii na kalii uutile ni mikono tulu hau migulu tulu. ⁹Kina iliso lyako lyikakukutyulia , likule na ulitagee kulii nunduwe. iti iza kukiyla kumwako uwe wingile ku upangaa ni liso limui, kukiyla kutagwa mumoto wa kali na kalii ni miso tulu. ¹⁰Lai kina mukizi melaa umui wa anino aso. ku ndogolelyo nukumuila kina kugulu akoli amalalika ao ntondo tulu akulaa usiu waki tata wane nuili kugulu. ¹¹[Ambila inkani nazigiile kina ma mukilili wa 11, "kululo mwana waki Adamu aliwizile kuguna ikyo nalikilimilile" sikalimigile muwijuki nauza wa kalii. ¹²Mushiiga yani? anga muntu utite nkolo gana limui, nu mui wao walimile, mbii sikaukakizileka kyenda ni kyenda nya mumulima nu kuyenda kumuduma umui nulimilile? ¹³Na anga wamuligye , kulukulu nukumuila , ukumulumbilya kukiyla ioo kyenda ni kyenda nasikaalimile. ¹⁴Iyo iyo , sika ulowa waki tata wani nwa kugulu kina umui wa anino iaa walimansiile. ¹⁵Kina muntua wako wakukosele, lenda, mulagile ikasolo nikoli katia yako nu mwene kinung'ene mwene. Kina ukakukwigya , ukitula wamushokagya muntua wako. ¹⁶Lakini kina sikaukakukwigya, musole muntua umui hau abili kukiyla palumui nunduwe, kunsooko ikopwa ya mashuda abili hau atatu kila lukani lusumile kukaminkiligwa. ¹⁷Nkina anga wamelelye kukumutegela , liile ipolelyo ikintu kyaso, kina wamelelye iyo iyo kukulitegela ipolelyo, basi nwatule kina muntu wa nsii mupunia ushulu. ¹⁸Kulukulu nukumuila, kyensi kyaso namukakukitunga muunkumbigulu nu kugulu kikitungwa. ¹⁹Na kyensi namukakukitungulila munkumbigulu nu kugulu kikitungulwa. ²⁰Kanki nukumuila kunsooko kina antu abili katia yani angaigombye kyanya ya kintu kyensi munkumbigulu nakulilompaa, lyaso tata wane nwa kugulu ukakulitenda. ²¹Kanki u Petelo nuiza nu kumuila u Yesu, "Shekulu,

itii yikanga umuntua wane angawatyulye inee numusamile? Anga mala mupungati?

²²Yesu

numuila , sikanukukuila mupungati, lakini anga makumi mupungati mala mupungati.

²³Kunsooko iyo utemi wa kugulu ingi sawa nu mutemi nintii nalutakile kujipilya iyalyo kupuna kwa asese akwe.

²⁴Kinanuandia kujipilya iyalyo, musese umui nuletwa kumwakwe nulukumudaya mpia ihumbi kyumi.

²⁵Kululo alimugila kanzila nya kulipaa, shekulu wakwe nulagilya waguligwe , musungu wakwe palumui ni anaa akwe ni kila kintu nalutite , ni malipoo matendeke.

²⁶Iyo musese nugua, nutungama imaluu ntongela yakwe nuuga ,shekulu, uwe utule nuwiumatilya palumui ninene, na nikakukulipa kila kintu.'

²⁷Iyo u shekulu waki musese uyo, kunsooko nusuumwa zigi nikinishungu, numulekela nu kukumusamila idyeni lyaso.

²⁸Lakini musese nwaso nupuna nu kumukuga umui katia wa asese iaa, nalukumdaya idinali gana. Numuluta , numukaba mukilakala , nu kukumuila , ndipe ikyo nanukukudaya. ²⁹Lakini uyo umusese mua nugua nu kukumupepya zigi, nuuga , utule nu wiumatilya ninene, nikakukulipa. ³⁰Lakini musese uyo nwakuandia nusiita. Badala yakwe, nuenda nu kukumutaga mugeleza,mpaka kinaukakumulipa ikyaso nukumdaya. ³¹Kina naona asese iaa ikyo nalikipunile.

nasikitikaa zigi. naiza nu kumuila u shekulu wao kila kintu nalikipunile.

³²Iyo uyo u shekulu wa musese uyo numwita, nu kukumuila , Uwe musese mudobu , alinukusamile uwe idyeni lyane tulu kunsooko alumpepilye zigi. ³³Mbii sikaliyumutakwe kutula ni kinishungu ku musese miako, kina inee nalinukuonile kinishungu uwe? ³⁴Shekulu wakwe nutakaa nu kukuapela kwa ioo agyaa mpaka kinaukilipa ingele tulu naludaigwa. ³⁵Iyo gwa tata wane nwa kugulu kinaukakiatendela,kina kila umui wani sikaukakumusamila umuntua wakwe kupuna munkolo zani"

Chapter 19

¹Naipunila itungo u Yesu kinanumala inkani zaso,nulega ku Galilaya, nuenda mumimbi ya Yudea ntongela ya mongo wa yoldani. ²Umulundo ukulu naumutyata , nwakamya kuko. ³Mafalisayo namwizila, namugema ,namuila, Mbii iti halali nee ku muntu kukumuleka musungu wakwe kunsooko yensi? ⁴Yesu nuashokelya nu kuuga, "sikanamusoma, kina umwene nalumuumbile umuandio alumuumbile mugosha nu mukiima.? ⁵Ni kanki nutambula, kunsooko nyaso mugosha ukakumuleka tata wakwe nu nina wakwe nu kukamantana nu mukiima wakwe, nindio abili ikitula mwilii umui? ⁶Iyo sika abili kanki,bali mwilii umui. ikyo nalukikamantanilye u Mukungile, muntu wensi walekekukikamantuula." ⁷Namuila , ino kwanikii u Musa nukulagilya kupunia iluka lya talaka nu kukumuleka? ⁸Nuaila, "ku ukaku wani wa nkolo Musa numugombia kukualeka iakiima anii, lakini kupuna umuandio sikaliyo. ⁹Nukumuila, kunsooko wensi nukakumuleka mukiima wakwe, yisikakutula kunsooko ya ukosi, nu kutoola wingii, utimuile. Nu mugosha nukakumutola mukiima namulekwe utimuile. ¹⁰Amanigwa namuila u Yesu," kina iyo yilii ku mugosha nu mkiima wakwe, sikaizaa kutola." ¹¹Lakini u Yesu nuaila, sika kila muntu usumile kushingila imamanio igaa, bali ingi kuioo du nagombigwe kushingila. ¹²kululo akoli matowashi nalielwe kupunila munda za nina ao. Na iyo akoli matowashi naliatendwe ni antu. Na akoli matowashi naliitendile matowashi kunsooko ya utemi wa kugulu. Nusumile kushingila mamanio igaa nwasingile." ¹³Kangi nuletelwa akyii a alisha anino waikile imikono kyanya yao nu kulompa, lakini amanigwa akwe naakenela. ¹⁴Bali u Yesu nuuga, agombyii alisha nanino, kangu mulekekwaigilya kuiza kumwane, kundogoleyo utemi wa kugulu ingii wa antu kina aso. ¹⁵Nunduyo nuika imkono yakwe kyanya yao, nulega paso. ¹⁶Laa muntu umui nuiza kwaki Yesu nu kutambula, "Mwalimu, itii kintu kii kiiza nanumutakwe kutendaa ndigye kutula nu upangaa wa kalii na kalii?" ¹⁷Yesu numuila , kwa nikii unkolya kintu kii nakiiza? Ukolii umui du namukende, lakini kina angutake kuligya upanga, amba ishaliya zaki mukungile. ¹⁸Umuntu uyo numukolya , itii shalia nazii? Yesu nutambula, ulekiyulaga, ulekitimula, ulekiia, ulekishudila uulongo, ¹⁹Aheshimu u tata wako nu mau wako, na umulogwe umunapiipi wako kina munkolo yako. ²⁰Muntu uyo numuila, "mantu tulu maso nimaambilile. kyilii nsiilye yani? ²¹Yesu numuila, ' kina ukitaka kutula mukaminkilu, lenda, ugulye yaso nutiite, wapeele iatukaa, ukitula nikilindo kugulu. iyo nzuu untyate. ²²Lakini musumbati nwaso kinanwigya igoo Yesu naliwailile, nulega kukinishungu, kunsooko alusaile nsao ningi. ²³Yesu nuaila amanigwa akwe, kulukulu nukumuila, ikakuu ku muntu mugolii kuingila mu utemi wa kugulu. ²⁴Kanki nukumuila , itontu ku ngamia kukyila mu mutobo lya sindano, kuleka ku muntu mugolii kuingila mu utemi waki mukungile. ²⁵Amanigwa kinanaigya yaso, nakungualaa zizgi nu kutambula,- nwii gwaa nukigunika?" ²⁶Yesu nualaa nu kutambula , "ku anadamu yaso sikalishumika, lakini kwaki mukungile tulu mishumika" ²⁷Kangi u Petelo nushokelya nu kukumuila, "Laa, kulekile tulu nu kukukutyata uwee. itii kintu kii nakukiligya?" ²⁸Yesu nuaila, kulukulu nukumuila , unwaso nuntyatile inee, mu uleli naupia tungo mwana waki Adamu kinukakikala pii tyengu lya utemi wa ukuligwa wakwe, nininye gaa mkakikala mukyanya ya matengu kyumi na ibilii ya muutemi, kukiahukumu makabila kyumi na mabilii ma Isilaeli. ²⁹Kila umui wani nulekile inumba, musumbati, munanso, tata,mau,alisha, anga mugunda kunsooko yane, ukishingila mala gananu kushala upanga wa kalii na kalii. ³⁰Lakini ingii nakuandia ino, ikitula ampelo, nina ampelo ikitula akuandia.

Chapter 20

¹Kundogolelyo utemi wa kugulu wimpyanile nu mukola mugunda, nalulaile dau nuandila kukiajili ituma mulimo mumugunda wakwe wa mizabibu. ²Pembele kina natula igombagya niituma mulimo dinali imui kulutondo, nuatuma kuyenda ku mugunda wakwe wa mizabibu. ³Nuenda kanki pembele ya matungo manii itii nuaona iituma mulimo ingii imikile bila mulimo mu luandi lwa soko. ⁴Nuaila, inyee gaa, longolii mumugunda wa mizabibu, na kyensi naki halali nikakumupela, 'Iyo naenda kituma mulimo. ⁵Nwenda kanki pembele ya matungo mutandatu ni kanki mutungu lya keenda , natenda iyo. ⁶Mala yingi kanki zii tungo lya kyumi nalimui, nwenda nwiagana antu ingii imikile bila mulimo. nuaila, "kwa niki mwimikile ipa bila mulimo wensi kulutondo luzima? ⁷Namuila, kunsooko kutilii muntu wensi nwakukujili. Nuaila, inyee nininye gaa longoli mumugunda wa mizabibu. ⁸Imatungo ma mpindi kinaupika, mukola mugunda wa mizabibu numuila umwimili wakwe, aitee iituma mulimo apele imishala, kwa kuyandia nu nwa mpelo hadi nwa kuandia. ⁹Kinanaaza ioo naliaajiliwe mtungo lya saa kyumi na limui, kila umui wao nusingila dinali. ¹⁰Kinanaaza ituma mulimo akwandia, aliasigile kina ikishingila kukiyilikila, lakini nasingila gaa kila umui dinali mui kila muntu. ¹¹Pembele kina nasingila imalipo mao, naikumusokya mukola mugunda. ¹²Nauga, ia ituma mulimo ampelo atumie tungo limui du kukituma umulimo, lakini waliganilya nindishe, ishee kukenkile imiligo kulutondo luzima nu kupia nu upiu". ¹³Lakini mukola mugunda nushokelya nu kuuga ku mui wao, musua mua, sikantendile kalukani lubii. Mbii! sikazakwigombilye ni nene ku dinali mui? ¹⁴Singila ikyo naki halali yako na wende iyako. Ingi ulumbi wane kukiapela iaa ituma mulimo naliaajiliwe impello sawa sawa nunduwe. ¹⁵Mbii! sika haki kumwane kutenda ikyo nantakile ni nsao zane? hau liso lyako ingi dobu kunsooko ine nu mukende? ¹⁶Iyo nwa mpelo ukitula wa kuandia nu nwa kuandia ukitula wa mpelo" ¹⁷Yesu kinali unankila kuyuka ku Yelusalemu, aliwasolile amanigwa akwe kyumi na abli pampelo, nu munzila nuaila , ¹⁸Laa kuukilile ku Yelusalemu, nu mwana waki Adamu ukiyikwa mumikono ya akulu amakuhani ni andikii. Ikakumuhukumu nkia ¹⁹na ikakumupunia kwi antu ansii amutanile, kukumutama nu kukumusulubisha. Lakini ku ntongo zitatu ukiika. ²⁰Kangi unina wa anaa aki Zebedayo nuiza kwaki Yesu ni anaa akwe. Nutungama imaluu ntongela yakwe nu kukumulompa kintu kupuna kumwakwe. ²¹Yesu numuila, utakile yani?" Numuila, Lagilya kina iaa anaa anee abili ikalanse, umui mukono wako wa kundiilo nu umui mukono wako wa kunkigi mu utemi wako" ²²Lakini u Yesu nushokelya nuuga , sikawizii ikyo nukukilompa. Mbii! usumile kukikopela ikikombe nanikakukopela?" namuila, "kusumile" ²³Nuaila, kikombe kyane tyunu mukakukikopela. lakini kukikala mukono wane wa kundiilo nu mukono wane wa kunkigi sika mulimo wane kukumupela, lakini kwa ioo nakondaa kujipiligwa nu Tata wane." ²⁴Amanigwa ingii kyumi kinanaigya yaso, natulakinishungu zigi ni ndio antua abili. ²⁵Lakini u Yesu aliwaitile umwene nu kukuaila, "Mulingile ya kina atemi a nsii akuatumba, ni akulu ao akutimilagya ukulu kyanya yao. ²⁶Lakini ilekitula iyo kumwani. Badala yakwe,wensi nukitaka kutula mukulu kupuna mumwani lazima watule mwitumi wani. ²⁷Na nukitula wa kuandia kupuna mumwani lazima watule mwitumi wani. ²⁸Kina iyo mwana waki Adamu sikaliwizile kutumikilwa, bali kutumika, nu kupunia upanga wakwe kutula muguni kwa naingii. ²⁹Matungo kinaliipuna ku yeliko, umulundo ukulu naumtyata. ³⁰Naaona apoku abili ikalansile kumpelo ya balabala. kinanaigya kina u Yesu alukyila, naitunta nukutambula, shekulu, mwana waki Daudi, ukukolelwe". ³¹Lakini umulundo nawakenela, nu kukuaila tulyii. angaiyo , iene naitunta kukiyilikila nu ktambula , " shekulu mwana waki Daudi, ukukolelwe," ³²Kangi Yesu aliwimikile nwaita nu kukuakolya, mutakile numutendele yani? ³³Namuila, "Shekulu kina imiso miitu malanguligwe" ³⁴Basi u Yesu, nutula mulutwe ni kinishungu, numatona imiso mao, iyo papo, nasingila usumi wakulaa ,namutyata.

Chapter 21

¹Yesu ni amanigwa akwe napika piipi ni Yelusalemu na naenda mpaka ku Bethfage, mu mulima mizeituni, Kangi u Yesu nuatuma amanigwa abili, ²nuaila "lendi mukisali nakityatilile, mala kamui mukakimiyagana ndogui ntungwe paso, nu mwanandogui palumui nunduyo. atungulii nu kukualeta kumwane. ³Kina muntu wensi anga wamuile kyensi kuhusu lyaso , muuge, Shekulu waasiilye, nu muntu nwaso mala kamui ukakumugombya mwiize palumui nindio.⁴Ikintu ikii alikipunile ingi ikyo nalitambulwe kukiylila kwaki nuaila , ⁵Ailee ananso sayuni, laa,mtuemi wako upolokile kumwani , mkendegelu na uminankile ndogui, nu mwana ndogui mugosha, mwana ndogui mutakata.⁶Kangi amanigwa nalega nukutenda kina Yesu aliwalagilye. ⁷Namileta indogui nu mwanandogui, nu kuyika intila zao mukyanya yao, nu Yesu nduyo nukalansa paso. ⁸Ingii mumulundo naanzalilya intila zao munzila, ni iaa natema imatambi kupuna mu makota nu kuyanzalilya mubalabala. ⁹Umulundo naitongile Yesu ni ndio naliambutyatile naitunta induli, natambula, "Hosana kwaki mwana waki Daudi! ingi mukembetwanujile kulina lyaki Shekulu. Hosana kyanya kukiylilila" ¹⁰Yesu kinanupika ku Yelusalemu, kisali kyensi nakiyitumba nu kutambula, "uyu itii wani? ¹¹"umulundo naushokelya, uyu nabii yesu, kupuna ku Nazaleti"¹²Kangi Yesu nuingila muwitekelo waki mukungile. nuainga kunzii tulu naliigula nu kugulya muwitekelo.gaa nugalagalya imeza za akaanaia a mpia ni matengu maa agulya nkunda. ¹³Nuaila , "Yandikwe, "Numba yane ikiyitwa numba ya malompi, lakini inyee mwamitendaa lyulu lya alegelanya." ¹⁴Kangi apoku ni alema namwizila muwitekelo, nunduyo nuakamya. ¹⁵Lakini imatungo amakuhani ni andikii kinanaona isembo naitendekile, ni kinaaigya alisha ikua kilanga muwitekelo nu ktambula , "Hosana kwaki mwana waki Daudi" naambwa nikuo. ¹⁶Namuila, wigagya ikyo nakitambulwa ni antu iaa? Yesu nuaila " ee"lakini kilimukae kushoma, kupuna ku milomo ya alisha ni alisha natakata nakonkaa mutite utetembwa naukamilikile? ¹⁷Kangi Yesu nwalekaa nu kuyenda kunzii ya kisali kya Bethania nu kugona kuko. ¹⁸Idau kinalushoka mukisalii, alitite nzala. ¹⁹Nuona kota mpelompelo ya balabala. nulyagana, lakini sikanukuga kintu kyanya yakwe ila maluka. nuuila, ilekitula ni nkali kumwako kaikalii kanki."na mala iyoikota lyaso nalinyaala. ²⁰Amanigwa kinanaona, nakulilwa nu kutambula , yatulalii ikota lyanyaala mala kamui?" ²¹Yesu nushokelya nu kukuaila,kulukulu nukumuila, kina mukitula nu usuili ni bila woa,sikamukitenda ikyo nakitendekile kukuota lyaso du, lakini mukauuila anga uo mulima, usolwe winditagwa ku bahali, na ikitendeka ²²Kyensi namukilompa kusala, kunumusule mukishingila'.²³Yesu kinanupika muwitekelo, akulu a makuhani ni anampala a antu namwizila matungo kinalumana nu kukumukolya, "itii kumamulaka kii utenda imantu igaa? na itii wani ukupiile imamulaka igaa? ²⁴Yesu nushokelya nu kukuaila, ninene kanki nikakumukolya ikolyo limui. kina mukimbwila , ninene iyo iyo nikamuila iti kumamulaka kii nitenda mantu igaa. ²⁵Ubatisha waki Yohana-- aliupunile pii, kugulu hau kwa antu"? naikilitilya enee, naitambula, angakuuge , aliupunile kugulu, ukakukuila, kwa niki sikanamunsuila? ²⁶Lakini angakuuge, aliupunile kwi antu, kukiaopoka anamukutano, kunsooko tulu akumuona u Yohana kina nabii" ²⁷Iyo namushokelya u Yesu nu kutambula , "sikakwizii" nuaila gaa, "wala ninene sikanikakumuila itii kwa mamulaka kii nitendaa imantu igaa.²⁸Lakini mushiiga yani? muntu nutite anaa abili. nuenda kumui na kukumuila, mwana wane, longola witume mulimo mumugunda wa mizabibu ²⁹ntenda. mwana nuiza nu kuambula , sikanienda,Lakini pembele nukaila imasigo makwe nwenda. ³⁰Nu muntu uyo nwenda ku mwana wa kabili nu kutambula kintu kikyo kikyo. mwana uyu nushookelya nu kutambula, nikyenda, Shekulu, lkini sikanwenda. ³¹Nwii kati ya anaa nabili nalutendile matakwa maki tata wakwe? natambula, "mwana nwa kuandia."Yesu nuaila , kulukulu nukumuila , isoga ushulu na akosi ikingila mu utemi wa kugulu kabla yani kuingila. ³²Kundogolelyo u Yohana aliwizile kumwani kunzila nangoloku, lakini sikanamumusula, matungo asoga ushulu ni akosi aliamusuilile.³³Tegeli impyani yingii. alukoli muntu, muntu nutite yeneo kyulu lya nsii. alupandile mizabibu, nuikitiila lukinga, nuzipya nikiseme kya kushemela divai, nuzenga ni kianda kya alindili, nulikodisha kwa atunza zabibu. Kangi nwenda nsii yingii. ³⁴Matungo ma maimbula ma zabibu kina naupiiipika, nuatuma akyii aitumi kwa alimi a zabibukushola mizabibu yakwe.³⁵Lakini alimi a zabibu naasola itumi akwe,namukua umui, namuulaga umua, na mukua umui kwa mage. ³⁶Kumala ya nzia , mukola nuautuma itumi ingii, ingi kukiyla ioo akuandia, lakini alimi a mizabibu naatendela iiyo iyo. ³⁷Pembele paso shekulu nwaso nutuma kumwao mwana wakwe, nutambula, "ikakumuheshimu umwana wane".³⁸Lakini ailimi a mizabibu kina namuona musumbati nwaso, naila,"uyu ingi musalii, nzui, kumuulage kusole usali. ³⁹Iyo namusola, namutaga kunzi ya mugunda wa mizabibu nu kukumuulaga. ⁴⁰Mbii mukola mugunda wa mizabibu kinaukiiza,ukakwatenda yani limi a mizabibu?" ⁴¹Namuila,"Ukakiiono aso antu adobu kunzila nya utaki kukiylilila, na kangi ukakuukodisha umugunda wa mizabibu kwa alimi ingii a mizabibu, antu naikilipa kunsooko ya mizabibu nikiyila."⁴²Yesu nuaila, sikanamusoma mu mandikwa, 'igwe nalialisitile iantu lyaza gue kyulu lya yukii. ilii alilipunile kwaki Shekulu, na yukukukulilya mumiso miitu?⁴³Iyo nukumuila , utemi wa kugulu waki Mukungile ukishololwa kupna kumwani nu kupegwa nsii

nikelile inkali zakwe. ⁴⁴Wensi nukigua kyanya yi gue lyaso ukiunwa ipandeipande. lakini ku wensi nalikakumuguila,likakumusia"⁴⁵Akulu amakuhani ni Mafalisayo kina naigya impyani yakwe, naona kina ukiatambulilya enee. ⁴⁶Lakini kila kinaikitaka kugolola mikono kukyanya yakwe, naopoka anamukutano, kunsooko antu aliamulaile zii nabii.

Chapter 22

¹Shekulu nzua aliwitambulile nindio kangi kumpya nuuga , ²Utemi wakugulu wimpyanile numutemi naluzipiliye sikunkulu nya winga wa mwana wakue. ³Nualagilya iituma milimo akue kukiasugamilya naalianue kuiza kusikunkulu nya winga ,ipagua sikanazaa. ⁴Umutei nualagilya kangi iituma iingi ,nuuga .ailii tulu nalianue,laii,nzipiliye indiaa.nzagamba nintokota zane nanginu zasinzagwa,ni mantu tulu makondaa ,nzui kusikunkulu nya winga.⁵ipagua iantu aso sikaliambilile kumoo uwanua wakue .iia nashoka mumigunda inyao ,naingii naashoka mukyali wao wausuluja. ⁶Iiia naaukilya iitumi aki mutemi naakolya nsoni nukukuaulaga. ⁷Umutei nutakaa, nualagilyaa iamumbi lyakue,nuaulaga ioo aulagani nukukukilimansilya ikisali kyao kumoto. ⁸kangi nuailaa iitumii akue uwinga wakondaa ipaa naalikue sikaijipile. ⁹Kululo longoli mumisambi nya nzila nankulu,anii antu ingii kinaikishumika azee kusikunkulu nya winga. ¹⁰Itumii naalongola kunzila nankulu nukukiasugamilya iantu tulu naliaonie , nakende ni naabii.kululo inumba nya winga nijulaa agenda. ¹¹Kina umutei nuingila kukualaa agenda ,numuona muntu mui sikalujalile kijalo kya winga. ¹²Umutei numukolia ,musuamua, azawingile imbii munu mukatii kuna umugila intiila ya winga, umuntu nuasio sikanushokelya kyensi. ¹³papo mutemi nuailaa iitumi akue , mutungi umuntu uyu imikono nimigulu mumutage kunzii mukitii, ukuaso kukoo ikitula suka nukushia mino. ¹⁴Kunsooko antu ingii iytua , iasagulua akyii. ¹⁵iyogua Iapalisayo naalega nukukigombia kina ikakumuguila unzua munkani zakue umwene. ¹⁶Iyoo naalagilya iamanigua aoo palumui ni ahelode. namuila unzua ,mwalimu , kulingile kina uwee wimuntu wakulukulu, kangi umania inkani zaki mukungile kukulukulu. sikulaile nuusokia wa muntu wingii nasikaualagila upendeleli kwia antu. ¹⁷Kululo kuile ushiiga yani, Apa taine ikishalia kulyipa kwaki kaisali angasikaiyo. ¹⁸unzuaalulingile uolu uwao nukuuga kwaniki mngemaa , inye akinilii. ¹⁹Ndagilii impia nazukutumika kulipila ikodi. iyogua namuletela idinali. ²⁰Unzua nuakolia , kyelu nilina ilii yakwani. ²¹Namumshokelia,yakikaisali,iyoo unzua nuailaa, mpelii ukaisali iintu nayakue ni yaki mukungile mpelii mukungile. ²²Kinanaigya iyaso nakunguala.namuleka naukaa iyao. ²³Ulutondo luaso imasadukayo akyii aliizile kwaki nzua ,ioo nakuuga kina kutilii kawiukii waakii. Naamkolya , ²⁴Naiyuga , mwalimu, musa nuuga ,anga muntu ukiile sikulelile kaana,umuntua wamusale umusungu nuaso wamupele umwana kwaki muntua wakue. ²⁵Aliakolii antua mupungatii.nwakuandia alutolile nutula wakia sikulelile kaa anaa.Numulekela musungu umuntua. ²⁶Kangi muntua nwakabili nduyo nutenda iyoioy, kangi nunwa katatu,naitula iyoo sunga ninduyo nwa mupungatii. ²⁷kina natula atenda yaso tulu, umusungu uyoo numwene nukia. ²⁸ipagua kuwiuki umusungu nwaso ukitula mukima wakwani kuantua aso mupungatii .kunsooko tulu aliamutolile. ²⁹Unzua nuashokelya nuailaa , mutyulia , kunsooko sikamwizii mandikua ni ngulu zaki mukungile. ³⁰Kunsooko kuwiuki, antu sikaakutola nukutolwa .ibadala yakue antu kulaa kina amalaika ukoo kugulu. ³¹Ilagua kuwiukii waakii, kyili musome ikyo mukungile nalukiugile kumwanii, nuigaa, ³²Inee nii mukungile waki Ibulaimu , mukungile wki Isaka, nu mukungile waki Yakobo,mukungile sika mukungile waakii, ilagua mukungile wanaapanga. ³³Itungo umwilundo kinanaigya ilii. nakungualaa imamanigua makue. ³⁴Iaa palisayo kinaigya kina unzua wamumagya iamasadukuyo, naiilinga enee akola palumui . ³⁵Umui wao, nui mwanashalia , numukolia ishwali kukumugema. ³⁶Mwalimu, itii lyagilio kii ni kulu kukila tulu mushalia. ³⁷Unzua nushokelia , lazima umulogie ushekulu kumoo waako tulu, nukunkolo yaako tulu, ni masala maako tulu ³⁸,Ilii lyalii lyagilio nikulu lyakuandia. ³⁹Ninyakabili impyanile ni nyaso, lazima umulogie umunapiipi waakokina iyo nakulawilogilue uwee. ⁴⁰Shalia tulu ni alotelia atumbile malagilio maga namabili. ⁴¹Iaa mafalisayo kinakilii ilundilile palumui ,unzua nuakolia ishwali . ⁴²Nuuga itii mushiigs yani mukyanya yaki nzua.umwene mwana wakwani. nienee namushokelia , ingii mwana waki Daudi. ⁴³Unzua nuashokelia ,itii kunamuna kii u Daudi ku muau ukumwita shekulu, nuuga, ⁴⁴Shekulu alumuilile shekulu wane , kaa umukono wane wakigosha, mpaka kinanikakiatenda iana ulugu ako aikue pansu yamigulu yako. ⁴⁵Kina u Daudi ukumwita kilisito shekulu itulai ukitulamwana wakue. ⁴⁶Kutilii nalusumile kushokelia lukani kangi, nakutilii nalugemile kangi kukumukolia imaswali mingi kupuna ulutondo lulo nukulongoleka.

Chapter 23

¹pembele nuuga nuwingi wa antu ni amanigua akue nuuga, ²Iandikii ni afalisayo ikalile itengu lyaki musa. ³Kululo kyensi nailagilya kutenda, tendii kunu imukiapenunkula.mukiziyiga intndo zao,kunsooko akuuga mantu nakakaatendile. ⁴Kulukulu, ienee akutunga imiligo namikaku kukuikenka, akiakenkagia antu kumaiga mao. ilagua ioo enee sikaakusunta ninga uluala kukenka. ⁵Imatendo mao tulu , akimatenda gale alawe niantu . kunsooko ienee akugalimpagia masandiko mao akongelagia ukulu wa mapindp ma ntila zao. ⁶Ioo kulaalugue kukila .mumatumpi makifahali mu sikukunkulu nu matengu maishima mukatii ya kintengeli . ⁷Nukuugigua kuishima mumatumpii mamu soko , nukuyitwa amwalimu ni antu. ⁸Inie sikamujipile kuyitua amwalimu, kunsooko mutite mwalimu umui, nininye tulu mukintua . ⁹Muleke kumwita muntu wensi ipaa minaunkumbigulu . ¹⁰Kangi mulekiziyitua amwalimu, kunsooko mutiite umwalimu umui du, unzua. ¹¹Namukulu katia yani ukitula mwitumi wani. wensi nukinansula ukitimigua. ¹²Nu wensi nukakitimya ukinansulwa. ¹³Ipa inyee andiki nia palisayo, akinili mukiatungilia antu utemi wa kugulu. inyee sikamusumile kuingila, nikangi sikamukiagombia kutendaa yaso. ¹⁴Muambile umukilili wa 14 sikaugelile mukijikijuki na tazuu kya kali. ijukijuki iia yukongelagia mukilili wau baada ya mukilili wa 12 .Mukilili wa 14 inyee andiki nia palisayoakinili,kululo mukiamila iajane. ¹⁵Ipa inyee andiki nia palisayo , akinili muputa kutyumbi mubahali nu kupika kukumutenda muntu umui nusuilile igo namukimamania, nikina ukutula kina inyee, mutenda kaubili mwana wa kujehanamu kina mwiili. ¹⁶Olee wani atongeli apoku , inyee namukuuga, wensi nukulapa mupyolelio , watungua nikilapo kyakue. ¹⁷Inyee apoku mwanaulu, nakyii nakikulu kuleka kyingi,izahabu angaa poyolelio naliikile uwakifu izahabu kwaki mukungile. ¹⁸nu wensi nukulapa kwaku polelio sika kintu. ninukula kwa shongelyo nalyili kyanya yakue ,mtungue nikilapo kyakue. ¹⁹Inyee antu namwapoku ,kyii nakikulu kuleka nakyingi ,shongelyo anga pitekelo nalyukuika uwakifu masongelyo namipunigua kwaki mukungule. ²⁰Kululo, umwene nukulapa kwa kutekelo ukulapa kuio nuku intu tulu nayili kyanya yakue. ²¹Numwene nukulapa kwaku tekelo ,ukulapa kulilo nu kumwakuenukikala mukati yakue. ²²Numwene nukulapa kwakugulu ,ukulapa mutengu lya malago ma mukungile nu mwene nukikala kyanya yakue. ²³Olee wani, andikii nia palisayo,akinili, kunsooko mukulipa masongelyo kwa bizali munaanaa numushisha, mukuleki mantu maluto ma shalia haki usamili,nu usuili. iga yimjipilee imwatenda ,na sikakuleka namingi bila kukumatimilya. ²⁴Inyee atongeli apoku, inyee namukusuza ing'unui ninino ninino kangi namumila ingamia. ²⁵olee wani, andikii nia palisayo, akinilii, kunsooko muyogia kunzii iikombe ni kunzii ya sahani ,kangi mukatii ijuile ukapwa nu uula usagia. ²⁶Inyee Apalisayo namwapoku elie kuandia mukatii mukikombe nu mukatii musahani ,iyo kuupande wa kunzii nduo utle weluu. ²⁷Olee wani, aandiki nia Apalisayo, akinilii, kunsooko mwimpyanile nii ibila naipandwe ishokaa, iyo kunzii ikigela izaa, alali mukatii ijuile imakupa maakii nikila kintu nakidobu. ²⁸Iyo gua nininye kunzii mukigela mwanahalali ntongela ya antu,iyogua mukatii mujile uukinili na ulegelanya. ²⁹Olee wni, andikii nia Apalisayo,akinilani, kunsooko munzenga ibiila ya aloti nukukuijipilia ibiila yanahalali. ³⁰Inyee mwiuga, kina angalikukyale intondo zaa atata itu, sikalikutula kwasangili palumui nindio kuita imigali ya alooti. ³¹kululo mukishudila uninye kina inye mwiana aaso naliaulagile ialoti. ³²Kangi inye mukukaminkilagia nukukijulia uluandi nalujipile imilandu ya tata anii. ³³Inyee nzoka, anaa aipilibao ,kinambii mukitalama uulimansilia wakuagigua. ³⁴Kululo, lai, nikiagilia kumwani ialoti, antu natite masala,ni andikii.akei ao naipunilie nukukuaagia.ni akeio ao mukakiatama mukati mukintengeli kyani nukukuainga kupuna mukisali kimui kuyuka nikia. ³⁵Imatokeo kuninya yani ikipunila migali tulu yaanahaki nalimitue muunkumbigulu, kuyandia imigali nyaki Habili munahaki mpaka kumigali yaki Zakaliambulisha waki Balakia, nalimumuulagile katia yapaweluu nu kuwitekeleli. ³⁶Kulukulu, nukumuila, imantu igaa tulu mikakimaligia ikilelua ikii. ³⁷Yelusalemu,Yelusalemu, uwee nukiaulaga ialoti nukukuakua imague ioo nalialagiligie kumwako, mala kanga naniailingile iana ako palumui kina nkuku nyukuilingaa iana nkuku akue munsilili mumbaa zakue, nisho sikalugombile. ³⁸Laa, inumba yako yasagaa mpoilelu. ³⁹Ninene nukukuila , kuyandia itungo ilii nukulongoleka sikukimona, kangi kinaukitambula, wakembetagua umwene nupolokile kulina lyaki shekulu.

Chapter 24

¹Unzua nupuna kuwitekelo nukulongola kinaulunji. iamanigua akue namwagana namulagila inumba zawitekili.
²Kululo nashokelia nuailaa ipaa sikamuaonniene imantu iga tulu, kulukulu nukumuila kutilii igue nalikishaga kukyanya yalia kuleka kugumulua.³Kinawili mumulima wamizeituni, iamanigwa akue naamwagana unkunku nukutambula, kuile, imantu iga mikipunila nalii kintu kii kikitula yukii lyakwiza uwee nu mpeleleko nya ukumbigulu. ⁴Shekulu nuashokelia nukukuaila, tulii mulike kisakisa mulekizipugamulua. ⁵Kunsooko ingii ikiiza kulina lyane ikiuga, ni nene kilisito, kangi ikakumugomola. ⁶Mkiigia mbita ni mpola za mbita. lai mulekizitula nuoa, kunsooko imantu igaa ingii makupunila, ilagua impelo iyo kakilii. ⁷kunsooko insii ikiyuka kunsii yingi, nu utemi kuu utemi wingii, ikitula nzalaa ni nsii kukikima munandi ningii. ⁸Ipagua imantu igaa tulu ingi muandio du wa uwai wa kitunguila. ⁹Iyoo gua ikakumupunia kunsooko ya wagigua nu kuaulaga .mukiypilua ninsii tulu kunsooko yalina lyanee. ¹⁰Iyogua ingii ikikukumpa nukupalansana nukukiipilua enee kwa enee. ¹¹Ialoti ingii aulongo ikipunila nu kukiakonga ingii. ¹²Kunsooko uuolu ukiongeleka, ulowa waingi ukipola. ¹³Ilagua nukakiumatilia sunga impelo, ukigunua. ¹⁴Uu utanantya wa utemi ukitanantigua muunkumbigulu tulu kuushuda kunsii tulu na kangi mpelo iyo ikipika. ¹⁵Kululo, kinamukiona iyipilo lya wononi, nalitambulue nu muloti u Danieli lyimikile paluandi naluelu [nukusoma nwalinge], ¹⁶Too naakoli ku yuda amankile kumulima. ¹⁷Nu nduyo nuili kukyanya yanumba sikushuma kutima pansi kushola kintu tulukyensi kupuna mukati yanumba yakue, ¹⁸Nunduyo nuili kumugunda walekishoka kushola ikijalo kyakue. ¹⁹Ipaas olee wao naatite umwana nindio naionkia muntongo zaso. ²⁰Lompili nukumanka kumyani kuleki ilekitula matungo mampepo, sikalutondo lua kitekela. ²¹Kululo ikitula lwago lukulu, kiliitule kupuna imuandio wakuumbua uunkumbigulu mpaki tungo ilii na sikaiktula ikoli kangi. ²²kina intondo zaso angalizilekikupinkigua, kutilii najiligunika. ilagua kunsooko yaasagulua, ntongo zaso zikikupinkigua. ²³Kangi angaitule muntu wensi ukakumuila lai, kilisito ukoli ipaa anga, kilisito ukoli ipoo, mulekishuila inkani zaso. ²⁴Kunsooko akilisito aulongo ni aloti aulongo ikiiza nukulagila imiena mikulu nikisembo, kukiagomola, kina angaliishumike nukuasagulua. ²⁵Laii namusugulaa kina kyilii imantu maso kupunila. ²⁶Kululo, kina ikakumuila, ikilisito ukoli kubalangu, mulekienda kwaso kubalangu. hamwi, Lai, ukoli mukati munumba, mulekishuila inkani zaso. ²⁷Kina iyoo inkua nyukumilika kupunila kukilima nu kuyelya mpaka kumweli, iyo ikitula kupoloka kwaki mwana nwaki Adamu. ²⁸Tulupensi kina ukoli umuzoga, ukwaso kuko imbesi kinazikilunda. ²⁹ilagua kina nalukila uluago lukulu lwa ntongo izoo, ijua likiyikilua ikiti, umweli sikaukipunia kawelu wakue, insonda zikigua kupuna kugulu, ni ngulu za kugulu zikishungusikaa. ³⁰papo umwena waki mwana wa Adamu ikakigelela kugulu, ni makabila tulu ma muunkumbigulu ikilila. ikakumuona umwana waki Adamu ukipoloka nimalunde ma kugulu kungulu nu welu ukulu. ³¹Ukakialagilya iamalaika akue kululi nalukulu lwa mpilimbi, nindio ikakiilinga palumui niasangulua akue kupuna nandi zinii za unkumbigulu. kupuna mpeleleko imui nyigulu mpaka ninzia. ³²Imanii ishomo kupunila mukyota lya mutini. kina du ityambi kinalisonge nukupunia imasanzu iyaso kipasu kyegelela. ³³Kululo, kina mukiona imantu igaa tulu, yumujipile kumana kina wegela, piipi numalango. ³⁴Kulukulu nukumuila, ikileli ikii sikakikiligila, mpakadu imantu tulu igaa mikitula mapunila. ³⁵Igulu ni nsii zikikilaa, ilagua inkani zane sikazikikilaa kalutondo. ³⁶Kululo ulutondo ulu nitungo kutili muntu nulingile, atania malaika akugulu, wala umwana, balii utata ung'ene mwene. ³⁷Kina iyo kinaliitulele kuntongo zaki Nuhu, iyoo ikitula kuiza kwaki mwana waki Adamu. ³⁸Kunsooko pantongo zaso kinalikili ikinuenue antu aliakulia nukukopa, naitola nukutolwa mpakaa ulutondo ulu u Nuhu naliwingile mupango. ³⁹Na sikalialingile kintu kyensi mpakaa ikinuenue kinanakyiza nukukuakenka tulu - iyoo kina ikitulaa kuiza kwaki mwana waki Adamu. ⁴⁰Iyoo antu abili ikitula ilii kumugunda- umui ukisholua, na mui ukilekwa kunuma. ⁴¹Asungu abili ikitula ishia palumui - umui ukisholua, nu mui ukishagaa. ⁴²Kululo, mtulu nikilao kunsooko sikamwizii ikalutondo kii uluaso nukiiiza ushekulu wani. ⁴³Ipaas mulinge kina, ushekulu mukola kaa angamane matungo kii umwii azujile, alujilikisha na sikalugomba inumba yakue kuingililua. ⁴⁴Kululo, yumujipile kutula mwakondaa, kunsooko umwana waki Adamu ukiiza kumatungo nasikamutumbile. ⁴⁵Iyogua wani namusuili, musese nutite masala, unuaso ushekulu wakue umupile utemi kyaya ya nailii munumba yakue, wapele indiakumatungo namazaa. ⁴⁶Mukembetwe umwitumii nuaso, unuaso ushekulu wakue ukakumwagana utenda yaso itungo kina ukiiza. ⁴⁷Kulukulu nukumuila shekulu ukakumuika kyanya mukila ikintu nakyakue. ⁴⁸Ilagua kina umusese namubii angawaugue munkolo yakue, shekulu wane watinagya, ⁴⁹wandie kukiakua iitumi akue, kangi walie nukugala intulu, ⁵⁰Shekulu wa musese nuaso ukiiza katia lutondo nasikalutumbilue, nu matungo nasikaumalingile. ⁵¹Shekulu wakue ukakumutema nandii zibilii nukukumuika mu lyoma limui kiligania ni akinilii kinaikitula nisuka nu kushia mino.

Chapter 25

¹Papo utemi wa kugulu ukakimpyanigua ni ananso kyumi naliasolile intala zao nu kulega kuyenda kukumupokela umutizila namugosha . ²Atano katia so alianaulu atano iia aliatite masala. ³Ananso naanaulu kinaaliasolile intala zao sikaliasolile makuta mensi. ⁴Iyogua ananso natiite masala aliasolile isheme naitite makuta palumui nintala zao. ⁵Imatungo kina umutizila namugosha nutinia kupika ,tulu naambua nindolonatula agonaa. ⁶ilagua imatungo mautiku wamananee mwano aliukolii . lai, umutizila namgosha,punii kunzii mumusingile. ⁷Papo ananso aso naalaia tulu nukuyakilia intala zao . ⁸Ioo naanaulu naaila ioo na amasala , mukupele luandi lua makuta mani kunsooko intala ziitu zidiba. ⁹Ioo namasala naashokelia nukukuaila sikamikakukupikia ishe nininye, kululo lendii kuagulia mwigulilie ingele yanii. ¹⁰Kina alienda kugula, umutizila namugosha nupika natulu naliakondaa naenda numwene musikunkulu nya winga, nu mulango naugalilua. ¹¹Pembele ioo ananso naingi iyo napika nu kuyuga , shekulu,shekulu, kuguile. ¹²Ilagua nuashokelia nukuuga, ikulukulu nukumuila ,ine sikanumwizii. ¹³Kululo lai, kunsooko sikamwizii ulutondo ni matungo. ¹⁴Kunsooko iliganilile nu muntu nalutakile kuyuka kunsii yingi. Aliwaitile asese akue nu kukiapela ugolii wakue. ¹⁵Umui wao numpela matundu matano ,umua numupela mabili, numua uyo numpela tundu limui . kila umui alupokelile ingele kuligananu usumi wakue , nu muntu uyo nulega nuenda zakue. ¹⁶Pipii uyo nalupokelile matundu matano aliwendile nuikila , nukulelisha matundu mingi matano. ¹⁷Iyoiyo nunduyo nalupokelile matundu zibili , nulelisha zingi zibili. ¹⁸Ilagua umusese nalupolelile itundu limui ,nuenda uluakue , nusimba ikombo pansii numipusila impia nyaki shekulu wakue. ¹⁹Ni pembele matungo malipu, shekulu nua asese aso nushoka nuzipilia maalio nindio . ²⁰Umusese uyo nalupokelile imatundu matano nuiza nuleta matundu matano nimia, nuuga shekulu alumpile matundu mtano laa nakuga zingi zitano. ²¹Shekulu wakue numuila , kulaa ,musese muzaa namusuli, watula umusuili kuintu nainino.Nikakukupela uukulukyanya yaintu ingii. ingila mu ulumbi waki shekulu wako. ²²musese nalupokelile matundu mabili nuiza nuuga, shekulu alumpile matundu mabili . laa, nakuga zingi zibilibi , ²³Shekulu wakue numuila ,kulaa, musese muzaa numusuili watula umusuili kuintu naikei. nikkukupela uukulu kyanya yaintu ingi. ingila mu ulumbi waki shekulu wako. ²⁴Pembele musese nalupokelile itundu limui nuiza nukuuga shekulu niizi kina uwe wimuntu umutaki. ukukala nuluandi kina sikaupandlile ukuimbula nuluandi nasikawitile. ²⁵Inee nanopoka, nanenda uluane nampisa itundu lyako muulongo.laa utite ipaa yoo nali yako. ²⁶Ushékulu wakue numushokelia nuuga ,uwe umusese nambii kangi umukata , aluwizii kina nukukalaa uluandi nasikapandile nu kuyimbula luandi nakanitile. ²⁷Kululo aliyukujipile kukiapela impia yane antu aku benki, imatungo ma kushokia kumwane alinijilipokela iyo nyane palumui ninandelisigue. ²⁸Kululo gua mulegelyii impia nyaso mupeli uyo musese nutite impia kyumi. ²⁹Kila muntu nutite ,ukiongeligua nkankana nukukilikila zigizigi.kumuntu wensi namugila kakintu, kikyoto nutite ukilegeligua. ³⁰Mutagii kunzii kukiti unuaso musese nasikufaila, ukwaso kuko ikitula sukanu kushia mino. ³¹Imatungo umwa waki Adamu kina ukiiza utemi wakue, ni amalaika tulu palumui nunduyo, papo kinaukakikala mukyanya itengu lyakue lya utemi. ³²Insii tulu zikakilunda ntongela yakue , numwene ukakiatemanula antu, kina iyo umudimi nukutemanula inkolo nimbili. ³³Ukakiziika inkolo mukono wakundilo uwakue wakigosha , iyo imbuli ukakiziika kumukono wankigi. ³⁴Kangi umutemi ukakiaila ioo naili umukono wakue wakundilo ,nzuii, namwakembetwe nu tata wane usalii uutemi nauzipiligwe kumwani kupunila kuyikwa umusingiwa unkumbigilu. ³⁵Kunsooko alintite nzalaa namumpela india ; alinumugenda namunsugamilia . ³⁶Alinikipui ,namunjala intila, alinumuluile namunkendegela ,alinili mukitungo namunzagana. ³⁷Iyougua ianahaki ikakumushokelia nukukumuila ,shekulu, nalii alikukuonie winzalaa nakukulishia. hamwi utite noota nakukupela imazii. ³⁸Na nalii alikukuonie umugenda , nakukusugamilia, anga ukipui nakukujalia intila . ³⁹Na nalii alikukuonie umuluile ,nukitungo,nakukuagana. ⁴⁰Nu mutemi ukakiashokelia nu kukuaila,nalimukitendile ipa kumui wa antu ane naanino, alimuntendile nene. ⁴¹Iyo ukiaila aso naaili mukono wakue wankigi, legi pamwane, namwazumwe , longoli kulungu lya moto wakali na kalii nauzipiligwe kuaajili yake munamampilu nia malaika akue, ⁴²Kunsooko alintite nzala sikanampula kandia.alintite noota sikanamumpela kamazii. ⁴³Alinumugenda sikanamunsugamilia, alinikipui sikanamumpela kajalo, alinumuluilena alinili kukitungo ,sikanamuntunza. ⁴⁴Iyo niene, ikakumushokelia nukuuga shekulu nali alikukuonie utite nzalaa ,anga noota anaumgenda ,anga ukipui ,anga umuluile , anga umutungwa, sikanakukukendegela. ⁴⁵Iyo gua ukakiashokelia nu kuuga ,kulukulu nukumuila , ikyo nali sikamukitendile kumui wa aso naanino , sikalimuntendile kanene. ⁴⁶Iaa ikienda muwagigua wakali na kali iagua naatite ihaki muupanga wa kali na kalii.

Chapter 26

¹Imatungo shekulu kinanumala kutambua inkani tulu zaso ,nuaila amanigua akue, ²Mulingile kina pembele ntondo zibili ikitula ni sikunkulu nya pasaka, nu mwana waki Adamu ukipunugua wagigue. ³pembele akulu amakuhani ni anampala aantu aliataganile palumui mukikao kya kuhani namukulu, nakuitagua kayafa. ⁴Kupalumui aliapangile injama kukumuguile unzua kuunkunku nu kukumuulaga . ⁵Kululo naatambula , ilekitendeka mumatungo masakunkulu ilekiizipunila kukiagia mwi antu aso. ⁶Imatungo unzua kinaliwili ku Bethania munumba nyaki Simoni mkoma, ⁷Kinawigololile mumeza, musungu umui nuiza kumwakue nukenkile ilimbe lya alabasta nalilitite makuta maishima nkulu, numatagila mukyanya itue lyakue, ⁸Ilagua iamanigua akue kinanaona ikintu kyaso, naaipilua nukuuga Yani insooko ya asalaiyii. ⁹Igaa alimishuuma kuguligua kungele nkulu nu kupegua atuka. ¹⁰Iyo unzua kina walinga ilii, nuailaa, kwanikii mukumuagia umusungu uyu. kunsooko utendile kintu kiiza kumwane. ¹¹Iatuka mwiensi ntondo tulu, kuio sikamukitula palumui ninene kakalii. ¹²Kunsooko alupungulie makuta igaa mukyanya ya mwili wane , alutendile iyaso kunsooko ya uikua wane. ¹³Kulukulu nukumuila , tulu pensi lukani ulu lukitanantigua muunkumbigulu wensi, itendo nalutendile umusungu uyu ,kikitula kiltambulua zii kijukijukii. ¹⁴Iyo umui waioo naikyumi naabili, nalimwitue Yuda Iskaliote, nuenda kwakulu akuhani . ¹⁵Nukuuga mukimpela yani anganumupilikilie.. namupimila ipande kyumi natatu ya mpia . ¹⁶Kupuna itugo lilo nuduma ilyoma lya kumupilikilya. ¹⁷Ulutondo luakuandia lya mikate nasimiikilue kanshashu, iamanigua namwagana unzua nu kuuga , pii usiilye kukuzipililie ulie india za pasaka. ¹⁸Nuaila longoli kumujini kumuntu kitunga namuili , umwalimu uuga, matungo mane megela . nikikaminkilia ipasaka palumui ni amanigua anee munumba yako. ¹⁹Iamanigua naatenda kina unzua aliwalagilie , kangi naazipilia india za pasaka. ²⁰Kina ipika mpindi , nukala kulia india palumui nindio amanigua kyumi na abii. ²¹Kinaliilia india nuuga , kulukulu nukumuila kina umui wani ukimpiluka . ²²Aliasikitikile zigizigi , nukila umui nuandia kukumukolia , kulukulu sikakaka nene shekulu. ²³Nuashokelia , uyo nukituala umukono wakue palumui ninene mubyakuli mwene ukimpiluka. ²⁴Mwana waki Adamu ukilega, kina aliyandikilue. ipaa ole wakue umuntu nukakumupiluka umwana waki Adamu, alijile iza umuntu nuaso kanga walekilelua. ²⁵Yuda nalukumupiluka nuuga kanga nene ne nzua, unzua numuila, utambuile ulukani luaso uwe mukola. ²⁶Kinali ilia india, unzua nuusola umukate, nuukembeta nunukuumega. nuapela amanigua akue nuuga solii, mulie uu wau mwiili wane. ²⁷nuambaa ikikombe nu kushongellia , nuapela nuuga , kopiitulu muikii. ²⁸Kunsooko iyii migali yane niitika kunsooko ya ingii kuusamilua milandu. ²⁹Ilagua nukumuila sikanikikopa kankii inkali za muzabibu uu, mpaka lutondo kinanikikopa mpia palumui nininye muutemi waki tata wane. ³⁰Kinaatula akondia kyimba ilyimbo , naapuna kuyuka kumulima wa mizeituni. ³¹Kangi unzua nuaila uutiku uu inye tulu mukikumpa kunsooko yane, kunsooko imeandikwa, nikakumukua umudimi ni nkolo zidale zikishapatila. ³²Ilagua pembele kuiyukaa kwane, nikakumutongela kuyenda kugalilaya. ³³upetelo numuila , kanga tulu akusiite kunsooko nyamantu namikakukuligia, inee sikanikakukusiita. ³⁴Unzua numuila kulukulu nukukuila , utiku wau kyili mumbi wakunkule, ukiknanaa katatuu. ³⁵Petelo numuila , anga kinainjipile kukia nu nduwe sikanikakukukana. ni amanigua tulu nauga iyoioyo. ³⁶Pembele unzua nuenda niene kuluandi nalukuitagua Getsemane nukukiaila amanigua akue ,kyalansi ipaa itungo nanunji uko nukulompa. ³⁷Numusola uu Petelo ni ana abili aki Zebedayo nuandia kushunsulia nukushikitika. ³⁸Iyo nuaila nkolo yane itite upiina ukulu zigi. kanga ngele yakukia. sagii ipaa mwelie palumui ninene. ³⁹Nuenda ntongela iniino, nuguaa uundala, nulompa . nuuga ,tata, wane, kina ikishumika , ikikombe ikii kimpuute. ilekitula kinansiilye inee, ila kina usiilie uwe, ⁴⁰Nwiagana iamanigua nuagana agona ndolo, nuaila Petelo , nikii sikamwasuma kuyelia ninee kwitungo limui. ⁴¹Elie nukulompa mulekiingila mumagemua. nkolo igomile, ilumwili uneketuu. ⁴²Nuenda iyakue kaubili nu kulompa, nuuga, tata wane, kina ikintu ikii sikaishumile kukipuuta nakangi mpaka nkopele kikombe ikii, ulowa wako utimiligue. ⁴³Nushoka kankii nukukiagana agona ndolo, kunsooko imiso mao alimaza maluto. ⁴⁴Kangi nualeka kankii nuenda iyakue . nulompa katatu nuuga inkani zizozizo. ⁴⁵Pembele unzua nuenda kuamanigua akue nu kukiaila , kyili mugonile du nu kushupia. Lai, itungo lyegele , nu mwana waki Adamu upilukua mumikono yaana milandu . ⁴⁶Lailii kulege. Lai, unuaso numpiluka wapipikaa. ⁴⁷Itungo kinalikili utambula, Yuda umui waioo kyumi na abili nupika . Dyale kyulu nalipika palumui numwene lipunilile kwaakulu amakuhani nianampala aantu. Naiza ni mpanga ni ipini. ⁴⁸Kangii muntu naluwizipilie kukumupiluka unzua wapiile umwena ,nuuga , uyo nanikakumusuna ,uyoo mwene. mugwili. ⁴⁹Tungo nino nuiza kwa nzua nukuuga , mpolaa, mwalimu, nu kukumusuna. ⁵⁰Nzua numuila musuamiane, tendaa nalukuletile. iyo uga naaza, nukumgololela imikono unzua, nukukumugula. ⁵¹Laa, muntu mui nalii ipalumi nu nzua, nugolola umukono wakue, nupunia impanga yakue, numukua umwitumi wakikuhani namukulu, numutema kutui wakue. ⁵²Iyoo unzua numuila , shokia impanga ipo kinazusolile, kunsooko tulu nakutmila mpanga ikilimansiligua kwa mpanga. ⁵³Mgelile gua sikansumile kumwita utata wane, numwene

wandagililye imajeshi kukiylilikila kyumi na abiliiamalaika. ⁵⁴Ilagua kinambii mandikwa alimishuma kukaminkiligua, itii iyo ijipile kupunila. ⁵⁵Itungo lyaso nzua nuuila umwilundo, mbii mwizile nimpanga ni ipinii kungwilaa kina zii numulegelania. kila ntondo alinikalile mupolelyo nanimania , nasikanamunambaa. ⁵⁶Tulu iigaa matendekile kunsooko maandiko maaloti matimile. iyo amanigua akue namuleka nu kumanka. ⁵⁷Ioo nali mugwilile unzua namutwala kwaki kayaafa, kuhani mukulu, kuluandi iandikii ni anampala kinali ilundilile palumui. ⁵⁸Ilagua u petelo numutiata kunuma kwakulii nupuka kumpongolo nyaki kuhani namukulu .ningila mukati nukalansa palumui nialindili walae nakikipunila. ⁵⁹Akulu amakuhani ni balaza tulu aliiduma ushuuda waulongo kwaki nzua amuulage. ⁶⁰Naipunilya amashuda ingii , ilagua sikanakuga kansooko tulu yensi. pembele amashuda abili napunila ntongela ⁶¹nu kuuga, muntu uyu aluugile nsumile kukuliuna ipolelyo lyaki mukungile nukukulizenga kumtongo zitatu. ⁶²Ukuhani namukulu nuimika nu kumukolia , sikusumile kushokelia, iaa akukushudila yani uwee, ⁶³Ilagua unzua nukala duu. ukuhani mukulu numuila ,kina mukungile nukilaa,nukukukankanika ukuile , kina uwe wikilisito ,mwana waki mukungile. ⁶⁴Unzua nushokelia ,uwe mukola utambuile ikintu kyaso. ilagua nukukuila , kupuna ino nukuyendeleva ukakumuona mwana waki Adamu ukalansile umukono wandilo nautite ngulu,kangi ukiiza mumalunde ma kugulu. ⁶⁵iyo ukuhani namukulu nutandula iijalo yakue nukuuga wakufulu , mbii kusiilie kankii ushudili wa yani, laa, mwakondii igya kinazukufulu ⁶⁶.Mbii mushiga yani,naashokelia nukuuga , ujipile nkia. ⁶⁷Iyo namutiila imati muusiu nukukumukua ingumii,nukukumukua imakopi kumikono yao. ⁶⁸Nukuuga, kulotelie,uwee kilisito. wani ukukuile. ⁶⁹Imatungo maso upetelo alukalile kunzii pampongolo,numwitumi wakue nuakisungu numwagana nuuga uwe nindue aza wipalumui nu nzua nukugalilaya. ⁷⁰Ilagua nukana ntongela yao tulu , nuuga sikanizii kyaso nutambuile. ⁷¹kinanuenda kunzii yilango , mwitumii wingii nuakisungu alumuonie nukukiaila naliakoli paso,muntu uyuingii aliwi palumui nu nzua nuaku nazareti. ⁷²Nukanaa kanki nulapaa inee sinumuizi umuntu uyu. ⁷³Tungo kyipi pembele, ioo naliimikile piipi, naamwagana nuuuga nu petelo , kutaitai uwe umui wao, kunsooko ingii intambo yako ilagilile. ⁷⁴Iyo nuandia kuzuma nukulapa,inee sikanumuizi muntu uyu, papo iyo numumbi nukunkulaa. ⁷⁵Petelo nwiijuka inkani nalimuilue nu nzua, kinakyili umumbi wakunkule ukinkana katatu.

Chapter 27

¹Tungo lyadau kinalipika, akulu tulu amakuhani ni anampala aantu nalialile njama zidi yaki nzua akuge amuulage. ²Namutunga, namutongela, nukukumupikia kwaki liwali upilato. ³Itungo u Yuda, nalumupilukile, nuona kina unzua wahukumilagua, nuisokia nu kushokia ipande makumi matatu ma mpia kumukulu wa akuhani ni anampala, ⁴nu kuuga, natendaa mulandu kukumipiluka imigali namigila kautimuli. namushokelya yukuhusile yani isee, malae maso uwe mukola. ⁵Nuuka nuiguma pansi ipande yaso yampia muwitekelo, nukulongola iyakue nu kukigoga umwene. ⁶Mukulu nua kuhanii nuisola ipande yampia nu kuuga, sikaka halali kuyika impia iyii mukilindo, kunsooko ingii galama ya mugalii. ⁷Nailikitilia palumui ni mpia nitumika kugulila umugunda wa muumba lya kuikila iagenda. ⁸Kunsooko iyii umugunda waso lyatula likiyitwa, mugunda wamigali, mpaka nantende iyii. ⁹Iyo ulukani uloo nalitambulue numuloti uu Yelemia nalitiimila, kuuga, naakenka ipande makumi matatu yampia, galama nalimpangue niantu akui Israeli kunsooko yakue. ¹⁰naaliमितुमिले kumgunda wa muumba, kina ushekulu naluningilie. ¹¹IInoo nzua nuimika ntongela ya aliwali numukolia, mbii uwe umutemi wa ayahudi nee, nzua numushokelia, uwee utambula yaso. ¹²Kangi tungo nalimutakigue niakulu amakuhani nia anampala, sikalushokelie kyensi. ¹³Iyoo upilato numuila, sikawigiliene utakigua tulu kumwako. ¹⁴Uyo sikanushokelia angaa lukani ninalumui, iyo uliwali nuijula ukungualii. ¹⁵ipaa isikunkulu alikula desitulii nya liwali kukumutungula mutungwa umui namusagulue nilundo. ¹⁶Itungo liaso alitite mutungwa mukakilu lina lyakue Balaba. ¹⁷Iyo itungo kinaliilundile palumui, Pilato nuakolia wani namumsiilie kumutungulile kunsooko yani, Balaba anga yesu nuyitwa kilisito, ¹⁸Kunsooko alulingila kina akondaa kukumuguila kunsooko yakuo, ¹⁹Itungo kinalii ukikala pityengu lyakue lya uukumilua, musungu wakue numutumila lukanii nu kuuga ulekitenda kintu kyensi kumuntu nuaso namugila kautimuli, numuagigue nkankana ninantende kunsooko yakue. ²⁰Iyo akulu amakuhani nianampala naaeshia akutaniki amlompe u Balaba, uyesu waullague. ²¹Liwali nuakolia nwii kwiantu ianabili mumusiilie inee numulekele kumwanii naauga Balaba. ²²pilato nuailaa numutendele yani uyesu nuyitwa kilisito. tulu nanushokelia nuagigue. ²³Mwene nuuga nikii, utyulia kii nutendile. iyo naikomelya kukitunta, muagie. ²⁴Iyo itungo pilato nuona sikushuma kutendaa lyensi, ipaa mwinomo nawandia, nusola mazii nukalala imikono yakue ntongela yalyundo, nkuuga, inee numugila kautimuli kyanya ya migali yamntu uyu namugila kautyulia. malai igaa ninyee. ²⁵Iantu tulu naugaa, imigali yakue itule kyanya yiitu ni anaa ituu. ²⁶Iyo numutungulila Balaba kumwao, ilaa numukua inkomee uu yesu nu kukuipela ienee kukumutuala kumwagia. ²⁷Iyoo iagalimanga aa liwali naamusola uyesu mpakaku Plaitolioni lundo kyulu lya agalimanga tulu namuilinga. ²⁸Namujula intiila zakue nukukumujalia inkanzo nankasuku. ²⁹Kangi namuzipilia inkompila nya miigia naikaa kukyanya itue lyakue, namuikila umwanzi mumukono wakue wakundiilo. natungama ntongela yakue nukumusigila, naiyuga, mpola, mutemi wa ayahudi. ³⁰Namutiila imatii, naasola umwanzi nukukumukua mutue. ³¹Imatungo kina akumusigila, naamujula inkanzo namujala intila zakue, nukukumutongela kuyenda kukumwagia. ³²Kinaapuna kunzi, naamuona muntua kupuna kuklene lina lyakue simioni, unuaso namukunkanika kuyenda nindio waalilye kukuukenka umusalaba wakue, ³³Kinaapika luandi nalukuitagua Goligota, indogolelyo yakue luandi lwa ng'anga itue. ³⁴Namupela isikii nansangigue nintundu wakopee, iyogua kinanumitoma, sikanusuma kukumikopa. ³⁵Imatungo kinaatula amuagagia, nagaana ijalo yakue kwakukua ikula. ³⁶Naikalansa nu kukumulaa. ³⁷Mukyanya itue lyakue naikaa uutakya wakue naushomeka, uyu ingii Yesu. mutemi wa Ayahudi. ³⁸Alegelanya abili naliagigue palumui numwene, umui luandi lua kundilo yakue umua kunkigi. ³⁹Ioo naliikila namumelaa, naishungusha imatue mao. ⁴⁰nukuuga uwe nalutakile kukilyonona itekelo nukukulizenga muntondo zitatu, igunee uwee, kina wimwana waki mukungile, tima pansi upune mumusalaba. ⁴¹Kuhali iyo iyo akulu amakuhani aliakumusimanga, palumui niandikii nii anampala nu kuuga. ⁴²Alugunile ingii, umwene sikusumile kukuguna mwenee, umwene ingii mutemi wa Ayahudi, Nwatime pansi kupuna kumusalaba, pao kukakumusula. ⁴³Alumutuminile mukungile. Lekaa mukungile wamugune gua kina utakile, kunsooko aluugile, inee nimwana waki mukungile. ⁴⁴Nindio alegelania naliagigue palumui numwene naitmbula inkani zakumumelelya. ⁴⁵Ino kupuna matungo mutandatu alikiiti insii tulu mpakaa. ⁴⁶Imatungo mikyenda, Yesu nulilaa kululi lukulu, Eloi, Eloi lama thabakitani, indogolelyo mukungile wane, mukungile wane, nikii wandekaa. ⁴⁷Imatungo maso akyii aoo naliimikile ipaso aliigilie, naauga ukumwita Elia. ⁴⁸Papo kamui umui wao numanka kushola isifongo nukukumijulia kikopua na kikalii, nuika mukyanya ikota nukukumupela waligie kukopa. ⁴⁹Iaso naliasagilile naugaa, muleki mwene ung'ene, leki kulae kina uu Elia ukiiza kukumuguna. ⁵⁰Iyo u Yesu nulilaa kululi nalukulu numilegia inkolo yakue. ⁵¹Laa, ipazia lya pawitekelo, nalitanduka nandi zibllii kupunila kukyanya mpakaa pansii. ni i nsii nikikima ni nkonko nazitanduka ipande. ⁵²Ibiila naiduguka nimiili nya anawelu ingii naliagonile indolo naiukaa. ⁵³Napuna muibiila pembele yawiuko wakue. ⁵⁴Iyo uyo u akida nindio naliakumulaa u Yesu naliona kikimoo ni mantu nalimipunila, naijulua nuoa zigi nukuuga, kulukulu uyu

alimwana waki mukungile. ⁵⁵Asungu ingii naliatulile amutiatile u Yesu kupuna ku Galilaya kukumutunza aliakolia paso ilailia kupuna kina kulii. ⁵⁶Katia aso alii Maliamu Magdalena, Maliamu ninaa wakue u Yakobo nu Josepu, nu ninaa wa anaa aki Zebedayo. ⁵⁷Kinaipika mpindii , nuizaa muntu mugoli kupuna ku Almatayo, alimwitue Yusupu, nunwaso kangii alimumanigua waki Yesu. ⁵⁸Numwagana u Pilato nukukumulompa umwili waki Yesu .iyo u Pilato nualagilia wapegue. ⁵⁹Yusupu nuusola umwili nuutunga nintilaa zaulua nawelu. ⁶⁰nuugonia pakibiila nakipia ikyakue nalulisesile munkonko. kangii nukiilingilia igue kyulu nalikumba umulango wakibiila nulongola iyakue . ⁶¹Maliamu Magdalena nuMaliamu umua aliakoli paso , ikalansile kuyukiila kukibiila. ⁶²Lutondo nalilutiatile alilutondo pembele yamazipilio, akulu amakuhani ni Mafalisayo aliingilile palumui kwaki Pilato. ⁶³Namuila, shekulu, kujukile kina itungo uyo mulongo kinalii mupanga ,aluugile pembele ntondo zitatu ukiiuka kanki. ⁶⁴Kululo, lagilia kina ikibiila kilindue izaa mpakaa intondo zitatu. hamui, amanigua akue asumile kuiza kukumwia nukuuga kwiantu Wiuka kupuna kwaakii. Nuulongo wampeleleko ukitula ubii kuleka uoo wakuandia. ⁶⁵Pilato nuaila, solii ialindili.longolii mutendee uusalama kina mukishuuma. ⁶⁶Iyo naenda natenda ikibiila kutula salama, igue nalikua muntozo nu kuyika alindili.

Chapter 28

¹Pembele impindi lutondo sabato, impsu kinalishalila kuyukiila lutondo lua kuandia lwijuma , Maliamu Magdalena, nu nduyo Maliamu umua aliizile kukukilaa ikibiila. ²Laaali alilikoli kikimo kyulu, kunsooko malaika aki shekulu aliutimile nukukuliingilia igue ilo, kangi nulikalia, ³Kyelu lyakue alilyili zii umeme, niijalo yakue aliyelupee kina selujii, ⁴Too alindili naijulua ni wowa nukutula kina akii. ⁵Malaika uyo nuakunukulilya asungu ioo, nuuuga mulekiopoka kundogolelio niizi kina mukumuduma u Yesu ,nalimuagigue . ⁶Ukutilii ipaa, wiukaa kina alumuilile. Nzuii mulae paluandi ushekulu kinalugonile. ⁷Lendii kaii mwaile amanigua akue, Wiukaa kupuna kuakii, laa watongela ku Galilaya. ukwaso kuko mukakumuona.Laa inee namuilaa. ⁸Asungu ioo nale paso pakibiila wanguu natite woa nu ulumbi ukulu , namanka kukiaila amanigua akue. ⁹Laa u yesu nutagana nindio nu kuuga ,mpola .asungu ioo naizaa nukuyamba imigulu yakue , nukukumukulia . ¹⁰Kangi u Yesu nuaila lekiopokii , longolii mwaile antua anee atongele ku Galilaya. ukuaso ikimona. ¹¹Imatungo asungu ioo kinaalialonguile , laa akyii alindili naenda kumujini nukukuaila akulu amakuhani nimanu tulu nalimapunile. ¹²Nindio amakuhani kinaliataganile nianampala nukukitambuila lukani luaso palumui nindio, napunia ngele nkulu nya mpia kwiagalimanga ¹³nu kukiaila , ailii nia kina amanigua aki Yesu aliizile utiku nawia umwili waki Yesu imatungo ishee kinalikwagana. ¹⁴Kina impola izii zikakumupikila uliwali, ishee kukakumusisikilya nukukumulegelia inyee inkankani tulu. ¹⁵Kululo agalimanga ioo nazishola impa izoo nukuzitenda kina nalialingigue .impola izii nazishapatila zigi ku Ayahudi nayatulile iyoo mpaka nantende. ¹⁶Iagua ioo iamitume kyumi na umui naenda ku Galilaya, pamulima naliwalingilie Nindio kinamuona namukulya . ¹⁷Iakyi aoo naonaa nkankani. ¹⁸Yesu nuiza kumwao nuaila nuuga , numupegue uusumii tulu mnansii nu munaunkumbigulu . ¹⁹Kululo muende mutende inansii tulu kutula amanigua, muabatishe kulina lyaki tata, numwana , nu muau mwelu. ²⁰Amanii kuyamba imantu tulu nanumulagilile , nalai, inee nkoli palumui nininye matungo mensi, kanga impeleleko nya unkumbigulu.

Mark

Chapter 1

¹²³Uu wau mwandio wa mpola zaki Yesu Kilisito, Muana waki Mukungile. kinali yandikue nu muloti u Isaya. Laa, nukumutuma umujumbe wane ntongela yako, umui nukijipilia inzila yako. Lulii lua muntu nuyita mushaka," mikaminkilii inzila yaki Shekulu, zigololii nzilaa zakue."U Yohana aliwizile, alubatisia mushaka nu kutanantia ubatizo wa toba ku usamili wa milandu. ⁵Nsii tulu nya Yudea nii antu tulu aku Yelusalemu naenda kumuakue. Aliibatisigua nunduyo ku mongo wa Yoldani,naiyunga milandu yao. ⁶Yohana alukulaa ukujala ijalo ya nzoa za ngamia nu mukanda wa ndilii mukiino kiakue, na alikulia mpandi nu ukii mushaka. ⁷Alitanantia nu kutambula, Ukolii umui ujile pembele yangu utite ngulu kukila inee, na numugila ka heshima synga kutuna pansu nu kutungula imigila ya ilatu yakue. ⁸Inee alinukumubatisia ku mazii, lakini umwene ukakumubatisia inyee ku muau muelu. ⁹Naipunila ku ntondo zaso kina u Yesu nuiza kupuna ku Nazareti nya ku Galilaya, na alimubatisigue nu Yohana mu mongo wa Yoldani. ¹⁰Tungo u Yesu kinanuuka kupuna mumazii, nuona igulu nalituanuka kualie nu nkolo nutima pansu kyanya yakue kuna nkunda. ¹¹Nu lulii nalupuna kugulu, " uwee ingii umuana wane muilogua. nilogeligua zigi nunduwe"¹²Kangi nkua imui nkolo nyumukankanika kuyuka kushaka. ¹³Nutula wili kushaka ntondo makumi manii, nugemua nu munaubii. aliwipalumui ni nimuu za mushaka, ni amalaika aliakumualia. ¹⁴Iyoo pembele yaki Yohana kuguilua , Yesu nuiza ku Galilaya nutanantia impola zaki Mukungile. ¹⁵nutambula, " matungo matimiila, nu utemi wa kugulu wapiipika. ungamii nu kushuila ku mpola". ¹⁶Na nukila kumpelo ya bahali nya Galilaya, numuona u Simoni nu Andelea muntua waki Simoni iguma inyavu zao mu bahali, kunsooko aliazuiii, ¹⁷Yesu nuailaa, Nzuii, ntiatii, na nikakumutenda muazii aa antu" ¹⁸Na nkua imui naaleka inyavu namutiata. ¹⁹Tngo u Yesu kinanugenda ukulii inino, numuona u Yakobo muana waki Zebedayo nu Yohana mununa wakue: aliili mu mumutumbwi ijipia inyavu. ²⁰Nkua nuaita niaso namuleka u tata wao u Zebedayo mukati ya mutumbwi ni itumii naliakodisigue, namutiata. ²¹Kina napikaa ku Kapelnaumu, lutondo lua sabato, Yesu nuigila mukintengeli nu kumuania. ²²Naakulilua imanio liakue, kunsooko alukiamania kina muntu nutiite usuumi nasika kina muandikii. ²³Tungo lilo lilo alukolii muntu mukintengeli kyao nalutiite nkolo nshapu, nukua kilanga, ²⁴nutambula kutite kyani kyakutenda nunduwe, Yesu wa ku Nazaleti? wizile kukulimansiliane? Nukuizii uwe wii wani.uwee ingi umuelu ung"ene waki Mukungile !"" ²⁵Yesu numukenela u pepo nu kutambula, " Tulia na upune mukati yakue! ²⁶Nu nkolo mushapu numugusha pansii na numupuna kumuakue tungo nulilaa

kululi lua mukyanya.²⁷ Ni antu tulu nakulilia, iyo naikikolia kila umui, " iyii itii nzani? Manio piia nalitite usuumi? Sunga kulagilia apepo naashapu nindio akumutegelaa" ²⁸Ni mpola kuhusu umwene nkua imui nazisapatila kila nandii mukati ya mukoa tulu wa galilaya. ²⁹Na nkua imui pembele nya kupuna kunzii ya kintengalii, naingila munumba muaki Simoni nu andelea naiensii nu Yakobo nu Yohana. ³⁰Iyoo umukuii waki Simoni alugonile muluile homa, na nkua imui namuila u Yesu impola zakue. ³¹Iyo nuiza, numuamba kumukono, nu kukumuukia kukianya: ululile naulega kumuakue, nuandia kukiaalia. ³²Impindii nyaso impasu nyakondishalila, namuletela tulu nalialuile, hau naankile imapepo. ³³Kisali tulu nailingila palumui pa mulango. ³⁴Nuakamia ingii nalialulie amalule sia sia nu kupunia mapepo mingii, bali sikanugombia pepo kulikitia kunsooko aliamuizii. ³⁵Nulalila dau, tungo kinalikili kiiti: nulega nu kuyenda luandi pana ituulu na nulompa kuaso. ³⁶U Simoni ni tulu naliensi palumui nunduyo namutiata. ³⁷Namukuga nu kukumuila, "Kila umui ukukudumaa"³⁸Nuailaa, kuinii luandi luingii, kunzii kuishalii naipilimikililie, nsuume kutanantia nukuaso gaa. iyoo nsooko nalinizile ipaa."

³⁹Aliwendile nukila ku Galilaya tulu, nutanantia mu muintengalii yao nu kukenelaa imapepo. ⁴⁰Munaukoma ukoma umui nuiza kumuakue. nukumupepia, Nutungamia imaluu nu kukumuila, " Kina usiilie, wasumii ntenda ntule numuelu" ⁴¹Nugumuligua ni kinishungu, Yesu nugolola mukono wakue nu kukumutona, nukumuila, nsiilie. uule umuelu" ⁴²Nkua imui ukoma naumupuna, na nutendue kutula muelu. ⁴³Yesu numukania itakii numuila walege nkua imui, ⁴⁴Numuila, " laa uleke kutambula lukani ku wensi, lakini lenda, wilagiile kuaki kuhani, na upunie ishongelio kunsooko ya weligua u Musa nalulagilie, kina ushuda kumiao"⁴⁵Lakini nuenda nu kuyandia kukukuila kila muntu nu kushapatilia kukilikila sunga u Yesu sikanusuma kanki kuingila mukisali ku uhulu. iyoo nukalansa pa luandi lua utuulu ni antu naiza kumuakue kupuna kila luandii.

Chapter 2

¹Kina nushoka ku Kapelnaumu pembele ya ntondo nkyii, naigulika kina aliwili kukaa. ²Antu ingii zigi aliilingilile paso na alikutili lioma kankii, sunga ilo lia paso pa mulango, nu Yesu nutambula lukani kumuia. ³Kangi akei aa antu naizaa kumuakue muntu nalukiligandii: antu anii aliamukenkile. ⁴Tungo kinanalemua kukumuegela kunsooko ya mulundo wa antu, nalegia imaloo kyanya ya luandii paso kinaliwilii. Ni kina aliakondii dusula ikombo, natimia ikitanda kya muntu naliukiligandi aliugonile. ⁵Kina nuuukia usuili wao, Yesu numuila muntu nalukiligandi, "muana wane, milandu yako yasamilagua" ⁶Lakini akei aandiki ioo nali ikalansile paso naikolia miyoo yao, ⁷Usumilie mbii muntu uyu kutambula itii? ukufulu! Wani nukulusumile kushamila milandu si u Mukungile mwene ung"ene? ⁸Nkua u Yesu alulingile munkolo yakue naliakukisiiga katia yao nee. Nuaila, kua nikii mushiiga itii munkolo zani? ⁹Nalyii nipepele kukila kutambula ku muntu nukiligandii, milandu yako yasamilagua " hau kutambula Imikaa, sola ikitanda kiako, ugendee? ¹⁰Lakini ili aligie kulinga kina umuana waki Adamu utite usuumi wa kusamila milandu mu unkumbigulu, alumuile uyo nalukiligandi, ¹¹Nukukuila uwee, ukaa, sola umukeka wako, ulongole kukaa yako" ¹²Nuimika na nkua imui nusola umukeka wakue, nupuna kunzii ya numba ntongela ya kila muntu, iyo tulu nakulilua namupelaa u Mukungile ukuligua, natambula " aaa, kilikalaonaga ikintu kina ikii" ¹³Nuenda kanki kumpelo ya ziwa, nu mulundo tulu wa antu naaza kumuakue, nanuamania. ¹⁴Kinalukila numuona u Lawi muana waki Alfayo ukalansile pa luandi luakulingilia ikodi na numuila, "ntiatee" nuimika numutiata. ¹⁵Ni tungo u Yesu kinalulia india ku numba yaki Lawi, ailinga kodi ingii ni antu natiite imilandu aliiliana nu Yesu ni amanigua akue, kunsooko aliingii nindio namutiata. ¹⁶Tungo andikii, nali a Mafalisayo, kinanaona kina u Yesu aliula ni antu natiite milandu ni ailinga kodi, naaila amanigua akue, " kua nikii uliaa ni ailinga kodi ni antu natiite milandu? ¹⁷Tungo u Yesu kinanuigia itii nuailaa," antu na miili mipanga sikaasilie ka muganga: ingi antu naaluile ing"ene ee amusiilie. sikalinizile kukiata antu natite ihaki, lakini antu natiite milandu" ¹⁸Amanigua aki Yohana ni Mafalisayo aliadindile. Na akei aa antu naaza kumuakue nu kukumuila, Kua nikii amanigua akii Yohana ni Mafalisayo akudindaa, lakini amanigua akoo sikaidindaa? ¹⁹Yesu nuailaa," mbii naliipikile pa wingaa asumile kudinda tungo u Shekulu wa winga ikili wili palumui nindio? kuyensii Shekulu wa winga ngakili ukoli palumui nindio sikushuma kudinda" ²⁰Lakini ntondo zikiiza tungo shekulu nua winga kinukilegigua kumiao, nu ku ntondo zaso iene ikidinda. ²¹Kutili muntu nukutuma ikipande nakipia kya ntila ku kijalo kyakalii, nasikaiyo kilaka kikilekela kupuna paso, kipia kulega kupuna ku kyakalii, na ikaukolii utandukii ubii. ²²Kutili muntu nukuikila nampia mu nsupa zakalii, lasikaiyo idivai ikakiitandula inshupa na tulu ibilii ikiopua ni nshupa ikilimilaa. Badala yalue, ikila ikikopua kipia kunsupa naipia" ²³Ku lutondo lua Sabato Yesu nukila ku migunda mikyii, ni amanigua akue naishola masuke makei ma ngano. ²⁴Ni Mafalisayo namuila, Laa, kua nikii itenda kintu na sikakyene ku shalia ya kulutondo lua sabato?" ²⁵Nuailaa, Sikalimusomileikio nalutendile u Daudi kinaliutite inzala_ mwene palumui ni antu naliensii palumui nunduyo? ²⁶namuna kinaliwendile ku numba yaki Mukungile tungo u Abiathali kinali kuhani mukulu na nulia mukate naliuikue ntongela_nali sia ni shalia ku muntu wensi kuliaa ila ukuhani. na nuapela sunga akei aa ioo naliensi palumui nunduyo?" ²⁷Yesu nutambula, sabato nalintendue kunsooko yaki muana muntu, sika muana muntu kunsooko ya sabato. ²⁸Kululo, muana waki Adamu ingi Shekulu, sunga ku sabato.

Chapter 3

¹Ni kanki nuingila mukatii ya kintengeli nu muaso alukolii muntu alutiite mukono naukiligandi. ²Akei aa antu aliakumutiatila ku upiipi kuyona kina ukakumukamia lutondo lua sabato galee amutakie. ³Yesu numuila muntu nua mukono naukiligandi," uukaa wimikee katikatii ya mulundo uu" ⁴Kangi nuaila antu, Mbii ingi halali kutenda ntendo nziza lutondo lua Sabato hau kutenda nasika haki, kuguna ukalii, hau kuyulaga? Lakini nasaga duu. ⁵Nualaa ku kuoo, nutula kinishungu kunsooko ya ukaku wa mioo yao, na numuila u muntu uyo, Golola mukono wako" nuugolola nu Yesu numukamia mukono wakue. ⁶Mafalisayo naenda kunzii nankua natendaa njama palumui na Mahelode zidi yakue galee amuulage. ⁷Kangi Yesu, palumui ni amanigua akue, naenda ku bahali, nu mulundo ukulu wa antu naumutitata kupunila ku Galilaya nu ku Uyahudi ⁸nu kupuna ku Yelusalemu nu kupuna ku Idumaya ni ntongela ya Yoldani nu upiipi waki Tilo nu Sidoni, umulundo ukulu, kina nawigia kila kintu nukukitenda, naaza kumuakue. ⁹Na nuailaa amanigua aku kujipilia umutumbwi naunino kunsooko yakue nu mulundo, ili kina alekiza kumupienenkelia. ¹⁰Kunsooko aliwakamilie ingii, kila muntu nalutite uwagii alutite nsula ya kumupikila ili watonue. ¹¹Pensi nkolo namushapu kinanamuona, nagua pansi ntongela yakue nu kulila, natambula,"uwee ingi muana aki Mukungile" ¹²Nualagilia ku kuusisikilia aleke kumutendaa wakumukee. ¹³Nuenda kukyanya ya mulima, nuaita naliwasiilie, naenda kumuakue. ¹⁴Nuasagula kyumi na abili (naliwaitile atumua) atule palumui nunduyo na wasume kukuatuma kutanantia, ¹⁵nu kutula ni mamlaka ma kupunia mapepo. ¹⁶Na nuasagula kyumi na abili: Simoni, nalumupiile lina Iya Petelo, ¹⁷Yakobo muana waki Zebedayo, nu Yohana mununa waki Yakobo, nalimupegue lina Iya Bonagesi, aso ingi, anaa aki ngulumo, ¹⁸nu Andelea, Pilipo, Baltimayo, Matayo, tomasi, Yakobo muana waki Alfayo, Tadayo, Simoni Mkananayo, ¹⁹nu Yuda Iskaliote, namusalitii. ²⁰Kangi nuenda kukaa, nu mulundo wa antu nawiza palumui kanki, sunga alekishuma kulia sunga u mukate. ²¹Familia yakue kina naigia impola nyasio, naenda kumuguila , kuani natambula "muputue ni masala" ²²Iandikii naliizile kupuna ku yelusalemu aliatambuile" mupagawe nu Belzebuli "nu " ku mutemi wa mapepo upunia mapepo. ²³Yesu nuaita kumuakue nu kutambula nindio ku mpiani " namuna kii u shetani usumile kukumupunia u shetani? ²⁴Kina utemi utuanuke wene, utemi waso sikausumile kuyimika. ²⁵Kina numba angituanuke nzene, numba nyaso sikishuma kuyimika. ²⁶Kina u Shetani ukiyuka sia yakue mwene nu kutuanuka, sukushuma kuyimika, na ututula wapika impelo yakue. ²⁷Lakini kutilii sunga numui nusumile kuingila mukati ya numba ya muntu nutite ingulu nu kuiia intu yakue bila kukumutunga umuna ngulu kuandia, na papo wailinge nakikoli munumba. ²⁸Kulukulu nukumuila, milandu tulu nya anaa aa antu ikishamilua, palumui ni kufulu nakizilikitia, ²⁹lakini wensi nukakumukufulu u muau muelu sikukishamilua kamwe, bali utite utiulia wa mulandu wa kali na kali," ³⁰Yesu alutambuile ilii kunsooko aliitambula, "utite nkolo nshapu." ³¹Kangi u mau wakue ni antua akue aliizile nu kuyimika kunzii. Namutuma muntu, kukumuita. ³²Nu mulundo wa antu nali ukalansile piipi nunduyo namuila, "u mau wako nu mununa wako akolii, na akukudumaa uwee" ³³³⁵Nuashokelia, " Itii wani mau wane ni anuna anee". ³⁴Nualaa naliikalansile amupilimikilie, nu kutambula, Laa, iaa ingi amau anee ni antua anee ! wensi nukituma ulowa waki Mukungile, muntu nuaso ingi muntua wane, nu dada wane, nu mau wane"

Chapter 4

¹Kanki nuandia kumania mumpelompelo ya bahali. nu mulundo ukulu nawiilingila naumupilimikila, nuingilamukati yamutumbwi mu bahali, nukukikala. umulundo tulu aliwili kumpelo ya bahali pankonenkone. ²Na nuamania mantu mingi ku mpiani, nutambula kumuao ku mamano makue. ³Tegeli, mupandili nuenda kupandila. ⁴Kinalupandila, mbeu nkyii nazigua munzila, inoni naziza nazilia. ⁵Mbeu nzia nazigua mumague, kuaso alitilii kaulongo wingii. papo nazinyala, kunsooko, alingila ka ulongo nawendile. ⁶Lakini ijua kinanalitua, nazinyala, nu kunsooko alingila kamiyilii, nazuuma. ⁷Mbeu nzia nazgua pakati mumiigia. Imigia nmakula nu kukuzilemelia, na sikanazilela nkali zensi. ⁸Mbeu nzia nazigua mu ulongo nauzaa nazilela nkali tungo nazikula nu kuyongeleka, inzia nazilela nkua makumi matatu kukilikila, ni nzia makumi mutandatu, ni nzia gana" ⁹Nutambula, " wensi nutite akutui akutegela, nwigie!" ¹⁰Yesu kina ung"ene mwene, ioo naliili piipi numwene ni ndio kyumi na abili namukolia gua impiani. ¹¹Nutambula kumuao, " kumiani muapegua unkunku wa utemi wa kugulu. Lakini kua naili kunzi kila kintu ingi mpiani, ¹²kina alaae, ioo akulaa, lakini sikaiona, nu kululo kinaitegela ioo akuigaia, lakini sikailingaa, anga sikaiyo alijipiluka nu Mkungile alujilekusamila. ¹³Nutambula kumiao, Mbii sikamulingile impiani iyii? mushuma mbii kulingaa impiani nazingi? ¹⁴Mupandili alupandile lukani. ¹⁵Akyei ingi ioo naliaguile kumpelo ya nzila, luandi lukani kinalilupandilue. Na kinanaigia, nkua u shetani nuiza nu kukulusola u lukani nalilupandilagua mukati yao. ¹⁶Ni akyei ingi ioo naliapandilue kyanya ya mumague, aso kinanaigia lukani, ku ukau nasingila ku ulumbi. ¹⁷Na agila ka miyili yensi mukati yao, lakini ikiumatilia kutungo kupii. iyoo uluago nu usunsulia kinayazaa kunsooko ya lukani, papo ukikumpagia. ¹⁸Ni iia ingi ioo mi migia. itegela u lukani, ¹⁹lakini usunsulia wa munkumbigulu, nukongua wa nsao, ni nsula za mantu mingii, ukuaingila nu kululemelila u lukani, na lulemua kulela inkalii. ²⁰Nkangi akoli ioo napandilue mu ulongo nauzaa. akuluigia u lukani nu kukulusingila akulelaa nkali: inzia makumi matatu, inzia makumi mutandatu, ni nzia gana." ²¹Yesu nuailaa, " Mbii kulukuleta ntala mukati mu numba nu kukumiika pansu ya kikap, hau pansu ulilii? Ukumileeta mukati nu kukumiika kyanya ya muhapa. ²²Kunsooko kutili kyensi nakyipisile nasika kikikuazuka, na kutilii unkunku naukiyikua kualie. ²³Na ukolii nutite akuti akutegela, nwigie!" ²⁴Nuailaa, tulii nikilao ku kiaso namukikigia, kululo ikipimo namupimila, kikio namukipimila, na ikiyongeligua kumiani. ²⁵Kunsooko umwene nukitite, ukishingila kukilikila, nu nduyo namugila, kupuna kumuakue ikisholua sunga ioo nuitite. ²⁶Na nutmbula, Utemi wa kugulu umpianigue nu muntu nalupandile imbeu mu ulongo. ²⁷Kina nugonaa utiku nu kulaila idau, ni mbeu nazilia nu kukulaa, kuna sikulingile kinaipunile. ²⁸Unkumbigulu ukupunagia mbeu uwene: kuandia masanzii, kangi maua, kangi mbeu nazakamaa. ²⁹Ni tungo mbeu kinaitula yailaa nkua yukutuala mbulunku, kunsooko maimbula mapikaa. ³⁰Na nutambula, kuumpianie utemi wa kugulu ni kintu ki, hau kutmile mpiani kii kukuulikitilia? ³¹Ingi kina mbeu nya haladali, iyo kinalimpandilue ingi nino zigi kukila mbeu tulu munkumbigulu. ³²Sunga tungo nampandilue, ikula nukutula nkulu kukila mimea tulu mukitanga, na itenda matambi makulu, sunga inoni za kugulu zukusuma kujiipia itii yao ku milule yakue. ³³Ku mpiani ningi alumanilie nu nutambula lukani kumuao, kuio naliasumile kulinga, ³⁴na sikalutambulie nindio bila mpiani. Lakini tungo kinali ung'ene, nuaila kila kintu amanigua akue. ³⁵Ku lutondo luaso, tungo lia mpindii kina naupika kumiao, kwini luandi lua kabili" ³⁶Iyo naauleka umulundo, namusola u Yesu, tungo liaso aliwakonda kutula mukati mumtumbwi. imitumbwi imia aliya palumui nunduyo. ³⁷Ni nzega ntakii nya kungua ni matuta alimiingila mukati ya mutumbwi ni mtumbwi aliwakonda kukijula. ³⁸Lakini u Yesu mwene aliwili mu shetli, ugonile mumuto. Namulailia, naitambula " mwalimu, sikukukelile ishie kukia? " ³⁹Nulaila, numitakila inzega nu kukumiila ibahali," itule ntuulu, amani, " Inzega nipelaa, na aliukoli utuulu. ⁴⁰Na ntambula kumiao, kua nikii munopoka? Mbii muagila ka usuili kilii?" ⁴¹Aliijulue nu kitete kikulu mukati yao naikilikitilia ene ku ene, Uyu itii wani kanki, kunsooko sunga inzega ni bahali yukumutegela?

Chapter 5

¹Aliizile mpaka uluandi lua lua bahali, ku mukoa wa Gelasi ²Na gafula tungo u Yesu kinalupuna kunzii ya mutumbwi, muntu nutite nkolo nshapu nuiza kumuakue kupuna muibiila.³Muntu uyu alukikala muibiila. K utilii nalusuumile kukumugilia kukila, kutilii sunga ku migilaa. ⁴Alimutungue matungo mingii ku masuka ni migila. nudumula migila ni masuka makue namaunika. Kutilii sunga umui nalutite ingulu za kumudula.⁵Utiku ni munsii nuili ku ibliaa nu mumilima, nulilaa nu kukitema mwene mukola ku mague namugii. ⁶Kinanumuona u Yesu ku kulii, numankiila kumuakue nukutuna ntongela yakue.⁷Nulila kululi lukulu, usiilie nukutendekele yani, Yesu , muana waki Mukungilenuili kukyanya zigi? Nukukupepia kuaki Mukungile mwene, ulekinjagia. ⁸Kunsooko aliumuilile , Mupune muntu uyu, uwee nkolo mshapu⁹Nunduyo numukolia, " ilina liako wani"? Nunduyo nushokelia, "Lina liane ingi Legion, kunsooko kukoli kuingii" ¹⁰Numupepia kanki na kanki walekekuatuala kunzii ya mukoa.¹¹Iyo idale kulu lia nguluma alililisigua kyanya ya kilima, ¹²nindio namupepia, naitambula, Kutume ku nguluma: kuingile mukati yao" ¹³Iyo nuagombia: nkolo nshapu naapuna nu kuingila mukati ya nguluma, nindio namankiila pansii ya kilima paka mu bahali, na piipi ngulua ihumbii ibilii nagula mu bahali.¹⁴Ni aso nailishia inguluma namanka nu kupuna impola ya nakipunile mu muji nu ku nsii. Papo antu ingii napuna kuyuka kulaa nakipunile. ¹⁵Iyo naaaza kuaki Yesu na nauona muntu namusaligue ni pepo_ nalutite ni jeshi_ ukalansile pansii, mujaligue, na kina wili mumasala makue mapanga, nindio naopoka. ¹⁶Too naliatula aona nalikipunile ku muntu nali musaligue ni pepo naaila nalikipunile kumuakue ni nguluma gaa. ¹⁷Nindio naandia kukumupepia walege mu mukoa wao. ¹⁸Nikina aluingila mukati ya mutumbwi , muntu nalimusaligue ni mapepo numupepia wauke palumui numuene. ¹⁹Lakini sikanugombia, lakini numuilaa, " longola ku numba yako nuku antu ako, na wailee alukutendile Shekulu, nu usamilua nukupiile. ²⁰Iyo nuenda nuakuyandia kutanantia mantu makulu u Yesu numatendile kumuakue ku Dekapoli, Na kila muntu alimukulilue.²¹Ni tungo u Yesu kinanuputa kanki luandi lua, mukati ya mutumbwi, umulundo ukulu nawillingila kukumupilimikilia, kinali wili mpelo ya bahali. ²²Nu mui wa atongeli a kintengeli, alukuitagua Yailo, nuizaa, kina numuona, nugua mumigulu yakue. ²³Numupepia kukilikila nu kukilikila, nutambula "munanso wane munino wapiipika kukia. Nukukupepia, nzuu uike mikono yako kyanya yakue wasuume kuigia upanga nu kukikalaa" ²⁴Iyo nuenda palumui nunduyo, nu mulundo ukulu naumutiata nindio namunyengelia piipi namupilimikilie.²⁵Alukoli nu musungu miagili yakue aliyukupuna ku miaka kyumi ni bilii. ²⁶Aliwagile zigizigi pansii ya ganga ingii na alutumile kila kintu nalutiite. Sunga iyo sikanualilika ku kyensi, lakini badala yakue nuzidi kutula nihali mbii. ²⁷Nuigia mpola zaki Yesu. Iyo nuiza kunuma yakue tungo kinali ugenda mukati ya mulundo, nunduyo nutona ikijalo kiakue.²⁸Kunsooko alitambuile, "kina angantone ijalo yakue du, nikitula numupanga." ²⁹Kina numutona, kupuna imigali naipela, na nuitigela ku mwili wakue kina wakamagigua kupuna muwagii wakue.³⁰Ni gafula u Yesu nugundula mukati yakue mwene kina ngulu zumupunile. Na nupiluka kunu nu kunu ku mulundo wa antu nu kukolia, " Itii wani nutonile ikijalo kyane? ³¹Amanigua akue namuila, ulalie umulundo uu ukunyengelilile ukupilimikilie, nunduwe utambula, itii wani nuntonile? ³²Lakini u Yesu nulaa kunu nu kunu kuyona nutendile ilii. ³³Musungu, numanile nakipunile kumuakue, nopoka nu kukikima. Nuiza nu kugua pansii ntongela yakue nu kukumuila ikulukulu tulu. ³⁴Nutambula kumuakue, munanso, usuili wako wakutenda utle umupangaa. Lenda ku amani na ukamigue kupuna ku uluile wako." ³⁵Kinali ulikitia, antu akei naaza kupuna ku atongeli a kukintengeli, naitambula, "munanso wako wakia. Nikii kuendelele kukumunoma u mwalimu?" ³⁶Lakini u Yesu kinanuigia naliakitambuile, namuila umutongeli wa kintengeli, "lekiyopoka. Suilaa du." ³⁷Sikanumugombia wensi kukitiata nunduyo, ali u Petelo, Yakobo, nu Yohana, mununa waki Yakobo. ³⁸Naizaa munumba yaki mutongeli wa kintengeli nunduyo aluonie munomo, kulila kuwingi nu kuyomboleza. ³⁹Kina nuingila munumba, nuailaa,"nsooko kii mushikitika na nsooko kii mulila ? Mulisha sikukiile ugonile." ⁴⁰Namuseka, lakini umwene, nuapunia tulu kunzii, numusola u tata wa mulisha nu nina nindio nalii palumui nunduyo, nuingila mukati kinawili u mulisha.⁴¹Nuusola u mukono wa mulisha na numuilaa, "Talita kourum," kua kutambula, " munanso munino, nukukuila, lailaa." ⁴²Gafula mulisha nulaila nu kugendaa(kunsooko alutite lika lya miaka kyumi nibilii). Ni gafula naambua nuukulilua ukulu. ⁴³Nualagilia ku ngulu kina kutilii wensi nayumujipiile kumana kuilii. Na nuailaa amupelee u munanso nuaso india.

Chapter 6

¹Na nulega paso nuenda ku mujini wao, ni amanigua akue namutiataa. ²Sabato kinanipika, nuandia kumania mu kintengeli. Antu ingii namutegela nu kukungualigua. Natambula " uligilie pii imamano igaa? "Itii hekima kii iyii namupegue?" utendai ishembo ii ku mikonu yakue?" ³Mbii uyu sika oyo selemala, muana waki Maliamu nu muntua wao iaa Yakobo,Yose, Yuda nu Simioni? Mbii iaa dada akue siakikalaa papa palumui nindishie"? na sikalialumbiligue nu Yesu.⁴Yesu nuailaa,"Nabii sikuulagia ka heshima, ila sikakukisalii kyakue katia mua antu akue nu munumba yakue." ⁵Sikanusuma kutenda ishembo paso, iladu nuaikila mikono aluile akei nuakamia. ⁶Nukuliligua zigi kunsooko ya kulekishuila kumuao. kangu nuigendela ishalii ya piipi numania.⁷Nuaita amanigua ioo kyumi na abilii nuandia kukiatuma abili abili. Nuapela usuumi lyanya ya pepo nashapu, ⁸nu kukualagilia alekishola kyensi kinaalonguile ila inkome du. Alekishola mukate, wala ilatu, wala impia mukilindo, ⁹lakini ajale ilatu, na sika nkanzo zibili. ¹⁰Na nuailaa," numba yensi namukiingila, ikalansii papo mpaka kinamukilega. ¹¹Ni kisali kyensi nasikakyika kuusingila nu kukumutegela, legii kumiao, ikununtii ulunkundii mu migulu yani, yii ushuda kumuao. ¹²Nindio naenda naitanantia antu aungame nu kuleka milandu yao. ¹³Naingaa mapepo mingii, na apaka makuta aluile nu kukuakamia. ¹⁴U mutemi Helode kinanuigia maso, kunsooko lina liaki Yesu alilikumazukile zigi.akei natambula, " Yohana mbatisia wiukaa na kunsooko iyo, iyii ngulu ya ishembo yikituma mulimo mukati yakue" ¹⁵Akei aoo natambula, "uyu ingi Elia" Kili iia natambula, Uyu ingii nabi, kina umui wa ioo manabii a kalii. ¹⁶Lakini Helode kinanuigia igaa nutambula, "Yohana, nalinumutemile itue wiuka." ¹⁷Indogolelio Helode mwene alulagililie u Yohana waguile numutunga kugeleza kunsooko ya Helodia(musungu waki kaka wakue u Pilipo)kunsooko umwene aliumutolile. ¹⁸Kundogolelio Yohana numuila u Helode, " sika halali kukumtola musungu waki mununa wako." ¹⁹Lakini Helodia nuandia kukumsukilua na alusiilie kukumuulaga, lakini sikanusuma, ²⁰ndogolelio u Helode alumopokile u Yohana: alulingile kina ingi utite haki muntu muelu,na numuleka salama. Na kinanulongoleka kukumutegela nussnsulia zigi, lakini nulumba kukumutegela. ²¹Sunga kinaipika matungo mene nalupapiika lutondo lua kulelua u Helode nuazipililia iakulu akue sikunkulu, ni agalimanga, ni atongeli aa ku galilaya. ²²Iyo munanso nuaki Helodia nuingila nukukisiga ntongela yao, numulumbilia u Helode ni agenda naliikalansile itungo lia ndia za mpindii. papo u mutemi numuila munanso, "Nompe kyensi nusiilie nine nikakukupela." ²³Numulapila nu kutambula, kyensi nukimbuila, nikakukupela, sunga iunsu ya utemi wane" ²⁴Nupuna kunzii numukolia u mau wakue, "Nompe yani?" nutambula, "Tue lyaki Yohana mbatisia" ²⁵Na nkua imui nuingila kwaki mutemi nuandia kutambula, nsilie umpele mukti ya sahani, tue liaki Yohana mbatisia. ²⁶Mutemi nusunsuligua zigi, lakini kunsooko ya kilapo kyakue nu ku agenda, sikanusuma kukukmusitilia ilompi lyakue. ²⁷Iyo, mutemi nutuma agalimanga katia ya alindilii akue nu kukualagilia kuyenda kumuletela itue liaki Yohana. Mulindilii nuenda kumutema itue nuili kukitungo. ²⁸Nulileta itue liakue mu sahani nu kukumupela u munanso, nu munanso numupela umau wakue. ²⁹Ni amanigua akue kinanaigia maso, naenda kukuusola umwili wakue naenda kuuika mukibiila. ³⁰Ni atumua, naililingila palumui ntongela yaki Yesu, namuila tulu naliamatendile ninali amamanilie. ³¹Numwene nuaila, "Nzui ninye paluandi lua unkunku na kusupie ku matungo" Antu ingii aliizaa nukulega, sunga sikanaligia ka lioma lia kuliaa. ³²Iyo nanankila imashua naenda luandii lua unkunku ing'ene enee. ³³Lakini naaona ilega na ingii naamana, kwa palumui namanka ku migulu kupuna ishali tulu, nindio napika kabula yao. ³⁴Kinanapika kumpwani, nuona mulundo ukulu nuaonela kinishungu, kunsooko aliili zii nkolo nangila ka mudimii. Nuandia kukuamania mantu mingii. ³⁵Mtungo kina namenda zigi, amanigua namuizila namuila, " ipa ingi luandi lua unkunku ni matungo menda. ³⁶Walagee ende kuishali ya piipi ni ijiji ili igulilie india" ³⁷Lakini nuashokelia nutambula, "Apeli ninye india" Namuila, 'Kusumile kuyendigula imikate nitite thamani ya dinali magana mabili nu kukuapela alie? ³⁸Nuaila " mutite mikate ingaa? longoli muendilaa." kinaakuga naamuila , Mikate itano ni nsii zibili" ³⁹Nualagilia antu ikalanse mu malundo kyanya ya masanzi matotu. ⁴¹Naakialansia ku malundo: malundo ma magana ku makumi matano. ⁴⁰Iyo nusola mikate itano ni nsii zibili, nu kulaa kugulu, nuikembeta kangu nuapela amanigua aike ntongela ya mulundo. ni kangu nutuanula insii zibili ku antu tulu. ⁴²Naalia tulu hadi naendela. ⁴³Nailingila ipande ya mikate naliishagile, Naijula ikapi kumi na ibilii, iyo gaa ipande ya nsii, ⁴⁴Na ali agosha ihumbii itano naliilile imikate. ⁴⁵Nkua nuailaa anankile mu mashua endee luandi luingi, hadi ku Bethsaida, tungo u mwene nukualaga inamukutano. ⁴⁶Kinaakonda kulega, nuenda ku mulima kulompa. ⁴⁷Aliyaza mpindii, ni mashua yao tungo liaso naliili katikati ya bahali, nunduyo alu mwene ung"ene munsii nayumu. ⁴⁸Na aliwaonie iyaga kukua imakasia kunsooko inzega aliyukuagilia. Kina nayegelela idau nuiagana, nugenda mukyanya ya mazii, nutaka kukuakila. ⁴⁹Lakini kina namuona uagenda kyanya ya mazii, naingilua nu oaa nasigile ingi muntunga sunga nakua kilanga. ⁵⁰Kunsooko aliamuonie najulua ni kitete. Nkua nutambula nindio nuailaa, " mutule muagimia ingi nene! mulekitula niktete" ⁵¹Naingila mukati ya mashua, ni nzega nilekaa kukunka, indio namukulilua duu. ⁵²Iyo sikalialingile

indogolelio ya mikate nyasio. Indogolelio imasala mao alimatiite ulingi unino.⁵³Niene kina naputa kuluandi, napika insii nya Genesaleti mashua nyimaa.⁵⁴Kina napuna kunzii ya mashua, nkua namulingaa.⁵⁵Namanka kutanantia ku mukoa wensi na kukualeta aluile kua machela, kila kinaliategelile ujile.⁵⁶Pensii kinali wingile ku ijiji, hau mu mujini, hau mu nsii, naaika aluile luandi pa soko, na mupepia wagombie kutona ipindo lia kijalo kiakue. Na tulu naliambutonile nakamigua.

Chapter 7

¹Mafalisayo ni andikii akei naliapunilile ku Yelusalemu nailingila kukumupilimila umwene²Na aliaonie kina akei aa amanigua akue alialile mukate ku mikono mishapu: nasika miogigie. ³(kua Mafalisayoni Ayahudi tulu sikailia mpaka ogie mikono yao iza; aambilile utamaduni wa anampala. Tungo ⁴Mafalisayo kinashokile kupuna kuluandi ku soko, sikailia mpaka ogee kuandia. Na ikoli shalia yingii nakuzitiata nkankana. ingi palumui nu yogia ikombe, masupulia, isheme ya shaba, na sunga matengu namitumika tungo lia ndia. ⁵Mafalisayo ni andikii namukolia u Yesu , ;kua nikii amanigua akoo sikaikalile kuligana ni tamaduni za anampala, kuani iliaa mukate bila kukalala mikono?"⁶Lakini mwene nuaila, Isaya alulotile iza kuhusu inye akiniili, aliwandikile, ' antu iaa aneshimile kumilomo yao, lakini imioo yao ikoli kulii ni nene. ⁷Intendela usalilii naugila kandogolelio, imania shalia za ana antu kina masingilo mao'. ⁸Muamileka ishalia yaki Mukungile nu kuyambila ku upepele itamaduni za ana antu." ⁹Na nutambula kumia, " muasitaa ilagilio liaki mukungile ku utontu ili mutunze itamaduni zani! ¹⁰Kunsooko u Musa alutambuile, " muheshimu u tata wako nu mau wako : nu mwene nukutambula namabii kyanya yaki tata wakue hau mau wakue taitai ukikia". ¹¹Lakini mutambula, " kina muntu watambule kuaki tata wakue hau mau, " waliligua wensi nali mujilishingila kupuna kumuane ingi kilindo kya polelio," (iyo ingi kutambula kina, mpunigue kuaki Mukungile') ¹²Iyo sikaumgombilie kutenda kintu kyensi kunsooko yaki tata hau mau wakue. ¹³Mukumitenda iamuli yaki Mukungile kutula nankanda kua kueta itamaduni wani. Ni mantu mingii ma yaso namukumatendaa". ¹⁴Aliwaitile ianamukutano kankii nu kukuailaa, Mntegelee inee, inye tulu, na muningee. ¹⁵Kutalii kyensii kupuna kunzii ya muntu nakisumile kukumushapula u muntu nakyukuingila kumuakue. Bali ingi ikio nakyukumupuna muntu kikio nakyukumushapula. ¹⁶(Amabili: mukilili uu, " kina muntu wensi utite akutui a kutegele, nuigie" ukutalii mu nakala za kalii.). ¹⁷Yesu kina nualekaa imakutano nu kuingila munumba, amanigua akue namukolia kuhusu mpiani nyaso. ¹⁸Yesu nutambula, Ni ninye gaa kilii mulingee? Sikamuonie kina kyensi nakyukumuingila u muntu sikakisumile kukumushapula, ¹⁹kunsooko sikakisumile kuyuka mu moo wakue, lakini kiingila mu munda yakue na kikila kuyuka kushoo," Ku nkani izii u Yesu azitendile india tulu kutula nzelu. ²⁰Alutambuile, " Ingi ikio nakyukumupuna u muntu kikioo nakyukumushapula. ²¹Kunsooko makupuna mukati ya muntu, kunzii ya moo, makupuna masiigo madobu, zinaa, wii, uulagii, ²²ukosii, nsula nambii, udobu, ukongani, kukigona, wulu, kashifa, wiketii, ulele. ²³Madobu igaa tulu mipunila mukati, ee mago namakumushapula u muntu. ²⁴Nulaila kupuna paso nu kulega kuyenda ku mukoa wa Tilo ni Sidoni. Nuingila mukati na sikalusilie muntu wensi walinge kina alukoli paso, lakini sikanaishuma kukumupisa. ²⁵Lakini gafula musungu, nua mulisha wakue munino alutite nkolo nshapu, nuigia impila zakue, nuizaa, na nugua mumigulu yaku. ²⁶Musungu nuaso ali muyunani, wi kabila liaki Kifoeniki. Numupepia mwene wamuinge u pepo kupuna ku munanso wakue. ²⁷Yesu numuila musungu," alekee ialisha alisigua kuandia, kunsooko sika saw kushola u mukate wa alisha nu kukuzigumia imbua". ²⁸Lakini musungu nushokelia nu kutambula, Eee Shekulu, sunga imbua pansii ya meza zukulia masagigua ma ndia za alisha. ²⁹Numuila, : Kunsooko watambula itii, ukoli hulu kuyenda. Pepo liamulega u munanso wako" ³⁰Musungu nushoka kunumba yakue numuagana munanso wakue ugonile mukitanda , ni pepo aliliamulega . ³¹Yesu nupuna kanki kunzii ya mukoa wa Tilo nu kukilila ku Sidoni kuyukila ku bahali ya Galiaya mpaka ku kanda ya Dikapolisi. ³²Na muletela muntu nali kiziwii na sikali usuumile kutambula iza, Namupepia u Yesu waikie mikono kyanya yakue. ³³Numupunia kunzi ya mulundo ku unkunku, na nuika injala zakue kua akutui akue, na pembele kina nutia iamatii, nutona lulimi luakue. ³⁴Nulaa kukyanya kugulu , nusupa nu kuyuga, "Efata," yaso ingi kutambula "diguka" ³⁵Ni tungo lilo lilo akutui nadiguka, ninali kigililie u lulimi nakiononua na nusuuma kutambula iza. ³⁶Na nualagilia aleke kumuila muntu wensi. Lakini kadili kinawalagililie, iyoo natanantia impola zaso kuwingii. ³⁷Taitai nakuliligua, nu kutambula, " utendile kila kintu kizaa. sunga watenda akiziwi kutegele ni abubu kutambula"

Chapter 8

¹Ku ntondo zaso, aliukoli kanki nu mulundo ukulu, na aliagila ka ndia. Yesu nuaita amanigua akue nuaila, ²Nuuonela kinishungu mulundo uu, endelile kutula palumui ninene ku ntondo zitatu na agila ka ndia. ³Anganiatuanule ashoke ku numba zao bila kulia asumile kukia mukanka munzila na nzalaa. Ni akei aoo apunile kuliizigi" ⁴Amanigua akue nashokelia, kukikuga pii mikate nyendilee kukuikutia antu iaa ku luandi ulu nilekue? ⁵Nuakolia, "mutite ipande ingaa ya mikate?" Natambula, "mupungati." ⁶Nuulagila mulundo ukale pansii. Nusola mikate mupungati, numusongelia u Mukungile, nu kukuiuna. nuapelaa amanigua akue aiike ntongela yao, nindio naaiika ntongela ya mulundo. ⁷Gaa aliatite ni nsii nino nkyii, pembele ya kusongelia, nualagilia anmanigua akue agailee indii gaa. ⁸Nalia nukuyendela. Nailinga ipande naliishagile, ikapu ikuluu mupungati. ⁹Aliapiipikile antu ihumbii inii. Na nualeka alongolee. ¹⁰Nkua nuingila mu mashua ni amanigua kaue naenda ku mpelo ya Dalmanuta. ¹¹Kangi Mafalisayo napuna kunzii nu kuyandia kukishokelia nunduyo. Aliasilile wapele muena kupuna kugulu, kua kukumugema. ¹²Nusiiga zigi munkolo yakue nutambula, "kua nikii kilelii ikiikidumaa mienaa? Nukumuila inyee kulukulu, kutilii muena naukipunigua kukileli ikii " ¹³Kangii nualekaa, nuingila mukati ya mashua kanki, nulegaa kuyukiila uluandii luingii. ¹⁴Tungo liaso amanigua naiwaa kushola imikate. aliagila ka mikate kukila ikipande kimui nalikiili mu mashua. ¹⁵Nualanga nu kutambula, "mutule miso na mulindile zidi ya ngasho ya Mafalisayo nii ngasho ya Helode. ¹⁶Amanigua nailikitiilia ene ku ene, "Ingi kunsooko kuagila ka mikate." ¹⁷Yesu aliulilingile ilii, na nuailaa, Kua nikii mukilikitiilia kuhusu kulekitula ni mikate? sikamumanile kilii? Sikamulingile? mioo yani yazaa mipepele ¹⁸Mutite miso, sikamuonie? mutite akutui, sikamuigia? Sikamujukile? ¹⁹Nalintuanilie mikate itano ku antu ihumbii itano, alimusolile ikapu ingaa naliijuile ipande ya mikate?" namushokelia, kumi na ibilii. ²⁰Na nalintuanilie mikate mupungatii ku antu ihumbii inii, alimusolile ikapu ingaa?" ²¹Natambula, "mupungatii" Nuailaa, "kilii sikamulingile?" ²²Naaza ku Bethsaida. Antu ao aliamuletile kuaki Yesu muntu mupoku namupepia u Y esu wamutone. ²³Yesu numuamba kua mukono umupoku nuaso, nu kukumutongela kunzii ya kijiji. Kina nutia imatii kyanya ya miso makue nu kugolola mikono yakue kyanya yakue, numukolia, "uyona kyensii?" ²⁴Nulaa kukyanya nu kutambula, "Niona antu igiile kina makota migendaa." ²⁵Iyo nugolola kanki mikono yakue kyanya ya miso mauke, muntu nuaso nukunukula imiso makue, nuona kanki, na nuona kila kintu izaa. ²⁶Yesu numuleka wendee kukaa na numuia, "ulekiingila ku mjini. ²⁷Yesu nulega ni amanigua akue kuyuka ijiji y Kaiselia nya Pilipi. Naili munzila nuakolia amanigua, "Antu itambula inee ni wani? ²⁸Namushokelia natambula, Yohana mubatisia. Iia itambula, "Eliya" ni iia, 'umui wa manabii'" ²⁹Nuakolia, 'Lakini inyee mutambula inee ni wani?' Petro numuila, "uwe wi Kilisito" ³⁰Yesu nualanga aleke kumuila muntu wensi kumuhusu u mwene. ³¹Nuandia kukuamania yakina muana waki Adamu lazima wagee ku mantu mingii, na ukishiitua ni atongelii ni Makuhani akulu, ni andikii, ni atauwa, ni pembele ntondo zitatu ukiiuka. ³²Alutambuile igaa ku ukualie. papo u Petelo numusola kumpelo nuandia kukumukenela. ³³Lakini Yesu nupiluka nukualaa amanigua akue na numukenela u Petelo nu kutmbula, "kilaa kunuma yane shetani! sikukelile mantu maki Mukungile, ila imantu ma antu" ³⁴Iyoo nuuita u mulundo ni amanigua akue palumui, nu kukuailaa, "Kina ukoli muntu usiilie kuntiata, nuikane mwene, wasole u musalaba wakue na wantiate. ³⁵Kululo wensi nusiilie kuguna ukali wakue ukakuulimilia, na wensi nukakuulimilia ukali wakue kunsooko yane nu kunsooko ya mpola, ukakuuguna. ³⁶Uligia nsailo kii muntu, kukuuligia unkumbigulu tulu, na nkangi kuligia hasala ya ukali wakue? ³⁷Muntu usumile kupunia yani badala ya ukali wakue? ³⁸Wensi numonela nsoni ni nkani zane ku kileli ikii kya ukosi nikileli kya ana milandu, Muana waki Adamu ukakumuonela nsoni kinaukiiza ku utemi waki Tata wakue palumui ni amalaika naelu.

Chapter 9

¹Na alutambuile kumiao, "Taii nitambula kumiani, akei anii akoli antu naimikile ipa sikaitoma inkia kabla ya kukuuona utemi waki Mukungile upolokile kua ngulu." ²Ni pembele lutondo lua mutandatu, Yesu nuasola u Petelo, Yakobo, nu Yohana palumui nunduyo ku mulima, enee ing'ene. Papo nuandia nuikailika ntongela yao. ³Ijalo yakue naimiliminta zigi, melu kukilikila, melu kukila mumilimintia wensi munkumbigulu. ⁴Papo Eliya palumui nu Musa napunila ntongelo yao, na aliitambula nu Yesu. ⁵Petelo nushokelia numuila u Yesu, "Mwalimu, ingi izaa ishee kutula ipaa, na kuzenge ibanda itatu, kimui kiako, kimui kiaki Musa, ni kia kiaki Eliya" ⁶(kunsooko skaliulingile kiani kia kutambula, naopoka zigi.) ⁷Ilunde nalipunila naliakumbaa. Papo luli nalupunila mumalunde nitambula, Uyu ingi muana mulugua. Mutegelee mwene. ⁸Gafula, kinalilaa, sikanamuona wensi palumui nindio, ila ali u Yesu du. ⁹Kinaitilimbuka kupuna ku mulima, nualagilia kuleka kumuila muntu wensi igoo tulu naliamuona, mpaka muana waki Adamu kinaukiiuka kupuna kua akii. ¹⁰Papo aliamatunzile mantu ene akola. Lakini aliilikitilie ene kwa ene ingi yani ndogolelio yakue "kuiulua kupuna kua akii" ¹¹Namukolia u Yesu, "kua niki andikii akutambula lazima Eliya waze kuandia?" ¹²Nuailaa, tai Eliya ukiiza kuandia kuguna intu tulu. kua nikii yandikue Muana waki Adamu lazima waligie luago luungi na wasukilue? ¹³Lakini nitambula kumuiiani Eliya wakonda kuiza, na aliamutendile kinali aloelue, kina iyo mandikoo namakuuga kuhusu mwene. ¹⁴Na kina shoka ku amanigua, naona idale kyulu liapilimilile ni Masadukuyo aliakikunguma nindio. ¹⁵Ni nkua kinanamuona, idale tulu nalikulilua nu kukumumankiila kukumuugua. ¹⁶Nuakolia amanigua akue, "mukikunguma nindio kukiya ya yani?" ¹⁷Umui wao ku dale numushokelia, "Mwalimu, alinumuletile muana wane kumuako: utite nkolo nshapu yukumutenda walekishuma kutambula, ¹⁸na yukumusakilagila kukikima nu kukumugusha pansii, nu kupuna ipombolu mumulomo nu kushia imino nu kukiinkila. Nani alompa amanigua ako kukumupunia pepo, lakini sikanasuma. ¹⁹Nuashokelia, "Kileli nasika kyakusula, nikakikala nininye ku matungo kii? nikakisolela nininye mpaka nali?" ²⁰Namuleta mulisha wakue. Nkolo namushapu kinanumuona u Yesu, gafula namuingilia kukikima. musumbati nugua pansii nu kupunia ipombolu mumulomo. ²¹Yesu numukolia u tata wakue, Watula ni hali iyii ku matungo kii? Tata nutambula, "kupunila uulisha. ²²Nkua nzia ukugua mu moto hau mu mazii, nu kugema kukumulimansilia. kina usumile kutenda liensi kuonele kinishungu na ukualilile. ²³Yesu numuila, "kina wili tayali? Kila kintu kisumikile ku wensi nusuilile." ²⁴Gafula tata wa mulisha alulilile nu kutambula, "Nsuilile! nzalilie kulekishuila kuane." ²⁵Itungo Yesu kinanuona idale limanka kumuao, numukenela nkolo namushapu nu kutambula, "uwee nkolo bubu na u kiziwi, nukukulagila mulekee. ulekiingila kumuakue kankii." ²⁶Nulila kua ngulu nu kukumuagila mulisha ni nkolo nyumupuna. Mulisha alugiile zi ukiile, Papo ingii natambula, Wakia, ²⁷Lakini u Yesu numusola ku mukono numuukia, nu mulisha nuimikaa. ²⁸Tungo Yesu kinanuingila mukati, amanigua akue namukolia unkunku, "kua nikii sikakuasuma kukumupunilia?" ²⁹Nuailaa, "ku namuna iyii sukupuna ilaku malompi" ³⁰Napuna paso nu kukililaku Galilaya. sikalusilile muntu wensi walinge kinailii, ³¹kunsooko aliumania amanigua akue. Nuailaa, "Muana waki Adamu ukipikigua mumikono ya antu, na ikakumuulaga. Kina ukitula wakia, pembele ntongo zitatu ukiuukaa kanki," ³²Lakini sikanalinga inkani izii, naopoka kukumukolia. ³³Papo napika ku Kapelnaumu. Tungo nuili mukati ya numba nuakolia, "Azamukikolia yani munzila?" ³⁴Lakini aliatulilie du. kuani alikikunguma munzila kina wani ali mukulu kukilikila. ³⁵Nukalansa pansii nuaita kyumi na abilii palumui, nu kutambula niene, "kina wensi usiilie kutula wa kuadia, ingi lazima watule wa mpelo na muitumi wa tulu. ³⁶Numusola mulisha munino numuika pakatii yao. numusola mu mikono yakue, nutambula, ³⁷Wensi nukumusingila mulisha kina uyu ku lina liane, gaa wansingila nene, na kina muntu unsingile, sikunsingile nene du, lakini gaa nuntumile." ³⁸Yohana numuila, "Mwalimu aalikumuonie muntu upunia pepo ku lina liako na kuamugilia, kunsooko sikukutiatile." ³⁹Lakini u Yesu nutambula, lekikumugilie, kunsooko kutlii nukakituma mulimo ukulu ku lina liane na iyo pembele watambule lukani lubii luensi kyanya yane. ⁴⁰Wensi nasika wili sia nindishe ukoli luandi luitu. ⁴¹Wensi nukakukupela kikombe kya mazii ma kukopaa kunsooko wiensi nu Kilisito, kulukulu nukumuila, sikukilimile ithawabu yakue. ⁴²Wensi nukuatiulia iaa naanino nansuilile inee, azitula izaa kumuakue kutungiligua igue lia kushela munkingo nu kutagua mu bahali. ⁴³Kina mukono wako ukakukutiulia uteme. ingi izaa kungila ku upangaa bila mukono kukila kuingila ku ulamulua utite ni mikono tulu. ku moto "nasikaudiba." ⁴⁴(Ambilaa: mukilili uu, "luandi kina ing" unuii sikazika nu moto nasikaudiba. "ukutlii ku nakala za kalii) ⁴⁵Kina mugulu wako ukakukutiulia, uteme. nigi izaa kumuako kuingila muupangaa iukilema, kuleka kutagua muulamulua ni migulu ibilii. ⁴⁶(Ambilaa: Mukilili uu, Luandii ing" unuii nasikazika nu oto nasikausumile kudiba" ukutlii mu nakala za kalii). ⁴⁷Kina liso liako likakukutiulia likuule. Ingi izaa kumuako kungila ku utemi waki Mukungile iu utite liso lumui, kukila kutula ni miso mabili nu kutagua kuzimu. ⁴⁸Luandi kinzakolii ing" unuii nasikazikia, nu moto nasikaudiba.

⁴⁹Kunsooko kila umui ukoligua nu moto. ⁵⁰Mulenge ingi uzaa, kina mulenge ulimilie ukyukukii wakue, ukitendai utule nu ukyukukii wakue kankii, na mutle ni amani ku kila umui"

Chapter 10

¹Yesu nulega paluandi luaso nuenda ku mumukoa wa Uyahudi luandi lua kuntongela ya mongo wa Yolodani, nimakutano namutiata kanki. Nuamaniia kanki, kina iyo nali kawaida yakue kutendaa. ²Ni Mafalisayo aliizile kukumgema namukolia, "Itii halali ku mugosha kukuleka nu musungu wakue?" ³Yesu nuashokelia, "Musa aliwalagilie yani?" ⁴Natambula, "Musa nugombia kuyandika sheti kya kileka nu kumuinga musungu." ⁵"Ingi kunsooko ya mioo yani mikaku iyo ndogolelio aliwandikile shalia iyii" ⁶Yesu nuwailaa. Lakini kupuna muandio wa uumbii, Mungu aliwaumbile ⁷Kunsooko iyi mugosha ukakumuleka u tata wakue nu mau wakue nukukamantana nu musungu wakue, ⁸iaso abilii ikitulu mwili umui: Kunsooko sika abili kanki, azaa mwili umui. ⁹Kululo nukikamantanilie u Mukungile, muanamuntu waleke kukitemanula. ¹⁰Kinaili mukati munumba, amanigua akue namukolia kanki kuhusu ilii. ¹¹Nuaila, "Wensi nukumulekaa musungu wakue nu kutoola musungu wingiii, utendaa ukosi ku mua. ¹²Musungu nunduyo angawamuleke mugosha wakue nu kutoolua nu mugosha wingii, utendaa ukosii." ¹³Nindio namuletela alisha anino watone, lakini amanigua naakenela. ¹⁴Lakini u Yesu kinanulilingia lyaso, sikanulogeligua iliaso nkankana nuaila, "Agombii alisha nanino azee kumuane, na muleke kuagilia, kunsooko nailii kina iaa utemi waki Mukungile ingi waoo. ¹⁵Kulukulu nukumuila, wensi nasika ukusingila utemi waki Mukungile kina mulisha munino taii sikushuma kuingila mu utemi waki Mukungile. ¹⁶Iyoo nuasola alisha mumikono yakue na nunakembeta nukuaikilaa mikono yakue kyanya yao. ¹⁷Na kinanuandia musinzo wakue muntu mui numumankiila nu kutungamia maluu ntongela yakue, numukolia "Mwalimu mukende, ntende iii nsuume kushalaa upangaa wa kali na kalii?" ¹⁸Na u Yesu nutambula, "kua nikii unitaa mukende? Kutilii namukende, ila u Mukungile mwene ung"ene. ¹⁹Uziziine iamlii: ulekiulaga, ulekiia, ullekishudila uulongo, ulekikonga, muheshimu u tata nu mau wako" ²⁰Muntu nuaso nutambula, "Mwalimu, igaa tulu nimatitaitile kupunila usumbati wane." ²¹Yesu numulaa nu kumulogua. Nuailaa, umukepelue kintu kimui. Yukujipiile kugulia tulu nuitiite na apeelee iatuka, na ukitula ni kilindo kugulu. Papo wizee untiate." ²²Lakini nutia nsula kunsooko ya nkani izii: nulega nutula utiite ukiaa, kunsooko alutiite nsao ningii. ²³Yesu nulaa nandii tulu nu kukuailaa amanigua akue, "Itii namuna kii kinayili ikaku ku mugolii kuingila mu utemi waki Mukungile!" ²⁴Amanigua nakuliligua ku nkani izii. Lakini u Yesu nuailaa kanki, Alisha. itii namuna kii kina yili ikaku kuingila mu utemi waki Mukungile! ²⁵Ingi itontu ku ngamia kukila mu tundu lia lusinge, kukila muntu mugolii kuingila mu utemii waki Mukungile. ²⁶Nakulililua zigi nu kukilikitelia, itii waki nukigunika" ²⁷Yesu nualaa nu kutambula, ku munamuntu sikaishumika, lakini sika kuaki Mukungile. Kunsooko kuaki Mukungile tulu masumikile." ²⁸Petelo nuandia kukitambuila nunduyo, "Laa kulekile tulu na kuakutiata. ²⁹Yesu nutambula, "kulukulu nukumuila inyee, kutilii nulekile numba, hau mugulii, hau mununa, hau mau, hau tata, hau alisha, hau nsii, kunsooko yan, nu kunsooko ya mpola, ³⁰unuaso nasiku kishingila nkua magana kukila itungo ilii ipa munaunkumbigulu: numba, mguli, mununa, mau, alisha, ni nsii, ku wagii, nu unkumbigulu naujile, upangaa wa kali na kali. ³¹Lakini ingii naakuandia ikitula aa mpelo nina aa mpelo ikitula aa muandio. ³²Kinalii munzila, kuyuka ku Yelusalemu, Yesu aliwatongelile ntongela yao. Amanigua nakulilua, ni ndiio naliatitile kunuma naopoka. Iyoo u Yesu nuapunia ku mpelo kanki ioo kumi na abilii nuandia kukuailaa nakikakumupunila itii piipi. ³³Laa, kulonguile mpaka ku Yelusalemu, nu muana waki Adamu ukipikigua kua makuhani akulu ni aandikii. Ikamulamula wakie na ikakumupunia ku antu a nsii. ³⁴Ikakumupopota, ikakumutiila matii, ikakumukua, nkome, na ikakumuulaga. Lakini pembele ntondo zitatu ukiiuka. ³⁵Yakobo nu Yohana anaa aki Zebedayo, naaza kumuakue nu kutambula, "Mwalimu kukusilie ukutendele kyensii nakukukulompa." ³⁶Nuailaa, "Musiilie numutendele yani?" ³⁷Natambula, Kugombie kukale nunduwe ku ukuligua wako, umui ku mukono wako wa kigosha nu umua mukono wako wa nkigii. ³⁸Lakini Yesu nuashokelia, "sikamuizii namukukilompa. Musumile kukikopela kikombe nanika kukikopela hau kukiumilia ubatizo naniki batisigua?" ³⁹Namuila, "Kusuumile" Yesu nuaila, "Kikombe nanikakukikopela, mukakukikopela. Nu ubatizo kuwaso nanu mubatisigue, mukakuumatila. ⁴⁰Lakini nukakikala mukono wane wa kundiilo hau wa mukono wane wa nkigii sika nene wa kupuniaa, lakini ingi ku ioo nakondijipiligua. ⁴¹Ioo amanigua ingii kumi kinanaigia igaa, naandia kukuatakiila u Yakobo nu Yohana. ⁴²Yesu nuaita kumuakue nu kutambula, "Mulingile kina ioo naishigilua kina atemii a antu a nsii akuatema, ni antu aoo mashuhuli akuaolagila imamlaka kyanya yao." ⁴³Lakini sikaijipiile kutula itii katia yanii. Wensii nukitula mukulu katia yani lazima wamutumikile, ⁴⁴na wensi nukitaka kutula wa kuandia katia yani ingi lazima watule musese wa tulu. ⁴⁵Kunsooko muana waki Adamu sikali wizile kutumikilua bali kutumikaa, nu kukuupunia ukalii wakue kutula fidia ku ingii" ⁴⁶Naaza ku Yeliko kinalu ulega ku Yeliko ni amanigua akue ni dale kulu, muana waki Timayo, Btilimayo, mupoku mulompai, alukalansile kumpelo ya balabala. ⁴⁷Kinanuigia kina ingi Yesu munazaleti, nuandia kukua kilanga nu kutambula, Yesu, muana waki Daudi, monelee kinishungu ⁴⁸Ingi namukeela mupoku uyo, nakumuila watulie. Lakini alulilile ku lulii kukilikila, "Muana waki Daudi, monelee kinishungu!" ⁴⁹Yesu nuimika

nukulagilie witue. namuita mupoku uyo, naitambula, kina mugimia! Ukaa! Yesu ukukuita." ⁵⁰Nutaga kumpelo ikoti liakue, numanka kukilkila, nu kuiza kuaki Yesu. ⁵¹Yesu numushokelia nu kutambula, "Usilie nukutendele yani?" mugosha uyo namupoku numushokelia, "Mwalimu , nsilie kuyona." ⁵²Yesu numuilaa, "lenda. usuilii wako wakukamagia." Iyo papo miso makue namaona: na numutiata u Yesu mu balabala.

Chapter 11

¹Tungo liaso kinanaaza ku Yelusalemu, kinaapiipika ku Besthfage nuku Bethania, ku mulima wa mizeituni, Yesu nuatuma abilii katia ya amanigua akue ²na nuailaa, longolii ku kisalii nakilainkanilie nindishe. nkua kina mukiingila muaso, mukiyagana muana ndogui na kili wanankilue. Mutungulii na mumulete kumuanee. ³Na kina wensi angawamuile, " kuaniki mutendaa itiii? yumujipiile kutambula, Shekulu umusiilie ni nkua ukakumushokia ipaa"⁴Naenda namuagana u muana ndogui mutungue kunzii pa mulango ku mutaa nawili kualie, nindioo namutungula. ⁵Ni akei aa antu nali imikile paso namuilaa, Mutndaa yanii, kukumutungula umuana ndogui nuaso? ⁶Naailaa kina u Yesu naliwailile, ni antu naaleka endee. ⁷Amanigua abilii namuleta muanandogui kuaki Yesu naalaa ijalo yao kyanya yakue u Yesu wasume kukumunankila. ⁸Antu ingii naalaa ijalo yao mu balabala, na ingii naalaa matambii naliamatiile kupuna ku migundaa. ⁹Ioo naliendile ntongela yakue ni ndioo naliamutiatile nakua kilangaa, "Hosana! mukembetue nupolokile ku lina liaki Shekulu. ¹⁰Ukembetue utemi naujile waki Tata wetu Daudi! Hosana ka nuili kunyanya"¹¹Papo u Yesu nuingila ku Yelusalemu na nuendaa kupolelio nula kila kintu . niino, matungo alimeenda, nuendaa ku Bethania palumui nindioo kumi na abilii. ¹²Lutondo nalilutiatile, matungokinali ashokile kupuna ku Bethania, alutite nzala. ¹³Na nuona ikota lia nkalii nalilitiite masanzii kua kulii, nuendaa kulaa kina alusumile kuigia kyensii kyanya yakue. ni matungo kinanuenda ku liaso, sikanuligia kyensii ila masanzii du, kunsooko sika kamatungo mi nkalii. ¹⁴Nuailaa, "Kutalii wensii nukilia nkalii kupuna kumuakokankii" Ni amanigua akue nategeela. ¹⁵Naaza ku Yelusalemu, nunduyo nuingila ku polelio nu kuyandia kukiapunia kunzii agulia nii agulii mukati ya polelio. nuzikanagalia imeza za akailii a mpia ni intu ya ioo naliigulia inkunda. ¹⁶Sikanugombigu awensi kukenka kyensii mu polelio nailkisumile kuguligua. ¹⁷Nuamania nu kutambula, " Mbii sikaliyandikue, numba yane ikytua numba ya sala ku nsii tulu? Lakini muamitendaa luluu lia alegelania." ¹⁸Makuhani akulu ni andikii aliigilie kina utambula, nindioo naduma nzila ya kumuulaga. Sunga iyo aliamopokile kunsooko mulundo aliukuligile ni mamano makue. ¹⁹Ni kila itungo mpindi kinanipika, alialegile ku mujini. ²⁰Kinaigenda idau, naliona ikota lia nkali liumile mpaka imiili yakue. ²¹Petelo nujuka nu kutambula, "Rabi! Laa, ikota lia nkali nizumue liumaa"²²Yesy nuashokelia, " mutule nuusuili ku Mukungile. ²³Suilii nukumuila kina kila nukuiila u mulimauu,lega, na witage wene mu bahali, " na kina mugila kankankani mumoo wakue lakini uusuilile kina nukitambuile kikipunila, iyo iyo Mukungile ukitendaa. ²⁴Kululo nukumuila: kila kintu namukulompa nu kukolia kunsooko yakue, suilii kina muasingilaa, niyaso yaza yaani, ²⁵Tungo kinamuyimika nu kulompa,, yumujipiile kushamila kyensi namutiite katia ya wensi, ili kina Tata wani nuili kugulu wamusamile gaa nininye utiulia wani. ²⁶(Ambiila: mukililiuu,"Lakini angamuleki shamila, wala Tata wani nuili kugulu sikukishamila milandu yaani" ukutilii mu nakala za kalii). ²⁷Naaza ku Yelusalemu kanki. Nu Yesu kinalugenda mu polelio, makuhani akulu, andikii ni anampalaa naaza kumuakue. ²⁸Namuila, ku mamlaka kii utendaa mantu igaa?" Na wani nukupiile mamlaka kutenda igaa?"²⁹Yesu nuailaa, nikakumukolia kolio limui. mbuilii ni nene nikakumuila ku mamlaka kii nikimantendaa mantu igaa. ³⁰Mbii, ubatizo waki Yohana aliupunile kugulu hua aliupunile ku anaantu? nshokelii"³¹Naikunguma katia yao nu kukilemelia nu kutambula, "kina kutambule, kupuna kugulu, ukitambula, kuaniki gua sikanamumusuilia? ³²Lakini kina kutambule, kupuna ku anantu,..."aliaopokile antu, kunsooko tulu aliaambilile kina Yohana ali nabii. ³³Papo namushokelia u Yesu nukutambula,, Sikakuizii. papo Yesu nuailaa, "Wala ninene sikanikakumuila ku mamlaka kii nitendaa mantu igaa.

Chapter 12

¹Kanki Yesu nuandia kukuamania ku mpiani. Nutambula, "Muntu alupandile mugunda wa mizabibu, nulipilimile lukingaa, na nusimba ikombo lia kuzipilia mubinyo. Nuzenga munala ni kanki nupangisha umgunda wa mizabibu ku alimii a mizabibu. kanki nuenda musinzo wa kulii. ²Tungo kinaipika, numutma muiumi kua almii a mizabibu kushingila kupuna kumuiiao makei ma nkali za mugunda wa mizabibu. ³Lakini namutuka, namukua, namuingia bila kyensii. ⁴Numutuma kumiao muitumi wingii, namualalia kute nu kukumutendela mantu ma nsoni. ⁵Kilii numutuma wingii, nunduyu umui namuulagaa. Aliatendiile niia ingii mantu kina mago mago, naakuakua nii iia kukuaulaga. ⁶Alikiili nu muntu umui kukila nua kumutuma, muana mulogua. uyo ali mpeleleko nalimutumue kumiao. Nutambula." ikakumuheshumu umuana wane." ⁷Lakini iapangi nailikitilia ene ku ene, Uyu wayu musalii. Nzuii, shani na akumuulage, nu usalii ukitula witu. ⁸Namwingilila, namuulaga nu kukumutaga kunzii ya mugunda wa mizabibu. ⁹Kululo, Mbii! ukitendai umutemii wa mugunda wa mizabibu? ukiiza nukukualimansiilia limii a mizabibu na ukakuapela mugunda wa mizabibu kua naingii. ¹⁰Sikamuligile kushoma iliandiko ilii? " Gue nalii alisitile iazengi, liatula gue lia kumpelo. ¹¹Ilii alilipunile kuaki Shekulu, na lia kisémbé mumiso mitu" ¹²Aliadumile kukumuguila u Yesu, Lakini naapoka makutano, kuani alialingile kina alu likitilie mpiani nyaso, zidi yao. Iyo namuleka na naendaa iyao. ¹³Iyo naatuma akei a mafalisayo ni maherodia kumuakue ili kukumutega ku nkani. ¹⁴Kinanaapika, namuilaa, "Mwalimu, kulingile kina ukukelaa masiigo ma wensii na sikulagiila ku ukuili katii ya antu. U mania nzila yaki Mukungile ku kulukulu. Mbii! Iti haki kulipa ikodi kua Kaisali hau la? Mbii! kusumile kulipa hau la? ¹⁵Lakini Yesu alulingile ukinilii wao nu kukuailaa, " kua nki mungemaa? Mpeli dinali nsuume kukumilaa" ¹⁶Naleta mui kuaki Yesu, Nuailaa, " Mbii! iti lyelu lia kuani ni maandiko namakoli ipaa ma kuani? Natambula, " ya Kaisali." ¹⁷Yesu nuailaa, Mpeli u Kaisali intu yaki Kaisali nu Mukungile intu yaki Mukungile namukulilua. ¹⁸Kingi Msadukuyo, nakutambula kutili ka wiulua, namwaganaa. Namukolia, naitambula, ¹⁹"Mwalimu, Musa alukuandikile kina, anga mununa waki muntu wakie nu kukumuleka musungu kunuma yakue, lakini sikanuleka ka mulisha, muntu ukakumusola musungu wa muna waakue, nu kukiligila alisha kunsooko ya mununa wakue. ²⁰Aliakoli antu mupungatii akinuna, nua kuandia nusola musungu halafu nukia, sikanuleka ka alisha. ²¹kanki nua kabili nuusola numwene nukia, sikanuleka ka alisha. ²²Nu nuaka tatu iyo. Nu nua mupungatii nukia bila kuleka alisha. mpeleleko nu musungu gaa nukia. ²³Matungo ma wiukii, kinaikiika kanki, Mbii! Ukitula musungu wa kuani? Kuani ioo antua tulu mupungati aliagosha akue." ²⁴Yesu nuailaa, Mbii! iyi si nsoko kina muapugamulagua, kunsooko sikamuizi mandiko wala ngulu zaki Mukungile?" ²⁵Matungo ma kuiika kupuna kua akii, sikaikitola wala kuingila ku ntola, bali ikitula kina malaika aa kugulu. ²⁶Lakini, ku akii naiulua, Mbii! sikanamusoma kupuna ku kitabu kyaki Musa, ku mpola za mukituntu, kina u Mukungile naliutambuile nu kukumuila, " Inee nii Mukungile waki Ablhamu, na Mukungile waki Isaka, na Mukungile waki Yakobo? ²⁷Muene sika Mukungile wa akii, bali wa naapanga, Ingi kualie muapugamuka" ²⁸Umui wa andikii nuiza nu kutegela ulikitia wao: nuona kina u Yesu alushokelie izaa. Alumukolilie, Mbii! itii amlii nyii nyamuhimu kukilaa izaso tulu? ²⁹Yesu nushokelia, nya muhimu ingi nsiyi, " Tegela, Israeli, Shekulu Mukungile witu, Shekulu ingi umui. ³⁰Lazima umulogua u Mukungile wako, ku moo wako tulu, ku nkolo yako tulu, ku masala mako tulu, nuku ngulu zako tulu. ³¹Amlii ya kabili ingi nsii, " Lazima umulogua umunapiipi wako kina nuilogilue uwee" Kutilii amlii inzia nankulu kukilaa izii" ³²Muandikii nutambula, iza Mwalimu! watambula kulukulu kina Mukungile ingi umui, na kutilii umua kukilaa umuene. ³³Kukumulogua umwene ku moo tulu, nu kuulingi tulu nu kungulu tulu, nu kukumulogua umunapiipi kina uwee, ingi muhimu nkana kukila masongelio ni zabihu za kulimansiilia." ³⁴Tungo Yesu kinanuona wapunia shokelio lya busala, numuila, "Uwee sika wii kulii nu utemi waki Mukungile," Pembele paso kutilii sunga nunumui nalugemile kukumukolia u Yesu makoli mensi. ³⁵Nu Yesu nushokelia, tungo kinalumania mu hekalu, nutambula, " Mbii! andikii akuugai kina u Kilisito ingi muana waki Daudi? ³⁶Daudi mwene ku muau muelu, alutambuile, Shekulu alutambuile kwaki Shekulu wane, ikalanse ku mukono wane wa ndiilo, mpaka niatende iana ubii ako pansii ya migulu yako" ³⁷Daudi u mwene ukumuita Kilisito, Mbii! ingi muana waki Daudi kinambii?" Nu mulundo ukulu naumutegela ku ulumbi. ³⁸Ku mamania maki Yesu alutambuile, " ikendegeli ni andikii, natite nsula ya kugenda ni nkanzo ndipu nukulamukigua mu masoko ³⁹nu kukikalansa mu matengu ma akulu muintengilii nu musikunkulu ku nandii za akulu. ⁴⁰gaa ilia numba za ajane nu kulompa malompi maliipu ili antu aaone. iantu iaa ikishingila ulamulua nakaukulu. ⁴¹Kaingi Yesu nukalansa pansii piipi ni shandiko lya masongelio mukati ya muluandi mu polelio: Alikiala antu naliyikila mpia zao mukati ishandiko. Antu ingii agolii aliaikile ngele nkulu nya mpia. ⁴²Nkangi musungu mujane mutuka nuiza nu kuyikila ipande ibili, thamani ya senti. ⁴³Nkangi nuaita amanigua akue nu kukuailaa, Suilii nukumuila, musungu uyu mujane uiyikle ngele nkulu kukila tulu nakondipunia mu shandiko lya masongelio. ⁴⁴Kwani tulu

apunilie kupunila nu wingi wa uligia wao. lakini musungu mujane uyu, kupuna mu utuka wakue, uikile mpia
tulu nazayumujipiile kukumitumila mu ukalii wakue"

Chapter 13

¹Yesu kinali ugenda kupuna mu hekalu, umui wa amanigua akue numukolia, " Mwalimu, laa mague igaa makukulilua ni mazengua!" ²Nuailaa, waonane imzengua igaa makulu? Kutilii sunga igue limui nalikishagila kyanya ya liia nasikalikigusigua pansii"³Nu mwene kinalukalile kyanya ya mulima wa mizeituni kunuma ya hekalu, Petelo,Yakobo, Yohana nu Andelea namukolia ku unkunku, ⁴Kuilee, mantu igaa mikitula nalii? Itii muena kii wa mantu igaa kupunila?"⁵Yesu nuandia kukuailaa," tulii nikilao kina muntu wensi waleke kumupugamula. ⁶Ingii ikiiza ku lina lyane iitambula, Ine nene, na ikakiapugamula ingii.⁷Kinamiigia imbita ni uteketi wa mbita, mulekiopoka, mantu igaa ingi lazima mapunile, lakini impelo kyiili. ⁸Nsii ikiyuka sia ni nsii inzia, nu utemi sia nu utemi. ikitula ni kyikimo nandii ningii, ni nzalaa.Uu wau muandio wa uwai.⁹Tulii nikilao, ikakumutuala mpaka mumabalaza, na mukipingua mu masinagogi. Mukiyimikigua ntongela ya imilii ni atemi kunsooko yane, ika ushuda kumiao. ¹⁰Lakini impola kuandia itanantigue ku nsii tulu.¹¹Kinaikakumuguila nu kukumuleka,mulekiopoka ku kyaso namukakukitambula. mukati ya matungo maso, mukipegua kyani kya kutambula: sika mikitula ninye namukitambula, bali muau muelu. ¹²Muntua ukakumuamba muntua kuyulagua, tata nu muana wakue. Alisha ikiyimika sia nia a tata aoonu kushakia kuyulagua. ¹³Mukiyipilua nu kila muntu kunsooko ya lina lyane. lakini nukakumatilia mpaka impelo muntu nuaso ukigunika.¹⁴Kina mukiyona yipilo lya wononi lyimikile paso kinasika takilue kuyimika{nukusoma nua lingee}, papo naili mukati yaki Yuda amankiile kumulima, ¹⁵nunawilii kuyanya ya numba walekitima pansii ya numba, hau kushola kyensi kunzii, ¹⁶na nullii kumugunda walekishoka kushola kijalo kyakue.¹⁷Lakini ole wao asungu natitee maimbii nina iyonkia ku ntondo zaso! ¹⁸Lompilii ilekipunila ku tungo lya mpepo. ¹⁹Ikitula luago lukulu, nakili makae kupunila, piyukii u Mukungile kinali uumbile unkumbigulu, mpaka nitungo ilii, aaa, wala sikaikipunila kankii. ²⁰Mpaka Shekulu kinaukikepia intondo, kutilii umwili nakiugunika, lakini kunsooko ya asagulua, unakakiasagula, ukiikepia maalio ma ntondo. ²¹Itungo liaso kina muntu wensi ukakumuila, Laa, Kilisito ukolii ipaa!" hau Laaukolii ipo!," mulekishuila. ²²Kwani Akilisito aa ulongo nia manabii aa ulongo ikipunila na ikipunia miena ni ishembo, ingi amukongee, sunga asagulua. ²³Tulii nikilao! nakonda kumuila igaa tulu ikiyilii imatungo.²⁴Lakini pembele ya luago lua ntondo zaso, mpasu ikiyikilua kiiti, mweli sikaukipunia uwelu wakue, ²⁵nsonda zikigua kupuna kukyanya, ni ngulu nazili kugulu zikishungusika. ²⁶Papo kina ikakumuona u muana waki Adamu upolokile mumalunde ku ngulu nkulu nu ukuligua. ²⁷Papo ukituma amalaika akue nu kukuailingila palumui asagulua akue kupuna nandii zinii za unkumbigulu, kupuna impelo nya unkumbigulu mapaka impelo nya kugulu.²⁸Kwani mukota imanie. kina tyambii nalyuku suma kupunia nu kuyika kuukau masanzii makue, papo mukimana kina ikipasu kyilii piipi. ²⁹Iyo yilii, kinamukiyona mantu igaa kinamipunila, manii kina ukolii piipi, na milango.³⁰Kulukulu, nukumuila, ikii kileli sikakikikila kulii kyilii mantu igaa kilimapunile. ³¹Gulu ni nsii zikikila, lakini nkani zane sikazikikila kamwe. ³²Lakini ku lutondo luaso hau, kulitii nulingile, sunga malaika aa kugulu , wala muana, ila u Tata.³³Tulii nikilao, Laa, kunsooko sikamulingile ingi tungo kii mikipunila. { Ambilaa: mukilili uu, Mutule nikilao, Lai nu kulompa kunsooko..." ukutilii mu nakala za kalii.} ³⁴Ingii kina muntu nulonguile musinzo: nuleka numba yakue, nu kukumuika musese wakue kina mutawala wa numba, kila muntu nu mulimo wakue. Nu kukumulagilia mulindini kukikansa nikilao.³⁵Kululo tulii nikilao! Kwani sikamulingile itii nalii Shekulu wa numba kina ukishoka ku numba, ishumikile yi mpindii, utiku wa manane, tungo umumbii kina ukikunkula, hau dau. ³⁶kina waze gafla, walekekukuagana wagonaa. ³⁷Ikyo nakikitambula kumuako nukukitambula ku kila muntu: elii!"

Chapter 14

¹Alii ntondo zibili du pembele nya sikunulu nya pasaka ni mikate nsikamiikilue ngasho. makuhani akulu ni andikii aliiduma nzila ya kumuguila u Yesu ku hila nu kukumuulaga. ²Kunsooko aliatambuile, " sika matungo masikunkulu, antu alekizitenda munomo" ³Tungo u Yesu kinali wili ku Bethania kukaa kuaki Simoni Mukoma, nikina aluyegela pa meza, musungu umui nuiza kumuakue utite nsupa ya malashi melu magalama nkulu zigi, nuuna insupa nu kutagila mukyanya ii tue lyakue. ⁴Lakini aliakoli akei aoo natakaa. Nailaa ene ku ene naitambula, " Itii yani nsooko ya upugamuki uu? ⁵Manukato igaa azamasumile kuguligua ku kukila idinali magana matatu, na apegue iatukaa" nindio namukenela. ⁶Lakini u Yesu nutambula, Muleki mwene ung"ene. Nki mukumuagua? Utendile kintu kiza kumuane. ⁷Ntondo tulu atuka muiensi, ni matungo tulu kinamutite nsula musumile mutende mza kumuao, lakini sikamukitula ni nene matungo mensi. ⁸Utendile ikio nusumile: waukuya u mwili wane makuta kunsooko ya uikua. ⁹Kulukulu nukumuila, kila luandi impola kinaitanantigua mu unkumbugulu tulu, ikio nukitendile musungu uyu kikilikitigua ku wijukua wakue. ¹⁰Iyo Yuda Iskaliote, umui waioo kumi na abili, nuenda kua akulu aa makuhani ili waligie kukuakabizi kumiao. ¹¹Tungo akulu aa makuhani kinaigia yaso, nalumba nkangi naahidi kukumupela mpia. Nuandia kuduma lyoma lya kumukabizi kumiao. ¹²Ku lutondo lua kuandia lua mukate nasikauikilue ngasho, tungo naliapunilie umuanankolo wa pasaka, amanigua akue namuila, Usiilie kuende pii kuendijipilia uligie kulia india za pasaka? ¹³Nuatuma amanigua akue abili nu kukuaila, longolii ku mujini, nu mugosha nukenkile ntunda ukakiona nininye. mutitatii. ¹⁴Numba nukiingila, mutitaitii na muilii umukola numba nyaso, Mwalimu utambula, " kikoli pii ikyumba kya agenda luandi kinaniklia ipasaka ni amanigua anee? ¹⁵Ukakumulagila kyumba kya kukyanya kikulu kitite samani na kikoli kyakondaa. Tendii uzipilia ku kunsooko yitu paso." ¹⁶Amanigua nalega naenda ku mujini: naagana kila kintu kina iyo waliwaililile, nazipilia india za pasaka. ¹⁷Tungo nali mpindii, nuiza ni ndiio kumi na abili. ¹⁸Ni kina aliaegela pa meza nu kulia, Yesu nutambula, "Kulukulu nukumuila, umui katie yanii nulia palumui ninene ukimputa." ¹⁹Tulu nasikitika, na umui pembele ya mua namuila, Tai sika nene? ²⁰Yesu nushokelia, " Ingi umui wa kumi na abilikatia yani, umui nulilia ntonge mu bakuli palumui ni nene. ²¹Kunsooko muana waki Adamu ukienda kina iyo mandiko namakutambula kyanya yakue. Lakini ole wakue muntu uyo na kukilila umwene muana waki Adamu ukigalukua! Aza iza kukila kumuakue kina muntu uyo angaliwalekilelua. ²²Ni kina ilia, Yesu nusola mukate, nukembeta, nu kuumega. Nuapela nutambula, "solii. uu ingi mwili wane" ²³Nusola kikombe, nusongelia, nuapelaa, na tulu nakopelaa. ²⁴Nuailaa, "iyii ingi migali yane nilyago, migali nyukuitika kunsooko ya ingii. ²⁵Kulukulu nukumuila sikanikikopa kanki ku ulelua uu wa mzabibu mpaka lutondo luaso kinanikikopa nampia ku utemi waki Mukungile. ²⁶Kinaliakondi yimba ilyimbo, naenda kunzi mu mulima wa mizeituni. ²⁷Yesu nuailaa, "Inye tulu mukakitenga kulii kunsooko yane, kunsooko yandikue, Nikakumukua mudimi ni nkolo zikishapatila. ²⁸Lakini pembele nyakuika inee, nikakumutongela ntongela yani ku Galilaya" ²⁹Petelo nuailaa, " sunga kina tulu ikakukuleka, inee sikanikakukuleka. ³⁰Yesu nuailaa, "Kulukulu nukukuila, utiku uu, kakilii umumbii wakunkule nkua zibili, ikawankana nkua zitatu." ³¹Lakini Petelo alutambuile, sunga indazimishe kukia palumui nunduwe, sikanikakukukana." Tulu aliapunilie ahadii iyo iyo. ³²Naaza paluandi nalilyitue Gethsemane, nu Yesu nuailaa amanigua akue, ikalansi ipaa nsalile. ³³Nuasola Petelo, Yakobo, nu Yohana palumui nunduyo, nuandia kushiga nu kushunsulia zigi. ³⁴Nuailaa, "nafsi yane itite kinishungu zigi, sunga kukia. sagii papaa muelie. ³⁵Yesu nuenda ntongela inino, nugua pansii, nulompa, kina angaliishumikile, ku tungo ilii alilyumupugamuke. ³⁶Nutambula, " Aba,Tata, mantu tulu kumuako masumikile. ndegelim kikombe ikii. Lakini sika ku ulowa wane, bali ulowa wako" ³⁷Nushoka nuaagana agonaa, numuila u Petelo, "Simoni, mbii wagonane? siawasuma kuyelia sunga itungo limui? ³⁸Elie na mulompe mulekiziingila mu magemua. Tai nkolo yili radhi, lakini mwili uneketu." ³⁹Nuenda kanki nu kulompa, na nutumila nkani zizozizo. ⁴⁰Nuiza kanki nuagana agonaa, kunsooko miso mao alimaza maluto nasikaalingile kyani kya kumuila. ⁴¹Nuiza nkua ya katatu nu kukuailaa " kilii mugonile nu kushupia? Yatosagia! tungo lyapika. Laa! muana waki Adamu ukisalitiwa mumikono ya ana milandu. ⁴²Lailii, kuinii. Laa,uyo nunsaliti wili piipi" ⁴³Mala du kinalikili ulikitia, Yuda, umuiwa ioo kumi na abili, nupika, ni dale kulu kupuna kua akulu a makuhani, andikii ni azee natite impanga ni ipini. ⁴⁴Tungo liaso umsaliti wakue aliwapiile muena, nutambula, uyoo nakikakumusuna, uyo. muguili na mutualii pansii ya ulindili. ⁴⁵Tungo u Yuda kinanupika, moja kwa moja nuenda kwaki yesu nu kutambula, "mwalimu! numusuna. ⁴⁶Iyo namuika pansii ya ulindili nu kukumguila. ⁴⁷Lakini umui katie yao nuliwimikile piipi nunduyo nusopola impanga yakue numukua muitumi waki kuhani namukulu numutema ukutui. ⁴⁸Yesu numuila, "Muizile kunguila ni mpanga ni ipini kina mulegelania? ⁴⁹Matungo kila ntondo aliniensi nininye nanukumumania mu hekalu, sikanamunguila. Lakini lii litendeka madiko matimile. ⁵⁰Ni ndio tulu naliensi nu Yesu namuleka namankaa. ⁵¹Musumbati umui numtiata, nalujalile mugolole du aliwikumbile wipilimilie, namuguila lakini ⁵²nuasupatuka nuleka mugolole papo numanka kipuii. ⁵³Namutongela

u Yesu kuaki kuhani mukulu. Paso aliingilile palumui nunduyo makuhani akulu tulu, anampala ni andikii.

⁵⁴Petelo nunduyo numutiata u Yesu kua kulii, kuyukila mulua luaki kuhani mukulu. nukalans palumui ni alindilii, naliili piipi nu moto iyotaa akuge upiu.⁵⁵Tungo liaso makuhani akulu tulu ni balaza tulu aliiduma ushaidi zidi yaki Yesu gale amuulage. Lakii sikanakuga. ⁵⁶Kunsooko antu ingii aliileta ushaidi wa ulongo zidi yakue, lakini sunga ushaidi wao sikanawimpiana.⁵⁷Akei aliimikile nu kuleta ushaidi wa ulongo zidi yakue, naitambula, ⁵⁸Azakumuigilie utambula, " nikakilionona ihekalu ilii nijipigie ku mikono, na mukati ya ntondo zitatu nkiakilizenga lyingii nasikalijipigua na mikono." ⁵⁹Lakini sunga ushaidi wao sikanawimpiana.⁶⁰Kuhani mukulu nuimika pakati yao numukolia u Yesu,"Mbii, umugla kishokelio? Antu iaa akukushudila yani zidi yako?" ⁶¹Lakini nukala du na sikanushokelia kyensi. Mla u Kuhani mukulu numukolia kanki, " mbii uwee iti Kilisito, muana wa mukembetua.?" ⁶²Yesu nutambula, "Ine nene. Na ukakumuona muana waki Adamu ukalile mukono waku ndiilo wa ngulu ujile ni malunde ma kugulu."⁶³Kuhani mukulu nutandula ijalo yakue nu kutambula, "Mbii, kilii musiilie ushaidine?" ⁶⁴Muategela ikufulu. ulamulii wani na wiii?" Na tulu naliamulamule kina umui nayumujipile nkia. ⁶⁵Akei naandia kumutiila matii na kukumukumba usiu nu kukumukua kukumuila, "Lotelia maafisa namusola namukua. ⁶⁶Nu Petelo kina ukilii ukolii pansii kulua, muitumi umui wa ananso aki kuhani mukulu nuiza kumuakue . ⁶⁷Numuona u Petelo kinali wimikilie nuyota umoto, na numulaa kua kumuegela. iyo nutambula, " nunduwe gaa azwiensi nu munazaleti, u Yesu." ⁶⁸Lakini nusiita, nutambula, " sikanizi wala sikaningile ikiaso nukukitambula!" nupuna kunzii kulua.(Ambiiila: mukilili uu, " nu mumbi nukunkulaa" ukutilii munakala za kalii)⁶⁹Lakini muitumi wa kisungu paso, numuona na nuandia kkuaila kanki ioo naliimikile paso, "Muntu uyu ingi umui wao!" ⁷⁰Lakini nukana kanki, Pembele inino ioo naliimikile paso naliakumuila u Petelo, " hakika uwe ingi umui wao, kundogolelio uwee gaa ingi u Mugalilaya."⁷¹Lakini nuandia kukiika umwene pansii ya uzumua nu kulapa, "sikanumuizi muntu uyu namukumutambula." ⁷²Iyo mumbi nukunkula nkua yakabilii. Iyo u Petelo nujuka inkani u Yesu nali wamuila: nakili u mumbi wakunkule nkua ya kabili, ukunkana nku zitatu." na nugua pansii nu kulila.

Chapter 15

¹Idau mapema akulu a makuhani natagana palumui ni anampala ii balaza lyensi lya anampala. namutunga u Yesu namutuala kuaki Pilato. Pilato numukolia, uwe umutemi wa Ayahudi?" ²Nushokelia , uwe utambuile maso." ³Akulu a makuhani nalikitia mingii kyanya yaki Yesu. ⁴Pilato numukolia kanki, " sikushokelia kyensi? sikuonie kina akukutakia ku mantu mingii? ⁵Lakini u Yesu sikanumushokelia u Pilato, iyaso nayumukulilaa. ⁶Ku kawaida tungo ma sikunkulu ukumutungulila mutungua umui, mutungua namulompile. ⁷Aliakoli ononii abilii mugeleza, muamui a aulagii katia ya naliaasile naitumikila makosa mao. Alukoli muntu mui ukuitagua Baraba. ⁸Umulundo nawiza kuaki Pilato, nu kukumulampa watende kina alutendile uko kunuma. ⁹Pilato nuashokelia nu kutambula, Musiilie numutungulilie mutemi wa Ayahudi?" ¹⁰Kunsooko alulingile ingi nsooko ya wilu akulu a makuhani aliamugilile u Yesu nu kukumuleta kumuakue. ¹¹Lakini akulu Makuhani nasonsekelia umulundo kukua kilanga kuakukitunta kina watungulue u Baraba badala yakue. ¹²Pilato nuashokelia kanki nu kutambula, numutende yani u mutemi wa Ayahudi? ¹³Nakua kilanga kanki, "muangike!" ¹⁴Pilato nutambula, "utendile kintu kii nakibii?" Lakini naikomelila kukua kilanga kukilikila nu kukuilikila" muangike." ¹⁵Pilato nutaka kialogelia nailundile, nuatungulila u Baraba, Numukua u Yesu inkome iyo numupunia amuangike. ¹⁶Agalimanga namutongela mpaka mukati mulua (uloo naluili mukati ya nkambii) nailingila palumui kikosi kya agalimanga, ¹⁷Namujalia u Yesu knanzo ya langi ya zambalau, na nasota taji nya migia namujalia. ¹⁸Naandia kukumtanila nu kutambula, " mpola, mutemi wa Ayahudi!" ¹⁹Namukua kutue na mwanzi nu kukumutiila imatii. Natungamia maluu ntongela yakue kua kukumukulia. ²⁰Sunga kinanakondia kukumutanila, namujula inkanzo iyoo nya langi ya `zambalau namujalia ijalo yakue, namupunia kunzii kuyenda kukumuangika. ²¹Namukankanika mukila nzila kukumualilia, naluingila mu mujini kupuna kumgunda. Nukuitagua Simoni Mkiirene (tat waki Iskanda nu Rufo): namukankanika kukenka u musalaba waki Yesu. ²²Agalimanga namutuala u Yesu luandi nalukuitagua Goligota (ndogolelo ya tafasiri iyii ingi, luandi lua ng"anga lii tue) ²³Namupela mubinyo nausangigue ni manemane, lakini sikanukopa. ²⁴Namuangika nu kugaana ijalo yakue, naaikuila kula kulamula kipande nukiligila kila mugalimanga. ²⁵Naipika saa tatu dau kinaliamuangikile. ²⁶Naika kyanya yakue lubao naliluandikue itakigua, " mutemi wa Ayahudi!" ²⁷Aliamuangikile palumui ni asambo abilii, umui luandi luakue lua kundilo nu mua kunkigi yakue. ²⁸(Ambila mukilili uu, N mandiko namatimila nalimalikitigie" ukutlii munakala za kalii). ²⁹Nindio nalikila namutukila, naishungusha matue mao naitambula, " Aha! uwe .nukiuna ihekalu nu kukulizenga ku ntondo zitatu, ³⁰Igune uwee na utime pansii kupuna mu musalaba!" ³¹Ku namuna iyoioyo akulu amakuhani namutanila naikilikilia, palumui ni andikii nu kutambula, "Aliwagunile naingii, lakini sikushuma kukiguna umwene. ³²Kilisito mutemi wa Israeli, tima pansii ino kupuna mu musalaba, kusume kuyona nu kushuila" Ni ndioo naliangikue palumui nunwene gaa namutanila. ³³Kina nipika isaa mutandatu, kiiti nakyiza kyanya ya nsii tulu mpaka isaa kenda. ³⁴Tungo lya saa kenda, Yesu nukua kilanga ku lulii lukulu, "Eloi, Eloi, lama sabaktani?" indogolelio yakue Mukungile wane ,Mukungile wane, nikii wandeka?" ³⁵Akyii aa aso naliimikile kina naigia natambula, Laa, ukuuila u Eliya. ³⁶Muntu mui numanka, nuijulila isiki mu siponji numiika kyanya ikota lya mwanzi, numupela wakopee. muntu mui nutambula, lindila kuone kina u Elia ukiiza kukumutimia pansii." ³⁷Nkangi u Yesu nulila ku lulii lukulu nukia. ³⁸Pazia lya hekalu nalituanuka ipande ibili kupuna mpaka pansii. ³⁹Ofisa umui naliwimikile umuukililie u Yesu, kinanuona wakia kunamna nyaso, nutambula," kulukulu uyu alii muana waki Mukungile," ⁴⁰Aliakolii asungu nailiilaa kua kulii. katia yao alukolii Mariamu magdalena, Mariamu(nina waki Yakobo munino waki Yose),nu Salome. ⁴¹Tungo kinawili ku Galilaya aliamutiatile nu kukumutumikila . Ni asungu ingii ingii gaa aliipalumui nunduyo mpaka ku Yelusalemu. ⁴²Alimpindii, nu kunsooko alii lutondo lua mazipilio, lutondo ikilii Sabato, ⁴³Yusufu wa Arimathaya nuiza paso. Ali mujmbe wii Balaza nukuligua muntu nuyukila utemi waki Mukungile. Ku igumia nuenda kuaki Piilato, nu kukuulompa u mwili waki Yesu. ⁴⁴Pilato nukulilua kina u Yesu wakondaa kukia: numuita u ofisa uyo numukolia kina u Yesu wakia. ⁴⁵Kina nuligia utaitai kuaki afisa kina wakia, numugombia u Yusufu kukuusola u mwili. ⁴⁶Yusufu aliwagula sanda. numutimia kupuna mu musalaba, numutunga ii sanda, nu kukumuika mukati mukibiila nlikisimbue mugue. kangu nuilingila igue pa mulango waki kibiila. ⁴⁷Mariamu Magdalena nu Mariamu nina waki Yose aliaonie luandii kinalimuikue u Yesu.

Chapter 16

¹Tungo Sabato kinanisila, Mariamu Magdalena nu Mariamu nina waki Yakobo, nu Salome, aliagulile manukato mazaa, asuume kuiza kuukuya makuta u mwili waki Yesu kunsooko ya maiiko. ²Dau mapema lutondo luakuandia lui juma, naenda ku kibiila tungo ijua kinalilitua. ³Naitambuila enee kua enee, " wani nukiilingilaigue kunsooko yiitu kusume kuilingila mu kibiila? ⁴Tungo kinalilaa, namuona muntu wakondaa kukuliingila igue, alikulu zigi. ⁵Naingila mu kibiila namuona musumbati ujalile nkanzo nzelu, ukalile luandi lua kundiilo, nakuliala. ⁶Nuailaa, "Lekiopokii. Mukumuduma u Yesu, wa Nazareti, nalimuangikue. Wiukaa! ukutuli ipaa. Laa luandii luaso nkinali amuikile. ⁷Longolii, muailee amanigua akue nu Petelo kina watongela kuyukila ku Galilaya. ukuaso mukakumuona. kina nalumuilile. ⁸Nalega nu kumanka kupna mu kibiila: nakikima nukukulilua. sikanatambula kyensi ku muntu wensi nsooko aliopoka zigi. ⁹(Ambiila:nakala za kalii zukutalii marko 16:9-20) Mapema ku lutondo lua kuandia lui juma, pembele ya kuiukaa, numupuniila kuandia Mariamu Magdalena, unaso kupuna kumuakue alumupunilie mapepo mupungati. ¹⁰Nulega nu kukuailaa ioo nali ipalumui nunduyo, tungo kinaliyuzunika nu kupunia misholi. ¹¹Naigia kina ingi mupangaa na wigelelaa nunduyo, lakini sikanamusuilaa. ¹²(Ambiila: nakala za kalii ngila Mariko 16:9-20) pembele ya maso, nuipunilia ku namna sia ku antu ingii abili,tungo kinaliigenda kupuna mu nsii. ¹³Naenda nu kukuailaa amanigua nailasagile, lakini sikanaasuilaa. ¹⁴(Ambiila:Nakala za kalii ngila Marko 16:9-20) Yesu pembele nuipunilia ku ioo kumi na umui nailiegamile imeza, nuakenela kua kulekishuila kumiao nu kaku wa mioo, kunsooko sikanaasuilaa ioo nailamuonie pembele nya kuiukaa kupuna kua akii. ¹⁵Nuailaa," Lendii mu unkumbigulu tulu, nu kutanantia impola ku iyumbe tulu. ¹⁶Wensi nukishuila nu kubatisigua ukigunua, nu uyo nasikushuila ukilamulua. ¹⁷(Ambiila"Nakala za kalii ngila Marko 16:9-20)imiena iyii iambinkanilie nu tulu naauilile. Ku lina lyane ikipunia pepo. Ikitambula ku ntambo nampia. ¹⁸Ikiyamba nzoka ku mikono yao, nsunga akope kintu kya kuulaga sikaiyalalika. Ikiyika mikono kua aluile, nindio ikitula apanga. ¹⁹Pembele u Shekulu kina nutambula nindio, nusolua kyanya kugulu na ukalile mukono wa kigosha waki Mukungile. ²⁰Amanigua nalega nu kutanantia kila luandii, tungo Shekulu nukituma mulimo nindio na nailagila lukani ku kitembo ni miena nyitiatile nindio.

Luke

Chapter 1

¹Ingii ikamatikagia kuyika ku mupangiilo wausimilili kuhusu masuala namatimiligua katia yitu, ²kana nalikupile ishee, na kupunila umuandio ingi mashuda a miso ni itumii ajumbe. ³Iyo ninene gaa, pembele ya kukendegela ku ulai kiandilio lya mantu igaa tulu kupunila mandio _ naona ingi iza kumuane gaa kukuandikia ku mupangilo wakue_ muheshimiwa zigi Theofilo. ⁴Ili kina usume kumana ikulukulu ya mantu nalumaumanigue. ⁵Ku ntondo zaki Herode mutemi wa Yudea, alukoli kuhani nalimuitue Zekaria, wa lulii luaki Abiya. Musungu wakue nupuna kuaki aaki nanso haruni, ni lina lyakue alimuitue Elizabeti. ⁶Tulu aliatite haki ntongela yaki Mukungile: aliagendile bila lawama ku amlu tulu ni malagilio maki Shekulu. ⁷Lakini aliagila ka muana, kunsooko Elizabeti ali mugumba, nu ku tungo ilii tulu abilii aliatula anampala zigi. ⁸Inoo naipunila kina Zakaria ku ukoli waki Mukungile, nuendelile nu wajibu wa Kikuhani ku utalatibu wa zamu yakue. ⁹Kuligana ni destili ya kusagula ingi kuhani nui nukuhudumila, alimusagulue ku kula kuingila mu hekalu lyankiShekulu na iyo alujizukila uvumba, ¹⁰Dale tulu lya antu laililompa kunzi tungo lya kuzukiligua ku uvumba. ¹¹Inoo malaika aki Shekulu numupunila nu kuyimika luandi lua kundilo wa mazabahu ya kuzukilia. ¹²Zakaria nutisika kinanumuona: woaa naumuguila. ¹³Lakini malaika numuila, "Ulekiopoka Zakaria, kunsookoo malompi mako wamigagia, Musungu wako Elizabeti ukakukulelelia muana. Lina lyakue ukakumuita Yohana. ¹⁴Ukitula nu ulumbi nu ushangamuku, na ingii ikakukulumbilia kulelua kumukaue. ¹⁵Kunsooko ukitula mukulu ntongela ya miso makiShekulu. Sikukopa ka divai hau kikopua nakikali, na ukitula mujuligie nu Muau Muelu kupunila mundaa yaki mau wkaue. ¹⁶Ni antu ingii aa Izraeli ikipilulua kuaki Shekulu Mukungile wao. ¹⁷Ukiyenda ntongela za usiu waki Shekulu ku nkolo ni ngulu zaki Eliya. Ukitenda itii kushokia mioo yatata ku alisha, ili kina nasikaitegela ikiyenenda lu hekima yaki natite haki. Ukitenda itii kuyika tayali kuaki Shekulu antu na azipiligie kunsooko yakue. ¹⁸Zakaria numuila malaika, Nikishumai kumana ilii? kunsooko inee ingi numunampala nu musungu wane miaka yakue yatula mingiizigii. ¹⁹Malaika nushokelia numilaa,"inee ingi Gabirileli, na nukuimikile ntongela zaki Mukungile. alinumutumue kukuilaa, kukuletela mpola iyii nanziza. ²⁰Na laa,sikukitambula, ukitula widuu,

sikukishuma kutambula mpaka lutondo uloo mantu igaa kinamikipunila. Iyii ingi kunsooko alumulemue kushuila nkani zane na mikitimiligua ku matungo mwafaka.²¹ Inoo antu ali amulindilile u zakaria .Nakukungualigua kina aliutumila matungo mingii mu hekalu. ²²Lakini kinanupuna kunzi sikanusuma kutambula nindio. Nalinga kina ali waligagia maono kinali wili mu hekalu. nuendelela kulagila miena nusaga duu. ²³Naipununila kina ntondo za huduma yakue kina nazishila nulega kushoka kukaa yakue.²⁴Pembele yaki Zakaria kushoka kukaa kupuna ku huduma yakue, musungu wakue nutula muluto. Nunduyo sikanupuna kukaa yakue ku matungo ma mieli itano,. Nutambula, ²⁵Ilii lyali u Shekulu nutendile kumuane kinanundaa ku ukuili ili kulegia nsoni zane ntongela za antu. ²⁶Inoo, ku mueli wa mutandatu wa imbii lyaki Elizabeti, Mukungile numuila malaika Gabilieli kuyenda ku muji wa Galilaya naukuitagua Nazareti, ²⁷Kuaki bikira nalimuposue nu mugosha na lina lyakue Yusupu, Mwene ali wa lulii luaki Daudi, ni lina lyaki bikira uaso ali Mariamu. ²⁸Nuiza kumukue nutambula, "Mpola, uwee nusingile ukende ukulu! Shekulu mulogeligue nunduwe." ²⁹Lakini nkani zaki malaika nazumusalinkania na sikanulinga kua niki malaika nutambula mpola iyii nya kisémbu kumuakue. ³⁰Malaika numuila," Ulekiyopoka, Mariamu, ndogolelio waligagia ukende kupuna kuaki Mukungile. ³¹Na laa, ukikenka imbii munda yako na ukilela muana. Nunduwe ukakumuita lina lyakue "Yesu." ³²Ukitula mukulu na ukiyitua Muana wa nuili kukyanya zigi. Shekulu Mukungile ukakumpela tyengu lya enzi kya ki Daudi tata wakue. ³³Ukitawala kyanya ya lulii luaki Yakobo kali na kali nu utemi wakue sikaukitula wa mpelo. ³⁴Mariamu numuila malaika, ilii likipunila ku namna kii, ndogolelio kilingeme kugona nu mugosha wensi? ³⁵Malaika nushokelia nu kumuila, Muau Muelu ukakuizila kyanya yako, ni ngulu za nuili kyanya zigi ikiiza kyanya yako. Kululo, muelu nukilelua ukiyitua Muana waki Mukungile. ³⁶Na laa, mununa mununa wako u Elizabeti utite uluto wa muana ku lika lyakue lya unampala. Uuu ingi mueli wa mutandatumuakue, na alikuitagua mugumba. ³⁷Ndogolelio kutili nasikalyukusumika kuaki Mukungile." ³⁸Mariamu nutambula, "Laa, inee ingi muitumi wa kisungu waki Shekulu. Leka itule iyo kumuane sawasawa ni mpola zako." Nkangi malaika numuleka. ³⁹Papo ku ntondo zaso Mariamu nulega nu ku wangu nuenda ku nsii ya ilima, ku muji ku nsii ya Yudea. ⁴⁰Nuenda kukaa yaki Zakaria numuugia u Elizabeti. ⁴¹Inoo, naipunila kina Elizabeti kinanuigia mpola yaki Mariamu, mulisha munda yakue nuputa, nu Elizabeti nujuilgua nu Muau Muelu. ⁴²Nuitunta lulii luakue nu kutambula ku lulii lukulu, "umukembetue uwee kukilikila miongoni mua asungu, nu mulisha nukoli munda yako mukembetue. ⁴³Na yatulai kumuane kina, mau waki Shekulu wane ilijipile waze kumuane? ⁴⁴Kunsooko laa, kina naigulika mua akutui anee lulii lua kulamukia kumuako, mulisha munda yane nuputa kua ulumbi. ⁴⁵Na mukembetue musungu uyo na nusuila ya kina alujilipunia ukaminkilu wa mantu igoo nalimuile kupuna kuaki Shekulu." ⁴⁶Mariamu nutambula nasifi yangu yukumukulia Shekulu, ⁴⁷ni nkolo yane yilowa ku Mukungile muguni wane. ⁴⁸Kundogolelio umilaile hali ya pansii ya muitumi wakue wa kisungu. Laa, kupuna inoo ku ileli tulu ikinjita mukembetua. ⁴⁹Ku ndogolelio mwene namusuumi utendile mantu makulu kumuane, ni lina lyakue ingi lielu. ⁵⁰Rehema yakue iyima kupuna kileli sunga kileli ku ioo namuheshimile u mwene. ⁵¹Walagila ngulu ku mukono wakue: wasapatilagia ioo na naikikeeta kyanya ya masiigo ma mio yao. ⁵²Watimagia pansii alisha akai Mutemi kupuna ku matengu ma enzi nu kukuanansula kyanya natite hali ya pansii. ⁵³Nuakutia natite nzala ku inti naizaa, bali agolii waingaa mikono mitili. ⁵⁴Upunilie walilia kua Izraeli muitumi wakue, ilii kukijuka kulagila rehema ⁵⁵(kina nalutambuila kua tata itu) kuaki Abrahamu nu uleli waki kali na kali. ⁵⁶Mariamau nukala nu Elizabeti nipika mieli itatu itii papo nushoka ku kaa yakue. ⁵⁷Inoo tungo alilyapika kuaki Elizabeti kukitunguila mulisha wakue na nuitungila mulisha waki kigosha. ⁵⁸Jilani akue ni antua akuenaigilia namna Shekulu numikulile rehema kumuakue, nalumba palumui nunduyo. ⁵⁹Inoo naipunila lutondo lua munana kina aliizile kumutala kumbi mulisha. aliyajipiile kumuita lina lyakue, "Zekaria." kua kuyambila lina lyaki tata wakue, ⁶⁰Lakini mau wakue nushokelia nu kutambula, aaa:ukiyitua Yohana." ⁶¹Namuila, kutilii sunga numui ku antua ako nuyitua ku lina ilii. ⁶²Namutendela muena tata wakue kulagila mwene alutakile lina witue wani. ⁶³Tata wakue nutaka kibao kya kuandikila, na nuandika, "Lina lyakue ingi Yohana," Tulu nakulilua ni ilii. ⁶⁴Gafla mulomo wakue naudugulua ni lulimi luakue nautula hulu. nutambula nu kumukulia Mukungile. ⁶⁵Woa nawaizila tulu naliikalile piipi nindio. Mantu igaa namasapatila ku nsii tulu nya ilima ya Yudea. ⁶⁶Na tulu naliyamigilie namatunza mu mioo yao, naitambula, " Mulisha uyu kina wa namna kii?" Kunsooko mukono waki Shekulu al w palumui nunduyo. ⁶⁷Tata wakue Zekaria nujuligua nu Muau Muelu na nupunia unabii, nutambula, ⁶⁸Wakuligue Shekulu, Mukungile wa Izraeli, kunsooko unzalilile na aluwagile ugunua ku antu akue. ⁶⁹Wakunansulilagia mpembe ya ugunua ku numba ya muitumi wakue u Daudi, kupuna miongoni mua luli lua itumii aki Daudi, ⁷⁰kina naulutambuile ku kilakala kya manabii akue naliakoli ku matungo ma kalii. ⁷¹Ukakukuguna kupuna kua alugu itu nu kupuna mu mikono ya tulu nakuipilue. ⁷²Ukitenda itii kulagila rehema kua tata itu, nu kukijuka lyago lyakue lielu, ⁷³kilapo nukitambuile kuaki Abrahamu tata witu. ⁷⁴Alulapile kukanikilia kina aliisumika kumutumikila Mwene bila woa, pembele ya kugunua kupuna ku mikono ya alugu itu. ⁷⁵ku welu ni haki ntongela zakue ntondo zitu tulu. ⁷⁶Iyo, nu nduwe mulisha, ukiyitua nabii wa nuili kukyanya zigi, kunsooko ukiyenenda ntongela za usiu waki Shekulu ili

kukumuzipilila nzila, kukuazipilia antu kunsooko ya wizilo wakue, ⁷⁷kukualingia antu akue kina, ikigunua ku nzila ya kusamilua milandu yao. ⁷⁸Ilii likipunila kunsooko ya kinishungu kyaki Mukungile witu, nsooko imapasu kupunila kyanya likakuizila, ⁷⁹Kuyangaja kumuao naikaka mukiiti nu ku uvuli wa nkia. Ukitenda itii kukuitongela migulu yituku nzila ya amani. ⁸⁰Inoo, uyo mulisha nukula nu kutula muna ngulu munkolo na nukala mushaka mpaka lutondo lua kipunilia kumuakue kua Izraeli.

Chapter 2

¹Inoo ku ntondo zaso, naipunila kina Kaisari Agustino nupunila lyagilio nulingia kina isolue sensa ya antu tulu naikikala munkumbigulu. ²Iyii ali sensa ya kuandia nalitendekile tungo Krenio na gavana wa Siria. ³Iyo kila umui nuenda ku mujini kumuakue kuyandikisigua sensa. ⁴Nunduyo Yusupu nulega gaa ku muji wa Nazareti kuaso ku Galilaya nu kuyenda ku Yudea ku muji wa Bethlehemu, nakula ukumazukile kina muji wa Daudi, Kunsooko ya lulli luaki Daudi. ⁵Nuenda uko kukiandikisha palumui nu Mariamu, nali wamuposa na aliulailile mulisha. ⁶Inoo naipunila kina, naili kuaso tungo liakue Iya kitunguila mulisha naupikaa. ⁷Nuitunguila mulisha wa kigosha, mulelua wakue wa kuandia, numupilimila ntiila mu mwili kumukinga mpepo mulisha. Papo numuika ku pango Iya kulisilia nimuu, kunsooko alikutili kalyoma mu numba za agenda. ⁸Ku yeneo lyaso, kinali ilii adimii nali ikalile mumigunda nailinda madale ma nkolo zao utiku. ⁹Gafla ,malaika waki Shekulu nuapunila, nu utukufu waki Shekulu naumiliminta kukuapilimilia, natula nu woa zigi. ¹⁰Papo malaika nuailaa, "Mulekiyopoka,kunsooko numuletile mpola nziza na ikileta ulumbi ukulu ku antu tulu . ¹¹Ntende muguni mulelue kunsooko yani mujini muaki Daudi! Mwene wayu Kilisito Shekulu! ¹²Uu wau muena na mukipegua, mukakumuagana mulisha mutungue ntiila na ugonila mu pango Iya kulisilia nimuu." ¹³Gafla naitula ni jeshi Iya kugulu nalikamantana ni malaika nuaso namukulia Mukungile, naitambula, ¹⁴Utukufu kuaki Mukungile nuili kyanya zigi, na amani itule munkumbigulu tulu na mulogeligua nunduo. ¹⁵Naitula kina malaika kinatula alega kuyenda kugulu, adimi naitambuila ene kua enee, "Kuini inono uko ku Bethlehemu, na kuendiyona kintu ikii nakyapunila, u Shekulu nukulingagia." ¹⁶Nakaya uko, namuagana Mariamu nu Yusupu, namuona mulisha ugonile mu pango Iya kulisilia nimuu. ¹⁷Kina naono itii, naailaa antu ikio naliailue kumuhusu mulisha. ¹⁸Tulu nailigilie mpola iyii nakulilua ni ikio nakitambulue ni adimi. ¹⁹Lakini Mariamu nuendelea kushiga kuhusu tulu nuakonda kumaigia, nukumatunza mu moo wakue. ²⁰Adimi nashoka akumukulia nu kukumsifu Mukungile kunsooko ya kila kintu naliakondaa kuigia nu kuyona, kina du naliilikitigue kumiao. ²¹Kinalupika lutondo lua munana na ali matungo ma kumutuala kumbi mulisha, namuita lina Yesu, lina naliwakondipegua nu malaika uyo ikili imbii kutungua munda. ²²Ndelua nalintakue za wielia nazakilile, kuligana ni shalia yaki Musa, Yusupu nu Mariamu namutuala mu hekalu uko ku Yelusalemu kukumuika ntongela zaki Shekulu. ²³Kina naliyandikue ku shalia ayaki Shekulu, "Kila mugosha nutungula ndaa ukityua namupunigue wakfu kuaki Shekulu." ²⁴Iyo iyo aliiizle kupunia sadaka kuligana ni ikio nakitambulua ku shalia yaki Shekulu. "Pea ya nkunda hau makinda mabili ma nkunda." ²⁵Laa, aliukoli muntu ku Yelusalemu lina lyakue uyitua Simeoni. muntu uyu ali muna haki na mukulia Mukungile Mwene alulindile kunsooko ua mupolelia wa Izraeli, nu Muau Muelu aliwi kyanya yakue. ²⁶Aliyakondikunukulua kumuakue kukilila Muau Muelu kina sikalujilikia ikili ya kumuona Kilisito Shekulu. ²⁷Lutondo lumui nuiza mukati yi hekalu namutongelue nu Muau Muelu. ialeli namuleta mulisha, Yesu, kumutendela igoo nalimamujipile kawaida ya shalia, ²⁸Papo Simeoni numusingile mumikono yakue, na numukulia Mukungile nu kutambula, ²⁹Inoo mugombie muitumi wako walongole ku amani Shekulu, kuliganila nu lukani luako. ³⁰Kunsooko miso mane mauona ugunua wako, ³¹na wigela ku miso ma antu tulu. ³²Mwene ingi welu kunsook ya ukunukulua ku wamataifa nu utukufu wa natu Izraeli. ³³Tata nu mau wa mulisha nakulilua kyanya yakue. ³⁴Papo Simeoni nuakembeta na nutambula kuaki Mariamu mau wakue,"Tegeli kuu utuulu! Mulisha uyu ukitula nsoko ya kulimila ku utuulu nu kugunika ku antu ingii ku izraeli na ingi muena na antu ingii ikipingaa. ³⁵Gaa ingi mpanga naukishonsa nafisi yako mukola, ili kina masigo ma mioo ya ingii migelele. ³⁶Nabii musungu nalimuitue Ana gaa alukolii mu hekalu. Mweneali munanso waki Fanueli kupuna kabila Iya Asheri. alutite miaka mingi zigi. Nunduyo alukalile nu mugosha wakue ku miaka mupungati pembele ya kiona, ³⁷na papo nutula mujane ku miaka makumi munana na inii. Nunduyo alikiwalege mu hekalu nu aliendelile kukumukula Mukungile palumui nu kufunga nukulompa,utiku ni muni. ³⁸Nu kutungo liaso, nuiza paso naili nuandia kukumusongelia Mukungile. nutambula kumuhsu mulisha ku kila muntu na lulindile ukomolua wa Yelusalemu. ³⁹Kinakndia kila kintu naliatakue kutenda kuligana na shalia yaki Shekulu, nashoka ku Galilaya, mujini kumuao, Nazareti. ⁴⁰Mulisha nukula, na nutula ni ngulu, nuyongeleka ku hekima, na ukende waki Mukungile ali kyanya yakue. ⁴¹Aleli akue kila mwaka naenda ku Yelusalemu kunsooko ya sikunkulu ya Pasaka. ⁴²Kinaliwili ni lika wa miaka kumi ni bili, naenda kanki tungo mwafaka kidesturi kunsooko ya sikunkulu. ⁴³pembele ya kusaga ntondo tulu kunsooko ya sikunkulu, naandia kushoka kukaa. Lakini musumbati Yesu nusaga kunuma muaso mu Yelusalemu na aleli akue sikalialingile ilii. ⁴⁴Aliagelile kina ukoli mu dale nalisafili nindilo, iyo naenda musinzo wa lutondo. Papo naandia kumuduma miongoni mua antu ni asuaia aoo. ⁴⁵Kina nalemua kumuligia, nashooka ku Yelusalemu naandia kumuduma muaso. ⁴⁶Naipunila kina pembele ntondo zitatu, namuligia mu hekalu, nukalansile pakati ya mwalimu, nukuategela nu kukuakolia makolio. ⁴⁷Tulu naliامتutegelile nakulilua nu umani wakue ni mashokelio makue. ⁴⁸Kinanamuona, nakulilua. Mau wakue numuilaa, "Muana wane, kua niki ukutendile itii? Tegela, tata wako ni nene kuaza kukuduma ku woa ukulu.

⁴⁹Nuailaa, " kua niki muazinduma? Sikamulingile kina lazma ntule mu numba yaki Tata wane ? ⁵⁰Lakini sikanalinga yani ndogolelio yakue ku nkani zaso.⁵¹Papo nuenda palumui nindio mpaka kukaa ku Nazareti na alimutegeli kumuaao. Mau wakue nuika mantu tulu mnkolo yakue. ⁵²Lakini Yesu nuendelela kukula ku hekima nu ulipu, na nukilikila kulogua nu Mukungile ni antu.

Chapter 3

¹Inoo, ku mwaka wa kumi na mitano wa utawala waki Kaisari Tiberia, tungo Pontio Pilato ali gavana mukulu wa mukoa wa galilaya, ni Trakoniti, ni Lisania ali mukulu wa mukoa wa Abilene, ²na tungo ali mukulu wa ukuhani mukulu wa Anasi ni Kayafa, Lukani luaki Mukungile nalumuizila Yohana muana waki Zakaria, mubalangu. ³Nusafili ku mukoa tulu kupilima mongo wa Yrdani, nutanantia ubatizo wa yungamo kunsooko ya usamilua ya milandu. ⁴Kina yandikue ku kitabu ky nkani zaki Isaya nabii, "luli lua muntu nukulila mushaka, " mizipilii ikonde nzila yaki Shekulu, mazipilii makilo makue namagolokile. ⁵Kila bonde likakijuligua, kila kilima ikisawazisigua, balabala nazikunzile zikigololua, ni nzila nazitite makombo zikitontigua. ⁶Antu tulu ikakuuona ugunua waki Mukungile. ⁷"Iyo, Yohana nauailaa makutano ukulu wa antu naliamuizilile aligie kubatizua nu mwene, " Inyee ulelua wa nzoka nautite sumu, wani numulangile kukumimanka gazabu nipolokile? ⁸Lelii nkali namalinganile nu uungami. na mulekiyandia kutambula mukati yani," Kutite Ibrahimu na ingi tata witu: kunsooko nukumuila ya kina, Mukungile usumile kukumunansulia alisha sunga kupunila ni mague igaa. ⁹Yakondaa mpopo yaikagua pa muili wi makota. Iyo, kila kota nasikalilela namaza, lyukutemagua nu ktagua mu moto. ¹⁰Nkangi antu ku makutano namukolia naitambula, "Inoo kuatakue kutendei?" ¹¹Nushokelia nuaialaa, "kina muntu utite nkanzo zibili mutakilue wapunie nkanzo mui ku muua na mugila nkankana, na ni nutite ndiia nuatende iyo iyo. ¹²"Nkangi akei atoza ushulu naiza gaa kubatizua, namuila, "Mwalimu, kuatakilue kutendai? ¹³"Nauailaa, " Muleilingila mpia kukilikila kukila namuatikilu kuilingila. ¹⁴"Akei a agalimanga gaa namukolia naitambula, "aishe mbii? Kuatakilue kutendei?" Nuailaa, "Mulekishola mpia ku muntu wensi ku ngulu, na mulekumutungia muntu wnsi ku ulongo. liziki ni misala yani. ¹⁵Inoo, kunsooko antu aliatite nsula ya kumulindila Klisito nujile, kila umui alishiga mu moo wakue kuhusu Yohana kina mwene uyo Kilisito. ¹⁶Yohana nushokelia kua kuailaa tulu, "Inee nukumubatiza inye ni mazi, lakini ukoli umui nupolokile utite ngulu kukila inee, na sikanijipiile sunga kutungula indigi za ilatu yakue. Ukakumubatiza inye ku Muau Muelu nu ku moto. ¹⁷Petelo lyakue lyili mu mukono li kuyelia iza uwanda walue w akupetela ngano nu kumilingila ngani mugugu lyakue. Lakini, ukakumalimansilia makapi ku moto na sikausumile kudiba. ¹⁸Ku malango mingii mingi gaa, alutanantilie mpola nziza ku antu. ¹⁹Yohana numukenela gaa u Herode mukulu wa mukoa kua kumutola u Herodia, musungu wa mununa wakue ni maudobu mingi mingii na Herode alumatendile. ²⁰Lakini pembele Herode alutendile udobu wngi ubii zigi. Numutunga u Yohana mugeleza. ²¹Nkangi naipunila kina tungo antu tulu kina ibatizua nu Yaohana, nunduyo Yesu alimubatizue gaa. Tungo kina ulompa, gulu naliduguka. ²²Muau Muelu nutima kyanya yakue ku mpiani ya kiwliwli kina nkunda, tungo lilo lilo lulii naluiza kupuna nitambula, "Uwee ingi Muana wane muilogua. Nanilogeligua zigi nu nduwe. ²³Inoo Yesu mukola, kinanuandia kumania, aliutite lika lya miaka makumi matatu. Ali muana(kina nalimuililue)waki Yusupu, muana waki Eli, ²⁴muana waki Mathati, muna waki Lawi, muana waki Melki, muana waki muana waki Yana, muana waki Yusupu. ²⁵muana waki Matathia, muana waki Amosi, muana waki Nahumu, muana waki Esli, muana waki Nagai, ²⁶muana waki Maati, muana waki Matathia, muana waki Semeini, muana waki Yusupu, muana waki Yuda. ²⁷muana waki Yoanani, muana waki Resa, muana waki Zrebabeli, muana waki Sheltieli, muana waki Neti, ²⁸muana waki Meiki, muana waki Adi, muana waki Kosamu, muana waki Elmadamu, muana waki Eri, ²⁹muana waki Yoshua, muana waki Eliezeri, muana waki Yrimu, muana waki Matathi, Muana waki Lawi, ³⁰muana waki Simeoni, muana waki Yuda, muana waki Yusupu, muana waki Yonamu, muana waki Eliyakimu, ³¹muana waki Melea muana waki Mena, muana waki Matatha, muana waki Nathani, muana waki Daudi, ³²muana waki Yese, muana waki Obedi, uana waki Boazi, muana waki Slmoni, muana waki Nshoni, ³³muana waki Abinadabu, muana waki Aramu, muana waki Hesroni, ³⁴muana waki Yakobo, muana waki Isaka, muana waki Ibrahimu, muan waki Tera, muana waki Nahori, ³⁵muana waki Seruig, muana waki Ragau, muana waki Pelegi, muana Ebri, muana waki Sala, ³⁶muana waki Kenan, muana waki Arfaksadi, ³⁷muana waki Metusela, muana waki Henoko, muana waki Yaredi, muana waki Mahalalei, muana waki Kenani, ³⁸muana waki Enoshi, muana waki Sethi, muana waki Adamu, muana waki Mukungile.

Chapter 4

¹Nkangi, Yesu nujuile Muau Muelu, nushoka kuuna ku mongo wa Jordani, na alimutongelue nu muau kubalangu ²ku ntondo makumi manii, nu kuaso alimugemue nu Ibilisi. Tungo lyiaso sikanulia kyensi, ni mpelo wi tungo liaso aluhisile nzala.³Ibilisi numuila, "Kina uwee ingi Muana waki Mukungile, liamulu gue ilii kutula mukate."⁴Yesu nushokelia, " yandikue: muntu sikukakikala ku mukate ung'ene."⁵Nkangi Ibilisi numutongela kyanya ku kilele kya mulima, nu mulagilla utemi tulu wa unkumbugulu ku tungo kupii. ⁶Ibilisi numuila, "Nikukupela mamlaka ya kutawala utemi uu tulu palumui ni fahali yakue. Nsumile kutenda yaso kunsooko tulu ikabizigue kumuane niitawale, na nsumile kumupela wensi nansiilie kumupela. ⁷Kululo, kina ukitungamila nu kunkulia , intu iii tulu ikitula yako."⁸Lakini Yesu nushokelia nu kumuila, "yandikue, "lazima umukulie Shekulu Mukungile wako, na lazima umutumikile Mwene ung'ene du."⁹Pembele Ibilisi numutongela u Yesu hadi ku Yelusalemu nu kumuika sehemu ya kyanya nkankana yi jengo lya hekalu nu kukumuila, "Kina uwee ingi Muana waki Mukungile, itage pansi kupuna ipaa. ¹⁰Kunsooko yandikue, "Ukakukulagilila malaika akue akutunze nu kukulinda, ¹¹na ikakukuukia kyanya mu mikono yaoli kina ulekiyalika migulu yako kyanya yi gue."¹²Yesu nushokelia , "Ilikitigue,"uleke kumugema Shekulu wako." ¹³Ibilisi kinanumala kukumugela u Yesu nuenda iyakue nu kumuleka hadi tungo lyingii.¹⁴Nkangi Yesu nushoka ku Galilaya ku ngulu za nkolo, ni mpola kumuhusu mwene nazishaptila nu kushambala ku mikoa jilani tulu. ¹⁵Alumania ku masinagogi mao, na kila umui alumukulilie.¹⁶Lutondo lumui nuenda ku Nazareti, muji na alimtunzue nu kukulila. Kina nyili destuli yakue nuingila ku sinsgogi lutondo lua Sabato, na nuimika kushoma maandkio. ¹⁷Alimukabiziwe gombo la nabii Isaya, iyo, nulitunga gombo na nuduma sehemu nalinandikue.¹⁸Nkolo waki Shekulu wili kyanya yane, kunsooko alumbikile makuta kutanantia mpola nziza ku utuulu. Untumile kutanantia uhulu kua atungua, nu kuwatenda alekiyona asumee kuyona kanki. Kukuaika hulu ioi nayonatiligua, ¹⁹kukuutanantia mwaka u Shekulu ukilagilaukende wakue."²⁰Nkangi nulitungula gombo numushokelia mutongeli wasinagogi , nanukalansa pansi. Miso ma antu tulu naliili mu sinagogi namamulaa mwene. ²¹Nuandia kulikitia nindio nutambula, "Ntende lyandiko ilii lyatimilagigua muakutui anii. ²²Kila umui paso alushudile ikio nukitambuile u Yesu na ingii miongoni muao nakulilua ni nani za hekima nalizipuna ku kilakala kyakue. ali itambula " uyu ingi musumbati du waki Yusupu, sika iyo?"²³Yesu nuailaa, "taii mukitambula methali iyii kumuane, "Muganga, ikamie uwee. Kyensi nalikuigilie ukitendile ku Kapernaumu, kitende ipaa gaa ku kisali kyako." ²⁴Gaa nutambula, "taii ukumuila inyee, kutilii nabii nugombekile ku nsii yakue."²⁵Lakini nukumuila inyee kulukulu kina aliaholi ajane ingii ku Izraeli matungo maki Eliya, tungo igulu kinali tungua ilekitula ni mbula ku miaka itatu ni nusu, tungo kinali nzala nkulu ku nsii tulu. ²⁶Lakini Eliya sikalimutumuue ku wensi umui wao, lakini Eliya mujane umui du nalukikala ku Sarepta piipi nu muji wa Sidoni. ²⁷Gaa, aliaholi anaukoma ingii ku izraeli ku tungo lya Elisha nabii,lakini kutili sunganumui wao nalimukamigue ila u Naamani du muntu waku Siria. ²⁸Antu tulu mukati yii Sinagogi najulua ni gazabu kina naigia igaa tulu. ²⁹Naimika nu kumusukumilia kunzi ya muji nu muji wao aliuzengue kyanya yakue, ili asuumue kumutaga pansi. ³⁰Lakini nukila salama pakati yao nuenda iyakue.³¹Nkangi nutima ku Kapernaumu. ku muji wa Galialaya. Sabato mui aliumania antu mukati yi Sinagogi. ³²Nakulilua ni mamania makue, kunsooko alumania ni mamlaka. ³³Inoo lutondo luaso muakti yi sinagogi, alukoli muntu nalutite nkolo yi pepo mushapau, na alulilile ku luli lua kmukyanya, ³⁴Kutite yani nunduwe, Yesu waku Nazareti? wizile kukulimansilia? Ningile kina uwee ingi wi wani! uwee ingi umelu waki Mukungile!"³⁵Yesu numukenela pepo nutambula, Tulia du, na umupune muntu uyu!" pepo nuaso kinanumutaga muntu nuaso pansi pakati yao, numupuna muntu nuaso bila ya kumusakilia uwai wensi. ³⁶Antu tulu nakulilua, naendelela kulikitilia kinu kyaso kila umui nu mua. Naitambula, "Itii nkani za namna ki izi? Ukuaamlisha inkolo nashapu ku mamlaka ni ngulu na ilega." ³⁷Iyo, mpola kyanya yaki Yesu nazendela kila seemu ku maeneo namapilime mukoa waso.³⁸Nkangi Yesu nulega mu muji waso nuingila ku numba yaki Simoni. Inoo, mau muki wakue nu Simoni alimuluile homa ntaki, namupepia ku niaba yakue. ³⁹Iyo, Yesu numuegela, numukenela ihoma nyaso na nyumulekela. Gafla na nuandia kukuaatumikila. ⁴⁰Mpasu kinatula kushalila, antu namuletela Yesu kila umui nalimuluile wa uluile wa aina siasia. Nuika mikono yakue kyanya ya kila muluile na nuakamia tulu. ⁴¹Mapepo gaa naamapuna ingii aoo namilila ku luli nu kutambula, uwe ingi muana waki Mukungile!" Yesu nuakenela mapepo na sikanuagombia atambule, kunsooko alialingile kina mwene ali Kilisito.⁴²Tungo kinanawela, nuenda yeneo nigila ka antu. Makutano a antu naliambutiatile naaza ku yeneo kinaliwili. Nagema kukumugilia walekiyenda kulii ni enee. ⁴³Lakini nuailaa, "Lazima gaa ntanatit mpola nziza za utemi waki Mukungile ku miji nimia mingii, kunsooko iyii yoi nsooko alinumutume ipa." ⁴⁴Nkangi nuendelela kutanantia mukati yi masinagogi ku uyahudi tulu.

Chapter 5

¹Iyo naipunila tungo antu kinanamulingila nu kukumupilima u Yesu nu kutegela lukani luaki Mukungile, na aliwimikile ku mpelo ya nanza ya genesareti. ²Nuona mashua zibili zitulile naga kumpelo ya nanza. Azua aliapuna aliyogia nyavu zao. ³Yesu nuingila ku mui ya mashua zaso, na aliyaki Simoni nu kumulompa wamituale mu mazi kuiii inino ni nsii nanumu. Nkangi nukalaa nu kumania kupunila ku mashua. ⁴kutambula, numuila u Simoni, "mituale mashua yako mpaka ku kilindi kya mazi nukutimia nyavu zako uzue insii." ⁵Simon nushokelia nu kutambula, Shekulu, kuituma mulimo utiki wensi, na sikakuaguila kyensi, lakini ku lukani luako, nikakizitimia nyavu. ⁶Kina tenda yaso nailinga ngel nkulu nya nsii nu nyavu zaonazandia kutiika. ⁷Iyo naapela muena ashilika aoo ku mashua yingi ili aze nukuwaalilia. Naiza naijulia mashua tulu, ngele nazandia kujama. ⁸Lakini Simoni Petro, kinanuona yaso, nugua mu maluu paki Yesu nutambula, "lega kumuane, kunsooko inee ingi muntu muna milandu Shekulu." ⁹Kunsooko alimukulilue, na tulu nalii palumui nunduyo, kua uzui wa nsii naliautenda. ¹⁰Iyii aliwajumulisilie Yakobo nu Yohana alisha aki Zebedayo, na aliashirika aki Simoni. Nu Yesu numuila Simoni, ¹¹"Uekiopoka, kunsooko kuyandilia inoo nu kuyendelea ukizua ni antu." Kinanatulaazileta mashua zao ku nsii numu, naleka kila kintu nu kumutiata mwene. ¹²Nipunila kina kinali wili ku muji uko. tungo muji umui wakue, muntu nalujuile ukoma aliwili kuaso. tungo kinanumuona u Yesu, nugua nutunia usiu kumuakue mpaka kunsilili nu kumulompa, nutambula, "Shekulu, anga usiilie, wasuma kunjelia, ¹³Nkangii u Yesu nugolola mukono wakue nu kumutona, nutambula, "Nsiilie. elaa." Na tungo lilo lilo ukoma naumuleka. ¹⁴Numulagilia walekumuila muntu wensi, lakini alumuilile, "Lenda iyako, na wilagile kua makuhani na upunie sadaka ya weligua wako, sawasawa ni ndikio Musa nukiamlisilie, ku ushuda kumiao." ¹⁵Lakini mopla kumhusu mwene nazendela kuli kukilikila, nu mulundo ukulu wa antu nawiza palumui kumutegela numania nu kukamia maluile mao. ¹⁶Lakini nkua ku nkua alukitenga ku unkunku nu kulompa. ¹⁷Nipunila lutond katia ya ntondo zaso ali umania, na alai mafalisayo ni amwalimu a shalia ikalansile paso na aliizile apunilile ijiji nyingi sia ku mukoa wa Galilaya ni Yudea, na gaa kupunila ku muji wa Yelusalemu. Ngulu zaki Shekulu aliyi palumui nunduyo kumukamia. ¹⁸antu akei naaza, amukenkile mu mukeka muntu nupoozile, naduma nzila ya kumuingilia mukati ili amugonie pansi ntongela yaki Yesu. ¹⁹Sikanaligia nzila ya kumuingilia mukati kunsooko ya mulundo, iyo nanankila kyanya ya mugamba wa numba nu kumutimia uyo muntu pansi kukilila ku igae, kyanya mukeka wakue pakati ya antu, ntongela nkankana yaki Yesu. ²⁰Nuingila usuili yao, Yesu alutambuile, "musamua, milandu yako wasamilagua." ²¹Andikii ni Mafalisayo naandia kuhoji liaso, naitambula, "Uyu ingi wani nutambula makufulu? Ingi usumile kushamila milandu ila Mungu ung'ene mwene?" ²²Lakini Yesu, nulingile yani naliakusiiga, nuashokelia nu kuailaa, "Kua nki mukukilia lilii mu mioo yani?" ²³Kyi ni kitontu kutambula, 'milandu yako yasamilagua' hau kutambula imika ugendee?' ²⁴Lakini mumane ya kina Muana waki Adamu utite mamlaka munkumbigulu ma kusamila milandu, Nukukuila uwee, 'Laila, sola mukeka wako na wende kukaa yako.' ²⁵Tungo lilo lilo nulaila ntongela yao na nusola mukeka wake naliugonile. Nkangi nushoka kukaa yakue nukumutukuza Mukungile. ²⁶Kila umui nukuliligua namukulia Mukungile Naijulua ni woa, naitambula, "Kuaona mantu nasika makawaida ntende." ²⁸Pembele ya mantu igaa kupunila, Yesu nupuna kuaso na numuona mutoza ushulu naluyitua Lawi ukalansile yeneo lya kukusanilia kodi. Numuila, "ntiate," ²⁷Iyo Lawi nuuka numutiata, nuleka kila kintu kunuma. ²⁹Nkangi Lawi nuzipilia ku numba yakue kalamu nkulu kunsooko yaki Yesu. kinaliakoli atozaushulu ingii kuaso ni antu ingii naliikalansile pa meza nailia ppalumui nindio, ³⁰Lakini Mafalisayo ni andikii aoo aliakuanaganila amanigua, naitambula, "Kua nki mulia nu kukopa ni atoza ushulu palumui ni antu naingi natite milandu?" ³¹Yesu nushokelia, Antu naili mupanga nauza sikaasiilie ka muganga, ingi ioo du naaluile aoo asiilie mhitaji mui. ³²Sikalinizile kuuaita antu natite haki aligie kuyungama, bali kukuaita natite milandu aligie kuyungama." ³³Namuila, "Amanigua aki Yohana nkua ningi ukufunga nu kulompa, na kulompa, ni amanigua a Mafalisayo nindio akutenda iyo iyo. Lakini amanigua ako akulia nu kukopa." ³⁴Yesu nuailaa, "ishumikile muntu ensi watende napikile pa winga mutoli kufunga tungo mutoli kili wi palumui nindio?" ³⁵Lakini ntondo zikiiza tungo mutolii kinaukilegigua kumuao, papo ku ntondo zaso ikifunga." ³⁶Nkangi Yesu nutambula gaa kumuao ku mpiani. "Kutili nutandula kipande kya ntiila kupnua ku kijalo kipia nu kukitumila kujipilia kijalo kya kaliii. Kina watende yaso, ukakumitandula ntila mpia, ni kipande kya ntila kupuna kijalo kipia sikakifaa kutumika ni ntila ya kijalo kya kalii." ³⁷gaa, kutili muntu nukuika divai mpia ku iliba nakulukulu, Kina watene yaso, divai nampia sikalitandula ikesme ikio, ni divai alijiliitika, ni iliba alijili yononeka. ³⁸Lakini divai mpia lazima iikilue iliba ipia. ³⁹"Na kutili muntu pembele ya kukopa divai nya kalii, sikukitaka nampia, kunsooko akutambula, ' nya kalii ingi bola."

Chapter 6

¹Inoo naipunila ku Sabato kina Yesu aliukila ku mugunda wa musembe ni amanigua akue aliikala masuke, namakilisha kilisha katia ya mikono yao nalia nafaka. ²Lakini akei ya Mafalisayo natambula, "Kuaniki mutenda kintu na sika halali kishali kukitenda lutondo lua Sabato"? ³Yesu, nuashokelia, nutambula, " Kilimu somage ikio u Daudi alutendile kinali utite nzala, mwene nui aosha nalii palumui nunduyo? ⁴Nuenda ku numba yaki Mukungile, na nusola mikate mielu nu kulia, miki, nu kuipunia ku akei ku antu naliensi nindio kulia, sungakina alihalali ku makuhani kulia." ⁵Nkangi nuailaa, "Muana waki Adamu ingi Shekulu wa Sabato." ⁶Nipunila ku Sabato nyingi kina nuenda mukati yi sinaggi nu kuamania antu kuaoso. alukoli muntu u mukono wakue wa kundilo aliupoozila. ⁷Andikii ni Mafalisayo aliakumulaa ku utulizanu kuyona kina alujile kumukamia muntu lutondo lua Sabato, iliasuume kuligia nsooko yakumutakia kua kutenda ikosa. ⁸Lakini alulingile yani aliishiga na nutambula ku muntu naliupoozile mukono, "Laila, imika ipa pakati ya akila umui." Iyo muntu nuuka nu kuyimika paso. ⁹Yesu nutambula kumiao, "Nukumukolia inye, ingi halali lutondo lua Sabato kutenda mazaa hau kutenda mazala, kuguna ukalii hau kuyonona?" Nkangi nualaa tulu nu kumuila uyo muntu, ¹⁰Golola mukono wako." Nutenda iyo, nu mukono wakue aliwaponagua. ¹¹Lakini naijulua ni kuo, naitambuila enee ku enee kuhusu yani yajipiile atende kuaki Yesu. ¹²Naipunila tondo zaso kina nuenda ku mulima kulompa. Nuendelela utiku wensi kumulompa Mukungile. ¹³Kinanaitula dau, nuaita amanigua akue kumuakue, na nuasagula kumi na abili katia yao, na gaa nuaita "atumua." ¹⁴Mina ma ioo atumua ali Simoni(na gaa numuita Petelo) nu Andrea mununa wakue, Yakobo, Yoaha, Filipo, Bartholomeo, ¹⁵Mathayo, Tomaso nu Yakobo muana waki Alfayo, Simoni, na alimuitue Zelote, ¹⁶Yuda muana Yakobo nu Yuda Iskariote, na ali musaliti. ¹⁷Nkangi Yesu nutima palumui nindio kupuna mulima nu kuyimika luandi Tamablale. ngela nkulu ya amanigua akue alii kuaso, palumui ni ngele nkulu ya antu kupuna uyahudi ni Yelusalemu, nu kupuna ku pwani ya Tiro ni Sidoni. ¹⁸Naiza kumutegela nu kukamigua maluille mao. Antu naliyagigua ni pepo ashapu nakamigua gaa. ¹⁹Kila umui ku mulundo nugema kumutona kunsooko ngulu za ukamia alizipunigua mukati yakue, na aliwakamilie tulu. ²⁰Nkangi nualaa amanigua akue, nu kutambula, Muakembetue inyee namuatuka, ku ndogolelio utemi waki Mukungile ingi wani. ²¹Muakembetue inyee namutite nzala inoo, kundogolelio mukakikutigua. Muakembetue inyee namulila inoo, kundogolelio mukisheka. ²²Muakembetue inyee na antu kinaikakumuipilua nu kumutenga nu kumushutumu inyee kina ingi muadobu, kunsooko ya Muana waki Adamu, ²³Lumbii ku lutondo luaso nu kuputa puta ku ulumbi, kunsooko tai mikitula ni thawabu nkulu kugulu, ku ndogolelio tata aoo aliatendile iyo iyo manabii. ²⁴Lakini ole wani namuagoli! kundogolelio muakonda kuligia polelio yani. ²⁵Ole wani namukutite inoo! kundogolelio nzala pembele. ole wani namusheka inoo! kundogolelio mukishunsulia nu kulia pembele. ²⁶Ole wani, namukikuligua ni antu tulu! kundogolelio tata aoo aliatendile manabii a ulongo iyo iyo. ²⁷Lakini nasema kumuani inyee namuntegela, aloguii adui anii nu kuatenda namaza kuanakumuipilua. ²⁸Akembetii ioo nakumuzuma inyee na alompelii ioo nakumuonela. ²⁹Kumuakue mwene nukukua kunda limui, mupilulie ni lya kabili. Kina muntu angawakulegelie joho lyako lekakumugilia ni nkanzo. ³⁰Mupele kila nukulompaa, Kina muntu angawakulegelie kintu na nsao yako, leka kumulompa wakushokelie. ³¹Kina mualogue antu amutendele, nininye atendeli iyo iyo. ³²Kina angamualogue antu namulogulue inyee du, nyaso itii thawabu kii kumiani? Kundogolelio sunga natite milandu akualogagua ioo naalogulue. ³³Kina muatendele namaza ioo nakumutendela inyee namaza, nyaso thawabu kii kumiani? Kundogolelio sunga natite milandu akutenda iyo iyo. ³⁴Kina mukopishe intu ku antu namutegamilile ikakumushokelia, nyaso itii thawabu kii kumiani? Sunga natite milandu akuakopisagia natite milandu, na akutegemela kushingia ngele iyo iyo kanki. ³⁵Lakini alogue anaulugu ani na atendelii namza. Akopishi na mulehofu kuhusu kushokeligua, na thawabu yani ikitula nkulu, Mukitula alisha aki nuili kukyanya, kunsooko mwene mukola ingi mukende ku antu nagila ka usongelia ni adobu, ³⁶Tulii ni kinishungu, kina Tata wani nuili ni kinishungu. ³⁷Mulekilamula, nininye sikmaukilamulua. Mulekizuma, nininye sikamukizumua, Samili naingi, nininye mukishamilua. ³⁸Apeli naingi, nininye mukipegua, Ngele nya ukende_ nakikanangilue, kushukuashukua nu kuitika_ kikiitika mumaluu mani, Kunsooko ku kipima kyensi namutumila kupimila, kipimo kikyo kikyo kikitumika kukuapimila inyee. ³⁹Nkangi nuailaa mpiani gaa. "Mbii muntu namupoku usumile kumtongela muntu wingi namupoku? Kina alutendile yaso, basi tulu alijiliguila mukombo, mbiisikalijiguila? ⁴⁰Munanigua sikutula mukulu kukila mwalumu wakue, lakini kila muntu nagawamainigue ku ukaminkilu ukitula kina mwalimu wakue. ⁴¹Na ku yani gua ukukilaa kibanzi nakyili mukati ya liso lya munta wako, ni kisimbili nakyili mukati ya liso lyako sikulaa? ⁴²ukishumai kumuila muntua wako, muntua, nilompa ndegie kibanzi nakyili mukat ya liso lyako, nunduwe sikulaa kisimbili nakyili ku liso lyako mukola? Munafiki uwee! kunadia legia boriti ku liso lyako mukola, papo ukiona izaa kulegia kisimbili ku liso lya muntua wako. ⁴³Kunsooko kutili kota naliza nalyukulelaa nkali nambii, wala kutili kota nibii nalyukulelaa nkai nanziza. ⁴⁴Kunsooko kila kota lyulingika ku

nkali zakue. Kunsooko antu sikaikala tini kupuna ku mmigia, wala sikaikala zabibu kupuna ku mishongoma.

⁴⁵Muntu mukende ku kilndo kiza lya moo wakue ukupunagia namaza, nu muntu mudobu ku kilindo kibii kya moo wakue ukupunagia namabii. Kunsooko kilakala kyakue ukutambula namaujulilie moo wakue.⁴⁶Kuaniki munjita, 'Shekulu,' Shekulu, na kili sikamutenda igoo nanukutambula? ⁴⁷Kila muntu nukuiza kumwane nu kuigia nkani zane nu kumatendela mulimo, nikamulagila ikna wili. ⁴⁸Wimpianile nu muntu nukuzenga numba yakue, na ukusimba pansu zigi, nu kujenga musingi wa numba kyanya ya igue nkamu. Mafuliko kina namaza, mapolomoko ma mazi namamikua numba, lakini sikanamasuma kushungusika, kunsooko alinzengue iza.

⁴⁹Lakini wensi nukuigagia lukani luane nu sikawalutiata: mpiani yakue ingi muntu nalizengile numba kyanya ya nsii bila kutula nu musingi, mongo naumitimila ku ngulu, numa iyo niligia ulimansilia ukulu.

Chapter 7

¹Pembele Yesu Kumala kila kintu nalutambula ku antu naliyamugilie, nuingila ku Kapernaumu.²Mutumua kitngua waki akida, nalutuute wa thamani zigi kumuakue, akumuluile zigi na aliwili piipi ya kukia. ³Lakini kinanutegele kuhusu Yesu, akida uyo numutuma mutongeli wa kiyahudi, kumulompa waze kukumuguna mutumua wakue ili wakikia. ⁴Kinanapika piipi nu Yesu, namupepia ku ukamatiku nu kutambula, ujipiile kina yukujiipiile kutendue itii kunsooko yakue, ⁵kunsooko ulilogilua taifa lyitu, nu mwne naluzengile sinagogi kunsooko yitu."⁶Yesu nuendelela nu musinzo wakue palumui nindio. lakini kilii wende kulii ni numba, afisa umui aliwatumile asuaia akue kukitambuila nunduyo. "Shekulu, lekakikatalia mukola kunsooko inee sikanijipiile uwee kuingila ku dari yane. ⁷Kunsooko iyii sikalinsigile sunga inee mukola kutula nfaile kuiza kumuako, lakini tambula lukani du ni muitumi wane ukipona. ⁸Kuani inee gaa ingi muntu nalinumuikue ku mamlaka na ntite mugalimanga pansi yane. Ukutambula kuaki uyu "Lenda" na ukuenda, nu ku muua, "Nzuu" nunduyo ukuiza, nu kuaki muitumi wane "Tenda iki," nu mwene ukutendaa."⁹Yesu kinanuigia igaa nukulilua, na kukuapilukila makutano naliambutiatile nu kutambula. "Nukumula, sunga ku Izraeli, kilimone muntu nutite usuili ukulu kina uyu. ¹⁰Nkangi ioo naliatumue naashoka kukaa namuagana muitumi mupunga. ¹¹Kitunga pembele ya igaa, naipunila kutula Yesu aliuyende musinzo ku muji naliwitue Naini. amanigua akue naenda palumui nunduyo naiilaa nu mulundo wa antu. ¹²Kinanupika piipi ni lango lya muji laa, muntu nukiile alimukenkue, na ingi mulisha ung'ene kuaki mau wakue, nali mujane, nu mulundo wa aakilishi kupuna ku jiji alii palumui nunduyo. ¹³Kinanimuona, Shekulu numuegeela ku kinishungu kikulu zigi kyanya yakue na numula "lekilila." ¹⁴Nkangi nuigela ntongela nulitona ijeneza naliakenkile mwili, ni ndio naliakenkile naimika nutamabula "musumbati lala" ¹⁵Mukii nuuka nu kukikala pansina nuandia kutambula. Nkangi Yesu numukabizi kuaki mau yake. ¹⁶Nkangi woa nawaizila tulu. naendelela kumukulia Mukungile naitambula "Nabii mukulu wanansulagua miongoni mumuitu" nu Mukungile walaa antu akue" ¹⁷Mpola izii zaki Yesu nazishapatila ku Yudea tulu nu ku mkoa tulu ya jilani. ¹⁸Amanigua aki Yohana naumuila mantu igaa tulu. ¹⁹Papo Yohana nuaita abili amanigua akue nukukuatuma kuaki Shekulu kutambula "uwee wayu mwene nujile, hau ukoli muntu wingii kumulaile? ²⁰Kinanapika piipi nu Yesu iaa natambula, "Yohana mubatisia ukutumile kumuako kutambula, "uwee ingi uyo nujile hau ukoli muntu wngii kumulaile?"²¹Ku tungo liaso kinanuakamia antu ingii kupuna ku maluile nu luago, kupuna ku nkolo nshapu, nu ku antu naitite upoku nuapela kuyona. ²²Yesu nushokelia nu kutambula kumuao. Pembele ya kutula muenda kinamupunile mukiyilua Yohana namukinie ninamakigilie. Napoku ishingila kuyona nakitele igendaa, ana ukoma iyeligua, akiziwi iigia, akii iilua nukutula apangaa kanki, atuka iyilua mpola nziza. ²³Nu nasikukileka kunshuila inee ku nsooko ya ntendo yane mukembetue."²⁴Pembele ya ioo naliatumue nu Yohana kushoka kinaliapunile, Yesu nuandia kutambula ku makutano kyanya yaki Yohana, "Azamuendile kunzi kulaa yani? ²⁵lakini azmuendile kunzi kuyona yani, muntu nujalile izaa? laa antu ioo naijalaa ijalo yakiktemi nu kukikala ukalai wa luloyo luako ku lyoma lya atemi. ²⁶lakini mulunji kunzi kuyona yani,Nabii? Iyo, nitambula kumuani na kukilikila zigi kukil anabii.²⁷Uyu wayu nalimuandikilue, "Laa, namutuma mujumbe wane ntongela ya miso mani, nukijipilila nzila kunsooko yane, ²⁸Nitambula kumuani, katia ya ioo nalelule nu musungu, kutili mukulu kina Yohana, lakini muntu nasika muhimu zigi, nukakikala nu Mukungile luandi nukoli mwene, ukitula mukulu kukila Yohana."²⁹Ni antu tulu kinanaigia igaa palumui ni atoza ushullu, natanantia kina Mukungile ingi muna haki. Aliakoli katia yao ioo naliabatisigue ku ubatizo waki Yohana. ³⁰Lakini mafalisayo ni ataalamu a shalia za kiyahudi., naskialibatizue nu mwene nasiita hekima zaki Mukungile kunsooko yao akola. ³¹Kanki nsuumile kukualiganilia ni yani antu a kilele ikii? Iiihasa! ³²Impianile ni alisha naikisiga ku yeneo lya soko, naikikala nukukiita umui pembele ya muua naitambula, Kupemba mpilimbi kunsooko yani, na sikanamuisiga. kuasunsuilia na sikanamulila. ³³Yohana mubatisia nuiza sikanulia mukate wala sikanukopa divai, namutambula Utite pepo. ³⁴Muana wa Muntu waza walia nu kukopa namutambula, "Anga ingi mulaku na mugala, musaia wa atoza ushulu natite milandu! ³⁵Lakini hekima yalingika kina itite haki ku alisha akue tulu."³⁶Umui wa mafalisayo numulompa Yesu wende kulia palumui nunduyo. Pembele yaki Yesu kuingia ku numba ya falisayo, nuegemela pa meza ili walie. ³⁷Laa alukoli musungu umui ku iji liaso nalutite milandu. nugundula kina aliukalile kua Failsayo, nuleta nsupa ya manukato. ³⁸Nuimika kunuma yakue piipi ni migulu yakue kunu nulila. Kanki nuandia kutotia migulu yakue ku misholi, nu kukuiputa kua ntumbi za mute lyakue, nukuisuna migulu yakue nu kukuikuya manukato. ³⁹Nu Falisayo naliuumualikie u Yesu kinanuona yaso, nusiga mukola nutambula, "Kina uyu muntu alujilitula nabii, angawalinge uyu ingi wani na ingi aina kii nya musungu nukumutona, ya kutula ingi mun milandu. ⁴⁰Yesu nushokelia nu kumuila, "Simoni ntite kintu kya kukukuila. "Nutambula" "kitambule du muwalimu!"⁴¹Yesu nutambula " aliakoli adaigua abili ku mukopisha umui. Umui aludaigua dinali magana matano nu nua kabili aludaigua dinali makumi matano. ⁴²Na kinali agila mpia nya kumulipa nuasamila tulu. Inoo wani nukakumulogua kukilikila? ⁴³Simoni

numushokelia nu kutambula, Ngelile namusamilue kukilikila. :Yesu numuila, " Walamula ku usawa."⁴⁴yesu numupilukila musungu nu kutambula kuaki Simoni, "Wamuona musungu uyu. Ningila ku numba yako. Sikumpile ka mazi kunsooko ya migulu yane, lakini uyu, ku misholi yakue, alutotilie migulu yane nu kuiputa ku ntumbi zakue. ⁴⁵Sikaliunsunile, lakini mwene, kupunila kinaliwingile munu sikanuleka kunchuna migulu yane. ⁴⁶Sikanukuya migulu yane ku makuta, lakini wamikuya migulu yane ku manukato. ⁴⁷Ku kintu ikii, nukukuila kina aliutite milandu mingi na wasamilagua kukilikila, na gaa alimulogie kukilikila. Lakini namusamilua inino, ukulogagua inino du."⁴⁸Pembele numuila musungu, "milandu yako yasamilagua" ⁴⁹ Ioo naliikalile pa meza palumui nunduyo naandia kukitambuila enee kua enee, "Uyu ingi wani mpaka ushamila milandu? ⁵⁰Nu Yesu numuila musungu, " Usuli wako wakuguna. Enendaa ku amani"

Chapter 8

¹Naipunila tungo kupii pembele kina u Yesu nuandia musinzo ku muji ni ijiji sia sia, nutanantia mpola nziza za utemi waki Mukungile ni ioo kumi na abili naenda palumui nundyuyo, ²iyo iyo asungu kitunga naliakamigue kupuna ku nkolo na ashapunu maluille sia sia. ali Mariamu nukuitagua Magdalena na alimpuniligue pepo mupungati. ³Yoana musungu waki Kuza nu meneja waki Herode, Susana, ni asungu naingii ingi naliapunilie nsao zao kunsooko yao akola. ⁴Ni pembele mulundo wa antu kukilingila palumui, nakolii ni antu naliizile kumuakue kupuna miji sia sia, nuilikitiilia nindio kua kutumila mpiani. ⁵mupandili nuenda kupandila mbeu, kinalupandila, zaaso mbeu nkei zaso nzigua kumpelo munzila nazitilatua pansi mu migulu, ni noni za kukyanya nazile. ⁶Mbeu nzia nazigua kyanya ya ulongo wa ndii na kina nazilia nu kutula mishe kinazilia kunsooko alitilii ka utotu. ⁷Mbeu nzia nazigua pi kota lya migia, nindio nyaso makota nikula palumui ni mbeu zaso natuniligua. ⁸Lakini mbeu nzia naziga mu ulongoo nauza nazilela maimbula nkua magana kukilikila. "Pembele yaki Yaki Yesu kutambula mantu igaa, nuitunta lulii," Wensi nutite akuti makuigia na wigie. ⁹Kanki amanigua akue namukolia ndogolelio ya mpiana nyaso, ¹⁰Yesu nuaila, "Muapegue ukuilua wa kumana unkunku wa utemi waki Mukungile. lakini antu naingi ikimanigua du ku mpiani, ili kina aone alekiona na angigie alekilingaa. ¹¹Na iyii yoi ndogolelio ya mpiani iyii. ¹²Mbeu ingi lukani luaki Mukungile. izo naliziguile mpelo mpelo ya nzila ingi ioo antu naitegela lukani, ni pembele mudobu shetani ukulusola kulii kupuna mu moo, ili kina alekishuila nu kugunua. ¹³Nkangi na ndizo naziguile ku gue ingi antu ioo naiigia lukani nu kulisngila ku ulumbi lakini agila myilii yensi, asuilile du ku tungo pupii, ni tungo lya magemua ukugua. ¹⁴Ni mbeu izo nazigua ku nigia ingi antu nakugagia lukani, lakini kinaendelele kukula zukutunilagigua na kudumaa nu ugoli nu ubora wa ukalii uu na sikaila ka nkali. ¹⁵Lakini mbeu izo nazigua ku ulongoo nauzaa ingi ioo antu, na ingi anyenyekevu ni mio miza, pembele ya kulutegela lukani ukuliambila natula salama nu kulela nkali ma wiumatilia. ¹⁶Inoo, kutili sunga numui, nuyakilia ntala nu kukumikumba nibakuli hau kumiika pansi ya kitanda. Bdala ya kumiika ku kinal kya ntala ili kina kila umui nuingila waligie kumiona. ¹⁷Kunsooko kutili nakikakipisa na sikakikikumuzuka, hau kyensi nakyili mu unkunku na sikakikikumazuka iklyili ku welu. ¹⁸Kululo tula makini kinautegela. Kunsooko nutite, kumuakue ukiyongeligua kukilikila, lakini namugila ka kintu sunga ikio nakinino nutite ndikio kikisholua. ¹⁹Pembele mau wakue u Yesu ni antua naaza kumuakue ukuakalibisagia kunsooko ya mulundo wa antu. ²⁰Na nupegua mpola, "Mau wako ni antua ako ipo kunzi asilie kukuona uwee. ²¹Lakini, Yesu nushokelia nutambula naitegela lukani luaki Mukungile nu kuliambila. ²²Naipunila lutondo lumui katia ya ntondo zaso u Yesu ni amanigua akue nanankila mu mutumbwi, na nuailaa, "Na kupuute kutumbi lya kabiliya nanza." Nazipilia mashua yao. ²³Lakini kinanaandia kulega, Yesu nugona ndolo, nizoluba ntaki nitite nzega, ni mashua yao nyandia kukijula mazi natula mu ulugu zigi. ²⁴Pembele amanigua akue naza kumuakue kukumlailia, naitambula, "Shekulu mukulu! Shekulu mukulu! kuili piipi kukia!" Nulaila nukemela nzega ni mawimbi ma mazi naitulia naitula nu utuluu. ²⁵Kanki nuilaa, "usuili wani wili pii?" naopoka, Nakulilua, naitambuila enee kua enee kila umui nu muua, "Uyu iti wani, ingele kina uyamlisha sunga nzega ni mzi nayukumutii?" ²⁶Napika ku muji wa Gerasini nyili upande wa numa ya Galilaya. ²⁷Yesu kinanutima nu kutilata muulongo, muntu kitunga kupuna ku mujini, nutagana nunduyo, nunduyu muntu aliutite ni ngulu za kiiti. Ku tungo piipu aliskijala ka ntila, na alisikukikala mu numba, lakini aliukikala mu ibiila. ²⁸Kinanumuona u Yesu nulila ku lulii, na nugua pansi ntongrils yakue. ku lulii lukulu nutambula, Ntendile yani kumuako, Yesu muana waki Mukungile nuili kukyanya? Nukukupepia, Ulekimpela azabu inee" ²⁹Yesu nuamlisha nkolo nshapu yumupune muntu nuaso, kunsooko nkua ningi umupagaile. sunga kina ali mutungue migila nu kutunua nu kuyikua pansi ya ulindili, nuuna itunga nu kuyendesigua ni mapepo mpka ku balangu. ³⁰Yesu numukolia, "Lina lyako wani?" nushokelia nutambula, "Legioni" Ku ndogolelio mapepo mingii mingila kumuakue. ³¹Naendelela kumupepia uleke kukuamlisha kuende ku kombo. ³²Dale lya nguluma alilidima kyanya ya kilima, namupepia wagombie azingile ku nguluma zaso. na nuagombia kutenda yaso. ³³kululo ioo mapepo namupuna muntu nuaso nu kuingila kua nguluma zaso, ni dale lyaso nalimanka mwinuka wa mulima mpaka ku nanza na nazama muaso. ³⁴antu ioo aliidima inguluma izo kinanaona naliipunile, namanka na napunia mpola pso kumujini nu kunzi ku miji naliypilimikilie. ³⁵Antu kinaanigia maso naenda kulaa nakipunile, na naaza kuaki Yesu na namuona muntu na muna masala makaminkil, ukalile ku miguluyaki Yesu, na aliopokile. ³⁶Papo umui wao nuonie nakipunile nuandia kukuasimulila naingi namna muntu uyu nali utongelua ni mapepo nalimukamigue. ³⁷Antu tulu a mukoa wa Wagerasi na maeneo nalimapilimilie namulompa u Yesu walege kumuao kunsooko ali atite woa ukulu. Na nuingila ku mutumbwiili washoke. ³⁸Muntu uyo nalimupunue ni pepo numupepia u Yesu kuyennda nunduyo, Yesu numuilaa wende nu kutambula, ³⁹Shoka ku numba yako na ualie iga tulu u Mukungile nukutendile" muntu uyu nulega, nutanantia pensi ku muji tulu igoo tulu u Yesu nutendile kunsooko yakue. ⁴⁰Na Yesu nushoka, makutano namukalibisha, kunsooko tulu ali amulindilile. ⁴¹Laa nuiza muntu umui uyitua Yairo

nugua migulu paki Yesu nukumupepia wendeku numba yakue,⁴² Kunsooko aliutite mulisha munanso umui du, ulika Iya miaka kumui nibili, na aliwili ku hali kukia. Na kinaulonguile, makutano aliituninkilile zidi yakue.

⁴³Musungu muna kupunua migali ku miaka kumi nibili aliwili paso na aliutmile mpia tulu kua aganga, lakini kutili naliukumamile sunga numui,⁴⁴ nuiza kunuma yaki Yesu nu kutona pindo Iya kijalo lyakue na gafla kupuna migali naikoma.⁴⁵ Yesu nutambula, "Wani nu ntonile?" Kinanasita tulu, Petelo nutambula, Shekulu mukulu, mulundo wa antu nakukusukuma na akukusonga."⁴⁶ Lakini Yesu nutambula, Muntu umui aluntonile, ndogolelio aliningile ngulu zapuna kumuane."⁴⁷ Musungu kinanuona yamkina sikushuma kukipisa nukitendile, nuandia kukikima, nugua pansi ntongela yaki Yesu nutanantia ntongela ya antu tulu nsooko nalizumuntendile wamutone na iyo nukaigu gafla.⁴⁸ Nkangi nutambula kumuakue, "Munanso, usuili wako wakutenda utule mupangaa. Enenda kua amani."⁴⁹ Kinali wendelile kutambula, muntu umui nuiza kupuna ku numba ya mutongeli w asinahogi, nutambula, Munanso wako wakia. leka kumuagiau mwalimu."⁵⁰ Lakini kinanuigia yaso, nushokelia, "Lekiyopoka. Suila du na ukigunua."⁵¹ Nkangi kinanuingila ku numba nyaso, sikanugombia muntu wensi kuingila palumui nunduyo, ila u Petelo, Yohana nu Yakobo, tata waki munanso, nu mau wakue. Inoo antu tulu aliisunsulia nu kupunia lulii kuno yakue,⁵² lakini nutambula, "Mlekikua kilanga, sikukiile, lakini ugonile du."⁵³ Lakini namuseka ku kimeli, nalinga kina wakia.⁵⁴ Lakini mwene, nukumuamba munanso mukono, nuita ku luli, nutambula, "Mulisha uuka"⁵⁵ nkolo yakue nyumushokela, na nuuka tungo lilo lilo. Nuamlisha kina, wapegue kintu kitunga kunsooko walie.⁵⁶ ALEli akue nakulilua, lakini aliwaamlisilie alekumuila muntu nali kipunie.

Chapter 9

¹Nuaita ioo kumi na abili palumui nuapela usuumi ni mamlaka kyanya ya mapepo tulu nu kukamia maluile.

²Nuatuma endee kutanantia utemi waki Mukungile nu kukamia aluile.³Nuailaa, "Mulekishola kyensi kunsooko ya musinzo wani wala nkome, wala mbogosi, walamukate, wala mpia wala mulekishola nkanzo zibili." ⁴Numba yensi namukiingila, ikalii muaso mpaka kinamukilega luandi paso.⁵Naku ioo nasiishingila, kinamukilega muji waso, ikununti lunkundi mu migulu yani ku ushuda kyanya yao" ⁶Nalega nu kuyenda kukilila ijiji, naitanantia mpola nziza nu kukamia antu kila luandi.⁷Ino Herode, mutawala, aliwigilie tulu nalimitula mipunila aliwagile zigi, kunsooko alitambulikile ni akei kina Yohana mubatisia wiuka kupuna kua akii, ⁸ni akei kina Elia wakondipunila, nu ku naingi kina umui wa manabii kalii wiukaa ku akii kanki. ⁹Herode alutambuile, "alimumusinzile Yohana, lakini uyu ingi wani naniigia mpola zakue? Nu Herode nuduma nzila ya kumuona u Yesu." ¹⁰Tungo kinashoka ioo naliatumue, namuilaa kila kintu naliatendile. nuasola palumui nunduyo, nuenda ung'ene mwene ku muji naukuitagua Bethsaida. ¹¹Lakini makutano naigia kuhusu ilii namutiata, na nuakalibisha, nu kutambula nindio kuhusu utemi waki Mukungile, na nuakamia ioo naliasilie ukamigua. ¹²Iutondo naluandia kusila, ni ndioo kumi na abali naenda kumuakue nu kutambula, "asapatilie makutano kina endee ku ijiji ya piipi nu mijini endiduma usupia ni ndia, kunsooko kukoli yeneo lya masaka." ¹³Lakini nuailaa, "inie apeli kintu kya kulia." Natambula "kuagila kukilikila ipande itanao ia mikate ni nsii zibili, ila azakujiyenda kugule ndia kunsooko ya mulundo uu wa anatu." ¹⁴Aliakoli agosha aliigile ihumbi itano paso. nuailaa amanigua akue. "Ikalanshii pansi ku madale ma antu igiile makumui matano ku kila dale." ¹⁵Kululo natend aiyo ni antu naikalansa pansi. ¹⁶Nusalo mikate itano ni nsii zibili nulaa kugulu, nuikembeta, nuimega ku ipande, nuapela amanigua akue ili aiyike ntongela ya makutano. ¹⁷Tulu nalia nu kukikuta, ni ipande ya ndia naliishagile naisholelua nu kukijulia ikaikapu kumi na ibili. ¹⁸Niyaso naitula kina, kinali ulompa ung'ene mwene, amanigua akue palumui nunduyo, na nuakolia nutambula, "antu akutambula ine ni wani?" ¹⁹Nashokelia, natambua, "Yohana mubatisia, lakini naingi akutambula Elia, naingi akutambula umui wa manabii a matungo makalii wiuka kanki." ²⁰Nuaila, "Lakini inyee mutambula inee ni wani?" Nushokelia u petelo nutambula, "Kilisito kupuna kuaki Mukungile." ²¹Lakini kua kualanga, Yesu nuailaa kulekumuila wensi kyanya ya ilii, ²²nutambula kina muana waki Adamu lazima wagigue ku mantu mingi nu kushitua ni anampala ni Makuhani akulu na andikii ni autauwa, nu lutondo lua katatu ukiuka. ²³Nuailaa tulu, "kina muntu wensi angawatake kuntiata, lazima wikane mukola, wasole musalaba wakue kila ntondo na wantiate. ²⁴Wensi nukugema kukuuguna ukalii ukakuulimila, lakini wensi nukulimilagia ukalii wakue ku nsailo yane, ukakuuguna. ²⁵Mbii yikakumusaila yani muanamuntu, kina angawaligie unkumbigulu tulu, lakini walimile hau waligie asala ya nafisi yakue?" ²⁶Wensi nukimonela nsoni inee ni nkani zane, kumuakue mwene muana waki Adam ukakumuonela nsoni kinautkitula ku utukufu wakue, nu utukufu waki Tatanni malaika eluu. ²⁷Lakini nukumuila ikulukulu, akoli akei ani nakuimika ipaa, sikaikitoma nkia mpaka wauone utemi waki Mukungile." ²⁸Naipunila iligia ntondo munana pembele yaki Yesu kutambula nkani izii kina nuasola palumui nunduyo Petelo, Yohana nu, Yakobo, nanankila mumulima kulompa. ²⁹Na kinawili kulompa, mugelo wa usiu wakue naukailika, ni ijalo yakue naitula yelu na ya kumiliminta. ³⁰Na laa, aliakolii agosha abili naitambula nunduyo! alii Musa nu Elia, ³¹Naigela ku utukufu. natambula kuhusu kulega kumuakue, kintu nali wapiipika kukaminkila Yelusalemu. ³²Inoo Petelo ni ioo palumui nunduyo aliili mu ndolo nduto. Lakini kina nalaila, naauona utukufu wakue ni agosha abili naliimikile palumui ³³nunduyo. Naipunila kina, kinaliilega kuaki Yesu, Petelo numuila, "Sekulu, ingi izaa kumuitu kukila ipaa na yukujipiile kujipia ukalii wa antu atatu. Kuzipie umui kunsooko yako, umui kunsooko yaki Musa, na umui kunsooko yaki Elia." Sikanulinga naliukukilililia. ³⁴Kinautambula maso, nalyiza lunde nalyakumba: naopoka kinanaona apilikiligie na apilimue ni lunde. ³⁵Lulii nalupunilaku lunde nitambula, " "Uyu ingi Muana wane muteule. Mutegeli mwene. ³⁶Lulii kina nalutuulia, Yesu aliung'ne mwene. naikala du, nu ku ntondo zaso sikanualia kyensi wensi miongoni mua naliamaonie. ³⁷Lutondo nalilutiatile, pembele ya kupuna ku mulima, mulundo ukulu wa antu nautagana nunduyo. ³⁸Laa, mugosha kupuna ku mulundo nulila kua luli, nutambula, Mwalimu nukukulompa umulae muana wane, kunsooko ingi muana wane ung'ene. ³⁹Uyona nkolo nshapu yukumuamba, nankua ukukua kilanga, na gaa ukumutenda wasalinkanilue nu kupunia pombolu mukilkala. Nimene makupuna kua shida, namakusakila uwai utaki. ⁴⁰Nanumupepia amanigua ako kukenela ipune, lakini sikanasuma." ⁴¹Yesu nushokelia nutambula, Inyee kileli nasikakishuila nakipugamukile, mpaka nali nikakikala nininye nu kukisolela nininye? Mulete muana wako ipaa" ⁴²Musumbati naliupolokile, nkolo nshapu nyumugusha pansi nu kukumusungusha ku munomo. Lakini Yesu nukenela nkolo nyaso nanshapu, numukamia musumbati, nu kukumukabizi kuaki tata wakue. ⁴³Tulu nakulilua nu ukulu waki Mukungile. Lakini kinaikulilua tulu mantu tulu nalimatendekile, nutambula kua amanigua akue, ⁴⁴Nkani zumukale mua kutui ani, kunsooko Muana waki Adamu ukipunigua mu mikono ya anaantu." ⁴⁵Lakini

sikanalinga ndogolelio ya nkani zaso, na alimpisue mu miso mao, ili alekizilinga. Naopoka kumukolia kuhusu lukani luaso.⁴⁶ Nkangi mugogolo nawandia kuzuka miongoni muao kyanya ya wani aliwatule mukulu.⁴⁷ Lakini Yesu kinanulinga naliakikolia mu mioo yao. numusola mulisha munino, na numuika upande wakue,⁴⁸ na nutambula, "kina muntu wensi angawamsingile mulisha munino kina uyu ku lina lyane, wansingila nene gaa nuntumile, kunsooko na munino katia yani tulu uyo namukulu."⁴⁹ Yohana nushokelia nutambua, "Shekulu, alikumuonie muntu uyinga pepo ku lina lyako kuamugilia, kunsooko sikuambatanile nindishe."⁵⁰ Lakini Yesu numuila, "leki kumugilia, kunsooko sikawili sia nininye ingi wa kumuani"⁵¹ Naipunila kina, kulinga ni tondo nazitula ziyengela ntondo zakuee za kuenda kugulu, ku ukamu nuelekeza usiu wakue ku Yelusalemu.⁵² Nutuma ajumbe ntongela yakue, nindio naenda nu kuingila ku kijiji lya Asamaria ili amuzipilile,⁵³ Lakini antu uko sikanamusingila, kunsooko ali ulekezile usiu wakue Yelusalemu.⁵⁴ Amanigua akue Yakobo nu Yohana kina naliona ilii, natambula, "Shekulu usiilie kuamlishe moto utime pansi kupuna kugulu walimansilie?"⁵⁵ Lakini nuapilukila nuakenela.⁵⁶ Nkangi naenda kijiji kyingi.⁵⁷ Kinali alunji ku nzila yao, muntu umui nuailaa, "Nikakukutiata pensi kinulunji."⁵⁸ Yesu nuailaa, "Amulula atite makombo, nani za kukyanya atite itiii, lakini muana waki Adamu mugila pakugonia itue lyakue."⁵⁹ Papo numuila muntu muua, "ntiate," Lakini mwene nutambula, "Shekulu, ngombie kuandia nende kumuika tata wane,"⁶⁰ Lakini mwene numuila, "Aleke akii aikee akii iaa, lakini uwee lenda utanantie utemi waki Mukungile kil luandi."⁶¹ Gaa muntu muua nutambula. "Nikakukutiata, Shekulu, lakini ngombie kuandia nende kualaga naili ku numba yane."⁶² Lakini Yesu nuailaa kutilii muntu, nukuikila mukono wakue kulima nu kulaa numa nukifaa ku utemi waki Mukungile."

Chapter 10

¹Pembele ya mantu maso, Shekulu nusagula makumi mupungati ku kila muji ni eneo nalusigile kuyuka. ²Nuaila, "Maimbula ingi mingi, lakini ituma mulimo ingi akei. Iyo gua mulompui u Shekulu wa maimbula, ili kina watume wangu ituma mulimo ku maimbula makue. ³Longoli ku miji Laii, nukumutuma kina nkoloo pakati ya iyingii. ⁴Mulekikenka mupuko wa mpia, wala mbogosi a anamusinzo, wala ilatu, wala mulekekumuugia muntu wensi munzila. ⁵Numba yensi namukiingila, kuandia tambuli, 'Amani itule ku numba iyii. ⁶kina muntu wa amani ukoli paso, amani yani ikishaga kyanya yakue, lakini kina sikaiyo, ikishoka kumuani. ⁷Sagii mu numba nyaso, liii na mukope naikakukipunia, kundogolelio muituma mulimo ujipiile mushala walue. Mulekishama kupuna numba iyii kuyenda nyingii. ⁸Muji wensi namukuingila, na amusingile, lii kyensi nakikiyikua ntongela yani, ⁹na kamiii aluile nakolii muaso. Tambuli kumuao, Utemi waki Mukungile wazaa piipi yani. ¹⁰Lakini ku muji wensi namukiingila, na aleke kumusingila, lendi kunzi ku balabala na tambuli, ¹¹Sunga lunkundi ku muji wani naumilile mu migulu yani kukununta zidi yani! Lakini lingii ilii, Utemi waki Mukungile wapiipika. ¹²Nukumuila kina lutondo lua ulamulua ikitula ingi wumatilia kukilikila ku Sodoma kukila muji waso. ¹³Ole kumuako Korazini, ole kumuako Bethsaida! Kina mulimo mikulu itumii mukati yako alijitendeka ku Tiro nu ku Sidoni, Alijiungama kalii zigi, ikikala mukati ya ntla za magunila ni mau. ¹⁴Lakini ikitula wimatilia kukilikila lutondo lua ulamulua ku Tro ni Sidoni kukilikila inye. ¹⁵Uwee Kapernaumu, ushiga ukinansulua mpaka kugulu? Ataa, Ukitimigua pansa mpaka kuzimu. ¹⁶Nukakumutegela inye utegela nene, na wensi nukakumusita wansitaa nene, na wensi nukunsita inee ukumusitaa nuntumile. ¹⁷Ioo makumi mupungati nashoka nu ulumbi, naitambula, "Shekulu, sunga mapepo makutegela ku lina lyako." ¹⁸Yesu nuaila, azanumonie shetani ugua kupuna kugulu kina nkua. ¹⁹Laa, numupiile mamlaka ma kutilata nzoka ni ngii, ni ngulu tulu zaki munaulugu, na kutilii kyensi ku nzila yensi nakikakumualalia. ²⁰Sunga iyo muleke kiloa du ku ilii, kina nkolo zukumtegela, lakini lumbii kukilikila kina mina mani mandikue kugulu. ²¹Ku tungo lilo lilo nulumba zigi ku Muau muelu, nu kutambula, "nukukulia uwee, Tata, Shekulu wa kugulu nu unkumbigulu, kunsooko wamapisa mantu igaa kupuna kua natite hekima ni masala, nu kukumakunukula kua nasika amanigue, kina alisha anino. Eee, Tata kunsooko alijipiile ku miso mako." ²²Klia kintu kikabizigue kumuane nu Tata wane, na kutilii nakululingile Muana ing wani ila Tata, nakutilii nakululingile Tata ingi wani ila Muana, na wensi u Muana utite nsula kukimbula kumuakue. ²³Nuapilukila amanigua, nutambula ku unkunku, "Akembetue nakumaona igaa na inye namukumaona. ²⁴Nukumuila inye, kina manabii ingii ni atemi aliatite nsula kuyona mantu namukumaona, na sikanamaona, nu kuigia igia namukumaigia, na sikanamigia." ²⁵Laa, mwalimu kitunga wa shalia ya Kiyahudi nuimika nu kumgema, nutambula, "Mwalimu, ntende yani nsale upangaa wa kali na kali?" ²⁶Yesu numuila, "kyandikue yani ku shalia? Ukumisomai?" ²⁷Nushokelia nutambula, "U kakumulogua u Shekulu Mukungile wako ku moo wako tulu, ku nkolo yako tulu, ku ngulu zako tulu, ni ku masala mako tulu, ni jilani wako, kina nafisi yako mukola." ²⁸Yesu nutambula, Washokelagia ku usawa. Tenda itii na ukakikala. ²⁹Lakini mwalimu, nutamani kukialilia haki mukola, Numuila u Yesu, "Nu jilani wane ingi wani?" ³⁰Yesu nushokelia nutambula, "Muntu kitunga alutinintika kupuna ku Yelusalemu kuyenda ku Yeriko. Nuguila katia ya alegelanya, naliamulegilie nsao ayakue. nu kumukua nu kumuleka piipi watula nusu muki. ³¹Ku bahati kuhani kitunga aliutima ku nzila nyaso, kina numuona nukila luandi luingi. ³²Iyo iyo Mlawi gaa, kinanupika luandi luaso numuona nukila luandi luingi. ³³Lakini Msamaria umui, kinali wili musnzo, nukila paso kinaliwili muntu nuaso, nusukumua ku kinishungu. ³⁴Numuegela numutungula inkonko zakue, numukuya makuta ni divai kyanya yakue. Numunankilia kyanya ya nimuu yakue, nu kumutuala ku numba ya agenda nu kumuhudumila. ³⁵Lutondo nalilutiatile nusola dinali zibili, numupela mukola numba ya agenda nu kumuila, Muhudumile kyensi kya ziada nukitumila, nikakukulipa kinanikishoka. ³⁶Nui katia ya iaa natatu, ushiiga, ali jilani kumuakue mwne naluguile katia ya alegelanya?" ³⁷Mwalimu nutambula, Ingi uyo nulagilile kinishungu kumuakue." Yesu numuila, "lenda na utende yaso iyo iyo" ³⁸Inoo kinali ilii musinzo, nalingila kijiji kitunga, nu musungu umui lina lyakue Martha numukalibisha ku numba yakue. ³⁹Aliutite nu mununa nalimuitue Mariamu, nalukalile mu migulu yaki Shekulu nu kutegela lukani luakue. ⁴⁰Lakini Matha nuipela milimo mingii nya kuzpilia ndia. Nuenda kuaki Yesu, nu kutambula, "Shekulu, sikukela kina mununa wanewandeka nikituma ning'ene? Iyo muile wanzalilie." ⁴¹Lakini Shekulu numushokelia, "Martha, uyaga kyanya ya mantu mingi, ⁴²lakini ingi kintu kimui du kya muhimu. Mariamu usaguile nakizaa, na sikakikilegigua kupuna kumuakue."

Chapter 11

¹Naipunila tungo Yesu kinalimulompa luandi kitunga, umui wa amanigua akue numuila, "Shekulu, kumanie ishee kulompa kina Yohana naliwamanilie amanigua akue."²Yesu nuailaa, Kina mushalila, tambuli,Tata, lina lyako likuligue. utemi wako wize.³Ukupele u mukate witu wa kila ntando. ⁴Ukusamile milandu yitu, kina ishee nakukuasamila tulu nakukukosela. uleke kukutongela mumagemua."⁵Yesu nuailaa,"Itii wani kumuani ukitula nu musuamua, na ukakumuagana utiku, nu kumuila, Musuamua nazime mikate itatu. ⁶Kunsooko musuamua wane wanagana inono kupuna ku musinzo, ninene numugila lya kumuzipililia. ⁷Nu nduyo nuili mukati nushokelia, lekinagia, Mulsngo wakondi dindua, ni alisha anee, palumui ninene kuakondi gona mukitanda. Sika nishuma kuyuka nu kukupela uwee mikate. ⁸Nukumuila, japo sikuyuka nu kukumupela mikate kina musuamua wakue, kunsooko ya kuendelela kukumugongela bila nsoni, ukiyuka nu kukumupela ipande ingii ya mikate kuliganila nu uitaji wako.⁹Ninene gaa nukumuila, lompii, nininye mukipegua: dumii, nininye mukigia, kui hodi mukiduguilua. ¹⁰Kunsooko muntu nukulompa ukishingila, ni kila muntu nukuduma ukiligila, na kila muntu nukukua hodi, mulango ukidugulua kumuakue. ¹¹Itii tata kii miongoni mumiani, u muana wakue wamulompe nsii ukakumupela nzoka nadala yakue? ¹²Hau wamulompe giuukakumupela ngii badala yakue? ¹³Kululo, anga inyee namuadobu muizi kukuapela alish anii kinaugenda kiza, mbii sika kukilikila zigi u Tata wani nua kugulu kina ukakumupela Muau Muelu aso nakumulompa?"¹⁴Pembele, Yesu nutula kuakenela pepo, nu muntu nutite pepo ali bubu, naitula pepo kinanlumupuna, muntu nuaso nusuma kutmbula. Mulundo nakulilua zigi. ¹⁵Lakini antu naingi natambula, uyu ulegia mapepo ku Beelzebul, mukulu wa mapepo. ¹⁶Naingi namugema nu kumutaka walagiile miena kupuna kugulu. ¹⁷Lakini Yesu aliwalinga masigo mao nu kuailaa, "Kila utemi naukituanuka iktula ukiwa, ni numba nituanukile ikigua." ¹⁸Kina Shetani ukitula watuanuka, utemi wakue ukiyimika i? Kunsooko mutambula nipunia pepo ku Belzebuli ¹⁹Kina inee nipunia mapepo ku nzila kii? Kunsooko iyii, ioo ikakumulamula inyee. ²⁰Lakini, kina nipunia mapepo ku luala luaki Mukungile, iyogua utemi waki Mukungile wamuizila.²¹Muntu nitite ngulu nutite ni nsonga nilindila numba yakue, intu yakue yikakikala salama. ²²Lakini angawingililue nu muntu nutie ngulu kukilikila, Muntu uyo nutite ingulu ukakumulegelia insonga zakue, nu kukuzishola nsaozakue tulu. ²³Mwene nasika wi palumui ninene wili sia ninene, na mwene nasikuilingila palumui ninene uksaatiagia. ²⁴Pepo mushapu kinaukumupuna u muntu , ukuenda nu kuduma luandi kinatili ka mazi ili wasupiie. Kinakawatiulagia, ukutambula nikishoka kinmpunile. ²⁵Angawashoke nu kuyagana numba mpiagulue na ikalile iza. ²⁶Iyo ukuenda nu kuduma mapepo mupungati nadobu kukila mwene mukola nu kukualeta aze ikale luandi paso. Ni hali ya muntu nuaso yukutula mbii kukila kinali yili nkua yakuandia."²⁷Niupunila kina kinali utambula nkani zaso, musungu kitunga nuitunta lulii luakue kukilikila tulu ku mukutano wa antu nu kutambula" Nkembetue indaa nyukulelile ni mbelele nuzonkile" ²⁸Lakini mwene nutambula, akembetue ioo nakuigagia lukani luaki Mukungile nu kulitunza. ²⁹Tungo mulundo wa antu naikiilingila nu kuyongelka, Yesu nuandia kutambula" Kileli ikii ingi kileli kya udobu. Akuduma miena, na kutilii miena naikipega kukilikila ya miena iyo nyaki Yona. ³⁰Ndogolelio kina Yona nali miena ku antu aku Nnawi, ee nu muana waki Adamu kinaukitula miena ku kileli ikii³¹Malkia wa kutakama ukiyimika lutondo lua ulamuli ni antu aki kileli ikii nu kukualamula enee, kuani mwene alupunila ku mpelo nya nsii ili waze wategele hekima zaki Slomoni, ni ndipa ukoli mukulu kukila Solomoni. ³²Antu a Ninawi ikiyimika ku ulamuli palumui ni antu a kileli ikii lutondo lua ulamuli ikakukilamula, kuani ioo aliaungamile ku utanantia waki Yona, na laa, ipa ukoli namukulu kukila u Yona. ³³Kutilii Muntu wensi, nukakilagia ntala nu kumiika sehemu ya nsilili nitite kiiti nasikikigela hau nsilili ya kikapu, ila yukuakilagigua nu kuyikua kyanya ya kintuili kila muntu nukuingila wasuume kuyona uwelu. ³⁴Liso lyako ingi ntala ya mwili. Liso lyako anga libii basi mwili wako tulu ukitula mukiiti. ³⁵Kululo , mulae ili welu nawili mukati yani ulekiyikilua kiiti. ³⁶Iyo gua , kina mwili wako tulu ukoli ku welu, na kutilii sehemu nyiliimukiiti, iyogua mwili wako ukitula sawa ni ntala nyukuakila nu kupunia welu kumiani."³⁷Kina numala kutambula, Falisayo alumualikile walie ndia ku numba yakue, Yesu nduyo nuuingila mukati nu kutula palumui nindio. ³⁸Ni Mafalisayo nakulilua ku namna nali skukalile kuadia kilii ndia za mpindi. ³⁹Lakini Shekulu nuailaa, "inyee Mafalisayo mulagila kunzi ya ikombe ni bakuli, lakini mukati yani mujile tamaa nu udobu. ⁴⁰Inyee antu namuagila ulingii, Mbii mwene naluumbile kunzi sikali uumbile nu mukati gaa? ⁴¹Apeli atuka namili mukati, na mantu tulu mikitula safi kumiani. ⁴²Lakini ole wani Mafalisayo, kuani mupunia zaka ya munanaa nu mushisha na kila aina za nanii za mu kitanga. Lakini mualeka mantu ma haki nu kukumulogua Mukungile. Ingi muhimu kukilikila kutenda na ma haki nu kukumulogua Mukungile, bila kuleka kutenda nu maso namingi gaa. ⁴³Ole wani Mafalisayo kunsooko mualogue kukikala ku matengu ma nongela mu masinagogi nu kuugigua ku mpola za heshima ku soko, ⁴⁴Ole wani, kuani muimpiani ni ibiila naigila ka muntozo ni antu akugenda kyanya yakue bila kulinga."⁴⁵Mwalimu umui wa shalia za akaiyahudi numushokelia nu kumuila,

"Mwalumu, nukukitamula kyukukila gaa ishee." ⁴⁶Yesu nutambula, "ole wani a mwalimu a shalia! kuani mukuapela antu miligo mikulu nasikaishuma kukenka, walakini inyee sikamutona miligo nyaso sunga ku mui ya nzala zani." ⁴⁷Ole wani, kunsooko muzenga nu kuyika kijukijuki ku ibiila ya manabii' na naulagua na akuku anii. ⁴⁸Iyo inyee mushudila nu kukigombia ni milimo nalitumile a kuku anii, kunsooko tai aliaulague manabii na muznga kijukijuki ku ibiili yao. ⁴⁹Kunsooko nyaso gaa, hekima yaki Mukungile itambula 'Nikakumutumila manabii ni atumua ndio ikakumuagia nu kuaulaga akei aoo. ⁵⁰Kileli iki kikiwajibika ku migali ya manabii naliaulague kupunila kuyandia ku unkumbigulu, ⁵¹Kupuna migali yaki abeli hadi migali yaki Zakaria, Nali muulague pakati y mazabahu na yelu. eee, nukumuila inyee, kileli ikii kikiwajibika. ⁵²Ole wani alimu a shalia za kiyahudi, kunsooko muaso mpugulo muasola mpungulo za ulingi: ninyee akola muaso mpunglo za ulingi: Inyee akola sikamuingla, ni ndiio nasiilie kuingil amukuagilia." ⁵³Pembele yaki Yesu kulega paso, Andikii ni Mafalisayo nampupinga nu kukikunguma nunduyo kyanya ya mantu mingii. ⁵⁴naigema kumuguilia ku nkani zakue.

Chapter 12

¹Ku tungo liaso, ihumbi ingii ya antu naiilingila palumui, ngele ya kuandia kukitilata, nuandia kutambula ni amanigua akue kuandia," ihazali ni ngasho ya Mafalisayo na ingi ukinilii"²Na ikitula kutilii ka unkunku nawipisile na sikaikikunukulua, wala kintu nakipisue na sikakikikumazuka. ³Na lyensi nalimutambuile mu mukiiti, kikiigigua mu welu. Na mensi namutambula mua kutui mukati ya naitungue ikitanantigua kyanya ya mugamba wa numba.⁴Numuila asuaiane , mulekuapoka ioo nakuulaga mwili na nkangi agila kintu kyngi kya kutenda. ⁵Lakini nikakumulanga namukakumopoka. Mopoki uyo na pembele ya kutula waulaga, utite mamlaka ma kutaga kulungu lya moto. Iyo, nukumuila inyee mopoki nuaso.⁶Mbii shomolo atano sikaguligua ku salafi zibili? sunga iyo kutili umui wao nukiyigua ntongela zaki Mukungile. ⁷Lakini mumane kina, ntumbii za matue manii iyaligue. Mulekiyopoka. Innyee ingi mua thamani nkulu kukila shomolo naingii.⁸Nukumuila, wensi nukingomba inee ntongela ya antu, Muana waki Adamu ukakumugomba ntongela za malaika akai Mukungile. ⁹Lakini wensi nukinkana ntongela za antu nunduyo ukikanua ntongela ya Malaika aki Mukungile. ¹⁰Wensi nukitambula lukani lubii kyanya ya Muana waki Adamu, ukishamilua, lakini wensi nukakumukufulu Muau Muelu, sikukishamilua.¹¹Kinaikakumutuala ntongela ya akkulu a masinagogi, atawala, ni natite mamlaka, mullekiypoka kyanya na namna ya kutambula kukitetea hau yani namukitambula, ¹²Kunsooko Muau Muelu ukakumuamnia namna kinamukitambula ku tungo lyaso."¹³Muntu mui kuilingilo numuila, "Mwalimu, muilee mununa wane wanomuele sehemu ya usalii wane." ¹⁴Yesu numushokelia , wani numbikile kutula mulamuli na mupatanisha katia yani? ¹⁵Papo nuailaa, igilii ni kila namna ya nsula, kunsooko upanga wa muntu ukutilii ku wingi wa intu nutite."¹⁶Yesu nuailaa mpiani, nutambula, Mugunda wa muntu umui mugoli alililelie zigi, ¹⁷na nuikolia mukati yakue, nutambula, nikitendai kuani numugila luandi pa kuika malelua manee? ¹⁸Nutambula, nikitenda itii. Nikiuna masagi mane namanino nu kuzenga nikulu, nu kuyika malelua manee tulu ni intu nayingi. ¹⁹Nikakumiila nafisi yane, "Nafisi, wiikilagia akiba ya intu ingii ku miaka mingi. Supia, ulie, ukope na wilolie. ²⁰Lakini Mukungile numuila, uwee muntu umupumbavu, utiku wa natende asiilie nkolo yako kupuna kumuako, ni intu tulu nuizipilile ikitula ya kwani? ²¹Iyo kinaikitula ku kila muntu nukiiikilia nsao na sika kukizipilia kunsooko yaki Shekulu."²²Yesu nuailaa amanigua akue, Kululo nukumuila muleshupa kyanya ya ukalii wani__ yakina mukilia yani hau miili yani __ ya kina kijala yani ²³Kunsooko ukalii ingi kukilikila india, nu mwili kukikila ijalo.²⁴Laii noni za kukyanya, sikalima wala kuyimbula. Agilaa kyumba wala shagi lya kutunzila, lakini Tata wani ukualisagia. Inye sika bola kukila inoni! ²⁵Iti nui katia yani na angawiagie ukishuma kuyongelia zila mui ku ukalii wakue? ²⁶Anga iyo sikamushuma kutenda kintu kyaso kinino kitontu kua niki gua kuyangaikila maso namingii?²⁷Lai maua_ namimea. Sikamikituma mulimo wala sikamishokota. Lakini nukumuila, sunga Suleimani ku utukufu wakue tulu sikaijalua kina mui ya igaa, ²⁸Kina Mukungile ukumajalagia izaa masanzi ma kumbuga, ni nantende makoli, nu mudau mitagua ku moto. Mbii si kukila ukumujalia inyee? inyee mua usuili ukei! ²⁹Mulekekiagia kyanya ya kina mukilia yani hau mukikopa yani, wala mulekitula nishupo. ³⁰Kunsooko Mataifa tulu ma unkumbigulu makuagila mabo mao. nu Tata wani ulingile ya kina musiilie maso.³¹Lakini dumii utemi wakue kuandia, ni maso namingi mukiyongeligua, ³²mulekiypoka, inyee dale nino, kunsooko Tata wani ulumbilia kukumupela inyee utemi waso.³³Gulii nsao zani na mukamuapele iatuka, mutendelie mipuko nasikayukusililagua__ kilindo kya kugulu nasikakyupela, sehemu iii sikaikiyegela wala nondo sikishuma kuyonona. ³⁴Kunsooko kinakikoli kilindo, papo ni nkolo yako kinakaikoli.³⁵Ntila zani ndip ntungue nu mukanda, ni ntala zani zihakikisigue kina zendeleila kuyakila, ³⁶na mutule kina antu namulailile U shekulu wao kupuna ku sikunkulu nya wingaa, ili kina waze nu kuku hodi, ikishuma kukumuduguila mulango ku wangu.³⁷Akembetue itumii io, u Shekulu nukakiagana akoli alaile. Taii ukitunga ntiila yakue ndipu nu mukanda, nkangi ukakikalanshia pansu ku ndia, na nkangi kukiahudumila. ³⁸Kina Shekulu ukiiza ku zamu ya kabili nya ulindili wa utiku, hau sunga zamu nya katatu nya ulindili wa utiku, nu kukuagana akoli akondaa, ikitula ingi heli kua itumii aso.³⁹Kukilikila maso, mumane ilii, kina shekulu mukola numba angaliulingile matungo u mwii ujile, sikalujigomba numba yakue iunue. ⁴⁰tulii muakondaa gaa kuani skamulingile tungo kii muana waki Adamu ukishoka.⁴¹Petelo nutambula, "Shekulu, ukukuila ishee akoli mpiani iyii, hau ukumuila kila muntu? ⁴²Shekulu numuila, "itii wani musese musuili hau nutite hekima u Shekulu wakue ukakumuika kyanya ya itumii naingii, ili wagaile ndia zao ku tungo sawa? ⁴³Mukembetue muitumi nuaso, u Shekulu wakue angawaze ukakumuagana utenda igoo namulagiligue. ⁴⁴Tai nukumuila inyee ya kina ukakumuika kyanya ya nsao zakue tulu.⁴⁵Lakini Muitumi uyo watambule mumoo wakue, "shekulu wane utinia kushoka: iyo wandie kukuakua itumi ioo a kigosha ni aki sungu, nkangi wandie kulia, kukopa nukugala, ⁴⁶shekulu wakue uyo muitumi ukiiza mu lutondo nasikutegamilile ni tungo naikulingile, nunduyo ukakumutema ipande ipande nu kumuika ku sehemu palumui nina sikaasuili"⁴⁷Muitumi nuizi ulowa waki shekulu wakue nunduyo sikawizipilie wala sikanutenda sawasawa nu

ulowa wakue, ukikua iboko ingii. ⁴⁸Lakini muitumii nasikawizi ulowa waki shekulu wakue, lakini nutenda namijiile azabu, ukikua iboko ikei. kunsooko mwene namupegue ingii, ingi yukuddagigua kupun akumuakue, nu mwene namusuilue ku wingi, kumuakue ikidaigua ingii kukilikila. ⁴⁹Nizile kuyakilia moto munkumbigulu, nitamani iwakondaa kyakila, ⁵⁰Lakini ntite ubatizo na anikibatizua, na ntite ukia mpaka kinaukikamilika! ⁵¹Mbi mushiga kina naza kuleta amani munkumbigulu? ata, Nukumuila, badala yakue ndetile mutuanuko. ⁵²Kupuna inoo nu kuyendelela ikitula ni antu atano ku numba mui atuanukile, na atatu ikitula sia ni nabili, ni nabili ikitula sia ni natatu. ⁵³Ikituanuka, tata ukitula sia nu muana wakue, numuana wakue ukitula sia nu tata wakue, mau ukitula sia nu munanso wakue, nu munanso ukitula sia nu mau wakue, mukui na musungu ukitula sia nu muki wakue nunduyo mukui ukitula sia na mau mkwe wakue. ⁵⁴Yesu nutula ukialilaa makutano gaa, "Nkua kinamuaona malunde mipunila kumweli, mutambula matungo ma mbula mazaa: na iyo naitula, ⁵⁵Ni nzega nya kutakama angikunke, mutambula, ikitula nu upiu utaki, na iyo naitula. ⁵⁶Inyee akinili, musumile ktafasili muonekano wa nsii ni kyanya, lakini itulai sikamushuma kutafasili tungo nalikoli? ⁵⁷Niki kila umui wani walekipambanula nalia tai kumuakue kukulitenda tungo angali utite lyoma lya kutenda yaso? ⁵⁸Ndogolelio angauende nu mutakia wako ntongela yaki mulamuli, ikamatikie kukilinga nu mutakia wako kinakili mukoli munzila walekiza kukutuala kuaki mulamuli, nu mulamuli wakutuale kuaki ofisa wakutage mugeleza.

⁵⁹Nukukuila, sukukupuna kuaso hadi walipa mpaka isenti nya mpelo.

Chapter 13

¹Ku tungo lilo lilo, alikaoli antu akei nalimuilile kyanya ya Agalilaya u Pilato aliwaulagile nu kushanga migali yao ni sadaka zao. ²Yesu nushokelia nu kuailaa, "Mbii mugelila kina Agalilaya aso aliatite milandu kukila Agaliaya naingii tulu ndodolelio akugua namabii maso? ³Ata, nukumuila, lakini kinamulekiuyngama, nininye mukilimansiila iyo iyo. ⁴Hau antu ioo kumi na munana ku Siloamu u munala naliuguile nu kuaulaga, mushiga ioo aliatite milandu kukila antu naingii ku Yelusalemu? ⁵Ata, inee nitambula, lakini kina mulekiyungama inye tulu gaa mukilimansiila. ⁶Yesu nuailaa mpiani iyii, "Muntu umui alutite ikota pandilue ku mugunda wakue na nuenda kuduma nakili kukyanya yakue lakini sikanukuga. ⁷Numuila muntunza kitanga, Laa, ku miaka itatu nazaa nu kugema kuduma nkali mukota ilii lakini sikanakuga. liteme. Kua niki ulete wononi wa nsii? ⁸Mutunza kitanga nushokelia nu kutambula, ' lileke mwaka uu ili niligingile nukuyikila mbolea kyanya yakue. ⁹Kina likilelaa nkali mwaka naujile, ingi iza: lakini kina sikalikilela, uuliteme. ¹⁰Inoo Yesu ali umania ku mui ya masinagogi tungo lya Sabato. ¹¹Laa, alukoli mau mui na ku miaka kumi na munana alikulanutite nkolomshapu wa uneketu, na mwene aliwikunzile na mugila usumi nkankana wa kuimika. ¹²Yesu kinanumuona, numuita, numuila, "Mau, waikagua hulu kupuan ku uneketu wako." ¹³Nuikaa mikono yakue kyanya yakue, na nkua mwili wakue nuigolola numululiau Mukungile. ¹⁴Lakini mukulu wa sinagogi nutakaa kunsooko Yesu aliumukamilie utondo lua Sabato. Iyo mutawala nshokelia nuaila makutano, "zikoli ntongo mutandatu za lazima kukitna milimo. Nzui kugunua gua, sika ku lutondo lua Sabato. ¹⁵Shekulu numushokelia nu kutambula, "akinili! Kutilii kila numui wani kutungula ndogui hau ng'ombe kuuna mumpongolo nu kukumitungela kukumutuala kukopa lutondo lua Sabato? ¹⁶Iyo gaa munanso waki Abrahamu, u shetani umutungile ku miaka kumi na munana, mbi sikaliyumjipile kitungo kyakue kilekitungulua lutondo lua Sabato?" ¹⁷Kinalutambula nkani zaso, ioo tulu naliampingile naona nsoni, bali makutano tulu a iiaa nalumbila kunsooko ya mantu ma kitembo nalutendile. ¹⁸Yesu nutambula, " Utemi wa kugulu wimpianile ni yani na nsuumile kuuliganilia ni yani? ¹⁹Ingi kina mbeu ya haladari naliuimilile muntu umui nu kumipandila mumugunda wakue, na nikula nitula kota kulu, ni noni za kugulu nazizenga itiii yao ku matambi makue. ²⁰Kanki nutambula, "Nuumpianie ni yani utemi waki Mukungile? ²¹Ingi kina ngasho u musungu aliusolile nu kushangia ku ipimo itatu ya utuu sunga naukumukaa. ²²Yesu aligendelile kila muji ni kijiji munzila nuukilile ku Yelusalemu nu kukuamania. ²³Muntu mui nukolia, "Shekulu, ingi antu akei du naikigunua?" Iyo nuailaa, ²⁴Ikamatikie kuingila kua kukilila mulango nauniginigi, kunsooko ingii ikigema na sikaikishuma kuingila. ²⁵Nkua pembele ya mutawala wa numba kuyimika nu kudinda mulango, iyogua mukiyimika kunzi nu kukua ihodi pa mulango nu kutambula, Shekulu, Shekulu, kuduguile mwene ukishokelia, sikanumuizi inye wala kinamupunile. ²⁶Papo mukitambula, Alikulile nu kukopa ntongela yako nu uwee alumanilie ku mitaa yitu." ²⁷Lakini mwene ukakumushokelia, nukumuila, sikanumuizi kinamupunile, legii kumuane, inye atenda madobu. ²⁸Ikakiloli ni kililo nu kushia mino tungo kinamukauaona Abrahamu, Isaka, Yoakob, ni manabii tulu ku utemi waki Mukungile, lakini inye akola muatagagua kunzii. ²⁹Ikipika kupuna ku kilima, mweli, sukuma, ni takama, nu kushupia pa meza ya ndia za mpindii ku utemi waki Mukungile. ³⁰Ningile ilii, wa mpelo ingi a kuandia na a kuandia ukitula wa mpelo. ³¹Tungo kupii pembele, akei ya Mafalisayo naaza nu kumuila, " lenda na lega ipa kunsooko herod usiilie kukuulaga." ³²Yesu nutambula, "Lendi mumuile uyo mulula, Laa, nukuinga pepo nu kutenda ukamia ntende nu mudau, nu lutondo lua katatu nikitimilia lengo lyane. ³³Ku hali yensi ingi muhimu kunsooko yane kuyendelela ntende, mudau, nu lutondo nalilutiatile, ku iyo sikaigombeka kukumuulaga nabii kulii ni Yelusalemu. ³⁴Yelusalemu, Yelusalemu, wani kumuulaga manabii nu kukumukua mague mague ioo natumue kumiani. Nkua zinga nsiiye kukumulingila alisha anii kina iyo nkuku nyukuingila makinda makue pansu ya mbaa zakue, lakini sikalimusiilie ilii. ³⁵Laa, numba yako yagumanilagigua. Ninene nukumuila, sikamushuma kumona sunga kinamukitambula 'Mkembetue nuaso nujile ku lina lyaki Shekulu."

Chapter 14

¹Naipunila lutondo lua Sabato, kinali ulongolile kukaa kuaki umui wa atongelii a mafarisayo kulia mukate, nindio ali akumushunguza kua piipi. ²Laa, paso ntongela yakue ali muntu na uyagigua nu uimba. ³Yesu nukolia Ataalamu ku shalia ya ayahudi ni Mafarisayo." Mbii, ingi halali kumukamia lutondo lua Sabato,hau sikaiyo?"⁴Lakini ioo aliidu, kululo Yesu numuamba, numukamia nu kumugombia wende iyakue. ⁵Nunduyo nuailaa, "iti wani katia yani nutite mulisha hau ng'ombe uguila muluzi lutondo lua Sabato sikaukakumuluta kunzi nkua mui?" ⁶Ioo aliagila nu usumii wa kupunia shokelio ku mantu igaa.⁷Tungo Yesu kinanugundula namna ioo nalialikue kina asaguile matengu ma heshima, nuailaa mpiani, nukuailaa ⁸"Tungo kinamuyalikua nu muntu muwinga, ulekekikala pa lyoma lya heshima, kunsooko ishumiklie mualikue muntu nua kuheshimiwakukila uwee, ⁹Tungo muntu namualikile inyee abili angawapike, ukakukuila uwee, "mulegele muntu uyu lyoma lyako." na nkangi ku nsoni ukiyandia kushola lyoma lya mpelo.¹⁰Lakini uwee angawalikue, lenda wikale luandi lya mpelo, ili tungo uyo nukualikile angawaze,asume kukuila uwee, Musua mua, lenda ntongela kukila." papo ukitula waheshimika ntongela ya tulu naikalansile palumui nunduwe pa meza. ¹¹Kundogolelio kila nukinankilagia ukitimigua, nu mwene nukitimagia ukinankiligua. ¹²Yesu gaa numuila muntu nalumualikile, 'Kinupunia ndia za munsu hau za mpindi, ulekekuaalika asuaiaa ako hau antua ako hau ajamaa ako hau ajilani ako nagoli, ili kina ioo alekiza kualika uwee uligie malipo. ¹³Badala yakue, kintenda sikunkulu, anee atuka, alema, anakitele ni apoku, ¹⁴nu nduwe ukikembetua, kunsooko sikaasumile kukulipa. kundogolelio ukilipua ku wiukii wa natite haki."¹⁵Tungo umui wa io naliikalansile mu meza palumui nu Yesu kinanuigia maso, nunduyo numuila, "Mukembetue uyo nukilia mukate ku utemi waki Mukungile! " ¹⁶Lakini Yesu numuila, "Muntu mui aluzipilile sikunkulu nkulu, nuanaa antu ingii. ¹⁷Tungo sikunkulu kinali yakondaa, numutma muitumi wakue kukuaila ioo nalianue, nzui, kunsooko intu tulu yakondaa kuyikue. ¹⁸Tulu, naandia kulompa lazi, wa kuandia numuila muitumi, 'Nagulaa mugunda, lazima nende kuulaa, nsamile.' Nu muua nutambula, ¹⁹"Nagulaa ng'ombe, ni nene nunji kukuzigema. nsamile.' ²⁰Nu muntu muua nutambula, 'Natola musungu, kululo sikanishuma kuiza."²¹Muitumi nushoka nu kukumila shekulu wakue mantu maso. Uyo mukola kaa nuipilua numuila muitumi wakue, 'lenda wangu mu mitaa nu mu mapanda ma muji walete ipa atuka, alema,apoku, ni alemavu." ²²Muitumi nutambula, Shekulu,maso nulagilie makonditendka, na sunga inoo kili likolii lyoma.²³Shekulu numuila muitumi, Lenda ku nzila nankulu nu mumapanda na wakankanike antu ingile, ili numba yane iujle. ²⁴Kundogolelio nukumuila, ku ioo naanue akuandia kutilii nukitoma sikunkulu yane.²⁵Inoo mulundo ukulu nalialonguile palumui nunduyo, nunduyo nupiluka nu kuailaa, ²⁶Kina muntu waze kumuane nunduyo sikumuipulue u tata wakue, mau wakue. musungu wakue, alisha akue, antua, akue agosh ani asungu_ iyo, na sunga ukalii wakue gaa_ sikusumile kutula mumanigua wane. ²⁷Muntu angawalekuusola musalaba wakue nu kuiza kunuma yane sikushuma kutula mumanigua wane. ²⁸Ndogolelio itii wani katia yani, utite nsula kuzenga munala sikaukakikala kuandia wakadilie galama ku aalio kina utite ikio nukisiilie ili kukaminkilia lyaso? ²⁹Iiaa, pembele ya kuika musingi nu kulemua kumala, tulu naonie ikyandia kukumumela, ³⁰naitambula, Muntu uyu alwandilie kuzenga, nutla mugila ngulu za kumala. ³¹Hau mutemi kii, alusiilie kuyenda kikua nu mutemi muua ku mbita, na sikukakikala pansii kuandia nu kushola ushauili kuhusu kina ukishuma, palumui ni antu ihumbi kukikua nu mutemi muua nupolokila kyanya yakue na antu ihumbi makumi? ³²Na kina sikaiyo, tungo jeshi lya mashaliti ma amani. ³³Kululo gua, wensi katia yani na sikukileka tulu nuitite, sikaishuma kutula mumanigua. ³⁴Mulenge ingi uzaa, lakini anga mulenge ilimilie unonu wakue. namna kii isumile kutula mulenge kanki? ³⁵Ngila ka matumizi ku ulongoo hau sunga ku mbolea. ukutagua kulii. Mwene nutite akutui akuigia, nuigie."

Chapter 15

¹Iyo atoza ushulu tulu ninaingi natite milandu naaza kuaki yesu nu kumutegela. ²Mafalisayo tulu ni andikii nainagana naitambula, Muntu uyu ukuakalibisagia naite milandu na sunga kulia nindio. ³Yesu nutambula mpiani iyii kumiao, nutambula ⁴Wani kumiani, kina utite nkoloo gana limui na angawalimilue ni mui yao, sikaukakialeka ioo makumi kenda mushaka, na wend kumuduma iyo nilimilile hadi wamikuge? ⁵Nunduyo kinawamuligie ukumuika kumaiega makue nu kulumbilia. ⁶Kinawapika mu numba, ukuaita asuaia akue ni ajilani akue nuailaa lumbii palumui ni ninene, kunsooko namiligagia nkoloo yane naliyalimila. ⁷nukumuila iyo iyo, iktula nu ulumbi kugulu kunsooko uya muna milandu mui nuyungama, kukila ya natite haki makumi kenda na agila ka haja ya kuungama ⁸Hau ukoli musungu kii nutite salafu kumi za mpia, angawalimilie salafu mui, sikukiyakilia ntala nu kupiagula numba na kuduma ku bidii mpaka kinaukakumiligia? ⁹Na kinawamione ukuaita asuaia akue nia jilani akue nuailaa lumbii palumui ninene, kunsooko namikuga kanki salafu yane nalinamilimilagia. ¹⁰Sunga iyo nukumuila ukoli ulumbi ntongela ya malaika waki Mukungile kunsooko ya muna milandu mui nukuungama. ¹¹Nu Yesu nutambula, "Muntu mui alutite alisha abili ¹²uyo namunino numuila tata wakue, Tata mpele sehemu ya nsao nanijipiile kushala. Iyo nutuanula nsao zakue katia yao. ¹³Ntongo sika ningi uyo namunino nuilingila tulu nuishalile nuenda nsii ya kulii, nu kuaso nusapatila mpia zakue, kua kugula intu nasika wishilile, nu kushapatilia mpia zakue ku anasa. ¹⁴Nunduyo kinali wakonda kutmila tulu nzala nkulu nyingila insii iyo nunduyo nuandia kutula ku uitaji. ¹⁵Nuenda nu kuyajili mukola mu mui wa laia w ansii nyaso, nunduyo numutuala ku mugunda wakue kulisha nguluma. ¹⁶Na nutula utamani kukiuta ku makulu nazilile nguluma kunsooko kutilii muntu numupiile kintu kyensi waligie kulia. ¹⁷Ila muana namunino kinaambila mumoo wakue, nutambula ingi itumii angaa aki tata wane atite ndia ningi kya kutosha ni nene nkoli ipaa, nikia na nzala! ¹⁸Nikilega nu kuyenda kuaki tata wane, nu kukumuila, " Tata wane, nukukumuila, "Tata nakosaa kyanya yi gulu ni ntongela ya miso mako. ¹⁹Sikanijipiile kiyitua muana wako kanki: ntende kina umui wa itumi ako. ²⁰Papo nulega kuyenda kuaki tata wakue. Kinali kili wili kuli tata wakue numuona numuonela kinishungu nuenda mulugu nu kukumukumbatila nu kumusuna. ²¹Uyo muana numuila, 'tata nakosaa kyanya ya gulu nintongela ya miso mako sikanijipiile kuyitua muana wako. ²²Uyo tata nuaila itumii akue, leti wangu kijalo na bola mumujalie muikili ni pete muluala ni ilatu ku migulu. ²³Nkangi mileti muana ng'ombe uyo namuginu mumisinze kulie kulumbe. ²⁴Kunsooko muana wane aliwakia nunduyo mupanga. Aliwalimila nunduyo wigwla nandia kukilowa. ²⁵Iyogua uyo muana namukulu aliwili ku mugunda. Kinaliupolokile nu kumiegela inumba nuigia nduli za mimbo ni misigo. ²⁶Nuita muitumi mui numukolia mantu igaa ndogolelio yakue yani? ²⁷Muitumi numuila munino wako waza nu tata wako wamusinzila mwana ng'ombe namuginu kunsooko washoka salama. ²⁸Muana mukulu nuipilua nusiita kuingila mukati nu tta wakue nupua kunzi kumupepia. ²⁹Ila numushokelia tata wakue nutambula,, Laa inee nakutumikile miaka mingi, wala kili nkose amli yako, lakini sikumpiile muana mbuli, ili nsuume kukiloelia ni asuaia ane. ³⁰Lakini kinawaza uyu muana wako nusapatilie nsao zako tulu palumui ni akahaba wamusinzila muana ng'ombe namuginu. ³¹Tata numuila, Muana wane, uwee wi palumui ninene ntongo tulu naiitite ingi yako. ³²Ila ali iza kumuitu kutenda sikunkulu nu kulumba, uyu muntua wako aliwakia, na inoo mupangaa: aliwalimila nunduyo wigela."

Chapter 16

¹Yesu nuailaa kanki amanigua akue, "Alukoli muntu mui mugoli alutite nu meneja, na alimuilue kina meneja uyu ushapatilia nsao zakue. ²Iyo mugoli numuita, numuila, "Itii yani iyii naniigia kyanya yako? Punia yalio lya umeneja wako, kunsooko sikushuma kutula meneja kanki. ³Meneja uyo nutambula mu moo, Ntende mbii, ndogolelio shekulu wane undegelia mulimo wane wa umeneja? Numugila ngulu za kulima, nu kulompa niona nsoni. ⁴Ningile nanikitenda ili kinanikilegigua ku mulimo wane wa uwakili antu ankalibishe munumba zao. ⁵Iyo wakili nuaita adeni akue kila mui numuila wa kuandia, udaigua ngele zinga nu shekulu wako? ⁶Nutambula ipimo gana limui ya makuta numuila sola hati yako ikalanse wangu andika makumi matano. ⁷Nkangi numuila muua nunduwe udaigua ngele kii? nutambula ipimo gana limui ya utuu wa ngano. Numuila sola hati yako andika makumi munana. ⁸Uyo shekulu numusifu u mneja zalimu ku iyo, naliumatendile ku alaila. Kunsooko alisha a unkumbigulu uu ulaila wingi na ukushugulka ku usuguu ni antu a upande wao kukila naili alisha a welu. ⁹Ninene nukumuila itendelie asuaia ku nsao za uzalimu ili kinayulikana akalibishe ku ukalii wa kalii na kalii. ¹⁰Namusuili ku ninino zigi kulaa musuili ku nkulu gaa. ni nazalimu ku ninino kulaa zalimu ku nikulu gaa. ¹¹Kina inyee sikalimuasuili ku nsao za uzalimu iti wani nukakumusuilua ku nsao za kuluku? ¹²Ni kina sikali muasuili kua kutumila nsao za muntu wingii itii wani nukakumupelela na yani akola? ¹³Kutuli muitumi nukusuuma kutumikila ahakulu abili, kundogolelio ukakumusukilua mui nu kumuolgua muua, aman ukikamantana nu uyu nukumumela uyu. Sikamushuma kumutumukila u Mukungile ni nsao. ¹⁴Basi Mafalisayo, nalialogue mpia naigia igaa tulu na namulela. ¹⁵Na nualilaa, "Inyee ninye namukidai haki ntongela ya ana antu, lakini Mukungile uilingila imioo yani. Kunsooko nalyukuaganile kula yipilo ntongela zaki Mukungile. ¹⁶Shalia na manabii alikoli mpaka Yohana kinanuiza. Kupuna tungo lilo, mpola nziza za utemi waki Mukungile ukutanantagigua, na kila muntu ukugema kulingila ku ngulu. ¹⁷Lakini ingi itontu ku gulu ni nsii ilege kukila sunga helufi mui nya shalia iulikane. ¹⁸Kila nukumuleka musungu nu kutola musungu wingii uzini, nunduyo nukumutoola mwene namulekue nu mugosha uzini. ¹⁹Alukoli nu muntu mui ngoli nalujalile ntila za langi ya zambalau ni kitani safi na aliulmbilia kila ntondo ugoli wakue ukulu. ²⁰Nu mutuka lina lyakue Lazalo alimuikue ku nkilii pamuakue, na utite nkonko. ²¹Nunduyo ali utamani kukikutigua ku makombo namaguile pa meza yaki mugoli uyo sunga mbua naziza nazumulampa inkonko zakue. ²²Naitula uyo mutuka alukiile na nusolua ni malaika mpaka kukikua kyaki Iblahimu. mugoli uyo nunduyo nukia nuikua. ²³Na uko kuzimu kinaliwili ku luago nunansula miso makue numuona Iblahimu kua kulii nu Lazalo mu kikua kyakue. ²⁴Nulila nutambula, "Tata Iblahimu, monele kinishungu umutume u Lazalo watone nsonge ya luala luakue mu mazi, waluloye lulimi luane: kunsooko niyagigua ku moto uu. ²⁵Lakini Iblahimu nutambula, Muana wane ijukeya kina ku ukalii wako alusingile mantu mako maza, nu Lazalo iyo aliuligile namabii. Ila inoo ukoli ipa upoleligua nu nduwe uyalaligua. ²⁶Na kukilila maso, iyikue kombo kulu nalyipu katia yitu, ili ioo nasiilie kupuna kunu kuyenda kumiani alekishuma wala antu a kumiani alekiuputa kuiza kumuitu. ²⁷Mugoli nuaso nutambula, 'Nukukulompa Tata Iblahimu, kina umutume ku numba kuaki tata wane ²⁸kunsooko ntite antua atano ili walange, ku woa kina wao gaa ikiiza luandi ipa pa luago. ²⁹Lakini Iblahimu nutambula, wanao Musa ni manabii. Aleke ategele enee. ³⁰Mgoli uyo nutambula, ata, Tata Iblahimu, lakini kina angawaagane muntu nukupuna kua akii ikiyungama. ³¹Lakini Iblahimu numuila, kinalekekuaigia u Musa ni manabii sikaikishisikiligua sunga muntu angawiuke kua akii.

Chapter 17

¹Yesu nuaila amanigua akue, mantu namakusakagia antu atende milandu magila ka budi kupunila, Lakini ole wakue muntu nushakia ! ²Alijile heri kina muntu uyo aliwamutungile gue luto lya kushela munkingo nu kutagua mu nanza, kukila kumutenda umui wa iaa nanino atende milandu. ³Ilindii. kina muntua wako wakukosele mulange, nunduyo angawaungame musamile. ⁴Kina wakukosele nkua mupungati ku lutondo lumui na nkua mupungati ku lutondo lumui waze kumuako utambula, niyungama, musamile!"⁵Atumua akue namuila Shekulu, kongelie usuili witu." ⁶Shekulu nutambula,"kina angalumutite usuili kina mpeke ya haladali, alimujishuma kukuliila kota ilii lya mukuyu, kulika na wendilia mu nanza, nundo aliujilekumtegela.⁷Lakini wani miongoni muitu, nutite muitumi nulima mugunda hau nudima nkoloo, ukakumuila kinushokile ku mungunda, Nzuu wangu n akalansa ulie ndia? ⁸Mbii sikamukamuila, Nzipilie ndia ndie, na itunge mukanda na untumikile mpaka kinanikamala kulia nu kukopa. Pembele ya paso ukilia nu kukopa?⁹Sunga musongelii muitumi nuaso kunsooko watimilia igoo namaamlisigue? ¹⁰Iyo iyo nininye angakondie kutenda namualagiligie tambuli Ishee du kuitumi nasikakujipiile kuatenda du igoo nakujipiile kutenda. ¹¹Naipunila kina kina wili musinzo kuyenda ku Yelusalemu, nukila mu mumpakawa Samaria ni Galilaya. ¹²Kinauingila mu kijiji kimui, uko nutagana ni antu kumi aliatite nu ukoma. Naimika kulii ¹³naitunta nduli natambula "Yesu, Shekulu kuonele kinshungu."¹⁴Kina nuaona nuaila, "Lendi mulagiile kua maakuhani." nindio kinali alonguile naelaa. ¹⁵Mui wao kinanuona kina wakamagia, nushoka ku lulii lukulu nukumukulia Mukungile. ¹⁶Nutungamia maluu mu migulu muaki Yesu numusongelia. Mwene ali msamaria. ¹⁷Yesu nushokelia, nutambula, "Mbii sikanaela tulu kumi? ilii pii ioo naingii kendaa? ¹⁸Kutalii sunga mui nalugiile kushoka ili kumusongelia Mukungile, ila mugenda wayu? ¹⁹Numuila, "Ukaa na wende iyako usuili wako wakukamia."²⁰Kinanukoligua ni mafalisayo utemi waki Mukungile ukiiza nali, Yesu nuashokelia nutambula, "Utemi waki Mukungile sika kintu nakisumuile kukigela. ²¹Wala antu sikaiktambula, Laa ipa! hau, Laa uko! ku ndogoleio utemu waki Mukungile ukoli mukati yani."²²Yesu nuailaa amanigua akue, Tungo likipika na mukitamani kuyona mui ya lutondo luaki Muana waki Adamu, lakin sikamukimona. ²³Ikakumuila, Laa, uko! Laa ipa! ' Lakini mulekiyenda kulaa, wala kukuatita, ²⁴kina umeme wa nkua naukumilika ku kyanaya kuyandia upande umui hadi uua. Iyo sunga Muana waki Adamu ukitula iyo ku lutondo luakue.²⁵Lakini kuandia yikakumujipila kuyaga ku mantu mingii na kushitua ni kileli ikii. ²⁶Kina yilii ntondo zaki Nuhu, iyo kinaikitula ku ntondo yaki Muana waki Adamu. ²⁷Nalia,nakopa, naitola nu kutolua mpaka lutondo ulo u Nuhu kinanuingila mu safina ni kinuenue nakyiza nu kukualimansilia tulu.²⁸Iyo aliyili ku ntondo zaki Lutu, nalia,kukopa, naigula nu kugulia, kulima nu aliazengile. ²⁹Lakini lutondo ulo Lutu kinanulega ku Ssodoma , nikua mbula ya moto ni kibilit kupuna kugulu nyalimansilia tulu.³⁰Iyo kinaikitula lutondo luaso luaki Muana waki Adamu kinaukikunukulua. ³¹Lutondo luaso, uleke kumugombia nuili kukyanya yanumba watime kushola intu yakue mukati ya numba. Na uleke kumugombia nuili ku mugunda kushoka kukaa.³²Mujuke musungu waki Lutu. ³³Wensi nugema kukumaguna ukalii wakue ukakuulimila, lakini wensi nukakuulimilia ukalii wakue ukakuuguna. ³⁴Nukukuila, utiku waso ikitula ni antu abili ku kitanda kimui. umui ukisholua, nu muua ukilekua. ³⁵Ikitula ni asungu abili ishia musembe palumui, umui ukisholua na muua ukilekua."³⁷Namukolia, "pii, Mukungile?" Nuailaa, "ipo kinawili muzoga, papo nzia zukiilingila kua palumui."

Chapter 18

¹Nkangi nuaila mpiani ya namna nayajipiile kulompa daima, na alekikata tamaa. ²nutambula, 'alukoli nu mulamuli ku muji kitunga, na sikali umopokile Mukungile nu sikali amuheshimile antu. ³Alukoli mujane ku jiji liaso, nunduyo alumuaganile nkua ningi, Nalilie kuligia haki zidi ya mupingi wane ⁴Ku tungo lipuu sikali wili tayali kukumualilia lakini pembele ya tungo nutambula mu moo wakue, ⁵ila inee sikanukumopoka Mukungile hau kuheshimu muntu, lakini ku iyo uyu mujane unjuga nikamualila kuligia haki yakue, ili walekizi nkatalia kunizila nkua ku nkua. ⁶Nkangi Shekulu, Tegelaa kinalutambuile unuasoo mulamuli zalimu. ⁷Mbii Mukungu gaa sikukleta haki kua ateulua akue na kumulilia munsu nu utiku? mbii mwene sika ukitunga muiumatalia kumuao? ⁸Nukumuiila kina uleta haki kumua wangu. Lakini tungo Muana waki Adamu kinaukiiza mbii, ukiyagana usuili munkumbigulu? ⁹Papo nuailaa mpiana iyi kua akei a antu nakiona akola kina atite haki nu kukuamela antu iaa, ¹⁰Antu abili nanankila kuyenda ku hekalu kushalilia mui Mfaliso umuua mutoza ushulu. ¹¹Faliso nuimika nulompa mantu igaa kyanya yakue mukola, 'Mukungile, nukusongile ku iyo inee sika kina antu naingii na alegelanya, antu masika adilifu, akosi, hau kina uyu mtoza ushulu. ¹²Nukufunga nkua zibili kila juma. Nipunia zaka ku maligio tulu naniligia. ¹³Lakini uyo mtoza ushulu, nuimika kulii, bila sikanusuma sunga kunansula miso makue kugulu, nukua kikua kyakue nutambula, Mukungile, nsamile inee ntite milandu. ¹⁴Nukumuilaa, muntu uyu nushoka nutula waalagigua haki kukila muua uyo, kunsooko kila nukunansula ukitimigua, lakini kila muntu nukitimagia ukinansulua. ¹⁵Antu namuletela alisha aoo atakata, ili wasume kuatona, lakini amanigua akue kinanaona maso, naakolia. ¹⁶Lakini Yesu nuaita kumuakue nutambula, Aleki alisha anino aze kumuane, wala muleke kuagilia. Ndogolelio utemi waki Mukungile ingi wa antu kina aso. ¹⁷Suili, nukumuilaa, muntu wensi nasikuusingila utemi waki Mukungile kina alisha ingi kualie sikukakuingila. ¹⁸Mutemu mui numukolia, nutambula, 'Mwalimu mukende, ntende yani nuusale upanga wa kalii na kalii? ¹⁹Yesu numuilaa, 'Kua niki unita numukende? Kutili muntu nmukende, ila Mukungile mwene ung'ene. ²⁰Wizizi amli_ uleki zini, ulekiyulaga, ulekiia, ulekishudila ulongo, waheshimu tata wako nu mau wako. ²¹mutemi nuaso nutambula, Mantu igaa tulu nimaambile kupunila kinali numusumbati. ²²Yesu kinanuigia maso numuila, "Umukepelue kintu kimui. Lazima ugulie tulu nuitite na uagaile atuka, nunduwe ukitunga ni hazina kugulu -nkangi nzuu, untiate. ²³Lakini mugolii kinanuigia maso, nuhuzunika zigi, kunsooko ali mugoli zigi. ²⁴Nkangi Yesu numuona naluhuzunikile zigi nutambula, Namna kiii kinaikitula ikaku ku agoli kuingila ku utemi waki Mukungile! ²⁵Ndogolelio ingi itontu zigi ku ngamia kukila ku kukombo lya lusinge, kukila ku mugoli kuingila ku utemi waki Mukungile. ²⁶Ioo naliigilie maso, natambula, Wani gua, nukishuma kugunua? ²⁷Yesu nushokelia, Mantu nasikamasumikile ku muananuntu kuaki Mukungile masumikile. ²⁸Petelo nutambula, 'Naam, ishee kulekile kila kintu na kuakutiata uwee. ²⁹Nkangi Yesu nuailaa, Suili, nukumuilaa kina kutili muntu nulekile numba, hau musungu, hau muntua, hau aleli, haua alisha, kunsookomyautemi waki Mukungile. ³⁰na sikukishingila mingi kukilikila ku unkumbigulu uu, na ku unkumbigulu naujile, upangaa wa kalii na kalii. ³¹Pembele ya kukuailingila ioo kumi na abili, nuailaa, Laa, kunankila kuyuka ku Yerusalemu, ni mantu tulu mandkiue ni manabii kuhusu Muana waki Adamu mikikaminkiligua. ³²Ku ndogolelio ukiyikua mu mikono ya antu a mataifa na ukitendelua utanilua ni halali, na ukitiilua matii. ³³Pembele iamutama iboko ikakumuulaga nu lutndu lua katatu ukiika. ³⁴Sikanalinga mantu igaa, nu lukani ulualilupisua kumuao, na sikanalinga mantu nalimatambulue. ³⁵Naitula Yesu kinanupipika ku Yeriko, muntu mui mupoku aliukalile pa mpelo ya balabala nulompa waliligua, ³⁶kina nuigia mulundo wa antu ukila nukolia yani naipunila. ³⁷Namuila kina Yesu wa Nazareti ukila. ³⁸Iyo mupoku uyo nulila ku lulii, nutambula, Yesu, Muana waki Daudi, unsamile. ³⁹Ioo nali igenda namukenela mupoku nuaso, namuilaa watulie. Lakini mwene nuikomelia kulila ku lulii, Muana waki Daudi, unsamile. ⁴⁰Yesu nuimikaa nuamlisha muntu nuaso waletue kumuakue. nkangi mupoku nuaso kinanumuegela, Yesu numukolia, ⁴¹'Usiilie nukutendele yani?' Nutambula, Shekulu, nsiilie kuyona. ⁴²Yesu numuila, 'Uligie kuyona. Usuili wako wakukamagia. ⁴³Nkua iyo nuligia kuyona, numutiata u Yesu nukumukulia Mukungile. Kinanona ilii, antu tulu namusifu Mukungile.

Chapter 19

¹Yesu nuingila nu kukila pakati ya Yeriko. ²Na paso alukoli nu muntu mui nukuitagua Zakayo. na ali mukulu wa atoza ushulu kanki muntu mugoli. ³Alitula ugema kumuona u Yesu ingi muntu wa namna kii, lakini sikanusuma kuyona kunsooko ya mulundo wa antu, kunsooko ali mukupii wa kimo. ⁴Iyo, nutongela mbio ntongela za antu nunankila kyanya ya mukuyu ili wasume kumona, kunsooko Yesu aliwegela kukila nzila nyaso. ⁵Tungo Yesu kinanupika luandi luaso, nulaa kukyanya numuila, Zakayo, tima wangu, ndogolelio ntende ingi lazima niilia mu numba yako. ⁶Nutenda wangu, nutima numukalibisha ku ulumbi. ⁷Antu tulu kinanaona yaso, nalalamika, naitambula, Wendaa kumugendela muntu n wa milandu. ⁸Zakayo nuimika numuila Shekulu, Laa Shekulu nusu ya nsao zane nukuapela atuka, na anga numulegile muntu wensi kintu, nikakumushokelia nkua znii, ⁹Yesu numuila, ntende ugunua wapika ku numba iyii, kunsooko mwene gaa ingi muana waki Iblahimu. ¹⁰Kundogolelio Muana wa muntu waza kuduma nu kuguna antu nalimile. ¹¹Kina naigia maso, nuendelela kutambula na nupunia mpiani, kunsooko aliwili piipi ni Yelusalemu, ni ndio aliagelile ya kina utemi wa Mukungile aliwili piipi kukigela nkua mui. ¹²Iyo nuailaa, Ofisa mui aliwendile nsii ya kulii ili wasingile utemi na nkangi washoke. ¹³Nuaita itumii wakue kumi, nuapela maungi kumi, nuailaa, 'tendi usuluja mpaka kinanikishoka. ¹⁴Lakini anansii akue aliamuipilue na kuyaso natuma ajumbe ende kumutiata nu kutambula, 'Sikakutakil muntu uyu wakutawale. ¹⁵Naitula kinanushoka kukaa pembele ya kutendua mutemi, nuamlisha itumii ioo naliwalekile mpia itue kumuakue, waligie kulinga nsailo kii namiligilie kua kukituma usuluja. ¹⁶Wa kuandia nuiza, nutambula, Shekulu, yungi lyako lyatenda maungi kumi kukilikila. ¹⁷Ofisa nuaso numuila, iza, muitumi mukende. Kunsooko akiwi musuili ku kintu kinino, ukitula ni madalaka kyanaya ya miji kumi. ¹⁸Wa kabili nuiza, nutambula, Shekulu, yungi lyako lyatenda maungi matani. ¹⁹Afisa nuaso numuila, Sola mamlaka kyanya ya miji itano. ²⁰Nu muua nuiza, nutambula, 'Shekulu tii ipa mpia yako, na alinimiikile ku usalama mu kitambala, ²¹kundogolelio alinopokile kunsooko uwee ingi muntu mutaki. Ukulegagia ikio nasikuikile nu kuyimbula nasikupandile. ²²Ofisa nuaso numuila, Ku nkani zako mukola, nikakukulamula, uwee muitumi mubii. alulingile kina inee ni muntu numutaki, nishola nasikanikiikile nu kuyimbula nasikanikipandile. ²³Iyo, apa sikanuika mpia yane ku benki, ili kinsnshoke nsole palumui ni nsailo? ²⁴Ofisa nuaila antu naliimikile paso, 'Mulegelii iyungi lyaso mpeli uyo nutit maungi kumi. ²⁵Namuila, Shekulu, mwne utite maungi kumi. ²⁶Nukumuila, kila muntu nutite ukipegua kukilikila, lakini namugila, sunga ikio nukitite kikisholua. ²⁷Lakini anaulugu ane iaa sikali asilie ntule mutemu wao, aletii ipaa nu kukuaulaga ntongela ayane. ²⁸Pembele ya kutambula maso, nuendelela ntongela nunankila kuyenda ku Yelusalemu. ²⁹Naitula kinanupipika ku Bethfage, piipi nu mulima wa mizeituni, nuatuma amanigua akue abili, ³⁰nutambula: longoli ku kijiji kya jilani. angamuingile, mukiyagana muana ndogui kili wanankilue. Mutunguli, mukamumulete kumuane. ³¹Kina muntu wamukolie, mbona mukumutungula?' Tambulu, Shekulu umusiilie. ³²Ioo naliatumue naenda namuona muana ndogui kina Yesu naliwailile. ³³Kinali akumutungula muana ndogui amiliki naaila, 'niki mukumutungula muana ndogui uyu? ³⁴Natambula, Shekulu umusiilie. ³⁵Iyogua, namutualila u Yesu, naala ntila zao kyanya ya muana ndogui na namunankilya u Yesu kyanya yakue. ³⁶Kinaulanguile antu natandaza ijalo yao mu balabala. ³⁷Kinali utima mu mulima wa Mizeituni, jumua tulu nya amanigua naandia kukiloa nukumukulia Mukungile ku ndulu nkulu, kunsooko ya mantu makulu naliamaonie, ³⁸naitambula, wayu mukembetua mutemi nujile ku lina lyaki Shekulu! Amani kugulu, nu utukufu kyanya! ³⁹Akei a Mafalisayo ku mukutano naaila, Mwalimu, atulie amanigua ako. ⁴⁰Yesu, nushokelia, nutambula, Nukumuila, kina iaa atulie, mague mikakituntia ndulu. ⁴¹Yesu kinanuwegela muji nulilila, ⁴²nuatmbula, laiti alulingile sunga uwee, ku lutondo ulu mantu namakukuletela amani! lakini inoo mapisikile mu miso mako. ⁴³Kunsooko ntondo zijile anaulugu ako ikizenga iboma piipi nunduwe, nukupilimikilia nu kukukandatilia kupuna kila upuande. ⁴⁴Ikakukugusha pansu uwee ni alisha ako. Skikaikakukulekela sunga igue limui kyanya ya liia, kunsooko sikanulinga tungo Mukungile kinalugema kukuguna. ⁴⁵Yesu nuingila mu hekalu, nuandia kukuaingaa ioo naliigulia, ⁴⁶nukuailaa, Yandikue, Numba yane ikitula ya sal, lakini inye muamitenda kutula luluu lya alegelanya. ⁴⁸Kululo, Yesu ali muania kila ntondo mu hekalu, Mkuhani akulu a shalia ni amwalimu a shalia ni atongeli a antu nataka amuulage, ⁴⁷lakini sikanasumua kuligia nzila ya kutenda yaso, kunsooko antu tulu aliakumutegela kuu makini.

Chapter 20

¹Naitula lutondo lumui, Yesu kinali ukuamania antu mu hekalu nu ktanantia mpola za injili, makuhanu akulu ni amuwalimu a shalia namuagana palumui ni anampala, ²Nalikitia ,nakumuila, Kuilee iti ku mamlaka kii utenda mantu igaa? hau iti wani nuaso nukupiile mamlaka igaa?³Nunduyo nushokelia, nuailaa, Ninene gaa nikakumukolia kolio. Mbuili ⁴ubatizo waki Yohana, Mbii, alupunile kugulu ama ku antu?⁵Lakini nailikitilia ene kwa enee, naitambula, angakutambule,Alipunile kugulu, ukakukukolia,iyogua,mbona sikanamumusula? ⁶Na angakutambule, alipunile kua anaantu, antutulu ipa ikakukukua mague, ndogolelio tulu ishula kina Yohana ali nabii. ⁷Iyogua , namushokelia ya kina sikalialingile kinalipunile. Yesu nuailaa, ⁸"Wala inee sikanukumuila inye ingi ku mamlaka kii nitenda mantu igaa." ⁹Aliwailile antu mpiani iyii, "Muntu mui alipandile mugunda lya mizabibu, nulikodisha kua alimi a mizabibu, na nuenda nsii yingii ku tungo lyipu. ¹⁰Ku tungo nipangue, numutuma muitumi kua alimi a mizabibu, kina ampele sehemu ya nkali za mugunda wa mizabibu namukua,namushokia mikono _mitili. ¹¹Nkangi numutuma kanki muitumi wingi na nindio namukua, kumtendela ibii, namushsokia mikono _mitili. ¹²Numutuma kanki nua katatu nindio namualalia nu kumutaga kunzi. ¹³Iyo shekulu wa mugunda nutambula,Ntende yani? Nikakumutuma muana wane muilogua. hamui ikakumuheshimu. ¹⁴Lakini alimi a mizabibu kinanamuona, nailikitila ene kua enee naitambula, Uyu wayu musali. Kumuulage, ili usali wakue utule witu. ¹⁵Namupunia kunzi ya mungunda wa mizabibu nu kumuulaga. Mbii shekulu ukakuatenda yani? ¹⁶Ukiiza kukualimansilia alimi a mizabibu, na ukakuapela mugunda waso ingii." Nindio kinaigia maso, natambula, 'Mukungile wasitaa' ¹⁷Lakini Yesu nualaa, nutambula, "Mbii lyandiko ililitite ndogolelio kii? Gue nalialisitile azengi, lyatula gue lya kumpelo?" ¹⁸Kila muntu nukugua kyanya yi gue liaso, ukiunika ipande ipande. Lakini uyo nalikakumuguila, likamutula. ¹⁹Iyo andikii ni akulu a makuhanu naiduma nzila ya kumuguila tungo lilo lilo, alialingile kina alitambuile mpian iyii zidi yao. Lakini naapoka antu, ²⁰Namulaa kua utuulu, natuma mupeleli naliitendilie kina antu a haki, ili aligie kuligia kosa ku utanantia wakue, ili kukumutuala kua atawala ni naitite mamlaka. ²¹Nindio namukolia,naitambula,"Mwalimu, kulingile kina utambula nu kumania mantu ma kulukulu na sika kushisikiligua nu muntu wensi, lakini uwee ukumanagia ikulukulu kuhusu nzila yaki Mukungile. ²²Mbii,iti halai kumuitu kulipa kodi kuaki Kaisari, hau laa?" ²³Lakini Yesu nuulinga mutego wao, nuailaa, ²⁴Ndagili dinali. Kyelu nu muntozo wa kuani ukoli kyanya yakue?" natambula, "yaki Kaisai." ²⁵Nunduyo nuailaa, iyogua,mupelii Kaisari namakue u Kaisari, nu Mukungile namaki Mukungile. ²⁶Andikii ni akulu a makuhanu aliagila kausumi wa kusokia ikio nalutambuile ntongela ya antu. nakulilua mashokelio makue na siknatambula kyensi. ²⁷Akei a Masadukuyo namuagana, ioo naitambula kina kutili wiukii, ²⁸namukolia, naitambula, "Mwalimu, Musa alukuandikile kina anga muntu wakiilue nu mununa nutite musungu namugila ka mulisha iyogua ujipiile kukumusola musungu wa mununa wakue nu kulela nunduyo kunooko yaki kaka wakue. ²⁹Aliakoli anuna mupungati wa kuandia nutola, nukia bila kuleka mulisha, ³⁰nu nua kabili gaa. ³¹Wa katatu numusola iyo iyo, iyo iyo nu nua mupungati sikanuleka alisha na nukia. ³²Pembele musungu uyo nukia gaa. ³³Ku wiulua ukitula musungu wa kuani? Ndogolelio tulu mupungati aliamutulile. ³⁴Yesu nuailaa,"alisha a unkumbigulu uu ukutola nu kutolua. ³⁵Lakini ioo naijipiile kushingila wiulua wa akii nu kuingila upangaa wa kalii na kalii sikaitola wala sikaitolua. ³⁶Wala sikaishuma kukia kanki, kunsooko kula sawasawa ni malaika na ingi alisha aki Mukungile, alaisha a wiulua. ³⁷Lakini nyaso akii iulua, sunga Musa alulagilile luandi ku mpola za kitunku, ipo numuita Shekulu kina Mukungile waki Iblahimu nu Mukungile waki Isaka nu Mukungile waki Yakobo. ³⁸Inoo, mwene sika Mukungile wa akii, bali wa napangaa, kunsooko tulu akikala kumuakue. ³⁹Akei amwalimu a shalia namushokelia, Mwalimu, washokelagia iza, ⁴⁰Sikanagema kumukolia makolio namingi kukilikila. ⁴¹Yesu nuailaa,"Ku mbii antu itambula kina Kilisito ingi muana waki Daudi? ⁴²Ndogolelio Daudi mukola utambula ku zabuli: Shekulu numuilaa Shekulu wane: Kalanse mukono wa ndiilo, ⁴³mpaka naike anaullugu ako pansu ya migulu yako. ⁴⁴Daudi ukumuita Kilisito 'Shekulu,' Iyogua ukitulai muana waki Daudi?" ⁴⁵Antu tulu naliakumutegela nuailaa amanigua akue, ⁴⁶Ihazali ni andikii, nakula alogue kugenda ajalile ijalo ilepuu, na alogua mpola maalumu ku soko ni matengu ma heshima ku masinagogi, ni maeneo ma heshima mu sikunkulu. ⁴⁷Ioo gaa akuli numba za ajane, na ikitendia ishalila sala ndiipu. iaa ikishingila ulamulua ukulu kukilikila.'

Chapter 21

¹Yesu nulaa nuaona agosha agolii aliiyika kinaugenda yao ku kilindo. ²Numuona mujane mui mutuka uyika sent zakue zibili. ³Iyo nutambula, "kulukulu nukumuila, uyu Mujane mutuka uikile ningii kukila naingi tulu. ⁴Iaa tulu apunile inaugenda ii kupuna ku ingii naitiite. Lakini uyu mujane, ku utuka wakue, upunilie mpia tulu nazutiite kunsooko ya ukalii wakue. ⁵Tungo naingi kinaitambula kyanya yi hekalu, namna nalipambue ni mague maza ni mapunio, nutambula, ⁶Ku mpola za mantu igaa namukumaona, ntondo zikiza kutili gue limui nalikilekua kyanya yague liia na sikalibomolua." ⁷Iyo namukolia, "Mwalimu, mantu igaa mikipunila nali? Na yani itii ikitula muena kina mantu igaa makoli piipi kupunila? ⁸Yesu nushokelia, "Mutle mualai kina mulekikongua. Kunsooko ingii ikiiza ku lina lyane, iitambula, 'Inee nene, na Tungo lyapiiika. Mulekekuatiata. ⁹Angamuigie mbta ni minomo mulekiyopoka, kunsooko igaa mantu lazima maunile kuandia, lakini mpelo sikaukipunila wangu." ¹⁰Nkangi nuailaa, Insii ikiyuka kukikua ni nsii nzia, nu utemi kyanya ya utemi uua. ¹¹Ikitula ni matetemeko makulu, ni nzala i tauni ku nandi sia sia. ikitula ni mautkio ma kuisha ni miena ya kutisha kupuna kugulu. ¹²Lakini kilii mantu iga tulu, ikiyika mikono yao kyanya yani nu kukuagi, kukuatula ku masinagogi ni mageleza, kukualeta ntongela za atemi natite mamalaka kunsooko ya lina lyane. ¹³Iyii ikakuaduguila lyoma ku ushuda wani. ¹⁴Kululo lamuli mu mioo yani kulekijipilia utetezi wani mapema, ¹⁵kunsooko nikakumupela inkani ni hekima, ni anaulugu itu tulu sikaikishuma kukumipinga hau kukumikana. ¹⁶Lakini mukishitua gaa ni aleli anii, antua anii, jamaa anii ni asuaia anii, ni atauwa akei anii. ¹⁷Mukiyipilua ni kila mui kunsooko ya lina lyane. ¹⁸Lakini kutili sunga lutumbi lumui lua mu matue mani naukilimila. ¹⁹Ku wiumatilia mukikamia nafisi zani. ²⁰Kina mukiyona Yelusalemu mpilimiligie ni majeshi, iyogua manii kina wononi wakue wapiipika. ²¹Paso ioo naili ku Yudea amankilie ku milima, ni ndiio nalili pakati ya jiji alege, na muleke kualeka nalili muijiji ²²kuingila. Ndogolelio izii ingi ntondo za malipilo, ili kina mantu tulu naliemandikue mligie kukaminkila. ²³Ole ingi kua ioo natite maimbi ni kua ioo naiyonkia ku ntondo zaso! Ku ndogolelio ikitula ni wagi ukulu kyanya ya nsii, ni gazabu ku antu iaa. ²⁴Na ikigua ku nsonge ya mpanga na ikisholua mateka ku mataifa tulu ni Yelusalemu ikitilatua ni antu a mataifa, mpaka tungo lya antu a mataifa ukitimila, ²⁵Ikitula ni miena ku mpasu, mweli ni nsonda. Nu ku nsii ikitula ni ziki ya mataifa, ku kukata itamaa kupunila ni mililo ya nanza ni mawimbi. ²⁶Ikitula ni antu nakaikia mukanka ku woa nu kutalajia mantu namikipunila kyanya ya unkumbigulu. kun ndogolelio ngulu za kugulu zikishungusigua. ²⁷Nkangi ikakumuona Muana waki Adamu ujile ku malunde ku ngulu nu utkufu ukulu. ²⁸Lakini mantu igaa kinamikyandia kupunila, imikii, ukiii matue mani, kunsooko ukomolua wani wegela piipi. ²⁹Yesu nuailaa ku mpiani, "lilaili kota, ni makota mingii. ³⁰kinaipunia nsapua, mukionela akola ni kulinga kina kipasu kyakondaa kyili piipi. ³¹Iyo iyo, kinamuyona igaa mipunile, inyelingii ya kina utemi waki Mukungile wegeela. ³²Kulukulu, nukumuila, kileli iki sikakikila, mpaka mantu igaa tulu kinamikipunila. ³³Gulu ni nsii zikikila, lakini nkani zane siksizikikila ninaido. ³⁴Lakini ilaii akola, ili kina mioo yani ilekizilemeligua nu ufisadi, ugala, ni usunsulia w ukalii uu. Kunsooko lutondo luaso yikakumuizila gafla ³⁵kina mutego. kunsooko ikitula kyanya ya kila mumui nukikala ku usiu wa unkumbigulu tulu. ³⁶Lakini mutle mukondile tungo tulu, mulompe kina mikitula muakamu ya kukonda kuyepuka igaa tulu namikipunila, nu kuyimika ntongela zaki Muana waki Adamu. ³⁷Iyo tungo lya mumsi alimania mu hekalu nu utiku nupuna kunzi, nuenda kuyelia ku mulima nauyitua wa Mzeituni. ³⁸Antu tulu namuizila dau mapema kumutegela mukati ya hekalu.

Chapter 22

¹Iyogua Sikunkulu ya Mukate nasiaukilue ngasho aliyegela, na iyitua Pasaka. ²Makuhani akulu ni andikii naikilikitilia namna ya kumuulaga Yesu, kunsooko aliapokile antu. ³Shetani nuingila mukati yaki Yuda Iskaliote, umui wa ioo amanigua kumi na abili. ⁴Yuda nuenda kukilikitilia ni akulu a makuhani ni akulu namna kina ukakumukabizi u Yesu kumiao. ⁵Nalumbaa, nu kukigombia kumupela mpia. ⁶Mwene nulizika, na nuduma lyoma lya kumukabizi u Yesu kumiao kulii ni dale lya antu. ⁷Lutondo lua mikate nasika miikilue ngasho nipika. na nkolo wa Pasaka lazima ipunigue. ⁸Yesu nuatuma Petelo nu Yohana, nutambula, Longolii mukuzipilie ndia za Pasaka ili kuizi kulie." ⁹Namukolia, "Pii usiilie kuenditendela mazipilo maso?" ¹⁰Nuasokelia, "Tegeli, kinamukitula muingila mu mujini, mugosha nukenkile ntunda ya mazi ukitagana nininye. Mutiatii ku numba nukiingila. ¹¹Nkangi muilii u Shekulu wa numba, "Mwalimu ukukilaa, "Kikoli pii kyumba kya agenda, luandi kinanikilia Pasaka ni amanigua anee?" ¹²Ukakumulagila kyumba kya golofa nakikoli kyakondaa. Tendii mazipilio muaso." ¹³Iyo naenda, na naagana kila kintu kina naliwailil. Nkangi nazipilia ndioa za Pasaka. ¹⁴Tungo kina nalipika nukala ni amtumua ¹⁵ioo. Nkangi nuaila, Ntiite nsula nkulu ya kulia sikinkulu iyii nya Pasaka ni niniye kili ya kuagigua kumuane. ¹⁶ku ndogolelio nukumuila, sikanikilia kanki mpaka kinaikitimiligua ku utemi waki Mukungile." ¹⁷Nkangi Yesu nusola kikombe, na kinanukondia kushongelia, nutambula, "solii ikii, na mugaane ninye kua ninye. ¹⁸Ku ndogolelio nukumuila kanki mulelua wa mzabibu, mpaka utemi waki mukungile kinaukiiza. ¹⁹Nkangi nusola mukate, na kinanukonda kushongelia, nuumega, nuapela, nutambula, "Uu ingi mwili wane na upunigue kunsooko yani. Tendi itii kua kukinjuka inee." ²⁰Nusola kikombe iyo iyo pembele ya ndia za utiku nutambula, "Kikombe ikii ingi lyago nipia ku migali yane, na yitika kunsooko yani. ²¹Lakini laii. Uyo numpiluka ukoli palumui ninene pa meza. ²²Ku ndogolelio Mwana wake Adamu ku kulukulu uyenda yakue kina naliyakondilamulua. Lakini ole ku muntu uyo na kukilila mwene Mwana waki Adamu upilukua!" ²³Naandia kukikolia enee kua enee, wani miongoni muao nalujilitenda kintu ilii. ²⁴Nkangi namapunila wikungumi pakati yao kina iti wani nugelua nushigua kutula mukulu kukila tulu. ²⁵Nuailaa, Atemi wa antu a mataifa atite ushekulu kyanya yao, ni ndio natite mamlaka kyanya yao iyitua aheshimiwa atawala. ²⁶Lakini sikaitakue nkankana kutula itii, Badala yakue, leka uyo na ingi mukulu katia yani watule kina munino. Nu nduyo ingi wa muhimu zigi watule kina nukutumika. ²⁷Kunsooko nui mukulu, uyo nukikaapa meza hau uyo nutumika? Mbii sika uyo nukikaa pa meza? Ni nene kili ingi katia yani kina nukutumika. ²⁸Lakini inyee ninye muendelela kutula ninene ku magemua mane. ²⁹Nukumpela inyee utemi, kina iyo Tata numpiile inee utemi, ³⁰kina muligie kulia nu kukopa mu meza kumuane ku utemi wane. Na mukakikala ku matengu ma enzi imukuzilamula kabila kumi na zibili za Israeli. ³¹Simoni, Simoni, linga kina, Shetani walompa waligie ili wapete zi ngano. ³²Lakini nakulompela, kina usuili wako ilekidulua. Pembele ya kutula washoka kanki, akamie antua ako. ³³Petelo numuila, "Shekulu, nkoli nakondaa kuyenda nu nduwe ku geleza na sunga ku nkia." ³⁴Yesu nushokelia, "Nukukuila, Petelo, Mumbi sikukikunkula ntende, ikili unkane nkua zitzu kina unzizi." ³⁵Nkangi Yesu nuailaa, "kinanaumutuala inye bila mupuko, kikapu kya ndia, hau ilatu, mbii, alimuakeelue ni kintu?" Nashokelia kutilii. ³⁶Nkangi nuailaa, "Lakini inoo, kila nutite mupuko, nuausole palumuini kiakapu kya ndia. Uyo namugila ka mpangaa yumujipiile wagulie joho lyakue wagule umui. ³⁷Ku nsooko nukumuila, tulu namandikue kunsooko yane lazima matimilike, Na nusolua kina muntu nuyuna tolati. Kunsooko ikio nalikiloteligie kunsooko yane kitimiligua. ³⁸Nkangi natambula, "Shekulu, laa! Izii ia mpanga zibili." Na nuailaa" yakondaa. ³⁹Pembele ya ndia za utiku, Yesu nulega, kina na nuatula utenda nkua kua nkua, nuenda mulima wa Mzeituni, ni amanigua namutiata. ⁴⁰Kina napika, nuailaa, "Lompia kina mulekiingila mumagemua." ⁴¹Nuenda kulii na ndio kina muputio wa gue, nutungamia maluu nulompa, ⁴²nutambula, Tata, kina usiilie, ndegeli kikombe ikii. Lakini sika kina nisiilie inee, lakini ulowa wako utendeke. ⁴³Nkangi malaika kupuna kugulu numupunila, numupela ngulu. ⁴⁴Nuili ku hali ya kuluala, nulompa ku ngulu kukilikila, ni yilaa lyakue nalitula kina matone makulu ma migali namitona pansa. ⁴⁵Tungo kinanulaila kuuna ku malompi makue, nuiz akua amanigua, na nuuaagana kunsooko ya ukia wao, ⁴⁶na nuakolia" Kua niki mugona? laili mulompe mulekiingila mumagemua. ⁴⁷Tungo kinalikili utambula, laa, dale kulu lya antu naliupunila, nu Yuda, umui wa atumua kumi na abili nuatongelil. Nuiza piipi nu Yesu ili wamusune, ⁴⁸lakini Yesu nuailaa, "Yuda, mbii ukumupiluka Muana waki Adamu kua kumusuna?" ⁴⁹Tungo ioo naliili piipi nu Yesu kinaanona maso mipunila, natambula, "Shekulu, mbii kuakue mpanga?" ⁵⁰Nkangi umui wao numukua muitumi wakikuhani mukulu, numutema kutui wa kundilo. ⁵¹Yesu nutambula, "iyii yakondaa. Na nutona kutui lyakue numukamia. ⁵²Yesu nutambula kuaki kuhani mukulu, na kua akulu a heklu, nu kua anampala naliizile sia numwene, "Mbii mujile kana kina mujile kukikinda nu mulegelanya, nu ipini ni mpangaa? ⁵³Kinali nili palumui nininye ntondo tulu ku hekalu, sikanamuika mikono yani kyanya yane. Lakini iyii ingi saa yako, ni mamlaka ma kiiti. ⁵⁴Namuguila, namutongela, namuleta mu numba muaki kuhani mukulu. Lakini Petelo numutiatila ku kulii. ⁵⁵Pembele ntula akilagia moto ku uwanda uoo wa

mukati na kinatula ikala pansi palumui, Petelo nukala pakati yao.⁵⁶ Muitumi umui nua kisungu numuonau Petelo kinali ukalansile ku welu nautokana nu moto, numulaa numuilaa, Muntu uyu gaa aliwi palumui nunduyo."

⁵⁷Lakini Petelo nukana, nutambula, "musungu, inee sikanumuizi." ⁵⁸Pembele tungo nino, muntu muua numuona nutambula "uwee gaa ingi umui wao". Lakini Petelo nushokelia, "Mugosha, inee sika nene."⁵⁹ Pembele kina saa mui itii, mugosha mui nosisikila nutambula, "kulukulu nkankana uyu muntu gaa ali ipalumui nunduyo, ndogolelio ingi Mgalilaya." ⁶⁰Lakini Petelo nutambula, "mugosha, sinizi nutambula," Na nkua tungo nutambula, mumbii nukunkula. ⁶¹Nupiluka, Shekulu numulaa u Petelo. Nu Petelo nulujuka luani luaki Shekulu, paso kinanumuila, "Kili u mumbi kukunkula ntende, ukinkana inee nkua zitatu." ⁶²Nuenda kunzi, Petelo nulila ku uwai wingi. ⁶³Nkangi ioo agosha naliakumulinda u Yesu, namutanila nu kukumukua. ⁶⁴Pembele ya kumukumba miso, namukolia, "Lotelia! Itii wani nukukuile?" ⁶⁵Natambula mantu mingi sia nu Yesu nu kukumukufulu mwene. ⁶⁶mala naipika dau, anampala a antu nailingila palumui, akulu a makuhani ni andikii. Namutuala ku Balaza, ⁶⁷naitambula, " kina uwee ingi Kilisito, kuilee, Lakini mwene nuaila, " Kina anganumuile, sikamunshuila, ⁶⁸na kina anganumukolia sikamukishuila. "⁶⁹Lakini kuyandilia inoo nu kuyendelela, Muana waki Adamu ukitula ukalile mukono wa kigosha wa ngulu yaki Mukungile? ⁷⁰Tulu natambula, Kululo uwee ingi Muana waki Mukungile?" Nu Yesu nuailaa, "Inyee mutambuile kina inee nene." ⁷¹Natambula, "Kua nki kili kusiilie kanki ushaidi?Kunsooko ishee akola kuigagia kupuna ku kilalkala kyakue mukola."

Chapter 23

¹Mkutano tulu naimika, Namutuala u Yesu ntongela yaki Pilato. ²Naandia kumushutumu, naitambula, "Kuamuagana muntu uyu upugamula taifa lyitu, kua kugilia kulekiunia kodi kua Kaisari. na nutambula kina mwene mukola ingi kilisito, mutemi." ³Pilato numukolia, nutambula, "Mbii uwee ingi mutemi wa ayahudi?" Nu Yesu numushokelia nutambula, "uwee utambula yaso." ⁴Pilato numilaa kuhani mukulu ni makutano, "Sikamonie ikosa ku muntu uyu." ⁵Lakini ioo nasisikilia, naitambula "Walinukinila antu, numania ku Uyahudi tulu, kuyandilia ku Galilaya na inoo ukoli ipa." ⁶Pilato kinanuigia igaa, nukolelia kina muntu nuaso ingi wa Galilaya? ⁷Kinanulinga kina aliwili pansu ya utawala waki Herode, numutuala u Yesu kuaki Herode, nunduyo aliwili ku Yelusalemu ku ntongo zaso. ⁸Herode kinanumuon u Yesu, nulumba kunsooko alusiilie kumuona ku ntongo ningi. Aliwigilie mpola zakue na alutamani kuyona mui ya miujiza nitende nu mwene. ⁹Herode numukolia u Yesu ku mkani ningii, lakini Yesu sikanushokelia kyensi. ¹⁰Makuhani akulu palumui ni andiki naimika ku utaki nakumutakia. ¹¹Herode palumui ni agalimanga akue, namutuka nu kumutanila, nu kumujalia ijalo naiza, nkangi numushokia u Yesu kuaki Pilato. ¹²Herode nu Pilato natula kisuakia kuyandilia lutondo luaso, (kili ya paso alikula anaulugu). ¹³Pilato nuaita palumui makuhani akulu ni atawala nu mulundo wa antu, ¹⁴Nuailaa, Muandetela muntu uyu kina muntu nukuantongela antu atende namabii, na laa, pembele ya kutula namukolagia ntongela yani, sikanaona ikosa ku muntu uyu kuhusu mantu tulu na inye mukumutakia mwene. ¹⁵Ataa, wala Herode, ku ndogolelio wamuushokia kumuitu, na laa kutili kyensi nukitendile nakijipiile azabu ya nkia. ¹⁶Kululo iyogua nikakumulanga nu kumulekela. ¹⁷(Inoo, Pilato ulazimika kumulekelela mutungua umui kua ayahudi tungo lya sikunkulu). ¹⁸Lakini tulu nakua kilanga palumui, naitambula "Mulegii nuaso, na kutungulilie Baraba!" ¹⁹Baraba ali muntu nali muikue ku geleza ku nsooko ya utiulia kitunga ku kijiji nu kua kuyulaga. ²⁰Pilato nuailaa kanki, nutamani kumulekela u Yesu. ²¹Lakini ioo nakua kilanga, naitambula, "Muangike, muangike." ²²Nuakolia ku nkua ya katatu, "kua niki, muntu uyu utendile udobu kii? Sikanandigia ki kosa nalijipiile azabu ya nkia kumuakue. Kululo kinanikimala kukumulanga nikakumulekela." ²³Lakini nasisikilia ku lulii lua kyanya, nasiilie wangikue. Ni ndulii zao nazumsisikilia Pilato. ²⁴Iyo Pilato nulamula kukuapela matakua mao. ²⁵Numulekela uyo naliamusilie nali mutungue ku kushakia munomo nu kuyulaga. Lakini numupunia u Yesu ku matakua mao. ²⁶Kinali akumutuala, namuguila muntu umui nukuitagua Simoni wa Ukirene, nupunila ku nsii, namutuika musalaba waukenke, numutiatile u Yesu. ²⁷Mulundo ukulu wa antu, ni asungu nasunsulia nu kulila ku nsooko yakue, ali akumutiata. ²⁸Lakini nuapilukila nuailaa, 'Ananso aku Yelusalemu, lekindilili inee, bbali ilililii ninye akola nu ku nsooko ya alisha anii. ²⁹Laa, ntongo zijile naikitambula, "akembetue naagumba ni ndaa nasikazukulela, ni mbelele nasikazonkilie. ³⁰Papo kinaikiyandia kukuiila milima, 'Kuguilii,' ni ilima, 'Mukukumbe,' ³¹Ndogolelio kina atende mantu igaa anga kota yiisi, ikitulai anga wumu?" ³²Agosha naingi, ononi abili, aliatualue palumui nunduyo ili aulague. ³³Kinanapika luandi nalukuitagua ng'anga i tue, papo namuangika palumui ni ononi ioo, umui luandi lua kundilo nu muua luandi lua kunkigi. ³⁴Yesu nutambula, "Tata, asamile, kunsooko sikalingile nakulitenda. "Nindio nakua kula, kuawa ijalo yakue. ³⁵Antu ali imikile naikulilua kunu atawala nakumutanila, naitambula, "Aliwagunile naingi. Inoo nuigune mukola, kina mwene ingi Kilisito wai Mukungile, muteulua." ³⁶Mugalimanga gaa namumelaa, namuegelaa mwene namupeela siki, ³⁷naitambula, Kina uwee ingi Mutemi wa ayahudi igune mukola" ³⁸Aliukoli muntozo kyanya yakue nalinandikue "UYU WAYU MUTEMI WA WAYAHUDI." ³⁹Umui wa ononi nalimuangikue numutuka nuatmbula, "uwee sika Kilisito? igune mukola ni ndishe" ⁴⁰Lakini uyo mua nushokelia nukumukenela nutambula, "Mbii uwee sikukumopoka nu Mukungile, nunduwe ukoli ku ulumulua uoo uoo?" ⁴¹Ishee kukolii papa ku haki, ku ndogolelio ishee kushingila ikio nakujipiile ku ntendo zitu, Lakini muntu uyu sikaliutendile kyensi na kibii. ⁴²Na nuongelia, "Yesu, ujnuke kinaukiingila ku utmi wako." ⁴³Yesu numuilaa, "Suila nukukuila, ntende iyii ukitula palumui ninene ku Paradiso." ⁴⁴Paso alipiipi saa mutandatu, kiiti nakyiza kyanya ya nsii tulu jadi saa kendaa, ⁴⁵Welu wa mpasu naudiba. Nkangi pazia lya hekalu nalituanuka pakati kuyandia kyanya. ⁴⁶Nulila ku lulii lukulu, Yesu nutambula, "Tata mumikono yako nukumiika nkolo yane," pembele ya kutambula igaa, nukia. ⁴⁷Tungo Akida kinanuona naliamatendekile numukulia Mukungile nutambula, "Tai uyu ali muntu wa haki." ⁴⁸Tungo mulundo wa antu naliizile palumui kushudila kina naona mantu nalimatendekile, nashoka kunu naikua ikua yao. ⁴⁹Lakini asuaia akue, ni asungu naliamutiatile kupuna ku Galilaya, naimika kua kulii nailaa mantu maso. ⁵⁰Laa, aliukoli nu muntu nukuitagu Yusupu, na ingi umui wi balaza, muntu muzaa na muna haki, ⁵¹(alisika wigombilie nu ulamuli hau ntendo zao), Armathaya, muji wa Kiyahudi, na aliulindilue utemi waki Mukungile. ⁵²Muntu uyu numuegela Pilato, nulompa wapegue mwili waki Yesu. ⁵³Numutimia, na nupipimila sanda, na numuika ku kibiila nalishongue ku gue, na kutili nuakaila kuyikua. ⁵⁴⁵⁶Ali lutondo lua mazipilio, ni Sabato niyegela. Asungu, naliizile nindio kupuna ku Galilaya, aliamutiatile, naona kibiila ni namna mwili wakue

kinaugonigue.⁵⁵ Nashoka nu kuyandia kujipilia manukato ni marashi. Nkangi lutondo lua Sabato aliasupilie ku mujibu wa shalia.

Chapter 24

¹Mapema zigi lutondo lua kuandia lua juma, naaza pa kibiila, naletile manukato naliamazipililie. ²Naagana guwe ililngilue kulii ni kibiila. ³Naingila mukati, lakini sikanauagana u mwili waki shekulu Yesu. ⁴Naipunila kina, tungo asalinkanilue kuhusu ilii, gafla,antu abili naimikaa pakati yao ajalile ijalo ya kumiliminta. ⁵Asungu najiula woa na naitunia usiu wao pansu, naaila asungu, "Kua niki mukumudumaa namupangaa miongoni mua akii?"⁶Ukutile ipa, ila wiukaa! ijukii kinliutambuile nininye kinali kili wili ku Galilaya, ⁷nutambula kina Muana waki Adamu lazima wapunigie ku mikono ya antu natite milandu na wangikue, na lutondo lua katatu wiukee kanaki. ⁸Asungu ioo najiukaa mkani zakue, ⁹nashooka kupuna ku kibiila na naaila mantu iga tulu ioo kumi na umui ni naingii tulu. ¹⁰Iyogua Maria Magdalena, Joana, Mara mau waki Yakobo, ni asungu naingii palumui nindio napunia mpola izi kua atumua. ¹¹Lakini ujume uu nawigela zii mpanila du kua atumua, na sikanaasuila iia asungu. ¹²Sunga iyo Petelo nuuka, numanka kuyukila ku kibiila, na nukuuna nu kulaa mukati, nuona sanda ing'ene nzene. Petelo nkangi nulega nuenda kukaa yakue, nukulilua yani nakipunila. ¹³Na laa, abili miongoni muao aliiyenda lutondo lulo lulo ku kijiji kimui nakyukuitagua Emmau, ali kyili maili makumi mutandatu kupuna ku Yelusalemu. ¹⁴Nailikitilea enee kua kuhusu mantu tulu nalimapunile. ¹⁵Naipunila kina, tungo kinali ikilikitiilia nu kukikolia makolio, Yesu nuegela piipi nukamantana nindio. ¹⁶Lakini miso mao namagiligua kumumana mwene. ¹⁷Yesu nuailaa, "Yani katii inyee namuabili mukukitambula tungo namugendaa?" Naimikaa paso naigiile kinishungu nu ukia. ¹⁸Umui wao, lina lyakue Cleopa, numushokelia, "Mbii uwee ingi muntu ung'ene ipaa pa Yelusalemu na sikawizi mantu nalimapunile uko ntendo izii?" ¹⁹Yesu nuailaa, "Mantu kii?" Namushokelia, "Mantu kuhusu Yesu Mnazareti, na alii nabii, musuumi ku ntendo ni nkani ntongela zaki Mukungile ni antu tulu. ²⁰Na ku namna akulu a makuhani ni atongeli itu naliampunilie kulamulua nki nu kuyangikua. ²¹Lakini alikusuilile kina mwene wayu ukakiaika hulu Izlaeli. Iyo, kulii ni ndiiga tulu, inoo ingi lutondo lua katatu kupunila mantu igaa kinapunilee. ²²Lakini gaa, akei a asungu kupuna ku dale lyitu nakukulia, pembele yakutula ku kibiila dau ni mapema. ²³Kina uulia u mwili wakue, naaza, naitambula kina naona gaa maono ma malaika naliatambulie kina mupangaa. ²⁴Akei a agosha ali palumui nindishe naenda ku kibiila, na kuyagana ingi kina iyo asungu naliatambuila. Lakini sikanamuona u mwene. ²⁵Yesu nuailaa, "Inye antu mualele na mutiite mioo miluto ya kusula tulu iaa manabii atambuile! ²⁶Mbii sikali lazima u yesu kuyaga ku mantu igaa, na kuingila ku utukufu wakue? ²⁷Nkangi kuyandilia kupuna kuaki Musa ni manabii tulu, Yesu nualingia mantu namamuhusile mwene ku mandkio tulu. ²⁸Kinanaegela kijiji ikio. kuaso kinaalunji, Yesu nutenda kana zii uyendelela ntongela, ²⁹Lakini namukankanika, naitambula, "Ikale palumui nindishe, ndogolelia yaukila mpindii nu lutondo ingi kina luasila." Iyo Yesu nuingila kuyenda kukaa nindio. ³⁰Naipunila kina, tungo ukala nindio kulia, nusol mukate, nukembeta, nu kuuuna, nuapela. ³¹Nkangi miso mao namakunukulua, namumana, na nulega gafla ntongela ya miso mao. ³²Naitambuila enee kua enee, "Itii mioo yitu siyakila mukati yitu, tungo kinazutambula nindishe munzila, tungo kinawakukunukulila mandiko?" ³³Naukaa tungo lilo lilo, nu kushoka ku Yelusalemu. Naagana ioo kumi na umui ilingilile palumui, ni ioo nalii ipalumui nindio, ³⁴naitambula, "Shekulu wiukaa kulukulu, na wamupunila S imoni." ³⁵Iyo namuilaa mantu nalimapunile munzila, na namna Yesu nalimulagiilue kumuao ku kukumema mukate. ³⁶Tungo naitambula mantu maso, Yesu mukola aliwimikile pakati yao, na nuailaa, Amani itule kumiani." ³⁷Lakini napokaa na kukijulua nu woa, nasiiga kina aliaonie nkolo. ³⁸Yesu nuailaa, kua niki mushunsulia? kua nikimakolio miyukaa mu mioo yani? ³⁹Laii mikono yane ni migulu yane, kina ingi nene mukola. Tonii na muone. Ku ndogolelio nkolo ngila nama ni makupa, kina namukumona inee kina nitiite." ⁴⁰Kinanukondia kutambula itii, nualagiila mikono yakue ni migulu. ⁴¹Kinali kili nu ulumbi nalisalinkine ni kulekishuila, nu kukulilua, Yesu nuailaa, "Mbii mutite kintu kyensi kya kulia? ⁴²Namupela kipande kya nsii nakiasigue. ⁴³Yesu nukisola, nu kukilia ntongela yao. ⁴⁴Nuailaa, "Kinaniensi nininye, alinumuilile kina tulu namandikue ku shalia yaki Musa ni manabii ni zabulli lazma matimiile." ⁴⁵Nkangi nutungla masala mao, kina asuume kulinga mandiko. ⁴⁶Nuailaa, "Kina yandikue, Kilisito lazima wagee, nu kuiuka kanki kupuna kua akii lutondo lua katatu. ⁴⁷Ni yungamo nu musamaha wa milandu lazma utanantigua ku lina lyakue ku mataifa tulu, kuyandilia kupunila ku Yelusaalemu. ⁴⁸Nininye ingi mashuda a mantu igaa. ⁴⁹Laa, nukumutualilia ahadi yaki Tata wane kyanya yani, Lakini lindilii ipa kijiji, mpaka kinamukijalua ngulu kupuna kyanya. ⁵⁰Nkangi Yesu nuatongelaa kunzii mpaka kinanaegelaa ku Bethania. Nunansula mikono yakue kyanya, na nuakembeta. ⁵¹Naipunila kina, tungo kinali ukiakembeta, nualeka nukenkua kyanya kuyukiila kugulu. ⁵²Iyogua namukulia, nu kushoka ku Yelusalemu nu ulumbi ukulu. ⁵³Naendelela kutula akolii mu hekalu, nakumukembeta Mukungile.

John

Chapter 1

¹Muandio alilukoli lukani, nu lulkani aliluili palumui nu Mukungile, nu lukani alii Mukungile. ²Uyu, lukani, umuandio aliwi palumui nu mukungile. ³Intu tulu aliitendekile kukilila mwene, na pasipo mwene kutili sunga kintu kimui nalikytula kitendekile. ⁴Mukati yakue aliukoli upangaa, nu upangaa waso ali welu wa antu tulu. ⁵Welu imiliminta mukiiti, wala ikiti sikanalidibia. ⁶Alukoli muntu alimutumue kupuna kugulu, na lina lyakue Yohana. ⁷Aliwizile kina shaidi kushudila kuhusu uwelu uoo, ili kina tulu asuume kushuila kukilila u mwene. ⁸Yohana sikali welu, bali aliwizile ili washudile kuhusu uwelu uoo. ⁹Uwaso alii welu wa kulukulu na aliiza ku unkumbigulu nunduo ukumuikila welu kila umui. ¹⁰Aliwili ku unkumbigulu, nu unkumbigulu aliumbue kukilila mwene, nu unkumbigulu sikanamumana. ¹¹Aliwizile ku intu yakue, ni antu akue sikanamusingila. ¹²Bali ku ioo ingii naliampokelile, nali asuilile lina lyakue, ku aso nuapela haki y akutula anaa aki Mukungile, ¹³Na alelue, sika ku migali, wala ku ulowa wa mwili, wala ku ulowa wa muntu, bali kuaki Mukungile mwene. ¹⁴Nu lukani nitendeka mwili na nuikala muamui ituu, kuauona utukufu wakue, utukufu kina kina wa antu ing"ene wa ung"ene naliwizile kupuna kugulu kuaki Tata, ujule ukende ni kulukulu. ¹⁵Yohana alushudile kuhusu mwene, na nuitunta nutambula, " Uyu wayu nalintambuile mpola zakue nanitambula," Uyo nujile pembele yane ingi mukulu kukila ine, kunsooko walukoli kabla yane. ¹⁶Kunsooko kupuna ku utimili wakue, ishe tulu kusingile nkanda kipawa pembele ya kipawa. ¹⁷Kunsooko shalia alindetue kukilila u Musa. ukende ni kulukulu aliyizile kukilila u Yesu Kilisito. ¹⁸Kutuli muanamuntu nalumuonie Mukungile tungo lyensi. Muntu pekee na ingi Mukungile, nuili mu kikua kyaki Tata, wamutenda mwene wakumazuke. ¹⁹Na uu wau ushuda waki Yohana tungo makuhanu ni alawi naliatumue kumuakue ni Ayahudi kukumukolia, uwe wi wani?" ²⁰Bila kukisinsila na sikanukana, bali alushokelile, " ine sika ni Kilisito." ²¹Iyo namukolia, "kululo uwe itii wi wani gua?" uwee wi Eliya? Nutambula, " inee sikamwene." Natambula, uwee unabii nee? nushokelia, " sikanene." ²²Iyo namuila, "uwee wi wani, ili kina kuapele ishokelio nakutumile"? ukuishudilai uwee mukola? ²³Nutambula, Ine ingi luli luakue nukulila mushaka: Gololi inzila yaki Shelulu, kina nabii Isaya nalitambuile. ²⁴Iyogua aliakoli antu atumue kupuna kua Mafalisayo. Namukoli nu kutambula, ²⁵Kua niki wibatisia gua kina uwee sika wi Kilisito wala Eliya wala nabii?" ²⁶Yohana nuashokelia nutambula, nibatisia ni mazii, sunga iyo, muamui anii uyimika muntu naasikamumulingile. ²⁷Uyu wayu nujile pembele yane. Inee sikanijipile kushulungutia ludigi lua ilatu yakue." ²⁸Mantu igaa alimatendekile uko ku Bethania, ng"ambo ya Yordani, luandi u Yohana kinalubatisia. ²⁹Lutondo nalilutiatilile Yohana numuona u Yesu upolokile kumuakue nutambula, " Laa muanankoloo waki Mukungile nukusaola milandu nya unkumbigule! ³⁰uyu wayu nalintambuile impola zakue nanitambula, " u mwene nujile kunuma yane ingi mukulu kukila inee, kunsooko alikoli kabla yane. ³¹Sikalinumulingile mwene, lakini naipika yaso ili kna wakunukule ku Izraeli, kina alinizile nainibatisia ni mazii. ³²Yohana alushudile, namona nkolo itima kupuna kugulu mpiani ya nzia, na nisagaa kukyanya yakue. ³³Inee sikalinumulingile lakini mwene naluntumile ili mbatisie kua mazii alumbuilile, uyo nukakumuona utima nu kukikala kyanya yakue, Unuaso uyo nukubatisagia ku muau muelu." ³⁴Naonaa nu kushudila uyu ingi muana waki Mukungile. ³⁵Kanki lutondo nalilutiatile Yohana aliwimikile palumui ni amanigua akue abili, ³⁶namuona u Yesu ugendaa utambula, "Laa, Muana nkolo waki Mukungile!" ³⁷Amanigua abili namuigia u Yohana nutambula iga namutiata u yesu. ³⁸Kanki u Yesu nupuluka nuaona amanigua ioo amutiatile, na nuaila, " Musiilie yani?" Nashokelia, "Rabbi, (ndogolelio yakue mwalimu, ukikala pii? ³⁹Nuailaa, "Nzui muonee. " Kangi naenda nu kuyona luandi nalukikala: naikala palumui nunduyo lutundo luaso, kunsooko alitula kina matungo ma saa kumi itii. ⁴⁰Umui wa ioo naliamuigile u Yohana ulikitia na kanki kukumutiata u Yesu alii Andrea, muntua waki Simoni Petelo. ⁴¹Numuona u muntua wakue u Simoni na numuila, Kuamuligagia u Mashi" (na itafasiliwa Kilisito) ⁴²Numuleta kuaki Yesu. Yesu numulaa nu nutambula, " uwee ingi Simoni muana waki Yohana" ukiyitua Kefa." (ndogolelio yakue Petelo). ⁴³Lutondo nalilutiatile tungo u Yesu kinanutaka kulega kuyuka ku Galilaya, numuligia u Filipo numuila, " ntiatie inee." ⁴⁴Filipo alimwenyeji wa ku Bethsaida, muji wa Andrea nu Petelo. ⁴⁵Filipo numuligia u Nathanaeli nu kukumuila, Kuamuligagia uyoo u Musa naliwandikile impola zakue ku shalia ni anabii. Yesu muana waki Yusufu, kupuna ku Nazareti. ⁴⁶Nathanaeli numuila, " Mbii kintu kiiza kisumile kupunila ku Nazareti?" Filipo numuila, " Nzuu na ulae." ⁴⁷Yesu numuona u Nathanaeli upolokile kumuakue na nutambula, Laa, Mwizraeli kulukulu namugila ka ukongaii mukati yakue!" ⁴⁸Nathanaeli numuila, Wamanambii inee?" Yesy nushokelia numuila, " kabla u filipo wakuite nazawili pansu ikota, azanakuona. ⁴⁹Nathanaeli nushokelia, " radi uwee u muana waki Mukungile! uwee ingi u mutemi wa Izraeli!" ⁵⁰Yesu nushokelia numuila, kunsooko alinukuilile alinukuonie pansu yii kota mbii

ushulaa ukiyona matendo makulu kukila igaa. ⁵¹Yesu nutambula, Suilii suili nukumuilaa mukiyona igulu litunguka, na kukianona amalaika inankila nu kutima kyanya ya muana waki Adamu."

Chapter 2

¹Pembele ntondo zitatu, aliukoli wingaa uko ku Kana nya Galialya nu mau wakue aliwili kuko. ²Yesu ni amanigua akue alianue ku wingaa. ³⁵Tungo kina nasililua ni divai, mau waki Yesu numuila, " agila ka divai." ⁴Yesu nushokelia, " Musungu inyaso imbusile yani ine? matungo mane mikilii kutimiila." mau wakue nuailaa itumii, " kyensi nukakumuila tendii." ⁶Iyo alizikoli ntunda mutandatu za mague paso alimbikue kunsooko ya kukulala ku sikunkulu za Ayahudi, kila imui alitite nu ujulo wa nzio zibili zitatu. ⁷Yesu nuailaa, Ijuliii mazii ntunda za mague." Naijulia mpaka kyanya. ⁸Nkangi nuailaa ioo itumii, "solii ngele inoo mutuale ku muhudumu mukulu nua meza." Natenda kina alialagiligile. ⁹Muhudumu mukulu nutoma imazii maso alimatula makaililka nu kutula divai, ila sikalulingile kinalimapunile(lakini itumii natepela mazii alialingile kinamapunile). Kangi numuita mutizila namugosha nu ¹⁰kumuila, " Kila umui ukaundagia kukiahudumila antu divai nziza na anga agalee ukiapela divai nasika nziza. Lakini uwee umitunzile divai nziza mpaka inoo." ¹¹Kisembo ikii kya ku Kana nya Galilaya, ali iyo muandio wa miena ya ishembo nalutendile u Yesu, nukunukula utukufu wakue, iyo amanigua akue namusuila. ¹²Pembele ya iyii, Yesu, mau wakue, antu akue ni amanigua naenda ku muji wa Kapernaum na naikalaa kuaso ku ntondo nkei. ¹³Iyo Pasaka ya Ayahudi nuenda ku Yelusalemu. ¹⁴Nuaagana agulia aa ng"ombe, nkoloo, ni nkunda mukati ii hekalu. Gaa na niakaila mpia aliikalilemukati mu hekalu. ¹⁵Yesu nuzipia nkome nazitite magundo, nuapunia tulu naliakoli mu hekalu, naikuilia ng"ombe ni nkoloo. nuita mpia za akaila mpia nu kukuzipindula imeza zao. ¹⁶Kua agulia aa nkunda nuailaa, "Punii intu ii kulii pa luandi ipaa, lekii kukumitenda numba yaki Tata wane luandi lua soko." ¹⁷Amanigua akue naijuka kina aliyandikue, ' Wilu wa numba yako ukindia." ¹⁸Akulu Ayahudi nashokelia, namuila, Itii muena nawii naukilagilaa kunsooko utendaa mantu igaa?" ¹⁹Yesu nushokelia, ligumulii hekalu ilii ninene nikakulizenga pembele ntondo zitatu." ²⁰Nkangi akulu Ayahudi natambula, aliigalamikile miaka makumi manii na mutandatu kuzenga hekalu ilii nunduwe utambula ukakulizenga ku ntondo zitatu?" ²¹Ingawa, mwene alulikitie hekalu alindogolelio mwili wakue. ²²Iyo pembele nya kuiuka kumuakue kupuna ku akii, amanigua akue naijukaa kina alutambuile yaso, nasuila maandiko ni ntambo iyii u Yesu naliwakondi kumitambula. ²³Iyo kinaliwili ku Yelusalemu tungo pasaka, tungo lya sikunkulu antu ingii nasuila lina lyakue, Kinanaona muena wa ishembo naliwitendile, ²⁴Lakini Yesu alimugila ka usuili nindio kunsooko aliwalingile ana antu tulu. ²⁵Sikalusiilie muntu wensi kukumuila kuhusu kinaili anaadamu kunsooko alulingile nalikyilii mukati yao.

Chapter 3

¹Iyo aliakoli a Falisayo ilina lyakue Nikodemo, umui wa ajumbe ii balaza lya Ayahudi. ²Muntu uyu numuagana Shekulu Yesu utiku na numuila, "Rabi, Kulingile kina u mwalimu kupuna kuaki Mukungile, ku ndodolelio kutilii muntu nukusuma kutendaa miena iyii tulu Mungu angasika ipalumui nunduyo." ³Yesu akamjibu, Suilii, suilii, muntu sikusumile kuingila ku utemi waki Mukungile kinawakilelua nkua ya kabili." ⁴Nicodemo nutambula, "Muntu ushumambii kulelua anga munampala? sikusumile kuingila munda ya kabi." ⁵Yesu nushokelia, " Suilii, suili muntu angawalekilelua ku mazii nu ku nkolo, sikushuma kuingila ku utemi waki Mukungile. ⁶Nakilelue ku mwili ingi mwili, na nakilelue ku nkolo ingi nkolo. ⁷Ulekikulia kunsooko alinukuilile, ngi lazima kulelua nkua ya kabili. ⁸Inzega yukukunka pensi kinandoe nu luli luakue mukuluigia, lakini sikamulingile kinaipunile wala kinilunjii. Iyo yilii hali ya kila namulelue ni nkolo. ⁹Nicodemo nushokelia, kua kutambula, "Mantu iga mishumika mbii? ¹⁰Yesu nushokeli, uwee u mwalimu wa Izraeli, sunga sikumizii mantu igaa? ¹¹Suilaa, suilaa, nukukuilaa, ikio nakukyizii kukukishudila ku ikio nakukionie. Lakini sikamushingile ushuda witu. ¹²Kina namuila mantu ma ipaa unkumbigulu na sikamushuila, Mukishumai kushuila kina anganumuile mantu ma kugulu? ¹³Ndogolelio kutilii nalunankile kukyanya kupuna kugulu angasika mwene nalutmile, Muana waki Adamu. ¹⁴Kina iyo u Musa naluminansuile inzoka mubalangu, iyo iyo Muana waki Adamu lazima wanansulue, ¹⁵kina tulu naikakumusula aligie upangaa wa kalii na kalii. ¹⁶Kundogolelio namna iyii Mukungile aliulogilue unkumbigulu, kina numupunia u muana wakue nung"ene ili kina muntu wensi nukumusula walekilimansila bali watule nu upangaa wa kali na kalii. ¹⁷Kunsooko Mukungile sikalumutumile muana wakue munkumbigulu ili waulamule unkumbigulu, bali kina unkumbigulu ugunue ku mwene. ¹⁸Nukumusula mwene sikukilamulua. Mwene naikumusuilile yakondaa kuulamulua kunsooko sikulisuilile lina lyakiMuana ung"ene waki Mukungile. ¹⁹Iyii yai nsooko ya ulamulu kina welu wizile munkumbigulu, lakini anaantu nalogua ikiiti kukilikila uwelu kunsooko matendo mao alimadobu. ²⁰Kila muntu nukutenda namabiii ukuipilagua uwelu wala sikujile mu welu ili matendo makue malekiziyikua kualie. ²¹Lakini, mwene nukutendaa kulukulu ukuiza mu welu ili matendo makue migelele kina matendue ku utiifu waki Mukungile. ²²Pembele igaa, Yesu palumui ni amanigua naenda ku nsii nya Yudea. Ukuaso alitumile matungo palumui nindio na aliukiabatisia. ²³Inoo Yohana gaa alubatiza kuaso Ainea piipi nu salim ndogolelio alimakoli mazi mingii paso. Antu aliipoloka kumuakue nu kubatizua, ²⁴Kunsooko Yohana alikili watague kugeleza. ²⁵Kangi naupunila wibishia kati ya amanigua aki Yohana nu Myahudi kuhusu sikunkulu za utakaso. ²⁶Naenda kwaki Yohana naumuila, "Rabi, u mwene nazamuiensi kutumbi lya mongo wa Yordani, mwene nalushudile mpola zakue, laa, ubatiza na tulu alonguile amutiatile." ²⁷Yohana nushokelia muntu sikusumile kushingila kintu kyensi angasika kna mupegue kupuna kugulu. ²⁸Nininye akola mushudile kina alintambuile, inee sika Kilisito." badala yakue alintambuile, numutumue ntongela yakue. ²⁹Mwene nutite u mutizila namusungu ingi mutizila namugosha. Inoo musuamua waki mutizila namugosha, nukuimika nu kutegele ukumbilagia zigi kunsooko ya luli luaki mutizila mugosha. Iyii inoo ingi ulumbi wane naukamilikile. ³⁰Yumuiipiile kukilikilia, ninene injipiile kukepa. ³¹Mwene nukupuna kukyanya, wili kyanya ya tulu, Mwene nua unkumbigulu upuna munkubigulu na ukulikitagia mantu ma munkumbigulu. Mwene nukupuna kugulu wili kyanya ya tulu. ³²Mwene ukushudila igoo namaonie nu kukumigia, lakini kutilii nukusingila ushuda wakue. ³³Mwene nukusingila ushuda wakue uhakikisile kina Mukungile ingi wakulukulu. ³⁴Kunsooko mwene namutumue nu Mukungile ukulikitagia nkani zaki Mukungile. kunsooko sikukumupela nkolo kua kipimo. ³⁵Tata ukumulogua muana na umupiile intu tulu mu mikono yakue. ³⁶Mwene nukumusula Muana utite upanga wa kali na kali, lakini kuaki mwene nakikumutii u Muana sikukiona upangaa, bali gazabu yaki Mukungile yukukamantana kyanya yakue.

Chapter 4

¹Iyo u Yesu kinanulinga kina Mafalisayo igagia kina Yesu aliutiata nu kukiabatiza kukilikila u Yohana, ²(ingawa Yesu mwene sikalubatiza ila amanigua akue), ³nupuna ku Yudea na nuenda ku Galilaya. ⁴Iyo ali muhimu kukilikila ku Samaria. ⁵Na nupika ku muji wa Samaria, nauyitua Sitika, piipi ni yeneo u Yakobo nalumupiile u muana wakue Yusufu. ⁶Nu luzi luaki alikyili papo. Yesu aliwakatala kunsooko ya musinzo nukala piipi nu luzi. ali matingo ma munsu. ⁷Musungu Musamaria nuiza kutepele mazi, nu Yesu numuila, "mpele mazi nkope." ⁸Kunsooko amanigua akue alienda iyao ku mujini kugula india. ⁹Musungu uyo numuila, itulai uwee Muyaahudi, kunompa inee musungu Msamaria, kintu kya kukopa?" Kunsooko Ayahudi sikaasalinkanile ni Asamaria. ¹⁰yesu nushokelia, "kina angulingile kalama yaki Mukungile, nu nduyo nukukuila "mpele mazi," alujilekumulompa, na alukukupela mazi ma upanga. ¹¹Musungu nushokelia, "Shekulu umugila ndoo ya kutepelele, nu luzi lusimu. Ukakualigia pii mazi ma upangaa? ¹²Mbii uwee ingi u mukulu, kukila tata witu Yakobo, nulukupelile luzi ulu, nu mwene mukola ni alisha akue palumui ni mitugo yakue nakopa mazi maluzi ulu?" ¹³Yesu nushokelia, "Wensi nukukopa mzii igaa ukikolua nota kanki. ¹⁴lakini mwenenukikopa mazi nanikakumupela sikukikolua nota kanki. Badala yakue mazi nanikakumupela mikitula kisiizi nakishamamba sunga ikali na kali. ¹⁵Musungu uyo numuila, "Shekulu, nilompa mazii maso ili ndekiligia ka nota, na ndekiyaga kuiza ipa kutepele mazi." ¹⁶Yesu numuila, "lenda umuite mugosha wako, nkangi ushoke." ¹⁷Musungu numuila, "Numugila mugosha," Yesu nushokelia, "utambuile iza, Numugila mugosha." ¹⁸ku ndogolelio watula ni agosha atano, na umui nutite inoo sika mugosha wako, ilii utambuile kulukulu!" ¹⁹Musungu numuila, "Shekulu niona yakina uwee ingi nabii. ²⁰Tata itu aliamukulile mu mulima uu. Lakini inye mutambula ya kina Yelusalemu lulo luandi na antu yajipilie kukumukulia." ²¹Yesu nushokelia, Musungu, nsuile, tungo lijile na sikamukakumukulia Tata ku mulima uu hau Yelusalemu. ²²Inye antu mukulia nasikamukyizi, lakini ishe kukulia nakukimanile, kunsooko ugnua upuna kua Ayahudi. ²³Sunga iyo, tungo lijile, na inoo ukoli ipaa, tungo nakukulugia kulukulu ikakumukulia Tata ku nkolo ni kulukulu, kunsooko Tata ukuaduma antu a namna nyaso kutula antu akue naakumukulia. ²⁴Mungu ingi nkolo, ni ndioo naakumukulia yajipiile kukumukulia ku nkolo ni kulukulu. ²⁵Musungu numuila, "Ningile kuwa masihi ujile, (nukuitagua Kilisito). Unuaso kinaukiiza ukakukuila tulu." ²⁶Yesu numuila, "inee nutambula ninene wayu." ²⁷Tungo lilo lilo amanigua akue nashokaa, nindio nakulilua kua niki alulikitia nu musungu, lakini kutili nalugemile kukumukolia, "Usiilie yani?" hau "kua niki ulikitia nunduyo?" ²⁸Iyo musungu numileka intunda yakue na nuenda ku mujini nuailaa antu, ²⁹Nzui muone muntu numbuilile mantu mane tulu nanimatendile, mbii ishumikile ukitula mwene Kilisito? ³⁰Napuna mu mujini naaza kumuakue. ³¹Tungo Iya munsu amanigua akue namunena naitmbula, "Rabi liaa indii." ³²lakini mwene nuailaa, "inee ntite ndiia nasikamuzizii inye." ³³Amanigue naiilaa, kutili nalumueletile kintu kyensi kulia, "Mbii alialeta?" ³⁴Yesu nuailaa, Ndiia zane ingi kutenda ulowa wakue mwene naluntumile nu kutimilia mulimo wakue. ³⁵Mbii, sikamutambula, Kilii mieli itano ni maimbula mikitula makondaa?" Nukumuila laai migunda nyakondaa ku maimbula! ³⁶Mwene nukuimbula ukusingila mishala nu kuilinga nkali kunsooko ya upanga wa kali na kali, ili kina Mwene nukupandila nunduyo nukuimbula alumbe palumui. ³⁷Kunsooko kiuge ikii ingi kya kulukul, umui upandila nu muua uyimbula. ³⁸Alinumutumile kuyimbula nasikamukyangaikile, iiaa itumile mulimo nininye muingila ku ulumbi wa mulimo wao. ³⁹Asamaria ingii ku muji uoo aliamusuilele kunsooko ya mpola zaki musungu uyo nalushudila, "Nalumbuilile mantu tulu nalinimatendile." ⁴⁰Iyo Asmaria kina naaza namunena wikale palumui nindio na nukalaa kumuao ku ntondo zibili. ⁴¹Na ingii kukilikila namusuila kunsooko ya lukani luakue. ⁴²Namuila musungu uyo, kusuilile sika du ku nkani zako, kunsooko ishee akola kuigagia, na inoo kulingile kina taii mwene ingi muguni wa unkumbigulu. ⁴³Pembele lutondo zaso zibili, nulega kyukila ku Galilaya. ⁴⁴Kunsooko mwene mukola alii watanantagia kina nabii mugila heshima ku nsii yakue mukola. ⁴⁵Kina kupuna ku Galilaya, Agalalilya namukalibisha. Aliaona mantu tulu nalumatendile ku Yelusalemu ku sikukunkulu, kunsooko ni ndioo gaa aliakolii mu sikunkulu. ⁴⁶Nuiza kani kupuna ku Kana ya Galilaya uko kinalukaile mazii ktula divai. Alukoli ofisa na muana wakue alimuluile uko ku Kapernaumi. ⁴⁷Kina nuigia kina u Yesu alupunile ku Judea nu kuyuka ku Galilaya, aliwendile kuaki yesu nu kukumunena watme wamukamie muana akue, na aliwili piipi kukia. ⁴⁸Iyo u Yesu numuila, Inyee angamulekiyona miena ni ishembo sikamushuma kushuila. ⁴⁹Mutongeli nutambula, 'Shekulu tima pansii kabla muana wane kukia. ⁵⁰Yesu numuila, Lenda muana wako mupanga." U muntu nusuila lukani nalulutambuile u Yesu na nuenda iyakue. ⁵¹Kina utima, itumi akue namusingila nu kukumuila muana wakue ali mupanga. ⁵²Iyo nuakolia itii matungo kii aluligilie lymo. Nushokelia, "gulo matungo ma saa mupungati ihoma kinazayumulekile. ⁵³Papo tata wakue nulinga kina matungo mago mago Yesu nalutambuile, "Muana wako ingi mupangaa." Iyo mwene ni familia yakue nasuila. ⁵⁴Iyii alii muena wakabili nalutendile u Yesu kinalupunile ku Yudea kuyuka ku Galilaya.

Chapter 5

¹Pembele ya paso alikoli sikunkulu ya Ayahudi, nu Yesu nuankila kuyuka ku Yelusalemu. ²Nu kuaso ku Yelusalemu alilikoli bilika pa mulango wankoloo, nalilyukuitagua ku ntambo ya Kieblania Bethzatha, nindilo litite matao matano. ³Ngele nkulu nya aluile alikolii, apoku, anakitele, hau napozile aliagonile mu matao maso. (Ambiila: Nkani za mukilili wa 3 sikamigiile mu nakala nziza zakali. " nalindilile mazi makuluganigue.") Ku taii tungo kitunga malaika nutima mukati yaki Shekulu nu kukulugania mazi, ⁴Kululo, uyo nali wa kuandia kuingila mukati pembele mazi kina makuluganigua alimutendue mupanga kupunila ni kyensi nali kyumuambile ku tungo lyaso. ⁵Nu muntu umui nali walualile ku matungo ma miaka makumi matatu na munana aliwili mukati ya matao. ⁶Yesu kina numuona ugonile mukati ya matao ni pembele ya kulinga kina ugonile paso ku matungo malipu numilaa, "Mbii usilie kutula umupangaa?" ⁷Muluile uyo numushokelia, Shekulu numugila muntu, wa kumbikila mu bilika itungo mazii kinakuluganigue. Tungo kinanigema kuingila muntu muua ukuntongela." ⁸Yesu numuilaa, Ukaa usole igodolo lyako ulongole. ⁹Nkuamuntu uyo nukamigua, nusola ikitanda kyakue nuendaa. Nu lutondo luaso alii lutondo lua Sabato. ¹⁰Iyo Ayahudi namuilaa muntu uyo nalimukamigue, "Ntende ingi lutondo lua Sabato, na sikaigombigue kukenka igodolo lyako." ¹¹Nushokelia, mwene nalunkamilie uyo alumbuilile, "sola igodolo lyako na ulongole." ¹²Nakolia, "itii wani nukuilile sola igodolo lyako ulongole?" ¹³Ilagua, uyo nalimukamigue sikanumana, kunsooko Yesu aliwalegaa ku unkunku. kunsooko aliakolii antu ingii ku luandi luaso. ¹⁴Pembele paso Yesu numuagana muntu nuaso mu hekalu na numuila, Laa, wakamagia! Ulekitenda milandu kanki ulekiziyaganua nikintu kibii kukilikila." ¹⁵Muntu uyo nuenda kuailaa Ayahudi kina Yesu umukamilie. ¹⁶Iyo, kunsooko ya mantu maso Ayahudi namuaga u Yesu, kunsooko alutendile mantu igaa lutondo lua Sabato. ¹⁷Yesu nuailaa, Tata wane ukituma mulimo sunga inoo ninene nikituma mulimo." ¹⁸Kunsooko nyaso Ayahudi nakilikila kukumuduma amuulage sika du kunsooko ya kuuna Sabato, bali kukumuita Mukungile Btata wakue, nukitendia kina sawa nu Mukungile. ¹⁹Yesu nuashokelia, "Suili,suili, muana sikusumule kutenda kintu kyensi agasika ikio numuonie u Tata wakue ukukitenda. kunsooko kyensi Tata nukukitenda kikioo nu muana nukakukitenda. ²⁰Kunsooko Tata umulogilue Muana, na ukumulagila kila kintu nukukitend na ukakumulagila mantu makulu kukila igaa ili kna mukilikile kukulilua." ²¹Kunsooko kina iyo nu Tata nukuaiulaa akii nu kukiapela uupangaa, iyogua nu Muana gaa ukuapela wensi numulogilue. ²²Kunsooko Tata sikukumulamulaa wensi, bali umupiile Muana ulamuli tulu ²³ili kina tulu amuheshimu u Muana kina iyo Muana numusheshimile u Tata. Mwene nasikumuheshimile Muana sikumuheshimile Tata numutumile. ²⁴Suila,suila, mwene nukuigagia lukani luane nu kukumusuala mwene nuntumile utite upangaa wa kalii na kalii na sikukilamulua. Badala yakue, wakila kupuna munkia nu kuingila mu upangaa. ²⁵Suila,suila, nukumuila tungo lijile na inoo ukoli ii akii ikiigia luli luaki Muana waki Mukungile, na tulu naikiigia ikakikala. ²⁶Kunsooko kina iyo Tata nuili nu upangaa mukati yakue mukola, ²⁷iyo umupiile Muana kutula nu upangaa mukati yakue, nu Tata umupiile Muana mamlaka ili kina walamule kunsooko ingi Muana waki Adamu. ²⁸Mulekikuliligua ni ndilii, kunsooko itungo lijile ii akii tulu naili muibiila ikiigia luli luakue ²⁹nindio ikipuna kunzii: kua natendile namaza ku wiulua wa upangaa, na naliatendile mabii ku wiulua wa ulamulua. ³⁰Sikansumile kutenda kintu kyensi kupuna kumuane mukola. Kina nanukuigagia, iyo nanilamula ni ulamuli wane ingi wa haki kunsooko sikaniduma ulowa wane, bali ulowa wakue nunutumile. ³¹Kina nishudile mukola, ushuda wane sikaliujilitula wa kulukulu. ³²Ukoli wingii nushudila kuhusu inee na ningile taii ushuda nunshudila ingi wa kulukulu. ³³Mutumile kuaki Yohana nunduyo ushudile kulukulu. ³⁴Sungaiyo,, ushuda nanukuusingila sikaupuna kuaki muanamuntu. Nitambula igaa musume kugunua. ³⁵Yohana alii ntala naliyakila nu kumiliminta, nali muakondaa kumilumbila ku tungo kitambo welu wakue. ³⁶Ushuda nantite ingi ukulu kukila uoo waki Yohana, ku milimo u Tata numpiile kukuikaminkilia, milimo nyaso nanikituma ishudila kina Tata untumile. ³⁷Tata nuntumile mwene mukola ushudile kuhusu inee. Kilimuigie luli luakue wala kuyona yumbile lyakue tungo lyensi. ³⁸Muagila lukani luakue nalikikala mukati yani kunsooko sikalimumusuilile mwene naluntumile. ³⁹Mukimashunguza maandiko mushiga mukati yakue mutite upangaa wa kali na kali, ni maandiko maso mashudile mpola zane na ⁴⁰sikamutakile kuiza kumuane ili muligie upuangaa wa kali na kali. ⁴¹Sikanishingila sifa kupuna ku antu, ⁴²lakini ningile kina muagila ulowa waki Mukungile mukati yani inyee akola. ⁴³Nazaa ku lina liaki Tata wane, sikanamusuma kunshingila. kina muua waze ku lina liakue alimujile kumusingila. ⁴⁴Mbii mushuma i kushuila inye namushingila sifa kupuna k kila umui wani lakini sikamuduma sifa nyukupuna kuaki Mukungile ung"ene?" ⁴⁵Mulleki shiga ine nikakumuamba ntongela zaki Tata. nukumutakia inyee ingi Musa, na inyee muaika matumaini mani kumuakue. ⁴⁶Kina angali mukumusulia Musa, alimujilinshuila inee kunsooko aliwandikile kuhusu mpola zane. ⁴⁷Kina sikamushuila maandiko makue, mukishumai kushuila inkani zane?

Chapter 6

¹Pembele muntu igaa, Yesu nuenda nandi za Bahali ya Galilaya, gaa yukuitagua Bahali ya Tiberia. ²Mukutano ukulu aliumutiatile kunsooko aliaonie miena nalutendile ku nailaluile. ³Yesu nunankila kyanya mpaka luandi lua kyanya mu mulima nukalansa kuaso ni amanigua akue. ⁴(Ni pasak, Sikunkulu ya Ayahudi alii yapipiika). ⁵Yesu kina nunansula miso makue kyanya nukuyona mulundo ukulu upolokile kumuakue, numuila u Filipo, "Kukienda pii kugulla mikate iaa asuume kulia?" ⁶(Lakini Yesu alutambuile igaa kuaki Filipo kua kumugema kunsooko mwene mukola alulingile nukakukitenda). ⁷Filipo numushokelia, "Sunga mikate nya thamani ya dinali magana mabili sikalimijilitshia sunga kila umui kuligia sunga kipande kinono," ⁸Andrea, umui wa amanigua akue muntua waki Simoni Petro numuila ⁹Yesu, "ukoli musumbati ipa utite mikate itano ni nsii zibili, lakini iyii ifaile yani ku antu ingii namna iyii?" ¹⁰Yesu nuailaa, "Ikalanshii antu pansii" (alimakoli masanzi mingi luandi luaso). Iyo agosha alii ihumbii itano naikalansa pansii. ¹¹Nkangi Yesu nusola mikate nyaso nitano nusongelia nuagaania ioo naliikalansile. Iyo iyo nuaagaila nsii ku kadili ya iyo kinaasiilie. ¹²Antu kinanaikuta, nualia amanigua akue, "iilingili ipande ya masago, naishagile ili kina kilekilimila kyensi." ¹³Iyo nailingila nu kukijulia ikapu kumi na ibili, ipande ya mikate itano y ashayili_ ipande nalishagigue ni ndioo nalialile. ¹⁴Nkangi antu kina naona miena iyii nalutendile natambula, "kulukulu uyu wayo uyo nabii nujile munkumbigulu. ¹⁵Yesu kinanulinga kina aliasiilie kukumuguila ili amutende kutula mutemi wao, nuitenga, kanki nuenda ku mulima mwene ung"ene. ¹⁶Kina nipika mpindi amanigua akue natima kuyenda ku ziwa. ¹⁷Nanankila mu mutumbwi na aliiputa kuyukila ku Kapernsumu. (Kiiti alikingila nu Yesu alikiili waze kumuao). ¹⁸Tungo liaso nzega alikunka, ni bahali aliyendelile kushapuka. ¹⁹Kanki amanigua akue kinaliakua makasia kina makumi mabili nitano hau makumi matatu, namuona u Yesu ugendaa kyanya ya bahali kukuuegela mutumbwi, naopoka. ²⁰Lakini nuaila, "ingi nene! lekiyopoki." ²¹Kanki aliakondaa kukumukenka mu mutumbwi, na nkua mutumbwi naupika ku nsii luandi kinali alunjii. ²²Lutondo nalilutiatile, mukutano naliwimikile luandi lua bahali naona kina kutilii mutumbwi wingii ila uuo u Yesu ni amanigua akue alikilii aunankile lakini amanigua akue alienda iyao akola. ²³(ingawa, aliko mitumbwi miki nalipunile ku Tiberia piipi nu luandi kinalilile mikate pembele shekulu kupunia shonelio). ²⁴Tungo makutano kinalinga kina sika Yesu wala amanigua akue aliili kuaso, ine akola nanankila mukati ya mutumbwi naenda kukapernaumu namutiatile u Yesu. ²⁵Pembele y akumuligia luandi luingi lua ziwa namukolia, "Rabbi azawaznali kunu?" ²⁶Yesu nuashokelia, nuailaa, Suili,suili, munduma nene, sika kunsooko nazamuaziona imiena, bali kunsooko zamulile mikate nukukikuta. ²⁷Lekii kukitendela mulimo ndia za kunoneka, bali mutendela mulimo ndia nazukudumu sunga ikali na kali ikio u muana waki Adamu ukakumupela, kunsooko Mukungile Tata uikile muntozo kyanya yakue. ²⁸Nkangi nuailaa, "Itii yani nayukujipiile kutenda ili kukuitenda milomo yaki Mukungile?" ²⁹Yesu nushokelia, Iyii yoi mulimo waki Mukungile: kina mumusuile mwene nuntumile, ³⁰Iyo namuila, " Itii miena nyii nukitenda, kina kusumile kuiona nu kukusuila? ukitenda yani? ³¹Tata itu alialile mana kubalangu, kina naliyandikue, "Nuapela mikate kupuna kugulu ili alie." ³²Nkangi Yesu nushokelia,Suili,suili, sika Musa naliwapiile mkate kupuna kugulu, bali Tata wane uyo nukumupela mukate wakulukulu kupuna kugulu. ³³Kunsooko mukate waki Mukungile ingi uoo naukutima kupuna kugulu na kukuupela upungaa unkumbigulu. ³⁴Iyo namuila, "Shekulu kupeeile mukate uu tungo lyensi." ³⁵Yesu nailaa, "Inee wayu mukate wa upangaa, mwene nukuiza kumuane sikukiigia ka nzala nu mwene nukusuila sikukitegela kanota kamwe. ³⁶Ingawa alinumuilile kina, muamona, na kilii sikamusuilile. ³⁷Tulu nu Tata numpela ikiizakumuane, na wensi nukuiza kumuane sikanikakumutaga kunzii kabisa. ³⁸Kunsooko natimaa kupuna kugulu, sika kunsooko ya kutenda ulowa wane, bali ulowa waki nuntumile. ³⁹Nu nduu wau ulowa wakue nuntumile, kina ndekekumulimia sunga numui wa ioo numpiile, bali nikakuaiulaa lutondo lua mpelo. ⁴⁰Kunsooko uu wau ulowa waki Tata wane, kina wensi nukumulaa Muana nukumusuilale waligie upangaa wa kalii na kali, ninene nikakumuiula lutondo lua mpelo. ⁴¹Nkangi ayahudi namulalamikila kumhusu mwene kunsooko alutambuile, "ine nu mukate nautimile kupuna kugulu." ⁴²Natambula, " uyu sika Yesu muana waki Yusupu, na tata wakue nu mau wakue kumulingile? Yatulai inoo utambula, natima kupuna kugulu?" ⁴³Yesu nushokelia, nuailaa, lekilalamiki mumuingoni muani akola. ⁴⁴Kutilii muntu nukuza kumuane isikamulutue nu Tata wane nuntumile, ninene nikakumuiula lutondo lua mpelo. ⁴⁵Kunsooko yandikue ku manabii, " Ikimanigu anu Mukungile. Kila nuigagia wimanagia kupuna kua Tata, ukuiza kumuane. ⁴⁶Sikkina ukolii muntu numuonie Tata, angasika mwene nukupuna kuaki Mukungile_ wamuona Tata. ⁴⁷Suili,suili,mwene nukusilia utite upangaa wa kali na kali. ⁴⁸Inee ingi mukate wa upangaa. ⁴⁹A tata itu alialile manna kubalangu, nakia. ⁵⁰Uu wau mukate naukutima kupuna kugulu, ili kina muntu waulie sehmu yakue ili wakikila. ⁵¹Inee ingi mukate naukikala na utimile kupua kugulu. Kina muntu wensi walie sehmu ya mukate uu, ukakikala ikali na kalii. Mukate nanikakuupunia ingi mwili wane kunsooko ya upangaa wa unkumbigulu. ⁵²Ayahudi naataka enee kua enee naandia kukikunguma naitambula, Muntu uyu ushumai

kukupela mwili wakue kulie?" ⁵³Nkangi u Yesu nuailaa, "Suilii,suilii, anga mulekilia mwili wa Muana waki Adamu nu kukopa migali yakue, sikamukitula nu upangaa mukati yani. ⁵⁴Wensi nukuulia mwili wane nu kukopa migali yane utite upangaa w akalii na kalii, ninene nikakumuiula lutondo lua mpelo. ⁵⁵Kunsooko mwili wane ingi ndia za kulukulu, ni migali yane ingi kikopua kya kulukulu. ⁵⁶Mwene nukuulia mwili wane nu kukopa migali yane ukikalaa mukati yane, ninene mukati yakue. ⁵⁷Kina Tata nutite upangaa nuntumile, na kina nikikalaa kunsooko yaki Tata, nu mwene gaa ukakikala kunsooko yane. ⁵⁸Uu wau mukate naukutima kupuna kugulu, sika kina iyo atata nalialile nakia. Mwene nukuulia mukate uu ukakikala ikali na kalii. ⁵⁹Yesu alumatambuile igaa mukati ya sinagogi kinali umania uko ku Kapernaumu. ⁶⁰Iyo ingii aa manigua wakue kinanaigia igaa, Natambula, ilii manio kyaku itii wani nukusumaa kukulisingilaa? ⁶¹Yesu kunsoko alulingile yaikina amanigua akue aliilalamika kintu ikii, nuailaa mbii kintu ikii kyukumualalia? ⁶²Iyo ikitulai kinamukakumuoana muana waki Adamu utima kupuna kinaliwili kabla? ⁶³Ingi nkolo nyukupunagia upangaa. Mwili sikaunsaila kintu kyensi. Nkani nalinizitambuile kumiani ingi nkolo na ingi upangaa. ⁶⁴Kilii akolii antu katia yani nasikaasuile." kunsooko Yesu alulingile kupunila umuandio uyo nasikushuma kushuila nu mwene na angaliwamusaliti. ⁶⁵Nuailaa, ingi kunsooko iyii alinumuililile kina kutilii muntu nukusuma kuiza kumuane angasikamupegue nu Tata. ⁶⁶Pembele ya igaa amanigua akue ingii nashoka numa na sikanatula palumui nunduyo kanki. ⁶⁷Yesu nuaila ioo kumi naabili," Mbii nininye musiilie kulega? ⁶⁸Simoni Petelo numushokelia, " Shekulu kuuke kuakuani kuani uwee utite inkani za upangaa wa kalii na kalii, ⁶⁹na kuasuila nu kumana kina uwee ingi umuelu waki Mukungile." ⁷⁰Yesu nuailaa," Mbii inee sikalimumusaguile inyee, na umui wani ingi ibilisi? ⁷¹Inoo alulikitia kuhusu Yuda, muana waki Simoni Iskariote, kunsooko alii mwene nuili umi wa ioo kumi na abili, na uyo alujile kumusaliti u Yesu.

Chapter 7

¹Ni Pembele ya mantu igaa Yesu nuenda musinzo itii ku Galilaya, kunsooko sikalimulogie kuyenda ku Uyahudi kunsooko Ayahudi aliipanga mipango ya kukumuulaga, ²Inoo sikunkulu ya Ayahudi, sikunkulu ya iyanda, alii yipiipi. ³Papo antua akue kinaamuilile, lega luandi ipaa wendee ku Uyahudi, ili knia amanigu ako iyoiyo amalae matendo nukumatendaa. ⁴Kutalii nukutenda lyensi ku unkunku anga mwene usiilie kukumazuka kualie. anga ukitenda mantu igaa, ilagiile mukola muunkumbiulu. ⁵Sunga antua akue gaa sikaliamusuilile. ⁶Papo u Yesu kinaliwailile, " tungo lyane kili lipike, lakini tungo lyani kila nkua wakondaa. ⁷Unkumbigulu sikausumile kukumuipilua inyee, bali umbipilue inee kunsooko nukuushudila kina matendo makue ingi madobu. ⁸Nankili kuyuka ku sikunkulu: inee sikanunji ku sikunkulu iyii kunsooko tungo lyane kililikaminkile kilii. ⁹Pembele ya kutambula mantu maso kumuao, nusaga ku Galilaya. ¹⁰Sungaiyo, antua akue kinaenda kusikunkulu, papo nunduyo nuenda, sika kualie bali ku unkunku. ¹¹Ayahudi aliakumuduma ku sikunkulu nu kutambula, wili pii?" ¹²Alimakoli wilikitilia wingii mumiongoni mua makutano kyanya yakue, iiaa natambula, " Ingi muntu muuza." aaa, sikaliapugamuile makutano. ¹³Sunga iyo kutalii nalulikitilie kualie kyanya yakue ku kukuapoka Ayahudi. ¹⁴Tungo sikunkulu kinanipia pakatii, Yesu nunankila mu hekalu nu kuyandia kumania. ¹⁵Ayahudi alikulilua nu kutambula, " ku namna kii muntu uyu ulingile mantu igaa? sikusomile ninaido. ¹⁶Yesu nuashokelia nuailaa, " Mamanio mane sika mane, bali ingi yakue mwene nuntumile. ¹⁷Anga wensi ukilogua kutendaa ulowa wakue mwene, ukilinga kuhusu mamano igaa, kina mipuna kuaki Mukungile, hau kina nilikitia kupuna kumuane mukola. ¹⁸Kila nulikitia namakupuna kumuakue mukola ukudumaa utukufu wakue, bali kila nukudumaa utukufu wakue mwene nuntumile, muntu nuaso ingi wa kulukul, na mukati yakue kutalii kulekitenda iahaki. ¹⁹Musa sikaliumpiile inyee ishalia? Lakini kutalii sunga numui katia yani nukutendaa shalia. kua nikii musiilie kumbulaga? ²⁰Makutano, utite pepo. wani nusiilie kukuulaga?" ²¹Yesu nushokelia nuailaa, "Natendaa mulimo umui. nininye tulu muakulilagua kunsooko yakue. ²²Musa allumpiile tohara(sika kina ipuna kuaki Musa, bali iyo ipuna kua Atata). nu ku Sabato mujipiile muntu. ²³Ana muntu ukishingila tohara ku lutondo lua Sabato ili kina shalia yaki Musa ilekiyunua, kua niki muntakiila inee kunsooko namutenda muntu kutula mupanga nkankana ku Sabato? ²⁴Mulekilamula kuliganila nu wigeleli, bali lamulii ku haki. ²⁵Akeii aoo kupuna Yelusalemu, natambula, "sika wayu naiduma kukumuulaga? ²⁶Na laa, ulikitia kualie, na sikaitambula kyensi kyanya yakue. sikisumile itule kina atongelii alingile kulukulu kina uyu ingi Kilisito,ishumile kutula? ²⁷Kulingile muntu uyu upunilile pii. Kilisito kinaukiiza, sunga iyo, kutalii nukilinga pii upunila. ²⁸Yesu aliukitunta ululi luake mu hekalu, numania nu kutambula, "inyee tulu muningile inee na mulingile kinampunile.sikalinizile zii nene, bali mwene aluntumile ingi wa kulukulu, na sikamuizii u mwene. ²⁹Numuizii mwene kunsooko mpunile kumuakue na aluntumile. ³⁰Aligema kukumuguila, lakini kutalii sunga umui nalunasuile mukono wakue kyanya kunsooko itungo yakue alikili ipikee.. ³¹Sunga iyo, ingii ku makutano namusuila. Natambula, "Kilisito kinaukiiza, ukitenda miena mingii kukila nalutendile muntu uyu?" ³²Mafalisayo naaigia makutano ikipuepuela mantu igaa kuhusu Yesu, nii akulu aa makuhani ni Mafalisayo natuma maafisa gale amuguile. ³³Papo Yesu nutambula, Kilii likoli tungo nino nkoli palumui nininye, na pembele nikienda kumuakue naluntumile. ³⁴Mukindumaa wala sikamukimona: uko kinanunji, sikamukishuma kuiza. ³⁵Kululo Ayahudi naitambuila enee kua enee, "Muntu uyu ukiyenda pii gua kulekishuma kukumuona? Ukienda kua nasapatiile katia ya Ayunani nu kuamania Ayunani? ³⁶Itii lukani kii uluu naliulutambuile, " Mukindumaa wala sikamukimona: uko kinanunji sikamukishuma kuiza?" ³⁷Inoo ku lutondo lua mpelo, lutondo lukulu lua sikunkulu, Yesu nuimika nuitunta ululi, nutambula, " anga wensi utite nota, nuaze kumuane wakopee. ³⁸Mwene nunsuilile inee, kina maandiko nalimatambuile , kupuna mukati yakue ikishambia miongo ya mazi ma upangaa. ³⁹Lakini alumutambuile iga kuhusu mkolo, ni ndioo namusuilile ikakumusingila; nkolo alikiili ilegigue kunsooko Yesu alikiili wakuligie. ⁴⁰Akei amakutano, kina naigia inkani izii, natambula, "kulukulu uyu ingi nabii." ⁴¹Iiaa natambula, "Uyu ingi Kilisito." Lakini iia natambula, "yani, Kilisito usumile kupuna ku Galilaya? ⁴²Maandiko sikamatambulile kina Kilisito ukipunila ku lulii luaki Daudi nu kupuna ku Bethlehemu, kijiji u Daudi naliwili? ⁴³Iyo, ipaso nauuka mutuanuko pakati ya makutano kunsooko yakue. ⁴⁴Iiaa ktaia yao alijilekumuguila, lakini kutali nalugololile mikono yakue kyanya yakue. ⁴⁵Papo ioo maofisa nashoka kua akulu a Makuhani, nindio naaila, niki sika muamuleta? ⁴⁶Maofisa nashokelia, "Kutalii muntu nuakaile kulikitia kina uyu kabla." ⁴⁷Papo Mafalisayo namushokelia, "ni ninye gaa muapugamulagua? ⁴⁸Ukoli wensi katia ya atemii numusuilile, hau wensi wa Mafalisayo? ⁴⁹Bali iaa makutano nasika amiizi shalia_azumue." ⁵⁰Nikodemo nuaila (mwene nalumuaganile u Yesu kalii,nuili umui wa Afalisayo), ⁵¹Mbii shalia yitu yumuhusile muntu anga sika mutegelue kuandia nu kulinga nukukitendaa? ⁵²Namushokelia nu kukumuila, "nunduwe gaa upunile ku Galilaya? Dumaa na ulae kina kutalii nabii nupunilile ku

Galiyala."⁵³(Ambiila nkani nkei zaki Yohana 7:53_8:11 makutili mu nakala nanziza za kalii). nkangi kila muntu nuenda kumuakue.

Chapter 8

¹Ambiila: Laa ufafanuli waki Yohana 7:53_8:11 paso pakyanya).Yesu nuenda ku mulima wa mizeituni. ²Dau nuiza kanki pi hekalu, ni antu tulu namuagana: nuikalansa nu kukuamania. ³Andikii ni Afalisayo namuletela musungu nalimuguilue mu kitendoo kya kuzinii. namuika pakatii. ⁴⁶(Ambila: laa ufafanuli waki Yohana 7:53_8:11paso pa kyanya). Papo namuila u Yesu. Mwalimu, musungu uyu muguilue mu ukosii, mu kitendoo nkankana. Inoo, ku shalia, Musa wakuamlisagia kukuatula mague antu kina iaa,utambui kyanya yakue? ⁵Aliatambuile igaa ili kukumutega ailigie kintu kya kumutakia, lakini yesu nutuna pansi nuandika pnsi ku luala luakue.⁷(Ambiila :Laa ufafanuli waki Yohana 7:53_8:11 paso pa kyanya). kinaliendelile kukukolia, nuimika nu kukuaila,"mwene namugila katia yani, nuatule wa kuandia kukumutula imague. ⁸Nutuna kanki pansii, nuandika pansii ku luala luakue.⁹(Ambiila :Laa ufafanuli waki Yohana 7:53_8:11). Kinaigia maso, nailega umui pembele ya muua,kuyandilia munampala , impelo u Yesu nulekua ung"ene, palumui nu musungu naliwili pakati yao. ¹⁰Yesu nuimika nu kukumuila, "Musungu, nakutakilie ilii pii? Kutilii sunga numui nukulamuile?" ¹¹Nutambula kutili sunga nu numui Shekulu." Yesu nutambula, " Sunga ninene sikanukukulamula. Lenda ni nzila yako: kuyandilia inoo nu kuyendelela ulekitenda milandu kanki."¹²Kanki u Yesu nulikitia ni antu nutambula, " inee ingi weluwa unkumbigulu; mwene nukuntiata sikukigenda mukiiti bali ukitula nu welu wa upangaa." ¹³Mafalisayo namuila, " Ukishudila mwene: ushuda wako sika wa kulukulu."¹⁴Yesu nushokelia nuailaa, " Sunga kina nikakishudila mukola, ushud wane ingi wa kulukulu. Ningile kina luandi kinampunile nu nduko kinanunji, lakini inyee sikamulingile luandi nampunile hau uko kinanunjii. ¹⁵Inyee mulamula kimwili: inee sikanilamula wensi. ¹⁶Inee sunga anganamule, ulamuli wane ingi wa kulukulu kunsooko sika ning"ene, bali palumui nu tata nuntumile. ¹⁷Eee, nu kushalia yani nyandikue kina ushuda wa antu abilii ingi kulukulu. ¹⁸Inee nene nanikishudila, nu Tata nunutmile unshudila."¹⁹Namuila, "Tata wako wili pii?" Yesu nushokelia, " inee sikamunzizi wala u Tata wane sikamumuizii: angalimunizi inee, alimujile kumumana nu Tata wane gaa. ²⁰Alutambuile inkani izii nuili piipi ni kilindo kinali umania mu hekalu, na kutili sunga numui nalumuguilile kunsooko tungo lyakue alii kiili lipikee. ²¹Iyo nuailaa kanki, Naukaa iyane: mukinduma na mukikia mu milandu yani. Uko kinanunji, sikamukishumua kuiza.' ²²Ayahudi natambula, " ukakiulga mwene, mwene nalutambuile, "uko kinanunji sikamukishum kuiza?"²³Yesu nuailaa, Mupuna pansi: inee nipuna kyanya. Inyee ingi wa unkumbugulu uu: inee sika wa unkumbugulu uu. ²⁴Kululo, alinumuilile kina mukikia mu milandu yani. nasika iyo musuile kina INEE NENE, mukikia mu milandu yani."²⁵Kululo namuila, " uwee wi wani?" Yesu nuailaa, Igo nalinumuilile kupunila umuandio. ²⁶Ntite mantu mingii ma kulikitia nu kulamula kyanya yakue. Sunga iyo, mwene naluntumile ingi wa kulukulu: ni mantu nalinimigile kupuna kumuakue, mantu igaa nukumatambula ku unkumbigulu." ²⁷Sikanamulinga kina aliukitmbuila nindio kuhusu Tata.²⁸Yesu nutambula, " kinamukakumunansula kyanya Muana wa muntu, papo kinamukimana kina INEE MWENE, na kina sikanitenda kyensi ku inee zii inee, Kina u Tata numanilie, nilikitia mantu igaa. ²⁹Mwene nuntumile wii palumui ninene, nu mwene sikundekile ning"ene, kuani kila nkua nitenda igoo namamujipiile. ³⁰Tungo u Yesu nutambula mantu igaa, ingii namusuililaa.³¹Yesu nutambula kua ioo Ayahudi naliamusuilile, "anga mukale mu lukani luane, papo mokitula amanigua ane kulukulu, ³²Nininye mukakumimana ikulukulu, na kulukulu ikakumuika hulu." ³³Namushokelia, "ishee ingi ululua waki Iblahimu na ninaido kili kutule pansi ya usese wa wensi: ukitambulai, Kukiyyikua hulu?"³⁴Yesu nuashokelia," Suili,suili, nukumuila, kila nukutenda milandu ingi musese wa milandu. ³⁵Musese sikukala munumba matngo tulu: muana ukuima ntondo tulu, ³⁶Kululo, anga Muana angawamuike hulu, mutula hulu kulukulu nkankana. ³⁷Ningile kina inyee ingi ululua waki Iblahimu: mudumaa kumbulaga kunsooko lukani luane lugila ka lyoma mukati yani. ³⁸Nitambula mantu nanimaonie palumui nu Tata wane, ni ninyee iyoioyo mutenda mantu nalimumigilie kupuna kuaki tata wani."³⁹Namushokelia nu kukumuila, "Tata witu ingi Ablahamu." Yesu nuailaa, kina angali mu alisha aki Iblahimu, alimujilitenda milimo yaki Iblahimu. ⁴⁰Sunga inoo mudumaa kumbulaga, muntu nalumuilile ikulukulu kina alinigile kupuna kuaki Mukungile. Ablahamu sikalutendile itii. ⁴¹Mukituma milimo yaki tata wanii." Namuila, "sikalikualelelue mu ukosi, kutite u Tata umui, Mukungile."⁴²Yesu nuailaa,"anga Mukungile ingi Tata wani, alimujilindogua ni nene, kundogolelio mpunile kuaki Mukungile: wala sikalinizile ku nene zii nene,bali mwene aluntumile. ⁴³Kuaniki sikamulinga inkani zane? Kunsooko sikamusumile kiumatiilia kutegela inkani zane. ⁴⁴Inyee ingi muaki tata wani, shetani, na musiilie kutenda nsula zaki tata. Alimuulagi kupunila umuandio na sikushuma kuyimika ku kulukulu kunsooko kulukulu yukutilii mukati yakue. Kinutambula uulongo, utambula kupuna ku kuyukii liakue kunsooko ingi mulongo na tata wa ulongo.⁴⁵Sunga inoo, kunsooko nitambula nya kulukulu, sikamunshuila. ⁴⁶Itii wani katia yani nunshudila kina ntite milandu? ⁴⁷Mwene nuaki Mukungile ukuzigagia inkani zaki Mukungile: inyee sikamukizigia kunsooko sika muaki Mukungile."⁴⁸Ayahudi namushokelia nu kukumuila, sikakutambuile kulukulu kinaa uwee ingi Msamalia na utite

pepo? ⁴⁹Yesu nushokelia, numugila pepo, lakini numuheshimile Tata wane, nininye sikamuneshimile.

⁵⁰Sikanidumaa utukufu wane: ukoli umui nukudumaa nu kulamula. ⁵¹Suili,suili, nukumuila, anga wensi nukiamba lukanai luane, sikukiona ka nkia ninaido. ⁵²Ayahudi namuila, Inoo kualinga kina utite pepo.

Ablhamu ni manabii nakia: lakini utambula, " anga muntu ukiamba lukani kuane, sikukitoma kankia." ⁵³Uwee

sika umukulu kukila u tata witu Ablhamu nalukiile, sikaiyo? Manabii gaa aliakile. uwee ukitendia kina wi

wani?"⁵⁴Yesu nushokelia,"anga nikakikula mukola, utukufu wane ingi nkanda, ingi Tata wane nunkulia_ uyo namukumutambula kina ingi Mukungile wani. ⁵⁵Inyee sikamumumanile u mwene, lakini inee namuizi u mwene,.

anga ntambule, "sikanumuizi", nikitula zii unininye, mulongo. Sunga iyo, numuizii ni nkani zakue niziambile.

⁵⁶Tata wani Ablhamu aliuwiloilie lutondo luane: aluluonie nulumba. ⁵⁷ Ayahudi namuila, kilupikie lika lia

miaka makumi matano kili, nunduwe wamuona Iblhamu?" ⁵⁸Yesu nuailaa,Suili,suili, nukumuila kabla

Ablhamu kiliwalelue, INEE NKOLII." ⁵⁹Papo nasolela mague aligie kukumukua,lakini Yesu nuipisa nupuna kunzii ii hekalu.

Chapter 9

¹Tungo, kina u Yesu kinalukila numuona muntu mupoku kupunila kulelua kumuakue. ²Amanigua akue namukolia, "Rabi, wani nutendile milandu, muntu uyu hau aleli akue, sunga walelue mupoku?" ³Yesu nuashokelia, Sika uyu muntu wal aleli akue naliatendile milandu, bali milimo yaki Mukungile iligie kukunukulua kukilila kumuakue. ⁴Yukujipiile kukituma milimo yakue mwene nalunutmile tungo kilii munsii. Utiku waza tungo naka kutilii nukishuuma kukituma milimo. ⁵Tungo nankoli munkumbigulu, inee ingi welu wa unkumbigulu. ⁶Pembele Yesu kinanutambula nkani izii, nutia matii munsii, nutenda ulolo kua matii, n numukuya muntu uyo mumiso ni ulolo uoo. ⁷Numuilaa, lenda ogee mu luzii luaki Siloam(ndogolelio kina nalimutumue)." Kululo muntu nuaso nuenda, nukalala, nushokaa, uyona. ⁸Anapiipi amuntu uyo ni ndiio naliamuonie umandio kina mulompai natambula, Mbii! uyu sika uyo muntu nalikula ukikalaa nukulompa?" ⁹Ni iaa natambula, "aaa, bali wimpianile nunduyo." Lakini alii utambula, Ingi nene. ¹⁰Namuilaa, "Inoo miso mako azamadiguluei?" ¹¹Nushokelia, muntu nukuitagua Yesu alulluile lolo nu kumpaka mu miso mane nu kumbula, Lenda ku Siloam ukalale." Kululo nanendaa, nankalala, nandigia kuyona kanki. ¹²Namuilaa, "ukolii pii?" nushokelia "magu." ¹³Namutualaa muntu uyo nalikula mupoku kua Mafalisayo. ¹⁴Nindio alii lutondo lua Sabato tungo Yesu kinalu uluile ilolo nu kukumbula miso makue. ¹⁵Papo kanki Mafalisayo namukolia azuligilile kuyona. Nuailaa, "Aliuikile lolo mu miso mane, nankalala, na inoo nishuma kuyona." ¹⁶Akei aa Mafalisayo naambula, "Muntu uyu sikupunile kuaki Mukungile kunsooko sikuyamba Sabato." Iaa natambula, "Ishumikambii muntu nutite milandu kutenda miena kina nyaso?" Kululo nautla mutuanuko katia yao. ¹⁷Papo nalimukolilie mupoku uyo kanki, "Utambulai kyanya yakue kunsooko aliwadigula miso mako? mupoku nutambula, "ingi nabii." ¹⁸Sunga tungo ilii Ayahudi sikanamusuila kina ali mupoku nunduyo waligia kuyona mpaka kina naaita aleli akue mwene naluligilie kuyona. ¹⁹Naakolia aleli, Mbii, uyu wayu muana wani namutambula alimulelue mupoku? wasumambii inoo kuyona?" ²⁰Iyo aleli akue namushokelia, Kulingile kina uyu ingi muana witu ni kina alimulelue mupoku. ²¹Namna kii inoo uyona, magu sikakuizii, Mukolii mwene. ingi muntu mukulu. usumile kulikitia mukola." ²²Aleli akue aliatanbuile mantu igaa, kunsooko aliaopokile Ayahudi. ku iyo Ayahudi aliakondaa kukigombia kina, anga wensi nukigomba kina Yesu ingi Kilisito, ukitemanulua ni sinagogi. ²³Kunsooko iyii, aleli akue aliatambuile, "Ingi muntu mukulu, mukolii mwene." ²⁴Kululo ku nku aya kabili, namuita uyo nalikula mupoku nu kukumuila, "Mupele u Mukungile utukufu. Kulingile kina muntu uyu ingi muna milandu." ²⁵Papo muntu nuaso nushokelia, " watule muna milandu, inee sikanizi. Kintu kimui nanikilingile: alii numupoku, na inoo niyona." ²⁶Papo naliamuile, "ukuntendile yani? azaumakunukuile mbii miso makue?" ²⁷Nushokelia, "nakondaa kukuila, ni ninyee sikamuamutegela! nikii musiilie kutegela kanki? Nininye sikamusiilie kutula amanigua akue gaa, sikaiyo?" ²⁸Namutuka nu kutambula, " uwee ingi umuanigua wakue, lakini ishee ingi amanigua aki Musa. ²⁹Kulingile kina Mukungile alulikitilie nu Musa, lakini kua muntu uyu, sikakuizi kinupunile." ³⁰Muntu uyo nushokelia nu kuailaa, " kua niki, ikii ingi kintu kya kukulilua, kina sikamuizi kinaupunil, na kilii wkunukula miso mane. ³¹Kulingile kina Mukungile sikukuategela natite milandu, lakin anga muntu wensi ukumukulia Mukungile na ukutenda ulowa wakue, Mkungile ukumuigagia. ³²Kupunila kuyandia ku unkumbigulu kili ninaido kutegelua kina wensi wakunukula miso ma muntu nalimulelua mupoku. ³³Anga muntu uyu sikalupunile kuaki Mukungile, sikaliujitenda kyensi." ³⁴Nashokelia nu kukuaila, " aliumulelue mu milandu nkankana, na uwee ukukumania ishee?" Papo namuingaa kupuna mu sinagogi. ³⁵Yesu nuigia kina amulegagia mu sinagogi. Numuligia nu kukumuila, "Umusuilile Muana wa Muntu?" ³⁶Nushokelia nu kutambula, "itii wani, Shekulu, ni nene ndigie kukumusuila?" ³⁷Yesu nuailaa, " wamuona, nunduyo nukulikitia nunduyo mwene." ³⁸Muntu uyo nutambula, "Shekulu, Nsuilile." papo numukulia. ³⁹Yesu nutambula, "ku ulamuli nazaa ku unkumbigulu uu ilii kina ioo nasikaakuona aone na ndioo naiyona atule apoku." ⁴⁰Akei aa Mafalisayo alii palumui nunduyo naigia nkani zaso nu kukumukolia, "ni ndishe gaa ingi kuapoku?" ⁴¹Yesu nuailaa, "Kina alii muapoku, sikalimujilitula ni milandu. Sunga iyo, inoo mutambula, Kuyona, milandu yani ikalile."

Chapter 10

¹Suili, suili nukumuila, uyo nasikuingila kua kukilila mulango wa luigii lua nkoloo, lakini unankila ku nzila yingii, muntu nuaso ingi mwii na mulegelanya. ²Mwene nukuingia mulango ingi mudimii wa nkoloo. ³Kumuakue mulindila ukumudugulila. nkoloo akuluigia luli luakue na ukuziita inkolo zakue ku mina mao nu kukuzipunia kunzii. ⁴Kina ukakuzipunia kunzii aso naakue. ukuzitongela, ni nkoloo zukumutiata, kunsooko alulingile lulii luakue. ⁵Sikaikakumutiata u mugenda badala yakue ikakumupuga, kunsooko sikaazizi nduli za agenda." ⁶Yesu aliutambuile ku mpiani iyii kumuao, lakini sikanalinga mantu igaa na aliutambula kumuao. ⁷Yesu nutambula nindio kanki, Sili, suili, nukumuila, Inee ingi mulango wa nkoloo. ⁸Tulu nantongelile ingi iii na alegelanya, lakini nkoloo sikanaategela. ⁹Inee ingi mulango. Wensi nukuingila kukilila kumuane, ukigunua: ukiingila mukatii nu kupuna, numuene ukakiligile ulii. ¹⁰Mwii sikujile angasika kuiia, kuyulaga, nu kulimansilia. Naza ili kina aligie upungaa na atule nunduo wingii. ¹¹Inee ingi numudimi muzaa. Mudimi muzaa ukupunagia upungaa wakue kunsooko ya nkoloo. ¹²Muitumi namuikue, na sika mudimi, na inkolo sika nsao zakue,, ukiuona mbugii zipolokile ukuzileka nu kukuzimanka inkoloo. ¹³Ni mbugi zukuziguila nu kukuzishapatilia. Ukumanka kunsooko ingi muitumi wa kuikua na sikuzikelile inkoloo. ¹⁴Inee ingi mudimii muzaa, na nialingile naane, nindio naane aningile inee. ¹⁵Tata uningile, ninene numulingile Tata, ninene nukuupunia upungaa wane kunsooko ya nkoloo. ¹⁶Ntite nkoloo zingii sika za mpongolo iyii. Niaso gaa, injipiile kukuzileta, nindio ikakuluigia luli luane kina ilikoli dale limui nu mudimi umui. ¹⁷Iyii yaii nsooko Tata undogilue: Nuupunie upungaa wane halafu nuusole kanki. ¹⁸Kutuli nukuusola kupuna kumuane, lakini inee nukuupunia mukola. Ntiite mamlaka ma kuupunia, na ntiite mamlaka ma kuusola gaa, Nsingile lyagilo ilii kupuna kuaki Tata. ¹⁹Mutuanuko kanki naupunila katia ya Ayahudi kunsooko ya nkani izii. ²⁰Ingii aoo natambula, "Utite pepo na ingi musalii. Kua niki mukumutegela?" ²¹Ingii natambula, "Sunga sika nkani za muntu namupagawe ni mapepo. Pepo lisumile kunukula miso ma mupoku?" ²²Papo nyiza sikunkulu ya kuikua wakifu Yelusalemu. ²³Ali matungo ma mpepo, nu Yesu aliugenda mu hekalu mu ukumbi waki Selemani. ²⁴Papo Ayahudi kina namupilimilia nu kukumuila, "na nalii ukakukuika mu shupo? kina uwee wi Kilisito kuilee kualie. ²⁵Yesu nuashokelia, "nakondaa kumuila lakini sikamushuila. Milimo nanikituma ku lina liaki Tata wane, zaso zishudila kyanya yane. ²⁶Sunga iyo sikamusuilile kunsooko inyee sika nkoloo zane. ²⁷Nkoloo zane akuluigia luli luane: Nizilingile, nindizo zintiata inee. ²⁸Niapiile upungaa wa kali na kali: sikaikilimansiila ninaido, na kutili sunga numui nukakumusukantula mu mikono yane. ²⁹Tata wane, numpiile aso, ingi mukulu kukila naingii tulu, na kutilii sunga numui nutite usumii wa kukumusukantuala kupuna mu mikono yaki Tata. ³⁰Inee nu Tata kuipalumui. ³¹Naakenka mague ilii amutule kanki. ³²Yesu nuashokelia, Namulagiila milimo mingi mizaa kupuna kuaki Tata. Ku milimo nyii katia ya nyaso musiilie kuntula mague? ³³Ayahudi namushokelia, "Sikakukukutula mague ku mulimo wensi nauzaa, lakini ku kukufulu, kunsooko uwee, nui muntu, ukitendia kina u Mukungile." ³⁴Yesu nuashokelia, "Sikaliyandikue ku shalia yani, "Alintambuile, "inyee mwii Mukungile"? ³⁵Angali umuitile miungu, ku io ulukani luaki Mukungile naluaizila(ni Maandiko sikamasumile kuunua), ³⁶mutanbula kyanya ya uyo u tata numupunia nukumutuma mu unkumbigulu, " ukufulu," kunsooko alintambuile, inee ingi muana waki Mukungile"? ³⁷Anga sikanikituma milimo yaki Tata wane, mulekinshuile, ³⁸Sunga iyo, anga nikituma, sunga kina sikamunshuila, isuilii milimo kina musume kumana nu kulinga kina Tata ukoli mukati yane ni nene nkoli mukati yaki Tata. ³⁹Nagema kanki kukumuguila u Yesu, lakini nuenda iyakue kupuna mu mikono yao. ⁴⁰Yesu nuenda iyakue kanki ku tumbii lya Yordani luandi u Yohana nalibatisia kuandia, nukalansa kuko. ⁴¹Antu ingii naaza kuaki yesu. naendelela kutambula, "Yohana kulukulu sikalutendile ka muena wensi, lakini mantu tulu nalumatambuile u Yohana kyanya yaki muntu uyu ingi ma kulukulu." ⁴²Antu ingii namusuila u Yesu papo.

Chapter 11

¹Basi Muntu umui lina liakue Lazaro alimuluile. Aliupunilile ku Behania, kijiji kya Maliamu nu mununa wakue u Martha. ²Alikula ingi Mariamu uyo yuyo nalumupakile u Shekulu Marhamu nu kukumupiagula migulu yakue ku ntumbii zakue, nu muguli wakue u Lazaro alimuluile. ³Papo anaso iaa natuma mpola kuaki Yesu nu kutambula," Shekulu, laa uyo numulogilue muluile." ⁴Yesu kinanuigia nutambula, " Uluile uu sika wa nkia, lakini, badala yakue ingi kunsooko ya utkufu waki Mukungile ili kina Muana waki Mukungile waligie kukuligua ku uluile waso." ⁵Yesu alumulogilue Martha nu mununa wakue nu Lazaro. ⁶Kinanuigia u Lazaro ingi muluile, Yesu nukala ntondo zibili kukilikila luandi kinaliwili. ⁷Papo pembele ya ilii nuailaa amanigua akue, Kwiini ku Uyahudi kanki. ⁸Amanigua namuilaa, Rabi, Ayahudi aliigema kukumutula mague, nunduwe usiilie kshoka kuaso kanki? ⁹Yesu nuashokelia, matungo ma munsii si kumi na mbilii ne? Muntu kinugenda munsii sikusumile kukikumpia, kunsooko uyona ku welu wa munsii. ¹⁰Sunga iyo, anga ukigenda utiku ukakikumpia kunsooko welu ukutili mukati yakue." ¹¹Yesu nutambula mantu igaa, ni pembele ya mantu igaa, nuailaa, "Musamua witu Lazaro ugonile, lakini nunji ili ndigie kukumulailia kupuna mundolo." ¹²Papo amanigua namuilaa, Shekulu, kina ugonile, ukilaila. ¹³Tungo ilii Yesu aliulikitia mpola za nkia yaki Lazaro, lakini ioo aliagelile ulikitia kyanya ya kugona ndolo. ¹⁴Papo u Yesu nulikitia nindio kualie, "Lazaro wakia." ¹⁵Ntite ulumbi kunsooko yani, kina alinukutili uko ili muligie kushuila. Kwiini kumuakue." ¹⁶Iyo u Tomasi, nkuitagua Pacha, nauilaa amanigua iaa, "Nindishe kuini gaa kuendikia palumui nu Yesu." ¹⁷Tungo Yesu kinanuiza, nagana Lazaro wakondaa kutula wili mukibiila ntondo zinii. ¹⁸Ni Bethania aliyili piipi ni Yelusalemu kina kilomita makumi manii na zitano itii. ¹⁹Ingii katia ya Ayahudi naaza kua Martha nu Mariamu kukiapolia knsooko ya muguli wao. ²⁰Papo u Martha kinanuigia kina u Yesu upolokile, nuenda kutagana nunduyo, lakini Mariamu nuendelela kukikala kukaa. ²¹Papo u Martha numuilaa u Yesu, Shekulu, kina azawili ipaa, u muguli wane sikalukia. ²²Sunga inoo, ningile kina lyensi nukilompa kupuna kuaki Mukungile ukakukupela." ²³Yesu numuilaa, muguli wako ukiuukaa kanki." ²⁴Martha numuila, ningile kina ukiuuka ku ukunukulua lutondo lua mpelo." ²⁵Yesu numuilaa, "Mimi ingi ukunukulua nu upangaa: mwene nunsuilile, ingawa ukikia, sungu iyo utiktula ukiakala: ²⁶nu mwene nukikala nu kunshuila inee sikukikia. ushuila ilii?" ²⁷Numuilaa, "eee, Shekulu nsuilile kina uwee ingi Kilisito, Muana waki Mukunile, mwene nujile mu unkumbigulu." ²⁸Kinanukondii tambula ilii, nuenda iyakue nukumuita mununa wakue u Mariamu kumpelo. nutambula, "Mwalimu ukoli ipaa ukukuita." ²⁹Mariamum kinanuigia igaa, nuuka kuukau nuenda kuaki Yesu. ³⁰Nunduyo u Yesu alikiili waze mukati mu kijiji, bali alikiili luandii naliataganile nu Martha. ³¹Papo Ayahudi naliensi nu Mariamu ku numba ni ndiio naliakuapolelia, kinanamuona uyuka kuukau nu kupuna kunzii, namutiata: aliagelile kkina ulunji kukibiila wendilila kuaso. ³²Papo Mariamu, kinanupika paso u Yesu kinaliumuonie nugua pansu ya migulu yakue nu kukumuila, "Shekulu, kina angaliukoli ipaa, muguli wane sikalukia." ³³Yesu kinanumuon aulila, ni Ayahudi naliizile palumui nunduyo aliilila gaa, alusunsuilile mu nkolo nu kushueta, ³⁴nutambula, "Mumugonilie pii? namuila," Shekulu, nzuu ulae." ³⁵Yesu nulila. ³⁶Papo Ayahudi natambula, "Laa nalumulogilue u Lazaro!" ³⁷Lakini iiaa katia yao natambula, "sika uyu, muntu nalumakumbulile miso ma uyo nalii mupoku, sikanusuma kumutenda muntu uyu walekikia?" ³⁸Papa Yesu, hali nushunsulia munafis yakue kanki, nuenda ku kibiila. Inoo alii lulu, ni gue yikue mu kyanya. ³⁹Yesu nutambula, "lilegii igue." Martha, muguli waki Lazaro, mwene nalukiile, numuila u Yesu, Shekulu, ku tungo ilii, mwili ikawaola, kunsooko watula maiti ku ntondo zinii. ⁴⁰Yesu numuila, "Inee sikalinukuilile kina, anga usuile, ukakuona utukufu waki Mukungile?" ⁴¹Kululo nalilegia igue. yesu nunansula miso makue kyanya nu kutambula, "Tata, nukusongilie kunsooko untegelile. ⁴²Aliningile kina ukuntegelaa nkua tulu, lakini ingi kunsooko ya mulundo nawimikile kumpilima kina natambula igaa, kina aligie kushuila kina uwee untumile." ⁴³Pembele kina nutambula igaa, nulila ku luli lukulu. "Lazaro, puna kunzii!" ⁴⁴Mukii nupuna kunzii mutungue mikono ni migulu ku sanda nya kuikiala, nu usiu wakue aliutungue kitambala." Yesu nuailaa, "mutungulii mumuleke wendee." ⁴⁵Papo Ayahudi ingii naliizile kuaki Mariamu na kuyona u Yesu nalutendile, namusuilaa: ⁴⁶lakini akei aoo naenda kua Mafalisayo nu kukuaila mantu nalumatendile u Yesu. ⁴⁷Papo akulu a Makuhani ni Mafalisayo nailingila paalumui pi balaza nu kutambula, "Kukitenda yani? Muntu uyu utenda miena mingii. ⁴⁸Anga kumuleke iti ung:ene mwene, tulu ikakumusula, Alumi ikiiza nukushola tulu luandi luitu ni nsii yitu." ⁴⁹Sunga, Muntu umui katia yao, Kayafa, nali kuhani mukulu mwaka waso, nuailaa, "Sikamuizii kyensi nkanka. ⁵⁰Sikamushiga kina ifaile kunsooko yani kina muntu umui ijipiile kukia kunsooko ya antu kukila nsii tulu kulimansila." ⁵¹Igaa sikalutambuile kunsooko yakue mwene, badal ayakue, kunsooko ali kuhani mukulu mawka waso, alulotelile kina Yesu ukikia kunsooko ya nsii: ⁵²na sika ku nsii ing:ene nzene, bali Yesu waligie iyoiyo kukiailingila alisha aki Mukungile nasapatiiile luandi kunu nu kunu. ⁵³Kululo kuyandia lutondo luaso nukuyendelela napangaa namna ya kumuulaga u Yesu. ⁵⁴Yesu sikanugenda kanki kualie katia ya Ayahudi, bali nulega paso nu kuyenda nsii nyili piipi ni balangu ku muji naukitagua Efraimu.

Paso nukalansa ni amanigua. ⁵⁵Basi Pasaka ya Ayahudi aliyili piipi, na ingii nanankila kuyeka ku Yelusalemu kunzii ya muji kabla ya Pasaka ili aligie kukiogia akola. ⁵⁶Aliamutiale u Yesu, nu kulikitia kila umui kinaimikile mu hekalu, " Mushiiga yani? kinasikuiiza ku sikunkulu? " ⁵⁷Tungo ilii akulu a makuhani ni Mafalisayo aliapunile amlu kina anga umui ukilinga u Yesu kina wili, yumujiipiile kupunia impola ili kina aligie kukumuguila.

Chapter 12

¹Lutondo lua mutandatu kabla ya pasaka, Yesu nuenda ku Bethania, kinaliwiili u Lazaro, mwene mwene nalumuiule kupuna kua akii. ²Iyo namuzipililia ndia za mpindi kuaso, nu Martha numutumikila, Tungo liaso Lazaro aliumui wakue wa ioo naliikilansile pa ndia palumui nu Yesu. ³Nkangi Mariamu nusola latili nya manukato nalimazipigue kua nardo safi, namatite thamani nkulu, numupaka u Yesu mu migulu, nu kumupiagula migulu ku ntumbi zakue: numba tulu nijula mununko wa manukato. ⁴Yuda Iskaliote, umui wa ioo amanigua akue, na uyo ukakumupuluka u Yesu, nutambula, ⁵Kuaniki manukato igaa sikalimiguligua ku dinali magana matatu apegue atuka? ⁶Nunduyo alumatambuile maso, sika kua kiaonela kinishungu atuka, bali kunsooko alii mwii: mwene wayu naluambile mupuko wa mpia na na alushola ikei naliyikue muaso kunsooko yakue mwene. ⁷Yesu alutambuile, Muleke waike nutiite kunsooko ya lutondo lua uikua wane. ⁸Atuka mukitula nindio ntondo tulu: lakini sikamukitula ninene ntondo tulu. ⁹Iyo mulundo ukulu wa Ayahudi naligia kulinga kina u Yesu ukoli kuaso, nindio naaza, sika kunsooko yaki Yesu du, ila amuone nu Lazaro u Yesu alumuuiule kupuna mua akii. ¹⁰Nindio akulu a makuhani natenda shauli ili amuulage Lazaro: ¹¹ndogolelio kunsooko yakue ingii kua Ayahudi naenda iyao namusuila u Yesu. ¹²Nu lutondo lua kabili mulundo ukulu naaza ku sikunkulu. Kinaigia ya kina u Yesu upolokile ku Yelusalemu, ¹³Nasola matambi ma makota ma mitende nu kupuna kunzii kuyenda kumusingila nakua kilanga, "Hosana! mukembetue mwene nujile ku lina liaki Shekulu, mutemi wa Israeli." ¹⁴Yesu numuligia muana ndogui numunankila: kina iyo naliyandikue, ¹⁵Ulekiopoka, munanso waku sayuni, tazama, Mtemi wako upolokile, unankile muana ndogui. ¹⁶Amanigua akue sikanamalinga mantu igaa ipo pa muandio: lakini Yesu kinalimutukuzue, papo kinanaijuka yakina mantu igaa alimuandikilue mwene na ya kina atenda mantu igaa kumuakue. ¹⁷Iyo dale ilo lia antu naliakoli palumui na Yesu tungo kinalumuitile u Lazaro kupuna mukibiila, nashudila kua naingii. ¹⁸Na ali kunsooko iyii gaa kina dale lya antu naliendile kukumusingila kunsooko aliigilie kina watenda umuena waso. ¹⁹Mafalisayo naitambuila ene kua ene, "Laa, inoo sikamushuma kutenda lyensi: laa, unkumbigulu wendaa kumuakue." ²⁰Inoo akei a Ayunani aliikia mu ioo nalienda kuyabudu ku sikunkulu. ²¹Iaa namuagana u Filipino, nalupunile ku Bethsaida nya ku Galilaya, Namulompa naitambula, "Shekulu, ishee kutite nsula ya kumuona u Yesu." ²²Filipo nuenda numuila u Andrea: Andrea nu Filipino naenda kumuila u Yesu. ²³Yesu nuashokelia nuaila, saa yapika kunsooko ya Muana waki Adamu kukuligua. ²⁴Suili, suilli, nukumuila, nseke nya ngano angilekigua pansii ikie, yikikala ahali iyoioyo ing"ene nzene: bali angikie, ikilela nkali ningii. ²⁵Mwene nukuulogilue upungaa wakue ukakuulimilia: bali mwene nukuipilagua upanga wakue mu unkumbigulu uu ukakuuguna sunga upangaa wa kalii na kalii. ²⁶Muntu wensi angawantumikile ine, nuantiate: ine kinankoli, papo nu muitumi wane kinaukitula ukoli. Muntu wensi anga wantumikile, Tata ukakuheshimu. ²⁷Inoo nkolo yane yasuetu: inee ntambulei? "Tata, ungune ku tungo ilii. Lakini ingi kua kusudi ilii napikiila tungo ilii. ²⁸Tata, ulikulie lina liako." "Nkangi luli naluiza kupuna kugulu nu kutambula, Nalikulagia inene nikakulikulia kanki." ²⁹Iyo mukutano naliwimikile piipi nunduyo naigia, natambula yakina yatula mukolomo. iiaa natambula. "Malaika watambula nunduyo." ³⁰Yesu nushokelia nu kutambula, "Luli ulu sikayizile kunsooko yane, bali kunsooko yani. ³¹Inoo ulamuli wa unkumbigulu uu ukoli: inoo mukulu wa unkumbigulu uu ukitagua kunzii. ³²Ninene anganansulue kyanyaa ya nsii, nikakualuta tulu kumuane." ³³Alulikitie maso nulagila nkia kii nukikia. ³⁴Mukutano namushokelia, "Ishee kuigagia ku shalia ya kina Kilisito ukiyima sunga ikali na kali. Nunduwe utambulai, "Muana adamu lazima wanansulue kyanya? Uyu Muana muntu itii wani? ³⁵Iyo Yesu nuailaa, "Welu angaukoli palumui nininye tungo dogo. Longoliki maadamu mutite uwelu, ili kina kiiti kileke kumusuma. Mwene nukuenda mukiiti sikulingile kinulunji. ³⁶kinakili mutite welu, usuili welu waso muligie kutula alisha a welu," Yesu alutambuile igaa na nkangi nuenda iyakue nuipisa alekekumuona. ³⁷Ingawa u Yesu alutendile miena mingi namna nyaso ntongela yao, kiili sikanamusuila ³⁸lutimiile lukani lua nabii Isaya, nalutambuile: "Shekulu, iti wani nuzisuilile impola ziitu? Nu mukono waki Shekulu mukunukulilue wani?" ³⁹Iyo nsoko enee sikanasuila, ndogolelio Isaya alutambuile kanki, ⁴⁰Wapokulagia miso, na watenda mikaku imioo yao, alekizinona ku miso mao nalinga ku mioo yao, na natongeleka naniakamia. ⁴¹Isaya alutambuile nkani zaso kunsooko aliunonie utukufu waki Yesu nu kulikitia mpola zakue. ⁴²Walakini, sunga akulu ingii namusuila u Yesu : laikini kunsooko ya Mafalisayo, sikanagomba gale alekitengua ni sinagogi. ⁴³Alialogue sifa za anaantu kukila sifa nazukupuna kuaki Mukungile. ⁴⁴Yesu nuitunta ululi nu kutambula, "Mwene nukunsuila inee, sikunsuilile nene du bali nu mwene nuntumile inee, ⁴⁵nunduyo nukumona inee ukumuona mwene nuntumile. ⁴⁶Inee nazaa kina welu mu unkumbigulu ili kila muntu nunsuilile inee waleke kikala mukiiti. ⁴⁷Anga muntu wensi nukiigia nkani zane lakini walekiyamba, inee sikanukumulamula, ndogolelio sikalinizile nuulamule unkumbigulu, bali nuugune unkumbigulu. ⁴⁸Mwene nukunsita inee nu nasikugomba nkani zane, utite nukumulamula: lukani luaso nalinutambuile lulo lukumulamula lutondo lua mpelo. ⁴⁹Ndogolelio inee sikandikitie ku nafisi yane du. Bali ingi

Tata untualile, mwene mukola undagilile nanikilikitia ni nanikakumatambula.⁵⁰ Ninene ningile yakina lyagilo liakue ingi upangaa wa kali na kali, iyo maso nakulikitagia inee _ kina Tata nalumbuilile, iyo nukulikitagia kumuao."

Chapter 13

¹Inoo kiii sikunkulu nya Pasaka, kunsooko Yesu alulingile kina tungo liakue lyapikaa na ukipuna mu unkumbugulu uu kuyeka kuaki tata, angawalogilue antu akue naliakoli, aliwalogilue upeo. ²Nu ibilisi aliwakondiyikua mu moo waki Yuda Iskariote, muana waki simoni, kumupiluka u yesu. ³Yesu alulingile kina tata uikile intu tulu mu mikono yakue ni kina upunile kuaki mukungile na aliulonguile kanki kuaki Mukungile. ⁴Nuuka pa ndia nuala kijalo kyakue pansu ky akunzi. Nkangi nusola taulo nuitunga mukola. ⁵Nankangi nuikila mazii mubakuli nuandia kuagogia migulu amanigua akue nu kukuapiagula na taulo naliwitungile mwene mukola. ⁶Nuiza kuaki Simoni Petelo, nu Petelo numuila, "Shekulu, Usiilie kunogia migulu yane? ⁷Yesu nushokelia numuila, " nanukutenda sikulilingile inoo, lakini ukilinga pembele." ⁸Petelo numuila, Sikukinogia migulu yane ninaido. "Yesu numushokelia, Angandekekukogia, sikukitula luandi palumui ninene." ⁹Simoni Petro numuila, Shekulu, lekinogia migulu yane duu, bali gaa ni mikono ni tue lyane." ¹⁰Yesu numuila, " Wensi nuakondaa kuyoga sikusiilekuyoga ila migulu yakue, na watula safi mwili wakue tulu: inye muatula safi, lakini sika tulu. ¹¹Kunsooko Yesu alulingile uyo nukakumupiluka: iyii yoi nsooko alutambuile, sika tulu muatula safi." ¹²Tungo Yesu kinaliukuaogia migulu yao na kina nusola kijalo kyakue nu kukikala kanki, nuailaa, "Mbii mulinga ikio nanumutendiile? ¹³Munita inee "Mwalimu " nu Shekulu ilii mutambula kulukulu, ndogolelio iyo kinanilii. ¹⁴Anga inee Shekulu na Mwalimu, namogagia migulu yani, nininye gaa yumujiipile kukiaogia iiani migulu. ¹⁵Kunsooko inee namupela mpiani ili kina inye gaa mutende kina inee nantendile kumuani. ¹⁶Suili, suili, nukumuila, musese sika mukulu kukila shekulu wakue, wala uyo namutumue ingi mukulu kukila uyo numutumile. ¹⁷Anga ulingile mantu igaa, umukembetue angumatende. ¹⁸Sikanitambula kuhusu inye tulu, kunsooko nialingile ioo nianasaguile_ ilaa nitambula igaa ili kina maandikomasuma kutimiligua: Mwene nukuli mukate wane wanansulilagia kintigino kyakue." ¹⁹Nukumuila ilii inoo kilii lipunile kina likipunila, musuume kushuila kina inee MWENE. ²⁰Suili, suili, nukumuila, nukunsingila inee ukumusingila uyu nanukumutuma, na uyo nukunsingila inee ukumusingila uyo naluntumile inee. ²¹Tungo Yesu kinanutambula igaa, aliwagile mu nkolo, alushudile nu kutambula," Suili, suili, nukumuila kina umui wani ukimpiluka. ²²Amanigua akue nailaa. nakulilua ingi kunsooko ya kuani nalulikitie. ²³aliukoli pa meza umui wa amanigua akue wegamile mukikua muaki Yesu uyo nalumulogilue. ²⁴Simoni Petelo numukolia mumanigua uyu nu kutambula, "Kuilee iti nuu kumuakue nulikitia." ²⁵Mumanigua uyo naliwegamile mu kikua muaki Yesu numuila, "Shekulu, itii wani?" ²⁶Nkangi Yesu nushokelia, "Ingi kumuakue uyo nanikitoelia kipande kya mukate nu kukumupeela," Iyo kinaliwatoilagia mukte, numupeel u Yuda muana waki Simon Iskariote. ²⁷Ni pembele ya mukate, Shetani numuingila. Nkangi Yesu numuila, "kio nukisiilie kukituma ukitume wangu." ²⁸Inoo kutilii muntu pa meza nalulingile nsooko yaki Yesu kutambula kintu ilii kumuakue. ²⁹Akei aoo aliagelile kina, kunsooko u Yuda aluambile mupuko wa mpia, Yesu numuila, " Gulaa intu nakuisiilie kunsooko ya sikunkulu," hau kina yumujiipile kupunia kintu kua atuka. ³⁰Pembele u Yuda kinanusingila mukate, nupuna kunzi wangu: na ali utiku. ³¹Tungo Yuda kinaliwalega, Yesu nutambula, "Inoo muana waki Adam wakulagigua, nu Mukungile wakulagigua ku mwene. ³²Mukungile ukikuligua ku mwene mukola, na ukakumukulia wangu. ³³Alisha anino, nkoli palumui nininye tungo nino. Mukunduma , na kina nalinumuilele Ayahudi, ' kinanunji, sikamushuma kuiza." inoo nukumuila inye, gaa. ³⁴Nukumupela amli mpia, muiloge: kina inee nanilii nanumulogilue inye. ³⁵Kunsooko ya ilii antu ikilinga kina inye ingi amanigua anee, anga mutite ulowa ku kila umui nu muaa." ³⁶Simoni Petelo, "Shekulu, ulunji pii?" Yesu nushokelia, "Luandi nanunji ku inoo sikukishuma kuntiata, lakini ukintiata pembele." ³⁷Petelo numuila, Shekulu, kua nik i ndeke kukutiata sunga inoo? Inee nikakuupunia ukalii wane kunsooko yako." ³⁸Yesu nushokelia, Mbii ukakuupunia ukalii wako kunsooko yane? Suilaa, suilaa nukukuila, mumbii sikukikunkula ikili unkane nkua zitatu."

Chapter 14

¹Uleke kuugombia u moo wako kutula mu luago. Umusuililile Mukungile nsuilee gaa ninene. ²munumba yaki Tata wane ukoli ukalii wingii wa kikala: kinali sikaiyo, alijilenakuilaa, kuiyo nunjii kukuzipilila luandi kunsooko yako. ³Kina nikiyenda nu kukumuzipilila luandi, nikiiza kanki kukumusugamilia kumuane, uluandi nankoli gaa nininye muimukolii. ⁴Mulingile nzila uluandi kinanunj. ⁵Tomaso numuila u Yesu, Shekulu, sikakulingile luandi nulunji: Mbii! Kushumambii kukumilinga inzila? ⁶Yesu numuila, "Inee nene nzila, kulukulu, nu upangaa: kutilii nukusuma kuiza kuaki Tata ila kukilila kumuane. ⁷Kinali mumanile inee, alimujile kumumana nu Tata wane gaa: kuyandilia inoo nu kuyendelela mumuizii namuamuona mwene. ⁸Pilipo numuila u Yesu, "Shekulu, kulagile u Tata, na iyo ikitula yakuendela." ⁹Yesu numilaa, "kilintule palumui nininye ku matungo malipu, na kilii sikunzizi inee, Pilipo? Wensi numonie inee wamuona Tata: Namna kii utambula, kulagiile, Tata?" ¹⁰Sikamusuilile kina inee ingi namukati yaki Tata, nu Tata ukoli mukati yane? Nkani nanukuzitambula kumiani sikanitambula kua kusudi liane mukola: badala yakue, ingi Tata nukikala mukati yane nukituma mulimo wakue. ¹¹Nsuilii inee, kina nkoli mukati yaki Tata, nu Tata ukoli mukati yane: iyogua nsuilii inee kunsooko ya milimo yane nkankana. ¹²Suilii, suilii, nukumuila, mwene nukunsuilaa, inee milimo iyo nanikitumaa, ukatumaa milimo iyii gaa: na ukakituma sunga milimo mikulu kunsooko nunji kuaki Tata. ¹³Kyensi angamulompe ku lina liane, nikakituma ili kina u Tata wasuume kukuligua ku Muana. ¹⁴Kina mulompe kintu kyensi ku lina line, liaso nikakituma. ¹⁵Kina angamundogue, mukiamba amlil zane. ¹⁶Na nikakumulompa u Tata, Nunduyo ukakumupeela mualilia numuua ili kina wasuume kutula palumui nininye ikali na kalii, ¹⁷Nkolo nua kulukulu. Unkumbigulu sikausumile kumusingila mwene kunsooko sikaumuonie, hau kumumana mwene. sunga iyo inye, mumuizii mwene, kuani ukikala palumui nininye na ukitula mukati yani. ¹⁸Sikanikakumuleka mung'ene inye: nikshoka kumiani. ¹⁹Ku tungo nino, unkumbigulu sikaukimona kanki, lakini inyee mumona. Kunsooko nikalile, inyee mukakikala gaa. ²⁰ku lutondo luaso mukimana kina inee nkoli mukati yaki Tata, na kina inyee mukoli mukati yane, na kina inee nkoli mukati yani. ²¹Wensi nukuziamba amlil zane nu kuzitendaa, uyo umui na nundogilue inee: na nundogilue inee ukilogua nu Tata wane, na Nikakumulogua na nikakilagiila inee mukola kumuakue." ²²Yuda (sika ka Iskariote) numuila u Yesu, "Shekulu, Mbii! Itii kyani nakipunila kina ukakilagiila mukola kumuitu na sika ku unkumbigulu?" ²³Yesu nushokelia numuila, " Kina wensi nundogilue, ukiamba lukani luane. Tata wane ukakumulogua, na kukitula kumuakue na kukitenda ukalii witu palumui nunduyo. ²⁴Wensi na sikundogilue inee, sikuyamba nkani zane. Lukani namukuluigia sika luane ila luaki Tata nuntumile. ²⁵Namatambula manu igaa kumiani, ntungo kiili nikalile muamui mumiani. ²⁶Sunga iyo, mupembeli, Muau muelu, nu Tata ukakumutuma ku lina liane, ukakumumana mantu tulu na ukakumutenda mujuke tulu nali nimatambulie kumiani. ²⁷Amani nukupela amani yane inyee. Sikanukumupela iyii kina unkumbigulu naukupunagia. Muleke kuitenda imioo yani mikaku kutula nu luago, nu woa. ²⁸Alimuigilie iyo kinanumuilile, nauuka iyane, na nikishoka kumiani." Kinali mundogilue inee, alimujilitula nu ulumbi kunsooko nunji kuaki Tata, kunsooko Tata ingi mukulu kukila inee. ²⁹Inoo nakondaa kumuila kilii ipunile kina tungo angaipunile, musuume kushuila. ³⁰Sikanikitambula nininye nkani ningii, kunsooko mukulu wa unkumbigulu iyii upolokile. Mwene mugila ngulu kyanya yane, ³¹lakini kina unkumbigulu uligie kumana kina numulogilue u Tata, nitendaa u Tata nundagilia inee, kina iyo nalumpile amlil. ukii, na kupune uluandi ipaa.

Chapter 15

¹Inee ingi muzabibu wa uu kulukulu, nu tata wane ingi mulimi wa muzabibu. ²Kila itambi mukati yane nasika lyukulela nkali, na ukusapisagia kila lutambi nalukulela nkali ukulilegagia kina lisuume kulela kukilikila. ³Nininye muakondaa kutula muielu kunsooko ya mpola naza namuilaa. ⁴Mukale mukati yane, ni nene mukati yani. Kina tyambi nasikalishuma kulela ling"ene angalilekitula mu muzabibu, iyo nininye, angamuleke kikala mukati yane. ⁵Inee ingi muzabibu: inyee mumatambi. Nukuima mukati yani ni nene mukati yakue, muntu uyu ukulela nkali ningii, kunsooko anga sika nene sikamushuma kutenda kintu kyensi. ⁶anga muntu wensi sikukishaga mukati yane, ukitagua kina tyambi nu kuyuma: antu akuilinga matambi nu kukumataga mu moto, nu kulimansila. ⁷Anga muime mukati yane, na kina inkani zane zikale mukati yani, lompii lyensi namusiilie, nininye mukitendelua. ⁸Ku ilii tata wane wakulagigua, kina mulela nkali ningii nakina ingi amanigua anee. ⁹Kina tata wane nundogilue inee, ninene gaa namulogagua inyee: kamii mu ulowa wane. ¹⁰Anga muziambi iamli zane, mukiyima mu ulowa wane kina nanambile amli zaki tata wane nu kuyima mu ulowa wakue. ¹¹Natambula mantu igaa kumiani ulumbi wane utule mukati yani na kna ulumbi wani utendeke kutula ukaminkilu. ¹²Iyii yoi amli yane, kina muilogue ninye kua ninye kina nanumulogilue inyee. ¹³Kutillii muntu nutite ulowa ukulu kukila uu, kina wapunie ukalii wakue kunsooko ya asuaia akue. ¹⁴Inyee ingi asua iaa anee anga mukitenda igoo nakumulagilagia. ¹⁵Sikanukumuita asese, kunsooko musese sikawizi ikio nukukitendaa u shekulu wakue. Numuitile inyee asuaia, kunsooko namuilaa mantu tulu nanamigagia kupuna kuaki Tata. ¹⁶Sikalimunsaguile inee, ilaa inee alinumusaguile inyee nu kukumuika mwendi lela nkali, ni nkali yani iligie kukikala. Iyii ikoli itii kina kyensi namukulompa kuaki Tata ku lina liane, ukakumupela. ¹⁷Mantu igaa nukumulagilia, kin amuilogue kila muntu nu miako. ¹⁸Kina unkumbigulu ukakumuipilua, mumane kina alimbipilue nene kiliii ukuipilue inyee. ¹⁹Kina angali mua unkumbigulu, unkumbigulu aliumulogue kina aku nshao: Lakini kunsooko inye sika mua unkumbigulu nu kunsooko alinumsaguile kupuna mu unkumbigulu, ingi kunsooko iyii unkumbigulu ukumuipilagua. ²⁰Ijukii lukani nali numuilile, 'Musese sika mukulu kukila u shekulu wakue.' Angali anagile inee, ikakumuagia nininye gaa. Ikakumuagia nininye gaa: Kina aluambe lukani luane, alijijiliamba nu luani gaa. ²¹Ikakumutendela mantu igaa tulu kunsooko ya lina liane kunsooko sikaizii uyo nuntumile. ²²Kinali ndekiiza nu kukumuila, sikaliijile atendaa milandu: lakini inoo agila witetei ku milandu yao. ²³Nukumbipilagua inee ukumuipilagua nu Tata gaa. ²⁴Anga sikanitumile milimo mumiongoni muao na kutili numui nuitumile, alijile agila ka milandu: lakini inoo atendile tulu mabili aonaa na ambipilagua inee nu Tata wane. ²⁵Ilii lipunila kina lukani lutimiile lialuandikue u shalia yao: "Imbipilua inee bila nsoko. ²⁶Tungo mupolelia wazaa, nanukumutuma kumiani kupuna kuaki Tata, uyu wayu, Nkolo wa kulukulu, na upunila kuaki Tata, ukinshudila. ²⁷Nininye gaa munshudila kunsooko muatula palumui ninene kupunila umuandio.

Chapter 16

¹Namuilaa mantu igaa mulekishuma kukwazua. ²Ikakumupunia kunzii ya masinagogi: taitai tungo lijile na kila nukakumuulaga ukishiga kina ukituma mulimo uzaa kunsooko yaki Mukungile. ³Ikakumutendela mantu igaa kunsooko sikamuizii u Tata wala sikaaznizi inee. ⁴Namuilaa mantu igaa kina tungo lipike Iya igaa kupunila, musumile kumijuka ni jinsi nalinumuilile muasume ioo. Sikalinumuilile kuhusu mantu igaa kupuna umuandio kunsooko ali palumui nininye. ⁵Ilagua, inoo naukaa kuaki uyo nuntumile: lakini kutilii katia yani nunkolia, "Waukaa pii?" ⁶Kunsooko natambula nkani izii kumiani, ukia ujile mu mioo yani. ⁷Sunga iyo, nukumuilaa ikulukulu: ingi izaa kumiani angandeggee: ku ndogolelio angandekilega, mupolelia sikukiiza kumiani: lakini nikakumutuma kumiani. ⁸Angawaze, unuaso mupolelia ukakuusibitisha unkumbigulu kuyusiana ni milandu, nu kuyusiana nu ulamuli. ⁹Kuyusiana ni milandu, kunsooko sikaliansuilile nene, ¹⁰Kuyusiana ni haki, kunsooko nunji kuaki tata, sikamukimona kanki: ¹¹na kuyusiana nu ulamuli kunsooko mukulu wa unkumbigulu uu walamulagua. ¹²Ntiite mingii ma kumuilaa, lakini sikamukakumalinga inoo. ¹³Lakini, mwene, nkolo wa kulukulu, angawaze, ukakumtongela ku kulukulu tulu: kunsooko sikukiatambula kunsooko yakue mukola. lakini mensi nukakimiigia, ukakumatambula mantu maso: na ukakumalagila kumiani mantu namikiiza. ¹⁴Mwene ukinkulia inee, kunsooko ukakumasola mantu mane nkangi ukakumatanantia kumiani. ¹⁵Intu tulu nutite u Tata ingi yane: kululo, ntambuile kina nkolo ukishola mantu mane na ukakumalagila kumiani. ¹⁶Kilii matungo makupi, sikamukimona kanki: ni pembele matungo makupi kanki, mukimona." ¹⁷Akei a amanigua akue naiilaa, "itii yani nukukuilaa, "matungo makupi, sikamukimona kanki," na, nkangi, matungo makupi mukimona," na, "kunsooko naukaa kuaki Tata? ¹⁸Kululo natambula, "Itii kintu kii nutambula, "Kilii matungo makupi"? sikakuizi nutambuile." ¹⁹Yesu nuona kina aliatite nsula ya kumukolia, nunduyo nuailaa, "Mukikolia akola kuhusu ilii, nantambuile, Kilii matungo makupi, sikamukimona kanki: na pembele matungoa makupi mukimona"? ²⁰Suili, suili, nukumuila, mukilila nu kushunsulia, lakini unkumbigulu ukilumbilia, mukitula nu ukia lakini ukia wani ukipiluka kutula ulumbi. ²¹Musungu utula nu ukia tungo kinutite uwai kunsooko tungo lyakitunguila lyapika: lakini kinawitunguila mulisha, sikukijuka kanki uwai kunsooko ya ulumbi wakue kina mulisha walelagua mu unkumbigulu. ²²Nininye gaa mutite ukia inoo, lakini nikakumuona kanki: na mioo yani ikilumba na kutili nukishuma kuulegia ulumbi wani. ²³Lutondo luaso sikamukinkolia ka makolio. Suili, suili, nukumuilaa, Anga mulompe lyensi kuaki Tata, ukakumupela ku lina lyane. ²⁴Mpaka inoo sikamulompile lyensi ku lina lyane: lompili, nininye mukishingila kina ulumbi wani ukaminkile. ²⁵Nilikilitagi nininye ku ntambo nasikilingikile, lakini tungo lijile na sikanikitia ku ntambo nasikilingikile lakini badala yakue nikakumuila kualie kuhusu Tata. ²⁶Lutondo luaso mukilompa kulina lyane, na sikanukumuila kina nikilompa kuaki Tata kunsooko yani: ²⁷Kunsooko Tata mwene umulogilue kunsooko muandogagua inee na kunsooko muansuilaa kina mpunile kuaki Tata. ²⁸Alimpunile kuaki Tata na nazaa mu unkumbigulu: kanki, nilega mu unkumbigulu na nunji kuaki Tata. ²⁹Amanigua akue namuilaa, "waona, inoo ulikitia kualie na sikutumila mafumbo. ³⁰Inoo, kuizii kina wizii mantu tulu, na sikusiilie muntu wensi wakukolie maswali. Kunsooko iyii kusuilile kina upunile kuaki Mukungile. ³¹Yesu nuashokelia, "Inoo muasuilaa?" ³²Laa, tungo lijile, ee na taitai lyapika, na mukishapatila kila umui na kua akunshao mukindeka mukola. Lakini sika ning"ene nene kunsooko Tata ukoli ninene. ³³Nukumuilaa mantu igaa kina mukati yane mutule ni amani. Unkumbigulu mutite matatizo, lakini ipeli umoo, naudula unkumbigulu.

Chapter 17

¹Yesu aliutambuile igaa: nkangi nunansula miso makue kuyukila kugulu na nutambula, "Tata, tungo lyapikaa: mukuilie muana wako nu muana nduyo wakukulie uwee_ ²kina iyo numupiile mamlaka kyanya ya tulu naitite mwili wapele upangaa wa kali na kali ioo tulu numupiile. ³Uu wau upangaa wa kali na kali: akumane uwee, Mukungile wa kulukulu na ung"ene, nu mwene numutumile, Yesu Kilisito. ⁴Alinukukulilie ipaa pa unkumbigulu, nu kukuukaminkilia mulimo nalumpiile nitume. ⁵Inoo, Tata, unkulie ine palumui nu nduwe mukola ku utukufu uoo nalintite palumui nu nduwe kilii unkumbigulu kuyumbua. ⁶Nalilikumbua lina liako ku antu nalumpiile ipaa pa unkumbigulu. ali antu ako: lakini nankabizile inee. nindio aluambile lukani luako, ⁷Inoo alingile kutula kila kintu nalumpiile inee kipuna kumuako, ⁸ku nkani izo nalumpiile inee_ Nakondaa kukupela enee nkani zaso. Aliamasingile na kulukulu namana ya kina inee mpunile kumuako, na nasuila kina uwee uwe untumile. ⁹Nukualompela enee. Sikanukulompela unkumbigulu numpiile ienee ingi ako. ¹⁰Intu tulu na yane ingi yako, ni yaso nitite uwee ingi yane: ninene nikakukulia ku yaso. ¹¹Inee nukutili kanki mu unkumbigulu, bali ioo akoli mu unkumbigulu, ninene inoo nijile kumuako. Tata numuelu, atunze ku lina lyak numpiile ishee ili ienee nindio atule nu umui, kina iyo inee nunduwe nakuili nu umui. ¹²Kinaniensi nindio, aliniandilile ku lina nalumpiile: Aliniandilile, na kutili sunga numui wao nulimilile angasika muana wa ulimilii, ilii kina maandiko matimile. ¹³Inoo nijile kumuako: lakini nitambula igaa unkumbigulu ili kina ulumbi wane ukaminkiligue muakti yao enee. ¹⁴Napela lukani luako: unkumbigulu wamui pilagua kunsooko ienee sika aa unkumbigulu, kina iyo inee nasika naunkumbigulu. ¹⁵Sikanukulompela kina umupunie mu unkumbigulu bali mulindue nu mudobu uyo. ¹⁶Ioo sika a unkumbigulu kina iyo inee nasika na unkumbigulu. ¹⁷Waika wakfu kumuako mukola ku kulukulu: lukani luako lua kulukulu. ¹⁸Aliuntumile mu unkumbigulu, ninene namutumaa mu unkumbigulu. ¹⁹Kunsooko yao inee mukola nikipunia kumuako ili kina ni enee ipunie kumuako ku kulukulu iyo. ²⁰Si iaa du nanukualompela, bali ni ndiio naikishuila kukilila lukani luao ²¹ili kina enee nindio atule nu umui, kina iyo uwee Tata, nuili mukati yani ninene mukati yakue. Nukumulompela ili kina ioo gaa asume kutula mukati yitu ili unkumbigulu usuume kushuila kina uwee nuntumile. ²²Utukufu uoo numpile inee_ napeela enee, ili kwamba asume kutula nu umui, kina iyo ishee nakuili umui_ ²³Inee mukati yao, nunduwe mukati yane, ili asume kukaminkiligua mu umi: ili unkumbigulu umane kina taitai uwee uwee nuntumile, na kukualogua, kina iyo uwee nalundongilue, inee. ²⁴Tata, ikio nalumpiile inee_ nitamani kwamba nindio gaa asume kutula palumui ninene luandi nankoli ilii asuume kuyona utukufu wane, uoo nalumpiile: kunsooko uwee alundogilue inee kilii ya kuumbua ku misingi nya unkumbigulu. ²⁵Tata muna haki, unkumbigulu sikaliukumanile uwee, lakini inee nukumanile uwee: na amanile kwamba aluntumile. ²⁶Nanilitenda lina liako likumazuke kumiao, na nikakulitenda likumazuke ili kwamba ulowa uoo na kuwaso alundogilue inee usuume kutula mukati yao, ni nene nsuume kutula muakti yao."

Chapter 18

¹Pembele u Yesu kina nutambula nkani izii, nulega ni amanigua akue kuyukiila kubonde lya Kidron, kuaso alikikoli kitanga, u mwene ni amanigua akue naingila mukati yakue. ²Inoo u Yuda uyo, nasiilie kukumupiluka, nunduyo alulimanile yeneo liaso, kuani u Yesu alikula ukuenda pi yeneo ilii nkua kazaai naiensi na amanigua akue. ³Nu Yuda, pembele kina nutula waligagia idale lya agalimanga ni maofisa kupuna kua akulu a makuhani, naaza natite ni ntalaa, kulunzi ni nshonga. ⁴Nu Yesu nduyo, hali nulingile kila kintu nalikitedeka zidi yakue, nuipunilia ntongela nuakolia, "itii wani namukumudumaa?" ⁵Nindio namushokelia, "Yesu Mnazareth." Yesu nuailaa, "nene mwene" Nu Yuda mupilukii, aliwimikile palumui ni agalimanga ioo. ⁶Kululo kinanuailaa, "nene mwene" nashooka numa nu kugua pansii. ⁷Halafu nuakolia kanki, "Itii wani namukumuduma? Nindio namushokelia kanki, "Yesu mnazareth." ⁸Yesu nuashokelia, "Nakonda kumuila kina nene mwene: kululo kina munduma nene, alekii iaa naingii alongole." ⁹Iгаа alimili iyo ilii lukani uloo lutimiile: ipo kinalutambuile: "kumioo nalumpiile, sikananumulimila sunga numui." ¹⁰Papo Simoni Petelo, alutiite mpanga, nusopola numutema kutui nua kundiilo muitumi waki Kuhani mukulu. ilina liakue muitumi nuaso ai Malko. ¹¹Yesu numuila u Petelo, Shokia impanga yako mu mbogosi yakue. kuani ndekikopela kikombe ikio naliumpile u Tata?" ¹²Iyo dale iloo lya agalimanga ni jemedali, ni itumii a Ayahudi, namugila u Yesu nu kukumutunga. ¹³Nindio namutongela kunadia mpaka ku Anasi, kuani mwene ali mukui waki Kayafa, na mwne ali kuhani mukulu ku mwaka waso. ¹⁴Iyo Kayafa mwene aliwapiile masiigo Ayahudi ya kina aliyumujipile muntu umi wakie kunsooko ya antu. ¹⁵Smoni Petelo numutiata u Yesu, na iyo iyo mumanigua muua. Nu mumanigua uyo aliumanikile kuaki kuhani mukulu, nunduyo nuingila palumui nu Yesu pa behewa nyaki Kuhani mukulu, "lakini Petelo aliwimikile kunzi ya mulango. Iyo mumanigua uyo nalumanikile kua kuhani mukulu, nupuna kunzi nuenda kitambuila nu musungu uyo muitumi nalikula mulindila mulango nu kumuingilia Petelo mukati. ¹⁷Iyo kijakazi uyo nalimulindila mulango, numuila Petelo, " Mbiii uwee sika umui wa afuasi muntu uyu? nunduyo nutambula, "sika nene." ¹⁸Ni itumii ioo na akulu aliiyimika luandi paso : akolelile moto wa kundogolelio, ali mpepo, naiyo aliiyota moto aligie upiu. Nunduyo u Petelo aliiensi, nuyota nuimikile. ¹⁹Kuhani mukulu numuhoji u Yesu kyanya ya amanigua akue ni mamaniao makue. ²⁰Yesu numushokelia, Nauila kualie unkumbigulu: Inee alimanilie nkua na nkua mu masinagogi nu muhekalu luandi iaa Ayahudi kinakilingila. Ninene sikantambula lyensi ku unkunku. ²¹Kua nikii alimunkolile? Akolii naliantegelele kyanya ya ikio nalintambuile. antu alingile mantu igoo nalintambuile. ²²Yesu kinanukondia kutambula yaso, umui wa akulu naliwimikilenumukua u Yesu nu mukono wakue na nkangi nutambula, "Mbii yaso iyo yukujipile kukumushokelia u kuhani mukulu?" ²³Nu Yesu nduyo numushokelia, "Kina ntambuile kintu kyensi kibii iyogua utule shaidi kunsooko ya udobu, na kina nshokelileizaa kua niki kunkua? ²⁴Papo Anasi numutuala u Yesu kuaki Kayafa kuhani mukulu namutungue. ²⁵Inoo Simoni Petelo aliwimikile nukipeela upiu mukola. Halafu antu ioo namuila, "Mbii, uwe gaa sika umui wa amanigua wakue?" nukaananutambula "Siks nene." ²⁶Umui wa itumi aki kuhani, na ali muntua wa mugosha uyo u Petelo naliutumemile ukutui. nutambula, "Mbii sika uwee nalinukuonie nunduyo uko ku kitanga?" ²⁷Petelo nukaana kanki, na nkua mumbii nukunkula. ²⁸Nkangi namusola u Yesu kupuna kuaki Kayafa mpaka ku Praitorio. ali dau nankulu. enee akola sikanaingila i Praitorio iyo ili aleke kishapula nu kulia psaka. ²⁹Kululo Pilato nuaagana nutambula. "Itii shitaka kii nalyumuhusie umuntu uyu?" ³⁰Namushokelia nu kukumuila, "kina muntu uyu angaliskia mutenda namadobu, sikalikujile kumuleta kumuako." ³¹Pilato nuailaa, "Musolii inee akola, muende kumulamula kuligana ni shalia yani." nindio Ayahudi namuila, "shaliasikayukuhusile ishee kukumuulaga muntu wensi." ³²Aliatambuile igaa ilii lukani luaki Yesu lutimiile, lukani naliwakonda kutambula kyanya ya aina ya nkia yakue, ³³Basi Pilato nuingila kanki pa Praitorio numuita u Yesu: numuila, "Mbii uwee ingi mutemi wa Ayahudi?" ³⁴Yesu numushokelia, "Mbii, uwee unkolia swali ilii kunsooko wataka kumana hau kunsooko naingii akutumile ili unkolii inee?" ³⁵Pilato nduyo numushokelia, ' inee sika ni Muyahudi, hau sikaiyo?" Nsii yako nu kuhani mukulu muene naliakuletile kumuane: uwee utendile yani? ³⁶Yesu nushokelia, " utemi wane sika wa unkumbigulu uu, kina utemi wane angali utiite sehemu munkumbigulu uu asese anee aliijilinkuilia ili ndekipunigua kua Ayahudi. Ku kulukulu utemi wane sikapuna ipaa" Iyo ³⁷Pilato numuila, "Mbii, uwee gua u mutemi?" Yesu nushokelia, " uwee iyo utambula kina inee ingi mutemi, Kunsooko iyii inee alinumulelue nu kunsooko iyii inee nazaa mu unkumbigulu ilii ntule shaidi wa kulukulu iyo. Wensi nua kulukulu iyo ukuluigagia lulii luane. ³⁸Pilato numuila, "kulukulu ingi yani?" Nunduyo kinaliwakondi tambula igaa nuenda kua Aayahudi nu kukuailaa " sikamonie ku lyensi ku muntu uyu. ³⁹Nininye mutite utamaduni nauntenda numutungulile mutungua umui tungo lya Pasaka. Mbii musiilie numutungulile mutemi wa Ayauhudi." ⁴⁰Nkangi nakua kilanga naitambula, sika uyu, kutungulile Baraba." Nu Baraba nduyo alimulegelanya.

Chapter 19

¹Iyo Pilato numsula u Yesu nu kukumutama. ²Agalimanga ioo nasokota migia nazipia taji. naikaa kyanya yii tue lyaki Yesu nu kumujalia kijalo kya langi ya zambalau. ³Namuzila nu kutambula, uwee mutemi wa Ayahudi ni nkangi namukua ku mikono yao. ⁴Nkangi Pilato nupuna kunzii na kuailaa antu, "Laa namuletela muntu uyu kumiani ili mumane kwamba inee sikamonie utilia wensi mukati yakue." ⁵Kululo Yesu nupuna kunzi: alijalile taji y migia ni kijalo kya zambalau. Papo Pilato nuialaa, Laai muntu uyu ipaa!" ⁶Kululo tungo kuhani ni akulu kina namuona u Yesu, nakua kilanga naitambula, " Muangike,muangike." Pilato nuailaa, "Musolii ninye akola muende kumuangik, kunsooko inee simonie ka utiulia mukati aykue." ⁷Ayahudi namushokelia u Pilato, "ishee kutite shalia, na kushalia nyaso yumujipiile kukia kunsooko mwene alukitendia kina muana waki Mukungile." ⁸Pilato kinanuigia nkani izii nukilikila kuypoka, ⁹nuingila ku Praitorio kanki nu kumuila u Yesu, "Uwee upunile pii? Sunga yaso, Yesu sikanushokelia. ¹⁰Nkangi Pilato numuila, "Mbii, uwee sikutambula ni nene"? Mbii uwee sikawizi kina inee ntite mamlaka ma kukutunguila ni mamlaka ma kukuangika?" ¹¹Yesu numushokelia " angalumugila ka ngulu zidi yane kina angaulekipegua kupuna kyanya. Kululo, muntu naliumpunile kumuako utite mlandu ukulu." ¹²Kupunila ni shokelio ilii, Pilato nutaka wamuleke hulu, lakini Ayahudi nakua kilanga naitambula, "Kina ukakumuleka hulu iyo gua uwee sika umusua mua waki Kaisali: Kila nukitendagia kutula mutemi ukuikitagia sia kyaki Kisari." ¹³Pilato kinanuigia nkani izii numueta u Yesu kunzi nkangi nukalansa mu tyengu lya ulamuli luandi ipo pinaikumazukile kina pansii, lakin kua Kieblania, Gabatha. ¹⁴Lutondo lua uzipilia wa pasaka kinanipika, pitungo lya matungo mutandatu. Pilato nuailaa Ayahudi, "Laa mutemi witu uyu ipaa!" ¹⁵Nakua kilanga, "Mulegiii mulegii, muangikiii" Pilato nuailaa, " Mbii, numuangike u mutemi wani?" Nunduyo Kuhani mukulu nushokelia, "Ishee kuagila mutemi ila u Kaisali." ¹⁶Papo Pilato numupunia u Yesu kumuao ili wangikue. ¹⁷Nindio namusola u Yesu, nunduyo nupuna, hali uukenkile musalaba wakue mukola mpaka pi yeneo nalyukuitagua ng"anga li tue, kua Kieblania yukuitagua Golgotha. ¹⁸Papo namuangika u Yesu, palumui nunduyo agosha abili, umui luandi uluu nu muua luandi ulu, nu Yesu pakati yao. ¹⁹Nkangi Pilato nuandikaa kilingasilio nu kuyika kyanya ya musalaba. Paso aliyandikue: YESU MNAZARETH, MUTE MI WA AYAHUDI. ²⁰Ingii a ayahudi naasma kilingasilio kyaso kuani luandi luaso kinalimuangikue u Yesu ali piipi nu muji. Kilingasilio kyaso aliyandikue kua Kieblania, kua Kilumi nu ku Kiyunani. ²¹Nkangi akulu a makuhani a Ayahudi namuila u Pilato, Ulekiandika, "Mutemi waAayahudi: bali mwene alutambuile ingi mutemi wa Aayahudi." ²²Nunduyo Pilato nuashokelia, nanimandikile namandika. ²³Pembele ya agalimanga kukumuangika u Yesu, naasola ijalo yakue nu kukumagaa ku maungi manii, kila mugalimanga yungii limui, iyoioy nu nkanzo, Inoo nkanzo iyo sikalintumue bali alinfumue tulu kupunila kyanya. ²⁴Nkangi naitambuila enee kua enee, "kuleke kumutandula, bali kukue kula ili kuyona ikitula ya kuani." Ilii alilipunile ili lyandiko ilo litimiligie, ilo nalyukutambula natuanula intila zane, ni kijalo lyane naakikuila kula. ²⁵Agalimanga aliatendile mantu igaa. Mau waki Yesu, mununa waki mau wakue, Mariamu musnugu waki Kleopa nu Mariamu Magdalena_ asungu iaa aliimikile piipi nu musalaba waki Yesu. ²⁶Yesu kinanumuona u mau wakue palumui nu mumanigua uyo nalumulogilue naimikile piipi, numuila mau wakue" Munsungu, laa, ona muana wako tuyu ipa!" ²⁷Nkangi numuila mumanigua uyo, "Laa, tuyu ipaa mau wako. "kupunila tungo liaso mumanigua uyo numusola kuyuka ku numba yakue. ²⁸Pembele ya lyaso, Hali Yesu numanile kina tulu makondaa kushilaa ili kutimilia maandiko, Nutambula, " niona nota." ²⁹Kiseme nalikijuile Siki alikiikue paso, Kululo naikaa sifongo nyijuile siki kyanya ya lukito lua hisopo, naumuikilila mu mulomo wakue. ³⁰Nunduyo u Yesu kinanumitoma nyaso, nutambula, "Yasilaa." Nkangi numtunia itue lyakue, numikbizi nkolo yakue. ³¹Kunsooko ali matungo wa maandiko, nu kunsooko miili siklimitakilue kushaga kyanya ya musalaba tungo sabato(kunsooko sabato ali yamuhimu), ayahaudi namulompa u Pilato kina migulu yao ioo nali angikue iunue, na kwamba miili yao itimigie. ³²Papo agalimanga naaza nu kuyuna migulu ya muntu wa kuandia nu nua kabili nali muangikue palumui nu Yesu. ³³Kina namupikila u Yesu, namuagana wakondaa kukia, kululo sikanauna imigulu yakue. ³⁴Sunga iyo, umui wa aglimanga numusoma u Yesu mulubalu ni ndilima, na nkua namapuna mazi ni migali, ³⁵Nunduyo nuonie ilii wapunagia ushuda, nu ushuda wakue ingi wa kulukulu. Mwene umunile kina nukitambule ingi kya kulukulu ili nininye gaa mumusuilee. ³⁶Mantu igaa alimatulile ili lukani nalilutambulue luligie kutimila, ³⁷"Kutalii sunga nuakue naukiunua." Kanki liandiko liingii lyukutambula, " Ikakumulaa mwene namusomile." ³⁸Pembele ya mantu igaa Yusupu wa Almathaya, kunsooko ali mumanigua waki Yesu, lakini ku unkunku kua kukuapoka ayahudi, numulompa u Pilato wausole mwili waki Yesu, Pilato nduyo numgombia. kululo Yusufu nuiza kuulegia mwili waki Yesu. ³⁹Nunduyo Nikodemo napakuandia aliumutiatile u Yesu utiku nunduyo nuiza. Mwene nuleta musalinkanio wa manemane nu udi, yaligia uluto wa latili gana limui. ⁴⁰Kululo naausola mwili waki Yesu nautunga mu sanda ya kitani palumui ni manukato igoo, kina nali desituli ya Ayahudi tungo lya kuikaa. ⁴¹Luandi u Yesu nalimuangikue ali kikoli kitanga: mukati ya kitanga

kiaso alikikoli kibila kipia na kutilii muntu nawakaile kuyikua muaso. ⁴²Basi, kunsooko ali lutondo lua maandiko kua Ayahudi, na ku iyoio kibila alikyili piipi, iyo namugonia u Yesu mukati yakue.

Chapter 20

¹Kidau lutondo lua kuandia lui juma, kili kiiti, Mariamu Magdalena nuiza pa kibila: nuliona igue iloo liegigue mukibila. ²Kululo numanka kuyenda kuaki Simoni Petelo nu kua mumanigua uyo mua u Yesu alumulogilue, nkangi nuailaa, "amusolaa u Shekulu mu kibila, nindishe sikakulingile uko kinamugonilie."³Nkangi Petelo nu mumanigua uyo umua napuna, kuyukiila ku kibila. ⁴Tulu namanka kua palumui: mumanigua mua numankikya kukilikila u Petelo nukupika ku kibila wa kuandia. ⁵Nuimika na nkangi nulaa mu kibila: numiona sandaiyo nya kitani igonile, lakini sikaningila mukati.⁶Nkangi Simoni Petelo nunduyo nupika nukingila mukati ya kibila. Numiona sanda ya kitani igonile paso ⁷na kitambala ikio nalikyili kutue lyakue sikaligonile palumui ni sanda izo za kitni bali ali igonile pampelo ing"ene nzene.⁸Papo mumanigua uyo umua nunduyo kinanuingila mukati ya kibila: nuona nukushuila. ⁹Kunsooko hadi tungo liaso alikili amane maandiko kwamba aliyumulazimile Yesu wiuke kanki mu akii. ¹⁰Nkangi amanigua naenda kanki kunumba kunshao. ¹¹Sunga iyo, Mariamu aliwimikile pa kibila nulila, kiawendelile kulila aliwimikile nkangi nulaa kibila. ¹²Nuona malaika abili atite kyelu lielu akalile umui kutue umua ku migulu luandi u Yesu kinali ugonile. ¹³Nindio namuila, "Musungu, niki ulila?" nunduyo nuailaa, "Ingi kunsooko amusolaa u Shekulu wane, ninene sikaningile kinamuikile."¹⁴Kina nukondia kutambula maso, nupiluka numuona u Yesu nuimikile. Lakini sikanulinga kina nuaso ali Yesu. ¹⁵Nu Yesu numuila, "Mau, niki ulilaa? ukumuduma wani?" nunduyo nugela ingi mutunza kitanga numuila, 'Shekulu, kina ingi uwee numusolile, mbuile kinaumuikile, ninene nikakumusola."¹⁶Yesu numuila, "Mariamu," nunduyo nupiluka mukola nu kukumuila kua kiaramu, "Raboni," yani iyi ingi kutambula, "Mwalimu." ¹⁷Yesu numuila, "lekintona, kuani kiili mputee kuyenda kuaki tata: bali wende kua antua anee wailee kina nikiputaa kuyenda kuaki Tata wane na gaa ingi Tata wani, Mukungile wane nu Mukungile wani." ¹⁸Mariamu Magdalena nuiza kuailaa amanigua, "namuona Shekulu," na kwamba wamuila mantu igaa. ¹⁹Na kinali mpindi, lutondo luaso, lutondo lua kuandia lui juma, ni milango alimidindue luandi amanigua kinali akiasupa Ayahudi, Yesu nuiza nukuyimika pakati yao nu kuailaa, 'Amani itule kumiani."²⁰Kinali wakondaa kutambula igaa nualagila mikono yakue nu lubalu luakue. Nindio amanigua kinanamuona u Shekulu nailowa. ²¹Nkangi Yesu nuailaa kanki, "Amani itule nininye. kina iyo Tata naluntumile inee, iyoiyo ninene nukumutuma inye." ²²Yesu kinanukonda kutambula maso, nuavuvilia nuailaa, Singili muau Muelu. ²³Wensi namukumusamila milandu, ashamilua; ni ndioo namukakuafungila ikifungilua. ²⁴Thomaso, umui waioo kumi na abili, nalimuitue Didimas, sikaliensi ni amanigua iiaa Yesu kinanuiza. ²⁵Amanigua ioo naingii namuila pembele, Kuamuona u Shekulu. Nunduyo nuailaa, "kina sikanikiona mintozo ya misumali mu mikono yakue, nu kuyika nzala zane mu mintozo nyaso, nukuyika gaa mukono wane mu lubalu wakue sikanikishuila."²⁶Pembele lutondo lua munana amanigua alii kumbele kanki, nu thamaso aliwi palumui nindio. tungo milango kinali migalilue Yesu aliwimikile pakati yao. nu kutambula, "Amani na itule nininye." ²⁷Nkangi numuila u Thomasi, leta luala luako uone mikono yane: leta ipa mikono yako uiike mu lualu luane: wala ulekitula nasikusuilile bali nusuilile."²⁸Nu Thomaso nushokelia nukumuila, Shekulu wane nu Mukungile wane." ²⁹Yesu numuila, Kunsooko wamona, wasuila. Akembetue ioo naishuila, kinasikaonie. ³⁰Nkangi Yesu alutendile miena mingii ntongela ya amanigua, nakili yandikague ku kitabu ikii: ³¹bali iyii miandikue ili kina musume kushuila kina Yesu mwene Kilisito, muana waki Mukungile, na kina muasuila mutule nu upangaa ku lina lyakue.

Chapter 21

¹Pembele mantu maso Yesu nuilagila kanki kua amanigu akue mu bahali ya Tiberia: itii yoi naliwilagilile mukola; ²Simoni Petelo aliwi palumui nu Thomaso nukuitagua Didimas, Nathanael wa ku Kana ya Galilaya, anaa aki Zebedayo ni amanigua ingii abilii aki Yesu. ³Simoni Petelo nuaila, "Inee nauka kujua nsii." Nindio namuila, "Ishee, kukienda gaa nunduwe." Naenda naingla mu mashua, lakini utiku waso tulu sikanaligia kyensi. ⁴Ni dau kina nawela, Yesu nuimika mu ufukue, nindio amanigua sikanalinga kina ali Yesu. ⁵Nkangi Yesu nuaila, "Asumbati, mutite kyensi kya kulia?" nindio namushokelia, kuagila, "Nuaila, "Timiii wavu wani wa kukigisha wa mashua, nininye mukigia ngele." Kululo natimia wavu wao sikanasuma kuluta kanki kunsooko ya wingii wa nsii. ⁷Iyo mumanigua uyo u Yesu nalumulogilue numuila u Petelo, "Ingi Sheluku," Nunduyo Simoni Petelo kinanugila kina ingi Shekulu, nuitunga kijalo kyakue (ndoglelio sikaujalile iza), nkangi nuitaga mu bahali. ⁸Amanigua ioo naingii naaza mu mashua (kuani sikaliili kulii ni mpwanim iligia mita gana limui kupuna ku ufukue), nindio aliiluta inyavu izoo nalizijuile insii. ⁹Kinanapika ku ufukue, naona moto wa mukala ipo nu kukyanya yakue alikolii nsii imui palumui ni mikate. ¹⁰Yesu nuaila, "letii nsii nkei namuzuile inoo itii." ¹¹Iyo Simoni Petelo nunankila nu kushola uwavu aliujuile nsii nkulu, ngele nya nsii 153: japo aliigi, wavu uoo sikanautanduka. ¹²Yesu nuaila, "Nzui muligie kutungula kilakala." Kutilii sunga umui wa amanigua nalugemile kukumukolia, "uwee itii wani?" Nalinga kina alii Shekulu. ¹³Yesu nuiza, nusola mukate, nkangi nuapela, nutenda iyoioyo nu ku nsii izoo. ¹⁴Iyii ali nkua ya katatu kuaki Yesu kukilagila kua amanigua akue pembele ya kuiuka kupuna kua akii. ¹⁵Pembele ya kutula atungagua kilakala, Yesu numuila Simoni Petelo, "muana aki Yohana mbii, undogilue ine kukil iaa?" Petelo nushokelia, "eee, Shekulu: "uwee ulingile inee nukulogilue," Yesu numuila, "lishia anankolo anee." ¹⁶Numuila nkua ya kabili, "muana waki Yona, mbi, undogilue?" Petelo numuila, "eee, Shekulu: uwe ulingile kina nukulogilue" Yesu nuaila, "Diima nkolo zane." ¹⁷Numuila kanki nkua ya katatu, "Simoni, muana waki Yohana, Mbii undogilue?" Nunduyo Petelo alihuzunikile kua iyo naliuimilile nkua ya katatu, "Mbii, uwee undogilue?" Nunduyo numuila, Shekulu, ulingile tulu: ulingile kina nukulogilue." Yesu nuaila, Lishia nkolo zane. ¹⁸Suila, suilia, nukukuila, kinali umusumbatii aliupunilile kujala ntila mukola nu kuyenda pensi kinalusiilie: lakini kinaukitula umunampala, ukilagila mikono yako, nu muua ukakukujalia ntila nu kukutuala kinasikusilie kuyenda. ¹⁹Yesu alutambulie igaa kulagiila itii aina kii nya nkia u Petelo aliwamukulie u Mukungile. Pembele kinanutula watambula igaa, numuila u Petelo, "ntiate." ²⁰Petelo nupiluka numuona mumanigua uyo u Yesu nalumulogilue nuatiata_Uyu wayu naliwegemile mu kikua kyaki Yesu tungo lya ndia za mpindi nu kukumukolia, "Shekulu, iti wani nukakukupiluka?" ²¹Petelo aliumonie na nkangi numukolia u Yesu, "Shekulu, muntu uyu ukitenda yani?" ²²Yesu numushokelia, Kina nsiilie wasagee mpaka kinanikiiza, lyaso lyukuhusile yani?" Ntiate." ²³Kululo mpola iyii nikumazuka mua antua ioo, kina mumanigua nuaso sikukikia. Lakini Yesu sikaliuimilile u Petelo kina, mumanigua nuaso sikukia, "Kina nsiilie mwene wasage mpaka kinanikiiza yukuhusile yani?" ²⁴Uyu wayu mumanigua nukupunagia ushuda wa mantu igaa, na wayu naliwandikile mantu igaa, na kulingile kina ushuda wakue ingi kulukulu. ²⁵Makoli mantu mingi mingii u Yesu naliumentendile. Kina kila limui angalilyandikue, ngelile kina unkumbigulu wene sikaliujili kondaa kukuiyika itabu nali ijiliyandikua.

Acts

Chapter 1

¹Kitabu kya kalii alinikyandikile, Theofilo, nanitambula tulu Yesu naliwandilie kutenda nu kumania, ²mpaka lutondo u mwene alimusingilue kyanya. iyii ali pembele ya kupunia amlu kukilila muau muelu ku atumua naliwasaguile. ³Pembele ya wagii wakue, Mwene alugile kumuao namupangaa gaa ni ilingasilio ingii naishudila. Ku ntongo makumi manii nuilagiila kumuao, na alulikitilie kuhusu utemi waki Mukungile. ⁴Kinali utagana palumui nindio, nuaamilisha alekilega ku Yelusalemu, lakini alindile kunsooko ya ahadi yaki Tata, na, alutambuile, "Alimuigilie kupuna kumuaane" ⁵kina Yohana alubatiza nkankana ni mazi, lakini mukibatisigua ku muau muelu ku ntongo izi nkei. ⁶Na kinali ataganile palumui namukolia, "Shekulu, itii liali tungo nukakuashokelia Israeli utemi?" ⁷Mwene nuaila, Sika sawa kumiani kumana tungo hau mizilo u Tata ukusdile kua malaika akue mwene." ⁸Lakini mukishingila ngulu, tungo Muau muelu kinaukiiza kyanya yani, nininye mukitula mashuda ane pensi ku Yelusalemu nu ku Uyahudi tulu nu ku Samaria mpaka impelo ya nsii. ⁹Shekulu

Yesu kinali wakondaa kutambula igaa, nailaa kukyanya, Mwene nunansulua kukyanya, ni lunde nalyumukumba aleke kumuona ku miso mao. ¹⁰Tungo kinaliilaa kugulu ku utuulu nulonguile, gafla, antu abili aliimikile pakati yao ajalile ijalo yelu. ¹¹Natambula," Inyee antu aku Galilaya, kua nki muimikile ipaa mulaa kugulu?" Uyu u Yesu nunakile kukyanya kugulu ukishoka ku namna iyo iyo kina nalimumuonie nulonguile kugulu. ¹²Iyo nashoka ku Yelusalemu kupuna ku mulima wa mizeituni, na ukoli piipi ni Yelusalemu, lugendo lua lutondo lua Sabato. ¹³Kina napika naenda ku golofa kinali akikala. Niaso ingi Petelo, Yohana, Yakobo, Andrea, Filipo, Thomaso, Batholomeo, Mathayo, Yakobo Muana waki Alifayo, Simoni Zelote na Yuda Muana waki Yakobo. ¹⁴Tulu naiunga kina muntu umui, ku juhudi alii endelile mu malompi. Palumui ni aso aliakoli asungu, Mariamu mau waki Yesu, ni anuna akue. ¹⁵Ku ntongo zaso Petelo aliwimikile pakati ya antua, kina antu 120, nutambula, ¹⁶Antua, ali lazima kwamba maandiko matimiligie, na ikalii Muau Muelu alutambuile ku kilakala kyaki Daudi kuyusiana nu Yuda, na nualingia ioo naliamuguilile u Yesu. ¹⁷Kunsooko mwene ali umui witu na nusingila iyungi lyakue lya nsailoku huduma iyii." ¹⁸(Inoo muntu uyu alugulile yeneo kua ikio nalukisingie ku udobu wakue ni paso aluguile nutongelie itue, mwili nautanduka ni ndaa zakue tulu nazitula kualie namitika. ¹⁹Tulu naliikalile ku Yelusalemu naigia kuhusu ilii, iyo yeneo lyaso nalyiita ku ntambo yao "Akeldama" lyaso ingi "mugunda wa migali.") ²⁰Ku kitabu kya Zabuli yandikue, Lindila yeneo lyakue litule shamua na lilikigombigua sunga numui kukikala paso," na, Gombia muntu muua wasole lyoma lyakue lya utongelii." ²¹Iyo ingi muhimu, kululo, umui wa agosha na aliakamantanile nindishe tungo Shekulu Yesu kinanupuna na nuingila katia yitu, ²²kuyandilia ku ubatizo waki Yohana mpaka lutondo ulo kinamsolue kukyanya, lazima watule shaidi wa ukunukulua palumui nindishe. ²³Naika ku ntongela agosha abili, Yusufu nukuitagua Barnaba, na pia alimuitue Yusto nu Mathia. ²⁴Enee aliilompa naitambula,"uwee, Shekulu, numanile mioo ya antu tulu, iyo ika kualie nuii katia ya nabili iaa numusagulaa ²⁵kushola lyoma ku huduma nu utmua, na u Yuda alutendile udobu na kyenda luandi luakue." ²⁶Nakua kula kunsooko yao, ni kula nyumuguila Mathia nalimaligie palumui ni atumua ioo kumi na umui.

Chapter 2

¹Kina nalupika lutondo lua Pentekoste, Tulu alii palumui luandi lumui. ²Gaffa naupunila mugilimo kupuna kugulu kina nzega ntaki. nyijulia numba tulu naikalansile. ³Paso naziapunila ndimi, kina ndimi za moto zituanukile, nzitula kyanya yao kila umui wao. ⁴Tene tulu naijuligua nu Muau Muelu naandia kutambula ku ntambo zingii, kina iyo Muau naliwajaliile kutambula. ⁵Inoo aliakoli ayahudi naliakikala ku Yelusalemu, namukulia u Mukungile, kupuna kila nsii pansi yii gulu. ⁶Migilimo iyii kinanigigua, dale Iya antu nalyiza palumui natite woa kunsooko kila muntu aliwaigilie itambula ku ntambo yakue mukola. ⁷nakunguala nu kukulilua, ienee natambula, "Kulukulu, iaa tulu itambula sika Agalilaya?" Kua niki ishee kukumuigia, kila umui ku ntambo nakualelue nindizo? ⁸Waparthia ni Wamedi ni Waelamu, ni aso nakikala ku Mesopotamia, Uyahudi, ni Kapadokia, nu ku Ponto nu ku Asia, ¹⁰ku Frigia, Pamfilia, ku Misri, nuku luandi lua Libya sunga Kirene, ni agenda kupuna ku Rumi, ¹¹Ayahudi ni aongofu, Wakrene ni Arabu, kuigia ilikitia ku ntambo zitu kuhusu milimo ya usumi waki Mukungile. ¹²Tulu aliakungualaa nu kutatanigua: naitambuila ene kua ene, "iyii itite ndogolelio kii?" ¹³Lakini naingi alitanila naitambula, Iaa iujilgue ku mubinyo upia. ¹⁴Lakini Petelo nuimika palumui ni ndiio kumi na umui, nuitunta ululi, nuailaa, Antu aku Yudea na tulu namukikala ipa pa Yelusalemu, iyii ikumazuke kumiani, tegelii ku utuulu nkani zane, ¹⁵Antu iaa sika alingile kina mugelile, nsooko matungo igaa ingi dau saa tatu. ¹⁶Lakini ilii alitambulue kukilila kua nabii Yoeli: ¹⁷Ititula ku ntongo za mpelo: Mukungile utambula, nikiita nkolo wane ku antu tulu. Alisha anii ni ananso anii ikiupnia unabii, asumabti ni ananso anii ikiyona maono, ni anampala anii ikilota ndoti. ¹⁸Iyoiyo kyanya ya itumii anee ni itumii anee na asungu ku ntongo zaso, nikiita Nkolo wane, niaso ikilotelia. ¹⁹Nikilagila ishembo kyanya mu anga ni miena pansi munkumbigulu, migali, moto, ni makusilio ma lyuki. ²⁰Ningile ikikailua kutula kiiti nu mweli kutula migali, kabla kililuize lutondo lukulu na yakisembo nyaki Shekulu. ²¹Ititula ya kina kila umui nukuliita lina liaki Shekulu ukigunika. ²²Antu a Izraeli, tegeli nkani zane: Yesu wa Nazareti, muana damu namuhakikisigue nu Mukungile kumiani ku ntendo za usumi ni ishembo, ni miena na Mukungile kukilila Mwene pakati yani, kina inyee akola namulingile. ²³Kunsooko ya mupango naliuikue kupunila umuandio, ni maalifa maki Mukungile, alimupunigue, nininye, ku mikono ya antu naononi, namumuangika nu kumuulaga, ²⁴na u Mukungile numunansula, nuulegia uwai wa nkia kumuakue, kunsooko sikanaishumika kumuakue kuyambilua nu waso. ²⁵Iyo Daudi utambula kuhusu mwene, Alinumuonie Shekulu daima ntongelaya usiu wane, mwene wili mukono wane wa ndiilo iyo gua sikanikiyegeligua. ²⁶Kululo moo wane ali utite ulumbi nu lulimi luane naulumbiligua. iyogaa mwili wane ukakikala ku ugimia. ²⁷Sikukakumileka nafisi yane yende kuzimu, wala sikukigombia Muelu wako kuyona uolu. ²⁸Uwe walagilaa kumuane nzila za upanga: ukintenda nijule ulumbi ntongela ya usiu wako. ²⁹Antu, nsumile kulikitia kumiani ku ugimia kuhusu tata witu Daudi: mwene alukiile nukuyikua, ni kibila lyakue kikoli palumui nindishe sunga nantende yoi. ³⁰Iyo, ali nabii na alulingile kina Mukungile aliwalapa ku kilapo kyakue, kina ukiyika umui ku uleli wakue pi tyengu Iya enzi. ³¹Aliulionie ilii mapema, na nutambula kuhusu ukunukulua waki Kilisito, wala ali sikamulekue kuzimu, wala mwili wakue sikanauola. ³²Uyu Yesu_ Mukungile aliumuiule nindishe tulu ingi mashaidi. ³³Kululo, wanansulagua ku mukono waki kigosha waki Mukungile, na iusingile ahadi yaki Muau Muelu kupuna kuaki Tata, mwene watagila ahadi iyii, na nininye muona nu kuigia. ³⁴Kuani Daudi sikaliputile kyenda kugulu, lakini utambula, SHEKULU alutambuile kuaki Shekulu wane, ³⁵ikalanse mukono wane wa ndiilo, mpaka kina nikakuatenda anaulugu ako tyengu kunsooko ya migulu yako. ³⁶Kululo numba tulunya Izraeli na milinge ku taitai kwamba Mukungile umutendile Mwene kutula Shekulu na Kilisito, uyu Yesu nali mumangikile. ³⁷Inoo kinaigia yaso, nasonsua mu mioo yao, namuilaa u petelo ni atumua naingii, "Antua, kutendei?" ³⁸Nu Petelo nuailaa, "Ungamii nu mubatisigue, kila umui wani, ku lina lyaki Yesu Kilisito kunsooko ya uasmilua wa milandu yani, na mukishingila zawadi yaki Muau Muelu. ³⁹Kuani kumiani ingi ahadi na kua alisha anii nu ku ioo tulu naili kulii, antu ngii ku kadili Shekulu witu kinukakumuita. ⁴⁰Ku nkani ningii alushudile nu kukuanena: alutambuile, "Igunii mupune ku kileli iki kidobu. ⁴¹Papo kinaikishingila nkani zakue nu kubatizwa, paso naongeleka ku lutondo luaso kina nafsi ihumbi itatu. ⁴²Naendelela ku mamania ma atumua nu ushilikiano, ku kukuumea mukate nu ku malompi. ⁴³Woa nawiza kyanya ya kila nafsi, ni ishembo ni miena naitendeka kukilila atumua. ⁴⁴Tulu naliasuilile alii ipalumui nu kutula ni intu yao kua palumui, ⁴⁵na nagulia intu nu kumilki zao kutuanula ku tulu kuligana ni hitaji Iya kila umui. ⁴⁶Iyo lutondo pembele ya lutondo aliendelile natite ilengo limui mu hekalu, namega mukate ku kaya na aliashilikile ndiia ku ulumbi na unyenyekevu wa moo, ⁴⁷naamusifu Mukungile na natite ni kibali ni antu tulu. Shekulu nuaongelia ntongo ku ntongo na aliigunua.

Chapter 3

¹Inoo Peter nu Yohana aliaikulilie ku hekalu tungo lya malompi, saa tisa. ²Muntu kitunga, muna kitele kuupunila kulelua, aliukutendagua kila ntondo na alukugonagigua pa mulango wi hekalu naukuitagua mzuri, ili wasume kulompa sadaka kupuna ku antu naliyukila mu hekalu. ³Kina nuailaa Petelo nu Yohana apipiika kuingila mu hekalu, nulampa sadaka. ⁴Petelo, nukumukazila miso, palumui nu Yohana, nutambula, "kulae ishee." ⁵Munakitele nualaa, nulailile kushingila kintu kitunga kupuna kumuao. ⁶Lakini Petelo nutambula, "impia ni zahabu ine numugila, lakini ikio nantite nikipunia kumuako. Ku lina lyaki Yesu Kilisito wa Nazareth, gendaa." ⁷Petelo numusola mukono wakue wa kundiilo, na numunansula kukyanya:nkua imui migulu yakue na imalindo ma makupa makue nailigia ngulu. ⁸Nuputa kyanya, muntu munakitele nuimika nuandia kugenda, nuingila mu hekalu palumui nu Petelo nu Yohana, nugendaa, nuputa, nu kukumukulia u Mukungile. ⁹Antu tulu namuona uagenda nu kukumukulia u Mukungile. ¹⁰Nalingaa kina ali uyo u muntu na li ukikala nulompa sadaka pa mulango mzuri wi hekalu: najjulua nu ukulilua nu kusitajabu kunsooko ya ikio nalikipunile kumuakue. ¹¹Namna naliwaambilile u Petelo nu Yohana, antu tulu kua palumui namankiila ku ukumbi naukuitagua waki Sulemani, naikulilua zigi. ¹²Petelo kinanuona ilii, mwene nuashokelia antu a izlaeli, kua niki mukulilua? kua nki mulailile miso mani kumuitu, kina kwamba kuamutenda muntu uyu wagende ku ngulu zitu akola hau usalili witu?" ¹³Mukungile wai Ibrahimu, nu isaka, nu nuaki Yakobo, Mukungile wa Tata itu, wamukulagia muitumi waki Yesu. Uyu wayu inyee nali mumukabizile nu kukumusita ntongela ya usiu waki Pilato, japo mwne alulamuile kukumuleha hulu. ¹⁴Alimumusitile muau na muna haki, na badala yakue namumutaka muulagi walelue hulu. ¹⁵Inyee alimumuulagile mutemi wa upanga, na Mukungile alumuile kupuna kua akii_ Ishee ingi kua mashuda a ilii. ¹⁶Inoo, ku usuili ku lina lyaki, muntu uyu na mumuonie na kulinga, alimutendue utula ni ngulu. Usuili naukilila kuaki Yesu yamupelaa mwen upangaa uu ukaminkilu, ntongela yani inyee inyee tulu. ¹⁷Inoo, antua, ningile kina alimutendile ku uluu, iyo gaa naliatendile atongeli anii. ¹⁸Lakini mantu u Mukungile alumuile mapema ku ilakala ya manabii tulu, kina uyu Kilisito ukiyaga, inoo wamatimilagia. ¹⁹Kululo gua, ungami na mupulue, ili kina milandu yani isuume kulegigua nkankana, kusudi maze matungo ma kubuludika kupunila nu ukoli waki Mukungile: ²⁰na kina wasume kumutuma Kilisito na wateulagua kunsooo yani, u Yesu. ²¹Mwene nwene nali lazima gulu lyumusingil mpaka tungo lya kushokigua ku intu tulu, u Mukungile alulikitilie kalii na kalii ku ilakala ya manabii eluu. ²²Taitai Musa alutambuile, Shekulu Mukungile ukinansula nabii kina inee kupuna ku antu itu. Mukitegela kila kintu na ukakumuila inyee. ²³Ikipunila kina kila muntu nasukutegelilekua nabii uyo ukilimansiligua nkankana wapune katia ya antu. ²⁴Iyo, ni manabii tulu kupunila Samweli ni ndio naliamutiatile pembele yakue, alialitilie na natanantia ntondo izii. ²⁵Inyee ingi alisha a manabii na ilyago u Mukungile alulitendilepalumui nia akuku, kina nalutambuile kuaki Ablahamu, " Ku mbeu yako familia tulu za unkumbigulu zikikembetua. ²⁶Pembele yaki Mukungile kukumunansula muitumi wakue, numutuma kumiani kuandia, ili wamukembete inyee kua kupiluka kupuna ku udobu wani."

Chapter 4

¹Tungo petelo nu Yohana kinali ilikitia ni antu, makuhani ni alindili a hekalu ni masadukuyo naagana.

²Wliakilagua zigi kunsooko Petelo nu Yohana aliimania antu kuhusu Yesu nu kutanantia kyanya ya kuiuka kumuakue upuna kua akii. ³Naaguila nu kukuaika mugeleza mpaa idau nalitiatile, kuani aliyakondaa kutula mpindii. ⁴Lakini antu ingii naliigilie mpola naasuila: ingele ya agosha naliasuila aliakadiliwe kutula ihumbi itano. ⁵Sunga kinanipika idau lutondo kina akulu aoo, anampala ni andikii, kua palumui naiilingila ku Yulusalemu. ⁶Anasi kuhani mukulu alukoli, nu Kayafa, nu Yoahana, nu Iskanda, ni tulu naliantua aki kuhani mukulu. ⁷Kinaliaikile u Petelo nu Yohana pakati yao, naakolia, "ku usumi kii, hau ku lina kii muatenda ilii?" ⁸Nkangi, Petelo, nujuile muau muelu, nuailaa, "inyee akulu a antu, nu anampala, ⁹kina ishee ntondo lua nantende kukoligua kuhusu tyendo naliza nalitendue ku muntu uyu namulile_ ku namna kii muntu uyu alimutendue mzima? ¹⁰Hebu likumazuke lyaso kumuiani nu ku antu tulu ku Izraeli, kina ku lina lyaki Kilisito nuaku Nazareti, nalimumuangikile, nu Mukungile alumuiule kupuna kuaki akii, nu kunzila yakue kina muntu uyu uyimika ipa ntongela yani nutite upangaa. ¹¹Yesu Kilisito ingi gue inyee azengii alimulimelile, lakini na lyatendagua kutula gue kulu lya kumpelo. ¹²Kutili ugunua ku muntu muua nutuli tulu. ku nsogolelio kutilii lina lyingii pansu yi gulu naliapague antu, na kulyaso kusumile kugunua." ¹³Inoo kinanaona ugimia waki Petelo nu Yohana, na nagundula kina ali antu akawaida nagila ka elimi, nakulilua, namana kina Petelo nu Yohana atula palumui nu Yesu. ¹⁴Kunsooko namuona muntunuyo nalikumamigue wimikile palumui nindio, aliagila ni kintu kya kutambula zidi ya ilii. ¹⁵Lakini kinaliakondaa kukuamlisha atumua alega ntongela ya mukutano wi balaza, nailikitila ene kua ene. ¹⁶Natambula, kukakuatendai antu iaa? Ingi kulukulu kina muena wa kitembo watendeka kukilila enee ukumazukile nu kila umui nukikala mu Yelusalemu: sikakusumile kukulisita lyaso. ¹⁷Lakini, ilii kina kintu ikii lileshapatila miongoni mua antu, hani kualange alekilikitia kanki ku muntu wensi ku lina ilii. ¹⁸Naita u Petelo nu Yohana mukati nu kukuamulu ninaido alekitambula wala kumania ku lina lyaki Yesu. ¹⁹Lakini Petelo nu Yohana aliashokelie nu kukuailaa, "Kina iti sawa mu miso pa Mukungile kukutii inyee kukila Mukungile, lamuli akola. ²⁰Ndogolelio ishee sikakusumile kuleka kulikitia mantu nakumaonie ni nakumategelele." ²¹Pembele ya kualanga zigi u Petelo nu Yohana, naaleka endee. Sika nasumua kuligia nsooko yensi nya kuaazibu, kunsooko antu tulu aliakumukulia Mukungile ku ikio nalikyatula kyatendeka. ²²Muntu naliwasingila muena wa kukamigua aliwaligile lika kukila miaka makumi manii. ²³Pembele ya kualeka hulu, Petelo nu Yohana naiza ku antu aoo nu kukuaila tulu makuhani akulu ni anampala naliailaa. ²⁴Kina namigia, naitunta nduli zao kua palumui kuaki Mukungile nu kutambula, "Shekulu, uwee aluumbile gulu nu unkumbigulu ni baali ni kila kintu mukati yakue, ²⁵uwee na, ku muau muelu, ku kilakala kyaki tata witu Daudi, muitumi wako, alutambuile, "kua niki antu a nsii atendaa fujo, ni antu asigile mantu nasika mafaile?" ²⁶Atemi a unkumbigulu ipangaa palumui, ia atawali ilingilile kua palumui zidi yaki Shekulu ni zidi yaki masihi wakue. ²⁷Ingi taitai, tulu Herode nu Pontio Pilato, palumui ni antu a nsii ni antu a Izraeli, nailingila kua palumui ku muji uu zidi ya muitumi wako meulu U Yesu, nalukumukuya makuta. ²⁸Nailingila palumui kutend atulu u mukono wako ni ulowa wako nauamlisha kupuna umuandio kili mapunile. ²⁹Inoo, Shekulu, malague matisho mao, na wajaalie itumi akoo kukululikitia lukani luako ku ugimia tulu. ili ³⁰kina ugolola mukono wako kukamia, miena ni ishembo ishume kupunila kukilila lina lya muitumi wako muelu Yesu." ³¹Kina namala kulompa, yeneo naliilingilile kua palumui nalisungusigua, na tulu naijuligua Muau Muelu, na alialikitilie lukani luaki Mukungile ku ugimia. ³²Ngele nkulu ya ioo naliasuilile nu moo umui ni nkolo imui: na kutili sunga numui wao nalutambuile kina kyensi nuambilile alikikaue mwene: badala yakue aliatite intu tulu shilika. ³³Ku ngulu nkulu atumua aliakutanantia ushuda wao kuhusu wiulua waki Shekulu Yesu, nu ukende ukulu nyili kyanya yao tulu. ³⁴Alikutili muntu wensi miongoni mwao nalimukepelue ni intu, kunsooko antu tulu naliatite i hati za iwanja hau numba, naagulia na kuleta impia za intu naliagulagua ³⁵nu kuiyika pansu ya migulu ya atumua. Numutuano naliutendue ku kila musalilii, kuligana nu kila umui nalutite ni uitaji. ³⁶Yusupu, mlawi, muntu kupuna Kipro, alimupegue lina lya Barnabasi nu atumua (iyo nailingigua, ingi muana wa polelio). ³⁷Nutite mugunda, nuugulia nuleta impia, nuziika pansu ya migulu y atumua.

Chapter 5

¹Iyo, muntu umui nalimuitue Anania, na safira musungu wakue, nagulia sehemu ya nsao, ²nupisa sehemu yampia naliagulilie (musungu wakue gaa alulingile), na nuleta sehemu nalisagilile nu kuyika ku migulu ya atumua. ³Lakini Petelo nutambula, "Anania, kua niki shetani waujulua moo wako kutambula ulongo kuaki Muau Muelu nu kupisa sehemu ya nsao za mugunda? ⁴Tungo kinali kili uguligue, alisikali nsao yako? Ni pembele ya kugulia, sikalilyili nsilili ya ulamuli wako? aliitulile ii usige kintu iki mu moo wako? Sikawakongile ka ana antu, bali wamukonga Mukungile." ⁵Kua kuigia nkani izii, Anania nugua pansi nakia. Nu woa ukulu nawaizila tulu naliategelile ilii. ⁶Asumbati naaza ntongela nu kumuikila sanda, nu kumutuala kunzi nu kukumuika. ⁷Pembele masaa matatu itii, musungu wakue nuingila munumba, walekilinga kyani nalikyatula kipunile. ⁸Petelo numuila, "Mbuile, "ee, ku thamani nyaso." ⁹Nkangi Petelo numuila, "Itulai kina muapatana kua palumui kukumugema u Muau waki Shekulu? Laa, migulu ya ioo naliamuikile mugosha wako ikoli pa mulango, na ikakukukenka nu kukutula kunzi." ¹⁰Gafla nugua mu migulu yaki Petelo, nukia, ni ndio asumbati naza munumba mukati namuagana wakia. Namukenka kumutula kunzi, nu kumuika piipi nu mugosha wakue. ¹¹Woa ukulu nawiza kyanya ya kansa tulu, ni kyanya ya tulu naliigilie mantu igaa. ¹²Miena mingii ni ishembo aliipunila miongoni mua antu kukilila mikono ya atumua. alii palumui ku ukumbi waki Sulemani. ¹³Lakini, kutili muntu wingii nalutite ugumia wa kukamantana nindio: sunga iyo, napegua heshima ya kyanya ni antu. ¹⁴Na gaa asuili ingii alii iyongeleka kua Shekulu, ngele nkulu ya agosha ni asungu, ¹⁵ngele kina sunga naakenka aluile mu mitaala, nu kukuagonia muitanda nu mumakoshi, ili kina Petelo kina nukila, mulule wakue usume kutima kyanya yao. ¹⁶Papo gaa, ingele nkulu nya antu naiza kupuna mu miji nalipilimilie i Yelusalemu, nakualeta aluile ni tulu naliapagawe na nkolo nanshapu, na tulu nakamigua. ¹⁷Lakini kuhani mukulu nuuka, na tulu nalii palumui nunduyo(na ingi i zehebu lya masadukuyo): na aliijulue nu wila ¹⁸nagolola mikono yao kukuaguila atumua nu kuukaika mukati yi geleza lya jumla. ¹⁹Ni tungo lya utiku malaika aki Shekulu nuigula milango yii geleza nu kukuatongela kunzi nu kutambula, ²⁰Lendii, muimikee mu hekalu nu kukuaila antu nkani tulu za upangaa uu." ²¹Kina naigia ilii, naingila mu hekalu tungo wa kuelela nu kumania. Lakini, kuhani mukulu aliwizile na tulu naliensi nunduyo, na kuyitisha balaza tulu kua palumui, ni anampala tulu a antu a Izraeli, nu kuwatuma ku geleza ili kukualeta atumua. ²²Lazima itumi naliendile, sikanaagana mu geleza, nashoka nukupunia mpola, ²³Kuagana igeleza galilue izaa salama, ni alindilii imekile mu mulango, lakini kinali kukigula, sikakuaona muntu mukati. ²⁴Inoo tungo jemedali wi hekalu ni makuhani akulu kinanaigia nkani izii, naingilua nu woa ukulu kunsooko yao naishiga ikitulai kintu ikii. ²⁵Nkangi umui nuiza nu kuailaa, " Antu nalimuikile mugeleza imikile mu hekalu na imania antu. ²⁶Iyo jeedali nuenda palumui ni itumii, na naaleta, lakini bila ya kutenda munomo, kunsooko aliaopokile antu alijilisuma kukuakua na mague. ²⁷Kinali akondaa kukualeta, naaika ntongela i balaza. Kuhani mukulu nuakolia ²⁸nutambula, "Alikumuamlisilie mulekimania ku lina ilii, na kili muamijulia i Yelusalemu kua imanio liani, nu kutamani kuleta migali ya muntu uyu kyanya yitu. ²⁹Lakini Petelo ni atumua, Lazima kumtii Mukungila kukila antu. ³⁰Mukungile wa atata itu numuiula u Yesu ,nalimumuulagile, kua kumutundika kyanya ii kota. ³¹Mukungile numukulia ku mukono wakue wa kigosha, nu kukumutenda kutula mukulu na muguni, kupunia toba kua Izraeli, nu musamaha wa milandu. ³²Ishee ingi aa mashaidi aa mantu igaa, nu Muau Muelu, u Mukungile wamupunia kua ioo nakumupiluka. ³³Ajumbe ii balaza kinaigia itii, naambua ni kuo nataka kuaulaga atumua. ³⁴Lakini phalisayo nalimuitue Gamalieli, mwalimu wa shalia, nalimuheshimiwe ni antu tulu, nuimika nu kukuamlisha atumua asolue kunzi ku tungo kupii. ³⁵Nkangi nuailaa, " Agosha a Izraeli, tulii makini zigi ni ndikio namupendekeza kukuatendela antu iaa. ³⁶Kunsooko, ikalii nazakilile, Theuda nuuka nu kukidaya kina muntu mukulu, ni ngele ya antu, nigela magana manii namutiata. Alimuulague, ni tulu naliakumutii nasapatila nu kulimila. ³⁷Pembele ya muntu uyu, Yuda mgalilaya, nuuka ntondo izo za kuandikua sensa, nuluta antu ingii numa yakue. nunduyo gaa nulimila ni tulu naliakumutii nasapatila. ³⁸Inoo nukumuila, ipugii ni antu iaa na mualeke akola, kunsooko, kina mupango uu hau milimo iyii ingi antu ikitagua. ³⁹Lakini kina ingi yaki Mukungile, sikamukishuma kukiagilia: musumile kiagana sunga mukidula nu Mukungile." Iyo, naisisikilia ni nkani zakue. ⁴⁰Nkangi, naaita atumua mukati nu kukuatama nu kukuaamlisha alekilikitia ku lina lyaki Yesu, naaleka naenda iyao. ⁴¹Nalega ntongela yii balaza nailumbilia kunsooko aaligue kutula ijipiile kuyiga na kulekiheshimiwa kunsooko ya lilna liaso. ⁴²Kululo, kila ntondo, mukati yi hekalu nu kupuna numba hadi numba naendelela kumania nu kutanantia u Yesu kina ingi Masihi.

Chapter 6

¹Inoo ku ntondo izii, tungo ngele ya amanigua kinaliyongeleka, niagano lya Ayahudi aki Yunani aliliandilie zidi ya Waeblania, kunsooko ajane ndioo aliakuiwagua ku mugao wa kila ntndo wa ndiia.²Atumua kumi na abilii naaita ilingilii tulu lya amanigua nu kutambula, "Sika sawa kumuitu kukululeka lukani luaki Mukungile nu kuhudumila pa meza. ³Kululo, antua, sagulii, agosha mupungati, kupuna mu miongoni mumiani, antua azaa, naijulie Muau ni hekima, nakusumile kukuapela hudma iyii. ⁴Ni ndishe, kukiyendelela ku lompaa nu ku huduma ya lukani."⁵Hotuba yao naulogelia mukutano tulu, Iyo, namusagula Stefano, muntu nalujuile usuili nu Muau Muelu, nu Filipo, Prokoro, Nikanori, Timoni, Parmena, nu Nikolao, mwongofu kupuna Antiokia. ⁶Aumini naaleta antu iaa ntongela ya atumua, nalompaa ni pembele naikila mikono yao. ⁷Hivyo, lukani luaki nalisapatila: ni ngele ya amanigua nikilikila kuyongeleka kuaso ku Yerusalemu: ni ngele nkulu ya makuhani naautii usuili. ⁸Nu Stefano, nalujuile ukende ni ngulu, alikula ukutendaa ishembo ni miena mikulu miongoni mua antu. ⁹Lakini paso nauka akei a antu atiati a Sinagogi nalyukuitagua Sinagogi lya Mahulu, ni lya Akrene ni lya Waeskandaeria, ni akei kupuna Kilikia nu ku Asia. Antu iaa alikikolia nu Stefano. ¹⁰Iazima, Sikanusuma kukidula ni hekima nu Muau u Stefano aliutumila kua kulikitia. ¹¹Nkangi naisisikilia akei a antu ku unkunku kutambula, "Kuigagia Stefano ulikitia nkani za kufulu zidi yaki Musa ni zidi yaki Mkungile." ¹²Naashulutisha antu, anampala, ni andikii, na kukumuendela Stefano, naaguila, nu kumuleta ntongela yii balaza. ¹³naaleta mashaidi a ulongo, naliatambuile, "muntu uyu sikuleka kulikitia nkani nambii zidi yi eneo ilii nalielu ni shalia. ¹⁴Kuani kuamuigagia utambula kina uyu Yesu wa Nazareti ukakupaonona luandi ulu na kukuzikaila desturi nalikuakabiziwe nu Musa." ¹⁵Kila umui naliwili pi balaza, nuukilia miso makue kukumulaa u Stefano, nindio naauona usiu wakue aliwili kina usiu wa malaika.

Chapter 7

¹Kuhani mukulu nutambula" mantu iga itii ma kulukulu"? ²Stefano Nutambula, " antua, ni atata anee, ntegeli inee: Mukungile wa utukufu aliumupunile tata witu Ablahamu tungo kinaliwili ku Mesopotamia, kabla kiliwikale ku Harani," ³numuilaa, Legaa ku nsoo Yako ni lulii luako na wendee ku nsii nanikakukulagila.⁴Nkangi nulega ku nsii ya Ukaldayo nukala ku Harani, kupuna paso, Pembele yaki tata wakue kukia, Mukungile numuleta ku nsii iyii, naikalile inoo. ⁵Sikanumupela kyensi kina usalii wakue, alikutili ka sehemu sunga kabla kili waligie mulisha kina ukipegua nsii kina utemi wakue nu uleli wakue. ⁶Mukungile alulikitile nunduyo itii, ya kina alelua akue aliijile kikala ku nsii nya ugenda, na kina enyeji a kuaso ikakuatenda kutula asese aoo nu kukuatenda ibii ku tungo lya miaka magana manii. ⁷Nu Mukungile nutambula, nikakulilamula taifa na likakumutenda mateka, ni pembele ya paso ikipuna nu kunkulia ku sehemu iyii. ⁸Na numupela Ablahamu ilyago lya tohara, iyo Ablahamu nutula tata waki Isaka numutuala ikumbi lutondo lua munana: Isaka nutula tata waki Yakobo, nu Yakobo nutula tata waki akuku itu kumi na abili. ⁹Akuku itu namuonela wilu u Yusupu namugulia ku nsii nya Misili, nu Mukungile aliwi palumui nunduyo, na numuguna ku wagii wakue, ¹⁰na numupela fazili ni hekima ntongela yaki Falao mutemi waku Misili. Falao numutenda watule mutemi kyanya ya Misili ni kyanya ya numba yakue tulu. ¹¹Iyo naitula ni nzala nkulu ni wagii wingii ku nsii nya Misili nu ku Kanani, tata itu sikanaligia ka ndiia. ¹²Lakini Yakobo kinanuigia ikoli nafaka ku Misili, nuatuma atata itu ku nkua nya kuandia. ¹³Ku musinzo wa kabili Yusupu nuilagila kua antua akue, anakaa aki Yusupu nakumazuka kuaki Falao. ¹⁴Yusupu nuatuma anuna akue kuyenda kumuila Yakobo tata wao waze ku Misili, palumui ni anakaa akue, jumla ya natu tulu ingi makumi mupungati na matano. ¹⁵Iyo Yakobo nutima ku Misili: Nkangi nukia mwene palumui ni atata itu. ¹⁶Naasolua sunga ku Shekemu naaikua ku kibila u Ablahamu naliukigulile ku ipande ya mpia kupuna ku anaa aki Hamonri uko ku Shekemu. ¹⁷Tungo lya ahadi iyo u Mukungile nalumuahidile u Ablahamu kinanaupiiipika, antu natula ongeleka uko ku Misili, ¹⁸tungo lyaso nuuka mutemi muua kyanya ya Misili, mutemi nasikulingile kuhusu Yusupu. ¹⁹Mutemi muua nuaso nuakongaa antu itu nu kukuatenda namabii atata itu, nu kukuataga alisha aoo atakata ili alekitula anaukali. ²⁰Ku tungo lyaso Musa nulelua: Ali muza ntongela zaki Mukungile, nutunzua mieli itatu ku numba yaki tata wakue. ²¹Tungo kinanutagua, munanso waki Falao numusola numuntunzaa kina muana wakue. ²²Musa alimuanigue mamano tulu ma kimisili: alitite ngulu ku nkani ni ntendo. ²³Lakini pembele ya kutimilia miaka makumi manii, nayumuizila mu moo wakue kukiagendela anuna akue, alisha a Izraeli. ²⁴Kinanumuona Mwizraeli utendelua mabii, Musa numukuilaa nu kulipilia kisasi naliukumuonela kua kumukua u Mmisili. ²⁵nusiga kina anuna akue ikilinga kina Mukungile ukuaguna ku mukono wakue, lakini sikanamumana. ²⁶Lutondo nalilutiatile nuenda kua akei a Izraeli naliakilea: nugema kukiakinankania: nutambula, Ashekulu, Inyee ingi antua; mbona mukikosela ninye kua ninye,? ²⁷Lakini numukosile ujilani wakue wamusukumilie kulii, nu kutambula, Wani wakutenda mutawala nu mulamuli witu? ²⁸Uwee usilie kumbulaga, kina nazumuulagile Mmisili gulo?"²⁹Musa numanka pembele ya kutegela yaso: nutula mugenda ku nsii ya Midiani, na nutula tata wa alisha abili. ³⁰Pembele miaka makumi manii kukila, malaika numupunila ku balangu lya mulima Sinai, ku muali wa moto mukati ya mokitunku. ³¹Tungo Musa kinanuona moto, nukulilua nu kuyona kisémba ikio nalukionie, na kinanugema kukiyegele wakila, luli luaki Shekulu nalumuizila nalutambula, ³²Inee ingi Mukungile wa tata ako, Mukungile waki Ablahamu, na waki Isaka, na waki Yakobo, Musa nukikima na sikanugema kulaa. ³³Shekulu numuilaa," julaa ilatu yako, sehemu nuimikile ingi luandi naluelu. ³⁴Naona uwagii wa antu anee naili ku Misili: Nategela kuluala kumuiao, ninene natimaa ili niagune, inono nzuu, nikakukutuma uwee ku Misili. ³⁵Uyu Musa naamusiitile, tungo naliatambuile, wani nuakutenda kutula u mutawala na mulamuli witu?_ alii mwene u Mukungile aliumutumile watule mutawala na mukomoli. Mukungile aliumutumile ku mukono wa malaika na aliumupunile Musa mokitunku. ³⁶Musa aliwatongelile kupna ku Misili pembele ya kutenda miujiza ni miena ku Misili nu ku bahali nya Shamu, nu ku balangu ku tungo lya miaka makumi manii. ³⁷Ingi wayu Musa mwene naliwailile antu a Izraeli kutula, 'Mukungile ukakumunansulila nabii kupuna miongoni mua antua itu, nabii kina inee". ³⁸Uyu ingi muntu nali wili ku mukutano ku balangu ni malaika naliwitambulile nunduyo ku mulima Sinai. Uyu wayu muntu naliensi ni atata itu, uyu ingi muntu naliusingile nipangaa nu kukupela ishee. ³⁹Uyu ingi muntu iaa tata itu aliasitile kukumutegela, namugumanilia kulii, nu ku mioo yao napilukila ku Misili. ⁴⁰Ku tungo liaso namuila u Haruni. kuzipie miungu nyikakukutongela. Musa nuaso, nali ukukutongela kupuna ku nsii nya misili, sikakuizi nalikyumuligilie."⁴¹Iyo nazipia muna ng"ombe ku ntondo zaso napunia sadaka kululo sanamu nalumbaa kunsooko ya milimo ya mikono yao. ⁴²Lakini Mukungile nuapulua nu kukuapela nakukulagila nsonda nya kukiya, kina naliyandikue ku kitabu kya manabii, Mbii Muampunilagia inee sadaka za nimu nalimusinzile ku balangu ku matungo ma miaka makumi manii, numba ya Izraeli?⁴³Muagomba kianda kya kutaganila nya Moleki ni nsonda nyaki Mukungile refani, ni pisha nalimuzipilie nu kukuakulia ienee: na nikakumutuala kulii kukilikila

ii Babali."⁴⁴Tata ituu aliatite kianda kya kutaganila kya ushuda ku balangu, kina Mukungile naliwaamlisilie kinaliulikililie nu Musa, kina alujinjipila ku mpiani iyo naliuionie. ⁴⁵Ikii ingi kianda iaa tata itu, ku tungo liao, alialetue ku nsii nu Joshua. Iyii alipunile tungo naliingile kutemaa taifa u Mukungile nuainga kabla ya tata itu kutula akolii. Iyii alii yoi hadi ntondo zaki Daudi, ⁴⁶na nuligia kibali mu miso paki Mukungile." na nulompa kuduma ukali kuaki Mukungile waki Yakobo. ⁴⁷Lakini Selemani numuzengelia numba yaki Mukungile, ⁴⁸Sunga iyo Nuili kyanya sikikalaa mu numba nalinzengue ku mikono: iyi ingi kina nabii nalutambuile, ⁴⁹Gulu ingi tyengu lyane lya enzi, nu unkumbigulu ingi sehemu ya kuikila migulu yane. Numba ya aina kii muginjengelia? utambula Shekulu: hau ingi pii sehemu yane nya kusupilia? ⁵⁰Sika mukono wane nalitendile intu ii tulu ?⁵¹Inyee antu a nkigo nkaku nasikamuatailiwe mioo ni akutui, kila nkua mukumupinga u Muau Muelu," mutenda kina atata anii naliatendile. ⁵²Itii nabii kii ku manabii iaa tata anii sikaliamuagilie ? Naaulaga manabii tulu naliapunile kili ya uziilo wa umui nitite haki , ni inoo muatula apilukii na aulagi akue gaa, ⁵³inyee antu nalimusingile shalia iyo nalindagiligie ni mamlaka lakini sikanamumiamba. ⁵⁴Nkangi ajumbe i balaza kinanaigia mantu igaa, nasonsua mioo yao, namushiela mino u Stefano. ⁵⁵Lakini mwene, nujuile Muau Muelu, nula kugulu kuutulu na nuuona utukufu waki Mukungile," na kumuona u Yesu wimikile mukono wa kigosha waki Mukungile. ⁵⁶Stefano nutambula, "Laa naona gulu lyadiguka, nu muana waki Adamu wimikile mukono waki kigosha waki Mukungile.?" ⁵⁷Lakini ajumbe i balaza nakua kilanga ku luli lua kyanya, nalimbua akutui aoo, naamunkila kua palumui, ⁵⁸namutaga kunzii y amuji na kumukua mague: ni mashaidi najula intila zao za kunzi nu kuyika pansii piipi ni migulu ya musumbati nalimuitue Sauli. ⁵⁹Kinali akumukua mague u Stefano, nuendelela kumuita Shekulu nu kutambula, "Shekulu Yesu, singila nkolo yane," ⁶⁰Nutungamia maluu nu kuyita ku luli lukulu, "Shekulu, ulekekuaalia mulandu uu. kinanutambula igaa nkia.

Chapter 8

¹Sauli alukoli muwigombia wa nkia yakue. luntongo luaso papo nuandia kuiagia sia ni kanisa naliyili ku Yelusalemu: ni nasuilile tulu naliasapatile mu majimbo ma Yudea ni Samalia, sika atumua du. ²Antu akulia Mukungile namuika u Stefano nu kutenda kililo kikulu kyanya yakue. ³Lakini Sauli nulidhulu zigi kanisa. Nuenda numba kua numbanu kukuakueselakunzi asungu ni agosha, nu kukuagumila mu geleza. ⁴Naasuilile nali asapatile kili alialutanantile lukani. ⁵Filipo nutima ku muji wa Samalia na numutanantia u Kilisito kuaso. ⁶Pembele mukutano kuigia nu kuyona miena nalutendile u Filippo: naika ukeli kyanya ya ikio nalutambuile. ⁷Kupuna paso antu ingii naliategelile, pepo ashapu naapuna antu kunu nailila ku luli lukulu, na ingii naliapozile ni anakitele nakamigua. ⁸Na aliukoli nu ulumbi ukulu ku muji. ⁹Lakini aliukoli muntu umui ku muji uoo lina lyakue Simon, na aliukutenda ulogi: na aliukutumila kukuakulila antu a taifa la Samalia, tungo nutambula kina mwene ingi muntu wa muhimu. ¹⁰Asamalia tulu kupuna kinali munino sunga mukulu, namutegela: natambula, "muntu uyu ingi ngulu iyo nyaki Mukungile nankulu." ¹¹Naamutegela, ku ndogolelio wakulilagia matungo malipu kua alogi akue. ¹²Lakini tungo kinanasuila kina u Filippo nutanantia kyanya ya utemi waki Mukungile ni kyanya ya lina lyaki Yesu Kilisito, Namubatiza, agosha kua asungu. ¹³Nu Simoni mukola nusuilaa: pembele kinanubatisigua, nuendelela kutula nu Filippo: kinanuona miena ni miujiza nalitendeka, nukulilua. ¹⁴Tungo atumua aki Yelusalemu kinaigia kina Samalia yasingila lukani luaki Mukungile, natuma Petelo nu Yohana. ¹⁵Tungo kinali itima naalompela: kina amusingile Muau Muelu. ¹⁶Mpaka tungo liaso, Muau Muelu alikilii watimile sunga umui wao: aliabatisigue du ku lina lyaki Shekulu Yesu. ¹⁷Papo Petelo nu Yohana naaikila mikono, nindio namusingila Muau Muelu. ¹⁸Tungo Simoni kinanuona kina Muau Muelu mupunigue kukilila kuyikilua mikono ni atumua: nutaka kuapela mpia, ¹⁹Nutambula, "Mpeli ngulu iyii, ili kila nanikakumuikila mikono wasingilee Muau muelu." ²⁰Lakini Petelo numuilaa: mpia yako palumui nunduwe ilimilile kulii, kunsooko wagela kina kalama yaki Mukungile yikigela ku mpia. ²¹U mugila sehemu ku kintu ikii, kunsooko moo wako sika ugoloku ntongela zaki Mukungile. ²²Iyo gua ungama madobu mako na kukumulompa Mukungile labda ukishamilua masigo ma moo wako. ²³Ku ndogolelio naona ukoli mu sumu ya uwai ni kitungo kya milandu." ²⁴Simoni nushokelia nu kutambula, "mulompii Shekulu kunsooko yane, kunsooko mantu tulu namumalikitilie masuma kumpunila." ²⁵Tungo Petelo nu Yohana kinali ashudila nuku kutanantia lukani luaki Shekulu, nashoka ku Yelusalemu ku nzila nyaso: natanantia impola ku ijiji ingii ya Asamalia. ²⁶Iyo malaika aki Shekulu nalikitia nu Filippo nu kutambula, Angaja na uuke takama ku nzila nyukuenda pansu ya Yelusalemu kuyukila kugaza." (Nzila iyii ikoli ku balangu). ²⁷Nuangaja nukuyenda, Laa, alukoli muntu wa ku Ethiopia, towashi muna mamlaka nkulu pansu ya kandase: malkia wa Ethiopia. Nalimuikue kyanya ya kilindo kyakue tulu: nunduyo aliwenda ku Yelusalemu kushalila. ²⁸Alishokile ukalile mu mutuka wakue nushoma chuo kya nabii Isaya. ²⁹Nkolo nutambula nu Filippo, Egela piipi nu mutuka uu ukamantane nindilo. ³⁰Iyo u Filippo nuenda umankile, numutegela ushoma ku chuo kya nabii Isaya: Nutambula, Mbii ulingile nukukisoma?" ³¹Muethiopia nutambula, nikishumai muntu angawalekintongela?" Numupepia u Filippo wanankile mu utuka nu kukila palumui nunduyo. ³²Inoo yungi lya mandiko naliushoma Muethiopia ingi ilii: Alimutongelue zi nkoloo kuyenda ku usinzilo kushinzua: ni kina nkoloo alutulilie duu, sikanuigula kilakala kyakue: ³³Kua kuyuzunisigua kumuakue ulamuli wakue naulegigua: Wani nukiyeleza kileli kyakue? ukali wakue walegagigua mu nsii. ³⁴Iyo towashi numukolia u Filippo, nu kutambula, "nukukulompa, nabii nui nulikitigua impola zakue, iti kuhusu mwene,hau zamuntu muua?" ³⁵Filipo nuandia kutambula, nuandia kulyandiko ilii lyaki Isaya kumutanantia mpola zaki Yesu. ³⁶Naili munzila, napika pa mazi, "towashi nutambula, "Laa, makoli mazi ipa kyani kigilia ndekibatizua?, ³⁷nkani izii, "iyo Muethiopia nushokelia " nsuilile kina Yesu Kilisito ingi Muana waki ukungile," makutilii ku mandiko ma kali). Papo Muethiopia nuamlisha mutuka wimee. ³⁸Naenda mukati ya mazi, palumui u Filippo nu towashi, Filippo numubatiza. ³⁹Tungo kinapuna mu mazi, nkolo waki Shekulu nyumutuala u Filippo kulii: towashi sikanumuona, nuenda nzila yakue nuiloile. ⁴⁰Lakini Philipo nupunila ku Azoto. Aliukilile ku mukoa uoo nu kutanantia impola ku miji tulu mpaka nupika ku Kaisalia.

Chapter 9

¹Lakini Sauli, nuendelela kutambula itisho sunga ya nkia kua amanigua aki Shekulu, nuenda kuaki kuhani mukulu ²nu kukumulompa balua kunsooko ya masinagogi uko ku Damesiki, ili kina wamuligie muntu nuili ku nzila nyaso, watule mugosha hau musungu, watunge nu kukualeta ku Yelusalemu. ³Sunga kinawili mumusinzo, naipinila kina aliwapiipika ku Dameski, gafla nayumuangazila tulutulu welu kupuna kugulu, " ⁴nunduyo nugua pansii na nuigia luli lukumuila," Sauli, sauli, mbona unjagia inee?" ⁵Sauli nushokelia, Wi wani uwee Shekulu? Shekulu nutambula," ine nene Yesu nuntakia, ⁶Lakini uuka, ingila mu mujini, nunduwe ukiyilua namakujipiile kutenda ⁷Antu ioo nali endile musinzo palumui nu Sauli natulia duu, naitegela luli, alekiona muntu. ⁸Saauli akainuka ku nsii na nukunukula miso makue, sikanusuma kuyona kintu, namuamba mukono namuleta mpaka ku Dameski. ⁹Ku ntondo zitatu sikuyona, sikulia, wala sikukopa. ¹⁰Iyo alukoli mumanigua ku Dameski lina lyakue Anania, Shekulu nutambula nunduyo ku maono, "Anania," Na nutambula, "Laa, nkoli ipaa, Shekulu. ¹¹Shekulu numuila, "ukaa wende iyako ku mtaa naukuitagua Nyofu, nu ku numba yaki Yuda na wendikolia muntu kupuna ku Tarso nukuitagua Sauli, ndogolelio nulompa: ¹²na alumuonie mu maono muntu lina lyakue Anania uingila nu kukumuikila mikono kyanya yakue ili kina waligie kuyona. ¹³Lakini Anania nushokelia, "Shekulu, nigilie mpola za muntu uyu ku antu ingii, ku ngele kii nalumutendile mabii ielu a uko ku Yelusalemu: ¹⁴Ipa utite mamlaka kupuna kuaki kuhani mukulu kukumugua kila umui nukulyiita lina lyako. ¹⁵Lakini Shekulu numuila, "Lenda, kundogolelio mwene ingi kiseme teule kumuane, walisole lina lyane ntongela ya mataifa ni atemi ni alisha a Izraeli. ¹⁶Ndogolelio nikakumulagila namingii namikakumjipila kuyagigua kunsooko ya lina lyane." ¹⁷Anania nuenda, nuingila munumba muaso: Numuikil Mikono nutambula, muntua Sauli, Shekulu Yesu, alukupunile mu nzila kinaliupolokile, untumile uligie kuyona kanki na ujuligie Muau muelu. ¹⁸Gafla naigua mu miso makue intu kina magamba, nuligia kuyona, nuimikaa, nubatisigua: nulia ndiia nu kuligia ngulu. ¹⁹Nukala palumui ni amanigua uko ku Dameski ku ngulu ningi. ²⁰Tungo lilo lilo numutanantia u Yesu ku masinagogi, nutambula mwene ingi Muana waki Mukungile. ²¹Na tulu naliigilie nakulilua nu kutambula, "sika muntu uyu nuaononile tulu naliitile lina ilii uko ku Yelusalemu? Ni ndipa aliwizile kua kusudi lya kuatunga nu kukuatuala kua makuhani." ²²Lakini Sauli nusumigua kutanantia nu kukuatenda ayahudi nailikalile ku Dameski asalinkanilue nu kuyakikishia ya kina uyu wayu Klisito. ²³Pembele ntondo ningii, Ayahudi natenda shauli palumui li amuulage. ²⁴Lakini mupango wao naukumazuka nu Sauli. Namuenda pa mulango munsu nu utiku aligie kukumuulaga. ²⁵Lakini amanigua akue namusola utiku namutimia kukilila ku ukuta, namutimila pansii munkapu. ²⁶Nu Sauli kinanupika ku Yelusalemu, nugema kukiunga ni amanigua lakini aliakumopoka, alekishuila kina mwene ingi mumanigua. ²⁷Lakini Barnaba numusola nu kukumutuala kua atumua, Na nuailaa jinsi Sauli nalumuonie u Shekulu munzila nu Shekulu nalulikitie nunduyo, na jinsi Sauli nalutanantilie ku ugimia ku lina lyaki Yesu uko ku Dameski. ²⁸Alutaganile nindio kinanaingila nu kupuna ku Yelusalemu. Nulikitia ku ugumia ku lina lyaki Shekulu Yesu, ²⁹nukikolia ni Ayahudi lakini naigema nkua na nkua kukumuulaga. ³⁰Tungo antua kinanalinga kintu kiaso, namusola mpaka ku Kaisalia, namutuala wende ku Tarso. ³¹Iyo kanisa tulu ku Uyahudi, Galilaya nu ku Samalia, alilitite amani, nalizengua, nu kugenda ku woa waki Shekulu ni polelio lyaki Muau Muelu, kanisa nalikua kua kuyongeleka ingele. ³²Nkangi naipunila Petelo kinali upilimapilima nandi tulu za mukoa, nuatimiila aumini naikikala ku mui wa Lida. ³³Numuona uko muntu umui lina lyakue Ainea, muntu uyo watula mu kitanda miaka munana: ndogolelio aliupoozile. ³⁴Petelo numuila, Ainea, Yesu Kilisito wakukamie: Laila na wialilie kitanda lyako, " Nkua nulaila. ³⁵Ni antu tulu nailikalile ku Lida nu ku Sharoni kina namuona muntu uyu, napumulukila u Shekulu. ³⁶Alukoli mumanigua Yafa nukuitagua Tabitha, na nalitafasiliwa kina "Dorcas" musungu uyu alujuile mulimo uzaa nu ntendo nya kinishungu nalumatendile kuu utuka. ³⁷Aliipunile ku ntondo zaso nulualaa nukia: kinanamsafilisha, numanankilia kyumba kya kukyanya numugonia. ³⁸Kua iyo Lida aliyili piipi ni Yafa, ni amanigua naigia kina Petelo aliwili kuko, naatuma antu abili kumuakue, namunena, "Nzuu kumuitu bila kutinia," ³⁹Petelo nulaila nu kulega palumui nindio. Kinanupika, namuleta mukyumba kya kukyanya. ni ajane tulu naimika piipi nunduyo nailila, nakumulagila koti nai ntila u Dorcas nuatumilia tungo naiensi palumui nunduyo. ⁴⁰Petelo nuapunia tulu kunzi ya kyumba, nutungamia maluu nulompa, nkangi nuupilukila u mwili, nutambula, "Tabitha, laila." Nukukula miso makue na kinanumuona u Petelo nukalansa pansii. ⁴¹Nkangi Petelo numupela mukono wakue numunansula, na kinanuita aumini ni ajane, nuakabizi kumuao napangaa ⁴²Kintu ikii nakikumazuka i Yafa tulu, ni antu ingii namusuila u Shekulu. ⁴³Aliyumupunile Petelo nukalansa ntondo ningii Yafa palumui nu muntu nukuitagua Simoni, muzipia ndilii.

Chapter 10

¹Alukolii muntu kitunga ku muji wa Kaisalia, lina lyakue alimuitue Kolnelio, ali mukulu wa kikosi kya Kiitalia.

²Alimukulia Mukungile nu aliukumukulia Mukungile ni numba yakue tulu: alupunilie mpia ningii kua Ayahudi na nulompa kuaki Mukungile ntondo tulu.³Matungo ma saa kenda z munsii, nuona maono malaika waki Mukungile upolokile kumuakue. Malaika numuila "Kolnelio! ⁴Kolnelio numulaa u malaika na alutite woa ukulu zigi nutambula "Iyii itii nzani mukulu?" Malaika numuila "Malompi mako ni zawadi zako ku atuka zanankila kyanya kina kijukijuki ku ukoli waki Mukungile." ⁵Inoo tuma antu endee ku muji wa Yafa kumuleta muntu umui nuyitua Simoni na kanki ukuitagua Petelo. ⁶Ukikala nu muzipia ndilii nukuitagua Simoni na numba yakue yili mumpelo ya bahali. ⁷Pembele malaika naliutambula nunduyo kulega, Kolnelio nuaita itumi a munumba yakue abili, ni mugalimanga naliukumukulia Mukungile kati ya agalimanga naliakumutumikila. ⁸Kolnelio nuaila tulu nalimapunile na nuatuma ku Yafa. ⁹Lutondo nalilutiatile tungo lya saa mutandatu nali mu nzila na napiipika mu mujini, Petelo nunankila kyanya kuhapa kulompa. ¹⁰Na gaa nutula ni nzala na usiilye kintu kya kulia, lakini tungo antu iluga ndiia, nulagilua maono, ¹¹nuona anga lyakunukuka ni kiseme kitima ni kintu kitunga kina ntila nkulu ikitima pansi ku ulongoo ku kona zakue tulu zinii. ¹²Mukati yakue alizikoli aina tulu za nimuu za migulu inii. ninakuagula kyanya ya ulongoo, ni noni za mukyanya. ¹³Kanki lulii nalutambula kumuakue " Laila, Petelo sinza ulie." ¹⁴Lakini Petelo nutambula "Sikaiyo, Shekulu kunsooko kili ndiie kintu kyensi nabii ni nakishapu. ¹⁵Lakini lulii naluiza kumuakue kanki ku nkua nya kabili "Nukitakasile Mukungile uleke kukyita kibii wala kishapu" ¹⁶Iyii alipunile nkua zitatu, ni kiseme ikio nakitula kyasolagua kanki kukyanya. ¹⁷Ni tungo Petelo nuili mu hali nya kusanganikilua kyanya ya maso maono matite ndogolelio kii, Laa, antu naliatumue nu Kolnelio naimika ntongela ya ilango, naikolia nzila ya kuuka ku numba. ¹⁸Naaita nu kukuakolia kina Simoni na gaa alimuitue Petelo kina aliukikala paso. ¹⁹Tungo ilii Petelo kinaushiga kyanya ya maono maso, Nkolo nutambula nunduyo, "Laa antu atatu akukuduma. ²⁰Laila na utime pansii na uuke niene. Ulekiopoka kuyenda nindio kunsooko naatuma." ²¹Petelo nutima pansi kumuao nu kutambula "Inee ingi uyo namukumuduma. niki muazaa?" ²²Natambula, Akida umui lina lyakue Kolnelio, muntu wa haki na mulogue kukumukulia Mukungile, ni antu aukutambula izaa ku taifa tulu lya Ayahudi, muilue ni malaika aki Mukungile kukutuma ilii kyenda ku numba yakue, ili wigi mpola kupuna kumuako." ²³Petelo nuakalibisha kuingila mukati nu kukikala palumui nunduyo. Dau nalitiatile nulaila nuenda palumui nunduyo, nu antua akei kupuna ku Yafa nakamantana nunduyo. ²⁴Lutondo nalilutiatile naaza ku Kaisalia. Nu Kolnelio aliwalindile: na aliwaita palumui antua zakue na asuaia akue apiipi. ²⁵Tungo Petelo nuingila mukati, Kolnelio numulaki nu kutuna mpaka pansi mu migulu yakue kua kumuheshimu. ²⁶Lakini Petelo numunansula nu kutambula "imikaa: inee mukola gaa ingi ni muanamuntu." ²⁷Tungo Petelo nalulikitia nunduyo, nuenda mukati nuagana antu ilingilile palumui. ²⁸Nuailaa, "Inyee akola mulingile kina sika shalia yakiyahudi kukamantana hau kuyumbaumbilua nu muntu na sika wa taifa ilii. Lakini Mukungile wandagilaa inee kina sikainjipiile kumuita muntu wensi mubii hau mushapu. ²⁹Na iyo ndogolelio nazaa bila kushita, kinanantumua kua ajili ya yaso. Kunsooko niakolie kua niki alimuumue kunsooko yane." ³⁰Kolnelio nutambula, "ntondo zinii nalizakila, tungo kina ilii ali nilompa matungoa ma saa kenda munsii mukati ya numba yane: Namona ntongela yane muntu wimikile nutite ijalo yelu, ³¹Numbuila "Kolnelio malompi mako mategelagua nu Mukungile, ni zawadi zako ku atuka zatural wijuki ntongela zaki Mukungile. ³²Kululo tma muntu ku Yafa wamuite muntu mui nuyitua Simoni waze kumuako, na gaa ukuitagua Petelo. na ukikala kumuzipia ndilii umui nukuitagua Simoni na numba yakue ikolii pampelo ya bahali. ³³Ambila: Mukilili uu, Nunduyo kinaukiiza ukitambula nininye." ukutilii mu mandiko makalii. ³⁴Papo Petelo nudugula mulomo wakue nu kutambula "" kulukulu, nasuilaa kina Mukungile sukishuma kutula nu ukuilii. ³⁵Badala yakue, kila taifa muntu wensi nukumukulia nu kutenda ntendo za haki ugomekile kumuakue. ³⁶Ulingile mpola naliupunilie ku antu a Izraeli, kinali utanantia mpola nziza za amani kukilila Yesu Kilisito na ingi Shekulu wa tulu. ³⁷Inyee akola mulingile tukio nalilipunile, nalipunile ku Yudea tulu na naliandia ku Galilaya, pembele ya ubatizo. u Yohana nalutanantilie. ³⁸tukio nalyumuhusile u Yesu Kilisito namna Mukungile naliumuikile makuta ku Muau Muelu ku ngulu. Nuenda nutenda namaza nu kukamia tulu naliagigue nu ibilisi, kunsooko Mukungile aliwi palumui nunduyo. ³⁹Ishee ingi mashaidi wa mantu tulu naliumatendile ku nsii za Uyahudi nu ku Yelusalemu_ uyu ingi Yesu naliamuulagile nu kukumuangika mukota. ⁴⁰Uyu muntu Mukungile aliumuiule lutondo lua katatu nu kukumpela kukumazuka, ⁴¹sika ku antu tulu, lakini kua mashaidi naliasagule kili ni Mukungile_ ishee akola, nalikulile nunduyo nu kukopa nunduyo pembele ya kuiuka kupuna kua akii. ⁴²Ukualagilie kutanantia ku antu nu kushudila kina uyu wayu u Mukungile aliumusaguile kutula mulamuli wa naapangaa nina akiile. ⁴³ku mwene manabii tulu ashudile, ili kina kila nushuila ku mwene ukishingila usamilua wa milandu kukilila lina lyakue. ⁴⁴Tungo Petelo nuendelile kullikitia igaa, Muau Muelu nuijulia tulu naliitegela

impola zakue. ⁴⁵Antu iooo nahusikile ni dale lya asuili natualue kumbi_ ioo tulu naliizile nu petelo_nakuliligua, kunsooko ya kalama ya Muau Muelu nalimuitue gaa ku mataifa. ⁴⁶Kunsooko aliigilie iaa a mataifa ilikitia ku ntambo zingii nu kukumukulia Mukungile. Petelo nushokelia, ⁴⁷Ukoli muntu ensi usumile kgilia mazi ili antu alekibatizua, Antu iaa amusingile Muau Muelu kina ishee? ⁴⁸Papo nuamlisha abatizue ku lina lyaki Yesu Kilisto. Pembele namulompa wikale nindio ku ntondo nkyii.

Chapter 11

¹Atumua ni antua ioo naliili uko ku Yudea naigia kina amataifa alusingilaa lukani luaki Mukungile. ²Petelo kinanuiza kuaso ku Yelusalemu, idale ilo lya antu nalitualue kumbi naandia kumusokia, naitambula, "³Wakamantana ni antu nasika atualue kumbi nu kulia nindio!"⁴Lakini Petelo nuandia kuyezeza tukio kua munsii: nutambula, ⁵Alinilompa ku muji wa Yafa, namona maono ma kiseme kitima pansu kina ntiila nkulu itima kupuna kugulu ku nandi tulu zinii. nakitima kumuane. ⁶Nanikilaa nansiiga kyanya yakue. Namona nimu za migulu inii nazikikala ku nsii, ni nninimu za mushaka nakuagula ni noni za mukyanya. ⁷Nkangi nanigia luli lutambula ninene, " Lailaa, Petelo, sinza ulie!" ⁸Nantambula, sika iyo, Shekulu, mu mulomo wane kili kuingila kintu kyensi nasika kielu hau kishapu? ⁹Lakini lulii nalushokelia kanki kupuna kugulu, ikio Mukungile nalukitanantilie kina safi, lekakukiita kidobu, ¹⁰Iyii alipunile nkua zitatu, ni kila kintu nakisolua kugulu kanki. ¹¹Laa, tungo liaso antu atatu aliimikle ntondo ya numba iyo nalikuilii: atumue kupuna ku Kaisalia kuiza kumuane. ¹²Nkolo numuila kuyenda nindio, na ndekikitula sia nindio. Iaa agosha mutandatu naenda palumui ni nene na alikuendile mu munumba ya muntu mui. ¹³Alikuile iyo kinaliumonie malaika wimikile mukati munumba yakue nutambula, "Ntume ku Yafa nende kumuleta simoni ii lina lyakue lizingii ingi Petelo. ¹⁴Ukitambula impola kumuako ku waso ukigunika uwee ni numba yako tulu. ¹⁵Kina nandia kulikitia nindio, Muau Muelu nuiza kyanya yao kina naliwizile kumitu pa muandio. ¹⁶Nijukile nkani zaki Shekulu,, naliutambuile, "Yohana alubatisile ku mazi: lakini mukibatisigua ku Muau Muelu." ¹⁷Gaa kina Mukungile upunilie zawadi kina naliukupelile ishee kinanakusuila kuaki Shekulu Yesu Kilisito, inee ni wani, kina nsumile kukumupinga u Mukungile? ¹⁸Kina naigia mantu igaa, sikanashokia, bali namukulia Mukungile nu kutambula, "Mukungile upunilie usamili kunsooko ya amataifa gaa"¹⁹Iyo asuli uwagigua naliwandilile ku nkia nyaki Stefano nasapatila kupuna ku Yelusalemu_ asuli iaa naenda kulii, hadi mpaka Foinike, Kipro ni Antiokia. Naailaa ajumbe kuhusu Yesu ung"ene mwene kua Ayahudi na sika wingii wensi. ²⁰Lakini akei aoo ingi antu kupuna Kipro nuku Krene, niaza Ku Antiokia nu kutambula ni Ayunani kukumutanantia u Shekulu Yesu. ²¹Nu mukono waki Shekulu aliwi palumui nindio, na antu ingii naasuila nu kumupilukia u Shekulu. ²²Mpola zao nazipiikil akutui mu kanisa lya Yelusalemu: namautma Barnaba wende mpaka ku Antiokia. ²³Kinanuiza nukuyona kalama yaki Mukungile nulumba: na nuapela moo tulu kushaga nu Shekulu mu mioo yao. ²⁴Kunsooko ali muntu mukende na mujuligue nu Muau Muelu nu usuili ni antu ingii naongeleka ku Shekulu. ²⁵Pembele Barnaba nuenda Tarso kukumuona Sauli. ²⁶Kinanutumulia, numuleta ku Antiokia. Naitula ku mwaka tulu nailingila palumui ni kanisa nu kukuamania antu ingii. Ni amanigua naitua akilisito ku nkua ya kuandia uko ku Antiokia. ²⁷Na ku ntondo izii manabii natima kupuna ku Yelusalemu mpaka ku Antiokia. ²⁸Umui wao ingi Agabo lilo lina lyakue, nuimika nulagilua nu Nkolo kina nzala natki ikipunila muunkumbigulu tulu, Iyii ilipunile tungo lya ntondo za Klaudio. ²⁹Kululo, amanigua, kila umui namufanikiwe, nalamula kutula walilia kua antua naili ku Uyahudi. ³⁰Natenda itii: natuma mpia ku mukono waki Barnaba nu Sauli.

Chapter 12

¹Tungo liaso mutemi Herode nugolola mukono wakue kua akei a ioo naipuna kumuilingo aagie. ²Numuulaga u Yakobo mununa waki Yoha ni mpangaa. ³Pembele ya kuona kina yajipiile Ayahudi, numuguila nu petelo kanki. Iyii ali matungo ma mikate nasika migasigue. ⁴Kin anumuguila, numuika mugeleza na nuikaa madale manii ma agalimanga ili amulindile, nukiiila kukumutuala ku anatu pembele ya pasaka. ⁵Petelo nuikua mugeleza, lakini malompi namatendua ku ukamu ni muilingo kunsooko yakue kuaki Mukungile. ⁶Lutondo ikili Herode wende kumupunia, utiku uoo Petelo ali ugonile pakati ya agalimanga abilii, namutungue ni migila ibili, ni alindili ntongela ya mulango aliinda igeleza. ⁷Laa, malaika waki Shekulu gafla numupunila nu welu naumiita mukati. Numukua u Petelo mulualu nu kukumulailia nutambula, "Lila wangu, "papo migila naliutumungile nitunguka kupuna mu mikono yakue. ⁸Malaika numuila, "Jala ntila zako ujale ni ilatu yako." Petelo nutenda iyo, Malaika numuila, "Jala kijalo kyako na untiate." ⁹Iyo u Petelo numutiata Malaika nupuna kunzi. Sikalusuilile nalikitendue ni malaika kina ingi kya kulukulu. Alugelile uyona maono. ¹⁰Pembele ya kukila lindo lya kuandia ni lya kabilii, napika ku nkilii nyi shuka lya kuingilila kuyenda ku mujini, naliduguka lyiene kunsooko yao. Napuna kunzii natima mu mutaa, nkua u Malaika numuleka. ¹¹Petelo kinanulinga, nutambula, "Inoo nasuilaa kina Shekulu numutuma Malaika wakue ili kumpunia ku mikono yaki Herode, nu ku wizilii wa antu tulu aku Uyahudi." ¹²Pembele ya kumana igaa, nuiza ku numba yaki Mariamu mau waki Yohana na Marko: Akilisito ingii aliingilile nailompa. ¹³Kinanukua ku mulango wa kigilio, muitumi umui munanso nuyitua Roda nuiza kudugula. ¹⁴Kinanulinga ingi luli luaki Petelo, ku ulumbi nulemua kukuudugula mulango: badala yakue, numanka mukati ya kyumba: nu kukuaila kina Petelo wimikile ntongela ya mulango. ¹⁵Iyo, natambula kumuakue, "Uwee ingi munakisali" lakini nukazila kina ingi kulukulu ingi mwene. natambula "unuaso ingi malaika wakue." ¹⁶Lakini Petelo nuendelela kubisha, ni kinanadugula mulango, namuona nakulilua zigi. Petelo nuatulua kua mukono duu duu nu nuailaa namna Shekulu naliutumunilie kupna mugeleza. nutambula, ¹⁷Ailee igaa mantu Yakobo ni anuna akue" Nkangi nulega nuenda luandi luingi. ¹⁸Kinali munsii, naitula ukia ukulu katia ya agalimanga, kuyusiana ni nalikipunile kuaki Petelo. ¹⁹Pembele yaki Herode kumuduma na sikanumuona nuakolia alindilii nuaamulisha aulague. Nuenda kupuna ku Uyahudi mpaka ku Kaisaria nu kukikala kuaso. ²⁰Herode aliutite kuo kyanya ya antu aku Tiro ni Sidoni. Naenda kua palumui kumuakue. natula ni kisuakia nu Blasto mualilia waki mutemi, wamualilie. nkangi nalompa aamani, kunsooko nsii yao alisingile ndia kupuna ku nsii ya mutemi. ²¹Lutondo nalupangilue Herode nujala ijalo yaki kitemi, na nukalansa mu tyengu lyaku lya kitemi, nu kukuatambila. ²²Antu nakua kilanga, "Ulu ingi lulii luaki Mukungile wala sika luli lua muanamuntu!" ²³Nkua gafla malaika numukua, kunsooko sikaliumpelile Mukungile utukufu nuligua ni shango nukia. ²⁴Lakini lukani luaki Mukungile nalukula nukushambala. ²⁵Pembele u Barnaba nu Sauli kukaminkilia huduma yao napuna paso nashoka ku Yelusalemu, namusola nu Yohana na lina lya kulelua ingi Marko.

Chapter 13

¹Inoo ku kanisa Iya Antiokia, aliakoli manabii akei ni amwalimu, Ali Barnaba, Simeoni(nalimuitue Nigeri). Lukio wa Kirene, Manaeni(muntua nasika wa migali wakiHerode mutongeli wa mukoa), nu Sauli. ²Kinali akumukulia u Shekulu nu kudinda, Muau Muelu nutambula, ntengeli kumpelo Barna nu Sauli, itume mulimo naniaitile."

³Pembele ya kanisa kufunga, kulompa, nu kuyika mikono yao kyanya ya antu iaa, naaleka endee.⁴Kululo Barnabas nu Sauli namutegela Muau Muelu natima kuyukila ku Seleukia: kupuna kuaso nasafili mu bahali kuyukila ku kisiwa kya Kpro. ⁵Kinali ilii ku muji wa Salami, nalutanantia lukani luaki Mukungile ku Masnagogi ma AYahudi. Iyo gaa alii palumui nu Yohana Marko kina mualilia wao.⁶Kina naenda ku kisiwa tulu mpaka ku Pafo, namuagana muntu kitunga mulogi, Muyahudi nabii wa ulongoo, na lina lyakue alii bar Yesu. ⁷Mlogi uyu nakamantana nu Liwali Sergio Paulus, nali muntu nutite masala. Muntu uyu nuhaalika Barnaba nu Sauli, kunsooko alusiilie kuigia lukani luaki Mukungile. ⁸Lakini Elima " molgi uyo" (yaso iyo lina lyakue nililingigie) nuapinga: nugema kumupilula u liwali uyo wapune ku usuili.⁹Lakini Sauli nalimuitue Paulo ali wijulagigua nu Maua Muelu, Numukazila miso ¹⁰na nutambula "uwee muana waki Ibilisi, ujulagigua ni aina tulu za ukongani nu uneketu. uwee ingi munaulugu wa kila aina ya haki. Sikukikoma kupilula nzila zaki Shekulu, nazigolokile, mbii kishuma?"¹¹Inoo laa, mukono waki Shekulu ukoli kyanya yako, na ukitula umupoku. sikukiyona ka mpasu ku tungo" nkua imui ikusa ni kiiti naigu kyanya yaki Elimas: nuandia kulikitia paso nulompa antu amutongele kua kumuamba mukono. ¹²Pembele yaki liwali kuyona nalikipunile, nusuila kunsooko alimukuliligue ku mamania kuhusu Shekulu.¹³Inoo Paulo nu asuaia akue nasafili mu mazii kupuna ku Pafo napika ku Perge ku Pamfilia. Lakini Yohana nualeka nushoka ku Yelusalemu. ¹⁴Paulo ni musuamua nasafili kupuna ku Perge napika ku Antiokia ya Pisidia.Kuaso naenda mu sinagogi lutondo lua Sabato nu kukikala pansi. ¹⁵Pembele ya kusoma shalia ni manabii, atongeli a sinagogi aliwatumile mpola naitambula, "antua, kina mutite mpola za kupolelia antu ipa, tambulii!"¹⁶Kululo Paulo aliwmikile na kuapungila mukono: nutambula, "Agosha a Izraeli ni nininye namukutegela. ¹⁷Mukungile, tegelii. Mukungile wa iaa antua Izraeli aliwasaguile atata itu nu kukuatenda antu ingii kinaliikalle ku nsii nya Misiri, nu ku mukono wakue kuyukigua aliwatongelile kunzii yakue. ¹⁸Ku miaka makumi manii nuiumatilia ku balangu.¹⁹Pembele ya kumaonona matafa mupungati ku nsii ya Kanaani, nuapela antu itu nsii yao ku usali. ²⁰Matukio igaa tulu alimapunile kukikila miaka magana manii ni mkumi matano. Pembele intu iii tulu, Mukungile nuapela alamuli mpaka Samweli Nabii.²¹Pembele ya igaa antu nalompa mutemi, iyo Mukungile nuapela Sauli muana waki Kishi, muntu wi kabila Iya Benjamini, kutula mutemi ku miaka makumi manii. ²²Nkangi pembele yaki Mukungile kukumulegia mu utemi, numunansula Daudi kutula mutemi wao. ali kusudi Daudi kina Mukungile alutambuile, Namuligagia u Daudi muana waki Yese kutula muntu nujipiligue ni nkolo yane: na ukitenda kila kintu nanikilogilue."²³Kupuna ku luli lua muntu uyu Mukungile wamiletela Izraeli ukomolua, Yesu kina aliuahidile kutenda. ²⁴Ilii alilyandilie kupunila, nakili u Yesu kuiza, Yohana kuandia aliutanantatilie ubatizo wa uungami ku antu tulu a Izraeli. ²⁵Yohana nduyo kinalumalila mulimo wakue, alutambuile, Munshiiga inee ingi wani? inee sika uyo. Lakini tegelii, nujile kunuma yane, sikanijipiile kutolia ilatu ya migulu ayane."²⁶Antua, alisha a luli luaki Ablahamu, ni ioo na katia yani mukumukulia Mukungile, ingi kunsooko yitu kina impola iyii nya ukomolua watumua. ²⁷ku ioo nakikala ku Yelusalemu, ni atemi aoo, sikanamumana kiyukii, na wala sika nalingaa impola ya manabii na yukusomagua kila Sabato: kululo aliatimizile impola nya manabii kua kukumulamulia nkia u Yesu.²⁸Iyo yoo sikanaligia nsooko nziza ku nkia mukati yakue, namulompa Pilato wamuulage. ²⁹Kina namala mantu tulu naliemandikue kuhusu muene, kupuna mukota nu kumugonia mu kibila.³⁰Lakini Mukungile alumuilekupuna kua akii. ³¹Nugela ku ntondo ningii ku ioo naliendile palumui nunduyo kupuna kugalilaya kuyukilla ku Yelusalemu. Antuniaa inoo ingi mashaidi a antu.

³²Iyo kumuletile mpola nziza kuhusu ahadi naliapgue akuku itu. ³³Mukungile aluikile ahadi izii kumuitu, alisha aoo, ku lyaso numuiula u Yesu nu kukumushokia kankiku upangaa. Ilii gaa lailyandikue ku Zaburi nya kabili: Uwe wi muana wane, ntende natula tata wako ³⁴Gaa kuhsu ikulukulu ingi kina aliumuile kupuna akii ili kina mwili wakue ulekiyononeka, utambule itii:Nikakukupla uwelu ni matiliga ziyukii zaki Daudi.³⁵Iyii yai nsooko kutambula ku zaburi yingii, Sikaukigomba u muelu wako kuyona udobu. ³⁶Kunsooko pembele yaki Daudi kutumikila ulowa waki Mukungile ku kileli kyakue, alugonile, alimugonigue palumui ni tata akue, na liuonie uononi, ³⁷Lakini nalimuiulue nu Mukungile sikanuuona uononi.³⁸Iyo na ilingike kumiani, antua, kukilila muntu uyu, usamilua milandu watanantagigua. ³⁹Kua mwene kila nusuilile uyaligua haki ni mantu tului shalia yaki Musa sikaliijile kupela haki.⁴⁰Iyo gua tulii alai kintu naliakilikilile manabiikilekipunile kumiani: ⁴¹Laa, inye namumela, na mukulilue na muendilimansile: kuiyo nikituma mulimo ku ntondo zani, mulimo na sika musumile kukuusula. sunga kina muntu ukakumuila."⁴²Tungo Paulo nu Barnaba kina naalega, antu nalompa atambule nkani izii lutondo lua Sabato nijile. ⁴³Tungo mukutano wa sinagogi kinanausila, Ayahudi ingii ni aongofu nakamu

naatiata a Paulo nu Barnaba, natambula nindio na nakazila endelele ku ukende waki Mukungile.⁴⁴ Sabato nalitiatile, piipi nu muji tulu nawiilinga kuigia lukani lua Mukungile.⁴⁵ Ayahudi kina naona makutano, naijulua nu wilu nu kutambula nkani nazipinga intu nalitambulue nu Paulo namutuka.⁴⁶ Lakini paulo nu Barnaba aliatambuile ku ugimia nu kutambula, "ali muhimu kina lukani luaki Mukungile lulikitigue kuandia kumiani. Kunsooko mukuligumilia kulii kupuna kumuani nukukiona kina sikalimujipile upangaa wa kali na kali, laaia kukakumupilukila mataifa.⁴⁷ Kina u Shekulu wakuamlisagia, nutambula namuika inyee kina welu ku antu a mataifa, kina mulete ugunua ku nandi tulu za unkumbigulu."⁴⁸ Mataifa kinanaigia ilii, nalumbaa nu kukulukulia lukani luaki Shekulu. Ingii naliasagulue ku upangaa wa kalii na kalii nasuilaa.⁴⁹ Lukani luaki Shekulu nalusapatila insii tulu.⁵⁰ Lakini ayahudi naanena naipunilie ni asungu muhimu, gaa ni atongeli a muji. Iga namasonselia wagii zidi yaki Paulo nu Barnaba naataga kunzii ya mimpaka ya muji.⁵¹ Lakini Paulo na barnaba nakununta lunkundi lua migulu yao. nkangi naenda ku muji wa Ikonja.⁵² Ni amanigua naijulua nu ulumbi palumui nu Muau Muelu.

Chapter 14

¹Naipunila mukati ya Ikonio kina Paulo nu Barnaba naingila palumui mukati ya sinagogi lya Ayahudi nukutambula namna dale kulu lya antu Ayahudi ni Ayunani naasuila. ²Lakini ayahudi nasikaitegela naasonselia masala amataifa nu kukuatenda kutula abii zidi ya antua. ³Kululo naikala kuaso ku tungo lyipu, naitambula ku ugimia ku ngulu yaki Shekulu, kunu nupunia ulingasilo kuhusu impola nya ukende wakue. alutendile itii kua kupunia miena ni ishembo itendue ku mikono yaki Paulo nu Barnaba. ⁴Lakini yeneo kulu lya muji nalituanuka: Akei a antu ali ipalumui ni Ayahudi, ni akei palumui ni atmua. ⁵Tungo amataifa ni Ayahudi kinanagema kukasisikilia atongeli aoo kukuatendela ibii nu kukuatula mague u Paulo nu Barnaba, ⁶nalilinga liaso nu kumanka ku muji wa Likaonia, Listra nu Derbe, ni maeneo namapilimilie paso, ⁷nu nduko natanantia impola. ⁸Nu nduko ku Listra alikoli muntu mui nalukalansile, alimugila ka ngulu mumigulu yakue, kilema kupuna mundaa yaki mau wakue, kiliwagendage. ⁹Muntu uyu numuigia Paulo utambula. Paulo numukazila miso na nuona kina ali utite usuili wa kukamigua. ¹⁰Iyo aliutambulile kumuakue ku luli lua kyanya, " Imikia ku migulu yako." Nu muntu uyo nuputa kyanya nu kuyandia kugenda. ¹¹Mulundo kinanauona naliukitendile u Paulo, naukia nduli zao, naitambula ku lahaja ya Kilikaonio, 'miungu yakutimiila kunamna ya kiuntu." ¹²Namuita Barnaba "Zeu," nu Paulo " Heme" kunsooko ali mutambuli mukulu. ¹³Kuhani wa Zeu, ni hekalu lyakue alilyili kunzi ya muji, nuleta fahali lya ng"ombe nu mutungo wa maua mpaka ku lango lya muji, mwene nu mulundo natakakupunia sadaka. ¹⁴Lakini atumua, Barnaba nu Paulo, kinanaigia ilii, natandula ijalo yao nu kuukau naenda kunzii ku mulundo, nailila ¹⁵nu kutambula, Inyee antu, kua niki mutenda mantu igaa? Ni ndishe gaa ingi ana antu natite hisia kina zani. Kukumuletela mpola nziza, kina mupiluke kupuna ku intu iii nasiaifaile nu kukumuukila Mukungile namupangaa, naluumbile gulu, unkumbigulu ni bahali ni kila kintu nakikoli. ¹⁶Ku matungo namakilile, nuagombila mataifa kugenda ku nzila zao akola. ¹⁷Lakini kili, sikanulega bila shaidi, ku lyaso alutendile iza na nuapela imbula kupuna kugulu ni matungo ma mazao, nukuajulia mioo yani ku ndiia nu ulumbi." ¹⁸Sunga ku nkani izii, Paulo nu Barnaba ku shida nakolelia mulundo kukuapunilia sadaka. ¹⁹Lakini akei a Ayahudi kupuna ku Antiokia nu ku Ikonio naiza kuusisikilia mulundo. Namukua mague u Paulo nu kukumukwesela mpaka kunzii ya muji, nagelile wakia. ²⁰Sunga iyo amanigua aliimikile piipi nunduyo, nulaila, naingila mumjini . lutondo lua kabili, nuenda ku Derbe nu Barnaba. ²¹Pembele ya kumania impola ku muji uoo nu kukuatenda amanigua ingii, nashoka ku Listra, mpaka ku Ikoniamu, ni mpaka ku Atiokia. ²²Naendelela kukamia nafsi za amanigua nu kupegua moo kuyendelela ku usuili, nutambula, "Lazima kuingile ku utemi waki Mukungile kua kukilila wagii wingii." ²³Kina nateula kunsooko yao anampala a kila ilingilo lya asuili, na na kinatula alompa nu kufunga, naakabizi kuaki Shekulu, na ioo namusuila. ²⁴Nkangi nakila ku Pisidia, napika ku Pamfilia. ²⁵Tungo kinanatambula nkani ku Perga, natima kuyuka ku Atalia. ²⁶Kupuna uko nanankila meli mpaka ku Antiokia kuaso naliipunilie ku ukende waki Mukungile kunsooko ya mulimo ino aliamikamilisagia. ²⁷Kina napika uko ku Antiokia, nu kukuliingila iilingilo lya palumui, napunia mpola za mantu u Mukungile watenda kumuao, na namna nawadugulile mulango wa usuili ku antu a mataifa. ²⁸Naikala ku tungo lyipu ni amanigua.

Chapter 15

¹Antu kitunga natima kupuna ku Uyahudi kukuamania antua, naitambul, "angamulekitairiwa kina desturi ya Musa, sikamushuma kugunua." ²Tungo Paulo nu Barnaba kinali ili mupambani ni wilikitia palumui nindio, antua nalamula kina Paulo, Barnaba, ni naingii akei auke ku Yelusalemu kua atumua ni anampala kunsooko ya shwali ilii.³Kululo, kua kutumua kumuao ni kanisa, nakilila ku Foinike ni Samalia naitanantia kupilulua nia ku amataifa. Naleta ulumbi ukulu kua antua tulu, ⁴Kinanaza ku Yelusalemu, nakalibisigua nikanisa ni atumua ni anampala, nasisikilia mpola ya mantu tulu u Mukungile watenda palumui nindio.⁵Lakini antu kitunga, naliili mu dale lya Mafalisayo, alimiikile nukutambula, ingi muhimu kukiataili nu kuwaamulisha amiambe shalia ya Musa." ⁶Iyo atumua ni anampala aliimikile palumui kukulisiiga ishuala ilii.⁷Pembele ya witambuili, Petelo nuimika nu kutambula kumuao, " antua mulingile kina tungo liza nalyakilile Mukungile nutenda shagulo katia yani, kina ku mulomo wane Mataifa igie lukani lya mpola, nu kushuila. ⁸Mukungile, numimanile mioo, ushudila kumuao, ukuapela Muau Muelu, kina nalutendile kumuitu: ⁹na sikanuzipia usia katia yani ni ndio, nukuitenda mioo yao safi ku usuili.¹⁰Kululo, kua niki mukumugema Mukungile kina muike nila kyanya ya nkingo za amanigua na sunga tata ituu wala ishe sikanakusuuma kukiumilia? ¹¹Lakini kusuilile kina kukigunua ku ukende waki Shekulu Yesu, kina aliili." ¹²Ilingilo tulu nalitulia kinali akumutegela Barnaba nu Paulo kinali ipunia mpola nya miena ni ishembo u Mukungile alutendile palumui nindio katia ya antu a mataifa.¹³Kina naleka kutambula, Yakobo nushokelia nutambula, "Antua ntegelii. ¹⁴Simioni waeleza namna kuandia Mukungile ku ukende aliwaalilie Mataifa kina wiligile kupuna kumuao antu kunsooko ya lina lyakue.¹⁵Nkani za maanabii migombilie ni ndilii kina alilyandikue. ¹⁶Pembele ya mantu igaa nikishoka nu kujenga kanki kianda kyaki Daudi, nalikiguile pansi: nikiyukia nu kujipilia uononi wakue, ¹⁷kina antu naliasagile amudumee U shekulu, palumui ni antu a Mataifa naliitue ku lina lyane." ¹⁸Iti yoi nutumbula nutendile mantu igaa nakula makumazukile kupunil enzi za kalii.¹⁹Iyo gua, ushauili wane ingi, kina kulekekuapela shida antu Mataifa nakumupilukila Mukungile: ²⁰lakini tuandike kumuao kina ipuge kulii nu wononi wa sanamu, nsula za ukosii, ni naigogue, ni migali. ²¹Kupuna ilelii ya anampala akoli antu ku kila muji natanantia nu kukumusoma u Musa ku masinagogi kila Sabato."²²Kululo naigela kina yajipile atumua ni anampala, palumui ni kanisa tulu, kukumusagula u Yuda nalimuitue abarsaba, nu Slas, ali atongeli a kanisa,nu kukuatuma ku Antiokia palumui nu Paulo nu Barnaba. ²³Aliandikile itii, "atumua, anampalani antua, kua antua a Mataifa nakoli ku Antiokia, Shamu nu kilikia, mpola."²⁴Alikuigilie kina antu kitunga na sikali kuapile amlu nyaso, aliapnile kumuitu na anoma aku amamano namakuleta shida munafisi ziitu. ²⁵Kululo igelaa izaa tulu kushagula antu nu kukuatuma kumiani palumui ni ilogua itu Barnaba nu Paulo, ²⁶Antu naili muuulugu ukalii wao kunsooko ya lina lyaki Shekulu Yesu Kilisito.²⁷Kululo kuamutuma Yuda nu Sila, ikakumuila mantu mago mago. ²⁸Kunsooko aligiile izaa kuaki Muau Muelu nu kumuitu, kulekiyika kyanya yani muligo ukulu kukila mantu igaa namalazima: ²⁹kina mupiluke kupuna ku intu nayukupunagigua ku sanamu, migali, intu ua kukogua, nu ukosii. Kina mukakiika kuli nindiii, ikitula izaa kumiani. mulamu."³⁰Iyo gua, naliasapatiligue, natimila ku Antiokia: pembele ya kuilinga ilingilo palumui, napikia balua. ³¹Kinali asoma, nalumba kunsooko ya kupega moo. ³²Yuda nu Sila, ni manabii, naaela moo. antua ku nkani ingii nu kuapela ngulu.³³Pembele ya kikala tungo kitunga kuaso, nasapatiligua ku amani kupuna ku antua ku ioo naliatumile. ³⁴(Lakini naigela izaa Sila kushaga kuaso) ³⁵Lakini Paulo ni naingi naikalaa ku Antiokia palumui ni naingi ingii, na aalamanilie nu kutanantia lukani luaki Shekulu. ³⁶Pembele ya lutondo nkei Paulo alutambuile kuaki Barnaba, " Na kushoke inoo nu kukuagendela antua ku kila muji kinalikutanantie lukani lua Shekulu, nu kukiaona kinaili. ³⁷Barnaba alusiilie gaa kumusola palumui nindio a Yohana nalimuitue Marko. ³⁸Lakini Paulo nusiiga sikali izaa kumusola Marko, naliwalekile kuaso ku Pamfilia na sikanuendelela nindio ku mulimo.³⁹Nkangi paso naipunila wikungumii ukulu kululo natemanuka, u Barnaba numusola Marko naenda musinzo ni meli mpaka ku Kipro, ⁴⁰Lakini Paulo numusagula u Sila nu kulega, pembele ya kukabiziwa ni antua ku ukende waki Shekulu. ⁴¹Na nuenda kukililaku Shamu nu ku Kilikia, nukumakamia makanisa.

Chapter 16

¹Paulo gaa kinanuiza Derbe nu Lystra: na laa, paso alukolii mumanigua nukuitagua Timotheo, ingi musumbati nalimulelue nu mau wakiyahudi na muumini nu tata wakue ingi Mugiliki. ²Antu aku Litra nuku Ikonia aliamushudile iza. ³Paulo aliumusiilie ili endee musinzo nunduyo, iyo numusola nu kumutaili kunsooko ya Ayahudi naliakoli kuaso kuani tulu alimuizi kina tata wakue ingi mugiliki. ⁴Kinaalonguile aliakilile ku muji nu kupunia malagilio ku makanisa ili kutegela malagilio maso namandikua ni atumua ni anampala uko ku Yelusalemu. ⁵Iyo makanisa namaimalisigua k usuili na naliasuilile naongeleka ku ngele kula lutondo. ⁶Paulo ni muua naenda ku Frigia nugalatia, kunai Muau muelu aliwagilie kutanantia lukani kuaso ku jimbo lya Asia. ⁷Kinapiipika ku Misia, nagema kuyenda ku Bithinia, lakini muau waki Yesu nuagilia. ⁸Kululo ikikila ku Misia mpaka Mji wa Troa. ⁹Maono namamupunila u Paulo utiku, alikolii muntu wa Makedonia wimikile, nukumuita nu kutambula "Nzui mukualilie kunu ku Makedonia." ¹⁰Paulo kinanuona maono, nkua nakuizipilia kuyuka ku Makedonia, nulingile kina Mukungile alukuitile kukuatanantilia impola. ¹¹Iyo nakulega kupuna ku Troa, nakuenda moja kua moja ku Samothrake, na lutondo nalutiatile nakupika muji wa Neapoli. ¹²Kupuna paso nakuenda ku Filipino na ingi mui ya muji wa Makedonia, muji muhimu ku wilaya nu utawala wa Kilumi nakukalansa ntondo nkei. ¹³Lutondo lua Sabato, nakuenda kunzi yii lango ku nzila ya mongo, sehemu nalikugelile ikitula nu luandi lua kutendela malompi. Nakukalansa pansu nu kutambula ni amau naliizile palumui. ¹⁴Musungu umui nukuitagua Lidia, mugulia wa zambarau, kupuna ku muji wa Tiatira, muna kukukulia Mukungile, nukutegela. Shekulu numutungula moo wakue nu kuyika maanani nkani nalintambulue nu Paulo. ¹⁵Pembele ya kubatisigua, mwene nu numba yakue tulu, nukunena nutambula, "kina muamona kina inee ingi numusuili kuaki Shekulu, iyogua nukunena muingile nukukikala kumuane" Nukunena zigi. ¹⁶Naitula kina, kinali kulunji luandi pa kulompa, munanso mui nalutite pepo lya ulingi nutagana nindishe. Numuletela Shekulu wakue nsailo ningiii kua kulotelila. ¹⁷Musungu uyu numutiata u Paulo palumui ni ndishe, nukua kilanga nu kutambula. Agosha iaa ingi itumi akii Mukungile mukulu, nakuatanantilia inye mpola za uguno." ¹⁸Alutendile yaso ku ntondo ningii, lakini Paulo nuatula watakagia ni ntendo nyaso, nupiluka kunuma nu kumuila u pepo, Nukukuaamlisha ku lina lyaki Yesu mupune mukati yakue." Nunduyo numupuna nu kumuleka nkua mui. ¹⁹Ashekulu akue kinanaona yakina tumaini lya nsalo yao lyaalega, naaguila Paulo nu Sila nu kukuakuesela ku soko ntongela yaa natite mamlaka. ²⁰Kinanaapikia kua alamuli, natambula, Agosha iaa ingi Ayahudi na ishakia munomo ukulu ku muji witu. ²¹Imania mantu na sika shalia ishee kukumasingila wala kukumatiata kina Alumi. ²²Umulundo nawaukilia sia u Paulo NU Sila, alamuli natandula ntila zao nu kukuajula nukuyamulisha atamue iboko. ²³Pembele ya kuatama iboko ingii, naataga mugeleza nu kuyamlisha agalimanga mugeleza kukualindila iza. ²⁴Pembele kusingile amli nyaso, mugalimanga wi geleza nuataga ku kyumba kya mukati yi geleza nu kukuatunga migulu yao ku sehemu kinawaikile. ²⁵Tungo lya utiku wa munana, Paulo nu Sila nailompa nu kuyimba mimbo ma kumukulia Mukungile, kuna atungua iaa naategelile, ²⁶Gafila naipunula kikimo kulu ni misingi ii geleza nalisungusigua, milango ii geleza niduguka, ni migila ya atungua tulu nineketigua. ²⁷Mulindili wi Geleza nualaila kupuna mundolo na nuona milango tulu nyi geleza midugulue: iyo nusola mpanga yakue ndogolelio alusiilie kulinga kunsooko alusigile atungua tulu akonditoloka, ²⁸Lakini, Paluo nukua kilanga ku luli lukulu, nutambula "ulekekialalia kunsooko tulu kukoli luandi papa." ²⁹Mulindili wi geleza nulompaa ntala ziletue nuingila mukati ii gelez ku ukkau, nukikima nukuyopoka, nugua pakati yaki Paulo nu sila, ³⁰nu kukuapunia kunzii yii geleza nu kutambula, "Aheshimiwa, ntende yani ili ndigie kugunika?" ³¹Nindio namuila, musuile u shekulu Yesu nunduwe ukigunika palumui ni numba yako? ³²Nalikitia lukai luaki Shekulu kumuakue, palumui ni antu tulu a munumba yakue, ³³Mulindili wi geleza nuasola utiku waso nu kukuaogia sehemu naliaalalika, mwene palumui ni antu a munumba yakue nabatisigua nkua. ³⁴Nualeta Paulo nu Sila munumba yakue nu kukuatengela ndiia. Nunduyo nutla nu ulumbi ukulupalumui ni antu a munumba yakue kunsooko aliamusuilile Mukungile. ³⁵Kinaipika muni, alamuli natuma mpola kuaki Mulindili uyo nui geleza naitambula, " agombie antu aso alongole." ³⁶Mulindili wi geleza numuila u Paulo kyanya ya nkani zaso yakina "Alamuli natuma moplal numugombie mulege: iyo puni kunzi na muuke ni amani." ³⁷Lakini Paulo numuila, "Aliakukuile mazala, antu na Alumi bila kukuhukumu na namula kukutaga mugeleza: halafu inoo asiilie kukupunia ku unkunku? Ataa, sikaikishumika, iooene akola aze kukupunia luandi uluu" ³⁸Alindilii naailaa alamuli kyanya ya nkani zaso, alamuli naopoka zigi paso kinanalinga u Paulo nu Sila ingi Alumi. ³⁹Alamuli naaza nu kukuanena apune, na kinanapaunia kunzi ii geleza, naalompa Paulo nu Sila apune kunzii ya muji wao. ⁴⁰Kululo Paulo nu Sila napuna kunzi ii geleza naaza munumba yaki Lidia. Paulo nu Sila kinanaona antu, naapela moo na nkangi kulega ku muji waso.

Chapter 17

¹Na kinanakila ku muji wa Amfipoli ni Apolinia, naiza mpaka muji wa Thesalonike na alilikoli sinagogi lya Ayahudi. ²Kina yilii kawaida ya Paulo, nuenda kumuao nu ku tungo lya ntondo zitatu za Sabato nuilikitiilia anindio kyanya ya mandiko. ³Aliukuuakunukulia maandiko nu kukuailaa kina, aliyumujipiile Kilisito wagee na nkangi kuiuka kanki kupuna kua akii. nuailaa, u Yesu uyu nanukumuila impola zakue mwene Klisito" ⁴Akei a Ayahudi naisiskilia nu kukamantana nu Paulo nu Sila, palumui ni Agiliki akulia Mukungile, ai amau ingii aongofu ni dale kulu lya antu. ⁵Lakini akei Ayahudi nasika asuilile, naijulue nu wilu, naenda ku soko nu kuasola akei a antu adobu, nailinga mulundo wa antu palumui, nu kushakia munomo mumjini, nkangi namingilila numba yaki Jason, naitaka kuaguila uPaulo nu Sila alete ntongela ya antu. ⁶Lakini kinaaulia, namuguila u Yasoni ni antua naingi akei nukuatuala ntongela ya maofisa a muji, naikua kilanga, "Agosha iaa naaupindula unkumbigulu apika mpaka kunu gaa, ⁷Agosha iaa naliakalibisigua nu Yasoni akumionona shalia yaki kaisali, itambula ukoli mutemi muua uyitua Yesu." ⁸Mulundo nu maofisa a muji kinanaigia mantu maso, naingilua nu woa. ⁹Pembele ya kutula akonda kushola mpia za thamani nya ulindili kupuna kuaki Yason ni naingiii, naaleka endee. ¹⁰Utiku uoo antua namutuma Paulo nu Sila Beroya. Na kina napika kuaso naenda ku sinagogi lya Ayahudi. ¹¹Antu ioo aliatite utuulu ukulu kukila antu ioo aku Thesalonike. kunsooko aliili tayali kushingila lukani ku amasala mao, nu kushunguza maandiko kila ntondo kuyona kina nkani nalindikitigue iyo ziili. ¹²Kululo ingii aoo nasuilaa, nakoli Asungu natite usisikilia ukulu wa Kigiliki ni agosha ingii. ¹³Lakini Ayahudi a Thesalonike kinanagundula kina paulo utanantia lukani luaki Mukungile uko ku Beroya, naenda kuaso nu kukinila na nkangi kuyandisha munomo ku antu. ¹⁴Ku wangu, antua namutuala paulo ku nzila ya nanza, lakini Sila nu Timotheo nasaga paso. ¹⁵Antua ioo naliambutualile paulo naenda nunduyo mpaka ku Athene, kinamulekka u Paulo ukuaso, nasingila malagilio kupuna kumuakue kina Sila nu Timotheo aze kumuakue ku wangu naishumikile. ¹⁶Na tungo nualindilile uko ku Athene, nkolo ykue nitakigua mukati yakue ku namna naliuonie muji naujuile sanamu ningii. ¹⁷Iyo nuilikitiilia ku sinagogi ni Ayahudi ioo naliamukulie Mukungile nu ku ioo tulu nalutaganile nindio kila ntondo ku soko. ¹⁸Lakini akei a Anafalisafa a Waepikureo ni Wastoiko namulailaa. naingii naitambula, 'Iti yani nukukitambula uyu mutambuli mutakata? iiaa natambula, "ilagilaa utanantia mpola zaki mukungile mugenda," kunsooko utanantia mpola zaki Yesu nu wiulua. ¹⁹Namusola Paulo nu kukumule ku Areopago, naitambula, "Kusumile kuling aiga mamano mapia nukumalikitia? ²⁰Kusooko uleta matu mapia ku akutui ituu. Kululo kusiilie kulinga igaa mantu matite ndogolelio kii? ²¹(Ni antu tulu aku Athene palumui ni agenda nakoli kumuao ukutumila matungo mao aiza kua kulikitia nu kutegele kyanya ya kintu kipia.) ²²Kululo Paulo nuimika pakati ya antu aku Areopago nu kutambula, "inyee antu aku Athene, naona kina ingi antu a dini ku kila namna, ²³Kuani kua kukilila kumuane nu kulaa intu yani ya kukulia, naona nkani nanandikue ku mui ku mazehebu mani, nitambula "KUA MUKUNGILE NASIKUKUMAZUKILE." Iyo gua, unuaso namukumukulia pasipomkulinga , uyo nanukumuila inyee. ²⁴Mukungile naluumbile unkumbigulu ni kila kintu nakyili mukati, kunsooko ingi Shekulu wa guluni nsii, sikushuma kukikala ku mahekalu namazipigue na mikono. ²⁵Na gaa sikutumikilua ni mikono ya anaantu kina asiilie kintu kumuao, kuani mwene mukola ukuapela antu upanga ni kushupa ni intu yingii tulu. ²⁶Kukilila muntu mui, nutenda mataifa tulu ma antu naikikala kyanya ya usiu wa unkumbigulu, na nuaikilia matungo ni mimpaka ku meneo naikalile. ²⁷Kululo, atakilue kukumuduma u Mukungile, na yamukini amupikiile nu kukumuligia, nu ku utai tai ukutilii kulii ni kila mi witu. ²⁸Kumuakue kukalile, kugendans kutul nu upsngs witu, kina iyo mutungi wani umui shaili naliutmbule du alelua akue." ²⁹Kululo, anga ishee alelua aki Mukungile , sikayujipile kushiga kina uungu ingi kina zahabu hau shaba,hau mague, sanamu nanzipigue ku ufundi ni masiigo ma antu. ³⁰Kululo, Mukungile nutulia matungo igo ma ulele, lakini inoo uyamlisha antu tulu kila luandi aligie kuyungama. ³¹Iyii ingi kunsooko uikile lutondo nukilamula unkumbigulu ku haki ku muntu nalamusaguile. Mukungile alupunilie utai wa muntu uyu ku kila muntu paso kinaliumuiule kupuna kua akii. ³²Ni antu aku Athene kinaigia mpola za kuiulua ku akii, akei aoo namutanilau Paulo, ila naingi natambula " kukakukutegela kanki ku mpola ya kintu ikii" ³³Pembele ya paso, Paulo nuaaleka. ³⁴Lakini akei a antu naakamantana namusula, nukoli nu Dionisio Mwarepago, nu Musungu uyitua Dmari ni naingi palumui nindio.

Chapter 18

¹Pembele mantu maso, nulega ku Athene kuyenda ku Korintho. ²Kuaso numuligilia Muyahudi nukuitagua Akwila muntu wi kabila lya Ponto, mwene nu musungu wakue nukuitagua Prisila niaza kupuna kuaso ku Italia, kunsooko Klaudia nuamulisha Ayahudi tulu alege ku Roma: Paulo nuiza kumuao: ³Paulo nukala nu kukituma milimo nindio kuani mwene ukituma milmo nimpiani ni nyao. Ioo aliazipia iyanda. ⁴Paulo nuilikitilia nindio ku sinagogi kila lutondo lua Sabato. Nuasisikilia Ayahudi palumui ni Agiliki. ⁵Lakini Sila nu Timotheo kinanaaza kupuna ku Makedonia, Paulo nusukumua nu nkolo kukuashudila Ayahudi kina u Yesu mwene Kilisito. ⁶Tungo Ayahudi kinali akumupinga nu kukumutanila, iyo Paulo nukununta kijalo kyakue ntongela yao, nu kukuailaa, "Migali yani ni tule kyanya ya matue mani akola: Inee numugila utiulia. kupuna inoo nu kuyendelela, nukuaagana Mataifa." ⁷Iyo nulega kupuna paso nuenda ku numba yaki Tito Yusto, Muntu nukumuliia Mukungile. Numba yakue ikoli piipi ni sinagogi. ⁸Krispo, mutongeli wi sinagogi palumui ni antu a munumba yakue namusuila u Shekulu. Antu ingii a ku Korintho nali mutegelile Paulo utambula nasuila nu kubatizua. ⁹Shekulu numuila Paulo utiku ku nzila ya maono, "Lekiopoka, lakini tambula lekitulia." ¹⁰Kuani inee nkoli palumui nunduwe. na kutilii nukigema kukualalia, ndogolelio ntite antu ingii ku muji uu." ¹¹Paulo nukalansa kuaso ku tungo lya mwaka umui ni mieli mutandatu numania lukani luaki Mukungile miongoni mumiao. ¹²Lakini Galio kinanutendua mutawala wa Akaya, Ayahudi naimikaa palumui nu Paulo nu kumutuala ntongela yi tyengu lya ulamuli, ¹³naitambula " Muntu uyu ukuasisikilagia Ntu amukulie Mukungile sia ni shalia." ¹⁴Tungo paulo kinaliutakile kutambula, Galio nuailaa Ayahudi, "Inyee Ayahudi, kina angakikosa hau wononi, alijile halali kukashugulikila." ¹⁵Lakini kunsooko ingi Maswali, Mahusile nkani ni mina, ni shalia zani, iyo lamulii ninye akola. Inee sikanitamani kutula mulamuli ku mpola za mantu maso. ¹⁶Galio nuamulisha alege ntongela yi tyengu lya ulamuli, ¹⁷Iyo, namuguila Sosthene, mutongeli wa sinagogi, namukua ntongela yi tyengu lya ulamuli. Lakini Galio sikanukela naliakitendille. ¹⁸Paulo, pembele ya kikala paso ku tungo lyipu, nualeka antua nu kuyenda ku meli ku Siria palumui nu Prisila nu Akwila. kilii kulega ku bandali, numuoa ntumbi zakue kuani aliulapile kutula Munazili. ¹⁹Kinanapika ku Efeso, Paulo numuleka u Pirisila nu Akwila paso, lakini mwene mukola nuingila ku sinagogi nu kukilikitilia ni Ayahudi. ²⁰Kinanamuila u Paulo ukale indio ku tungo lyipu, mwene nusita. ²¹Lakini nulega kumuao, nuaila, "nikishoka kanki kumiani, anga ingi ulowa waki Mukungile." Pembele ya paso, nulega ku meli kupuna ku Efeso. ²²Paulo kinapika ku Kaisaria, nunankila kuyuks kulamukia kanisa lya Yelusalemu, nkangi nutima pansu ku kanisa lya Antiokia. ²³Pembele ya kikala ku tungo paso, Paulo nulega kukilila maeneo ma Galilatia ni Frigia nu kukuapela moo amanigua tulu. ²⁴Myahudi umui nukuitagua Apolo, nalinulelue uko ku Alexandria, nuiza ku Efeso. aliutite nu ufasaha kulikitia na mugimia ku maandiko. ²⁵Apolo alimulingigue ku mamano maki Shekulu. ku namna naliwili ni bidii ku nkolo, nulikitia nu kumania ku utai mantu namamuhusile u Yesu, ila alulingile du ubatizo waki Yohana. ²⁶Apolo nuandia kulikitia ku ugimia ku hekalu. Lakini Prisila nu Akwila kinanamuigia, natenda kisuakia nunduyo namuila kyanya ya nzila zaki Mukungile ku utai. ²⁷Kinanutamani kulega kuyuka ku Akaya, antua namupela moo nu kukuaandikila balua amanigua naili ku Akaya ili aligie kukumusingila. Kinapika, ku ukende nuaalilia zigi ioo naliasuilile. ²⁸Ku ngulu zakue ni maalifa, Apolo nuakila Ayahudi mumazala nulagila kukilila maandiko ma kina u Yesu mwene Kilisto.

Chapter 19

¹Naitula kina Apolo kinali wili Ku Korintho, Paulo nukila nyanda za kyanya nu kupika ku muji waEfeso, nuagana amanigua akei kuaso. ²Paulo nuailaa, "Mbii, alimusingile Muau Muelu kinalimunsuilile?" Namuilaa, " ataa, sikanakusuma sunga kutegele kuhusu Muau Muelu." ³Paul nutambula, "Inoo inye alimuabatizuei? Natambula, " Ku ubatizo waki Yohana. ⁴Iyo Paulo nushokelia, "Yohana alibatiza ku ubatizo wi yungamo. Nuailaa antu ioo kina yajipiile kukumusuila uyo na angaliwaze pembele yakue, yaani, Yesu." ⁵Antu kinanaigia mpola iyi, nabatizua ku lina lyaki Shekulu Yesu. ⁶Naitula u Paulo kinanuika mikono yakue kyanya yao, Muau Muelu nuiza kyanya yao naandia kulikitia ku ntambo nu kulotelia. ⁷Kijumla yao alii agosha naigiile kumi na abili. ⁸Paulo nuenda ku sinagogi nulikitia ku ugimia ku tungo lya mieli itatu. Aliutongela witambuili nu kukualuta antu kuhusu mantu namahusile utemi waki Mukungile. ⁹Lakini Ayahudi naingii aliihalali na sikaakeli, naandia kutambula mabii kuhusu nzila yaki Kilisito ntongela ya mulundo. Iyo Paulo nulekanuka nindio. Nunduyo nuandia kulikitia kila lutondo ku ukumbi wa Tirano. ¹⁰Iyii nyendelela ku miaka ibili, kululo tulu naliakikala ku Asia naigia lukani luaki Shekulu, tulu Ayahudi ni Ayunani. ¹¹Mukungile alutenda ntendo nkulu ku mikono yaki Paulo, ¹²kina sunga aluile nakamigua, nu nkolo namushapu naapuna, tungo kina nasola itambala ni ntila nalizipunile mumwlili waki Paulo. ¹³Lakini aliakoli Ayahudi aginga pepo naiyenda musinzo kukilila yeneo liaso, naitumila lina lyaki Yesu kunsooko utumili wao akola. Naakuailaa ioo nailatite pepo nashapu: Naitambula, "Nikakumualisha mupune ku lina lyaki Yesu u Paulo nukumutanantia." ¹⁴Naliatendile igaa ali alisha mupungati aki Kuhani wa Kiyahudi, Skewa. ¹⁵Nkolo ashapu nashokelia, "Yesu numulingile, nu Paulo numulingile:Lakini inye muiani? ¹⁶Nkolo mushapu uyo mukati ya muntu nuaputula aginga pepo nu kukuadula ku ngulu nu kukuakua. Papo namanka kupuna munumba iyo naili kipui nu kukuaalalia. ¹⁷Kintu iki nakikumazuka ku tulu, Ayahudi, nina ikalile kuaso ku Efeso. Natula nu woa zigi, ni lina lyaki Shekulu nakilikila kuheshimiwa. ¹⁸Gaa, ingii a asalili naiza nungama nailagila ntendo mbii naliazitendile. ¹⁹Ingii naliitenda uganga nailingila itabu yao, naishonsa ntongela ya kila muntu. Tungo ioo kinaalia thamani ya intu yaso, alia ipande kihumbi makumi matanoya mpia. ²⁰Iyo lukani luaki Shekulu nalusapatila ku ugali zigi ku ngulu. ²¹Ya paulo kukaminkilia huduma yakue uko ku Efeso numutongela kuyenda ku Yelusalemu kukilila ku Makedonia nu ku Akaya: Nutambula, "Pembele ya kutul kuaso, injipiile kumiona Rumi ga." ²²Paulo nuatuma Makedonia amanigua akue abili, Timotheo nu Erasto, naliuualilie. Lakini mwene mukola nusaga ku Asia ku tungo. ²³Tungo liaso naipunila munomo ukulu uko ku Efeso kuhusu nzila iyo. ²⁴Sonara mui lina lyakue Demetrio, naliuzipilie tusanamu tua mpia tuaki Mukungile Diana, Nuleta usuluja ukulu kua afundi. ²⁵Iyo nuailingila afundi a mulimo waso nu kutambula, "Aheshimiwa, mulingile kina ku usuluja uu ishee kuingilia mpia ningii. ²⁶Muyona nu kuigia kina, ishee sika ipa du pa Efeso, bali piipi ku Asia tulu, Paulo uyu wasisikilagia nu kupilula antu ingii. Utambula kina kutilii miungi namitendue ku mikono. ²⁷Na sika du ukoli ulugu kina usuluja witu ukitula sikautakue kanki, lakini gaa ni hekalu lamukungile musungu namukulu Diana usumile kusholua kina mugila ka ndogolelio. Kanki alujilishuma sunga kulimilia ukulu wakue, mwene na Asia nu unkumbigulu akumukulagia. ²⁸Kinanuigia igaa, naijulua ni kuo nakua kilanga, naitambula,"Dianawaku Waefeso ingi mukulu." ²⁹Muji tulu naujula munomo, ni antu namanka palumui mukati ya ukumbi wa misigo. naaguila anamusinzo iaa nu Paulo, Gayo nu Aristariko, napunile Makedonia. ³⁰Paulo alutakile kuingila ku mulundo wa antu, lakini amanigua namugilia. ³¹Gaa, akei a maafisa a mukoa wa Asia ali asuaia akue namutualila mpola ku ngulu kukumulompa walekiingila ku ukumbi wa misigo. ³²Akei a antu aliitambula kintu iki ni iaa kintu lilo, kunsooko mulundo wa antu aliwasalinkanilagua. Ingii aoo sikanasuma sunga kulinga kua niki aliizile palumui. ³³Ayahudi namuleta Iskanda kunzi ya mulundo wa antu nu kumuika kyanya ntongela ya antu. Iskanda nupunia muena ku mukono wakue kupunia maelezo ku antu. ³⁴Lakini kina nalinga kina mwene ingi Myahudi, tulu nakua kilanga ku luli lumui ku tungo lya saa zibili, "Diana ingi mukulu wa Waefeso." ³⁵Pembel ya kalani wa muji kukuutulia mulundo, nutambula, Inye agosha a Efeso,wani nasikulingile kina muji uu wa Efeso ingi mutunzi wi hekalu lyaki Diana mukulu ni pisha iyo niguile kupuna kugulu? ³⁶Kuyona iyo kina mantu igaa sikamishumuka, yikujipiile kutula nu utulu na mulekitenda kyensi ku wangu. ³⁷Ku ndogolelio muaita antu iaa ipa pa mahakama na sika ii a hekalu wala sika ana kukufulu mukungile witu musungu. ³⁸Kululo, kina Demetrio ni afundi naipalumui nunduyo atite mashaka zidi ya muntu wensi, mahakama zkoli kualie ni maliwali akoli. Na aletue ntongela ya shauli. ³⁹Lakini kina uwee angudume kyensi kuhusu mantu mingii, mikishugulikilua ku kyalo halali. ⁴⁰Ku kulukulu kukoli ku ulugu ya kutumiwa kuhusu munomo lutondo uluu. Kutili kunsooko yamashapuko iga, na sikakukitula nu usumi wa kumaeleza. ⁴¹Pembele ya kutambula igaa, nuasapatilia a makutano.

Chapter 20

¹Pembele ya munomo kusila. Pembele ya munomo kushila, nuaita amanigua nu kuapela moo. Nkangi kukualaga na nulega kuyenda ku Makedonia. ²Nunduyo kinanutula wakonda kukila ku mikoa nyaso na aliukiapela moo aumini, nuingila ku Uyunani. ³Pembele ya mwene kutula paso ku matungo ma mieli itatu, njama nazindua zidi yakue ni Ayahudi kinali wapiipika kuyuka musinzo ku nzila ya nanza kuyukila ku Shamu, iyo nulazimika kushoka kukilila ku Makedonia. ⁴Naliandamanile nunduyo mpaka ku Asia aliili ku Sopatro, muana waki Prho kupuna Berea: Aristarika nu Sekundo, tulu kupuna aumini aku Athesalonike: Gayo waki Derbe, Timitheo: Tkiko nu Trofimo kupuna ku Asia. ⁵Lakini antu iaa akondi tongela uko ku Troa. ⁶Ku nzila nya nanza kupuna ku Filipi pembele ya ntondo za mikate namigila ka nshashu, nu ku ntondo zitano nakuapikila uko ku Troa. Nakukala kuaso ku ntondo mupungati. ⁷Sunga lutondo lua kuandia lua juma, nalikuilingilile palumui ili kukuumegea mukate, Paulo alulkitilie ni aumini. Ali upanga kulega muda yakue, iyo nuendelea kutambula mpaka utiku wa munana. ⁸Alizikoli ntala ningii ku kyumba kyaku kyanya na alikuilingile palumui. ⁹Ku dilisha alukalile musumbati umui lina lyakue Utiku, na alimulemeligue ni ndolo nduto. Sunga Paulo kinali utanantia ku tungo lyipu, musumbati uyu, kina nugonile, nugua pansi kupuna ku golofa ya katatu na nukugua watula wakia. ¹⁰Lakini Paulo nutima pansi, nuigolola mwene mukola kyanya yakue, numukumbatila. Nkangi nutambula, Muleki kata itamaa, kua kunsooko mupangaa. ¹¹Nkangi nunankila kanki ku golofa nu umuga mukati, nulia. Pembele ya kulikitia nindio ku tungo lyipu mpaka kidau kyakilao, nulega. ¹²Namuleta musumbati uyo na mupangaa naipoletia zigi. ¹³Ishee akola alikutongile ntongela yaki Paulo ku meli nakuukila ku Aso, na ishee alikupangile kukumusola Paulo kuaso. Iki kyaki mwene mukola alusiile kutenda, kunsooko alupangile kuyenda kukilila nsii numu. ¹⁴Kinanukupiikila uko ku Aso, nakumupakila mu meli nakuenda ku Mitilene. ¹⁵Nkangi ishee nakutueka kupuna kuaso nu lutondo lua kabili nakupika upande wa kabili wa kisiwa kya Kio. Lutondo nalilutiatile, nakupika kisiwa kya Samo, nu mudau yakue nakupika ku muji wa Mileto. ¹⁶Kunsooko Paulo aliwalamula kuyenda musinzo kukilila ku Efeso, ili kina walekitumila matungo mensi ku Asia: ku ndogolelio aliutite wangu wa kukaa ku Yelusalemu kunsooko ya sikunkulu ya Pentekoste, kina angaliishumikile mwene kutenda yaso. ¹⁷Kupuna ku Mileto nutuma antu mpaka ku Efeso nukuaita anampala a kanisa. ¹⁸Kinanapika kumuakue, nuailaa, inye akola mulingile kupunila lutondo lua kuandia kinalintilatile ipa pina Asia, namna kinalinili kumiani tungo tulu. ¹⁹Numutumikile Shekulu ku unenenkelu tulu nu ku misholi, nu luago nalundigilie inee ku ilaa za Ayahudi. ²⁰Mulingile namna nasikananigilia kutanantia kumiani kintu kyensi nali kya muhimu, ni namna inee nalinumuamanilie kualie na gaa kuyenda numba kua numba. ²¹Mulingile namna inee nalinendelile kukualanga Ayahudi ni Ayunani kyanya ya uungami kuaki Mukungile nu usuili kuaki Shekulu witu Yesu. ²²Ni inoo, lai, inee, nanukumutegela Muau Muelu kuyukila ku Yelusalemu, ndekukumamana mantu namikimpunila inee kuaso, ²³ila kunsooko Muau Muelu ukunshudila inee ku kila muji na nutambla kina migila nu luago iyo inindilile. ²⁴Lakini inee sikalinsigile kina ukali wane ingi nzila yensi nya thamani kumuane, ili nsuume kumala lugendo luane ni huduma nalinsigile kupuna kuaki Shekulu Yesu, kushudila mpola nya ukende waki Mukungile. ²⁵Ninoo, laa, ningile kina tulu, miongoni mua ioo nalinendile kukiatanantilia uutemi, sikamukimona usiu kanki. ²⁶Kululo nukumshudila ntende iyii, kina numugila kautiulia ku migali ya muntu wensi. ²⁷Kundogolelio sikananigilia kukuatanantilia ulowa tulu waki Mukungile. ²⁸Kululo tulii niklao kyanya yani inyee akola, na kyanya yi dale lyensi u Muau Muelu umuikile inyee kutula mualai. Tulii mualai kudima ilingilo lyaki Shekulu, naliuligulile ku migali yakue mukola. ²⁹Ningile kina pembele ya kuelga kumuane, mbugi ntaki zikingila kumiani, na zikekuyonela kinishungu idale. ³⁰Ningile kina sunga miongni muani akola akei a antu ikiiza nu kutambula mantu maupugamuli, ili kukualuta amanigua atiate ienee. ³¹Kululo mutule miso. ijukii kina ku miaka itatu sikanansuma kuleka kukumumania kila umi wani ku misholi utiku ni munsii. ³²Ni inoo inee nukumuabizi kuaki mukungile, nu ku lukani lua ukende wakue, na lyasuma kumuzenga nu kukumupela usali palumui nindio tulu naikilue wakfu kuaki Mukungile. ³³Sikali ntamanile mpia, zahabu, hau ijalo. ³⁴Mulingile inyee akola kina mikono iyi yandigilagia maitaji mane mukola ni maitaji ma ioo naliensi ninene. ³⁵Ku mantu tulu nalinumpiile mpiani ya namna kinaijipile kukuaalilia akia kua kukituma milimo, ni namna kinayumujipile kukijuka nkani zaki Shekulu Yesu, Nkani u mwene mukola alutambole: "Ingi heli kupunia kukila kishingila." ³⁶Pembele ya kutambula namna iyii, nutungamia maluu nulompa palumui nindio. ³⁷Tulu nalilaa zigi nu kugua muaki Paulo munkingo nukumusuna. ³⁸Natula aukia kukilikila ma tulu kunsooko ya ikio naliukitambuile, kina ninaido sikaikakuuona usiu wakue kanki. Nkangi namutindikila ku Melikebu.

Chapter 21

¹Tungo kinali kualekanuka nindio, na kuenda musinzo ku nanza, nakupika moja kua moja ku muji wa Kosi, na mudau yakue nakupika ku muji wa Rodo, nu kupuna kuaso nakupika ku muji wa Patara. ²Kinakuligia meli niputa kuyenda ku Foinike, nakunankila nakuenda musinzo. ³Kinakupika ntongela ya kisiwa kya Kipro, nakumileka upande wa kunkigi, nakuenda musinzo mpaka ku Siria, nakuika nanga ku muji wa Tiro, kunsooko uko kuko meli alipakulue milgo yakue. ⁴Pembele y akuona amanigua, nakukala kuko ntondo mupungati. Amanigua iaa namuila Paulo kukilila Nkolo ikn mwene walekitilata ku Yelusalemu. ⁵Sunga kinakutimilia ntondo zaso, ishee nakulega nakuenda iyitu. tulu palumui, ni asungu aoo ni alisha aoo, nakutindilia ku nzila zitu hadi kinanakupuna kunzi ya muji. Nkangi nakutungamia maluu ku mpwani, nakulompa, nakuilaga kila umui. ⁶Nakunankila meli, ukunu nindio nashoka ku numba yao kanki. ⁷Sunga kinankumala musinzo witu kupuna ku Tiro, nakupika ku Tolemai. Paso nakuagua antua, nakukalans anindio lutondo lumui. ⁸Mudau yakue nakulega nakuenda ku Kaisaria. Ishee nakuingila munumba muaki Filipo, mutanantia wa mpola, ali umui wa ioo mupungati, nindishe nakukala palumui nunduyo. ⁹Muntu uyu alutite anaso anii alikalatonolua n aalilalotelilie. ¹⁰Pembele ya kikala kuaso uko ku ntondo nkei, nutima kupuna ku Uyahudi nabii mui nukuitagua AAgabo. ¹¹Mwene nuiza kumuitu nu nsola mushipi waki Paulo. ku waso nuitunga migulu ni mikono yakue mukola nu kutambula, " Muau muelu utambula iyi," "Ayahudi aku Yelusalemu ikakumutunga muntu nusaile umshipi uu, nindio ikakumukabizi mu mikono ya antu a mataifa." ¹²Kinakuigia mantu maso, ishee ni antu naliakikala luandi paso nakumupepia u Paulo walekinankila kuyenda ku Y elusalemu. ¹³Papo Paulo nushokelia, " mutenda yani, mulila nu kumuna moo wane? kundogolelio nkoli nakondaa, sika du kutngua,lakini gaa kukiila kuaso ku Yelusalemu kunsooko ya lina lyaki Shekulu Yesu," ¹⁴Ku iyo Paulo sikaliutakile kushisikiligua , nakuleka nu kutambula, " iyo ulowa waki Shekulu utendeke." ¹⁵Pembele ya ntondo izii, nakusola mipuko yitu nakunankila ku Yelusalemu. ¹⁶Akei amanigua kupuna ku Kaisaria gaa naitiata nindishe. Namuleta muntu mui nukuitagua Mnasoni, muntu waku Kipro, mumanigua wa kalii, nakukala nunduyo. ¹⁷Kinakupika ku Yelusalemu, antua nakukalibisha ku ulumbi. ¹⁸Mudau yakue Paulo nuenda palumui nindishe kuaki Yakobo, ni anampala tulu aliakolii. ¹⁹Pembele ya kuaugia, nuapela mpola mui pembele ya nzia ya mantu u Mukungile nalutendile miongoni mua mataifa kua kukilila huduma yakue. ²⁰Tungo kinaigia maso, namukulia Mukungile, namuila," waona, antua, akoli ihumbi anga asuila miongoni mua Ayahudi. Ioo tulu atite nia ya kuamba shalia. ²¹Ailagua kuhusu uwee, kina umania Ayauhudi naikalile katia mataifa kukileka nu Musa, na kina uyilua aleke kuuatuala kumbi alisha aoao, na alekitiata desituli za kalii. ²²Yukujipile kutende yani? Bila woa ikiigia kina uwee waza. ²³Iyo tenda kiko ishee nakukukuila inoo: kutite antu anii naikile ahadi. ²⁴Asole antu iaa na wielie mukola palumui nindio, na walipilie galama zao, ili asume kumoa matue mao. Iyo kila mui waligie kumana kina mantu naliailu kuhusu uwee ingi ma ulongo. Iakkimania kina uwee gaa utuaitie shalia. ²⁵Lakini ku mpola za mataifa na atula aumini, nakuandika nu kupunia malagilio kina yajipiile kukipuga ni intu naipunigue zabihu ku sanamu, ni migali, kupunila ni ikio nakigogue, n ipuge nu ukosii. ²⁶Papo, Paulo nuasol agosha, nu lutondo lua kabili, nuielie mukola palumui nindio, nuingila mu hekalu, kutanantia tungo lya ntondo zaki kielia, hadi sadaka nipunigua kunsooko ya mui wao. ²⁷Ntondo zaso mupungati kina nazipiipika kushila, akei a Ayahudi kupuna ku Asia namuona paulo ku hekualu, ni makutano natakaa, namugololela mikono. ²⁸Aliikua kilanga, "antu a Izlaeli, kualilii. uyu wayu muntu nukiamania antu kila luandi mantu namisia ni antu, shalia, nu luandi ulu. Gaa waleta Ayunani ku Hekalu nu kushapula luandi ipa panyelu." ²⁹Kunsooko pa muandio alia mauona Trofimo Muefeso nui palumui nunduyo ku mujini, nindio aliagelile kina pauloalumuletile mu hekalu. ³⁰Muji tulu aliutite ukunguali, ni antu namanka palumui nu kukumuguila u Paulo. namupunia kunzi yi Hekalu, ni milango nkua niduguka. ³¹Kinali igema kukumuulaga, mpola nazumupikila mukulu wi jeshi lya alindili kina ku Yelusalemu tulu alijuile munomo. ³²Nkua nyaso nuasola agalimanga ni ajemedali nuumanka mulundo. Tungo antu kinamuona mukulu wi jeshi ni agallimanga, naleka kumukua Paulo. ³³Nkangi mukulu wi jeshi numuegela numuamba u Paulo, nuamulisha watungue migila ibili. Numukolia mwene iti wani na utendile yani. ³⁴Akei antu ku mulundo aliaakituntila kintu ikii ninaingi kyingii. kunsooko jemedali sikanusuma kukuaila kyensi kunsooko ya kilanga ikio, nuamlisha u Paulo waletue mukati ya ngome. ³⁵Iyo kinanupika ku luego, nusolua nu mugalimanga kunooko ya munomo wa mulundo. ³⁶Ndogolelio mulundo wa antu namutiata na naendelela kukua kilanga, mulegii uyu!" ³⁷Paulo kinauletua mukati ya ngome, numuila mukulu wi jeshi, " nsumile kukuila kintu?" Mukulu nuaso nui jeshi nutambula, "Mbii utambula Kiuynani? ³⁸Mbii, uwee sika uyo Mu misiri na kuandia alutongelile uasi na nusola magaidi ihmibi inii mushaka?" ³⁹Paluo nutambula, "Inee ingi Myahudi, kupuna muji wa Trso ya Kilikia. Inee ingi laia wa muji maalufu. Nukumulompa, mungombie ndikitie ni antu." ⁴⁰Tungo jemedali kinanumugombia, Paulo nuimika pa

luego na nupunia muena ku antu ku mikono wakue. Tungo kinautulu zigi, nutambula nindio ku Kieblania nutambula.

Chapter 22

¹Antua ni a tata anee, tegeli witetei wane nanikakuutenda kumuani inoo." ²Makutano kinategela Paulo utambula nindio kua Kieblania, natulia. ntambula. ³Inee ingi myahudi, numulelue muji wa Tarso yeneo lya Kilikia, ila nindigia elimu ku muji uu, migulu pa Gamalieli. Alinumanigue kuligana ni nzila sawa za shalia za tata zani. Inee ntite bidii yaki Mukungile, kina inyeetulu ntende. ⁴Alinumuagilie ku nzila iyii hadi kukia: naniatunga agosha ni asungu nu kuataga mugeleza. ⁵Sunga kuhani mukulu na anampala tulu asumile kupunia ushaidi kumuao kunsooko ya antua naili ku Dameski, kumuane inee kushafili kuyuka kuaso. alinialete antu Yelusalemu wa nzila iyo ili atungue na kuyazibiwa. ⁶Aliipunile kina paso kinalinili musinzo nipiipika ku Dameski, matungo ma mumsi gafla welu ukulu naipunila kugulu nyandia kunelelia. ⁷Nangua pansi nanigia lulii nimbula, lulii, kua niki untakia?" ⁸Nanshokea, uwee wi wani, Shekulu?" "Numbula, "Inii ingi Yesu Mnazareti, na uwee nuntakia. ⁹Ioo naliatite usuili ni nene naoa welu, ila sikanaigia luli yaki uyo nalutambuile ni nene. ¹⁰Nantambula, Ntende yani, Shekulu?" Shekulu numbula, Imika na wingile Dameski: kuaso ukiyilua kila kintu numutakue kutenda. ¹¹Sikanansuma kuyona kunsooko ya muangaza wawelu, papo nanenda Dameski kua kutongelua ni mikono ya ioo nakuiensi ninene. ¹²Kuaso nantagana nu muntu nukuitagua Anania, ali muntu naluambile Shalia na muna kuheshimika ntongela ya Ayahudi tulu naliikalile kuaso. ¹³Nuiza kumuane, nuimika ntongela yane, nu kutambula, muntua wane Sauli, uligie kuyona. Ku tungo lilo lilo nanumuona. ¹⁴Nutambula, Mukungile wa tata itu wakusagula uwee uligie kulinga ulowa wakue, kukumuona uyo nutite haki, nu kuigia lulii nyukupuna ku kilkala kyakue. ¹⁵Kunsooko ukitula shaidi kumuakue ku antu tulu kyanya ya nalumaonie nu kuigia. ¹⁶Iyo inoo kua niki ulindila? Laila, ubatisigue, wogie milandu yako, iukuliita lina lyakue. ¹⁷Pembele ya kushoka ku Yelusalemu, na nikinali nishalila mukati yii hekalu, naipunila kina nampegua maono. ¹⁸Nanumuona umbula, Kawa upune ku Yelusalemu wangu, kunsooko sikaikigomba ushuda wako kuhusu inee. ¹⁹Nantambula, Shekulu, ioo akola alingile aliniatungile mugeleza nu kukuakua ioo naliakusuilile ku kila sinagogi. ²⁰Ni migali yaki Stefano shaidi wako kinaliyitikile, Inee gaa alinimikile piipi nu kugomba na alinindilile ntita za ioo aliamuulagile. ²¹Lakini numbula, Lenda, kunsooko inee nikakukutuma wende kulii ku antu a mataifa. ²²Antu namugombia watambule kyanya ya lukani ulu. Lakini pembele naitunta nduli nu kutambula, "mulegii muntu uyu ku nsii: kunsooko sika sawa wikale. ²³"Kinali akitunta ndulii, nu kutaga ijalo yao nu kutaga lunkundi kyanya, ²⁴Jemedali mukulu nuamlisha u Paulo waletue pa ngome. Nuamlisha wakoligie kunu nukua inkome, mwene mukola nukulinga kua niki aliakumukuila kilanga namna nyaso. ²⁵Sunga kinali amutunga ku mugila, paulo numuila u akida uyo nuimikile piipi nunduyo, "Mbii! ingi haki kumiani kumukua muntu na Mlumi na kili mulamulue?" ²⁶Akida uyo kinanuigia nkani izii, nuenda kuaki jemedali mukulu nu kukumuila nutambula, "usiilie kutenda yani? Ku ndogolelio muntu uyu ingi mlumi." ²⁷Jemedali mukulu nuiza nu kumuila, "mbuile,mbii uwee ingi laia wa ku Rumi?" Paulo nutambula, "eee." ²⁸Jemedali numushokelia, "Ingi kukilila ngele kikulu kya mpia papo alindigile ulaia." Lakini Paulo numuila, "Inee ingi mlumi wa kulelua." ²⁹Iyo ioo naliakondaa kuyenda kumukolia nalega nu kukumuleka tungo lilo lilo. Nu jemedali nduyo nupoka, kinanulinga kina Paulo ingi Mlumi, na kunsooko wamutunga. ³⁰Lutondo nalilutiatile, jemedali mukulu alusiilie kulinga ikulukulu kuhusu utakia wa Ayahudi zidi yaki Paulo. Iyo numutungula itungo yakue nuamlisha akulu wa makuhani ni balaza tulu atagane. Numuleta u Paulo pansi, nu kumuika pakati yao.

Chapter 23

¹Paulo nualaa moja kua moja antu ii balaza nu kutambula, antua anee, nikala ntongela zaki Mukungile ku shiigo liza hadi natende." ²Kuhani mukulu Anania nuaamlisha ioo naliimikil epiipi nunduyo amukue kilakala kyakue. ³Papo Paulo numuila, Mukungile ukakukukua uwee, igelele nalipakua shokaa. ukalile unamulaa ku shalia, nunduwe uyamlisha nkuuwe sia ni shalia?" ⁴Ioo naliimikile piipi nunduyo natambula, Itii iyo nukumutuka u kuhani mukulu waki Mkungile?" ⁵Paulo nutambula, antua anee, inee sikaliningile kina uyu ingi kuhani mukulu. Kunsooko yandikue, sikakumutambula ibiikyanya ya mutwala wa antu ako." ⁶Paulo kinanuona kina upande umui wi balaza ingi Masadukuyo ni naingii Mafalisayo, nuitunta lulii nu kutambula, "antua anee, inee ingi Mufalisayo, muana waki Mufalisayo. Ingi kunsooko iyii ntegamilile ku ugimie wiulua wa akii nanilamulua nunduo." ⁷Kina nutambula igaa, Malumbano makulu namapunila baina ya Mafalisayo na Masadukuyo, ni makutano nautuanuka. ⁸Kuani Masadukuyo ukutambula kutili wiulua, malaika wala kutilii nkolo, ila Mafarisayo ukutambula igaa tulu makoli. ⁹Munomo ukulu naupunila ni akei a aandikii naliili upande wa Mafalisayo naimika nu kulikitia, naitambula, "sikakuonie kyensi kibii zidi ya muntu uyu. Mbii kina nkolo hau malaika watambula nu mwene?" ¹⁰Tungo nipunila hoja nkulu, mukulu wa majeshi nopoka kina Paulo alujililalua ipande ipande ni ndio, iyo nuamlisha anajeshi atime pansii nu kukumusola ku ngulu kupuna ku ajumbe wi balaza, na kumleta ku ngome. ¹¹Utiku naliutiatile Shekulu piipi nunduyo nu kutambula, "Ulekiopoka, kunsooko wanshudila ku Yelusalemu, iyo ukipunia ushaidi gaa ku Roma." ¹²Kinawellaa, akei a Ayaudi natenda lyago nu kuyita uzumii kyanya yao akola: natambula kina sikaikilia wala kukopa kyensi mpaka kinaikakumuulaga Paulo, ¹³Aliakoli ni antu kukilikila makumi manii na atendile njama iyii. ¹⁴Naenda kua akulu a makuahani ni anampala nu kutambula, " Kuikiile akola mu uzumua ukulu, kukilia kyensi hadi kinakuakuulaga u Paulo. ¹⁵Iyo inoo, balaza lyumuile jemedali mukulu wamulete kumiani, kina munamuila kesi yakue ku usawa. Kumuitu ishee kuili tayali kukumuulaga kili kuizee ippa." ¹⁶Lakini mulisha waki muguli waki paulo nuigia kina alikolii njama, nuenda nuingila mukati ya ngome nu kumuila u Paulo. ¹⁷Paulo numuita u akida mui nutambula, "Musolii musumbati uyu kuaki jemedali: ndogolelio utite lukani lua kumuila." ¹⁸Iyo akida numusola musumbati uyu numutuala kuaki jemedali mukulu numuila, "Paulo mutungua uyo alunitile nutaka nukuletele musumbati uyu kumuako, Utite lukani lua kukuilaa." ¹⁹Uyo jemedali mukulu numuamba ku mukono nutenga nunduyo kumpelo, na numukolia, "Iti kintu kii nusiilie kumbuila?" ²⁰Musumbsti uyo nutambula, Ayahudiapatana kukulompa umulete u Paulo mudau pi balaza kina itii asiilie kuligia mpola zakue ku usawa kukilikila. ²¹Iyo uwee ulekiigomba ku ndogolelio antu kukilikila ya maukumi manii akumulyima. itungaa ku uzumua, alekilia wala alekikopa sunga kinaikakumuulaga. Sunga ino akoli akondaa, alindilile kigombia kumuako." ²²Iyo jemadali uyo mukulu numuleka musumbati wende iyakue, pembele ya kumulagiilia "uleke kumuila muntu wensi kina wampolelagia igaa." ²³Nuaita maakida abili nutambula azipilii agalimanga magana mabili kuyenda ku Kaisaria ni agalimanga anankila falasi makumi mupungati, natite ndilima magana mabili, mukilega zamu ya katatu ya utiku. ²⁴Nuailaa kuyika nimuu iyakondaa na u Paulo ukakumutumila nu kumusola salama kua Feliki Gavana. ²⁵Nuandika balua ku namna iyii, ²⁶Klaudio Lisa kuaki Liwali mutukufu Feliki, salam. ²⁷Muntu uyu nuguilua ni Ayuhudi natula piipi kukumuulaga, Papo nanenda palumui ni kikosi kya agalimanga nanumuguna, kinanandigia mpola ya kina mwene ingi laia wa kirumi. ²⁸Alinsiilii kulinga kua niki amutakia, iyo nanumutula ku balaza. ²⁹Namona kina aliwatakakigua kunsooko ya makolio ma shalia yao, wala sikalimutakigue lukani luensi lua lyakijipila kuyulagua wala kutungua. ³⁰Nkangi naikumazuka kumuane kina ikoli njama zidi yakue, iyo ku wangu nanumutuma kumuako, nu kualagilia nakumutakia gaa alete utakia zidi yakue ntongela yako. nailagaa." ³¹Iyo agalimanga ioo natiata aml: namusola u Paulo namutuala sunga Atipatri. ³²Lutondo nalilutiatile, agalimanga ingii nanaaleka ioo anankila falasi endee palumui nunduyo, nindio nashoka iyao ku ngome. ³³Ni anankila falasi kinanapika ku Kaisaria, nu kumupela ilwali balua iyo, namuika Paulo ntongela yakue. ³⁴Nunduyo liwali kinanumisoma balua, numukolia Paulo alupunilile jimbo kii: kinanulinga kina ingi muntu waku Kilikia, ³⁵Nutambula, Nikakukuigia uwee kinaikiiza ioo naliakutakilie," nuamlisha waikue ku ikulu yaki Herode.

Chapter 24

¹Pembele lutondo lua katano, Anania kuhani mukulu, akei a anampala na mutambuli umui nukuitagua Tertulo, naenda paso. Antu iaa aleta mashtaka zidi yaki Paulo kuaki gavana. ²Paulo kinanuimika ntongela yaki gavana, Tetulo nuandia kukumutakia nu kutambula kuaki gavana, "kunsooko yako kutite amani nkulu: nu ku maono mako mileta mapiluko mazaa ku taifa lyitu: ³iyo ku shongelio lyensi kushingila kilakintu nukukitenda, Wasalam mheshimiwa Feliki. ⁴Lakini ndeke kukukatalia kukilikila, nukukupepia untegele nkani kei ku fazili zako.

⁵Kundogolelio kumuligagia muntu uyu mugalii, na ushakia Ayahudi tulu kutiulia munkumbigulu. kanki ingi mutongeli wa madhehebu ma wanazorayo. (Ambiila: sehemu ya nkani zaa mukilili uu 24:6 ⁶Ni kanki nugema kukuliika hekalu ushapu iyo nakumuguila, ukutilii mu nakala bola za kali). (Ambiila: Mukulili uu⁷Lasiasi afisa, aliwizile nu numusola ku ngulu mu mikono mumuituu, ukutili munakala bo;a za mandiko ma kalii).

⁸Angumukolie u Paulo kuhusu mantu igaa, sunga ukakimania ingi kintu kii kumutakile." ⁹Ayahudi nindio namutakia u Paulo. naitambula kina mantu igaa ali ma kulukulu. ¹³Liwali kinanumupungila mukono u Paulo watambule, Paulo nushokelia, "Ningile ya kina ku miaka mingii watula mulamuli wa taifa ilii, na nitite ulumbi kukieleza kumuako. ¹¹Wasuma kukanikilia kina sikazikilile ntongo kukilikila kumi na zibili kupuna nalinankile kuyenda kushalila ku Yelusalemu. ¹²Na kina naagana ku hekalu, sikananikunguma nu muntu wensi, na siksntenda fujo ku mukutano, wala ku masinagogi wala mukati ya muji: ¹⁰na wala sikaishuma kukanikilia kumuako mashitaka naikumatakia zidi yane. ¹⁴Ila nigomba ilii kumuako, ya kina ku nzila iyo na iyita zehebu, ku nzila iyo nyaso nukumutumikila Mukungile wa tata anii, Inee ingi numusuili ku tulu namakoli mu shalia ni maandiko manabii. ¹⁵Ntite ugimia uo uo kuaki Mukungile na sunga aso aoo aulindilile, kuiza ku wiulua wa akii, ku tulu natite haki nina agila ka haki gaa: ¹⁶na ku ilii, nikituma milimo ilii ntule ni shiigo nigila ka utilia ntongela zaki Mukungile ni ntongela ya anatu kukilila mantu tulu. ¹⁷Inoo pembele ya miaka mingii nizile kuleta walilia ku taifa lyane ni kinaugenda ya mpia. ¹⁸Kinanatenda itii, Ayahudi kitunga aku Asia nanagana mukati ya mbina nya weligua mukati yii hekalu, bila dale lya antu wala munomo. ¹⁹Antu iaa na yajipiile kutula ntongela yako itii na atambule ikio natiite kyanya yane kina atite lukani luensi. ²⁰Hau antu iaa enee natambule kosa kii nalialionie kumuane kinananimika ntongela zi balaza lya kiyahudi: ²¹angasika kunsooko ya kintu kimui nalinikitambuile pakati yao. " itii kunsooko ya wiulua wa akiii inyee munamula." ²²Feliki aliwailagua iza ku kuhusu nzila, na nuuleka mukutano. Mutambula, " Lisia jemedali kinaukiiza pansi kupuna ku Yelusalemu nikipunia ulamuli zidi ya mashitaka mani." ²³Papo nuamlisha akida wamulindile u Paulo, il watule ni lyoma na sunga walekitula ukoli muntu nukuagilia asuaia akue alekekumualilia wala aleke kumugendela. ²⁴Pembele ya ntongo nkei, Feliki nushoka nu Drusila musungu wakue nali Myahudi, nutuma kumuita u Paulo na nutegele kupuna kumuakue mpola za usuili mukati yaki Kilisito Yesu. ²⁵Ila u Paulo kina akilikitilia nunduyo kuhusu haki, kutula ni ngele nu ulamuli naukipoloka, Feleki niligia woa nushokelia, "lenda kuli ku inoo, ila angandigie tungo kanki nikakuita." ²⁶Tungo lilo lilo, alutegemilile kina Paulo ukakumupela mpia kululo alumuitile nkua ningi nuitambuila nunduyo. ²⁷Ila miaka ibili kinanikila, Porkio Festo nutula Liwali pembele yaki Feliki nutaka kukisekelia kua Ayahudi, iyo numuleka u Paulo pansi ya ulaii.

Chapter 25

¹Papo Festo kinanuingila ku jimbo liaso na pembele ya ntondo zitatu nuenda kupuna ku Kaisaria mpaka ku Yelusalemu. ²Kuhani mukulu ni Ayahudi mashuhuli naleta lawama zidi yaki Paulo kuaki Festo, na alialikitile ku ngulu kuaki Festo. ³Na namulompa u Festo utunzi kyanya ya mpola zaki Paulo waligie kumuuta ku Yelusalemu ilii asume kumuulaga munzila. ⁴Lakini Festo nushokelia kina Paulo ali mutungua ku Kaisari, na kina mwene ukishoka kuaso wangu. ⁵Nutambula "kululo, iooo nasumile kuyenda kuaso ni ndishe. Kina kikoli kintu kibii ku muntu uyu, yumujiipiile kukumutakia. ⁶Pembele ya kikalaa ntondo munana hau kumi kukilikila, nushoka ku Kaisaria. Nu luntongo nalilutiatile nukalansa pi tyengu lya ulamuli nu kuyamlisha u Paulo waletue kumuakue. ⁷Kinanupika, Ayahudi kupuna ku Yelusalemu naimika piipi, Napunia mashtaka mingiii maluto na sikanasuma kukumakanikila. ⁸Paulo nuitetea nu kutambula, Sika zidi ya lina lya Ayahudi, sika kyanya yii hekalu, na sika kyanya ya Kaisari, ntendile mabii. ⁹Lakini Festo nutaka kukisekelia kua Ayahudi, na iyo numushokelia u Paulo ku kutambula, "Mbii, usilie kuyenda ku Yelusalemu nu kulamulua ni nene kuhusu mantu igaa kuaso?" ¹⁰Paulo nutambula, niyimika ntongela yi tyengu lya ulamuli lya ki Kisari nanijipiile kulamulua. sikanukosile Ayahudi ,kina uwee ulingile iza. ¹¹Anga nakosa na kina ntendile nakijipiile nkia, sikanishita kukia. Lakini kina usokia wao sika kintu, kutili muntu usumile kumpela kumuiao. Nukumulompa Kaisari," ¹²Pembele yaki Festo kutambula na balaza nushokelia, "ukumulompa Kaisari: ukiyenda kuaki Kaisari." ¹³Pembele ya lundo nkei, mutemi Agripina nu Bernike napika ku Kaisaria kutenda ziara lasmi ku Festo. ¹⁴Pembele ya kikala paso ku ntondo ningii, Festo numileta ikesi ya Paulo kuaki mtemi: Nutambula, "Muntu mui alimulekue ipa nu Feliki kina mutungua. ¹⁵Kinali nilii ku Yelusalemu makuhani akulu ni anampala a Ayahudi naleta mashitaka kyanya zidi ya muntu uyu kumuane, nindio nakolia kyanya ya ulamuli zidi yakue. ¹⁶Kua ilii inee naniashokelia kina sika desturi ya Waroma kukumupunia muntu ku ukuilii badala yakue, musokigua yumujiipiile kutula ni lyoma lya kukuakabili atakia akue nu kukitetea zidi ya uskigua waso. ¹⁷Ikululo, kinaiza palumui ipa, sikansuma kulindila, lakini lundo nalilutiatile nanikalansa pi tyengu lya ulamulua nu kuyamlisha muntu uyo waletue mukati. ¹⁸Tungo atakia kinanaimika nu kukumutakia, alinsigile kina kutili mashitaka makulu nalimaletua zidi yakue. ¹⁹Badala yakue, alitite nu wikungumi kitunga palumui nunduyo kuhsu dini yao nu kuhusu Yesu nalukiile, lakini Paulo udaya kina mupangaa. ²⁰Alinumukumbue namna ya kupepesela suala ilii, na numukolia kina kinaliwende ku Yelusalemu kulamulua kuhusu mantu igaa. ²¹Lakini Paulo kinanuitua waikue pansu ya ulinzi kunsooko ya ulamuli waki Mutemi, nanamlisha waikue sunga kinanikakumutuala kuaki Kaisari. ²²Agripa alulikitilie nu Festo, "alinijili logua gaa kukumutegela muntu uyu." "Festo. nutambula, "mudau ukakumutegela." ²³Iyo mudau yakue, Agripa nu Bernike napika ni mbiba ningii: napika ku ukumbi ni maafisa a kijeshi, ni antu mashuhuli a muji. Nu Festo kinanupunia amli, Paulo nuletua kumuao. ²⁴Festo nutambula, "Mtemi Agripa, ni antu tulu na akoli ipa palumui nindishe, muamuona muntu uyu: jumia tulu nya Ayahudi kuaso ku Yelusalemu ni ndipa gaa asilie niasigie, ni ndio nakua kilanga kumuane kina waleke kikala. ²⁵Alimionie kina sikalutendile lyensi nalijipiile nkia: lakini kunsooko umuitile Mutemi, alinamuile kukumutuala kumuakue. Lakini numugila kintu kualie kya kuandika ku Mutemi. ²⁶kunsooko iyii, namuleta kumuako, hasa kumuako uwee, Mtemi Agripa, ili ndigie kutula ni kintu kya kuandika kuhusu kesi. ²⁷kunsooko niona igila ka ndogolelio kukumutuala mutungua na bila kulagila mashitaka namamulaile.

Chapter 26

¹Iyo, Agripa numuila u Paulo, umugombigwe kukitetea. Papo Paulo nugolola mukono wakue nuitetea itii. ²Nikiona ntite ulumbi, Mutemi Agripa, ili kutenda kesi yane ntende zidi ya mashitaka tulu ma Ayahudi. ³Hasa, kunsooko uwee ingi umutaalamu wa destuli za Ayauhdi ni maswali. iyo nilompa untegele ku wiumatilia. ⁴Kulukulu, Wayahudi tulu alingile namna nalinikalile kupunila usumba wane ku taifa lyane kuaso ku Yelusalemu. ⁵Aninzii kupunila umuandio na yajipiile kugomba kina alinikalile kina zi Mfaliso, zehebu nalitite musimamo utaki ku dini yitu. ⁶Inoo nimikile ipa namulue kunsooko inee alindaile ahadi u Mukungile aliumitendile ni a tata itu. Iyii ingi ahadi i makabila mitu kumi na mabili matite matumaini kushingila kina angaamukulie Mukungile ku wikamatikia utiku ni munsii. ⁷Ingi kunsooko ya tumaini ilii, mutemi Agripa, kina Wayahudi intakia. ⁸Kua niki wensi kaia yani ushiga ingi kitembo kina Mukungile ukuiula akiii? ⁹Tungo umui alinsigile mukola kina alinijitenda mantu mingii zidi ya lina lyaki Yesu wa Nazareti. ¹⁰Alintendile igaa ku Yelusalemu: Aliniatungile asuili ingii mugeleza, na alintite mamlaka kupuna kua akulu a makuhani kutenda yaso: na tungo ikiulaga, nankua kula zidi yao. ¹¹Nkua ningi naniapela azabu ku masinagogi tulu na nangema kukuatenda amikanee usuili wao. Alintite nikuo zigi kyanya yao na naniaingaa sunga ku miji ya kuugenda. ¹²Tungo kinanitenda igaa, nanenda ku Dameski, nantite mamlaka ni malagilio kupuna kua makuhani akulu: , ¹³kinalinili mu nzila tungo tungo lya munsii, Mutemi, namona welu kupuna kugulu naliutaki kukila impasu na naumiliminta kukuilima inee ni antu naliili musinzo palumui ninene. ¹⁴Ishee tulu kinakugua pansii, nanigia lulii lulikitia ninene nitambula ku ntambo ya Kiebrema: Suli, Sauli! Kua niki unjagia? ikaku kumuako kuukua ilaki u muchokoo. ¹⁵Papo nantambula, " uwee ingi wani, Shekulu? Shekulu nshokelia, "Inee ni Yesu nu njagia. ¹⁶Inoo uuka wimike ku migulu yako: nakuteula kutula muitumi na shaidi kyanya ya mantu numalingile kuhusu inee inoo ni mantu nanikakukulagila pembele: ¹⁷na nikakukuguna kupuna ku antu ni antu a mataifa kinanukukutuma, ¹⁸Kulangulia miso mao nu kukuapunia mukiiti kuyenda ku welu nu kupuna ku ngulu zaki shetani amupilukile Mukungile: ili aligie kushingila kupuna kuaki Mukungile usamilua wa milandi nu usalii naniapiile ioo naliniatengile ku usuili nawiki kumuane. ¹⁹Iyo, mutemi Agripa, sikanansuma kutiulia maono ma kugulu, ²⁰lakini ku ioo ku Dameski kuandia, na nkangi Yelusalemu ni nsii tulu nya Yudea, na gaa ku antu a mataifa namngii, alintanatntilie kina aungame nu kukumupilukiila Mukungile, atende ntendo namijipiile yungamo. ²¹Kunsooko nyaso AYauhdi nanguila mu hekalu, nagema kumbulaga. ²²Mukungile unzalililie mpaka inoo, iyo niyimika nu kushudila ku antu a kawaida nu ku ioo akulu kyanya ya ioo na manabii nu Musa aliatambuile mikipunila na sika yingii: ²³kina Kilisto lazima wagee na ukitula wa kuandia kuiukaa kupuna kua akii nu kutanantia welu kua Ayahudi ni antu a mataifa. ²⁴Paulo kinanumala kukitetea, Festo nutambula ku lulii lukulu, Paulo, uwee ingi munakisali! masomo mako makutendaa utule munakisali. ²⁵Lakini Paulo nutambula inee sika nimunakisali, muheshimiwa Festo: lakini ku ugimia nitambula nkani za kulukulu. ²⁶Kunsooko mutemi ulingile kuhusu mantu igaa: na iyo, nitambula ku uhulu kumuakue, ku ndogolelio ntinte taitai kina kutli lyensi nalipisue kumuakue: kunsooko ilii sikalitendue kumpelo. ²⁷Mbii, wasuilile iaa manabii, Mtemi Agripa? Ningile kina umusuilile. ²⁸Agripa numuila u Paulo, Ku tungo kupii usumile kunshisikilia inee nu kuntenda Mukilisito? ²⁹Paulo nutambula, "nukumulompa Mukungile kina, ku tungo kupii hau liipu, sika uwee du, bali gaa tulu nantegelile ntende, atule kina inee, lakini balia migilaa yii geleza. ³⁰Papo mutemi nuimika, nu liwali, nu Bernike gaa, ni ndioo naliikalansile palumui nindio, ³¹Kina nalega mu ukumbi, alialikitilie enee kua enee nu kutambula, "Muntu uyu sikujipile ka nkia wala kitungo. ³²Agripa numuila Festo, "Muntu uyu alujiliyikua hulu kina sikalidumula ka lufaa kukaki kaisari."

Chapter 27

¹Kinailamulue kina kuatakilue kuyuka musinzo kua mazii kuyenda ku Italia, namukabizi u Paulo na atungua naingii kua afisa mui wi jeshi lya Kiloma nalimuitue Julio, wa dale lya Agustani. ²Nakunankila meli kuuna ku Adramitamu, na aliyende musinzo mpelo mpelo ya mpwani ya Asia. Iyo nakuvingila mu nanza. Aristaka kupuna ku Thesolanike ya Makedonia nuenda palumui nindishe. ³Lutondo nalilutiatile nakutula inanga ku muji wa Sidoni, kinu Julio naliumutendile Paulo ku ukende na numugombia kuyenda kua asuaia akue kushingila ukende wao. ⁴Kupuna paso nakuenda ku nanza nakuenda musinzo kupilima kisiwa kya Kipro nalikinga inzega, kunsooko inzega alikuilainkinie. ⁵Pembele ya kutula kuasafili ku mazi namili piipi ni Kilikia ni Pamfilia, nakuiza ku Mira, muji wa Lsia. ⁶Paso uyo afisa wi jeshi lya Kiroma, numiagana meli kupuna ku Alexandria naliyi munsinzo kuyukila ku Italia. Ukakukunankilia mukati yakue. ⁷Pembele ya kutula kuende munsinzo pole pole ku ntondo ningii na pembele nakutula kuapika ku luago piipi ni Kinidas, nzega sikanyukugombia kanki kuyukila nzila nyaso, Iyo nakuenda musinzo mumpelo mpelo ya mulule waki Krene nakumikinga nzega, ilainkanilie nu Salmone. ⁸Nakuenda musinzo mpelo mpelo ya mpwani ku ukaku, mpaka nakupika luandi panaliyitua Fri Haveni na ikoli piipi ni muji wa Lasi. ⁹Alikusolile matungo mingii zigi, ni matungo ma mufungo wa Kiyahudi aliwakila gaa, na inoo ali ulugu kuyendelela nu musinzo. Iyo u Paulo nukulanga, ¹⁰nu kutambula, "Agosha, niona musinzo nakusiilie kumisoile ikitula ni mazala ni asala ningii, sika du ya miligo ni meli, lakini gaa ya ukalii witu." ¹¹Lakini afisa wi jeshi lya Kiloma numutegela kukilikila u Shekulu wakue na mukola meli, kukila mantu igoo nalimalikitigue nu Paulo. ¹²Kunsooko bandali alingila sehemu nantontu kukikala matungo ma mpepo, mabahalia ingii nashuli kuende musinzo kupuna paso, ili ku namna yensi angakusume kuupikila muji wa Foinike, kukale paso tungo lya mpepo. Foinike ingi bandali uko ku Krene, na ilaile kusukuma ya kikilima nu kutakama ya kikilima. ¹³Inzega nya kutakama kinanyandia kukunka polepole, mabahalia naenda aligaagia ikio naliakisiilie. nakula inanga nu kuyenda musinzo mumpelo mpelo ya Krete piipi ni mpwani. ¹⁴Lakini pembele ya matungo nzega ntaki, naliwitue wa kusukuma ya kikilima, nawandia kukukua kupuna kutumbi lya kisiwa. ¹⁵Tungo meli kinalemeligua nu kudulua kukilainkania ni nzega, nakuigombia ni hali nyaso, nakusafilisigua nunduo. ¹⁶Nakumanka kukilila ulundi ulo naliukumikinga inzega nya kisiwa nkyukuitagua Kauda; nu ku luago zigi nakusumua kukuuguna umutumbwi. ¹⁷Pembele ya kutula amiluta, natumila mukusa kukumitunga imeli. Naopoka kina alikujiilishuma kuyenda ku yeneo lya munsanga wingi lya ku Syiti, iyo natimia nanga na aliendesha polepole. ¹⁸Alikuwa kua ngulu zigi ni zoluba, iyo lutondo nalilutiatile mabahalia naandia kutaga milgo kupuna mu meli. ¹⁹Lutondo lua katatu, mabahalia naandia kukumapunia imazi ku mikono yao akola. ²⁰Tungo ni mpasu ni nsonda sikanzikuangazile ku ntondo ningii, kili zolubz nkulu aliyukukuile, ni matumaini kina kujiligunua namalega. ²¹Pembele ya kutula endaa matungo maliipu bila ndia, paso Paulo nuimika pakati ya mabahalia nutambula, Agosha, aliyumujipiile muntegele, na sikalikujikula inanga kupuna Ku Krete, ili kuligia igaa mazala ni asala. ²²Na inoo nukupolelia muipile moo, kunsooko sikakaukoli ulimile ukali katia yani, ila asala ya meli du. ²³Kunsooko utiku nawakila malaika waki Mukungile, na unuaso Mukungile inee ni wakue, na nukumukulia gaa_ malaika akue nuimika kumpelo yaane. ²⁴nu kutambula, "Lekiyopoka paulo. Lazima wimike ntongela yaki Kaisari, na laa, Mukungile ku ukende wakue ukupiile iaa tulu na ili musinzo palumui nunduwe. ²⁵Iyo, agosha, ipelii moo, kunsooko numusuilile Mukungile, kina ikitula kina nanumuilile. ²⁶Lakini lazima kualalike kua kukugua ku ikei ya isiwa." ²⁷Kina upika utiku wa kumi na inii, kinali kuyendeshua uko nu nduko mu nanza ya Adratik, kina utiku wa munana itii, mabahalia nasiga kina apiipika kunsii nanumu. ²⁸Natumila mililo kupima usimu wa mazi na nalgia mita makumi matatu na mutandatu, pembele ya matungo kupii napinma kanki nalgia mita makumi mabili na mupungati. ²⁹Naopoka kuandia kusumile kukumpa nkonko, iyo natimia nanga zinii kupuna ku sehemu ya kuikila nanga na nalompa kina dau aliyiza kuukau. ³⁰mabahalia ioo aliiduma namna ya kumitelekeza i meli iyo nazitimia mu mazi iboti nanino nino za kugunila ukalarii, na natendia kina itaga nanga kupuna sehemu ya kuntongela ya boti. ³¹Lakini Paulo numuila mugalimanga uyo wi jeshi lya Kiloma ni agalimanga ioo, "Sikanamusuma kugunika ila iaa antu a naishaga mu meli." ³²Nkangi ioo agalimanga natia lukusa lua boti na nilekua isolue ni mazi. ³³Tungo welu wa dau kinaukipunilia, Paulo nuapepia tulu alie inino. Nutambula, "Ulu ingi lutondo lua kumi na zinii mulindilile bila kulia, sikamulile kintu. ³⁴Iyo nukumupepia musole ndia inino, kunsooko iyii ingi kunsooko ya kukikala kumiani: na kutilii sunga lutumbi lumui lua mu matue manii ukilimila. ³⁵Kinanukondia kutambula yaso, nusola mukate numusongelia Mukungile ntongela ya miso ma kila muntu. nkangi nuumega mukate nuandia kulia. ³⁶Nkangi tulu napegua moo ni ndio nasola ndia. ³⁷Alikui antu 276 mukati ya meli. ³⁸Kinakondia kulia yakutosha, namitenda meli mpepele kua kutaga ngano mukati ya nznza. ³⁹Kinaipika munsii, sikanamilinga nsii nanumu, lakini naona sehemu ya nsii nanumu nyingile mu mazi nalitite munsanga wingi. nailikitilia kina asumile kukumiendesha meli kuyukila paso. ⁴⁰Iyo nasulungitia

nanga nazileka mu nanza. ku tungo lilo lilo nashulungutia mikusa ya nanga naminansula sehemu ya kuntongela kuyukila ku nzega, iyo naukiila ku sehemu nyaso nya munsanga wingii. ⁴¹Lakini naaza luandi pa mikondo nibili nya mazi nitagana, ni meli niukiila mu munsanga. Ni sehemu iyo nya ntongela ya meli nikuama paso na sikanisuma kupuna, lakini sehemu ya ntongela ya meli nyandia kuyunika kunsooko ya utaki wa mawimbi. ⁴²Mupango wa ioo agalimanga alii ingi kukuaulaga atungua, ili kina kutili nalujilituila nu kutoloka. ⁴³Lakini uyo mugalimanga wi jeshi lya Kiloma nutaka kukumuguna u Paulo, nuuimia mupango wao: na nuamlisha ioo nasumile kutuila, apute kupuna ku meli kuandia endee ku nsii nanumu. ⁴⁴Nkangi agosha naingi ikitiata, naingi kyanya ya ipande ya mbao naingi kyanya ya intu yingi kupuna mu meli. ku nzila iyii naipunila kina tulu kukipika salama ku nsii nanumu.

Chapter 28

¹Kinakupika salama, nakulinga kina kisiwa kiyitua Malta. ²Antu enyeji a paso sika du kina aliakupile ku ukende wa kawaida, bali naakila moto na kukukalibisha tulu, kunsooko ya mbula n mpepo naliyendelile. ³Lakini paulo kinatula ailingila muligo wa nkuii nu kukuika mu moto, nzoka nino nitite sumu nipuna munkui zaso kunsooko ya upiu uo, na nuipilimilia mu mukono wakue. ⁴Antu enyeji a paso kinanaona nimu iniginilile kupuna ku mukono wakue, naitambuila enee kua enee, Muntu uyu taii ingi muulagi nutolokile mu nanza, lakini haki sikayumugombilie kukikala. ⁵Lakini mwene numigumila inimu nyaso mu moto na sikanuligia mazala mensi. ⁶Too aliamulindilile waimbe ku homa hau vague gafla nu kukia. Lakini pembele ya kumulaa ku tungo lyipu nu kuyona kina kutilii kintu na sika kya kawaida kumuakue, naikalila masigo mao nu kutambula ali Mukungile. ⁷Iyo luandi paso piipi alikoli ni nsii ali nsao yaki mukulu wa kisiwa, muntu nalimuitue Pablio. alikukalibisilie nu kukutendela ukende ku ntondo zitatu. ⁸Aliipunile kina tata waki Pablio alimuambue ni homa nu uluile wa kuhalisha. Nu Paulo kinanumuendela, nulompa, nuika mikono kyanya yakue, nu kumukamia. ⁹Pembele ya ilii kupunila, antu naenda nu kukamigua. ¹⁰Antu nakuheshimu ku heshima ningii, Kinali kukiandaa kuyuka musinzo, nakupela iyo nalikuisilie. ¹¹pembele ya mieli itatu, nakuenda musinzo mukati ya meli ya Iskanda naliyakuagua mpepo paso pa kisiwa, ni atongeli akue ali antua abili mintuti. ¹²Pembele ya kutula kuatula ku muji wa Sirakusa, nakukala paso ntondo zitatu. ¹³Kupunila paso nakuenda nakupika muji wa Regio. pembele ya lutondo lumui nzega nya kutakama nipunila gafla , na pembele ya ntondo zibili nakupika ku muji wa Putoli. ¹⁴Kuaso nakuaagana akei a antua nakukalibisigua kukikala nindio ku ntondo saba. Ku nzila iyii nakuiza ku Roma. ¹⁵Kupuna uko ioo antua, pembele ya kutula igagia mpola zitu, naiza kukusingila kuaso soko lya Apias ni Hotel tatu. Paulo kinanuana ioo antua numusongelia Mukungile nuipila ugimia. ¹⁶Kina kuingila ku Roma, Paulo nugombigua kukikala ung"ene yakue palumui nu nduyo mugalimanga naliukumilinda. ¹⁷Iyo ali pembele ya ntondo zitatu paulo aliwaitile palumui ioo agosha nali atongeli katia ya Ayahudi. Kina naiza palumui , nutambula kumiao Antua, palumui ni kina sikanatendile kosa lyensi kua antu iaa hau kutenda sia ni talatibu za tata itu naliakutongelile, nampnigua kina ,utungua kupuna ku Yelusalemu mpaka ku mikono ya Alumi. ¹⁸Pembele ya kunkolia, aliitamani kunkoka hulu, kunsooko alikutili ka nsooko kumuane inee ya kijipila azabu ya nkia. ¹⁹Lakini ioo Ayahudi kina ntambula sia ni nsula yao, nandazimika kudumula kumuane lufaa, kuaki Kaisari, ila sikali kana kuamaba naleta masshitaka kyanya yii taifa lyane. ²⁰Kunsooko ya kudumula kumuane lufaa, iyo, alinompile kukuaona nu kukitambuila nindio. Ingi kunsooko ya ikio iaa Izraeli utite ugimia kukiaso, numutungue kitungo ikii. ²¹Nkangi namuila, Kili kusingilage balua kupuna ku Yudea nya kukuusu uwee, wala kutilii muntua nuizile nu kupunia mpola hau kutambula lukani luensi lubii kuusu uwee. ²²Lakini kusiilie kutegele kupuna kumuako ushiga yani kuusu dale ilii lya antu iaa, kunsooko ikumazukile kumuitu kina litambula sia kila luandi. ²³Kinali atenga lutondo kunsooko yakue, antu ingii kukilikila namuizila luandi kinali ukikalansa. nutambula kintu ikio kumuao nu kushudila kuhusu utemi waki Mukungile. nugema kukuasisikilia kuhusu Yesu, ku namna tulu zibili kupuna ku shalia zaki Musa nu kupuna kua manabii kuyandia dau mpaka impindi. ²⁴Akei aoo nasisisikilia kuhusu mantu igoo nalimatambulue, tungo naingii sikaliasuilile. ²⁵Kinalemua kukigombia enee kua ene, nalega pembele yaki Paulo kukukitambula kintu ikii kimui, "Muau Muelu alutambuile iza kukilila Isaya nabii kua tata itu. ²⁶Alutambuile, lenda ku antu iaa utambule, "Kua akutui anii mukiigia, lakini sikamukilinga: Nu ku miso mani mukiyona lakini sikamuyelewa. ²⁷Kunsooko ya mioo ya antu iaa yatula mineketu, akutui aoo igagia ku luago, atutilie ku misomao: ili knia alekizilinga ku miso mao, nu kuigia kua akutui aoo, kulinga ku mioo yao, nu kupiluka kanki, na alinijile kuakamia. ²⁸Kululo, yumujipiile kumana kina uu ugunua waki Mukungile watualagua ku antu a mataifa, na ikitegela (Ambiiila: mukilili uu ²⁹Tungo kinali watambula mantu igaa, Ayahudi nalega, natite ni mashindano makulu katia yao:" ukutili munakala bola za kali). ³⁰Paulo nukala ku numba yakue nya kupanga ku miaka tulu nibilii, na nukalibisha tulu naliizile kumuakue. ³¹Aliutanantia utemi waki Mukungile na ali umania mantu kyanya yaki Shekulu Yesu Klisito ku ugimia tulu Kutilii naliumugigile.

Romans

Chapter 1

¹Paulo, muitumi waki Yesu Klisito, nalimuite kutula muitumi, nu kutemanulua kunsooko ya mpola zaki Mukungile. ²Iiyii yaii impola iyo nalumiaidile ikalii kukilila manabii akue kumandiko namelu. ³Nu kuhusu muana

wakue, nalimulelue kupuna lulii luaki Daudi kunamna ya mwili.⁴Mwene alimutanantigue kwa muana waki Mukungile ku ngulu yaki muau muelu ku wiulua wa akii Yesu Kilisito Shekulu witu.⁵Kukilila mwene kuasingila ukende nu witumi ku utegeli wa usuili katia ya nsii tulu, kunsooko ya lina liakue.⁶Kati a ya nsii izii, inie gaa muuitue kutula muaki Yesu Kilisito.⁷Balua iyii ingi ku tulu naili ku Lumi, nalogue nu Mukungile, naliitue kutula kutula antu eluu. ukende na utule kumiani, ni amani kupuna kuaki Mukungile Tata witu nu Shekulu Yesu Kilisito.⁸Kuandia, numusongilie Mukungile wane muaki Yesu Kilisito kunsooko yani tulu, kunsooko usili wani utanantigua mu unkumbigulu tulu.⁹Ku ndogolelio Mukungile ingi shuda wane, nanukumutumikila ku nkolo yaneku mpola ya muana wakue, nikina nkikita kukuata.¹⁰Matungo mensi nilompa ku sala zane kina ku nzila yensi ndigie mpeleleko kutula usaii inono ku ulowa waki Mukungile kua kuiza kumiani.¹¹Ndogolelio ntite nsul aya kumuona, ndigie kukumupela inie kalama nkei za munkolo, ndigie kukumukamia.¹²Yaani, nilailaa kupegua moo palumui nininye, ku nzila nya usuili wa kila umui witu, wani ninyane.¹³Ino antu, sinsilie muulie kulinga kina, nkua ningi nitaka kuiza kumiani, lakini numugiligie mpaka itungo ilii. Alinsiilie itii kutula ni nkalii kumuiani kina yilii gaa muakatia mui antu a nsii.¹⁴Nidaigua ni Ayunani ni agenda gaa, asugu ni alele.¹⁵Kululo, ku upande wane, ine nkoli nakondaa kutanantia impola kumiani gaa nininye namuili kuaso ku Loma.¹⁶Kundogolelio sikanikizimionela nsoni impola, kunsooko ingi usuumi waki Mukungile naukuleta ugunua ku kila nukusuilaa, ku Myahudi kuandia ku ku Myuanani gaa.¹⁷Kundogolelio haki yaki Mukungile yalagilagua kupuna usuili sunga usuili, kina nayandikue, "muna haki ukakikala ku usuili."¹⁸Ndogolelio ikuo liaki Mukungile ndagilue kupuna kugulu ku utiulianu udobu tulu wa antu, uwaso kunzila ya uzalimu ukupisa ikulukulu.¹⁹Iyii ingi kunsooko, tulu namasumile kukumazuka kyanya yaki Mukungile ingi kualie kumiao. Ndogolelio Mukungile walingagia.²⁰Ndogolelio mantu makue nasikamigiile iza matla kualie kupuna kuyumbua unkumbigulu. Malingikile kukilila intu naliyumbue. Mantu igaa ingi usuumi wakue wa kalii na kalii ni yukii lia ukungile. Mapunilo makue, antu iaa agila nsooko.²¹Iyii ingi kunsooko, ingawa alialingile kuhusu Mukungile, sikanamukulia umwene kina Mukungile, wala sikanamupela kishongelio. Badala yakue, atulaa anaulu ku masiigo mao, ni mioo yao nitiite ulele niikilua kiiti.²²Aliiitile kina ingi asugu, lakini natula anaulu.²³Naaukaila u utukufu waki Mukungile namugila kaononi ku mpiani ikyelu liaki lia muntu na mononi, ni lia nonii, lia nimuu za migulu inii, ni lia iyumbe nayukuagula.²⁴Kululo Mukungile aliwalekile atiate insula za mioo yao ku ushapuu, ku miyili yao kuligua nsoni ktaia yao.²⁵Ingi aoo naliakaila kulukulu yaki Mukungile kutla ulongo, na aliakukulagua nu kutumikila iyumbe badala ya muumbi, nuakukuligua kalii na kalii. amina.²⁶Kunsooko iyii, Mukungile atiate nsula zao za nsoni, kunsooko asungu aoo nakaila utumilii wao wa yukii ku ikio nakisia ni yukii.²⁷Iyo, agosha gaa naleka utumilii wao wa yukii ku asungu nu kyakilue nsula kukila iene akola. Iaa alii agosha naliatendile ni agosha iaa nasika majipiile, ninali asingile ilango nalilijipiile upugamukii wao.²⁸Kunsooko nasitaa kutula nu Mukungile ku ulingii wao, nualekaa atiatee masala mao nasika mazaa atende mantu igo nasikamazaa.²⁹Ijulue nu uzalimu tulu, udobu, nsula nu ubii. Ijulue nu wilu, uulagi, wilea, ukonganii, ni nia nambii.³⁰Tene gaa ingi ateketii, atungia, na amuipilue Mukungile. Naitiite munomo, kisipili, nu wiketii. iene atunga mabii, na sika akutegela alelii aoo.³¹Ioo agila ulingii: nasikaasuilikile, agila kaulowa wi yukii, na agila kakinishungu.³²alingile ikanuni zaki Mukungile, ya kina antu nakutendaa mantu ma namna nyaso ijipiile nkia. Lakini sika du itendaa mantu maso, ioo gaa ikigombia ni ndioo naitendaa mantu maso.

Chapter 2

¹Kululo umugila kansooko, uwe nukulamula, ku ndogolelio ku maso nukulamulaa umua ingile muutiulia mwene. ku ndogolelio uwe nukulamula utendaa mantu mago mago. ²Lakini kumanile kina ulamulii waki Mukungile ingi wa kulukulu kyanya yao nakutndaa kina maso. ³Lakini uwee siiga ilii, uwee nuluamula ioo naitendaa mantu maso ingawa nunduwe utendaa mantu mago mago. Mbii ukipona ulamuli waki Mukungile? ⁴Hau ushiiga inino zigi kyanya ya wingii wa ukende wakue, kutinia ku liango likue, nu wiumatilia wakue? Mbii, sikawizi kina ukende wakue ujipiile kukulingia ku uungamii? ⁵Bali ku kadila ya ukaku wako nu ku moo wako naugila kauungami ukiikilia uwee akiba ya ikuo ku lutondo uloo luikuo, yaani, lutondo uloo lua ukunukulua wa ulamulii wa haki yaki Mukungile. ⁶Mwene alukupiile kils muntu kilingasilio saw ni ntendo zakue: ⁷Ku ioo na akamu a ntendo nanziza aduma ukuligua, heshima na nukulekiononeka, ukakiapela upangaa wa kalii na kalii. ⁸Lakini ku ioo na binafisi, nasikaakutiata kulukulu bali akutiata zuluma, gazabu ni kuo tyakii likiiza. ⁹Mukungile ukileta ziki ni shida kyanya ya kila muntu nutendile udobu, ku Myahudi kuandia nu kuaki myunani gaa. ¹⁰Lakini ukiligua, heshima, ni amani ikiiza ku kila muntu nukutenda namaza, ku Myahudi kuandia, nu ku Myunani gaa. ¹¹Ku ndogolelio kutilii ukuilia kuaki Mukungile. ¹²Ku ndogolelio kina iyo ingii natiulie pasipo shalia ikilimila pasipo shalia, na kina iyoo ingii naliatiulile kuliganila ni shalia ikilamulua ku shalia. ¹³Ndogolelio ategeli a shalia natiite haki ntongela zaki Mukungile, bali ingi ioo nakumitendaa ishalia ikiyaliligua haki. ¹⁴Ku ndogolelio antu a nsii nagila ka shalia, itendaa ku yukii mantu ma shalia, iene, atula shalia ku nafisi zao, ingaw ioo agila ka shalia. ¹⁵Ku ilii ilagila kina ntendo nazijipiile ku mujibu wa shalia mandikue mukati ya mioo yao. zamiri zao zukuashudila enee, ni massgo mao akola anga makuatakagia hau makualindile enee akola. ¹⁶Iyo gaa kuaki Mukungile. iga mikipunila ku lutondo u Mukungile kinaukilamula unkunku wa antu tulu, sawasawa ni mpola zyane, ku nzila yaki Yesu Kilisito. ¹⁷Kutambule kina ukiita uwee Myahudi, nukalile mu shalia, lumbilia kua kukikulua mu Mukungile, ¹⁸Mamane mapnzi makue, nu kulingasilia mantu namisia nimaso, pembele kualagiligua ni shalia. ¹⁹Na kutambule kina utite ugimia kina uwee mukola umutongelii wa apoku, welu kua naili mukiiti, ²⁰musaisha wa alele, mwalimu wa alisha, na kina utiite ku shalia jins ya nya elimu ni kulukulu. ²¹Uwee gua, nukumutanantiligua mua, Mbii, sikaukimania uwee? Uwee nukutanantagia kulekiia, mbii, uwee sikuiiane? ²²Uwee nukutambula ulekizini, mbii uzinine? Uwee nusukilue sanamu, mbii ukuiaa mu hekalu? ²³Uwee nukisifu ku shalia, mbii sikaukumu kolia nsoni Mukungile ku uuna shalia? ²⁴Kundogolelio "lina liaki Mukungile likoligua nsoni katia ya antu a nsii kunsooko yani," kina naliyandikue. ²⁵Kundogolelio kutualua ikumbi kulukulu ifalie kina angumitiata i shalia, lakini kina uwee ingi umuuna shalia, kutualua ikumbi kumuako itula sikakutualua. ²⁶Iyo, anga, muntu nasikamutualue ikumbi ulongolekile kuyamba matakua ma shalia, mbii kulekutualua ikumbi kumuakue sikaikisholelua kina mutualue ikumbi? ²⁷Nu mwene nasika mutualue ikumbiku yukii sikaukakukulamula kina utiatile shalia? Iyii ingi kunsooko utite mandikoo naliyamandikue ni tohara gaa lakini kilii u muuna shalia! ²⁸Ku ndogolelio mwene sika Myahudi nuili ku hali nya kunzii: wala kutualua kumbi si uko nakunzii du ku mwili. ²⁹Lakini mwene Myahudi nuili mukati, ni tohara ingi ya moo, ku nkolo, sika liandiko. sifa nya muntu namna nyaso sikipunile ku antu bali ipunile kuaki Mkungile.

Chapter 3

¹Kangi nsailo kii nutite u Myahudi? ni nsailo nya tohara itii nyii? ²Ingi iza zigi ku kila nzila. muandio wa tulu, Ayahudi aliapegue ukunukulua kupuna kuaki Mukungile. ³Lakini, ikitulaii kina akei a Ayahudialiagila ka usuili? Mbii, kulekishuila kumiao ikitenda usuili waki Mukungile kutula batili? ⁴La hasha. badala yakue, leka Mukungile wigele kutula kulukulu, sunga kina kila muntu ingi mulongo. kina naliyandikue, "yakina usume kigela kina umuna haki ku nkani zako, na usuume kudula kinuingila muuulamulua. ⁵Lakini anga udobu witu ulagila haki yaki Mukungile, kutambule yani? mukungile sika zalimu kinupunia gazabu yakue, mbi,wilii yaso? nilikitia kupunilaa ni mantiki ma kiuntu. ⁶La hasha! Ingi namna kii gua Mukungile ukakuulamula uunkumbigulu? ⁷Lakini anga kulukulu nyaki Mukungile kukilila ulongo wane ukupunagia sifa ningii kunsooko yakue, nikii kilii nilamulua kina muna milandu? ⁸Nikii kulekitambulaa, kina nakuatungue ni kina naingi naahakikisiliekena kutambula, " kutende udobu, ili namaza mazee"? Ulamulua kyanya yao ingi ya haki. ⁹Itii yani gua? kukitetea undiishe? aa nkankana. kunsooko ishee kuakondaa kukualamulaa Ayahudi na wayunani wote palumui, yakutua ilii pansii ya milandu. ¹⁰Iyii ingi kina naliyandikue." Kutilii nutite haki, sunga numui. ¹¹Kutilii muntu nulingile. Kutilii muntu numutiatile Mukungile. ¹²Tulu apilukaa. iene palumui atula agila ka ndogolelio. Kutilii nukutendaa namaza, la sunga numui. ¹³Ilakalaa yao ingi kibiila nakyili kualie. indimi zao zikongile. Sumu ya nzoka ikoli pansii ya milomo yao. ¹⁴Milomo yao ijuile uzumua nu uwai. ¹⁵Migulu yao itite lumanko kuita migalii. ¹⁶Uwononi nu luago ikolii munzila zao. ¹⁷Antu iaa sikaamanile nzila nya amani. ¹⁸Kutilii woawaki Mukungile ntongela ya miso mao" ¹⁹Inoo kumalinile kina kyensi shalia nyukumbulaa, ukutambula ni ioo naili pansii ya shalia. Iyii ingi kina kila kilakala kidindue, ni yaso unkumbigulu tulu usuume kuwajibika kuaki Mukungile. ²⁰Iyii ingi kunsooko kutilii mwili naukiyaligua ihaki ku ntendo nya shalia ntongela ya miso makue, kunsooko kukilila ishalia yukuiza ulingii wa milandu. ²¹Lakini inono bila shalia, haki yaki Mukungile yakumazuka. alinshudilueku shalia ni manabii, ²²nyaso ingi, haki yaki Mukungile kukilila usuili ku Yesu Kilisito ku ioo tulu naasuile. Ndogolelio kutilii kasia. ²³Kunsooko tulu atendaa milandu, nu kukepelua nu utukufu waki Mukungile. ²⁴Aalagigua haki nankanda ku ukuende wakue ku nzila nawili muaki Kilisito Yesu. ²⁵Ku ndogolelio Mukungile alumupunilie u Kilisito Yesu watulu ukamantanio ku nzila nya usuili ku migali yakue. Alumupunilie u Kilisito zii ushaidi wa haki yakue, kunsooko ya kuilekelela milandu nyakilile. ²⁶ku wiumatilia wakue, igaa tulu alimapunilie kulagila ihaki yakue kutungo ilii lya inoo. Iyii ailii wasuume kukisibitisha mwene kutula haki, nu kulagila kina ukumualilagua haiki muntu wensi kunsooko ya usuili kuaki Yesu. ²⁷Yiliipii gua kukikulua? yatemanulagua. ku misingi nyii? Misingi ya ntendo? ataa, lakini ku misingi ya usuili. ²⁸Iyo kumalilia kina muntu ukualagigua haki ku usuili bila ntendo nya shalia. ²⁹Hau Mukungile ingi Mukungile wa Ayahudi du? Mbii mwene sika Mukungile wa antu a nsii gaa? eee, a nsii gaa. ³⁰Anga kulukulu Mukungile umui, ukakumualilia haki natiite ikumbi ku usuili, na nasika atualue ikumbi ku nzila ya usuili. ³¹Mbii ishee kukumiakila shalia ku usuili? la hasha, yisia ni maso, ishee kukumihakikisha ishalia.

Chapter 4

¹Kukitambula yani kanki kina u Abrahamu, tata witu ku namna ya mwili, wigilaa? Ku ²ndogolelio anga Ablahamu alimualigua haki ku ntendo, angali utite nsooko ya kukulia, lakini sika ntongole yaki Mukungile. ³Kuani mandiko maugilei? "Ablahamu alumusuilile Mukungile, na naiyaligua kumuakue kutula haki?"⁴Inoo ku muntu nukituma mulimo, malipo makue sikamiyaligua kutula ingi ukende, bali kutula ingi deni. ⁵Lakini ku muntu nasika ukitumaa mulimo bali umusuilile mwene nukumualilia haki nasika mtaua, usuili wakue muntu nuaso yaalagigua kutula haki.⁶Daudi gaa ukulikitagia matiliga kyanya ya muntu u mukungile ukumualilia haki bila matendo. ⁷ALutambuile, "Akembetue ioo na udobu wao wasamilagua na milandu yao yakumbagua. ⁸Mukembetue muntu uyo u Shekulu sikukumualilia ka milandu."⁹Aipa mbii imatiliga igaa ingi ku ioo natualue kubi du, hau gaa ku ioo nasikatualue ikumbi? Ku ndogolelio kutambula, u Ablahamu usuili wakue aliiyaligue kutula haki." ¹⁰Kululo aliiyaligue mbii? tungo ablahamu aliwili mu mukumbii, hau kabla watualue ikumbi? alisika kuutualua ikumbi,ila kuleka kutualua kumbi?¹¹Ablahamu alusingile muntozo wikubi. uu ali muntozo wa haki iyo nya usuili nalutiite naliyakondaa kabla watualue ikumbi. Maunilo ma mueni uu igi kina alutendekile kutula Tata wa tulu naasuilile, sunga kina akoli kuusititua ikumbi. Iyii itite ndogolelio kina haki ikiyaligua kumuiao. ¹²Iyii gaa indogolelio kina u Ablahamu alutendekile tata wa kumbi si du ku ioo napunilile mukumbi, bli gaa ioo nazitatile ntialitigua zaki tata witu Ablahamu. Nu nduu wau usuili nalutiite kua nasika atualue ikumbi. ¹³Ku ndogolelio sikali ka shalia kina ahadi alimpunigue kuaki Ablahamu nu ulelii wakue, ahadi iyii kina ikitula asalii wa munkumbigulu. angaskia iyo, alii kukilila haki nya usuili. ¹⁴Kundogolelio kina ioo wa shalia aoo asalii, usili watula nkanda, ni ahadi yakailika. ¹⁵Kunsooko shalia yukuleta kuo, lakini ipo kina kutilii shalia, gaa kutili kutiata. ¹⁶Kunsooko iyii ilii lyukupunila ku usuili, itule ku ukende. Mapunilo makue, ahadi ingi kualie ku uleli tulu. Ni alelua sika du ioo nalingile shalia, bali gaa ioo aa usuili waki Ablahamu. Ku ndogolelio mwene ingi tata witu ishe tulu, ¹⁷Kina yandikue, nakutenda uwee kutula tata wa nsii wa mingii." Ablahamu alukolii ku ukolii wa uyo nalumusuilile, yaani,Mukungile nukuapela akii upanga na kukuaita mantu namakutilii masuume kutula makolii. ¹⁸Licha ya hali tulu za kunzi, Ablahamu ku ugimia alumusuilile u Mukungile ku ntendo nazijile. Iyo nutula tata wa nsii ningii, kuliganila ni ndikio nalikilitigue,"... Iyo kina ukitula ulelii wako." ¹⁹Mwene sikalimuneketu ku usuili. Ablahamu nugomba kina mwili wakue mwene aliwakonda kukia- alutite lika lya miaka igana limui, aluwigombile ni hali nya kukia nya ndaa yaki sara. ²⁰Lakini kunsooko ya ahadi yaki Mukungile, Ablahamu sika nusita kulekishuila. Iyo nupegua ngulu ku usuili numukulia u Mukungile. ²¹Alulingile taitai ya kutula ikio nukiahidile, alilutite gaa nu usuumi wa kukaminkilia. ²²Kululo iyii gaa alimbaligue kumuakue kutula ni haki. ²³Iyo sikaliyandikue du ku nsailo yakue, kina alimbaligue kumuakue. ²⁴Alinandikue kusooko yetu gaa, kua naliaikiligue kuyaligua, ishee kusuilile ku mwene nalumuiule Shekulu witu Yesu kupuna kuakiii. ²⁵Uyu ingii uyo nalimupunugue kunsooko ya utiulia witu nu kuiulua kuligie kuyaligua haki.

Chapter 5

¹Kunsooko kuaalagigua haki ku nzila nya usuili, kutite amani nu Mukungile ku nzila yake Shekulu witu Yesu Kilisito. ²Kukilila mwene ishee gaa kutite lyoma ku nzila nya usuili ku ukende uu mukati yakue kuyimikaa. kulumbile ku ugimia nukukupeela u Mukungile kunsooko ya pembele, ugimia nakukakiunga ku utukufu waki Mukungile. ³Sika lialii du, lakini gaa kulumbi ku wagii witu. Kulingile kina uwagii ukulela wiumatilia. ⁴Wiumatilia ukulela kugombeka, nu kugombeka yukulela ugimia kunsooko ya pembele. ⁵Ugimia uu sikautia ka nsula, kunsooko ulowa waki Mukungile witue ku mioo yitu kukilila muau muelu, nalimupunigue kumuitu. ⁶Kina kilii kuaneketu, kutungo lilo u Kilisito alukile kunsooko ya adobu. ⁷Kunsooko ikitula ikaku umui kukia kunsooko ya muntu nutite haki. Iyii ingi kina, ipia muntu alujiligema kukia kunsooko ya muntu mukende. ⁸Lakini Mukungile wakanikilagia ulowa wakue mwene kumiitu, kunsooko tungo kinakili kua ana milandu, Klisito alukiile kunsooko yitu. ⁹Nu kukila tulu, inoo kunsooko kuaalagigua haki ku migali yakue, kukiguua ku nyaso ku kuo liaki Mukungile. ¹⁰Kunsooko, itungo kinakili kuana ulugu, alikukamantanigue nu Mukungile ku nzila ya nkia nya muana wakue, kukila zigi, pebemle kutula kina kuakondi kamantanigua, kukugunua ku ukalii wakue. ¹¹Sika yoi du, bali gaa kulumbile ku Mukungile kukilila Shekulu Yesu Kilisito, kukilila mwene kutungo ilii kuasingila uka. ¹²Kululo gua, kina kukilila muntu umui milandu aliyigile munkumbigulu, ku nzila iyii nkia nyingila ku nzila nya milandu. Ni nkia nisapatila kunsooko tulu, kunsooko tulu aliatendile milandu. ¹³Kunsooko hadi shalia, milandu aliyilii munkumbigulu, lakini milandu sikiyalika tungo kutilii ka shalia. ¹⁴Sunga iyo, nkia nitema kupuna kuaki Adamu hadi u Musa, sunga kyanya ya ioo nasikaliatendile milandu kina kuletegele kuaki Adamu, na mpiani nya mwene alujiliiza. ¹⁵Lakini sunga iyo, zawadi ya nkanda sika kina tiulyo. Kunsooko anga ku tiulyo lya umui ingii naakia, kukila zigi uknde waki Mukungile ni zawadi ukende wa muntu mui, Yesu Kilisito, ¹⁶Kunsooko izawadi sika kina mapunilo ma uyo nalutendile milandu. Kunsooko kuluandi lua, ulamulua wa azabu aliizile kunsooko ya utiulia wa muntu umui. Lakini kualuandi luingi, kipawa kya nkanda nakipuna ku ualigua haki alikyizile pembele ya utiulia wingi. ¹⁷Kundogolelio, anga ku utiulia wa umui, mkia nitemaa kukilila umui, kukilikila zigi ioo naikishingila ukende wingii palumui ni kipawa kya haki ikitemaa kukilila ukalii wa umui, Yesu Kilisito. ¹⁸Iyo gua, kina kukilila tiulia limui antu tulu naaza ku ulamulua, iyo yoo kukilila tyendo limui lya haki nayiza kuyaligua haki nya ukalii ku antu tulu. ¹⁹Kunsooko kina kukilila kulekitii ku muntu umui ingii natendua ana milandu, iyo kukilila utegellii wa umui ingii ikitendua ana haki. ²⁰Lakini shalia nyingila palumui, kina tiulia ilsume kushapatila. Lakini luandii milandu nikilikila nitula mingii, ukende naongeleka sunga kukilikila. ²¹Iyii aliipunile, kina milandu kutemaa ku nkia, iyo sunga ukende usuumile kutemaa kukilila haki ku ukalii wa kalii na kalii kukilila u Yesu Kilisio Shekulu witu.

Chapter 6

¹Kutambule yani gua? kulongoleke ku milandu ukende wongeleke? ²Aaa. Ishee nakukiie mu milandu, kusumilei kanki kukikala ku nyaso? ³Mbii sikamulingile kina ioo naliabatisigue ku Kilisito aliabatisigue ku nkia yakue? ⁴Alikuaikue palumui nunduyo kukilila ubatizo ku nkia. Iyii alitendekile kina iyo u Kilisito nalimuukigie kupuna munkia kukilila ukuligua waki Tata, kina ishee kusumue kugenda ku upia wa ukalii. ⁵Ndogolelio anga kuakamantanigue palumui nunduyo ku mpiani nya nkia yakue, gaa kukikamantanigua ku ukunukulu ⁶Ishee kulingile itii, untu witu wa kalii aliwangikue palumui nunduyo, kina mwili wa milandu wononue. Iyii alipuniile kina kulekiyendelela kutula wa milandu. ⁷Mwene nalukile mutendue muna haki kuliganila ni milandu. ⁸Lakini kina kuakia palumui nu Kilisito, kusuilile kina kukakikala palumui nunduyo gaa. ⁹Kulingile kina Kilisito muiulue kupuna kua akii, ni kina sika mukii kankii. Kifo sikakyukumutema kanki. ¹⁰Ndogolelio ku mpola nya nkia nalukile ku milandu, alukilee nkua imui kunsooko ya tulu. Sunga, ukalii nukalile, ukalile kunsooko. ¹¹Ku nzila iyo iyo, nininye gaa yumujiipiile kukialia kutula akii ku milandu, bali mpanga ku Mukungile ku Kilisito Yesu. ¹²Kunsooko nyaso ulekigombia milandu itemee mwili wako kusudi usume kukuzitiata isula zakue. ¹³Ulekipunia inandii za mwili wako ku milandu kina isheme naigila kahaki, iyo ipunie ninye ku Mukungile, kina naapanga kupuna kuukii. Na zipunii nandii za miili yani kina isheme ya haki kuaki Mukungile. ¹⁴Mulekigombia milandu yumuteme. Kunsooko sika muili pansii ya shalia. ¹⁵Yani gua? kutende milandu kunsooko kukutilii pansii ya shalia, bali pansii ya ukende? aaa. ¹⁶Sikamulingile yakina kumuakue mwene namukipunia ninye kina itumii mwene inyee mutula itumii akue, Mwene yumujiipiile kukumutiata? Iyii ingii kulukulu sunga kina inye ingi asese ku milandu nitualilaa inkia, hau asese a utiati wa haki. ¹⁷Lakini wasongeligue u Mukungile! kunsooko ali muasese aa milandu, lakini muatiata kupuna mumioo iyoo namna ya manio namuapegue. ¹⁸Muatendagua huru kupuna ku milandu, na muatendagua asese a haki. ¹⁹Nilikitia kina muntu kunsooko ya uneketu wa miili yani. Ku ndogolileo kina iyoo nalimupunilie iyungo ya miili yani kutula asese ku ushapu nu udobu. kunsooko iyo iyo, punie iyungo ya miili yani kutula aa haki ku weligua. ²⁰Kunsooko kinali muasese aa milandu, alimuihuru kulii ni haki. ²¹Ku tungo lyaso, alimutiite nkali nyii ku mantu nami tungo ilii muyona nsoni kumaso? kunsooko mapunilo ma mantu maso ingi nkia. ²²Lakini kunsoko inoo muatenda huru kulii na milandu na muatendeka asese kuaki Mukungile, mutite nkali kunsooko ya weligua. Punilo ingi upanga wa kalii na kalii. ²³Kunsooko mushala wa milandu ingi ukii, bali zawadi ya nkanda nyaki Mukungile ingi upanga ku Kilisito Yesu Shekulu witu.

Chapter 7

¹Hau sikamuizi, antua anee (kunsooko nilikitia n antu namilingile shalia), kina shalia yumutema muntu kinamupanga?²Ku ndogolelio musungu namutolue mutungue ni shalia ku uyo mugosha wakue kina kili mupanga, lakini anga mugosha wakue wkie, ukitula huru kupuna shalia nya ndoa. ³Iyo gua, tungo wakue kina kilii ukolii, anga ukalile nu mugosha wingii, ukiyitua mukosii. Lakini anga mugosha wakue wakie, wima huru zidi ya shalia, iyo sika ukitula mukosii anga wikale nu mugosha wingii.⁴Kululo, antua anee, inyee gaa alimuatendue muakii ku shalia ku nzila ya mwili waki Kilsito. kumuakue mwene nali muiulue kupuna kuakii kusuume kukumulelelia u Mukungile inkalii. ⁵Ku ndogolelio kina kuili ku hali nya mwili, nsula za milandu nazilaililgua ku iyungo yiitu ku nzila nya shalia nu kukulelelia inkia inkalii.⁶Lakini inoo kuatungulagua kupuna ku shalia. Kuamikiila ihali iyoo naliyukupigile. iyo ishee kuligie kutumika ku hali mpia nya nkolo. na sika ku hali nya kalii nya lyandiko.⁷Kutambule ii? shalia ingi milandu? aaa. Sunga iyo, sikalinijilekiilinga imilandu, angali sika kunzila nya shalia. Kunsooko sikalinijimana kina shalia sikaijilitambula, "ulekitamani." ⁸Lakini milandu niligia lyoma ku iyo amlu na nileta mukati yane kila aina ya kutamani. Ku ndogolelio anga tiii k shalia yakia.⁹Ninene alinumupanga paso kuandia bila shalia, lakini kina nyiza iamli iyoo, milandu niligia upanga, ninene nankia. ¹⁰Iamli iyo nali jilileta upanga nipiluka kutula nkia kumuane. ¹¹Ku ndogolelio milandu niligia lyoma ku amlu iyo na ninkonga. Kukilila amlu iyo, nimbulaga. ¹²Iyo shalia ingi nzelu, ni amlu iyoo ingi nzelu, nya haki, na nziza. ¹³Iyo gua iyo nanziza ali nkia kumuane inee? ilekitula yaso kamwe. Lakini milandu, igile kutula milandu hasa kukilila iyo nanziza, nileta nkia kumuane. Iyii alii kina kukilila iamli iyo, milandu nikilikila kutula mbii nkankana. ¹⁴Ku ndogolelio kulingile ya kina shalia yukii lyakue ingi nya munkolo, lakina inee ingi muntu wa mumwili. Numuguligue pansu ya usese wa milandu. ¹⁵Ndogolelio nakilitenda, sikanililingile kualie. Kunsooko ilo nanililogilue. ¹⁶Lakini kina anganilitende ilo nasikanililogilue, nigombagia ni shalia ya kutula shalia ingii nziza. ¹⁷Lakini inoo sika nene munkolo yane nanitenda lyaso., bli ingii milandu nyikalile mukati yane. ¹⁸Ku ndogolelio ningile ya kina mukati yane, yaani mu mwili wane, sikakikala kintu nakyiza. Kunsooko nsula ya naliza ikoli mukati yane, lakini sikanienda. ¹⁹Ku ndogolelio ilo naliza nanililogilue sikanikiltenda, bali ilo nidobu nasikanilogilue lilo nukulitendaa. ²⁰Inoo kina nitenda ilo naskianililogilue ,sika nene nukulitendaa, bali ingi mulandu uoo naukikala mukati yane. ²¹Nalingaa, kanki, ikolii kanuni mukati yane nya kutaka kutendaa nalizaa, lakini udobu taitai ukolii mukati yane. ²²Ku ndogolelio nimilumbililie ishalia yaki Mukungile ku untu wa mukati. ²³Lakini niyona kanuni nyisia ku iyungo ya mwili wane. Ikua mbita zidi ya kanuni nampia ku masala mane. Intendaa inee mateka ku kanuni nya milandu nyili mu iyungo ya mwili wane. ²⁴Inee ni muntu wa kinishungu! Itii wani nukinguna nu mwili uu wa nkia? ²⁵Lakini shongelio kuaki Mukungile kuaki yesu Kilisito Shekulu witu! Iyo gua. inee nene ku masala mane nukumitumikila ishalia yaki Mukungile. Bali, ku mwili nukumitumikila kanuni ya milandu.

Chapter 8

¹Kululo gua kutilii ulamulua wa azabu kyanya yaoo naili muaki Kilisito Yesu. ²Kunsooko kutili kanuni nya nkolo nya upangaa uoo nawili kuaki Kilisito Yesu intenda inee kutula huru kulii ni kanuni nya milandu ni nkia. ³Ku ndogolelio ikio ishalia naliyikidulile kutenda kunsooko alineketu ku mwili, Mukungile alutendile. Alumutumile muana wakue nung"ene ku mpiani nya mwili wa milandu watule sadaka ya milandu, na nulamula milandu ku mwili. ⁴Alutendile itii,malagilio ma shalia matimiligua mukati yitu, ishee nasikakulongola kua kutiata mantu ma mwili, bali kua kutiata mantu ma nkolo. ⁵Ioo nakuutiata umwili akusiiga mantu ma mwili, lakini ioo nakumitiata inkolo akusiiga mantu ma nkolo. ⁶Kunsooko nia ya mwili ingi nkia, bali nia ya nkolo ingi upangaa ni amani. ⁷Iyii ingi kunsooko iyo nya mwili ingi ulugu kyanya yaki Mukugile, ku ndogolelio sikumitiatile shalia yaki Mukungile, wala sikisumile kutiata. ⁸Ioo nakuutiata u mwili sikaasumile kukumulogua u Mukungile. ⁹Sunga iyo, mukutalii ku mwili bali ku nkolo, kina kulukulu inkolo yaki Mukungile yikikala mukati yani. Lakini kina muntu mugila nkolo yaki Kilisito, mwene sika wakue. ¹⁰Kina u Kilisito ukolii mukati yani, mwili wakia ku mantu ma milandu, bali nkolo ingi mpanga ku mantu ma haki. ¹¹Anga inkolo yaki uyo nalumuiule u Yesu kupuna kuakii ukikala mukati yani, mwene nuaso nalumuiule u Kilisito kupuna ku akii ukakiipela gaa imiili yani nya nkia uupanga ku nzila nyankolo wakue, nukikala mukati yani. ¹²Iyo gua, antua anee, ishee ku adeni, lakini sika ku mwili kina kukale ku namna ya mwili. ¹³Ndogolelio anga mukalile ku namna ya mwili, muili piipi kukia, lakini anga ku nkolo mukumaulaga matendo ma mwili, inyee mukakikala. ¹⁴Ndogolelio kina ingii itongelua nu nkolo waki Mukungile, iaa ingi anaa aki Mukungile. ¹⁵Kunsooko sikalimusingile nkolo nua usese kanki sunga mopokee. Badala yakue, alimusingile nkolo nya kutendue kutula anaa, ku nyaso kulilaa, "Abba, Tata!" ¹⁶Nkolo mwene ukushudila palumui ninkolo zitu yakina du alisha aki mKungile. ¹⁷Anga du ku alisha, iyo du kuasalii gaa, asali aki Mukungile. Ni ndishe du kuasali palumui nu Kilisito, anga ku kulukulu kunomeka nu mwene kuligie kukuligua palumui nunduyo. ¹⁸Kunsooko niyalia uwagii wi tungo ilii sika kintu angandigalie na utukufu naukikunukulua kumuitu. ¹⁹Ku ndogolelio iyumbe tulu gaa ilailile ku nsula ningi kukunukulua ku anaa akii mukungile. ²⁰Ku ndogolelio uumbi gaa pansii ya ubatili, si ku hiali yakue, ila kunsooko yakue mwene nawitumbile. ingi ku tumaini ²¹kina uumbi wene nduyo ukiyikua huru nu kupunigua ku usese wa wononi, nu kuingiligua ku uhuru wa ukuligua wa alisha waki Mukungile. ²²Ku ndogolelio kulingile yakina uumbi nduo gaa uluala nu kuyaga kuwaii palumui sunga inoo. ²³Sika iyo du, ni ndishe akola nakutiite malimbuko ma nkolo_ nindishe gaa kuluala ku nafisi zitu, kulindilile kutendua anaa, yani ugunua wa miili yitu. ²⁴Ku ndogolelio ingi ku taraja iyii alikuagunue. Lakini kintu nalikitegamilue angakigele kutilii taraja kanki, ku ndogolelio ingi wani nukikukitarjia kio nuakiona? ²⁵Bali angakutarajie kintu nasika kukukiona, kukilindile kunsula nkulu. ²⁶Ku namna iyo iyo, nkolo nduyo ukukualia ku uneketu witu. Ku ndogolelio sikakuizi kulompa kina yukujipiile, lakini nkolo mwene ukukuklompela kua kuluala nasikaishumika kulikitigua. ²⁷Nu mwene nukukendegela imioo ukumana masala ma nkolo, kunsooko ukulompa ku niaba yao nasuilile kuligana ni ulowa waki Mukungile. ²⁸Nasi kumanile yakina ku tulu namulogilue u Mukungile, mwene ukutenda mantu tuluku ukende, ku ioo tulu naitue kua kusudi lyakue. ²⁹Kunsooko ioo tulu naliwamanile kupunila iyukii aliwasaguile kupunila iyukii impianigue ni mpiani ya muana wakue, u mwene watule mulelua wa kuandia mua antua naingii. ³⁰Ni ndioo naliwasaguile kupunile iyukii naliwaitile, asoo aliwaalilie ihaki. Ni ndioo naliwaalie ihaki. Ni ndioo naliwaalilie ihaki, niaso gaa nuakulia. ³¹Kutambule yani gua kyanya ya mantu igaa? Mukungile kinawili luandii luitu, itii wani nuili kyanya yitu? ³²Mwene nasikukumulekela muana wakue mwene bali alumupunile kunsooko yitu tulu ukiyuliai kukukendepa ni mantu tulu palumui nunduyo? ³³Itii wani nukakiatakia asagulua aki Mukungile? Mukungile uyo munakualia ihaki. ³⁴Itii wani nukakumulamulilia iazabu? Kilisito Yesu mwene nalukiile kunsooko yitu, ni kukila maso, mwene gaa alimuiulue. Nunduyo utemile palumui nu Mukungile luandi pa heshima, ninkanki nduyo ukukulompela ishee. ³⁵Itii wani nukakukutuanula nu ulowa waki Kilsito? dhiki, hau shida, luago, hau nzala, hau kipui, hau ulugu, hau mpanga? ³⁶Kina nayandikue,"ku nsailo yako kuyulagua munsii pii. Alikuaaligue zii nkolo zakusinzua." ³⁷Ku mantu igaa tulu ishee du kukila ya adalii ku mwene nalukulogilue. ³⁸Ku ndogolelio nakondii shisikilia kina wala nkia, wala upanga, wala malaika,wala utemi,wala intu naikolii, wala intu naijile, wala ngulu. ³⁹wala namili kyanya, wala namili pansii, wala kiumbua kyingi kyensi tulu, sikakikishuma kukukamantula nu ulogua waki Mukungile witu.

Chapter 9

¹Nitambula ikulukulu ku Kilisito. sikanitambula kaulongo, ni shigo lyane lyukushudila palumui ninene ku muau muelu, ²kina kikoli kinishungu kikulu ni uwai nasikaushila mukati ya moo wane. ³Kina alinijilitamani inee nene kuzumua nukutengua kulii nu Kilisito. kunsooko ya antua anee, ⁴Too aa luli luane ku mwili. ioo Aizlaeli. natite hali ya kutendeka alisha, a utukufu, a malago, ni zawadi nya shalia, kukumukulia u Mukungie, ni ahadi. ⁵Too ingi atongeli u Yesu waza ku heshima kujala u mwili uu_ nu wene ingi Mukungile wa tulu. Nunduyo wakuligie kali na kali. amina. ⁶Lakini sika kina ahadi zaki Mukungile zadulagua kupikiila. Ndogolelio sika kila muntu nuili ku Izlaeli ingi Muizlaeli muene. ⁷Sikaiyo sunga ku ulelua waki Ablahamu kutula ingi alisha akue muene. Lakini, " ingi kukilila u Isaka ulelua wako ukiyitua." ⁸Iyii ingi kina, alisha aa mwili sika alisha aki Mukungile. Lakini alisha aa ahadi ilagua kutula ulelua. ⁹Ndogolelio iyii lualu lukani lua ahadi: Ku matungo iga nikiiza, nu Sara ukipegua mulisha. ¹⁰"Sika ilii du, lakini pembele u Rabeka kuligia iimbi ku muntu umui, u Isaka tata witu_ ¹¹kina alisha alikilii alelue naa alikili watende kintu kyensi nakiza hau kibii, kina kusudi lyaki Mukungile kuligana nu usaguli lyimike, wala sika ku ntendo, lakini ingi kunsooko yaki uyo nukuita. ¹²Aliikitigie kumuakue, "Mukulu ukakumutumikila munino." ¹³Kina naliyandikagua: "Yakobo alinumulogilue, lakini u Esau alinumuipilue." ¹⁴Basi kanki kukitambula yani? Mbii ukoli uzalimu kuaki Mukungile? aaa. ¹⁵Kunsooko utambula kuaki Musa, "nikitula nu usamili kuaki uyo nanikakumusamila, na nikitula ni kinishungu kuaki uyo nanikakumuonela kinishungu" ¹⁶Ku kululo gua, sika kunsooko ya mwene nukumanka, lakini kunsooko ya Mukungile, nukulagila usamilua. ¹⁷Kunsooko mandiko makutambula kuaki Farao, 'Kwa kusudi ilii maalumu alinukuukilie, ndagile ingulu zane kumuako, nakina ilina lyane litanantigie ku nsii tulu. ¹⁸Iyo gua, Mukungile kulaa wa usamilii, ku wensi numulogilue, nu kuaki nakulumulogilue, ukumutenda kutula wahalalii. ¹⁹Kangi ukitambula kumuane, "Niki kilii uyona tiulio? Nuwii nuakonda kumatilia ulamuli wakue?" ²⁰Sia numwene, muanamuntu, uwee ingi wani nukushokelagia sia nu Mukungile? ukoli usuumi wensi wa nalikiumbue kutambula kuaki muumbii, "Niki alunumbile itii inee?" ²¹Mbii umuumbi kulaa mugila haki kyanya ya ulongoo kujipia kiseme ku utumili maalumu kupunila nii ilongo lilo lilo, ni kiseme kyingii ku utumilii wa kil ntendo? ²²Mbii kina Mukungile, nuili wakondaa kuagila gazabu yakue nu kutenda ingulu yakue kukumazuka, aliwiumatililie ikulu nangulu kuisheme ya zahabu naliijipiligie kua kulimansiilya? ²³Mbii kina alituendile itii kina walagile uwingi wa utukufu wakue kyanya ya isheme ya usamili, naliwakonda kukuijipilia kunsooko ya utukufu? ²⁴Mbii kina alutendile itii gaa kumuitu, nali ukuitile gaa, sika du kupuna kua Ayahudi, lakini gaa kutoka kua antu aa nsii? ²⁵Kina nukutambula gaa kuaki Hosea: "Nikakiaita antu anee nasikali antu anee, nu muilogua wakue nali sika mulogie. ²⁶Na ikitula kina ipoo kialiitambulue kumuao, "inyee sika antu anee, "ipoo ikiyitua anaa aki Mukungile nuili hai." ²⁷Isaya ulilaa kuyusiana ni Izlaeli, " kina yalio lya anaa aa Izlaeli zii munsanga wa bahali, ikitula masagilo naikigunua, ²⁸Kunsooko u Shekulu ukakulusola ulukani luakue kyanya ya nsii, kuukau nu kuukaminkilu. ²⁹Na kina namna u Isaya nalutambuile ikuandia, "kina u Shekulu nua majeshi sikanukulekela kunuma ikileli kunsooko yitu, alikujitula kina Sodoma, na alikujilitendua kina Gomola. ³⁰Kukitambula yani gua? kina antu aa nsii nalisikaiduma ka haki, haki ku usuili. ³¹Lakini Izlaeli, nuludumile shalia ya haki, sikanumipikiila. ³²Kua niki sika iyo? Kunsooko sikaliamidumile ku usuili, bali ku ntendo. Aliikumpilie kyanya igue lya kikumpia, ³³Kina naliyandikagua, "Laa, nagonagia igue lya kikumpia ku Sayuni nu nkonko ya kuulia. Mwene ukusuila ku ilii sika ukikolua nsoni."

Chapter 10

¹Antua, nia ya moo wane ni lompi lyane kuaki Mukungile ingi kunsooko yao, kunsooko ya ugunua wao. ²Kunsooko nukumushudila kina akamatikile kunsooko yaki Mukungile, lakini sika kunsooko ya umanii. ³Kunsooko sikaizii haki yaki Mukungile, na idumaa kuzenga haki yao enee. sikaaitifu ku haki yaki Mukungile. ⁴Kunsooko u Kilisito mwene ukaminkilu wa shalia kunsooko yahaki ya kila muntu nusuilile. ⁵Kunsooko u Musa uyandika kuhusu haki nyukuiza kupunila ni shalia : "Muntu nukutenda ihaki ya shalia ukakikala ku haki iyii." ⁶Lakini haki nipunila ni amani yukutambula itii, "ulekitambula munkolo yako." Wani ukiputa kuyuka kugulu? (Iyii ingi yukumuleta u Kilisito pansi). ⁷Na ulekitambula, Wani ukitima mu kombo?" (Iyii ingi, kukumuleta u Kilisito kyanya kupuna kua akii). ⁸Lakini itambula yani? lukani luili piipi nu nduwe, ku kilakala kyako nu mumoo wako." Luaso lukani lua usuili, nakukulutanantia. ⁹Kunsooko kina ku kukilakala kyako ukumugomba u Yesu kina ingi Shekulu, nu kushuila mumoo wako kina Mukungile alumuiule kupuna kua akii, ukigunika. ¹⁰Kunsooko ku moo muntu ukusuila nu kuligia ihaki, nu kukilakala ukuomba nu kuligia ugunua. ¹¹Kunsooko lyandiko litambula, "Kila numusuilile sikukikolua nsoni." ¹²kunsooko kutilii sia katia ya Myahudi nu Myunani. Kunsooko u Shekulu uyo uyo ingi Shekulu wa tulu, na ingi mugolii ku tulu nakumuitaa. ¹³Kunsooko kila muntu nukuliita ilina lyaki Shekulu ukigunika. ¹⁴Ku mbii asumile kukumuita mwene nasikaamusuilile? Na kumbii asumile kushuila ku mwene nasikamuigilie? Na ikiigiambii anga tilii kamutanantia? ¹⁵Na kumbii ishuma kutanantia, anga sikaatumue? kina yandikue, " kina mbii muzaa imigulu ya ioo naitanantia impola za ulumbi za mantu namazaa!" ¹⁶Lakini tulu sikali ategelile impola. kunsooko u Isaya ukulikitagia, Shekulu, wani nutegelile impola zitu?" ¹⁷Kululo usuili ukuizaa kupunila nu kuigia , nu kuigia ku lukani luaki Kilisito. ¹⁸Lakini nitambula, " Mbii sikanaigia? eee, ku taitai zigi. "Lulii luao luakondaa kupuna kunzii ku nsii tulu, ni nkani zao kuyuka ku mpelo nya unkumbigulu. ¹⁹Kukilikila tulu, nitambula , " Mbii Izraeli sikaliuamile?" Kuandia u Musa ukulikitagia, Nikakumukulua kukupela uwilu ku antu nasika nsii. Ku nzilaa nya nsii nangila k ulingii, nikakumukinila mpaka mutake" ²⁰Nu Isaya ingi mugimia zigi na ukutambula, nanigela ioo nalisika andumile. nanigela ku ioo nasikali ansiilie. ²¹Lakini kua Izraeli akutambula, "ntondo tulu nangolola mikono yane kua nasikaitiataa ni kua antu na akaku."

Chapter 11

¹Iyo nitambula, mbii, Mukungile aliwasitile antu akue ? nina idoo. kunsooko inee gaa ni muizlaeli, wa lulii lua Ablahamu, kabila lya Benyamini. ²Mukungile sikali wasitile antu akue, naliwamanile kupuna umuandio. Mbii sika muizii lyandiko litambula yani kuaki Eliya, jinsi nalumupepile u Mukungile kyanya ya Izlaeli? ³Shekulu, aulagagua imanabii ako, nindio abomola madhabahu zako. Inee ning"ene yangu nasagaa, nindio idumaa upanga wane"⁴Lakini shokelio lyaki Mukungile litambula yani kumuako? Ntunzile kunsooko yane antu ihumbii mupungati nasika akumutungamila imaluu u Baali," ⁵Sunga iyo, itngo ilii lya inono gaa akoli nasagile kunsooko ya usaguli wa ukende. ⁶Lakini anga ingi ku ukende, si kanki ku ntendo. iia ukende sika ukitula kanki ukende. ⁷Itii yani gua? Kintu u Izlaeli nali ukudumaa, sikanukiligia, bali asagulua aliakiligilie, nia naikilua uluto. ⁸Ni kina yandikue: " Mungu wapele nkolo ya ubutu, miso alekiona, ni akutui aleke kuigia, mpaka natende iyii?"⁹Nu Daudi utambula," leka imeza zao zitule wavu, mutego, luandi lua kukulia, nu kulipa kisasi zidi yao ¹⁰Leka miso mao maikilue kitii alekishuma kuyona. ukawatunie imigongo yao daima."¹¹Iyo ntambule, "Mbii, ikumpagia sunga kugua?" ilekitula yaso ninaidoo. Badala yakue, kua kulemua kumuao, ugunua wapikaa ku nsii, ioo enee aikilue wulu. ¹²Inoo anga kulemua kumuao ingi ugoli wa unkumbigulu, na kina hasalayao ingi ugoli wa nsii, ingi ngele kii kukila itkitula kukamilika kumiao?¹³Na inoo nilikitia nininye antu aa nsii.kunsooko natula numutumua kua antu aa nsii ningii, nikivunila huduma yane. ¹⁴Hamui nikakiaikila wulu naili mwili umui ni nene. Hamui kukakuaguna akei aoo.¹⁵Ndogolelio anga kushitua kumiao ikitula mbii ni wilingii wa unkumbigulu, kushingilua kumuao ikitula mbii upanga kupuna kua akii? ¹⁶Kina nkali za kuandia ingi kilindo, iyo yilii ku ntonge ya utuu. kina muili ingi kilindo, matambi nindayo iyo. ¹⁷Lakini kina matambi makei matemue, kina uwee, itambi lishaka lya muzeituni, alipandilue katia yao, ni kina aliwi palumui nindio ku miyili nya ugoli wa muzeituni, ¹⁸uleke kikulia kyanya ya matambi. Lakini kina ukikulia, sika uwee nuyalilia imyilii, bali imyilii yukukualilia uwee. ¹⁹Iyo ukitambula, matambi alimatemue ndigie kupandilua mu tina."²⁰Nyaso ingi kulukulu. Kunsooko ya kulekishuila kumiao natemua, lakini uwee nuimikaa kuukamu kunsooko ya usili wako. Uleke kisiigila uwee ku hali ya kyanya zigi, bali opoka. ²¹Ku ndogolelio anga Mukungile sikali umalekelile matambi mi yukii, sikuka kukuonela kinishungu uwee gaa.²²Laai,gua, ntendo nziza nu utakii waki Mukungile. ku luandi lumui, utakii aliwizile kyanya ya Ayahudi nali aguile. Lakini ku luandi luaa, ukende waki Mukungile ukuiza kyanya yako, kina ukidumu ku ukende wakue. angasika iyo nunduwe gaa ukitiilua kulii.²³Ni gaa kina sikanalongoleka kulekishuila kumiao, ikiapandilua kanki. Ndogolelio Mukungile utiite usumiii wa kukuapandila kanki. ²⁴Ku ndogolelio anga inyee alimuatemue kunzii nawili ku yukii u muzeituni mushaka, ni sia ya iyukii namuoandilua ku muzeituni nauzaa,sika kukila zigi iaa Ayahudi, naili zii kina matambi mi yukii kushuma kuapndilua kanki mukati mu muzeituni wao enee?²⁵Ku ndogolelio antua sinsilie mulekimana, kuyusian anu unkunku uu, kina mulekitula ni hekima kua kushiiga kumiani ninye akola. unkunku iyii ingi kina ukaku wapunila ku Izlaeli, mpaka kukamilika ku nsii kinaukiiza.²⁶Iyo Izlaeli tulu ikigunika, kina naliyandikue "kupuna ku Sayuni ukimana u mukomolii. ukakuulegia uudobu kupuna kuaki Yakobo. ²⁷Nindilii likitula lyago lyane palumui nindio, tungo kinakakuilegia imilandu yao."²⁸Ku luandi lumui ku mpola, aipilue kunsooko yani. Ku luandi luaa kupunila nu usaguli waki Mukungile, alogue kunsooko ya akukuu. ²⁹Kunsooko izawadi nu witua waki Mukungile. ³⁰Kunsooko ikuandia inye namumuasi u Mukungile, lakini inoo muasingila usamilua kunsooko ya kuyasi kumiao. ³¹Ku nzila iyo iyo, inoo iaa Ayahudi amuasi. Mapunilo makue ingi kupunila ni kinishungu nalimupegue inye asumile gaa kushingila usamilu. ³²Ndogolelio u Mukungile watungaa antu tulu ku uasi, ili wasuume kukiaonela kinishungu tulu. ³³Iyo kina ukulu ugoli ni hekima ni maalifa maki Mukungile! sikaushunguzika uulamulua wakue, ni nzila zakue sikazigundulika! ³⁴Ndogolelio itii wani nalulingile nia yaki Shekulu? hau itii wani watula musigia wakue?³⁵Hau itii wani kuandia numupiile kintu u Mukungile, wapegue kanki? ³⁶Ku ndogolelio kupuna kumuakue, nu ku nzila yakue. Amina.

Chapter 12

¹²Kululo nukumupepia, antu, ku kinishungu kyaki mukungile, ipunie imiili yani itulu dhabihu nampanga, nzelu, nigombekile kuaki Mukungile. Iyii yoi ibada yani nitite ndogolelio. Wala muleke kumitiata namna ya unkumbigulu uu, bali mupilulue kua kutendua upia inia zani. Tende itii muligie kumana ulowa waki Mukungile namaza, makumulogelia namakamilikile.³Ku ndogolelio nitambula, kunsooko ya ukende nanumupegue, kila muntu nukolii muamui mumiani sikayumujipiile kushiga kukilikila kukyanya yakue mwene kuleka kinayumujipiile kushiga. Bali, yumujipiile kushiga ku hekima, kina u Mukungile wapiile kila umui ngele kitunga kya usuili.⁴Kunsooko kutite iyungo ingii ku mwili umui, lakini sika iyungo tulu itite mulimo umui. ⁵Iyo iyo, ishee nakuingi kumwili umui kuaki Kilisito, ni iyungo kila umui ku muua.⁶Kutiite karama ningii ku kadili ya ukende namuapegue. anga karama ya muntu ingii unabii, na itendeke ku kadili ya usuili wakue. ⁷Anga karama ya muntu ingi huduma, nuatumike. anga umuua utite karama ya kumania,nuamanie. ⁸Anga karama ya muntu ingi faraja nuafaliji. angakarama ya muntu kupunia, nuatende yaso kuukalimu. anga karama ya muntu ingi kutongela, na litendeke kukilao, anga karama ya muntu ingi kuagila kinishungu, na litendeke ku ulumbi.⁹Ulowa ulekitula nu unafiki. ipilui udobu: muambiile namazaa. ¹⁰Ku ulowa wa nduguu, ilogue inye kua ninye. ku heshima, muiheshimu, ninyekua ninye.¹¹Ku wikamatikia, mulekitula muaneketu. Ku nkolo, tulii ni nsula. kuaki Shekulu, mutumikilii. ¹²Lumbii ku ugimia namutiite ku ntongo nazijile. mutule nuulindilii ku matatizo manii. Muimee ku malompilii. ¹³Muiunge ku maitaji ma aumini. Dumii nzila ningi za kulagila ukalimu.¹⁴Atakilii matiliga tulu nakumusunta inye: muakembete na wala muleke kuazuma. ¹⁵Lumbii palumui ninailumba, lilii palumui nina ililaa. ¹⁶Mutule ni nia imui inye kua inyee. Mulekishiiga kua kukivuna, lakini agombii antu aa hali ya pansii. Muleki tula ni hekima kyanya ya masiigo mani ninyee.¹⁷Muleke kumulipa muntu wensi dobu ku dobu. Tendii mantu namaza mumiso ma antu tulu. ¹⁸Kina ishumikile, kina naiyikue kumiani, mutule ni amani ni antu tulu. ¹⁹Alogua, muleke kilipilia ikisasi ninye, lakini mitelelii igazabu yaki Mukungile. Ku ndogolelio yandikue," kiasai ingi kyane: inee nikilipa," utambula u Shekulu," ²⁰Lakini anga mulugu wako utite nzala, mulishe. anga utie nota, mukopie. Ku ndogolelio ukitenda iyo, ukakumupalia mukala wa moto kyanya itue lyakue." ²¹Ulekilemua nu ubii, bali uudule ubii ku ukende.

Chapter 13

¹Kila nafisi nitule nu utii ku mamlaka ma kyanya, kunsooko kutilii mamlaka ila nipunile kugulu ku Mukungile. Ni mamlaka nazikoli mbikue nu Mukungile. ²Kululo nugilia imamlaka nyaso ukugilagia amli yaki Mukungile, ni ndioo nakumiilagia ikishingile ulamumlua kyanya yao enee. ³Kunsooko atemii sika tisilio kua nakutenda namaza, bali kua nakutenda namadobu. Mbii utaka kulekiyopoka mamlaka? Tenda namaza, na ukikuligua nindayo. ⁴Kunsooko ingi muitumii waki Mukungile kumuako kunsooko ya namaza. Bali kina ukitenda namadobu, opoka, kunsooko sikukenka impanga bila nsooko. Kunsooko ingi muitumii waki Mukungile, mulipa kisasi ku gazabu kyanya ya uyo nukutenda udobu. ⁵Kululo yukujipiile uutii. sika du kunsooko ya gazabu, bali gaa kunsooko ya dhamiri. ⁶kua ajili iyii gaa ulipa ikodi. kunsooko natite mamlaka ingi itumii aki Mukungile, nalongolekile kutenda kintu ikii, ⁷Mulipii kila umui nakukidai inie: kodi nujipile kodi: ushulu nujipiile ushulu: woa nujipile woa: heshima nujipile heshima. ⁸Muekidaigua nu muntu kintu kyensi, ila kukilogua ninye kua ninye. kunsooko mwene numulogilue jilani wakue watimilagia shalia. ⁹Kunsooko , sikazini, sikaukiyulaga, sikukiia, sikukiita lutii," na kina ikoli amli yingii gaa, yakuilagiguaku ntambo iyii: "Ukakumulogua u jilani wako kina uwee mukola" ¹⁰Ulowa sikaukumualalia ka jilani wamuntu. Kululo, ulowa ingi ukaminkilu wa shalia. ¹¹Kunsooko ya ilii, mulingile matungo, kina yakondaa ingi matungo ma kupuna mu ndolo. Kunsooko ugunua witu wapiipika kukilikila matungo igo nalikusuililie ikuandia. ¹²Utiku ulongolekile, nu munsii wegela. Na kuke pampelo ntendo za kiiti, na kujale nsonga za welu. ¹³Na kuenendee kisa kisa, kina mu welu, sika ku mbina za udobu nu ugala. Na kulekienendaa mu zinaa hau munsula nasika zisumile kugiligua, na sika ku pitina hau wilu. ¹⁴Bali kumujale u Shekulu Yesu kilisito, na kulekiyika lyoma kuajili ya mwili, ku nsula zakue.

Chapter 14

¹Musingilii wensi namuneketu ku usuili, bila kupunia ulamuli wa masiigo makue. ²Muntu umui nutite usuili wa kulia kyensi, umua namuneketu ulia nanii du. ³Muntu nulia kila kintu waleke kumumela mwene nasikulia kila kintu. Nu mwene na sikulia kila kintu waleke kumulamula umua nulia kila kintu. Kunsooko u Mukungile wakondii shingila. ⁴Uwee wiwani, uwee nukumulamula muitumii mutemi wa muntu mua? Ni ntongela yaki Shekulu wakue kina ukuimikaa hau kugua. Lakini ukiyukigua, kunsooko Shekulu usumile kukumutenda wimikee. ⁵Muntu umui ukusamini lutondo lumui kuleka luingi. Wingi ukusamini kila lutondo kisa kisa. hani kila muntu na wisisikilie ku masala makue mukola. ⁶Mwene nuyamba ntongo, uambile kunsooko yaki Shekulu. Na ku mwene nukulia, ukulia kunsooko yaki Shekulu, kunsooko ukumupeela Mukungile shongelio. Mwene nasikulia, ukigilagia kulekilia kunsooko yaki Shekulu. Mwene gaa ukupunagia shongelio ku Mukungile. ⁷Kunsooko kutilii nukikala ku nafisi yakue, na kutilii nukukia kunsooko yakue mwene. ⁸Kunsooko anga kukikala, kukikala kunsooko yaki Shekulu. Na angakukia, kukia kunsooko yaki Shekulu. Bli anga kukikala hau kukia kui nsao zaki Shekulu. ⁹Kunsooko ingi kusudi lii u Kilisito alukiile nu kukiala kanki, kina watule Shekulu wa tulu akii nina ikikalaa. ¹⁰Lakini uwee, kuaniki ukumulamula umuntua wako? Nu nduwe, kuaniki ukumumela umuntua wako? Kunsooko ishee tulu kukiyimika ntongela yi tengu lya ulamulua lyaki Mukungile. ¹¹Kunsooko yandikue, Kina nikikakikalaa," utambuile u Shekulu. " kumuane inee kila iluu likitungamigua, niklia lulimi lukipunia sifa kuaki Mukungile." ¹²Iyo gua, kila umui witu ukiunia yalio lyakue mwene kuaki Mukungile. ¹³Kululo, kulekilongoleka kukilamula, lakini badala yakue lamula itii. kina kutilii nukiyika igilio hau mutego ku muntua wakue. ¹⁴Ningile na nasisikilikaa muaki Shekulu Yesu, kina kutilii kintu nikshapu kyene. Nu ku mwene du nusigile kina kyensi kishapu, kunsooko kumuakue kishapu. ¹⁵Anga kunsooko ya ndia muntua wako ushikitika, sikugenda kanki ku ulowa. Uleke kumonona ku ndia zako muntu nakuajili yakue Kilisito alukiile. ¹⁶Iyo mulekigombia ntendo zani nanziza zisakie antu wamudhihaki. ¹⁷Kunsooko utemi waki Mukungile sika kuajili ya ndia nu ikopua, bali ingi kuajili ya haki amani nu ulumbi ku mua muelu. ¹⁸Kunsooko mwene nukumutumikila Kilisito ku namna iyii uogombekile kuki Mukungile na ugombekile ku antu. ¹⁹Kululo gua, na kutiate mantu ma amani ni mantu namakumuzenga muntu nu mua. ²⁰Ulekiyonona mulimo waki Mukungile kunsooko ya ndia. Intu tulu ku kulukulu yelu, lakini ingi ibii ku muntu uyo nukulia nu kukumusakia umwene kukikumpia, ²¹Ingi iza kulekilia inama, wala kukopa idivai, wala kyensi kukiaso umuntua wako ukuipilagua. ²²Uu usuili maalumu nuutite, uike katia yako uwee nu Mukungile. Mukembetue uyo nasikaukilamula mwene ku ikio nukukigomba. ²³Nutite imashaka walamulagua anga ulia, kiunsooko sikapunila nu usuili. Ni kyensi nasikakipunila mu usuili ingi milandu.

Chapter 15

¹Inoo ishee nakutite ingulu yukujipiile kukusola uneketu wa naneketu, na sika yukujipiile kukijipila undishe.

²Kila muntu witu wamujipilie ujilani wakue kuani ingin kintu kiiza, kua kumuzenga.³Kwani sunga Kilisito sikaliwijiipilie mwene. Badala yakue, alikina yandikue, "ituki ya ioo naliakukuktuka nandigagia ninene." ⁴Kua kyensi nalikitongile kuyandikua, nalikiandikue kua kukulingia, kua kusudi kina kukilila wiumatilia nu kukilila kupegua umoo ni mandiko alikujitula nu ugimia.⁵Inoo Mukungile wa wiumatilia nu kupela umoo wapele kutula ni nia sawa ku kila umui kuligana nu Yesu Kilisito. ⁶Wasure kutenda itii kunia mui musuume kukumukulia kua kukilakala kimui Mukungile nu Tata waki Tata witu Yesu Kilisito. ⁷Kululo musingilii kila umui, kina iyo Kilisito nawasingile, ku utukufu waki Mukungile.⁸Kwani nitambula kina u Kilisito watendegua mutumii wa tohara ku niaba ya kulkulu waki Mukungile. Alutendile itii kin wasure kuyakikisha ahadi nalimpunigue kua tata, ⁹nu kunsii kukumukulia u Mukungile ku ukende wakue, Kina nayandikue, kululo nkipunia sifa kumuako mu nsii nu kuyimba sifa ku lina lyako.¹⁰Kanki itambula, "Lumbii inye antu aa nsii, palumui ni antu akue. ¹¹Ni kanki, " mukulie Shekulu, inye nsii tulu, leka antu aa nsii tulu amukulie mwene,"¹²Kanki u Isaya utambula, " ikalikoli itina lyaki Yese, nu mui nukiyukigua kutemaa kyanya ya nsii. Nsii ikitula ni shuilo ku mwene,"¹³Inoo Mukungile wi shuilo wamujulie nu ulumbi tulu ni amani kua kushuila, kina musume kukilikila ku shuilo, ku ngulu zaki Muau muelu.

¹⁴Inee unene gaa numusisikiligie nininye, antua anee. Numusisikiligie kina gaa nininye akola muijulagigua nu ukende, muijulagigua ninsii tulu. Nukumusisikilia kina, inyumusumile gaa kuhimiza kila umui nu muua.¹⁵Lakini niyandika ku ugimia kukilalikila kumiani kyanya ya mantu kitunga kukumujukia kanki, nsooko ya kipawa nanupegue nu Mukungile ¹⁶Kipawa ikii ali nsuume kutla muitumi waki Kilisito nalimutue ku nsii, kukipunia kina kuhani wa mpola zaki Mukungile. Alinsuume kutenda itii kukipunia kumuane ku nsii itule igombigue, yatuanulagua nu Mukungile ku nzila ya muau muelu.¹⁷Iyo ulumbi wane ukoli kuaki Kilisito Yesu nu ku mantu maki Mukungile. ¹⁸Kwani sikanishuma kugema kulikitia lyensi anga kina Kilisito wakaminkilagia kukilila kumuane utii wansii. Igaa mantu matimilagigua ku lukani ni ntendo, ¹⁹ku ngulu za miena ni ishembo, nu ku ngulu za muau muelu. Iyii ali kina kupuna ku Yelusalemu, nu kupilimil kulii kina Iliriko, nsuume kukumisola kunzii ku ukaminkilu impola zaki Kilisito.²⁰Ku nzila iyii, nia yane yatula kukumitanantia impola, lakini sika luandi u Kilisito ukumazukile ku lina, kina ndekishuma kuzenga kyanyanya musingi wa muntu muua. ²¹Kina nailiyandikue: " Nu ku mwene agia mpola zakue aliwizile ikakumuona, ni ndio ninalisikaamuigilie ikakumumana."²²Kululo alinili gaa numugililigie nkuu ngingi kuiza kumiani. ²³Lakini inoo, numugila kanki luandi lyensi ku mikoa iyii, na natula nitamani ku miaka mingi kuiza kumiani.²⁴Iyo nkua tulu nikiyenda ku Hispania, nishuila kukumuona kinanikila, nu kushima kutualua nzia yane ni ninye, pembele natula nalumbaa ushiliika ni ninye ku matungo. ²⁵Lakini inoo nonguile ku Yelusalemu kukuahudumila aumini.²⁶Ndogolelio aliyajipiile iantu aku Makedonia nu ku Akaya kutenda shangilo maalumu kua atuka muamui aumini uko ku Yelusalemu. ²⁷Eee, alikuulowa wao, na taitai, atula adeni aoo. Ndogolelio anga nsii ashiliki ku mantu mao ma kinkolo, idaigua ni ndioo gaa kukuahudumila ku maitaji ma intu.²⁸Kululo, tungo nakaminkilagia itii nukutula ukondia wa nkali iyii kumiao, inee nikiyenda munzila palumui nininye kuaso ku Hispania. ²⁹Ningile kina, tungo kinanikiiza kumiani, nikiiza kuukaminkilu wa matiliga maki Kilisito.³⁰Inoo nukumupepia, antua, kuaki Shekulu witu Yesu Kilisito. nu ku ulowa wa nkolo, kina mushiliki palumui ninene ku malompai manii kuaki Mukungile kunsooko yane. ³¹Lompai kina Nsume kugunua kupuna kumiao nagila kautii ku Yudea, ninkina huduma yane uko ku yelusalemu nsume kushinigilua ni aumini. ³²Lompai kina nsumi kuiza kumiani ku ulumbi kukilila ulowa waki Ukungile, ni kina nsume kutula palumui nininye, kuligia kushupia. ³³Nu Mukungile wa amani watule nininye tulu. Amina.

Chapter 16

¹Nukumpela kumiani u Fibi muglii witu, na muitumii wa kanisa nlikoli ku Kenkrea, ²kina musume kukumusingila muaki Shekulu. Tendii itii ku kyaso kya thamani kya aumini, na muimike palumui nunduyo ku lintu lyensi nakausilie nu uhtaji nilyaso. Ndogolelio mwene watula muhudumu wa ingii, nu kunsooko yane³Muugie u Priska nu Akila, itumii mulimo palumui ninene ku Kilisito Yesu, ⁴na kuukalii wane aliahatalisilie ukalii wao enee. Nipunia songela kumiao, na sika du nene, bali gaa ku makanisa tulu ma nsii. ⁵Lilamukie kanisa nalikoli ku kukaa yao, Mlamukie u Epanieto muilogua wane, na mulelua wa kuandia waki Kilisito ku Asia. ⁶Mulamukie u Maliamu namutuma mulimo ku ukamatiku kunsooko yani. ⁷Mulamukie u Androniko nu Yunia, ajamaa anee, ni atungua palumui ninene. Ingi wa muhimu mua mitume, nagaa aliatongile kukumumana u Kilisito kabula yane. ⁸Mulamukie u Ampliato, muilogua wane kuaki Shekulu. ⁹Mulamukie u Urbano, muituma mulimo palumui ninene kuaki Kilisito, nu Stakisi muilogua wane. ¹⁰Mulamukie u Apele, muna kugombua muaki kilisito. Alamukie tulu naili munumba yaki Arisobulo. ¹¹Namukilie u Herodini, jamaa wane. Namukilie tulu naili munumba yaki Narkiso, nakolii muaki Shekulu. ¹²Namukile u Trifaina nu Trifosa, naikituma mulimoku ukamu kuaki Shekulu. Mulamukie u Persisi muilogua, nuitumile mulimo kukilikila kuaki Shekulu, ¹³Namukile u Rufo, nalinusagulue muaki Shekulu nu mau wakue nu nuanee. ¹⁴Mulamukie u Asinkrito, Flegon, Herme, Patroba, Herma, nu antua tulu nai palumui nindio. ¹⁵Nisalimie Filologo nu Yulia, Nelea nu mununa wakue, nu Olimpa, ni aumini tulu nai palumui nindio. ¹⁶Namukilie kila umui ku shuno nilielu. Makanisa tulu muaki Klisito makumulamukia. ¹⁷Inoo nukumupepia, antu, kutafasili kyanya ya asoo naishakiaumutuanuko ni igilio. ilongola sia ni mamano namuakondaa kukimania. Pilukii mupune kumiao. ¹⁸Ku ndogolelio antu kina iaa sikaakumutumikila u Kilisito Shekulu, Bali ndaa zao enee. ku nkani zao ntakata ni pongezi za ulongo ikongaa imioo ya nagila kautiulia. ¹⁹Ku mpiani ya utii wani mukumupikiila kila umui. Kululo, nilumba kyanya yani, lakini numusiilie inye mui ni busala ku hali nya ukende, nu kutokana ni utiulia ntongela ya udobu. ²⁰Mukungile wa amani sikukitania kukumulimansiilia u shetani pansi ya ntilatilio zani. ukende waki Shekulu Yesu Kilisito itule palumui nininye. ²¹Timotheo, muitumamulimo palumui ninene, umulakilie, nu Lukio, Yasoni nu Sospeter, ni ijamaa anee. ²²Inee, Tertio, nanandikile ibalua iyii, nukumulamukia ku lina lyaki Shekulu. ²³Gayo, naluntunzile ni ku kanisa tulu, lyukumulamukia. Erasto, mutunza kilindo wa mji, ukumulamukia, palumui nu Kwarto namuntua. ²⁴(Ambila: ku nakala halisi za kuandia, mukilili uu ukutilii Laa allumi 16:20." ukende waki Shekulu Yesu Kilisito ikale nininye tulu. Amina.) ²⁵Inoo kumuakue mwene nutite usuumi kutenda muimike kuligana ni mpola ni mamano maki Yesu Kilisito, Kuligana nu ukunukulua wa unkunku naliupisue ku matungo maliipu, ²⁶lakini inoo yakondi kunukulua nu kutendua kukumazuka ni mandiko ma unabii kuligana ni amlu yaki Mukungile nua kali na kali, ku utii wa usuili mumui mu nsii tulu? ²⁷Ku Mukungile ung"ene muna hekima, kukilila Yesu Kilisito, itule nu utukufu kali na kali tulu. Amina

1 Corinthians

Chapter 1

¹Paulo, nalimuitue nu Klisito Yesu kutula mutumua ku ulowa waki Mukungile, nu Sostene muntua witu, ²ku kanisa lyaki Mukungile nalyilii ku Kolinto, kwa ioo naikue uwakifu muaki Yesu Kilisito, naitue kutula antu naelu. Kukumuandikila gaa ioo tulu nakulyita ilina lyaki Shekulu wiitu Yesu Kilisito ku nandi tulu, Shekulu wao ninkangi wiitu. ³Kinishungu nu usuili utle kumiani kupuna kwaki Mukungile tata yiitu nu Shekulu wiitu Yesu Kilisito ⁴Ntondo tulu numusongilie u Mukungile wane kunsooko yani, kunsooko ya kinishungu kyaki Mukungile u Kilisito yesu aliumupiile. ⁵Watendile kutula agolii kila nzila, kukiuge ni palumui nuumani tulu. ⁶Watendile agolii, kina ushuda waki Kilisito yakina mukomaniligie kutula kulukulu mumuamui mumiani. ⁷Kululo sikamukepelua usuumi wa kinkolo, kina namutite insula ya kulindila ukunukulua waki Shekulu witu Yesu Kilisito. ⁸Ukakumukamia inyee gaa mpaka impelo, ilii mulekishokigua lutondo luaki Shekulu witu Kilisito. ⁹Mukungile ingi musuili nali umuitile inyee ku ushilika wa muana wakue, Yesu Kilisito Shekulu witu. ¹⁰Inoo nukumunena kaka nu dada anee, kukilila lina lyaki Shekulu witu Yesu Kilisito, kina tulu mugombee, ni kina ilekitula ni mituanuko mumui mumiani. nukumupepia kina mukamantane palumui ku shigo limui ku kusudi limui. ¹¹Kwani antu wa munumba yaki kiloe ampeela impola kina ukolii mutuanuko naulongolekile katia yani. ¹²Ntiite ndogolelio nsii, Kila umui wani ukutambula, inee ingi naki Paulo, inee naki Apolo" hau "inee ingii naki Kefa" hau inee ingi naki

Kilisito". ¹³Mbii u Kilisito utuanukilene?Mbii! Paulo alimuagigue kunsooko yani? Mbii! alimuabatisigie ku lina lyaki Paulo ne?¹⁴Numusongolie u Mukungile kina sikalinumubatisilie wensi, ila Klispo nu Gayo du. ¹⁵Itii alikina kutilii wensi nalujilitambula muabatisigie kulina lyane. ¹⁶(gaa aliniabatisilie a munumba yaki Sitefania. kukila paso, sikaningile kina alinumubatisilie muntu wingi wensi. ¹⁷Kunsooko, Kilisito sikaluntumile kubatisia bali kutanantia imopla. Sikaliuntumile kutanantia ku lukani lua hekima ya kiuntu, ili kina ngulu ya musalaba waki Kilisito ilekilegigua. ¹⁸Kunsooko impola za musalaba ingi ulele kwa ioo naikia. Lakini kwa ioo u Mukungile nukia guna, ingii ngulu yaki Mukungile. ¹⁹Kunsooko yandikue, "Nikakimionona ihekima ya natiite ibusala. Nikakuuonona ulingii wa natiite imasala. ²⁰Wilii pii u muntu nutiite ibusala? wili pii nutiite ielimu? wili pii mutambulii umueshia wa unkumbigulu uu? Mbii, Mukungile sikaliumpilule ihekima ya unkumbilguluuu kutula ulele? ²¹Kupuna unkumbigulu watulile ku kuhekima yakue sikaliyumumanile u Mukungile, aliyumujipiile u Mukungile ku ulele wao wakutanantia ili kuguna ioo naasuile. ²²Kwa Ayahudi akukolagia imiena ya miujiza nu kwa Ayunani aukuduma hekima. ²³Lakini kukumutanantia u Kilisito nalimukonontelue, nali kigilio kw Ayahudi na ingii uluu kwa Ayunani. ²⁴Lakini kwa ioo nali aitue nu Mukungile, Ayahudi ni Ayunani, kukumutanantia u Kilisito kina ngulu ni hekima yaki Mukungile. ²⁵Kunsooko ulele waki Mukungile utiite hekima kukilaa wa antu, nu uneketu waki Mukungileutiite ngulu kukilaa wa antu. ²⁶Laa uitua waki Mukungile kyanya yiitu, kaka nu dada anee. Si ingii anii alimutiite hekima ku iwango ya antu. Si ingii anii alimutiite ingulu. Si ingii anii alimualelue ku ukulu. ²⁷Lakini Mukungile alusaguile intu ilele ya unkumbigulu ili kukiikolia nsoni naitite ihekima. Mukungile alusaguile nakineketuku unkumbigulu kukukikolia nsoni nakitiite ingulu. ²⁸Mukungile alusaguile ikio nakitiite ihali ya pansii ninali kimeleligue mu unkumbigulu. Alusaguile sunga iintu nali sikaialigue kina kintu, kwa kukuitenda sika kintu iintu naitiite ithamani. ²⁹Alutendile itii ili walekitula ukolii wensi nutiite insooko ya kukikeeta ntongela yakue. ³⁰Kunsooko ya kiaso u Mukungile nalukitendile, ino muili mukati yaki Kilisito Yesu, umwene watendekaa hekima kunsooko yiitu kupuna kwaki Mukungile. Aliwi haki yiitu, uwelu nu ugunua. ³¹Kina mapunilo, Kina lyandiko kinalyukutambula, " nukikumazukia, wikumazukie kwaki Shekulu"

Chapter 2

¹Kinalinizile kumuani kaka nu dada anee, sikalinizile ku nkanii za wieshia ni hekima kina nalintanantilie kulukulu nalipisikile kuhusu Mukungile. ²Alinamuile kulekilinga kyensi kinaliniili katia mumiani kuleka u Yesu Kilisito, nu mwene nalimukonontelue. ³Naliniensi nininye ku uneketu, nu ku nkankani, nu kuukikimii zigi. ⁴Ni mpola yane nu kutanantia kuane sikali ku nkanii za wieshia ni hekima. Badala yakue, alimiili kukumulagiila unkolo ni nya ngulu, ⁵ili kina usuili wani ilekitula ku hekima ya antu, bali ku ngulu yaki Mukungile. ⁶Inoo kukumitambula ihekima katia ya antu akulu. lakini sika hekima ya uknumbigulu uu, hau ma utemii wa matungo igaa, naikila. ⁷Badala yakue, kukumitambula hekima yaki Mukungile ku kulukulu nalipisikile, hekima nalipisikile u Mukungile alusaguile kabla ya ⁸Kutalii wensi nua kutema nua matungo igaa namimanile hekima iyii, Kina angaliamimane ku matungo igoo, sikaliijilekumukonontela u Shekulu nua ukuligua. ⁹Lakini kina yandikue, "mantu namakutuli iliso liamalawa, kutili ukutui nuigilie, masiigo sikanamasiiga, mantu u Mukungile wamazipilagia kunsooko ya ioo namulogilue umwene" ¹⁰Aya ingii mantu u Mukungile wamakunukula kumuitu kukilila unkolo, kunsooko unkolo ukusulugunda kila kintu, sunga mantu ma mukati yaki Mukungile. ¹¹Kunsooko wani nulingile masiigo ma muntu, angasika nkolo ya muntu mukati yakue? Iyo gua, nulingile mantu ma mukati yaki Mukungile, angasika nkolo waki Mukungile. ¹²Lakini sikalikusingile inkolo nya unkumbigulu, lakini nkolo nali nipuna kwaki Mukungile, ili kina kusuume kumana ku uhulu mantu nakuapegue nu Mukungile. ¹³Kutambula mantu aigaa ku nkanii, ihekima ya muntu sikishuuma kumania, lakini maso unkolo ukukumanagia. Nkolo ukulekanula inkani za kinkolo ku hekima ua kinkolo. ¹⁴Muntu nasika waki kinkolo sikushingila mantu nama nkolo waki Mukungile, kunsooko maso ingii uluu kumuakue. sikushuuma kukumamana kunsooko mamanikile kinkolo. ¹⁵Ku uyo nua kinkolo ukulamulaa mantu tulu. Lakini ukulamulagua ni naingii. ¹⁶Itii wani nusuumile kukumamana masiigo maki Shekulu, nusuumile ku kukumumania umwene?

Chapter 3

¹Ni nene, kaka nu dada anee, sikalintambuile nininye kina antu kinkolo, lakini kina ni antu aki mwili. Kina ni alisha anino ku Kilisito. ²Alinumukopilie masunsu na sika nama, kunsooko sikalimuili tayali kwa kulia inama. na sunga inoo sikamuili katayali. ³Kunsooko inyee kiili ingi mua mwili. Kunsooko wili nu wikeeti migiile katiia yani. Mbii, sikamukikala kuligana nu mwili, na mbii, sikamgenda kina kawaida ya kiuntu? ⁴Kunsooko umui ukutambula, "Nukumutiata u Paulo " umua ukutambula " Nukumutiata u Apolo," sikamukalile kina antu? ⁵Apolo itii wani ? nu Paulo iti wani? itumii aki uyo namumusuilile, ku kila u Shekulu nalumpiile umulimo. ⁶Inee alinankile, Apolo nuikila imazii, lakini Mukungile nukulia. ⁷Kululo, sika nalupandile wala naluikile imazii utite kyensi. Lakini ingi Mukungile nukuli. ⁸Inoo nukupandila ninukuikla imazii tulu sawa, nakila umui ukishingila ulipua wakue kuligana nu mulimo wakue. ⁹Kunsooko ishee du ituma mulimo aki Mukungile, inyee ingi kitanga kyaki Mukungile. jengo lyaki Mukungile. ¹⁰Kupuniila ni ikinishungu kyaki Mukungile nalinumupegue kina muzengi mukulu, alinuikile musingi, na mua ujenga kyanya yake. ¹¹Lakini kutilii umua nusuumile kujenga musingi uua kukila nauuzengue, na ingi Yesu kilisito. ¹²Inoo, kina umui wani ujenga kyanya yakue kwa zahabu, matundu, mague ma thamani, makota, masanzi, ¹³umulimo wakue ukikunukulua, ku weli wa munsii ukakigelela. kunsooko ikakigelelila nu moto. moto ukigema ukamu wa mulimowa kila umui nuitumile. ¹⁴Kina kyensi muntu nukizengile kikishagaa, umwene ukishingila ishongelio. ¹⁵Lakini kina mulimo wa muntu ukilimansiila ku moto, ukiligila hasala. Lakini umwene mukola ukigunua, kina iyo kukisunta mu moto. ¹⁶Sikamulingile kina inyee ingi kintengeli kyaki Mukungile na kina nkolo waki Mukungile ukalile mukati yanii? ¹⁷Kina muntu ukakikyonona ikintengeli kyaki Mukungile, Mukungile ukakumuonona muntu nuaso. Kunsooko ikintengeli kyaki Mukungile ingii kielu, ni iyo nininye. ¹⁸Muntu nualeke kikonga mwene, kama wensi katia mumiani usiigile utiite hekima mu matngo igaa, nuatule kina "mulele" iyo ukitula nihekima. ¹⁹Kunsooko hekima nya unkumbigulu uu ingi ulele ntongela yaki Mukungile, kunsooko yandikue, " ukiambagia natiite hekima ku hila zao" ²⁰Ni kankii " Shekulu ulingile masiigo ma natiite ibusala ingi utiulia. ²¹Iyo muntu waleke kikeetela uuntu! kunsooko intu tulu ingi yiitu. ²²Kina ingi Paulo, hau Apolo, hau Kefa, hau unkumbigulu, hau ukalii, hau nkia, hau intu naikolii, hau naikitula ikolii. tulu ingi yiitu, ²³na nininye ingi muaki Kilisito nu Kilisito ingi waki Mukungile.

Chapter 4

¹Itii yoi muntu wakualie ishee, kina itumii aki kilisito na akili a sili za kulukulu zaki Mukungile. ²ku ilii, nakitakiwe ku uakili ingi kina atule akusuililua. ³Lakini kwangu mimi ingi kintu kinino zigi kutula nilamulua ni nininye hau ulamuli wakiuntu. Kunsooko sikanulamula sunga ninene mukola. ⁴Sikanikilamula nene mukola, iyii ngila kandogolelio kin inee ingi nimunahaki. Ingi Shekulu nukunamula. ⁵Kululo, mulekilikitia ulamuli kyanya ya lyensi kabla ya itungo, kabla ya kuiza kwa Shekulu. Ukakimaleta muwelu mantu nalimapisikile mukiiti nu kukunukula makusudi ma munkolo. iyo kila muntu ukishingila sifa yakue kupuna kwaki Mukungile. ⁶Inoo, kaka nu dada anee, ine mukola nu Apolo ntumile kanuni izii kunsooko yani. ili kina kupuna kumuitu musuumile kimania kundogolelio nya kiuge," ulekilogola kukila kinaliyandikue. " itii ingi kina kutili umui wani nukikeeta kyanya ya umua. ⁷kundogolelio ingi wani nukuona sia katia yani nu muua? iti kyani nutiite sikaliukisingile nkanda? kina wakondii shingila nkanda, kunsooko kii mukikeeta kina sikalimutendile yaso? ⁸Yakondaa mutite tulu nali mujilitaka! Yakondaa muatula nuugoli! muandagia kutemaa_ ni kina mutema kukila ishee! kulukulu, numutakilie utemi uzaa ili kina kuteme palumui nininye. ⁹Kululo nishiga Mukungile wakuikaa ishe atumua kina ukukulagilaa kwa mpelo mumukilili wa musululuna kina antu nalamulue kuyuagua. kuatula zi mbina nya unkumbigulu, kwa malaika nu ku antu. ¹⁰Ishee ingi kualele kunsooko yaki Kilisito, lakini innnyee ingi mua hekima muaki kilisito, Kuakia, lakini mutite ingulu. muakuligue, lakini ishee kuamelue. ¹¹Sunga itungo ilii kutite nzala ni nota, kuagila ntiila, kutite ukua, ni kangi kuagila kaukulii. ¹²Kukituma mulimo kuwikamatikia, kumikono yiitu ndishe. Kinakumelua, kukembetua. tungo kinakuyagigu, kukiumatiilia. ¹³Kinakutukua, kushokelia ku upolo. kuatula, na du kilii kuyaligua kina kushitua nu unkumbigulu ni mpalala ku mantu tulu. ¹⁴Sikaniandika mantu igaa kukumukolia nsoni inyee,lakini kukumushokia inyee kina alisha anee nanielogilue. ¹⁵Sunga kina mutite amualimu makumi kihumbi muaki Kilisito, muagila ka tata ingii. kunsooko natula baba wani muaki Yesu Kilisito kukilila impola. ¹⁶Iyoo nukumunena muntiatee inee. ¹⁷Inyaso iyo nsooko nalinumutumile kumiani u Timoteo, muilogua wane na mulisha musuili muaki Shekulu. Ukakumujukia injila zane kuaki kilisito, kina nanimania kila luandi na kila kanisa. ¹⁸Inoo akei anii ikikulua, itenda kina sikanikiiza kumiani. ¹⁹Lakini nikiiza kumiani sikanitinia, kina uShekulu walogue Papo nikilinga si nkani zao du naikikulua, lakini nikiona ingulu zao. ²⁰Kunsooko utemi waki Mukungile sikawili mu nkani nali mu ngulu. ²¹Musiilie yani?nize kumiani ni nkome hau ku ulowa nu ku nkolo nya upolo?

Chapter 5

¹Kugulagia mpola kina ikoli zinaa katia yani, iaina ya zinaa nukutilii sunga katikatii ya antu ansii. kutite mpola kina umui wani ukugona nu musungu waki tata wakue. ²Inyee mukikulia!Badala ya kusikitikaa? Unuaso nutendile iyaso yumujipiile kulegigua katia yani. ³Nukutilii palumui nininye kimwili lakini nipalumui nininye kinkolo, nakondaa kumulamula umwene nautendile itii, kina iyo nalinkolii. ⁴Kinamukiilinga palumui ku lina lyaki Shekulu witu Yesu, ni nkolo yane ikolii paso kina ku ngulu zaki Shekulu witu Yesu,nakondaaa kumulamula muntu uyu. ⁵Nakondaa kukumupelisha muntu uyu kuaki shetani ili kina mwili wakue wononue, ili nkolo yakue isuume kugunua kulutondo luaki Shekulu. ⁶Uwikeeti wani sika kintu kizaa. sikamuizine inshashu nino yukonona impuli nkulu? ⁷Iogii ninye akola inshashu nya kalii, ili kina mutule mpuli mpia, ili kina mwi mukate nasikaugasigue. Kunsooko, Kilisito, muana nkolo witu nua pasaka wakondii shinzua. ⁸Kululo kuinee ikalama sika ku nshashu nya kalii, nshashu ya tabia nambii na ndobu. Badala yakue, kuinee na mukate nasikaukilue kanshashu nya unyenyekevu ni kulukulu. ⁹Alinandikile balua yane kina mulekishalinkana ni akosii. ¹⁰Numugila kandogolelio akosii aa munkumbigulu uu, hau na atiite insula hau alegelanya hau akulia sanamu kua kukikala kulii nindio, iyo aliyumujipiile mupune muunkumbigulu. ¹¹Lakini inoo nukumuandikila kuleka kukisangia nu wensi nuyitua kaka hau dada ku Kilisito, lakini ukalile muukosii hau ingi munakusumua nsula, hau mulegelanya, hau mukulia sanamu, hau mutukani hau mugalaa, wala mulekilianya numwene umuntu nua yaso. ¹²Kululo nikakiegelia mbii kukialamula nali kunzii ya kanisa? Badala yakue, inyee sikanamualamula nailii mukati ya kanisa? ¹³Lakini ukualamula naili kunzii. mulegii muntu mudobu katia yani"

Chapter 6

¹Umui wani kinutite itatizo nu mua, ugema kuyuka ku mahakama nya nasika ahaki kuleka ntongela ya asalilii?
²Sikamulingile kina asalilii ikakuulamula uunkumbigulu? na kina mukakuulamula unkumbigulu, sikamushuma kulamula mantu nasika mamuhimu? ³Sikamulingile kina kukakualamula malaika? ku ngele kii kukilikila, kusuumile kulamula mantu ma ukalii uu?⁴Kina kusumile kulamula mantu ma ukalli uu, kua nikii mugema kutuala uutakia ntongela ya nasikaakuimika mukanisa? ⁵Nitambula igaa ku nsoni zani. Kutilii nutite busala katia yani nuakutosha kuyika mantu kisa ku muntua nu muntua? ⁶Lakini kina nayiili inoo, musuili umui ukuuka kumahakama ku musuili mua, ni utakia waso ukuikagua ntongela yaki mulamuli nasikamusuili.⁷Ikulukulu ingi makoli matatizo katiakatii ya Akilisito namaleta yakondaa umunomo kumiani. Nikii mulekiyagaa kuwa namabii?
⁸Lakini mutendile udobu nu kukongaa iia, ni aso ingi kaka nu dada anee!⁹Sikamulingile kina nagila kahaki sikaikishala utemii waki Mukungile? mulekishuila uulongo. amalaya, akulia sanamu, akosii, afilaji, alawiti, ¹⁰iii, alaku, agalaa, alegelanya, atukani_ kutilii katia mumuao nukishalaa utemi waki Mukungile. ¹¹Niaso akei aoo ingi ninye. Lakini muakondii yeligua, lakini muakondii yogigua, lakini muakondii tuanulua kwaki Mukungile, lakini muatendua haki ntongela yaki Mukungile ku lina lyaki Shekulu Yesu Kilisito nu nkolo waki Mukungile witu.
¹²"Intu tulu ingi halali kumuane", lakini sika kila kintu kitite nsailo. "Intu tulu ingi halali kumuane" lakini sikanikitawalua ninakimui kya yaso. ¹³"India ingi kunsooko ya ndaa, ni ndaa ingi kunsooko ya ndia," lakini Mukungile ukiilegia tulu. mwilii sikauumbue kunsooko ya ukosii, badala yakue, mwili ingi kunsooko yaki Shekulu, nu Shekulu ukakukendegela umwili. ¹⁴Mukungile alumuiulile u Shekulu ni ndishe gaa ukakukuiula ku ngulu zakue. ¹⁵Sikamulingile kina imiili yitu itite ukamantani nu Kilisito? musuumile ii kukuipunia iyungo yaki Kilisito nu kuyenda kukuikamantania¹⁶Sikamulingile kina nukamantana nu mukosii watula mwili umui nunduyo? Kina liandiko nalyikutambula, "abili atulaa mwilii umui" ¹⁷Lakini nukamantana nu Shekulu utula nkolo imui palumui nunduyo.¹⁸Mimankii izinaa! Kila mulandu nukumitendaa umuntu ingi kunzii nu mwili wakue. izinaa, muntu ukutenda mulandu ku mwili wakue mwene.¹⁹Sikamulingile kina imiili yitu ingi hekalu liaki muau muelu, nukikalaa mukati yani, unuaso nali muapegue kupuna kwaki Mukungile?Sikamulingile kina sika ninye akolaa? ²⁰Kina alimuagulue ku thamani. kululo mukulii Mukungile ku miili yitu.

Chapter 7

¹Kuhusu mantu namunandikile: kuna tungo nali ingi iza mugosha walekigona nu musungu wakue. ²Lakini kunsooko ya magemua mingii ma zinaa kila mugosha watule nu musungu akue, na kila musungu watule nu mugosha wakue. ³Mugosha yumujiipile kukumupela musungu ihaki yakuenya ndoa, na iyo iyo musungu nunduyo ku mugosha wakue. ⁴Sika musungu nutiite mamlaka kyanya ya mwili wakue, ingi mugosha. Na iyo iyo, mugosha nunduyo mugila mamlaka kyanya ya mwili wakue, bali musungu utiite. ⁵⁷Mulekituulia kinamugonile palumui, ila muigombilie kumatungo maalum. Tendii iyo ili kuligia mtungo ma malompili. kangi musumile kukushokela kanki palumui, ili kina ushetani walekiza kumugema kwa kyulia ingele. ⁶Lakini nitambula igaa mantu ku hiali na sika lyagilo. tite nsula kila umui angali kina inee naniili. Lakini kila umui utite kalama yakue kupuna kwaki Mukungile. Uyu utite kalama iyii, nu nduyo utite kalama iyo. ⁸Kwa nasika atolue ni ajane nitambula kina, ingi iza kumua kina ikishaga bila kutolua, kina naiili inee. ⁹Lakini kina kina sikaishuma kukigilia, yaijipile kutolua. kunsooko iza kumua kutolua kukila kyakila insula. ¹⁰Inoo kwa ioo naatolue nukuapel liagilo, sika nene bali ingi Shekulu. "Munsungu walekitemanuka nu mugosha wakue." ¹¹Lakini kina ukakitemanula kupuna ku mugosha, wasagee iyoo bila kutolua hau sika iyo waligie nu mugosha wakue. nu Mugosha waleke kumupela italaka u musungu wakue" ¹²Lakini kwa nasagile, nitambula inee, sika Shekulu kina muntua wensi utite musungu nasikusuilile nuamugombe kukikala nunduyo, sika yumujiipile kukumuleka. ¹³Kina musungu utite mugosha nasikusuilile, na kina umugombile kukikala nunduyo, waleke kukumuleka. ¹⁴Ku mugosha nasikusuilile uyeligua kunsooko ya usuili wa musungu, nu musungu nasikusuilile uyeligua kunsooko ya mugosha nusuilile. Ipia alisha anii alijili tula si kaelu, lakini kulukulu elagigua. ¹⁵Lakini umua nasikusuilile angawalege nualege. ku namna nyaso, kaka nu dada sikutungua ni ilapo yao. Mungu ukuitile kukale kuusuili. ¹⁶Ulingilei kina musungu, hamui ukakumuguna mugosha wako hau ulingilei kina mugosha, hamui ukakumuguna musungu wako? ¹⁷Kila umui du ukale ukalii kina Shekulu naliwaomolile, kila umui kina Mukungile naliwaitile ndiio. Uu ingi utongeli wane ku makanisa tulu. ¹⁸Ukolii nakula mutualue ikumbi kinanuitua kushuila? Waleki gema kulegia umuntozo wa kumbi liakue. Ukolii wensi nalimuitue ku usuili sikamutualue ikumbi? sikayumujiipile kutualua ikumbi. ¹⁹Ku ilii hamui mutualue ikumbi wala nasikamutualue ikumbi kutilii matatizo. kya katatizo ingi kutiata imalagilio maki Mukungile. ²⁰Kila umui nuasage ku witua kinalimuitue nu Mukungile kushuila. ²¹Alii umusese tungo Mukungile kinaliukuitile? lekeela ilyaso. Lakini kina usuumile kutula hulu, tendaa iyoo. ²²Kua umui nalimuitue nu Shekulu kina musese ingi muntu hulu kwaki Shekulu. Kina iyo, umui nuili hulu kinanuitua kushuila ingi musese waki Kilisito. ²³Muakondii gulua ku thamani, iyo muleki tula asese aa antu, ²⁴Kaka nu dada anee, ku ukali wensi kila umui witu nalikuitue kushuila, kusage kina iyo. ²⁵Inoo, ioo tulu nakili atole ninainino, numugila lyagilio kupuna kwaki Mukungile. Lakini nukumupela maoni mane kina niili. Kkinishungu kyakiShekulu, nakisuiilkile ²⁶Kululo, nishiiga iyoo kunsooko ya wiagia, ingi iza mugosha wasage kina wilii. ²⁷Umutungue ku musungu ni kilapo kya ndoa? uletaka uhulu kupuna kuliaso. utite uhulu kupuna ku musungu hau sikumutolue? ulekiduma musungu. ²⁸Lakini kina ukitola, sikutendile ka mulandu. Nakina musungu sikamutolue angawaataaolue, sikutendile ka mulandu, kilii ioo naikitola iligia wiagia wa aina ningii. ²⁹Lakini nitambula itii, kaka nu dada anee, tungo ingi kupii. kupunila inoo nu kulongoleka, ioo naatite asungu ikalee kina agila. ³⁰Tulu naitite ukia itende zii aliagila ka ukia, na tulu nailoile, kina zii sikaliiloile, na tulu naigulaa kintu kyensi, kina sikali temile kyensi. ³¹Na tulu naikituma nu unkumbigulu, atule kina sikaliitumile nindio. kunsooko imtindo nya unkumbigulu ipikiila impelo yakue. ³²Nsiilie mutule hulu kwa wagii tulu. mugosha nasikutoola ukihusisha ni intu nayumuhusile u Shekulu, namana ya kumlogelia mwene. ³³Lakini mugosha nutolile ukihusisagia ni mantu ma unkumbigulu, namna ya kumulogelia musungu wakue, ³⁴utuanukile. Musungu nasikamutolue hau nakili watonue ukihusisagia ni intu kuhusu u Shekulu, namna yakitanula ku mwili nuku nkolo. Lakini musungu namutolue ukihusisagia kuhusu intu ya unkumbigulu, namna ya kumulumbia mugosha wakue. ³⁵Nitambula itii ku nsailo yani ninyee, na sikaniyika mutego kumiani. Natambula itii ku iyo ingi haki, ili kina musuume kukiika wakifu kwaki Shekulu bila kigilio kyensi. ³⁶Lakini kina muntu ushiiga sikusuumile kumtendela ku heshima umuana mwali wakue, kunsooko ya hisia zakue zitite ngulu zigi, leka itolee nunduyo kina mulogue. sika mulandu. ³⁷Lakini kina utendile ulamuli kulekitola, na kutilii nsula ya lazima, na kina usuumile kutema nsula yakue, ukitenda iza kina sikukakumutola. ³⁸Iyo, nukumutola umuana mwali wakue utendaa iza, na wensi nushagula kulekitola ukitendaa iza kukilikila. ³⁹Musungu mutungue nu mugosha wakue tungo kina mupanga. Lakini kina mugosha angawakie, wilii hulu kutolua nu wensi numulogilue, lakini muaki Shekulu du. ⁴⁰Kilii ku ulamuli wane, ukitula nu ulumbi kukila kina ukakikala kina wilii. Na nishiiga kina inee gaa ntite nkolo waki Mukungile.

Chapter 8

¹Inoo kuhusu india nalimpunigue shongelio ku sanamu: kulingile yakina " ishee tulu kutite umanii" Umanii ukuleta wikeeti, bali ulowa ukuzenga. ²Anga muntu wensi ushiiga kina ulingile kintu kitunga, muntu nuaso kilii muleme kina yumujiipiile kulinga. ³Lakini anga umui wao angawamulogue u Mukungile, muntu nuaso ukumazukile numwene. ⁴Basi kuhusu kuliaa india nalimpunigue shongelioku sanamu: kulingile kina " sanamu sika kintu ku unkumbiguluuu" nina kina kutili Mukungile ila umui du." ⁵Ku ndogolelio akolii ingii nakuitagua miungu anga kina kugulu hauunkumbigulu, kina iyo nailii miungu ni Ashekulu ingii," ⁶" ishee kumuitu ukolii Mukungile umui du nauyo ingi tata, intu tulu ipunile kumuakue, nidishe kukalile kumuakue, nu Shekulu Yesu Kilisito, na kumuakue intu tulu yatula ikolii, nu kumuakue ishee kukolii' Sunga, umanii uu ukutilii mukati yakila umui. Badala yakue iia alikamatanile musalili wa sanamu ipo pakalii, na sunga inoo iliaa ndia izii kina ingi kintu nalikipunigue shongelio ku sanamu. masiigo mao mapugamukile kunsooko ingi maneketu. ⁸Lakini ndia sikakyukuhakikisha ishee kwaki Mukungule. Ishee sika kuabii zigi anga kinakulie. ⁹Lakini tulii nikilao yakina uhulu wani ulekitula nsooko ya kukumukosela namuneketu ku usuili. ¹⁰Hani siiga kina muntu ukuonie, uwe nutite umanii, ulia india mu hekalu lya sanamu. mumoo wa muntu nuaso sikaukiyakikisha sunga umwene nunduyo walie iintu naliiletue shongelio ku sanamu? ¹¹Kululo kunsooko ya umanii wako wa kulukulu kyanya ya iyukii lya sanamu, kaka hau dada wako namuneketu, nuaso gaa u Kilisito alukiile kunsooko yakue, ulimansiligua. ¹²Iyoo, kinutenda imilandu kwaki kaka nu dada akoo nu kuyalalia imoo yao namineketu, mutenda milandu kwaki Kilisito. ¹³Kululo, anga ndia zishakia kukumukosela u kaka hau dada wane kugua.

Chapter 9

¹Inee sika hul? ine sika numtumua? inee sikalinumuonie u Yesu Shekulu witu? inyee sika nkalii nya mulimo wane kwaki Shekulu? ²Anga inee sika numutumua kuiia, walau ingi numutumua kumiani inyee. kundogolelio inyee ingi kilingasiliokya utumua wane kwaki Kilisito. ³Uu wau utetei wane kuioo nainangalila inee. ⁴Mbii kutilii haki nya kulia nu kukopa? ⁵Kutilii haki kushola musungu nusuilile kina akutendaa iatumua ingii, na muntua wa Shekulu, nu Kefa? ⁶Hau ingi inee ning"ene nene nu Barnaba nali yukujipiile kukitima milimo. ⁷Itii wani nukutuma mulimo kina mugalimanga ku galama zakue mwene? Itii wani nukupandila muzabibu na walekilia inkalii zakue? hau itii wani nukudima idale nasikukukopa ka masunsu makue? ⁸Mbiii nitambula igaa ku mamlaka ma kiuntu? Shalia ndioo sikitambula igaa? ⁹Kunsooko yandikue ku shalia yaki Musa, lekakumitunga ing'ombe umulomo kinailuma india. "Ingi kulukulu kina ipa Mukungile ukelile ng'ombe? ¹⁰Hau mbii sikutambula maso kunsooko yiitu? yandikue kunsooko yiitu, kunsooko mwene nukulima india yumujipiile kulima kua tyegemelo, nunduyo nukuimbula yumujipiile waimbule ku matalajio ma kiunga mumaimbula. ¹¹Anga alikupandile intu ya munkolo katia yitu, Mbii! Ingi lukani lukulu kumuitu angakuimbule intu ya mwili kupuna kumuitu? ¹²Anga iia alialigilie ihaki iyii kupuna kumuitu, Mbii! ishee sii kukilikililane? sunga iyo, sikalikudailie haki iyii. Badala yakue, alikwiumatilile mantu tulu badala ya kutula kigilio kya impola zaki Kilisito. ¹³Sikamulingile kina tulu naikitumaa mulimo mukintengeli akuligagia india zao kupuna mumazabahu? Sikamulingile ykina tulu nakitumaa milimo mumazabahu akuligagia luandi lua ikio nakipunigue mumazabahu? ¹⁴Ku namna nyaso iyo iyo, Shekulu aliulagilile yakina tulu nakimitanantia impola shaliti aligie kukikala kupunila ni mpola nyaso ¹⁵Lakini sikanumudailie ihani tulu izii. Na sikanianika igaa ili kintu kyensi kitendeke kunsooko yane. Ni heli inee nkie kukila muntu wensi kukaila kunu kukikulia kuane. ¹⁶Ndogolelio anga nitanantia impola, mnumgila nsooko yaki kukulia, kunsooko ingi lazima ntende itii. na ole wane angandek kutanantia impola. ¹⁷Ku ndogolelio angantende itii ku uolwa wane, ntite sawabu. Lakini anga sika ku uolwa, kilii ntiite mulimo nalinumupegue ktula wakili. ¹⁸Iyo sawabu yane nyii? yakutula kinanukutanantagia, nikakimipunia impola bila galama na bila kutumila ku utimiluwa haki yanne nanimitiite ku mpola. ¹⁹Ndogolelio japo natula nihulu ku tulu, alintendekile musese wa tulu, kina ansuume kukialigia naingii kukilikila. ²⁰Kwa Ayahudi alinili zii Muyahudi, ili naligie Ayahudi. Kwa naili pansii ya shalia ili naligie ioo naili pansii ya shalia. Alintendile yaso ingawa inee nene sikali niili pansii ya shalia. ²¹Kwa naili kunzi ya shalia, alinili zii kina umui wao kunzi ya shalia, ingawa inee nene sikalinili kunzi ya shali yaki Mukungile bali pansii ya shalia yaki Kilisito. Alintendile yaso ili naligie ioo naili kunzi ya shalia. ²²Kwa naneketu alinumuneketu, ili Naligie naneketu. natula hali tulu ku antu tulu, ili ku nzila tulu ndigie kukiaguna nakaei. ²³Ninene nitendaa mantu tulu kunsooko ya mpola, ili ndigie kukiunga ku matiliga. ²⁴Sikamulingile yakina kulumanko tulu nakitiganila akukua lumanko, lakini nukusingila insailo ingi umuine? Iyo kuii ulumanko ili muligie insailo. ²⁵Muana misigo ukigilagia ku tulu kina wili mumamano. aso akutendaa iyo ili asingile taji nasikayukononeka. ²⁶Kululo inee sikanimanka bila nsooko hau nikikua ngumi kina kukua nzegaa. ²⁷Lakini nukuwagia umili wane nu kukuutenda kina musese, ili kinainakondagia kukuatanantilia naingi, inee nene ndekitula wa kusiitua.

Chapter 10

¹Nsiilie inyee mumane kaka nu dada anee, yakina tata ituu aliili pansii ya ilunde nu tulu alikilile ku bahali. ²Tulu aliabatizua atule aki Musa mukati ya ilunde nu mukati ya bahali, ³ni tulu alialile india zizo zizo za nkolo. ⁴Tulu aliakopile ikopua iyo iyo ya nkolo. ndogolelio aliakopile kupuna ku mgue lya nkolo naliatiatile, ni gue liaso ali ingi Kilsito. ⁵Lakini Mukungile sikalimulogeligue zigi nina ingii aoo, ni miimba yao alimisapatiligue balangu. ⁶Basi mantu igaa tulu alimpiani kumuitu, ili ishee kulekitula antu `ansula nambii kina ni ndio aliatendile. ⁷Mulekitula muakulia sanamu, kina naingii aoo kinaliilii. Iyii ingi kina naliyandikue, "Antu aliikalile pansii nailia nu kukopa, nauka kukisiga ku nsula za kigai." ⁸Kulekitenda ukosii kina ingii aoo naliatendile. nakia lutondo lumui antu ihumbi ibili na tatu kusooko iyo. ⁹Wala kuleke kungema u Kilisito, kina nigii aoo naliatendile naononua kwa nzoka. ¹⁰Na gaa muleke kisusuma, kina ingii aoo naliisusumile naononua ni a malaika a nkia. ¹¹Basi mantu maso nalimatendekile kina mpiani kumuitu. namandikua ili kukulanga ishee_ nalikuapikilagua nimpelo nya kalii. ¹²Kululo kila nukiona wimikile watule nikilao walekizigua. ¹³Kutalii igemua nalilyumuligilie inyee nasika lya kawaida ku antu. Ila u Mukungile ingi musuilii. Sikukakumuleka mugemue kukila usuumi wani. Palumui ni gemua umwene ukakumupela mulango wa kupunil ili musuume kukiumatiilia. ¹⁴Kululo, ilogua anee, mimanki i ibada nya sanamu. ¹⁵Nitambula nininye kin antu natite masala, ili mulamule kyanya ya nanikilitambula, ¹⁶Kikombe kya matiliga nakukukikembea, sika ushiika wa migali yaki yesu? Mukate uoo nakukumega, sika ushilika wa mwili waki Kilisito? ¹⁷Kunsooko umukate ingi umui, ishee nakuingiidi mwili umui. Ishee tulu kushingila mukate umui kwa palumui. ¹⁸Alai antu a ku Izilaeli: Mbii! ioo tulu nkulia izaihu sika ashiliki ku mazabahu? ¹⁹Nitambula yani gua? yakina sanamu ingi kintu? hau yakina ndia nalimpunigue shongelio ku sanamu ingi kintu. ²⁰Lakini nitambula kyanya ya intu ioo nakupunagia shongelio antu akilungu amunsii, yakina ipunia intu iii ku mapepo na sika kwaki Mukungile. Ninene siinsilie inyee kukiunga ni mapepo! ²¹Sika mushuuma kukopela kikombe kya ki Shekulu ni kikombe kya mapepo. Siksa musuumile kutula nuushilika ku meza yaki Shekulu nu ku meza ya mapepo. ²²Hau kukumuikililia Shekulu wilu? kutite ngulu kukila umwene? ²³Intu tulu ingi halali" lakini sika tulu naifalie. "Intu tulu ingi halali" lakini sika tulu nayukuazenga antu. ²⁴Kutuli sunga numui aliwadume namaza imakue du. Badala yakue, kila umui aliwadume namaza ma iaa. ²⁵Musuumile kulia kila kintu nakyukugulagigua kusoko bila kukolia_ kolia ²⁶Kunsooko ya kusiiga. Ndogolelio " unkumbigulu ingi nsao yaki Shekulu, na tulu naiijuilie. ²⁷Nu muntu nasikusuilile angawamuane kulia, na musilie kuyenda, liii kyensi nukumupela kuleka kukolia imasuali na kusiiga. ²⁸Lakini muntu angawakuile, "india izii zipunile ku sadaka ya anakilungu" mulekilia. Itii ingi kunsooko yakue nalumuilile, nu kunsooko ya kusiiga. ²⁹Ninene sikandogolelilo ya usiigi wani , bali shiigo liaki uyo umua. kundogolelio kua niki uhulu wane ulamulue ni shiigo lia muntu muua? ³⁰Anga inee nitumila ndia ku shongelia, kuaniki ntukue ku kintu nansongilie kukiaso? ³¹Kululo, kyensi namulia hau kukopa, hau kyensi namutenda, tendii tulu kunsooko ya uktufu waki Mukungile. ³²Muleke kuakosela Ayahudi hau Ayunani, hau kanisa liaki Mukungile. ³³Gemii kina inee nanigema kukualogelia antu tulu ku mantu tulu sikaniduma nsailo yane nene, bali ya naingii. Ninene nitenda itii ili aligie kugunua.

Chapter 11

¹Ntiatii inee, kina ni nene nanukumutiata u Kilisito. ²Inoo nukukulia kunsooko ya iyo namukinjuka ku mantu tulu. Nukumukulia kunsooko muamaamba masingilo kina nalinimaleile kumiani. ³Iyo nsiilie mumane kina u Kilisito ingi tue lya kila mugosha, nunduyo mugosha ingi tue lya musungu, na kina Mukungile ingi tue lyaki Kilisito. ⁴Kila mugosha nukulompa hau nukupunagia uloti iwikunikile itue ukulikolia nsoni tue lyakue. ⁵Lakini kila musungu nukulompa hau kupunia uloti hali tue lyakue lyikualie ukulikolia nsoni tue lyakue. Ku ndogolelio ingi sawa sawa zii kina mumogue. ⁶Anga kina musungu sikukikunikila tue lyakue, nuatemue intumbii zakue zitule kupii. ndogolelio anga ingi nsoni musungu kutema intumbii zakue hau kumogua, iyo nuakumbe tue lyakue. ⁷Kwani sikayujipile mugosha kukumba tue lyakue, kunsooko umwene ingi mpiani nu utukufu waki mukungile. Lakini musungu ingi utukufu wa mugosha. ⁸Indogolelio mugosha sikalupunile ku musungu. ila musungu alupinile ku mugosha. ⁹Wala mugosha sikalimuumbue kunsooko ya musungu. bali musungu alimuumbue kunsooko musungu. ¹⁰Iyii kunsooko musungu yumujipile kutula ni miena ya mamlaka kyanya ya itue ¹¹Sunga iyo, kwaki Shekulu, musungu sikaung'ene bila mugosha, hau mugosha bila musungu. ¹²ndogolelio kina iyo musungu alupunile ku mugosha, iyo iyo mugosha alupunile ku musungu. ni intu tulu yukupuna kwaki Mukungile. ¹³Lamuli akola: Mbii itii taine musungu wamulompe u Mukungile kunu itue lyakue ilyilii kualie? ¹⁴Mbii sunga yuki ling'ene lyene sikalimania kina mugosha kinutite intumbii ndiipu ingi nsoni kumuakue? ¹⁵Mbii yukii sikalimania kina musungu iutite ntumbii ndiipu ingi utukufu kumuakue? Ndogolelio mpegue intumbii zaso ndiipu kina kijalo kiakue. ¹⁶Lakini anga muntu wensi usiilie kukishokelia kyanya ya ilii, ishee kuagila namana nyingii, wala makanisa maki Mukungile. ¹⁷Ku malagilio namatiatile, inee sikanukumukulia. ndogolelio kinamukiilingila, sika ku nsailo bali hasala. ¹⁸ndogolelio kuandia, niigia yakina kinamuatagana kukanisa, ikoli mituanuko katia yani, nu ku luandi nishuila. ¹⁹Kundogolelio ingi lazima wiukoli wikilisha katia yani, ili kina ioo nagombue akumazuke kumiani. ²⁰Ku ndogolelio kinamuatagana, namulia sika ndia zaki Shekulu. ²¹Kinamulia, kila umui ukulia ndia zakue mwene ikiili iia kulia. sunga uyu utite nzala, nu uyu ugalile. ²²Mbii kutilii numba za kulila nu kukopela? Mbii mukulimela ikanisa lyaki Mukungile nu kukiasunsulia nagila ka kintu? Ntambule yani kumiani? numukulie? Sikanikakumukulia ku ilii! ²³Ndogolelio alinsingile kupuna kwaki Shekulu ikio nalinumupiile inyee yakina u Shekulu Yesu, utiku uoo nalimupilukue, aliusolile mukate. ²⁴Pembele kinanusongelia, nuuna nu kutambula, "uu wau mwili wane, nawli kunsooko yani. tendii itii kua kukinjuka inee. ²⁵Na yoi yoi nusola ikikombe pembele kinanulia, nukutambula, "kikombe ikii ingi lyago nipia kumigali yane. tendii itii kilitungo kinamukopa, kua kukinjuka inee." ²⁶Ku kili tungo kinamulia umukate uu nu kukopela kikombe, mutanantia ukii waki Shekulu mpaka kinaukiiza. ²⁷Kululo, kila nukulia mukate hau kukopela kikombe kyaso kyaki Shekulu nasikaiyo, ukitula wiligilagia utimulii wa mwili ni migali yaki Shekulu. ²⁸Muntu nuikolie mwenekuandia, kululo nukulia mukate, nu kukopelakikombe. ²⁹Kundogolelio nukulia nukukopa bila kukuupambanula u mwili, ukulia nu kukopa ulamulua wakue mwene. ³⁰Iyii yai nsooko antu naingii ingi aluile na aneketu, na akei anii akia. ³¹Lakini angakuilae akola sikakukilamulua. ³²Ila kinakulamulua nu Shekulu, kushokelua, ili kulekizilamuluapalumui nu unkumbigulu. ³³Kululo, kaka nu dada anee, kinamuilingilaa muligie kulia, ilindilii. ³⁴Muntu nutite inzala, nualie munumba yakue, ili kina muilingila palumui ilekitu kuulamulua. na kuhusu mantu imia nalimundikile, nikakumulingia kinanikiiza.

Chapter 12

¹Kuhusu kalama za munkolo, kak nu dada anee sinsiilie muulie kulinga. ²Mulingile kina kinali muana kkilungu alimuatongelue kutiata isanamu nasika zukutambula, kunzila zensi alimuatongelue nindizo. ³Kululo nsiilie mulinge kina kutili wensi nukulikitagia ku nkolo waki Mukungile nutambula, "Yesu wazumagua" Kutilii wensii nukitambula, "Yesu ingi Shekulu", angasika ku muau muelu. ⁴Basi zikoli kalama sia sia, bali nkolo ingi mwene uyo. ⁵Na zikolii huduma sia sia, bali Shekulu ingi mwene uyo. ⁶Na ikolii milimo mingi, lakini Mukungile ingi mwene uyo nukuitenda milimo tulu ku tulu. ⁷Basi kila umui ukupegagua ukunukulua wa nkol ku nsailo ya tulu. ⁸Indogolelio muntu umui mupegue nu nkolo lukani lua hekima, nu muua lukani lua umanii ku nkolo uyo uyo. ⁹Ku muu ukumpela usili ku nkolo mwene uyo, nu ku muua kalama nya ukamiaku nkolo imui. ¹⁰Ku muua ntendo za ngulu, nu muua ulotii. Na kumuua usuumi wa kupambanula nkolo, umuua ntambo zisia sia, nu ku mua kupambanula intambo. ¹¹Lakini nkolo ingi uyo uyo nukutenda milimo iyii tulu, kukumupela kila muntu kalama ku kadil ya usaguli wakue mwene, ¹²Ku ndogoleliokina iyo mwili ingi umui, nunduo utite iyungo ingii, ni iyungo tulu ingi y amwili uo uo, iyo yoi nu Kilisito. ¹³Ku ndogolelio nkol imui ishee tulu alikuabatisigue kutula mwili umi, kina du Ayahudi hau Ayunani, kina asese hau hulu, na tulu alikuakopigue nkolo umui. ¹⁴Ku ndogolelio mwili sika kiungo kimui, bali ingi ingii. ¹⁵Anga mugulu ukitambula, " kunsooko inee sika nu mukono, inee sika luandi lua mwili," nyaso sikayukuutenda kulekitula luandi lua mwili. ¹⁶Na anga kutui ukitambula, "kunsooko inee sii nii liso, inee luandi lua mwili," nyaso sikitenda kulekitula luandi lua mwili. ¹⁷Kina mwili tulu ukitula liso, alijijilitula pii kutegeela? Kina mwili tulu utule kutui, alijijilitula pii kununkia? ¹⁸Lakini Mukungile aliuiikile kila kiungo kya mwili luandi luakue kina alupangile mwene. ¹⁹Na kina tulu angaliitule kiungo kimui, mwili alijijilitulai? ²⁰Iyo inoo iyungo ingi ingii, lakini mwili ingi umui. ²¹Liso sikashuuma kukuila umukono, numugila haja nunduwe, "wala tue sikalishuma kukuila umugulu, numugila haja nunduwe. ²²Lakini iyungo ya mwili igiile itiite heshima inino ila itakikanile kukilikila. ²³Ni iyungo ya mwili kinakushiiga itite heshima nino, kukuipela heshima kukilikila, ni iyungo yiitu naigila kamulutio itite uza kukilikila. ²⁴Ni inono iyungo yitu naitite mulutio igila haja ya kupegua heshima, kunsooko yakondaa itite heshima. Lakini Mukungile waikamantanilie iyungo tulu palumui, na uipiile heshima kukilikila iyo nasika iheshimiwe. ²⁵Alutendile yaso ili ilekitula mutuanuko wa wa mwili, bali iyungo tulu itunzii ku ulowa wa umui. ²⁶Na tungo kiungo kimui angakialalike, iyungo tuluyaalalika kwa palumui. Hau tungo kiungo kimui angakiheshimiwe, iyungo tulu yilowekwa palumui. ²⁷Inono inyee ingi mwili waki Kilisito, ni iyungo kila kimui king'ene kyene. ²⁸Na Mungu uikile ku kanisa kuandia atumua, kabili alotii, katatu amualimu, kang'i io tulu nakutendaa ntendo nkulu, kang'i kalama za ukamia, ioo nakualilagia, ioo nakituma mulimo wa kutongela, na tulu naili sia sia za ntambo. ²⁹Mbii ishee tulu ingi atumua? Ishee tulu ingi alotii? Ishe ingi amualimu? Mbii ishee tulu kutenda ntendo za miujiza? ³⁰Mbii ishee tulu kutite kalama nya ukamia? Ishee tulu kutambula kuntambo? Ishee tulu kulingia ntambo? ³¹Dumii zigi kalama nankulu. ninene nikakumulagila nzila nziza kukilikala.

Chapter 13

¹Kutambule kina nilikitia ku ntambo za antu ni za malaika. Lakini kina numugila ka ulowa, natula shaba nyukulila hau nduli nazukukunka. ²Na kina ntite kalama ya ulotii na umanii wa kulukulu naliupisikile ni maalifa, na kina ntite usuili wa kusamia milima. Lakini anganumugila ku ulowa inee sika ni kintu. ³Na kutambule kina nipunia utemi wane tulu na kukualisha atukii, na kina nukuupunia mwilili wane ili nsonsue moto. Lakini kina numugila ka ulowa, sikainalilia ka kintu. ⁴Ulowa ukiumatilagia nu kufazili. Ulowa sikaukikulagia hau kukieeta. Ugila kisipili ⁵hau ugali. Sikaukuduma mantu makue, sikaukona kauai kuukau, wala sikaukualagia namabii. ⁶Sikaulumbaa utiulia. Badala yakue, ukulumba ku kulukulu. ⁷Ulowa ukiumatilagia ku mantu tulu, ukusuila mantu tulu, utite ugimia ku mantu tulu, na ukuimila mantu tulu. ⁸Ulowa sikaukusila. anga ukolii uloti, tulu ukikila. anga ikoli ntambo, ikishila. anga ukoli umanii, ukikila. ⁹Kunsooko kulingile ku luandii nu kukuutenda uloti ku luandii. ¹⁰Lakini izile iyoo nikamilikile, iyoo nasikikamilikile ikikila. ¹¹Kinali numulisha, alinitambula kina mulisha, alinishiga kina mulisha, alinilamula kina mulisha. Kinali ni muntu mukulu, nambika kulii mantu ma kilisha. ¹²Kunsooko inoo kulaa kina kioo, kina kyelu mukiiti, lakini tungo iloo kukiona usiu kwa usiu. Inoo namana ku luandii, lakini tungo iloo nikimana zigi kina ni nene nkumazukile zigi. ¹³Lakini inoo mantu igaa matatu miyiima: usuili, tyegemelo nalijile, nu ulowa. Lakini nikulu kukila igaa ingi ulowa.

Chapter 14

¹Udumi ulowa nu kutula ninsula zigi kalama za munkolo, kukila zigi muligie kupunia ulotii. ²Ndogolelio mwene nukulikitagia ku ntambo sikutambula ni antu bali ukutanbula nu Mukungile. Ndogolelio kutilii naukululingile kunsooko ulikitia mantu namipisile mu nkolo. ³Lakini mwene nukupunagia uloti, utambula ni antu nu kukuazenga, kukuapela umoo, nu kukuatulia. ⁴U mwene nukulikitagia ku ntambo ukizengaa mwene, lakini umwene nukupunagia uloti ukuzenga kanisa. ⁵Inoo yinsula kina inyee tulu mulikitie ku ntambo. Lakini kukila ku maso, yinsula kina mupunie uloti. Mwene nukupunagia uloti ingi mukulu kukila umwene nukulikitagia ku ntambo(labda iukolii nukutafasili), ili kina kanisa liligie kujengua. ⁶Lakini inoo, kaka nu dada anee, nizee kumiani nu kulikitia ku ntambo, nikakumusailia yani inyee? Sikanishuma, ila nitambula nininye ku nzila ya ukunukulua, hau ku nzila ya maalifa, hau uloti, hau ku nzila ya imanio. ⁷Anga intu naigila ka upanga kina mpilimbi hau kinubi kinaileke kupunia induli nazisia, ikiKu lingikai kina kiseme kii kyikisigua? ⁸Ku ndogolelio anga lupembe lukipunia ululii nasikalukumazukile, itii namna kii muntu ukilinga kina itungo lyakizipiilia ku mbita? ⁹Iyo iyo ni ninye. mukupunia ku lulimi lukani nasika lukualie, itii namna kii muntu ukilinga namukukitambula? mukitula mutambula, na kutilii nukilingaa. ¹⁰kutalii nkankani kina zikoli ntambo ningii munkumbigulu, na kutilii sunga nimui nangila ka ndogolelio. ¹¹Lakini anga sikanizii indogolelio ya ntambo, nikitula numugenda kumuakue mwene nulikitia, nunduyo ukitula mugenda kumuane. ¹²Iyo iyo ni ninye. Kunsooko mutite nsula zigi kuyona ulagilo wa nkolo, mutake kina mukilikile zigi kuzenga ikanisa. ¹³Iyoo, mwene nukulikitagia ku ntambo nualompe wapegue kutafasili. ¹⁴Kundogolelio anganompe ku ntambo, nkolo yane yukulompa, lakini masala mane magila ka nkali. ¹⁵Ntende yani? Nikilompa ku nkolo yane, lakini gaa nikilompa ku masala mane. Nikiyimba ku nkolo yane. na nikiyimba ku masala manegaa. angasika iyo, ¹⁶Anga umukulie u Mukungile ku nkolo, mwene namugenda ukiyitikila ii"Amina" kinupunia ishongelio, anga sikumizii nukumatambula? ¹⁷Ndogolelio ingi kulukulu uwe wasongelia iza,, lakini uyo umua sikuzengua. ¹⁸Numusongilie u Mukungile kunsooko nilikitia ku ntambo kukila inyee tulu. ¹⁹Lakini ku kanisa ingi heli ndikitie inkani zitano ku umanii wane ili ndigie kukiamania niia, kukila kulikitia inkani kyumi nakihumbii ku ntambo. ²⁰Kaka ni adada anee, mulekitula mualisha kushiga kumuiani. Badala yakue, kuyusiana nu udobu, tulii kina alisha atakata. Lakini kushiiga kumuiani mukamutule antu kulu. ²¹Yandikue ku shalia,"ku antu a ntambo yingi nu ku milomo ya agenda nikitambula ni antu iaa. wala sunga iyo sikaikinigia" utambuile u Shekulu. ²²Iyo, inee ingi nimuena, sika kwa nasuilile, bali ka nasika asuilile. Lakini kupunia uloti ingi muena, sika kwa nasika asuilile, bali kunsooko yao naasuilile. ²³Haya, anga ikanisa tulu liingilile palumui ni antu tulu alikitie ku ntambo, ni agenda nasika asuilile ingilaa, Mbii sikaishuma kutambula kina mutiite kisali. ²⁴Lakini anga tulu mupunia uloti na sikusuilile hau mugenda wingile, ukikumueshia nitulu namukumigia. Ukulamulua ni tulu namitambulua. ²⁵Unkunku wa moo wakue alizijilikunukulua. mapunilo makue, aliujiligua uundala nu kukumukulia u Mukungile. Alugomba kina Mukungile wili katia yani. ²⁶Kyani nakitiatile gua, kaka nia dada anee? kinamutaganile palumui, kila umui itite Zabuli, mamano, makunukulo, ntambo hau tafasili. Tendii kila kintu ili kina muzenge ikanisa. ²⁷Kina wensi ulikitia ku ntambo, iakolii abilii hau atatu, ni kila umui ku wialilii. Nu muntu lazima watafasili nakitambulue. ²⁸Lakini kina kutilii muntu wa kutafasili, basi kila umui wao ukale duu mukati ya kanisa. Basi kila umui watambule ung'ene mwene nu kwaki Mukungile. ²⁹Ni aloti abili hau atatu, niiaategele kwa kupambanula nakitambulue. ³⁰Lakini nukalansile anga wakunukulilue kintu ku huduma, uyo nazulikitia nuatulie. ³¹Kunsooko kila umui wani kupunia uloti umui pembele ya muua ili kina kila umui wasuume kukimania na tulu asuumekepegua umoo. ³²Kunsooko nkolo za aloti zikoli pansii ya ulai wa aloti. ³³Kunsooko Mukungile sika Mukungile wa mashapuko, bali wa usuili. Kina yilii ku makanisa tulu ma asalilii. ³⁴Yiajipiile asungu ikale duu mu kanisa. Kunsooko sika agombigue kutambula. Badala yakue, yiajipiile kutula atulizanu, kina gaa shalia kinitambuile. ³⁵Kina kikoli kyensi atite nsua yakimania, basi akolie agosha aoo kukaa. Kunsooko ingi nsoni kwa musungu kutambula mu kanisa. ³⁶Mbii lukani luaki Mukungile alilipunile kumiani? Mbii liumupikilile ninyee du? ³⁷Kina muntu ukiona kina ingi uloti hau wa munkolo, yumujipiile wamalinge mantu nalimuandikile yakina ingi malagilo maki Shekulu. ³⁸Lakini angawaleki linga iga, muleki walekilingua. ³⁹Iyo gua, kaka nia dada anee, mutake zigi kupunia uloti, na muleke kumugilia muntu wensi kulikitia ku ntambo. ⁴⁰Lakini mantu tulu matendeke ku uzaa nu ku utalatibu.

Chapter 15

¹Inoo nukumujukia, a kaka ni a dada, kyanya ya mpola nalinumutanantilie, nalimusingile nu kuyimika kumaso. ²Ni ku mpola iyii muagunagua, kina muliambe kuukamu lukani nalinumutanantilie inyee, ila alimusuilile nkanda. ³Kama kuandia kinalinsingile kwa umuhimu alinditile kumuiana kina yilii: kina kupunila ni mandiko, Kilisito alukiile kunsooko ya milandu yiitu, ⁴kupunila ni mandiko nuikua, na kina nuiukaa Itondo luaka ka katatu. ⁵Na aliumupiniile u Kefa, kangii kwa ioo kyumi na abili. ⁶Kangi nuapunila ku tungo limui iaa kaka nia a dada kukilikila magana matano. ingii aoo kilii akolii apanga, lakini akei aoo agonaa ndolo. ⁷Kangii numupunila u Yakobo, kangii ni atumua tulu. ⁸Mpelo ya tulu, alumpunile ninene, kina iyo ku mulisha namulelue ku matungo nasika mazaa. ⁹Kunsooko inee ingi unino katia ya atumua. sikanijipile kuyitua mutumua, kunsooko aliniliagilie kanisa lyaki Mukungile. ¹⁰Lakini ku ukende waki Mukungile nkolii kina niili, nu ukende wakue kumuane sikali nankanda. Badala yakue, alintendile wikomelia kukila tulu, Lakini sikali kanene, bali ukende waki Mukungile nwili mukati yane, ¹¹Kululo kina inee hau ndio, kutanantia nyaso nu kushuila iyo. ¹²Inoo kina Kilsito alimutanantigue kina nuiukile kua akii, itulei akei anii mutambule kutilii ka wiulua wa akii? ¹³Lakini kina kutilii wiulua wa akii, basi sunga Kilisito gaa sikalimuilue. ¹⁴Na kina Kilisito sikaliwiukile, iyo utanantia wiitu ingi nankanda, nu usili wwani ingi nankanda. ¹⁵Na kugela kutula amashuda aa ulongo kumuhusu Mukungile, kinsooko alikumushudile u Mukungile sia, kutambula aliumwiule u Kilsito, kunu sikanumwiula. ¹⁶Kina anga akii sikaiiulua, Yesu gaa sikalimuilue. ¹⁷Na kina Kilisito sikalimuilue, usuili wani ingi nankanda na kilii mukolii mu milandu yani. ¹⁸Iyo sunga ioo naliakile muaki Kilisito gaa alimansila. ¹⁹Anga ku ukalii uu ung'ene mwene kutite ugimia ku tungo nalijile mukati yaki Kilisito, antu tulu. ishee kualuamulua kukila antu tulu. ²⁰Lakini inoo Kilisito wiuka kupuka kua akii, nkalii nya kuandia nya ioo naliakile. ²¹Kunsooko nkia aliyizile kukilila ku muntu, gaa kukilila mu muntu wiulua wa akii. ²²Kunsooko kina kuaki Adam tulu ikia, iyo gaa kuaki Kilsito tulu ikitendua apanga. ²³Lakini kila umui ku mupango Wakue: Kilisito, nkali nya kuandia, na nkangi ioo naaki Kilisito ikitendua apanga tungo lia kuiza kumuakue. ²⁴Iyo ikutula mpelo, ipaso Kilisito kinaukishokia utemi kuaki Mukungile Tata. Iyii ingi paso kinaukakuukomisha uwimili tulu ni ukulu tulu ni ngulu. ²⁵Kunsooko lazima watemee mpaka kinaukiyika anaulugu akue tulu pansi ya ntilatilio zakue. ²⁶Anaulugu a mpelo kuyononua ingi nkia. ²⁷Kunsooko " uikile kila kintu pansi ya ntilatilo zakue." Laikini kinaitambula " uikile kila kintu" ingi kualie kina iyii sikahusisha ioo naliaikile kila kintu pansi yakue mwene. ²⁸Tungo intu tulu iyikue pansi yakue, nkangi muana mukola ukiyikua pansi kumuakue mwene aliwiyikila intu tulu pansi yakue, Iyii ikipunila ili kina Mukungile Tata watule tulu mu yensi. ²⁹Hau gaa ikitendai yani ioo naliabatisigue kunsooko ya akii? Kina akii sikaliilue nkankana, kua nikii kanki ibatisigua kunsooko yao? ³⁰Na kua nikii kukoli ku ulugu kila tungo? ³¹Kaka nu dada anee, kukilila kukikulia kuane ku inyee, nantite ku Kilisito Yesu Shekulu witu, nitanantia itii: nikia kila ntongo. ³²Inshailia yani, ku ulao wa antu, kina alinikuile ni nimuu nantaki uko ku Efeso, kina akii sikaiiulua? Leka gua kulie nu kukopa, kunsooko mudau kukia. ³³Mulekikongua: Madale mabii makonona tabia nziiza. ³⁴Mutule ni ngele! mukale ku haki! muleyendelela kutendaa imilandu. Kunsooko akei anii muagila ka maalifa maki mukungile. ³⁵Lakini muntu muua ukitambula, namuna kii akii iulua? Nindio ikiiza ni aina kii nya mwili?" ³⁶Uwe ingi umulele zigi! Ikio nupandile sikakishuma kuyandia kukula ilagua kyakia. ³⁷Na ikio nupandila sika mwili na ukitula, ingii mbeu niselukile. ishumile kutla ngano hau kintu kyingii. ³⁸Lakini Mukungile ukakimipela mwili kina mulogue, na ku kila mbeu mwili wakue mwene. ³⁹Miili tulu sikimpianile. ilagua, ukoli mwili umui wa antu, nu mwili wa nimuu, numwili uua wa noni, nu uua kunsooko ya nsii. ⁴⁰Gaa ikoli miili nya kugulu nu miili nya unkumbigulu. Lakini utukufu wa mwili miili nya kugulu ingi aina imui nu utukufu wa unkumbigulu ingi wingii. ⁴¹Ukoli utukufu umui wa nzua, nu utukufu wingii wa mweli, nu utukufu wingii wa nsondo. Kunsooko nsonda imui yisia ni nsonda nzia ku utukufu. ⁴²yaso iyo wili gaa uwiulua wa akii. nakipandilua kiyononeka, na nakilia sikakiononeka. ⁴³Kipandilue ku utumilii wa kawaida, kilisigua ku utukufu. Kipandilue ku uneketu, kilisigua ku ngulu. ⁴⁴Kipandilue ku mwili wa yukii, kilisigua ku mwili wa kinkolo. Kina ukoli mwili wa yukii, ukoli mwili wa kinkolo gaa. ⁴⁵Iyo gaa yandikue, Muntu wa kuandia Adamu alutendekile nkolo yikikala" Adamu wa mpelo alutendekile nkolo yukupunagia upangaa. ⁴⁶Lakini aa nkolo akuiza kuandia bali iyukii, mna nkangi aa kinkolo. ⁴⁷Muntu wa kuandia ingi wa munkumbigulu, alimuzipigue ku lunkundii. Muntu wa kabilii upuna kugulu. ⁴⁸Kina iyo uyo nalimuzipigue ku lunkundii, iyo gaa ioo naliazipigue ku lunkundii. kina muntu wa kugulu nuilii, iyo gaa ioo akugulu. ⁴⁹Kina nakukenkile impiani ya muntu wa lunkundi, kukikenka gaa impiani ya muntu wa kugulu. ⁵⁰Inoo nukumuila, kaka nu dada anee, kina mwili ni migali sikaishuma kushalaa utemi waki Mukungile. wala wakononeka kushalaa wakulekiononeka. ⁵¹Laa! nukumuila inyee unkunku wa kulukulu: sikakukikia tulu, bali tulu kukikailua. ⁵²Kukikailua ku matungo, kua kututia nu kulangulia iliso, ku talumbeta lia mpelo. kunsooko talumbeta likilila, ni akii ikiilua ni hali nyakulekiononeka, na kukikailua. ⁵³Kwani uu wa kononeka lazima ujale wa kulekiononeka, na uu wa kukia

lazima ujale wa kulekikia.⁵⁴Lakini itungo ilii liakononeka anga ujalue wa kulekiononeka, nu nduu wa kukia ukijala wa kulekikia, papo kikiiza kiuge nakiandikue, "'nkia yamilagua ku ushindii.⁵⁵Nkia, ushindi wako ukoli pii? Nkia, ukoli pii uwai wako?"⁵⁶Uwai wa nkia ingi milandu, ni ngulu nya milandu ingi shalia.⁵⁷Lakini shongelio kwaki Mkungile, nukukupela ishee ushindi kukilila Shekulu witu Yesu Kilisito!Kululo, ilogua kaka nu dada anee, tulii muakamu na mulekishungusika. ntondo tulu tendii mulimo waki Shekulu, kunsooko mumanile mulimo wani kuaki

Chapter 16

¹Inoo gua imishango kunsooko ya asalili, kina nalingilie makanisa maku Galatia, iyo iyo yumujipiile kutenda. ²Ku lutondo luakuandia lua juma, kila umui wani waike kintu kitunga mpelo nukukukiika, kina musuumile. tendi iyo ili kina ilekitula ni mishango tungo kinanikiiza. ³Ni kinanikipika, wensi namukakumusagula, nikakumutuma palumui ni balua kupunia shongelio liani uko ku Yelusalemu. ⁴Nakina ingi taii ku inee kuyenda gaa, ikyenda palumui ninene. ⁵Lakini nikiiza kumiani, tungo nikilila ku Makedonia. kunsooko nikikilila ku Makedonia. ⁶Labda nsuumile kukikalaa nininye hau sunga kumala matungo ma mpepo, ili kina musuume kunaliliaku musinzo wane, pensi nanunjii. ⁷Kunsooko sikantumbile kukumuona ku tungo kupii. kwani nsuilile kukikala nininye ku tungo kitunga, kina Shekulu ukingombia. ⁸Lakini nikakikala ku Epeso mpaka ii Pentekosite, ⁹kunsooko mulango ugali wadugulagua kunsooko yane, na akolii anaulugu ingii naindadila. ¹⁰Inoo tungo u Timoteo kinawaze, mulai knia ukolii nininye kuleka kuyopoka, ukituma mulimo waki Shekulu, kina nanitendaa. ¹¹Muntu wensi nualeke kumumela. mumualilie ku nzila yakue ku usuili, ili kina wasuume kuiza kumuane. kunsooko numutumbile waze palumui na antua. ¹²Inoo kuyusiana ni muntua witu Apolo. alinumupiile umoo zigi kukumumbaumbila inyee palumui na antu. Lakini alulamuile kulekiiza ku inono. Sunga iyo, ukiiza tungo utite ilyoma. ¹³Mutule nikilao, imikii kuukamu, mutende kina agosha, mutule ni ngulu. ¹⁴Basi tulu numukumatendaa matendeke ku ulowa. ¹⁵Mumiizii ikaa yaki Sefana. Mumanile kina alikula asuili a kuandia uko ku Akaya, na kina aliiikile anee ku huduma nya asalili. na inono nukumupepia, kaka nu dada anee, ¹⁶Tulii nu utulu ku antu kina aso, nu kila muntu nuyalilia ku mulimo nia atuma mulimo palumui nindishe. ¹⁷Na nilumba ku wizilo waki Stefana, Fotunato, nu Akiko. Imikile luandi kina inyee naliyumujipie kutula. ¹⁸Kunsooko amilumbagia inkolo yane ni nyani. Kululo inono, alingii antu kia iaa. ¹⁹Makanisa ma Asia atuma mpola kumiani. Akila nu Pilisika akumulamukia ku Shekulu, palumui ni kanisa naliili ku numba yao. ²⁰Kaka nu dada aneetulu akumulamukia. ilamukii kwa kua kukisuna kuwelu. ²¹Inee Paulo, niandika itii ku mukono wane. ²²Kina wensi, sikumulogilue u Shekulu basi itue kyanya yakue. Shekulu witu nzuu, ²³Ukende waki Shekulu Yesu utule nininye. ²⁴Ulowa wane utule palumui nininye ku Kilisito Yesu.

2 Corinthians

Chapter 1

¹Paulo, mutumua waki Kilisito ku ulowa waki Mukungile, na Timoteo muntua witu, ku kanisa liaki Mukungile naliili ku Kolinto, nu kua asalili tulu naili ku mukoa tulu wa Akaya. ²Ukende na utle na usuili kupuna kuaki Mukungile Tata witu nu Shekulu Yesu Kilisito. ³Nwakuligie u Mukungile nu Tata waki Shukulu Yesu Kilisito. Mwene ingi Tata wa usamili nu Mukungile wa upolelia tulu. ⁴Mukungile ukukupolelagi aishee ku luaago luitu tulu, ili kina kusuume kukiapolelia ioo ku luago. Kukiapoelia naingi kuupolelia uo uo na U mukungile aliutumile kukukupolelia ishee. ⁵Kunsooko kina io luago luaki Kilisito lukongeleka kunsooko yitu, iyo iyo polelio liitu lyukuongeleka kukilila u Kilisito. ⁶Lakini kina kunomua, ingi kunsooko ya polelio liitu nu ugunua wani Polelio liitu lyikitumaa kuukaminkilu kinamukiunga uluago kua kukiumatilia kina ishee gaa kinakuagaa. ⁷Nu ugimia witu kyanya yani ingi ukamu. Kumanile kina iyo mwiungilee muluago, iyo iyo mukiunga ni polelio. ⁸Kunsooko sikusiilie inyee mutule mualele, antu, ku wagii nalikutite uko ku Asia. Alikuaonelue kukila nalikusuumile kukenka. kana alikuagila sunga itumbilo lia kikalaa kanki. ⁹Kulukulu, alikutite ulamulua wa nkia kyanya yiitu. Lakiniaso ali yukukutenda ishee kulekiyika tumbilo kyanya yiitu akola, badala yakue kuike tumbilo ku Mukungile, nukuiula akii. ¹⁰Aliukugunile ishee kupuna kumaso mabii ma nkia, na ukakukuguna kankii. Kuaikaa ugimia witu ku muakue kina ukakukuguna kankii. ¹¹Ukitendaa itii kina iyo inyee gaa numukukualilagia ku malompi mitu. Iyo ingii ikipunia shongelio ku kuniaba yitu kunsooko ya upendelelo wa ukende nalikuapegue ishee kukilila malompi ma ingii. ¹²Kukidai kuili: ushuda wa mumioo yitu. kunsooko ingi ku nia nzelu na uwelu waki Mukungile kina alikuendile ndiishe mu unkumbigulu. Kutendile itii hasa nininye, na sika ku hekima ya unkumbigulu, lakini badala yakue ingi ku ukende waki Mukungile. ¹³Sikakukumuandikila kyensi nasikamusuumile kukisoma hau kukukilinga. Ntiite ugimia kina ku luandii muakondaa kukukulinga. na ntiite ugimia ¹⁴kina ku lutondo luaki Shekulu Yesu kukitula nsoko yani kunsooko ya kisipili kyani, kina kinamukitula kumuitu. ¹⁵Kunsooko alintiite ugimia kuhusu ilii alinsiilie kiza kumuani kuandia, ili knia musuume kushingile nsailo nya kugendelua ka ubili. ¹⁶Alinipanga kukumugendela tungo kinaniukila ku Makedonia. Kanki alinsiilie

kukumugendela kanki tungo kinanshokile kupuna ku Makedonia, na kangi inyee kuntuma inee tungo kinaniyukila ku Uyahudi.¹⁷Kina nishiiga namna iyii, Mbii, alinikikankania? Mbii nipanga mantu kuligana ni iwango ya antu, ili kina ntambule " eee, eee, na aaa, aaa" ku tungo limui ?¹⁸Lakini kina iyo Mukungile namusuili, sikakutambula tulu "eee" na "aaa."¹⁹Kunsooko muana waki Mukungile, Yesu Kilisito, nu Silvano, Timoteo, ni nene nakumutanantia katia yani, sika "eee" na "aaa." Badala yakue, mwene tungo tulu ingi"eee."²⁰Kunsooko iahadi tulu zaki Mukungile ingi "eee." kuaki mwene. Iyo gaa kukilila umwene kutambula :Amina" ku utukufu waki Mukungile.²¹Inono ingi Mukungile ukuakikisilagia ishee palumui nininye kuaki Kilisito, na alukutumile ishee.²²Nuika muntozo kyanya yitu nukupela nkolo ku mioo yitu kina zamana ya ikyio nalujile kukupela pembele.²³Badala yakue nukumupepia Mukungile kunshudila inee kina kunsooko nalintendile ndekiiza ku Kolinto ingi ndekekumulemelia inyee.²⁴Iyii sika kunsooko kugema kugilia kina usuili wani kinaitakiwa kutula. Badala yakue, kutendaa palumui nininye kunsooko ya ulumbi wani, kina muyimika ku usuili wani.

Chapter 2

¹Kululo nanamula ku luandii luane nene kina sikaliniiza kanki kumuani ku hali nya uwai. ²Kina alinumusakilie inye uuwai, na wani nalujilinumbia inee, lakini ingi uyo nalimualaligue ninene? ³Alinandikile kina alintendile tungo kinanize kumiani ndishuma kuyalaligua na ioo naliijilintenda niloe. Ntite ugimia kuhusu inye tulu kina ulumbi kina ulumbi wane ingi ulumbi uo uo namutite inye tulu. ⁴Kunsooko alinumuandikile inye kupunila nu luago lukulu, na utuka wa moo, na ku misholi mingii. sikalinsiilie kukumusakilia inye uwai. Badala yakue, alinsiilie mumane ulowa wa mukati nantite nantite kunsooko yani. ⁵Kina ikoli wensi usakilie uwai, sikusakilie du kumuane, lakini ku kiwango kitunga _ bila kuyika utaki kukilikila _ kumiani inye tulu. ⁶Iyii adhabu ya muntu nuaso kunaingii itosilie. ⁷Kululo inoo badala ya adhabu, yumujipiile kukumusamila nu kukumupolia. Tendii itii kina walekishuma kulemua nu ukia naukilikile. ⁸Kululo nukumupela moo kuyakikishia ulowa wani mumazala kunsooko yakue. ⁹Iyii yai nsooko nalinandikile, nsuume kukumugema nu kumana kina ingi mukelii ku kila muntu. ¹⁰Kina mukakumusamila wensi, ni nene gaa nukumusamila muntu nuaso. Ikio nanikisamile- kia nasamila kyensi_ kyasamilagua ku nsailo yani ku ukoli waki Kilisito. ¹¹Iyii kina shetani walekiza kukutendela ukongani. Kunsooko ishee sika kualele ku mipango yakue. ¹²Mulango nalidigulue kumuane nu Shekulu kinalinizile ku kisali kya Tloa litanantia impola zaki Kilisitopaso. ¹³Sunga iyo, sikalintite ka usuili mumoo, Kunsooko sikananumuagana u muntua wane u Tito paso. Iyo nanialeka nanshooka ku Makedonia. ¹⁴Lakini wasongeligue u Mukugile, kuaki Kilisito mala tulu ukukutongela ishee ku ushindi. kukilila ishee ukusapatilagia mununko nauza wa umanii wakue nandii tulu. ¹⁵Kunsooko ishee kuaki Mukungile, ingi mununko nauza waki Kilisito, tulu katia ya ioo nagunue na katia ya ioo nailimansiila. ¹⁶Ku antu nailimansiila, ingi mununko kupuna nkia hadi nkia. Kuioo naigunua, ingi mununko nauza kupuna upunga hadi upanga. Itii wani nujiipile iintu iii? ¹⁷Kunsooko ishee sika kina antu ingii naigulia lukani luaki Mukungile ku nsailo. Badala yakue, ku wule wa nia, kulikitia kuaki Kilisito, kina iyo kinakutumua kupuna kuaki Mukungile, ntongela yaki Mukungile.

Chapter 3

¹Mbii, kuandagia kukikulua ndishe kanki? sikakusiilie ka balua nya mapendekezo kumiani hau kupuna kumuitu, kina akei a antu, mbii kusilie? ²Inyee akola ingi balua yitu ny amapendekezo, namandikue mumioo yitu, nikumazukile nu kushomua ni antu tulu. ³Na mulagiila kina inyee ingi balua kupuna kuaki Kilisito, nampunigue nindishe. alinandikue sika wino bali ku nkolo waki Mukungile namupanga. Sikaliyandikue kyanya ya ibao ya mague, bali kyanya ya ibao ya munkolo za antu. ⁴Na uu wau ugimia nakutite kuaki Mukungile kukilila ku Kilisito. ⁵Sikakwisuilile ndishe kua kudai kyensi kina kupun akumuitu. Badala yaku, kukisuila kumuitu kupuna kuaki Mukungile. ⁶Ingi Mukungile naliukutendile kusuume kutula itumii a lyago nipia. Ilii ingi lyago sika ka balua bali ingi lya nkolo. kunsooko balua yukuulaga lakini nkolo ipunia upanga. ⁷Inoo mulimo wa nkia naliushesua ku helufi kyanya ya mague aliyizile ku namna ya utukufu kina antu a izraeli sikalialaile moja kua moja ku usiu waki Musa. Iyii ingi nsooko ya utukufu wa usiu wakue, utukufu nali ufifia. Mbii, mulimo wa nkolo sikaukitula nu utukufu kukilikila? ⁹Kunsooko kina huduma nya ulamulua aliitite utukufu, ingi mala kanga kukilikila huduma nya haki yukulikila zigi ku utukufu! ¹⁰Ingi kulukulu kina, ikio nakitendue utukufu kuandia kigila utukufu kanki ku heshima iyii, kunsooko ya utukufu naukuukilikila. ¹¹Kunsooko kina ikio nalikikila alikitite nu utukufu, ingii ku ngele kii kukilikila ikio nakiyima kikitula nu utukufu. ¹²Kunsooko kwisuilile nyaso, kutite ugimia zigi. ¹³Kukutilii kina musa, naluikile utaji kyanya ya usiu wakue, antu a izraeli alekishuma kulaa moja kua moja ku mpelo ya utukufu naliwazilega. ¹⁴Lakini mana izao nalitungue. sunga mpaka lutondo ulu utaji uo uo kili usagile kyanya ya usomi wa lyago lya kalii. Sikaiyikue kakualie, kunsooko ingi ku Kilisito ung'ene ilegeligua kulii. ¹⁵Lakini sunga nantende, tungo lyensi Musa kinaukusomagua, utaji ukikala kyanya ya miyoo yao. ¹⁶Lakini muntu kinupiluka kuaki Shekulu utaji ulegigua. ¹⁷Inono Shekulu ingi nkolo. kinaukoli unkolo waki Shekulu, ukoli uhulu. ¹⁸Inono ishee tulu, palumui nu usiu nasikazyika utaji, ukuona utukufu waki Shekulu. kukailue mukati ya ulai uo uo wa utukufu kupuna shahada imui nya utukufu kuyenda ku nzia, kina nayili kupuna kuaki Shekulu, nauyo

Chapter 4

¹Kululo, kunsooko kutite huduma iyii, na kina nalikusingile usamilua, sikudumula ka nsula. ²Badala yakue, kuasitaa nzila tula tulu za nsoni na nalizipisekile. sikakukalile ku hila, nasikakutumila ibiii lukani luaki Mukungile. kua kuleta nyili kulukulu, kukilagilaa ndishe ku masiigo ma kila muntu ntongela yaki Mukungile. ³Lakini kina mpola yiitu ipisikile, ipisikile ku ioo du nailimansiila. ⁴Kuusagulii wao. Mukungile wa munkumbigule uu wapokulagia umani wao nasikazisuilile. Mapunilo makue, sikaasumile kuyona uwelu wa mpola ya utukufu waki Kilisito, na ingii mpiani yaki Mukungile. ⁵Kunsooko sikakukikumazukia ndiishe enee, bali Kilisito Yesu kina Shekulu, ni ndishe enee kina itumii anii kunsooko yaki Yesu. ⁶Kunsooko Mukungile mwene alutambuile," uwelu ukiyelia kupuna kukiti." wamilika mumioo yitu, kupunia uwelu wa umanii wa utukufu waki Mukungile ku ukoli waki Yesu Kilisito. ⁷Lakini kutite kilindo ikii kuisheme ya ulongoo, kina ilingike kina ngulu nankulu zigi ingi yaki Mukungile na sika yitu. ⁸kuyagaa ku kila hali, lakini sikakujomekelua. kuaona nkankani kilikudumulage kansula. ⁹Kuyagigua lakini sikakuagumaniligue. kutagua pansu lakini sikakulimansiligua. ¹⁰Ntongo tulu kukenka ku mwili witu nkia yaki Yesu, upanga waki Yesu ugelee gaa ku miiili yitu. ¹¹Ishee nakuapanga ntongo tulu kuapunigue kukia kunsooko yaki Yesu, upanga waki Yesu ugelee ku miili yitu nya kiuntu. ¹²Kunsooko iyii, nkia yikituma mulimo mukati yitu, bali upanga ukituma mulimo mukati yani. ¹³Lakini kutite nkolo iyo iyo nya usuili kuligana ni ikio nalikiandikue: nansuilaa, na iyo alindikitilie" ishee gaa kusuilile, na iyo gaa kulikitia. ¹⁴Kulingile kina uyo nalumuiulile u Shekulu Yesu gaa ukakukuiula ishee palumui nininyee ku ukoli wakue. ¹⁵Kila kintu ingi kunsooko yani kina, ku kadili ukende nushapatila ku antu ingii, shongelio likilikile kuyongeleka ku utukufu waki Mukungile. ¹⁶Iyo sikakudimula ka nsula. ilayo kua kunzi kushakaile, kua mukati kutendua upia lutondo hadi lutondo. ¹⁷Ku tungo ilii kupii, uluago uluu lupepele makukuzipilia ishee kunsooko ya ukalii na kalii uluto wa utukufu naukilikilile ipimo tulu. ¹⁸Kunsooko sikakulaa kunsooko ya intu naikigela, bali kunsooko ya intu nasikaikigela. Intu nakusumile kukuiona ingi ya matungo du, bali intu nasikaikigela ingi ya kalii na kalii.

Chapter 5

¹Kumanila kina ukalii wa unkumbigulu nakukalile muaso uyononua, kutite jengo kupuna kuaki Mukungile. Ingi numba nasikijipigua ku mikono ya antu, bali ingi numba nya kalii na kalii, kugulu. ¹ ²Kunsooko ku hema ilii kuluala, kutite nsula kujalua ku ukalii witu kugulu. ³Kutite nsula kunsooko ya ilii kunsooko kua kukumijala sikakukakigela kina du kukipui. ⁴Ku utaitai kutungo kukoli mukati kiandaa ikii, kulualaa kulemeligua. sikakusiilie kujulua. Badala yakue kusiilie kujaligua, ilii ikio nakikiile kisume kumulua nu upanga. ⁵Uyo nalukuzipililie ishee ku kintu ikii ingi Mukungile, alukupiile ishe nkolo kina ahadi ya ikio nakikitaka kupoloka. ⁶Kululo mutule nu ugimia ntondo tulu. mutule miso intungo kina kukoli ku mwili, kukoli kulii nu Shekulu. ⁷Kunsooko kugenda ku usuili, sika kua kuyona, kululo kutute ugimia. ⁸Ingi iza kutule kulii kupuna ku mwili ni numba palumui nu Shekulu. ⁹Kululo kutendaa kutula liengo lyitu, kina kuili munumba hau kulii, kumulogelie umuene. ¹⁰Kunsooko lazima tulu kugelele ntongels i tengu lya ulamulua lyaki Kilisito, kila umui wasume kushingila ikio nakijipiile kina mantu nalimatendekile ku mwili, anga ingi ku uzaa hau ku ubii. ¹¹Kululo, kua kumuna inkankani yaki Shekulu kukiasisikilia antu. itii kinakuili, igilee kualie nu Mukungile. Ntumbile kina ilingikile gaa ku masiigo mitu. ¹²Sikakugema kukumumisikilia inye kanki kukuona ishee kina wa kulukulu. Badala yakue, kukumupela inye nsooko ya kikeeta kunsooko yitu, musuume kutla ni shokelio ku ioo naikikeeta kuhusu muulao lakini sika ikio nakiili mukati ya munkolo. ¹³Kunsooko anga kina kuaputagua ni masala, ingi kunsooko yaki Mukungile. Nakina kukoli ku masala mitu namakaminkilu, ingi kunsooko yani. ¹⁴Kunsooko ulowa waki Kilisito ukukushulutisha, kunsooko kutite utai ku ilii; kina muntu umui alukile kunsooko ya tulu, na kululo tulu akia. ¹⁵Nu Kilisito alukiile kunsooko tulu, ioo naikalile alekekikala kanki kunsooko yao enee. Badala yakue, lazima ikale kunsooko yakue mwene nalukiile nu kuiulua. ¹⁶Kunsooko iyii, kuyandilia inoo nu kuyendelela sikakakukakumulamula muntu kuligana ni iwango ya antu, ingawa pamuandio alikumulaile u Kilisito ku namna iyii. Lakini inoo sikakakukakumulamula wensi ku namna iyii kanki. ¹⁷Kululo, anga muntu wensi ukoli mukati yaki Kilisito, umwene ingi kiumbe kipia. mantu m kalii makilaa. Laa, mazaa mapia. ¹⁸Intu tulu ii ipunile kuaki Mukungile. Aliukukininkanilie ishee kumuakue mwene kukilila u Kilisito, na ukupiile huduma ya ukininkania. ¹⁹Iyo ingi kutambula , ku Kilisito, Mukungile ukuukininkania unkumbigulu kumuakue mwene, sika kuyalia utiulia wao zidi yao. uyikilia kumuitu mopla ya ukininkano. ²⁰Kukulo kuteulua kina awakilisha aki Kilisito kana Mukungile aluutenda lufaa yakue kukilila ishee. Kukumupepia inye kunsooko yaki Kilisito: " Mukamantanigue kuaki Mukungile" ²¹Aliumutendile u Kilisito kutula shongelio kunsooko ya milandu yitu. Mwene uyo sikalutendile ka milandu. Alutendile itii kusuume kutendeka haki yaki Mukungile ku mwene.

Chapter 6

¹Na kululo, kukituma mulimo palumui, kukumupepia inyee mulekekushingila ukende waki Mukungile pasipo mapunilo. ²Kunsooko utambula, Tungo naligombekile alinikilao kumiani, na ku ntondo za ugunua alinumualililie"La, inoo ingi tungo naligombekile. Laa, inoo ingi luondo lua ugunua, ³Sikakuyika igue lyaki kigilio ntongela ya muntu wensi kunsooko sikakumisiilie huduma yitu iletue ku sifa nambii. ⁴Badala yakue, kukiakiki ndiishe ku ntendo zitu tulu, kina kuitumi aki Mukungile. Ku itumii akue ku wingii wa wiumatilia, luago, utuka, ukaku wa ukalii, ⁵Kukugua, itungo, pujo, kukituma mulimo ku ikamu, kuyulia ndolo utiku, ku nzala, ⁶ku usafi maalifa, wiumatilia, ukunde, ku muau muelu, ku ulowa wa taitai. ⁷Ku itumii akue ku lukani lua kulukulu, ku ngulu yaki Mukungile. Kutite nsonga ya haki kunsooko ya mukono wakigosha nu wakunkigi. ⁸Kukituma mulimo ku heskima nu kumelua, ku kashifa ni sifa. kushingikiligua kina kualongo kunu du kua kulukulu. ⁹Kukituma mulimo kina sikakukumazukilena kili kukumazukile iza. Kukituma muliko kina naikia_ Laa!_ kili kukikala. Kukituma mulimo kina kulangua kunsooko ya ntendo zitu lakini sika kina nalialamulue sunga kukia. ¹⁰Kukituma mulimo kina natite ukia, lakini ntondo tulu kutite ulumbi. Kukituma mulimo kina atuka, lakini kukiagolipia ingii. Kukituma mulimo kina sikakuligia ka kintu bali nakuambilile kila kintu. ¹¹Kuatambula ikulukulu tulu kumuani, Akolinto, ni mioo yitu idigukile ku ugali. ¹²mioo yani sikaigiligua ni ndishe, bali mugiligua nu masiigo mani ninyee akola. ¹³Inoo kua kukaana ku haki_ nitambula kina kua alisha_ dugulii mioo yani ku ugali. ¹⁴Mulekitunginkanigua palumui nina sikaasuile. kunsooko ukoli upiipi kii katia ya haki nu utiulia? Na ukoli ushilka kii katia ya welu ni kiiti? ¹⁵Wigombia kii Kilisito usumile kutula nunduo nu Beliali? hau mwene nusuilile utite luandi kii palumui nina ?sikusuilile? ¹⁶Na ukoli wigombia kii naukoli katia ya kintengeli kyaki Mukungile ni sanamu? Kunsooko ishee ingi kintengeli kyaki Mukungile namupanga, kina u Mukungile nalutambuile : " nikakikala katia yao nu kugenda katia yao. Nikitula Mukungile wao, nindio ikitula antu anee. ¹⁷Kululo, "punii katia yao, na mukamantulue nindio" utambuile u Shekulu. Mulekitona kintu kishapuu, na nikakumukalibisha inyee. ¹⁸Nikitula tata kumiani, nininye mikitula anaa anee a goshia ni aki

Chapter 7

¹Ilogua anee, kunsooko kutite ahadi izii, na kuelie ndishe ku kila kintu nakyukutendaa kutula kuashapu ku miili yitu na ku nkolo. Na kuudume uwelu ku nkankani yaki Mukungile.²Tendii kyoma kunsooko yitu! sikakumutiulile ka muntu wensi. Sikalikumualalie muntu wensi. sikakusaile ku nsailo ya muntu wensi. ³Nitambula ilii sika kua kukiasokia. Kunsooko natambula kina mukoli mukolo zitu, kumuitu ishee kukia palumui nu kukikala palumui. ⁴Ntite ugimia wingii mukati yani, na nikidaya kunsooko yani. numujulue ni polelio. numujulue nu ulumbi sunga katikati ya luago luitu tulu. ⁵Alikwizile ku Makedonia, miili yitu alimigila kausupia. Badala yakue, alikugilie luago ku namna tulu kua kukugua mbita luandi lua kunzii ni nkankani luandi lua mukati. ⁶Lakini Mukungile, nukupolelagia nadumuile insula, aliukupolelie ku uziilo wa Tito. ⁷Sikalikuuzilo wakue du kin mukungile alukupolelie. aligaa polelio ilo liaki Tito nalusingile kupuna kumuakue. Mwene alukuilile ulowa ukulu alimuonie, ukia wani, na alimutite woa kunsooko yane. Iyo nakilikila kutula nu ulumbi kukilaa. ⁸Sunga ibalua yane aliwasikitisile, inee sikanukumijutula. lakini nijutula tungo kinanamona ibalua nyaso naliyumutendile inyee kutula nuukia. lakini alimutite ukia ku tungo kupii. ⁹Inoo ntite ulumbi, sika kunsooko alimutite shida, lakini kunsooko ukia wani aliumuletile kuungamii. Alimuligigue nuukia waki kikungile, iyo alimwiagigue si kuhasala kunsooko yitu. ¹⁰Kunsooko ukia wa kikungile ukuleta uungamii naukukaminkilagia ugunua bila ya kutula ni ujutii. Ukia wa kiunkumbigulu, sunga iyo, ukuleta nkia. ¹¹Lai ukia uu wakikungile aliulelisilie azima kii nankulu mukati yitu. Namna kii azima alinkulu mukati yitu kuyakikisha kina alumuagila kautiulia. Ku namna kii uwai wani aliukulu, woa wani, mategemelo mani, ukamatiku wani, ni nsula yani kuyona kina haki yijipile kutendeka! ku kila kintu muahakikisagia ninyee kulekitula nu utiulia. ¹²Alinumuandikile inyee, sikalinandikile kunsooko ya mutiulia, wala sika ku muntu nalimuagigue nu udobu. Nandikile ku ukamu wa mioo yitu kunsooko yitu itendue kukumazuka kumuani ntongela ya miso maki Mukungile. ¹³Ingi kunsooko ya ilii kina kupolelika. kua kuyongelia ipolelio liitu ndishe, kulumbile gaa, sunga kukilaa kinsooko ya ulumbi waki Tito, kunsooko nkolo yakue alindoeligue nininye tulu. ¹⁴Kunsooko kina alinidailie kumuakue kuhusiana nininye, alinumugila ka nsoni. Kinume kiakue, kina du kila lukani nalikulutambuile kumiani alilua kulukulu, midayo mitu kuhusu inyee kuaki Tito alimahakikisilie kina kulukulu. ¹⁵Ulowa wakue kunsooko yani sunga ingi ukulu kukilikila, kina ukijukaa utegeli wani tulu, iyo kinmumukalibisilie mwene ku woa nu kukikima. ¹⁶Niloile kunsooko ntite ugimia naukaminkilu mukati yani.

Chapter 8

¹Kusiilie inyeer mumane, mugulii nu mununa anee, ukende waki Mukungile upunigue ku makanisa ma Makedonia. ²Tungo lia gemua kulu lia luago, uwingi wa ulumbi wao nu ongeleki wa utuka wao walelaa ugolii ukulu wa ukende. ³Kundogolelio nishudila kina aliapunilie ku kadili kinaliasumile. na sunga kukilakila kinaliasumile. ⁴Na kuhiali yao enee ku kukupepia kuwingi, nakulompa kunnsooko ya kushiliki ku huduma iyii kua asalilii. ⁵Iyii sikipunanile kina alikutumbilee. Badala yakue, kuandia aliipunilie enee kuaki Shekulu. kangi naipunia enee akola kumuitu ku ulowa waki Mukungile. ⁶Iyo nakumupepia u Tito, naliwakondaa kuandisha mulimo uu, kuleta kuukaminkilu intendo iyii nya ukende kyanya yani. ⁷Lakini inyeer mutite wingi ku kila kintu_ ku usuili, ku kiuge, ku maalifa, ku ukamatiku, nu ku ulowa wani kunsooko yitu. Iyo hakikishii kina inyeer mutula na kuwingi ku ntendo iyii lia ukende. ⁸Nitambula ilii sika kina liagilo. Badala yakue, nitambula itii ili kupiima utaitai wa ulowa wani kua kukuuliganilia ni nsula ya antu naingi. ⁹Ku ndogolelio mulingile ukende waki Shekulu witu Yesu Kilisito. sunga kina alimgolii, kukilila utuka wakue musuume kutla muagolii. ¹⁰Ku kintu ikii nikakumupela wisiigia naukakumualia. Mwaka umui naukilile, sikalimuandilie duu kutendaa kintu. Lakini alintite nsula ya kukulitendaa. ¹¹Inoo likondelie. kina du kinayilii nu nsula ni nia ya kutenda, kangi, mbii, alimujilishuma gaa kukulileta kuukaminkilu, kukina musuumile. ¹²Kunsooko mutite nsula ya kutenda itendo iyii, ingi kintu kiza na igimbekile. Lazima liimikee kyanya ya ikio nutiite u muntu, sika kyanya ya namugila u muntu. ¹³Kunsooko mulimo uu sik kuajili naingi asuume kuligia ubau ni nininye musuume kulemeligua. Badala yakue, itule sawa. ¹⁴Uwingii wani wa tungo lia inoo ukiyalilia kuikio nakisiilie. ¹⁵Iyii ingi iyo gaa wingii wao usuume kuyalilia mahitaji manii. naitule sawa. Iyii ingi kina naliyandikue: Mwene nutite ingii alimugila kakintu kyensi nalikisagile nu mwene nalutite kinino alimugila ka uhitaji wensi. ¹⁶Lakini wasongeligue u Mukungile, naluikile mukati ya moo waki Tito moo uouo wa ukamatiku wa kukela nantite kuajili yani. ¹⁷Kululo sika du alusingile malompi yitu, Bali gaa alutite ukamatiku kuhisiana na malompi maso. Aliwizile kumiani ku hiali yakue mwene. ¹⁸Kumutumile palumui nu muntua nukuligua katia ya mu makanisa kuajili ya mulimo wakue ku utanantia impola. ¹⁹Siyai du, lakini ga alimusagulue ni makanisa kuyenda musinzo nindishe kukenka nandii ningii nTendo iyii ya ukende. Iyii ingi ku utukufu waki Shekulu mwene nu kunsula yitu nya kualilia. ²⁰Kuyepuka uuzekano kina wensi yumujiipile kushokia kuhisiana nindishe ku ukende uu nakukuukenka. ²¹Kushola wangalilii kutenda nakitite heshima, si du ntongela yaki Mukungile, lakini gaa ntongela ya antu. ²²Gaa kukumutuma muntua mua palumui nindio. Kuamupimile mala kingi, na kuamuona ingi utite nsula kuajili ya milimo mingii. Sunga inoo utie ukamatiku kukilikila kunsooko ya ugimia ukulu nutite mukati yakue. ²³Ku mpola zaki Tito, mwene ingi mushilika miane na muiuma mulimo miane kuajili yani. kina kua antua itu, itumua ni makanisa. Ingi waheshima kuaki Kilisito. ²⁴Iyo, alagilii ulowa wani, na mulagile ku makanisa nsooko ya widaya witu kuajili yani.

Chapter 9

¹Kuhusina ni huduma kuajili ya asalilii, ingi izaa kukilaa kume kukumuandikila. ²Ningile insula yani, alinidailie ku antu aku Makedonia. Aliniailile kin au Akaya yakondile kupuna umwaka nawakilile. Nsula yani yapela moo ingii aoo kutendaa. ³Inoo, naatuma antua kina widaya witu kuhusu nininye ulekitula nankanda, na angali mwili tayali, kina nalintambuile alimutule. ⁴Ipia, kina muntu wa Makedonia waze palumui ninene nukukumuagana kili mukondee, alikujiliona nsoni_ sinitambula kyensi kuhusu nininye _ kunsooko mugimia zigi kumiani. ⁵Iyo alimonie ali muhimu kukumupepia antua kuiza kumiani nu kutenda imipango kuukua kuajili ya nkamilo namuahidile. iyii ingi iyo zitule zakonda zii matiliga, na si kina kintu nakilagiligie. ⁶Shiigo ingi ilii: muntu nukupandila ikei gaa ukuyimbula ikei, na wensi nukupandila kulengo lia matiliga gaa ukiyimbula matiliga. ⁷Iyogua nikila umui wapunie kina alupangile munkolo yakue. Iyogua walekipunia ku ukia hau kua kukankanika. kunsooko Mukungile ukumulogagua uyo nukupunagia ku ulumbi. ⁸Nu Mukungile usumile kujidishia kila matiliga kuajili yani, ili kina, kilitungo, ku mantu tulu, musume kuligia tulu, kuligia tulu namusiilie. iyii ikitula musuume kujidishia kili ntendo nanziza. ⁹Nikina aliyandikue: "alusapatilie ugoli wakue nu kuupunia kua atuka. Haki yakue ikalile ikali nakalii. ¹⁰Nunduyo nukupunagia imbeu ku ulowa kumupandilii nu mukate kuajili ya ndia, gaa ukipunia nu kujidisha mbeu yani kuajili ya kupandila. mwene ukiyongelia maimbulo ma haki yani. ¹¹Mukigolipigua ku kila namna musume kutula mukende. iyii ikileta shongelio kuamki Mukungile kukilila ishee. ¹²Kuatena huduma iyii si du itona mahitaji ma asalilii. Gaa yukuzidisagia ku ntendo ningii ni shongelio ku Mukungile. ¹³Kunsooko ya kupimua kumiani nu kuyakikishia ku huduma iyii, gaa mukumukulia Mukungile ku utii kua uugi wa mpola za Kilisito. Gaa mukumukulia Mukungile ku ukende wa kalama yani kumiao nu kukila umui. ¹⁴Amutamanile, na ilopma kuajili yani. itenda itii kunsooko ya ukende ukulu waki Mukungile nawili kyanya yani. ¹⁵Shongelio litule kwaki Mukungile ku kalama yakue nasikiyelezeke.

Chapter 10

¹Inee Paulo, mukola nikumupepia ku utuluu nu upolo waki Kilisito. Inee numupolo tungo kinali ntogela yani, Lakini ntite ugimia kumiani tungo kinali kulii nininye. ²Nukumulompa inyee kwamba, tungo kinakanilii palumui nininye, sinsilile kutula numgimia nu kukisuila nene. Lakini nishiiga nsilile kutula mugimia tungo kinakiagilia ioo naishiga kina kukalile ku jinsi ya mwili. ³Kululo sunga kina kugendaa ku mwili, sikakukikua ka mbita ku jinsi ya mwili. ⁴Kululo nsonga nakutumila kukikia si zaki mwili. Badala yakue, zitite ngulu nya kikungile nya kuonona ngome. zilegia tyunu wilikitilia naulimilia. ⁵Gaa, kuyonona kila nakitite uambilii nakikiukagia zidi ya maalifa maki Mukungile. ⁶Kutenda mateka kila shiigo ku utii kwaki Kilisito. Na kuligia ukondia wa kulanga kila ntendo nu utii, maladu utii wani kinawakaminkila. ⁷Laa ikio nakyilii kualie ntongela yani. Kina wensi ushisikilika kina mwene ingi waki Kilisito, na shani nuijukilie mwene mukola kina du wili ingi waki Kilisito, iyo eee ni ndishe gaa kuilii iyoo. ⁸Kululo sunga nikidaya inino kukilikila kuhusu uambilii witu, u Shekulu alupunilie kuajili yitu kukumuzenga inyee na sika kukumunona, sikanikona ka nsoni. ⁹Siinsilie ilii ligelele kina nukumutisilia inyee ku balua zane. ¹⁰Ku iyo akei a antu akutambula" Balua zakue ingi nkali na zitite ngulu, lakini kimwili ingi neketu. nkani zakue sikazakutegelua. ¹¹Shani antu a jinsi iyo alinge kina ikio kutambule ku balua tungo kinakuilii kulii, ingi sawasawa ni iyo kinakukitenda tungo kinakuili paso. ¹²Sikakulunji kulii nkae kina kukiilingila ndishe hau kukiliganilia ndishe ni ndio nakikuilagia enee. Lakini kinaikiipiima enee nikils umui wao, agila ka masala. ¹³Ishee, sunga iyo, sikakukadaya kukila imimpaka. Badala yakue, kukitenda iyo du mukati ya mimpaka u Mukungile ukupimile ishee, mimpaka nipikaa kulii kina wani nawilii. ¹⁴Kululo sikalikuikilikilie ndishe kinakumupikiila inyee. Alii kuakuandia kupika ku ukulii kina wani ku mpola za Kilisito. ¹⁵Sikakuidailie kukila mimpaka kuhusu mulimo ya naingii. Badala yakue, kutite tegemelo kina usuili wani yukukula kina ieneo liitu lia mulimo likigalimpigua zigi, na kili ingi mukati ya mimpaka ya taii, ¹⁶Kutite tegemelo ku ilii, kusuume kutanantia mpola sunga ku mikoa kukila yani. Sikakukakidaya kuhusu mulimo naukitumua ku nandi zingi. ¹⁷"Lakini wensi nukidayagia, widaye muaki Shekulu" ¹⁸Ku ndogolelio sika uyo nukihakikisagia mwene uhakikisigua. isika , ingi uyo u Shekulu ukumuhkikisagia.

Chapter 11

¹Nishigilia kina alimujilekiumatilia ni nene ku baazi ya uluu. Lakini ku kulukulu mukumatilia ni nene. ²Kululo ingi nutite uwilu kuhusu inye. ntite wilu waki Mukungile kuajili yani. kupuna kinalinumahidile inye ku ndoa ya mugosha umui. Alinahidile kukumuleta inye kuaki Kilisto kina sintonue nzelu. ³Lakini niyopoka kuna namna kitunga, kina nzoka naliyumukongile u Eva ku hila yakue, masiigo mani masuumile kugalulua kulii kupuna ku usalili naukoleka na welu kwai Kilisito. ⁴Kululo ku mpiani kina muntu kitunga nuiza nu kutanantia u Yesu wingii sia nu nduyo nakumutanatilie. Hau ku mpiani kina musingile mpola zingi sia ni ndizo nalimuzisingile. namwiumatila mantu igaa. iza ikondile! ⁵Kululo nishiga inee si katia ya nakia ku aso naiyitua atumua_ naaza. ⁶Lakini sunga kina unene sikanumuanigue kupunia inkani, sika iyo nu maalifa. ku kila namna nu mantu tulu kualitenda ilii liakumazuka kumuiani. ⁷Mbii, alintendile milandu kua kunenelia nene ili inye musuume kuyukigua? kululo alintanantilie ku uhulu impola zaki Mukungile kumiani. ⁸Nanialegelia makanisa mingii kua kushingila uwaligua kupuna kumuao ili kina alinsuume kukumuhudumila inye. ⁹Tungo kinali nininye na alinili muhitaji, sikalinumulemelile wensi. kululo mahitaji mane alimakondigue ni antua naliizile kupuna ku Makedonia. Ku kila kintu ngililie mukola kulekitula numuligo kumiani, na niyendelela kutenda iyo. ¹⁰Kina kulukulu yaki Kilisito nyilii mukati yane, kunu kukikulia kumuane, sikaikitukigua ku nandii za Akaya. ¹¹Kua nikii? kunsooko sikanumulogilue? Mukungile ulingile numulogilue. ¹²Lakini ikio nanikikitenda, nikakukitenda gaa. nikakukitenda ili kina nsuume kugilia lyoma lya ioo naitamanile ilyoma lya kutula kina kuilii ku kikio kikio naikidailia. ¹³Kululo antu ioo ingi atumua a ulongo na itumii akonganii. Ikipilula enee kina atumua aki Klisito. ¹⁴Na iyii sikayakukulilua, kunsooko sunga ushetani ukipilula mwene kina malaika wa welu. ¹⁵Iyii ngila kaukulilua ukulu kina itumi akue gaa kukipilula ene kina itumii a haki. mpelo yao ikitula kina ntendo zao kinaziili. ¹⁶Nitambula kanki: iyogua walekitula ukoli muntu wensi nushiiga inee ingi numunaulu. Lakini kina mutende, nsingilii inee kina munaulu ili nsuume kukikulia inino. ¹⁷Ikio nanitambula kuhusu kukisula kua kukudaya sikailamulua nu Shekulu, lakini nitambula kina numunaulu. ¹⁸Kululo iyo antu ingii ikidayagia ku jinsi ya mwili gaa. ¹⁹Kunsooko alimwisolile ku ulumbi nia anaulu, ninye akola mutite busala! ²⁰Kunsooko mukisolela nu muntu kina wakuie muusese, kina ukusakagia mutuanuko katia yani, kina anga wamutume inye ku nsailo yakue, kina wiike kyanya kuhewani, hau kina wamukue muusiu. ²¹Nikitambula ku nsoni ziitu kina ishee kutula aneketu zigi kutenda yaso. Na kilii kina wensi angawikidai_ nitambula kina munaulu_ inee gaa kinakidaya. ²²Mbii iene Ayahudi? ni nene ingi iyo. Mbii, iene Aizilaeli? ni nene ingi iyo. Mbii, iene ululua waki Abulahamu? Ni nene ingi iyo. ²³Mbii, iene itumi aki Kilisito? (Nilikitia kina alinumuputue ni masala mane.) inee ingi kukilikila. Natula sunga ku mulimo mikaku kukilikila, kulii kukilikila ya kutula kuitungo, kua kukugua kukila ipima, ku tagana nu ulugu wingii wa nkia. ²⁴Kupuna kua Ayahudi nasingila katano " makuo makumi maniikupunia imui." ²⁵Katatu alinumukuwe ni nkome. Kamui alinumuwe mague, katatu alinusulikile mu meli. Ntumile utiku ni munsii ku bahali kualie. ²⁶Natulula ni misinzo killi tungo, mu ulugu wa miongo, mu ulugu wa asambo, mu ulugu kupuna ku antu enee nene, ku ulugu kupuna ku antu ansii, ku ulugu wa bahali, ku ulugu kupuna ku antu naalongo. ²⁷Natula mu milimo mikaku ni ukalii ukaku, ku utiku wingii wa kulekigona, ku nzalaa ni nota, mala kingi kua kufunga, ku mpepo ni kipui. ²⁸Kulii ni kila kintu kyingi, ukoli ugumilii wa kila ntendo kyanya yane wa woa wane kunsooko ya makanisa. Na ingi uneketu, na ine sika numuneketu? ²⁹Wani usakilie umua kugua mumilandu, na inee sikanipia mukatii? ³⁰Kina ingi lazima nidaye, nikakidai kuhusu ikio nakilagila uneketu wane. ³¹Mukungile nu Tata waki Shekulu Yesu, mwene ukuigua ikali na kalii, ulingile kina inee sikanilomboka. ³²Uko ku Damesiki, mukulu wa mukoa pansu ya mutemi Aleta aliukulindila kisali kya Damesiki ili kunguila inee. ³³Lakini alinumuikue mukikapu, kukilila ku dilisha mu ukuta, na nanusulika kupuna mu mikono yakue.

Chapter 12

¹Ingi lazima nidaye, lakini kutili nakiyongeligu ni liaso. bali nikiendelela ku maono na makunukulo kupuna kwaki Shekulu. ²Numuizi muntu umui muaki Kilisito ku miaka kyumi na inii nyakilile na_ anga ku mwili, hau kunzii ya mwili, inee siningilee, Mukungile ulingile_ alimusukantulue kyanya ku kugulu lia katatu.³Na nizii kina muntu uyu_ anga ku mwili, hau kunzii ya mwili, inee siningile, Mukungile ulingile_ ⁴alimusolue kyanya mpaka ku paladiso nu kuigia mantu namatakatifu zigi ku muntu wensi ⁵kukumatambula.Ku niaba ya muntu kina nuaso nikakidai. lakini ku niaba yane nene sikanikakidai. angasika kuhusu uneketu wane. ⁶Kina angatake kukikeeta, sikalinijitula numunaulu, kunsooko alinijitula nitambula ikulukulu. Lakini nikileka kukikeeta, walekitula wensi nukishigila kukilikila ku maso kuleka nakigiila mukati yane hau kuigika kupuna kumuane. ⁷Sikanikiketa gaa kunsooko ya maso makunukulo ya aina ma kitembo. kuiyo, iyo sikanikijua ni kisipili, ligia aliyikue mukati ya mwili wane, mujumbe wa kishetani kuningilila inee, ndekipiluka kutula munakiketa. ⁸Mala katatu alinumupepile u Shekulu kuhusu ilii kupuna kumuane. ⁹Nunduyo numbwilaa," ukende waneukondile kunsooko yako, kululo ngulu yukutendwa nkaminkilu ku uneketu. Iyo, alintiite nsula kukilikila kukiketa kukilikila kuhusu uneketu wane, kina usuumi waki Kilisito usume kukikala kyanya yane. ¹⁰Kululo ntoshekile kunsooko yake Kilisito, ku uneketu, kuutukua, ku shida,ku luago, ku hali ya ¹¹Inee natula! inyee alimunkankanikile ku ilii, kunsooko alijile numukuligie ni nininye. kunsooko sikali numutuki tai ku asoo nakuitagua atumua azaa, sunga kina inee sika kintu. ¹²Imiena nya kulukulu nya mutumua alizitendekile pakatii yani ku wiumatilia, miena ni ishembo ni matendo makulu. ¹³Ku umbii alimwamuhimu mua pansii kukila makanisa nalimasagile, anga sika kina sikali nimuligo kumiani? munsamile kuutiulia uu. ¹⁴Laa! inee nkolii nkondile kuiza kumiani ku mala ya katatu. Sikanikitula muligo kumiani, kunsooko sinsiilie kintu nakiani. numusiilie ninyee. kunsooko alisha siyajipile kuyika kilindo kunsooko ya alelii. Badala yakue, alelii yajipile kuyika kilindo kunsooko ya alisha. ¹⁵Nikilumba kukilikila kutumila nukutumilua kunsooko ninyee. Kina numulogilue kukilikila, numusiigie kulogua inino? ¹⁶Lakini kina yilii, sikalinumulemelie muligo inyee. Lakini kunsooko inee ingi numutuulu zigi, inee ingi uyoo nalumuambile inyee natula uyu nalumupiile ku ukonganii. ¹⁷Mbii alinsolile ku kukizipilia nsailo ku wensi nalinumutumile kumiani? ¹⁸Alinumupepileu Tito kuiza kumiani, nanumutuma muntua mua palumui nunduyo. Mbii, u Tito aliwatendile nsailo inyee? mbii, sikalikugendile ku nzila iyo iyo? Mbii, sikalikugendile ku ntilatiligua zizo zizo?¹⁹Musigile ku tungo ilii tulu kuatula kukikuilia ndishe akola kumiani? Ntongela yaki Mukungile, nu kuaki Kilisito, kuatula kutambula kila kintu kunsooko ya kukumukamia inyee.²⁰Kunsookontite nkankani kina nikiiza nsuumile ndekekumuligia inyee kina ntite insula. ntite nkankani kina musumile mulekindigia inee kina mutite insula. nikikankania kina ishumile kutula nu wakungumii, wilu, kuyimika makuo, nsula ya ung'ene, usoso, kisipili, nu wilea. ²¹Ntite nkankani kina kinanikishoka kanki, Mukungile wane usumile kukuntimia ntongela yani. Ntite nkankani kina nsumile kutula nu ukia kua naingii nakaatendile milandu kinakilii kunono, ninasikaaungamile ushapu, na ukosii ni mantu ma nsula nakimatenda.

Chapter 13

¹Iyii ingi kautatu kina mpolokile kumiani. " Kila tiakigua lazima lizengue nu akikisigua wa mashuda abili hau atatu" ²Nakonditambula ku asoo naliatendile milandu kinakili ni kua naingii tulu tungo kinalinili kuaso nkua ya kabili, na nitambula kanki: Kinanikiiza kankii, sikanikakiumatile kumiani.³Nukumuilaa inye ilii kunsooko muduma ushuda kina Kilisito ulikitia kukilila inee. U mwene sia munekeu kumiani, badala yakue, u mwene ingi muna ngulu mukati yani. ⁴Kunsooko alimukonontelue ku uneketu, lakini mupangaku ngulu zaki Mukungile. Kunsooko ishee gaa tu uneketu mukati yakue,lakini kukakikala nunduyo ku ngulu zaki Mukungile katia yani. ⁵Ikunii ninyee mulae kina mukoli mu usuili. Ipimii ninyee. Sikamulisula kina u Yesu Kilisito wili mukati yani? U mwene uko, nayingi kina sikamuhakikisile. ⁶Na ntite ugimia kina inye mukilisula kina ishee sikalikuasitue.⁷Inoo kulompa kuaki Mukungile kina mulekishuma kutenda kyensi nakibii. sikanilompa kina ishee kusuume kukigela kukilile gemua, badala yakue nilompa kina musuume kutenda nakyatai, kusumile kukigela kuaemagua igemua. ⁸Kunsooko ishee sikakusumile kutenda lyensii nakisia ni kulukulu, lakini ingii kunsooko ya kulukulu du. ⁹Kunsooko kulumbilile tungo kina kuaneketu inye kina mutiite ngulu. Kulompa gaa kina musuume ktendua muakaminkilu. ¹⁰Nikimandika imantu igaa tungo kinanili kulii nininye, kina nipalumui nininye sinsilile kukumulagila utaki inye. sinsilile kutumila utemi u Shekulu numpilee inee numuzenge na sika kukumonona pansii. ¹¹Pembele, antua a kigosha ni a kisungu, lumbiliii! itumii milimo kunsooko ya ushokio, mupegue umoo, igimbii ninye kua ninye, mukale ku amani. Nu Mukungile nua ulowa ni amani ukitula palumui nininye. ¹²Ilamukii kila umui kua shunu nalielu. ¹³Asalilii tulu nukumulamukia. ¹⁴Ukende waki Shekulu Yesu Kilisito, ulowa waki Mukungile, nu upalumui waki Muau muelu utule palumui nininye tulu.

Galatians

Chapter 1

¹Inee ingi ni Paulo mutumua. Inee sika numutumua kupuna kwi anatu wala kukiylila ku muntu, lakini kukiylila kwaki Yesu kilisito nu Mukungile tata nalumwiule kupuna ku akii. ²Palumui ni antu tulu ni nene, nikimaandikila makanisa maku Galilaya. ³Ukende utule kumianinu usuili naukupuna kwaki Mukugile tata witu nu Shekulu Yesu kilisito, ⁴aliwipunilye mwene kunsooko ya milandu yiitu kululo wakugune ni matungo igaa ma udobu, kupunila nu ulowa waki Mukungile wiitu nu tata. ⁵Kumwakue utule ukuligua ikalii nakalii. ⁶Nikulilua kina mupulukilya kuukau ku mpola zingii. Nikulilua kina mupulukilya kulii kupuna kumuakue mwene nalumwitile ku ukende waki kilisito. ⁷Kutulii mpola nyingii, lakini akolii akyii a antu naakumusakya inie uluago nu kutyaka kukaila impola zaki Kilisito. ⁸Lakini sunga kina ingii ishee hau amalaika kupuna kugulu ukikumazukya kumiani impola sia nindizo nalikukamazukilye kumiani, nuazumwe. ⁹Kinali kulikitilye pamuandio, ni inono nilikitya kanki, " kina ukoli muntu ukakumukumazukilya kumiani impola sia nina mumipokelile, nuazumwe." ¹⁰Apa inono niduuma utaitai wa antu hau Munkungile? Niduuma kukualumbia antu? kina nilongoleka kugema kukialumbia antu,inee sika numuitumi waki kilisito. ¹¹Antua, nsiilye inye mulinge kina impola nalinimikumazukilye sikipunanile ni antu. ¹²Sikalinimisingile kupuna ku muntu, wala sikalinumumanigue.Badala yakue, ali ingi kuukunukulua waki Yesu kilisito kumwane. ¹³Mwakondii igia kyanya ya ukalii wane wa numa ku dini nya Kiyahudi, kina aliniyagaa ku utakii ipolelyo lyaki Mukungile kukiyla ikipiimo nu kukulikaminkilya. ¹⁴Alinali nendelile ku dini nya Kiyahudi kukiyla antu ane ingii Ayahudi¹⁵Lakin Mukungile alimulogeligue kunchagula inee kupuna munda ya mau. Alunitiile inee kukiylila kuukende wakue. ¹⁶Kukumulagila umwana wakue mukati yane, kunsooko numutanantye umwene muntongela ya antu ansii. Wala sikalindumile usigigua wa mwilii ni migali ¹⁷na sikalinankile kuyuka ku Yelusalemu ku ioo nali atumua kinali kyili inee. Badala yakue nanenda kuualabuni ni pembele kushoka ku Damesiki. ¹⁸Kina nikila miaka itatu nanankila kuyuka ku Yelusalemu kukumugendela u Kefa, nanikala nunduyo ku ntongo kyumi na zitano. ¹⁹Lakini sikanamona iatumua naingii ila u Yakobo, muntua waki Shekulu. ²⁰Laa, ntongela zaki Mukungile, sikanilomboka ku ikyoo nanikikiandika kumiani. ²¹Kangi nanenda kumikoa ya Shamu nu ku Kilikila. ²²Sikali nkumazukile ku miso ku mapolelyo ma Ayahudi igoo nalimiili ku Kilisito, ²³lakini aliakwigagia du, umwene nalukuwagia inoo utanantya usuili nalikula ukuuonona. ²⁴Aliakumukuliya Mukungile kunsooko yane.

Chapter 2

¹Pembele miaka kyumi na inii alinendile kanki ku Yelusalemu palumui nu Barnaba. gaa nanumusola u Tito palumui ninene. ²Alinendile kunsooko Mukungile alulizikile kumwane kina alinijipiile kuyenda. Alimbikile ntongela yao impola nalinimitanantilyeku antu ansii. (lakini alintambuile kuunkunku ku nalialingikile kin aatongeli nakikulu.) Alintendile itii kuyakikishia kina ali sikanimankaa, hau alimankile nakandaa. ³Lakini sunga u Tito, nali wipalumui ninene, nali muyunani, nukankanikua kutwalua ikumbe. ⁴Ikintu ikii alikipuniile kunsooko ya antua aulongo naliizile ku unkunku kukolekelya uhulu nali kutiite ku kilisito Yesu. aliatite nsula ya kukutenda ishee kutula aseke wa shalia. ⁵Sikalikwipunilie kuategelaa sunga ku tungo limui, kunsooko impola ya kulukulu isagee kuyila kukailika kumiani. ⁶Lakini ioo naliatambuile kina ali atongeli sikaliasangile kyensi kumwane. Kyensi nali akikitendaa alikigila ka ndogolelyo kumwane. Mukungile sikalugombile ukuiya wa antu. ⁷Badala yakue, aliamunie kina numusuilue kutanantya impola ku ioo nali sikaatulue ikumbii. aliyili kina Petelo watanantye impola kwa naliatwalue ikumbii. ⁸Ku ndogolelyo Mukungile, aliwitumile mulimo mukati yaki Petelo kunsooko ya utumua ku ioo naliatwalue ikumbii, gaa aluwitumile mulimo mukati yane ku antu a nsii. ⁹Itungo u Yakobo, Kefa, nu Yohana, naliamanikile kutula aliazengile ipolelyo, alialingile ukukende nalinumupegue inee, aliakusingile ku ushilika inee nu Barnaba. aliatendile itii kunsooko kuuke ku antu a nsii, na kunsooko asuume kuyenda ku ioo naliatwalue ikumbii. ¹⁰Gaa aliakusiile ishee kukuajukaa iatuka. inee gaa alintite nsula kukituma ikintu ikii. ¹¹Itungo u Kefa kina nuiza ku Antiokia, nanumusitilya peelu kunsooko aliwatyalugia. ¹²Kabla ya antu akyei kuiza kupuna kwaki Yakobo, Kefa alukulia palumui ni antu a nsii. Lakini iantu iaa kinaliizile, alulekile nu kulega kupuna ku antu a nsii. aluyopoka antu nali asiile ikumbii. ¹³Iyoiyo Ayahudi naingi naakamantana nu ukinilii uu palumui nu Kefa. upunili wakue naitula kina sunga u Barnaba nusolua nu ukinili wao. ¹⁴Lakini kina namona kina ali sikaityata impola nya kulukulu, nanumuila u Kefa ntongela yao tulu, kina inyee ingi mwa Ayahudi lakini mukikala nitabia za antu a nsii badala ya tabia za Ayahudi, kunsooko kii mukiakankanika iantu ansii kukikala. ¹⁵Ishee nakwa Ayahudi kwa kulelua na sika "antu a nsii natite milandu" ¹⁶Lingaa kina kutilii nuyaligua ihaki kumatendoma shalia. badala yakue, iyaligua ihaki ku usuili mukati yaki Yesu kilisito. Alikwizile ku usuili mukati yaki kilisito Yesu ili kina kuyaligua ihaki ku usuili mukati yaki kilisito na sika ku matendo ma shalia. ku matendo ma shalia kutili mwili nakiyaligua ihaki. ¹⁷Lakini kina kukumuduma u Mukungile kwa kukukualilya ihaki mukati yaki kilisito, kukiagana ndishe gaa kutula ana mulandu, mbii kilisito alimutendwe museke wa milandu? sika iyo! ¹⁸Kundogolelyo kina nzenge utegemili wane kyanya ya kutunz isharia, tyegemelo ali nakondaa kulilegya, nikilagila nene kutula muuna shalia. ¹⁹Kukyilila shalia alinkilee ku shalia, kululo injipiile kukikala kunsooko yaki Mukungile. ²⁰Numukonontelue palumui nu kilisito. sika nene kanki nanikikala, ila kilisito ukikala mukati yane. uukalii nanikikala ku mwili nikikala kuusuili mukati yaki mwana waki Mukungile, nalu ndogilue nwipunia kunsooko yane. ²¹Sikanukuukana ukukende waki Mukungile, kundogolelyo kina haki alikolii kukuyilila shalia, basi kilisito alijilee ukilee nankanda.

Chapter 3

¹Agalatia alelee, ingi liso kii niolu nalyumuononile? mbii u Yesu kilisito sikalimulagilue kina mukonontelua ntongela ya miso miitu? ²Inee nsilye du kulingaa ilii kupuna kumiani. mbii alimumusingile muau ku matendo ma shalia hau kwa kushuila ikyo nalimukigilie? ³mbii, inyee ingi mwalele ngelee kii? mbii alimwandilie ku nkolo nkangi mumale ku mwiili? ⁴Mbii alimwagile ku mantu mingii nankandaa, kina kulukulu alii manankandaa? ⁵Mbii umwene nukupunagia inkolo kumiani nu kutendaa imatendo ma ngulu katia yani ukitumaa ku matendo nya shalia hau kwa kuigia palumui nu usuili? ⁶Ablhamu "Alumusuilile u Mukungile nualigua kutula utite ihaki" ⁷Kuna namna iyoiyo lingii kina, ioo naliamusuilile ingii alisha aki Ablhamu. ⁸Lyandiko alililotile kina Mukungile alujilewaalilye ihaki antu ansii kunzila nya usuili. impola alintanantigue kuandia kwaki Ablhamu; "ku mwako insii tulu zikikembetwa". ⁹Pembele ioo natitee usuili akembetwe palumui nu Ablhamu, nalutite usuili. ¹⁰Ioo natumbilile imatendo ma shalia akolii pansii ya uzumua.kunsooko yandikue, Muzumue kila muntu nasikukamantanile ni mantu tulu nalimandikue ku kitabu kya shalia, kukimatenda tulu" ¹¹Inoo ingii kwalye kina Mukungile sikukumualilya ihaki sunga umui ku shalia, kunsooko "nutiite hali ukakikala ku kuusuili" ¹²Shalia sikipunanile nu usuili, lakini badala yakue "nukutendaa imantu igaa ku shalia, ukakikala ku shalia". ¹³Kilisito aliukugunile ishee kupuna ku uzumua wa shalia itungo nalutendekile uzumua kunsooko yitu.kunsooko yandikue, Wazumagua kila muntu namuniginiligue mukyota ". ¹⁴Nikulu aliitii, matiliga nalimili kwaki Iblahimu alizijiliiza ku antu ansii ku kilisito Yesu, ili kina kusuume kushingila ahadi nya nkolo kukiyilila usuili. ¹⁵Antua, nitambula ku namna nya kiuntu. sunga tungo ilyago lya kiuntu lyakondiyikua iza, kutilii nusuumile kumelelya hau kuyongelelya. ¹⁶Inoo ahadi alintambulue kwaki Iblahimu ni kilelii kyakue. sikaitambuile, "kuilelii" kundogolelyo ingii, bali badala yakue ku mui ung'ene, kukileli kyako," ingii kilisito. ¹⁷Inoo niugaa itii, shalia naliyizile miaka magana manii ni makumi matatu pembele, sikilegia ki lyago lya kunuma naliyikue nu Mukungile. ¹⁸Kunsooko kina usalii angaliwize ku nzila nya shalia, sikaliutula kanki waza ku nzila nya ahadi. Lakini Mukungile aliupunilye nankanda kwaki Iblahimu ku nzila nya ahadi. ¹⁹Kunsooko kii inoo shalia nipunigua? Alinongeligue kunsooko ya utimulii, mpaka mulelua waki Iblahimu waze kwa ioo kumiao alimuahidiwe. Shalia alimbikue kuukankanikua kukiyilila malaika ku mukono wa mukininkania. ²⁰Inoo mukininkania ndogolelyo kukiyila muntu numui, bali Mukungile ingi umui ung'ene mwene. ²¹Kululo mbii yili sia ni ahadi zaki Mukungile? ii! Kunsooko kina shalia nalimpunigua alitite usuumi wa kuleta uupanga, haki alijilekigela ku shalia. ²²Lakini badala yakue, lyandiko lyadindaa mantu tulu pansii ya milandu. Mukungile alutendile itii kina ahadi yakue nyakukuguna ishee ku usuili kwaki Yesu kilsito usuume kukigela ku ioo naasuulile. ²³Lakini nalikili usuili ku kilisito kuizaa, alikuatungue nu kutula pansii ya shalia mpaka wize ukunukulua wa usuili. ²⁴Kululo shalia alitendekile utongeli witu pmaka kilisito kinanuiza, ili kina kualigue haki kwa usuili. ²⁵Inoo kunsooko usuili wazaa, kukutilii kankii pansii ya mulai. ²⁶Kunsooko inyee tulu ingi alisha aki Mukungile kukiyilila usuili ku kilisito Yesu. ²⁷Tulu nalimwabatisigue ku kilisito mwijalaa kilisito. ²⁸Kutilii Myahudi wala Myunani, musese wala nasika musese, mugosha wala musungu ,kunsooko inyee tulu ingii umui ku kilisito Yesu. ²⁹Kina inyee ingi mwaki kilisito, iyo gua ingi ulelua waki Iblahimu, asaali ku mujibu nwa ahadi.

Chapter 4

¹Nitambulula kina iyo musali ingi mulisha, mugila kausia nu musese, sunga anga mutemi wa nsao tulu. ²Badala yakue, wili pansii ya alaii ni azamini mpaka itungo niyikue nu baba wakue. ³Iyo gaa ni ndishie, kinali kualisha, alikuaambilue muusese wa kanuni za kuandia za unkumbigulu. ⁴Lakini itungo lya tai kina nalipika, Mukungile numutuma umuana wakue, mulelua wa musungu, mulelua pansii ya shalia. ⁵Alutendile itii wagunee ioo nali ilii pansii ya shalia, kina kusingile hali ya kutula kina anaa. ⁶Kunsooko inyee ingii anaa, Mukungile alumutumile u nkolo waki muana wakue mukati ya mioo yiitu, nkolo nukuitaa, "Abba, tata." ⁷Kunsooko iyii uwee sika umusese kanki wii muana. Kina wii muana, iyo uwee gaa ingi umusaali kukylila Mukungile. ⁸Sunga kinalikyilii mumumane u Mukungile, ali mwasese ku ioo ku kumuandio sika miungu nkankana. ⁹Lakini inoo kina mumulingile u Mukungile, hau kina mukumazukile nu Mukungile, kunsooko kii mushooka kanki mu kanuni nangila kangulu. ¹⁰Muambile ku kilao lutondo lukulu, imiandamo nya myelii, matungo ni miaka. niyopoka kunsooko yani. ¹¹Niyopoka kina kunamuna kitunga niagilie nankanda. ¹²Nukumupepya, antua, mutule kina nilii, kunsooko gaa natula kina muili. sikalimunkosiile. ¹³Bali mulingile kina ali kunsooko ya uluile wa mwili kina alintanantilye impola kumiani ku mala ya kuandia. ¹⁴Palumui ihali yane aliyimuikile mugemua, sikalimumelile hau kunshiitaa. Badala yakue alimunsingile kina malaika waki Mukungile, kina alinintulile nikilisito Yesu mwene. ¹⁵Kululo, wili pii inoo ulumbi wani? kunsooko nishudila kumiani kina, angaishumike, alimukuule imiso mani nu kumpeela inee. ¹⁶Iyoo inoo, mbii natula mulugu wani kunsooko nukumuila ikulukulu? ¹⁷Akumudumaa ku nsula, itii sika kuuza. Asiilye kukumulekanula inyee ni nene muatyatee. ¹⁸Ingi izaa kalutondo kutula ni nsula kunsooko nanziiiza, na sika du kutungo kinaniensi palumui nininye. ¹⁹Anaa ane anino, niyawa uwaii kunsooko yani kanki mpaka u kilisito waumbike mukati yani. ²⁰Azanilogua kutula nkolii ipoo palumui nininye inoo nu kupilula ululi luane, kunsooko ntiite nkankani kyanya yani. ²¹Mbuili, ninye namutite nsula ya kutula pansii ya shalia, sikamuigilie shalia kinaiugilee? ²²Kunsooko yandikue kina u Ablahamualutiite anaa akigosha abili, umui ku uyo musungu namusese nu mua ku musungu nua munumba. ²³Sunga iyoo, uyoo nua musese alimulelue kumwili du, ila uyoo nua musungu nua munumba alimulelue ku ahadi. ²⁴Mantu igaa masuumile kuyelezua kwa kutumila impyani, kunsooko asungu iaa impyanile nimalago mabili. umui wakue ku mulima sinai. ukulela alisha ingi asese. uyu ingi Hajili. ²⁵Inoo u Hajili ingi mulima sinai naukolii ku Alabuni. Ukimpyanagigua nu Yelusalemu nya inoo, kunsooko ingi musese palumui ni alisha akue. ²⁶Bali Yelusalemu nyili kukyanya ingi ngila usese, na iyii wayu mau wiitu. ²⁷Kunsooko yandikue, lumbii, uwee musungu numugumba, uwee nasikaukulela. Ituntee na ukue ilyanga ku ulumbi, uwee uwee numugila kaupuniili wa kulela. kundogolelyo naingi ingi alisha amugumba, kukyla ioo aa uyoo nutite umugosha. ²⁸Inoo antua, kina u Isaka, inyee ingi alisha aa ahadi. ²⁹Kutungo iloo umntu nalimulelue ku mwili alumwagilie uyo nalimulelue ku nkolo. inoo ingi iyoiyo. ³⁰Imandiko makuugai? mulegie musungu namusese palumui nu muana wakue nua kigosha. kunsooko umulisha wa musungu namusese sikukishaala palumui nu mulisha wa musungu nua munumba. ³¹"Kululo, antua, ishee sika kualisha aa musungu namusese, ila ingi aa musungu nua munumba.

Chapter 5

¹Ingii kunsooko kilisito aliukupiile uuhulu ili kutule hulu. iyo, imikii muakamu wa mulekiambua kanki ku kongwa lya usese. ²Laa, inee paulo, nukumuiila kina inga kina mutualue ikumbi, Kilisito sikaukakumualilya ku nzila yensi nyaso. ³Kanki, nukumushudila kila mugosha namutualue ikumbi yumujipiile kuyajibika ku shalia tulu. ⁴Muatemanulue kulii nu kilisito, ioo tulu namuaaligie ihaki" ku shalia. muguile kulii nu ukende. ⁵Ndogolelyo ku nzila nya nkolo, ku usuili kulindilile ugimia wa haki. ⁶Ku kilisito Yesu kutualua ikumbi hau kulekitualua kutilii kundolelya yensi. ingi usuili ing'ene nyikituma mulimo kukyilila uulowa iyoo yukumanisagia kintu. ⁷Alimukua lumanko luuza. wani alumugilile kulekikeela ikulukulu? ⁸Uweshia wa kutendaa iyaso sikaupuna kumuakue mwene nukumuita inyee. ⁹Inshashu ninoo yukononaa mpulii tulu. ¹⁰Ntiite tyegemelo ni ninyee ku Shekulu kina sikamukishiiga ku nzila yingii yensi. wensi nuaso nukakumulimilia ukikenka ulamuli yakue mwene mukola, wensi nuaso. ¹¹Antua, kina nilongoleka kutanantia ikumbi, kunsooko kii kilii niyagigua? ku shuala iloo ikyo ingii kigilyo kya musalaba kikishuuma kuyononua. ¹²Ingi ulamuli wane kutula ioo naakumutongole ibii ikakitimulia ienee. ¹³Mukungile umuitile inie, antua, ku uzaa. ila muleke kuutumila uuza wani kina lyoma ku mwili. Badala yakue ku ulowa mwialilye ninye kwa ninye. ¹⁴Kunsooko shalia tulu ikaminkilile ku lyagilio limui, ndioo "Ingi lazima umulogie umunapiipi wako kina uuwe mukola. ¹⁵Lakini kina mwilume nu kukilia, ilaai kina mulekekionona ninye kwa ninye. ¹⁶Nitambula, gendii ku nkolo, na wala sikamukakuzikondia inssula zamwili. ¹⁷Kunsooko mwili utiite nsula nkulu kukyila inkolo, ni nkolo itiite nsula nkulu kukyila u mwili. izii zikikungumaa kila mui ni nziia. upunilo ingi kina sikamutenda iintu namutiite nsula kukuitendaa. ¹⁸Lakini kina nkolo ukakumutongela inye, mukutilii pansu ya shalia. ¹⁹Inoo imatendo ma mwili mikigela. nindio ingi ukosii, ushapuu, upisadi, ²⁰Usalilii wa sanamu, ulogii, ulugu, wilea, husuda, kuyalila ikuo, wishindii, wisapatilia, mutuanuko wa mazehebu, ²¹wilu, mugalaa, ulakuu ni mantu namingi kina igaa. Nukumulanga inye, kinali numulangile pa muandio, kina ioo naitendaa imantu kina maso sikakaikuusaala uutemi waki Mukungile. ²²Lakini inkalii nya nkolo ingi ulowa, ulumbi, amani, wiumatiilya, ukende, untu naukende, usuili, ²³upolo wangele. Kutilii shalia nikilie imantu kina maso. ²⁴Ioo na aki kilisito Yesu auangikile u mwili palumui ni nsula ni tamaa zao mbii. ²⁵²⁶Kina kukakikala ku nkolo, gaa kugendee ku nkolo. Kuleke kukikeeta, kukekikulia kila umui nu muua, wala kulekekionela wila.

Chapter 6

¹Antu, anga muntu muguilue mu udobu, inyee namwa kinkolo, muatakue kukumshokia umuntua nuaso ku nkolo ya upolo. ²Kunu imukilaa inye mulekigemua. mwisolelie imiligo, nu kululo mukakimikaminkila ishalia yaki kilisito. ³Anga muntu wensi nukiona ingi bola kunu sika kakintu, ukikongaa mwene. ⁴Kila umui nuaupiime umulimo wakue. Kangi ukitula ni kintu mwene ung'ene kyaki kumazukia, bila kukiliganilia mwene nu muntu wensi. ⁵Indogolelyo kila muntu ukakuusola umuligo wakue mwene. ⁶Muntu namumanigue ulukani lazima wamuilee tulu u mwalimu wakue. ⁷Mulekikongeka. Mukungile sikaukutanilagua. ⁸kila nukupandila umuntu, kikyo ukiyimbula gaa. Kila nukupandilaa imbeu ku kiandilio kyakue kya milandu ukiyimbula uononii, lakini umwene nukupandila imbeu ku nkolo, ukiyimbila uupanga wa kali na kali kupuna ku nkolo. ⁹Kulekikatala kuutendii namazaa, indogolelyo kutngo lyakue ukiyimbula anga kulekitiikaa nsula. ¹⁰Iyoo gua, itungo kinakukitula ni lyoma, kutendee namazaa ku kila umui. Kutendee namazaa kukila hasa kwa nalii mukati ya usuili. ¹¹Lai uukulu wa balua nalinumuandikiile ku mukono wane nene. ¹²Ioo nasiilye ktendaa namazaa ku ulao wa mwili ioo ene akumukankanika mutualue ikumbi. itenda yaso kunsooko alekiingila mu wagigua wa musalaba waki Kilisito. ¹³Indogolelyo sunga aoo natualue ikumbi niene sikaamiambile shalia. Badala yakue asiilie inyee mutualue ikumbi ili asuume kukidaya imiili yani. ¹⁴Ilekipunila nikidaya ilekitula ku musalaba waki Shekulu Yesu kilisito. Ingi ku mwene uunkumbigulu. ¹⁵Kunsooko sikaijalika kutualua ikumbi hau kulekitualua kutula ingi kintu. Badala yakue ulelua upia ingi muhimu. ¹⁶Ku tulu naikikala ku kanuni iyii, atule ni amani ni usamilua itule kyanya yao tulu, ni kyanya ya Isilaeli nyaki Mukungile. ¹⁷¹⁸Kupuna inoo muntu wensi walekinomaa, indogolelyo nkekile muntozo waki Yesu umuwili wane. Neema yaki Shekulu witu Yesu kilisito itule ninkolo zani,antua.Amina.

Ephesians

Chapter 1

¹Paulo, mtume waki kilisito Yesu ku ulowa waki Mukungile,kwa naliatemanulwe kunsooko yaki Mukungile naili ku Efeso na asuili mwaki kilisito Yesu. ²Neema itule kumwani nu usuili naukupuna kwaki Mukungile tata witunu Shekulu Yesu kilisito. ³Mukungile nu tata waki Shekulu witu Yesu kilisito wakululigwe. Ingi mwene nalukukembetile ku kila matiliga ma kinkolo, paluandi pi gulu mukati yaki kilisito. ⁴Kabla ya kuumbwa unkumbigulu , Mukungile alukusaguileishee nakusuilile mwaki kilisito. Alukusaguile ishee kusume kutula eluu nasikaakusokigwa ntongela yakwe. ⁵Ku ulowa Mukungile alukusaguile mwandio kwakukusola kina alisha akwe ku nzila yaki Yesu kilisito. Alutendile itii kunsooko alimulogeligwe kutenda ikyo nalutite insulaa. ⁶Matokeo makwe ingi kina Mukungile wakuligwe ku neema nya utukufu wakwe. Ikii kyoki nalukupile nkanda ku nzila yaki mwilogwa wakwe. ⁷Kululo ku mwilogwa wakwe, kutite ugunwa kukyilila migali yakwe, usamilli wa milandu. kutite ilii kunsooko nya ugoli wa neema yakwe. ⁸Alutendile neema iyii kutula ningii kunsooko yitu mu hekima nu umanii. ⁹Mukungile alutendile ikumazuke kumwitu iyo ikulukulu nalipisikile nya upangii, kupunila ninsula nalindagilwe mukati yaki kilisito, ¹⁰Matungo kinamatimila ku ukaminkilu wa upangii wakwe, Mukungile ukiyika palumui kila kintu kya kugulu ni kya kuyanya y ansii mukati yaki kilisito. ¹¹Kwaki kilisito alikwasagulwe nu kukusudiwa kabla ya matungo. iyi alikupunila nu mupango wa nutenda intu tulu kwa kusudi lya ulogwa wakwe. ¹²Mukungile alutendile iyaso itule kunsooko kusume kutula kukoli kuukuligwa wakwe. ali kwakuandia kutula nu ugimya mukati yaki kilisito. ¹³Alii kunzila yaki kilisito kina alimwigilye lukani lwa kulukulu, injili nya uguni wani kunzila yaki kilisito. ali mukwakwe kina mwasuila nu kuyolwa muntozo muau mwelu nalimuahidiwe. ¹⁴Muau uyo dhamana ya usali witu mpaka utawali kinaukakigela. iyii alii ingii kuukuligwa wakwe. ¹⁵Kunsooko iyii, kupuna matungo kinalinigilye usuili wani mukati yaki Shekulu Yesu nukuulowa wani kwa ioo tulu natemanulwe kunsooko wakwe. ¹⁶Sikandekile kukumusongelya Mukungile kunsooko yani nu kukuatua mu malompi mane. ¹⁷Nilompa kina Mukungile waki Shekulu witu Yesu kilisito, tata wa ukuligwa, ukakumupela inkolo ahekima, makunukulwa ma ulingii wakwe. ¹⁸Nilompa kina miso mani ma munkolo maikilwe uwelu ku inyee kumana ugimya nawiiwa kwitwa kumwani. Nilompa kina mumane ugoli wa ukuligwa wa usali wakwe katia mwa ioo natemanulwekunsooko yakwe. ¹⁹Nilompa kina umane uukulu naukulikilile wa ngulu yakwe mukati yitu nakuusuilile. ukulu uuu ingi kupunila nu utendi mulimo ku ngulu zakwe. ²⁰Iyii ingi ngulu naliyitumile mulimo mukati yaki kilisito matungo Mukungile kinalumwiula kupuna kwa akii nu kukumukalansya ku mukono wakwe wa kigosha pa luandi pi gulu. ²¹Alumukalansilye kilisito kyanya kulii nu utawali, usuumi. ngulu, ukalii, ni kila

lina nalyukutegagwa. Alumukalansilyeu Yesu sika du kutungo ilii lakini ku tungo naujile gaa.²²Mukungile wiyikile intutu tulu pansiyamigulu yakikilisito.²³Umutendile umwene tue kyanya ya intutu tulu mu witekelo. Nu witekelo kina uo mwili wakwe. ukaminkilu wakwe naukijulagya intutu tulu kunzila tulu.

Chapter 2

¹Kina iyo nalimwatula mwakia mu utyulya ni milandu yani. ²Alikina igaa kunsooko kuandia alimulongolekile kulyigana ni matungo ma uknumbigulu uuu. Alimulongolekile kwa kutyata mutemi wausumi wa gulu. iyi yai nkolo yakwe uyo nukutenda mulimo mu anaa autimuli. ³Ishee tulu ipo pamwandio alikwili mwi iaa nasiasuili. alikutenda kunsula nambii za myili yitu . alikutenda ulowa wa mwili nu umani witu. alikwili kuyukii anaa ikuo kina ingii. ⁴Lakini Mukungile ingi mwngi wa kinishungu kunsooko ya ulowa wakwe ukulu nalukulogilwe ishee. ⁵Matungo kinali kwa akii muutyulya witu. nukuleta palumui muukyali naupia mukati yaki kilisito. ingi kuneema kina mwagunwe. ⁶Mukungile nukwiula palumui kukutenda kukikala pallumui pa luandi pi gulu mukati yaki kilisito Yesu. ⁷Alutendile itii mu matungo namijile wasume kukulagila ugoli ukulu wa neema yakue. ukukulagila ishee ilii ku nzila ya ukende wakwe mukati yaki kilisito Yesu. ⁸Ku neema mwagunwe kunzila ya usuili. nindili sikalilipunilekumwitu. ingi nkamilo yaki Mukungile. ⁹Sikaipunile ni matendo. matokeo makwe, walekitula koli umui wao wa kukikulya. ¹⁰Kunsooko isheedu mulimo waki Mukungile , kwaumbwe mwaki kilisito Yesu kutenda intendo nanziza. ingi matendo igaa ingi Mukungile alumaliganililye. kupuna ikalii kunsooko yitu, sunga kugende ku mas¹¹Kululo ijuki kina ipo ikali ali mwi antu a mataifa kumwili. Muyitwa " namwagila ki kyumbi " ku kyaso nakiyitwa kyumbi lya mwili yukutendagwa ku mikono ya mwanamuntu. ¹²Kutungo lyaso alimwatemanulwe nu kilisito. alimwagenda ku antu aku I slaeli. alimwagenda ku lyago lya ahadi. alimwagila ka kulukulu wi tungo nalipolokile.alimutulile mukoli sika numukungile muunkumbigulu. ¹³Ingi kuino u killisito Yesu inye ipo pamwandio alimutulile kulii nu Mukungile mwaletwa piipi nu Mukungile ku migali waki kilisito. ¹⁴Kundogolelyo umwene uyo usili witu aalutendile abili kutula umui. ku mwili wakwe aliunonile igelele lya kutemanuka kina aliitulile wakutemanulaa uo usakya. ¹⁵Kululo nugilya ishاليا ni lyagilyo ni kanuni kina kina waumbe muntu umui mupia mukati yakwe. nutenda usuili. ¹⁶Alutendile itii kukiakamantania maumbi mabili ma antu kina mwili umui kwaki Mukungile kukyilila mumusalaba kunzila ya musalaba nuulaga uulugu. ¹⁷Yesu alujile nu kutanantya usuili kumwani inyee nalimwili kulii nu usuili kumwao ioo naliili piipi. ¹⁸Kundogolelyo ku nzila yaki Yesu ishee tulu kwa abli kutilte ilyoma kwaki uyo unkolo umui kuingila kwaki tata. ¹⁹Iyo gwa,inyee antu a mataifa sii mwalongoli ni agenda kankii. Bali ingi mwakola palumui ni aso kushuntwa kumpelo kunsooko yaki Mukungile ni mupikya ku numba yaki Mukungile. ²⁰Mwazengwe kyanya yamusingi wa mitume ni anabii. kilisito Yesu mwene alutulile gue kyulu lya kumpelo. ²¹Ku mwene numba tulu lyakamantanigwa palumui nu kukula kina kintengeli mukati yaki Shekulu. ²²Ingii mukati yakwe inyee ninyee mujengwa palumui kina luandi pa kikala paki Mukungile ku nkolo.

Chapter 3

¹Kunsooko ya iyiiiinee, Paulo, nu mutungwa waki Yesu kilisito kunsooko yani anansii. ²Nishuila kina mwigagya kyanya ya mulimo wa neema yaki Mukungile kunsooko yani. ³Nukumwandikila kupunila ni kina makunukulo nalimakunukulwe kumwane. Iyi ingii kulukulu naliyipisikile nalinandike kuukupii ku balua nzia. ⁴Kinushoma ku igaa , ukishuma kulinga ibusala yane mu kulukulu iyi nalipisikile ku kilisito. ⁵Ku ileli nayingi kulukulu sikaliutendwe ukumazuke kwi anaa a antu. Ila kuino uikwe peluu ku nkolo kwa mitume naliatemanulwe ni anabii. ⁶Kulukulu iyii nalipisikile ingi kunsooko antu a nsii ingi ashiliki iitu na anampola iitu a mwili. ashiliki palumui ni ahadi yaki kilisito kukyilila injili. ⁷Nu kuili natendeka mwitumi ku nkamilo ya neema yaki Mukungile nalimpunigwe kumwane kukyilila utendi wa ngulu yakwe. ⁸Mukungile alupunilye nkamilo iyii kumwane, ipagwa kina ine ni muntu numunino wa tuluku ioo naliatemanulwe kunsooko yaki Mukungile. Nkamilo iyii ingi itii injipile kukiatanantilya anansii injili nitite ugoli nasikashunguzagwawaki kilisito. ⁹Injipile kukiatanantilya antu tulu kyanya ya yani ni mupango waki Mukungile wa unkunkuu. Uu ingi mupango naliupiswe ku miyaka mingii nyakilile, nu Mukungile naluumbile inti tulu. ¹⁰Iyii ali kina , kukyilila ku pawitekolo, atawala ni mamulaka ku luandi lwa kugulu aligye kumana ipande ningii za yukii ly aheshima yaki Mukungile. ¹¹Igaa angalimapunile kukyilila mupango wa kalii na kalii nuukaminkililye mukati yaki kilisito Yesu Shekulu witu. ¹²Kululo ku kilisito kutite ugimya nu usumi wa kuingila ku ugimya kunsooko ya usuili witu kumwakwe. ¹³Kululo nukumulompa muleunika kansula kunsooko ya wagigwa wane kunsooko yani, igaa ingi ukuligwa wani. ¹⁴Kunsooko iyii nutungamya maluu kwaki tata. ¹⁵na kwa mwene kili familia kugulu nu kyanya ya nsii nzitwe lina. ¹⁶Nilompa kina waligye kukialoelya, kupunila nu ugoli wa ukuligwa wakwe, watende akamu kungulu kukyila nkolo wakwe, na wiki muakti yani. ¹⁷Nilompa kina ukilisito wikale mukati ya munkolo zani kukyilila usuili. Nilompa kina mutule ni tina nu musingi wa ulowa wakwe. ¹⁸mutule nu ulowa wakwe kuiti musume kulinga, palumui ni tulu nusuilile, ku ugali, nu ulipu ni yiligano nusimu wa ulowa waki kilisito. Nilompa kina mumane ukulu wa ulowa waki kilisito, ¹⁹nakula ukilikilile umani. mutende igaakuiti mujuligwe nu ukaminkilu tulu waki Mukungile. ²⁰Nu kuinono kumwakwe mwene nukusuma kutenda kila lintu, kukyila tulu nakukulompaa hau nakukumasigaa, kukyilila ngulu yakwe yukutenda mulimo mukati yitu, ²¹kumwakwe mwene itule ukuligwa mukati ya witekolo nu kwaki kilisito Yesu ku ileli tulu ikalii na kalii, amina.

Chapter 4

¹Kululo , kina mutungwa kunsooko yaki Shekulu, nukumupepya mugende iyoiyo nu witwa waki Mukungile aliwaitile. ²Mwikale ku ukendegelu ukulu nu upolo nu wiumatilya . mwisolele ku ulowa. ³Tendi kuwikomelya kukutunza upalumui waki nkolo ku kukitungo kya usuili. ⁴Ukoli mwili umui ni nkolo imui, kina gaa nalimutlile mwiitweku ukulukulu wawizili umui wa witwa wani. ⁵Na ukoli shekulu umui, usuili umui, ubatizo umui. ⁶nu Mukungile nu tata wa tulu. mwene ukoli kyanya ya tulu, nu ku tulu nu mukati ya tulu. ⁷Nu kila umui witu mupegwe kipawa kuligana ni kipimo kya kipawa kyaki kilisito. ⁸Ni kina mandiko kinamakuuga. "kinanuputa kukyanya zigi, alutongelile⁹Yani indogolelyo yakwe, aluputile, kuleka kina alutimile gaa nandii za pansu mu unkumbigulu? ¹⁰Mwene nalutimile ingi muntu uyouyo gaa naputile kulii kukyanya yi gulu tulu. alutendile itii itule ukukoli wakwe utule mu intu tulu. ¹¹Kilisito alupunilye ipawa ntii mitume, manabii, anjilisiti, adiimi, ni amwalimu. ¹²Alutendile itii kukiasumya aumini kunsooko ya mulimo wa huduma, kunsooko ya kuuzenga mwili waki kilisito. ¹³Alutendile itii mpaka ishee tulu kupikile uumui wa usuili ni masala ma mwana waki Mukungile Alutendile itii mpaka kusume kukama kina ioo napikilile ikimo kikaminkilu kya kilisito. ¹⁴Iyii ingii ikina kulekitula kanki kina alisha, kulekiputangigwa kunu nu nduko. Ikina kulekisholwa nu kila aina nya pyepo wa umanio, ku hila za antu ku usugu wa ulongo naupugamukile. ¹⁵Badala yakwe, kukitambula ikulukulu ku ulowa nu kukula kukiilikila ku nzila tulu mukati yakwe nyaso iyo tue, kilisito. ¹⁶Kilisito ukamantanilye, ku palumui, mwili tulu wa asalillii. ukamantanigwe palumui ni kila kiungo ikina mwili tulu nu kukizenga wene ku ulowa. ¹⁷Kululo, niuga ilii, nu kukumupepya ku Shekulu ; mukigenda kanki kina antu ansii naigenda ku utyulia wa masala mao. ¹⁸Aikilwe kitii ku masigo mao. aingwe kupuna ku upanga waki Mukungile ku ulele nawili mukati yao kunsooko ya ukaku wa nkolo zao. ¹⁹Sikaikitegela nsoni. iakabizilye ene ku ubii ku ntendo nanshapu, ku kila aina ya ulaku. ²⁰Lakini, itii sikayui nalimwimanilye ku kilisito. Niyona kina mwigagya kuhusu mwene. ²¹Niyona kina mwatula mumanigwa ku mwene, kina du ikulukulu nyiliimukati yaki Yesu. ²²Lazima mujule imantu tulu namendanile nu ntendo zani za kalii, untu wa kalii. ingi untu wa kalii nauolila kunsooko ya nsula za ulongo. ²³Julii untu wani wa kalii ikina mutendwe upia ku nkolo nya masala mani. ²⁴Tendi itii musume kujala untu upia, nawendanile nu Mukungile. uumbwe ku haki nu mwelu wa kululukulu. ²⁵Kululo, ika kulii uulongo, "tambulii ikulukulu, kila umui nu munapiipi wakwe, kunsooko du ashikia ku kila umui ku mua. ²⁶Mutule ni kuo ,lakini mulekitenda imilandu." impasu ilekishalila ikilii mwili mu makuo mani. ²⁷Muleke kumupela umunamampilu ilyoma. ²⁸Wensi nukwia lazima wakiia kanki. Badala yakwe ingii lazima witume mulimo. Witume mulimo nautite ifaida ku mikono yakwe, ikina wasume kumwalilya muntu nutite uhitaji. ²⁹Lukani nalubii lulekipuna muilakala yani. Badala yakwe , inkani lazima zipune ku ilakalayani namaifaile ku mahitaji. kukiapela ifaida ioo nategelile. ³⁰Na muleke kukumupela usungu muau mwelu waki Mukungile. Ingii kwa kumwakwe mwene mwaikililigwe muntozo kunsooko ya ntendo za ukomolwa. ³¹Lazima muike kulii uwai tulu, makuo, wilea, ni itukii, palumui ni kila aina ya udobu. tulii nu ukende ninye kwa ninye. ³²Mutule ni kinishungu. mwisamile ninye kwa ninye, kina iyo Mukungile ku klisito nalumusamile inye.

Chapter 5

¹Kululo mutule antu a kumutyata Mukungile, kina alisha akwe naalogwe. ²Mugendee ku ulowa, iyoiyo kina kilisito nalukulogilwe ishee, nwipunia mwene kunsooko yitu. mwene nutula shonelyo ni zabihu, kutula nu ununkili nauzaa wa kukumulumbia Mukungile. ³Inkoso hau ushapu wensi ni nsula na mbii lazima ilekitegwa katia yani, kina itakilwe kwa asuili, ⁴Wala maipilwa malikitegwa, witambuili wa kinaulu, hau mpanila nya kukolya nsoni, nasika kasawa, badala yakwe wiukoli unsongelya. ⁵Musumile kutula nu kulukulu kina ukoli ukosi, ushapu, wala nukulutite insula, unwaso mukulya sanamu, mugila usalii wensi ku utemi waki kilisito nu Mukungile. ⁶Muntu wensi waleke kukukonga ku nkani ntilii, kunsooko ya mantu igaa ikuo lyaki Mukungile lijle kyanya ya anaa nasikaakulela. ⁷Iyo ulekekiunga palumui nindio. ⁸Kululo inye mwandio alimwi kitii, lakini ino mwaza mwielu kwaki Shekulu. ⁹Iyo gendii kina alisha a welu. Klululo inkali za welu majumulisilye uza tulu, haki ni kulukulu. ¹⁰Duma ikyo nakilumbia kwaki Shekulu. ¹¹Ulekitula ukoli ushiriki ku milimo ya kitii namigila ka nkali, badala yakwe ziyikwe peluu. ¹²Kunsooko mantu namitendwa ni aso muunkunku ingii nsoni zigi hat kukumalikitya. ¹³Mantu tulu, namipisulwa nu welu, kula pelu, ¹⁴Kunsooko kila kintu nalikipisulwe kitula pawelu. Iyo akuuga itii, " laila, uwe nugonile , na uuke kupuna ku akii nu kilisito ukimiliminta kyanya yako. ¹⁵Iyo tulii nukeeli kinamugenda , sika kina antu nasika asugu bali kina asugu. ¹⁶Komolii matungo kunsooko ntondo ingi za udobu. ¹⁷Mleki tula mwalele, badala yakwe, manii yani ulowa waki Shekulu. ¹⁸Mulekigala ku mubinyo, ukutongela kuononi, badala yakwe mujuligwe nu muau mwelu. ¹⁹Itambuili nu kila umui wani ku zabuli, nu kusifa, ni mimboma munkolo . Imbii nu kukumukulya ku nkolo kwaki shekulu. ²⁰Daima punia isongela ku mantu tulu ku lina lyaki kilisito Yesu Shekulu wituku Mukungile tata. ²¹Ipunii ninye kila umui ku mua ku heshima kilisito. ²²Asungu, ipinii ku agosha anii, kina kwaki shekulu. ²³Kunsooko mugosha ingi tue lya musungu, kina kilisito nuili tue lya pyolelyo. ingi muguni wa mwili. ²⁴Lakini kina ipyolelyokina lyili pansu yaki kilisito, iyoiyo asungu lazima atende iyo kwa agosha aooku. ²⁵Agosha, alogwi asungu anii kina iyo u Kilisito nalulilogilwe ipolelyo nwipunia umwene kunsooko yakwe. ²⁶Alutendile yaso litule lyelu. Alulyelilye kwa kukilyogya ni mazii mu lukani. ²⁷Alutendile itii wasume kukiletelela mwene ipolelyo lya ukuligwa, ikutili kibado nu ushapu hau kintu nakimpyanile nindigaa, badala yakwe yi nzelu nangila ka utyulya. ²⁸Kunzila iyo iyo, agosha atakwe kukialogwa asungu aoo kina imyilii yaoo. nwaso nakulumulogilwe musungu wakwe wilogilwe mwene. ²⁹Kutilii anga numui nusukilwe umwili wakwe. Badala yakwe, ukuutupagya nukukuulogwa, kina u Kilisito gaa nalulilogilwe ipolelyo. ³⁰Kunsooko ishee ingi kwipalumui nu mwili wakwe. ³¹Kunsooko iyii mugosha ukakumuleka u tata wakwe nu mau wakwe nu kukamantana nu musungu wakwe, ni aso abili ikitula mwili umui. ³²Uu aliupisikile .Lakini nitambula ku kilisito ni polelyo. ³³Walakini , kila umui wani lazima wamulogwe musungu wakwe kina umwene, nu musungu lazima wamukuliye umugosha wakwe.

Chapter 6

¹Alisha ategeli ialeli anii kwaki shekulu, kundogolelyo iyii ingi haki. " ²Mukulye u tata wako nu mau wako" (Ndogolelyo iyii yoi lyagilyo lya kuandia nalitite iahadi), ³Ili itule izaa kumwani na musume kukikala ukalii nauliipu kyanya ya nsii.⁴Nininye a tata, mulekekiaskya alisha nu kukiasakilya imakuo, badala yakwe, akulyii kwa kukiakania ni malagilyo maki Shekulu.⁵Inye asese, tulii mwakilao kwa ashekulu aniaipa munaunkumbigulu kwa heshima nkulu nu kukikima kuoa naupunile munkolo zanii. mutule mwakilao kumyao kina iyo namwakilao kwaki kilisito. ⁶Ikilao kyani kilekitula du ipo iashekulu anii kinaakumulaa ilii amulumbie.Badala yakwe, tulii mwakilao kina asese aki kilisito. tendii ulowa waki Mukungile kupuna munkolo zanii, ⁷Atumikili munkolo zani tulu, kunsooko mukumutumikila Shekulu na sika antu. ⁸Yumujipiile kulinga kina ku kila ntendo nanziza muntu nukulitenda, ukishingila nsailokupuna kwaki Shekulu, anga ingi musese hau muntu namugila kauambilwa. ⁹Nininye ashekulu tendii iyo iyo kwa asese anii.muleke kiatisha mumanee kina umwene na Shekulu wa tulu ingi oyo nuili kugulu. mumanee kina kutilii kaukuiligwa mukati yakwe.¹⁰Pembele, tulii ni ngulu ku Shekulu nu kuusumi wa ngulu zakwe. ¹¹Jalii insonga tulu zaki Mukungile, ili kina muligye kuyimika sia ni hila zaki munamampilu.¹²Kunsooko imbita yitu sika ya mugali ni nama, ingi kukyila utemi ni mamulaka ma nkolo ni atawala a unkumbigulu wa udobu ni kitii, kukyila ipyepo ku luandi lwa kugulu. ¹³Kululo, jalii insonga tulu zaki Mukungile, ili muligye kuyimika mwakamu kukyila uudobu ku tungo ilii nidobu. pembele kinamwakondia kila kintu, mukiyimika mwakamu.¹⁴Pembele imikii imwakamu. tendii itiii pembele imwatla mutungile mukako ku kulukulu ni haki mukikua. ¹⁵Tendii imwatula mujalile mwakondaa mumigulu yanii kutanantya iinjili nya usuili. ¹⁶Ku kila hali musole ingula nya usuili, nyika kumusumya kudibya imishale yaki uyo namudobu.¹⁷Jalii nkunii nya ugunwa ni mpanga nya nkolo, ingi lukani lwa ki Mukungile. ¹⁸Palumui ni malompi ni sala. Lompilii ku nkolo kilii tungo. kwa mpyani iyii tulii mwakilao kilii tungo kuwiumatiilya tulu ni malompi kunsooko ya asuili tulu.¹⁹Lompilii kunsooko yane, ilimpegwe mpola kinanikunukula molomo wane. Lompilii kina ningye ku ugimya kulukulu nipisike nihusile iinjilii. ²⁰Ingii kunsooko ya ijnlii inee ni balozi nanumutungwe minyololo, kina mukati mummyao ntambule ku ugimya kina nanumudaigwe kutambula.²¹Lakini inyee mumane mambo mane ni kina nendelile, Tikiko muntua wane mwilogwa nu mwitumi mukendegeli kwaki Shekulu, Ukamuila kila kintu. ²²Numutumile kumwani kwa kusudi ilii maalum,kina mumane kuhusu ishee, wasume kukumupolya inkolo zane.²³Usuili na utule kundugu, nu ulowa palumui na usuili kupuna kwaki Mukungile nu Shekulu Yesu kilisito. ²⁴Ineema ni tule palumui ni tulu amulogilwe Shekulu Yesu kilisito ku ulowa uo nasikaukia.

Philippians

Chapter 1

¹Paulo nu Timoteo, itumii aki kilisito Yesu, ku ioo nailatengwe ku kilisito naikikalaa ku pilipi, palumui ni alai ni ashemasi. ²Ineema ni tule kumyanii nu usuili naukupuna kwaki ,Mukungile tata witu nu Shekulu witu Yesu kilisito.³Numusonilye Mukungile wane kila kinanukumujuka inyee tulu. ⁴Mala tulu ku kila lompilii lyane kunsooko yani inyee tulu, kilaa ulumbi kinanukumulompelaa. ⁵Ntite usongelya wingi kunsooko ya upiipi ushilika wani kuinjilii lutondo lwa kwandia mpaka nantende. ⁶Ntitee uhakika kina umwene naliwandisilya mulimo uzaa mukati yani ukiyendelele kukumikaminkilya mpaka lutondo lwaki Shekulu Yesu kilisito.⁷Ingi sawa kumwane kukitegela itii kyanya yani inyee tulu kunsooko numuikile munkolo yane.kundogolelyo inyee mwatula mwashilika aiani ku neema ku kitungo kyane nuku ukuili nukuyika yelu inee wa injilii. ⁸Mukungile ingi mashudaanee, kinaniili ni nsula kyanya yani tulu kwa mukati wa ulowa waki kilisito Yesu.⁹Na nilompa kina; ulowa wani wongeleke kukiikila nu kukiilikila ku masala nu ulingi tulu. ¹⁰Nilompa kunsooko ya ilii mutule nu usumi wa kupiima nukushagula mantu namaza zigi. gaa nukumulompa mutule mwielu mwimwagila kautyulya wensi ku lutondo lwaki Kilisito. ¹¹Iyoo gwa mujuligwe ni nkali ya haki nalikigela ku Yesu kilisito, ku ukuligwa ni sifa yaki Mukungile.¹²Ino antua ane nsilye mumane kina, mantu nalimapunile kumwane mamitendaa iinjili yendelele zigi, ¹³Iyoo indogolelyo itungo yane ku kilisito, yakumazukaa kwa alindilii a muikulu tulu nu kukilia muntu gaa. ¹⁴Ni antua ingii ku Shekulu, kunsooko ya itungo yane, ashawisikaa nu kugema kutanantya lukani kuugila kaoa.¹⁵Akyiii kulukulu hata kukumutanantya kilisito ku ubii nu wilea, iyo gaa naingii ku nia nziza. ¹⁶Too nakumutanantya u kilisito ku ulowa amanile kina numuikwe papaa kunsooko ya ukuili wa injilii. ¹⁷Ipaa naingii akumutanantya u kilisito ku ung'ene nu kunia nambii. ushiga kina ishakya matatizo kumwane ku minyololo

yane.¹⁸Kululo? sianijali, yii nzila anga ingii hila hau ku kulukulu, kilisito utanantigwa, nu kuilii nalumbaa! Iyoo nikilumbaa. ¹⁹Kululo ningile kina ilii likileta kutungulwa kumwane. ikintu ikii kikipunila kunsooko ya malompia manii nu ku walilya waki muau waki Yesu kilisito. ²⁰Kuliganilya ni matalajio mane ma uhakika ni kulukulu ingi kina, sikanikona nsoni. Badala yakwe, ku ugimya tulu, kina intondo tulu ni inoo, nitalajia kina kilisito ukiyimikigwa ku mwili wane, angaa ku upangaa hau ku nkia. ²¹Kundogolelyo kumwane inee, kukikala ingi kilisito ni nkia ingi nsailo. ²²Lakini kina kukikala ku mwili yukulela inkalii ku mulimo wane, kululo sikanizii ingi lyii lya kusagula. ²³Kundogolelyo nishukumwa zigi ni masigo iga namabilii, Ntite nsula ya kukuuleka umwili nu kutula palumui nu kilisito, kintu na kya thamani zigizigi. ²⁴Ingawa, kushaga ku mwili uu ingi kintu kya muhimu zigi kunsooko yani. ²⁵Kunsooko ntite uhakika kyanya ya ilii manile nikishagaa nu kuyendeleva kutula palumui nininye tulu, kunsooko ya wendelevi nu ulumbi wa usuili wani. ²⁶Ni ilii likileta ulumbi wani ukulu ku kilisito Yesu, kunsooko yane ikiyongeleka, kunsooko ya ukolii wane kanki palumui nininye. ²⁷Mwatakwe kukikala ukalii wani ku muenendo nauzaa naujipiile ku injili yaki kilisito. tendii iyoo kina nikiiza kukumulaa hau ndekiiza , ntegele kina mwimikaa kungulu ku nkolo imui , nityamani kuigya kina mutite nkolo imui, mwishindanilye usuili wani kwa palumui. ²⁸Na mulekitisigwa ni kintu kyensi nakitendwa ni anaulugu anii. iyii kumwao ingi mwena wa wononi. Bali kumwani ingi mwena wa ugunwa kupuna kwaki Mukungile. ²⁹Ku ndogolelyo inyee mwapegwe kunsooko yaki kilisito, si kukumusula du, Bali nu kuyagigwa gaa ku mwene. ³⁰Ku ndogolelyo mutite mugogolo uouo kina nalimuonye kumwane na mwigilye kina ntite mpaka niino.

Chapter 2

¹Anga kinaikolii kupegwa umoo ku kilisito, anga kina ikolii falaja kupuna ku ulowa wakwe. anga ukolii ushilika wa nkolo. anga ikolii rehema ni kinishungu. ²Ukaminkilyii ulumbi wane kwa kulikitya palumui imutite ulowa umui, kina mwipalumui ku nkolo, nu kutula nukusudi limui. ³Mulekitenda ku ubinafisi nu wikemii. ila kuukendegeli imukialaa naigii kutula azaa kukyila inye. ⁴Kila umui wanii walekilaa du iintu yakwe un'gene, ipia gaa wakele ni intu ya naingii. ⁵Mutule ni nia kina nuilii ukilisito Yesu. ⁶Ilaa umwene ingi sawa nu Mukungile. Lakini sikalukelile sawa nu Mukungile ingi kintu kya kukamantana nindikyo. ⁷Badala yakwe, aliwitimilye mwene. alusolile yiligano lyaki mwitumi. Nwipunia ku mpyani ya anadamu. nugela mwanadamu. ⁸Umwene aliwikendegeli nu kutula mutii mpaka inkia, nkia ya musalaba. ⁹Iyoo gwa Mukungile numukulya zigi. Numupela lina kyulu nalikile kila lina. ¹⁰Alutendile yaso kina ku lina lyaki Yesu kila iluu shalti litunee. Imaluu ma naili kugulu ni naili kyanya ya ulongooni pansu ya ulongoo. ¹¹Na alutendile yaso kina kila lulimi shaliti ulikitye kina u Yesu kilisito ingi Shekulu, ku ukuligwa waki Mukungile tata. ¹²Kululo gwa, ilogwa anee kina mukutii ntondo tulu, sika kina nkoli inee lakini ino ingi kukyila zigi sunga ukoli wane, ukamatikili ugunwa wanii ninyee ku oa nukukikima. ¹³Kululo ingi Mukungile nukutendaa mulimo mukati yani kukiasumya kulikitya nu kutenda mantu igoo numalogilwe mwene. ¹⁴Tendii mantu tulu bila kulyalamika nu kukibisha. ¹⁵Tendii yaso kina mulekishokigwa nu kutula alisha aki Mukungile nasuilile nagila kausokigwa. Tendii yaso kina mutule nuwelwa wa unkumbigulu, kukilelii kya utyulya nu udobu. ¹⁶Ambilii zigi lukani lya upungaa kina ntule ni nsooko ya kukulya lutondo lwa kilisito. Kangi nikilinga kina sikalinkuile kalumanko nankanda wala sikaliniagilye nankanda. ¹⁷Lakini anga kina nimiminwa kina shongelyo kyanya ya dhahihu ni huduma ya usuili wanii, nilumbaa, na nilumbaa palumui nininye tulu. ¹⁸Iyoiyo ni ninyee gaa mulumbile, na mulumbile palumui ninene. ¹⁹Lakini nitumaini ku Shekulu Yesu kukumutuma u Timoteo kumwani itii kupiipi, kina nsuume kupegwa umoo kinanikimana mantu manii. ²⁰Kunsooko numugila nwingii nutite umutazamo kina wakwe, nutite inia ya kulukulu ku ajili yani. ²¹Naingii tulu anagalinatume kumwani idumaa mantu mao enee duu. na sika kamantu maki Yesu kilisito. ²²Lakini mumilingile thamani yakwe, kunsooko kina mung'ina nukumukendegela u tata wakwe, iyo alutumikile palumui ninene ku injili. ²³Kululo nitumaini kukumutuma kuukau tungo du kinaniklinga kyani kikipunila kumwane. ²⁴Lakini ntite uhakika ku Shekulu kina inee nene gaa nikiiza yui piipi. ²⁵Lakini nishiga ingi muhimu kukumushokya kumwani u Epafladito. Mwene ingi muntua wane mmwutumii milimo mianee mugalimanga mianee, mupunia mpola na mwitumii wani kwa ajili ya intu yane. ²⁶Kunsooko alutite oa na alutite nsula kutula palumui nininye tulu, kunsooko alimwigilye kina alimulwile. ²⁷Indogolelyo hakika alimulwile zigi ngele ya kukia. Lakini Mukungile numuonela kinishungu, nu ukende waso sikaliwili kyanya yakwe du, lakini gaa aliwili kyanya yane, ili kina ndekitula nuukia kyanya ya ukia. ²⁸Kululo nukumushokya kumwani kuukau kinaiwezekanile, ili kina mukakumuona kankii muligye kulumba ni nene nikitula nalegelagigwa uowa. ²⁹Musugamiliyi u Epafladito kwaki Shekulu ku ulumbi tulu. Aheshimu antu kina inee. ³⁰Kululo alikuajili ya mulimo waki kilisito kina alupiipikile kukia. Aluhatalisilye ukali wakwe ili kunguna inee nutenda ikyo nalii sikamusumile kutenda kunkendegela inee kunsooko mwili kuli ninene.

Chapter 3

¹Pembele, antu anee lumbi mwaki Shekulu. sikaniona kamunomo kukumwandikila kanki inkani zizozizo. imantu igaa mikakumupela usalama. ²igilyi ni mbua. igilyi ni ituma mulimo nabii. Igilyi ni ioo naikitema imyili yao. ³Kululo ishee kwi kumbi. Ishee iyo kulaa kukumukulagya Mukungile ku waliiligwa wa muau. nakukivuna ku kilisito Yesu, na kwagila kaugimya ku mwili. ⁴Sunga iyo, kina angaliukoli muntu wakuutumbila mwili uu, inee alinishuma kutenda yaso zigi. ⁵Kwani alinumutwalwe ikumbi lutondo lwa munana, alinumulelwe ku kabila lya Isilaeli. ni kabila lya Benjamini. ni muebulania wa waebulani. kukumikaminkilya ihaki nya shalia yaki musa alinili ku falisayo. ⁶Kuwikamatikya wane alinilyagilye ipolelyo. kukumityata ishalia, alinumugila kausokigwa kishalia. ⁷Lakini mantu tulu nalinimaonie kutula mansailo kumwane inee, nalimbalilye zii mpalala kunsooko ya kukumumana u kilisito. ⁸Ku kulukulu, nikimaalya mantu tulu kutula hasala kupuna kuuza wa kukumumana waki kilisito Yesu Shekulu wane. kunsooko yakwe nalekaa imantu tulu, nikimaalya zii mpalala ili numuligye u kilisito ⁹na nigele mukati yakwe. numugila ihaki iyonyikigela ku usuili ku kilisito, nyukupuna kwaki Mukungile, nitite umusingi ku usuili. ¹⁰Ino nsiilye kukumumana umwene ni ngulu nya wiulwa wakwe nu ushilika wa wagigwa wakwe. nsiilye kukailwa nu kilisito ku mpyani nya nkia yakwe, ¹¹bau nsuume kutula nuutumbili ku wiulwa wa akii. ¹²Sika kulukulu kina yakondaa namaligagya mantu maso, hau kina natul numukaminkilu ku maso. Bali nikikomelya ili nsume kuligya ikyo nalinigelile nu kilisitoYesu. ¹³Antu anee, magu kina nakondiligya mantu igaa. Bali nitenda kintu kimui; niyiwa makunuma nikimalaila makuntongelaa. ¹⁴Nikikamatikya kupikila ilengo kusudi ndigye insailo ya kyanya ya wito waki Mukungile ku kilisito Yesu. ¹⁵Tulu nakuulile ugunwa, yukujipiile kushiga namuna iyii. anga nwingi ukishiga ku namuna nyisia kuhusu ikintu kyensi, Mukungile gaa ukakilikunukula lyaso kumwani. ¹⁶Sunga iyo, atua angipikile kulongoleke ku mutindo uo. ¹⁷Antu anee, ntyatii inee. Alai ku makini ioo nakulongoleka ku mpyani nyikina ishee. ¹⁸Ingii naikikaa ningii ioo kingii namuila, ni inoo nukumuila ku misholi ingi ikalile zii anaulugu amusalaba waki kilisito. ¹⁹Mpeleleko yao ingi wononi. kunsooko u Mukungile wao ingi ndaa, ni kisipili kyao kikoli ku nsoni zao. ishiga mantu ma unkumbigulu. ²⁰Bali ulaia witu ukoli kugulu , kina kukumutumbila umuguni witu Yesu kilisito. ²¹Ukikaila imyili yitu namineketu kuula zii mwili wakwe wa ukuligwa, ku usuumi uo uo naukumusumagya kukikendegela iintu tulu.

Chapter 4

¹Kululo ilogwa anee, nanumutamanile kang'i ingi ulumbi ni taji yane. imikii mukame kwaki Shekulu, inye asuaia alogwa. ²Nukukupepya uwe Eudia, gaa nukukupepya uwe Sintike, mushokye uwiambili wa usuili wani, kunsooko inyee, tulu mwabili alimukamantanile nu Shekulu. ³Ku kulukulu, numupepye gaa innye ituma mulimo iane, mwaalilye asungu iaa kunsooko aliatumikile palumui ninene kutanantya injili yaki Shekulu nakwiensi nu Kelementi palumui nui itumai naingi aki Shekulu, iaso imina mao mabandikwe ku kitabu kya upanga. ⁴Ku ntondo tulu. kanki nikitambula, lumbilyii. ⁵Upolo wani naukumazuke kwi antu tulu. u Shelulu wili piipi. ⁶Muleke kiagya ku lintu lyensi. Badala yakwe, tendi mantu mani tulu kunzila ya kitekela, kulompa nukushongelya. ninamusiilye imantu mani makumazuke kwaki Mukungile. ⁷Kululo usuili waki Shekulu naukulu kukyila umani tulu, ukilinda imyoo ni masigo mani ku waliligwa nu kilisito Yesu. ⁸Pembele, antua anee, masiigi zigi imantu tulu namatite ikulukulu, iheshima, ihaki, uwelu, ulowa, ni ndigo namatite impola nanziza, namatite ibusala, palumui ni ndiigo namijipiile kukuligwa. ⁹Matimiilyi imantu igoo nalimwimanilye, nalimumapokelile nalimumigilye ni ndigo nalimumaonye kumwane nu tata witu nwa usuii ukitula nininye. ¹⁰Ntite ulumbi ukulu zigi kyanya yani ku Shekulu kunsooko inyee mwalagilwe kanki nsula yaki kipiipika kumwani kyanya ya naniisiilye inee. Ku kulukulu, ipo pamwandio alimutite nsula kunkela ku naiisiilye inee ilagwa sikanamuligya ilyoma lya kunalilya. ¹¹Sikaniuga yaso ili niligilye kintu ku ajili ya nanisiilye inee, kwani mwimanagya kulizika nihali tulu. ¹²Ningile kukikala ku hali yakukepelwa ni gaa ku hali nya kutula ni naingii. ku mpilimo tulu igaa inee nimanilye unkunku ni namna nya kulia imatungo ma mikuta nijinsi nya kulia imatungo ma nzala, yaani ingii nu kutula nusiilye. ¹³Nsuumile kutenda igaa kwa kushumigwa nu mwene nukumpela ingulu. ¹⁴Anga iyo, alimutendile iza kukamantana ninene ku wagii wane. ¹⁵Inyee apilipi mulingile kina mwandio wa injili kinandegile ku makedonia, kutilii ipolelyo nalilinsumilye ku mantu namahusikile nu upunia nu usingilii illa inyee ninye mung'ene. ¹⁶Nikina aliniili ku Tesalonika, inyee namutumila walilya kukyila ya mala kamui ku ajili ya nansiilye inee. ¹⁷Sikandogolelyo kina niduma waliiligwa. Bali niuga ili muligye inkali nazukuleta insailo kumwani. ¹⁸Alinsingile intu tulu, na ino nijulagigwa ni intu ingii. Nasingila intu yani kupuna kwa Epafladito. Ingi intu iza nainunkila mpyani ya manukato, namagombekile imaso tulu ingii shongelyo nalyukumulogelya Mukungile. ¹⁹Kunsooko nyaso, Mukungile wane ukakumujulya namusiilye inyee ku ugolii wa ukuligwa wakwe ku Yesu kilisito. ²⁰Ino kwaki Mukungile nu tata witu utule nu ukuligwa ikali na kalii. amina. ²¹Mpola zane zumupikiile kila muuumini ku kilisito Yesu. Ilogwa naniatite ipaa nukumulamukya. ²²Gaa aumini tulu ipaa nukumulamukya, hasa ioo afamilia yaki kaisali. ²³Ni ino ineema yaki Shekulu witu Yesu kilisito itule ni nkolo zanii.

Colossians

Chapter 1

¹Paulo, mwitumi waki kilisito Yesu ku ulowa waki Mukungile, nu Timoteo muntua witu, ²Ku aumini ni antua naaminifu ku kilisito naili kukolosai. ineema itule kumwani, nu usuili kupuna kwaki Mukungile tata witu. ³Kupunia songela kwaki Mukungile, tata waki Shekulu witu Yesu kilisito, na kukumulompela kilitungo. ⁴Kwigulagya usuili wani kwaki Yesu kilisito nu ulowa namutiite kwa ioo tulu naliatemanulwe kwa ajili yaki Mukungile. ⁵Mutite ulowa uu kunsooko ya tyegemelo lya tai niyikwe kugulu kwa ajili yani. Alimwigilye kuhusu tyegeemlo lyaso lya tai kabla ku lukani lwa kulukulu, injili, ⁶Nyizile kumwani. injili iyii ilela inkali na ikumazuka uunkumbigulu tulu. yatula itenda itii mukati yani gaa kupua lutondo nalimwigilye nu kukimania kuhusu neema yaki Mukungile ku kulukulu. ⁷Iyii yaii injili nalimwimanilye kwaki Epafla, mwilogwa witu mwitumi miitu, ingii mwitumi musuili waki kilisito kuniaba yitu. ⁸Epafla watendaa ukumazuke kumwitu. ⁹Kunsooko ya ulowa uu, kupuna lutondo kinalikwigilye itii, sikakulekile kukumulompela. Kwalikumulompela kina mukakijuligwa ni umani wa ulowa wakwe ku hekima tulu nu ulingii wa kinkolo. ¹⁰Kwalinakulompa kina mukigenda ku wiumatilya waki Shekulu ku nzila nazijipiile. Kwalinakulompa kina mukilela nkali ku kila ntendo nanziza na kina mukitula ku maalifa maki Mukungile. ¹¹Kulompa musuume kupegwa ngulu ku kila usuumi kuliganila ni ngulu za uukuligwa wakwe ku wiumatilya nu wikazi tulu. ¹²Kulompa kina, ku ulumbi, mukipunia songela kwaki tata, nalumutendile inyee musuume kutula nu luandi ku usalii wa aumini ku welu. ¹³Ukugunile kupuna ku utemi wa kiiti nu kukusamilya ku utemi wa mwana wakwe mwilogwa. ¹⁴Ku mwana wakwe kutite ugunwa, usamilwa wa milandu. ¹⁵Mwana ingi mpyani yaki mukungile nasukukigela. ingi mulelwa wa kuandia wa umbii tulu. ¹⁶Kululo ku

mwene intu tulu aliiyumbwe, iyaso naikoli kugulu ni naikoli muunkumbigulu, intu naigiile nina sikaigiile. anga ingi ya enzi hau mamulaka hau utemi hau natiite ngulu, intu tulu aliiyumbwe nu mwene ni kwa ajili yakwe.

¹⁷Mwene watulile ukoli kabla ya intu tulu, niku mwene intu tulu yiambile palumui.¹⁸Numwene iyo tue lya mwili yaani polelyo, mwene ingi mwandio na mulelwa wa kuandia kupuna muioo na akii. Iyoo, utiite lyoma lya kuandia muioo mu intu tulu. ¹⁹Kululo Mukungile alimulogeligwe kina utimilya wakwe tulu ukyale mukati yakwe, ²⁰Nu kukininkania intu tulu kumwakwe ku nzila yaki mwana wakwe. Mukunigle alutendile usuili kukiyilila migali ya musalaba wakwe. Mukungile alukininkanilye intu tulu kumwakwe mwene, nali intu ya munkumbigulu hau intu ya kugulu. ²¹Nininye gaa, kutungo limui ali mwagenda kwaki Mukungile na alimwanaulugu akwe ku masala ni ntendo nambolu. ²²Lakini inoo wamukininkanagya inye ku mwili wakwe kukiyilila nkia. Alutendile itii ili wamulete inyee eligwa, naagila ka usokigwa na bila ubii ntongela yakwe. ²³Kina mwendelele ku usuili, namwakaminkiligwe nu kutla mwangulu, pasipo kulegigwa kulii kupuna ku utegamili wa ugimya wa injili nalimwigilye. Iyii iyoo injili nalintanantigwe ku kila muntu nalimuunbwe pansii igulu. Iyii iyoo injili ku nyaso inee, Paulo, nalii numwitumi. ²⁴Inoo nilumbilya uwagii wane kunsooko yani. Ninene nikaminkilya ku mwili wane nakikeepa ku wagii waki kilisito kwa ajili ya mwili wakwe, naingii polelyo. ²⁵Inee ingi nimwitumi wi polelyo ilii, iyoiyo nu mulimo nanumupegwe kupuna kwaki Mukungile kwa ajili yani, kukijulya lukani lwaki Mukungile. ²⁶Iyii yai kulukulu nya unkunku nalikila ipisikile ku miaka migii nu ku kukileli. Lakini inoo yakunukulagwa ku tulu naasuilele ku mwene. ²⁷Ingi nukuiioo u Mukungile alusiilye kukunukula kinawili ugolii wa ukuligwa wa unkunku wa kulukulu iyii muioo ansii. Nikina kilisito ukoli mukati yani, ugimya wa ukuligwa naujile. ²⁸Uyu wayu nakukumutanantya. Kukumulanga kila muntu, nu kukumumania kila muntu ku hekima tulu, ili kina kumulete kila muntu nukamilikile ku kilisito. ²⁹Kwa ajili iyii, inee nikikamatikya nu kukyazana kuliganila ni ngulu yakwe nyikitumaa mulimo mukati yane ku usuumi.

Chapter 2

¹Kunsooko nsiilye mulinge namuna kina naaza ntite lwago lwingi kwa ajili yani, ku tulu naakoli ku Laodikia nu ku tulu na kiliaone usiu wane ku mwili. ²Nikituma mulimo ili kina imyoo yao isume kupollilgwa nu kuletwa palumui ku ulowa nu ku ugolii tulu wa wingii wa utai naukanilikile wa umanii, kukuumana uunkunku wa kulukulu waki mukungile, namwene kilisito. ³Ku mwene ikilindo tulu kya hekima nu umanii mpiswee. ⁴Nitambula itii ili kina muntu wensi walekiza kumutendela ihila ku utanantya nautite uosisikilya. ⁵Na nukutalii palumui nininye ki mwilii, lakini nkolii nininye ki nkolo. Nalumbaa kuyona utalatibu wani uzaa ni ngulu nya usuili wani ku kilisito. ⁶Kina nalimumusingile kilisito Shekulu, gendii nu mwene. ⁷Mukamigwe numwene, mzengwe nu mwene, mukamigwe ku usuili kina du nalimwamanigwe, nu kutungwa ku usongelya wingii. ⁸Lai yakina muntu wensi waleke kumuambya ku ulai ni nkani ntili za ukongani kuligana ni usingilii wa antu, kuligana ni kanuni za munaunkumbigulu, na sika kuligana nu kilisito. ⁹Kunsooko ku mwene ukaminkilu tulu waki Mukungile ukikala mu mwili. ¹⁰Nininye mwajuligwe ku mwene. umwene ingii tue lya kila usuumi nu utemii. ¹¹Ku mwene gaa alimwatwalwe ku kumbii nasikalyukutendagwa ni antu ku legeligwa umwili wa nama, lakini ingii ku kumbii lyaki kilisito. ¹²Alimwaikwe palumui numwene ku ubatizo. Nu kunzila ya usuili ku mwene alimwaiulwe ku usuumi waki Mukungile, numwiula kupuna kwa akii. ¹³Ni kina mukiile mu utyulya wani nu kulekitwalwa ikumbii mu myiili yani, numutenda mwapanga palumui nunduyo nu kukusamila uutyulya witu tulu. ¹⁴Nupyangula kijukijuki kya udaigwa nalikyandikwe ni talatibu nalizili sia nindishe. numilegya tulu nu kukumikonontela mumusalaba. ¹⁵Nuzilegye ingulu ni mamulaka. Numaika kwalye nukukumatenda kina mbinaa ya udulii ku nzila ya musalaba wakwe. ¹⁶Kululo, muntu wensi waleke kukuhukumu inyee kwa kulia hau kukopa, hau kuhusu lutondo lwa sikunkuluuhau mweli naupia, hau ntodo za sabato. ¹⁷Iyii ingii milule ya mantu namijile, lakini iyukii ingi kilisito. ¹⁸Muntu wensi wensi nwaso walekilegeligwa insailo yakwe kwa kutyamani ukendegelu nu kukwatekela amalaika. muntu wa yaso ukwingila mu mantu nalumaonye nu kushisikiligwa ni masigo makwe ma kimwili. ¹⁹Umwene sikuliambilile itue. ingii kupuna ku tue kina mwili tulu kukiylila mwiungo yakwe ni makupa makukamantanigwa nu kuyambigwa kwa palumui'. na yukukula nu ukulii naukupnagigwa nu Mukungile. ²⁰Kinali mukile palumui nu kilisito ku ntendo za unkumbigulu, aipaa kamukyalile kina mukiagya munkumbigulu: ²¹Mulekiamba anga kutoma, anga kugusa? ²²Maso tulu malagiligwe kwa ajili ya wononi naujile ni utumili, kupunila nu ulingigwa ni umanigwa wa antu. ²³Shalia izii zitite hekima ya dini nalinizipigwe kw ung'ene nu ukendegelu nu wagigwa wa mwili. Lakini ngila ka thamani kuleki insula ya mwili.

Chapter 3

¹Tkina kanki Mukungile umwiule palumui nu kilisito, madumii mantu ma kukyanya kina ukilisito ukikalaa mukono wakundiilo waki Mukungile. ²Siigi kuhusu mantu mu kyanya, sika kuhusu mantu ma unkumbigulu. ³Kunsooko mukile, nu ukaali wani upiswe palumui nu kilisito ku Mukungile. ⁴Tungo u kilisto kinaukakigela, na mwene ukaali witu, iyo nininye gaa mukakigela kumwakwe ku ukululigwa. ⁵Kululo maulagii mantu namili munsii yaani, ukosi, ushapu, nsula nambii, shiigo bii, ni lutii, nyaso ibada nya sanamu. ⁶Ingii kwa ajili ya mantu igaaikuo lya Mukungile ipolokile kyanya ya anaa nasika atii. ⁷Ingi kwa ajili ya mantu igaa nininye gaa alimugendile nimaso kinalimukalile katia yao. ⁸Lakini ino ingi lazima mumalegye mantu igaa tulu. Yaani kuo,shiigo nibii, itukii, ni nkani nanshapu nazukupuna mwilakala yanii. ⁹Muleke kikonga ninye kwa ninye, kunsooko ¹⁰mwaujulaa untu wani akalii ni ntendo zakwe. Mwaujalaa untu upia, nautndwe upia ku maalifa kupunila impyani yaki uyo nalumuumbile. ¹¹Ku maalifa igaa, kutili Myunani nu Myahudi, kutwa ikumbi hau kulekitwalwa ikumbi, musomi nina sika musomi, musese, nina sika musese, lakini badala yakwe kilisito ingi mantu tulu ku tulu. ¹²Kina ateulwa aki Mukungile, nelu nalogwe, ijalyi untu na ukende, ukalimu, ukendegeli, nu upolo nu wiumatilya. ¹³Isolili ninye kwa ninye. ionelii kinishungu kila muntu numua. kina muntu utite ishokyo ku mua,nwamusamile kunamna iyoioyo u Shekulu nalumusamile inye. ¹⁴Kukyila imantu igaa tulu, mutule nu ulowa, na uo kintu kya ukaminkili. ¹⁵Usuli waki kilisito na umutongele mumyoo yani. alii ingi kwa ajili yaki usuli uu kina alimwiitwe ku mwili umui. tulii nu usongelya. ¹⁶Nu lukani lwaki Kilisito lukale mukati yani kuugolii. ku hekima tulu, imanie nukukishauli ninye kwa ninye ku zabuli, mimbo, ni mimbo ma munkolo. Imbii wa kushongelya imyoo yani kwaki Mukungile. ¹⁷Na kyensi namukutenda, ku nkani hau ntendo, tendii tulu ku lina lyaki Shekulu Yesu. mupelii songela Mukungile tata kukyilila umwene. ¹⁸Asungu,inenelyii iagosha anii, kina ijipiile kwaki Shekulu. ¹⁹Nininye agosha mwalogwe iasungu anii, ninkangi mulekitula mwataki katia yao. ²⁰Alisha, ategelii aleli anii ku mantu tulu, kundogolelyo iyo mulogeligwe u Shekulu. ²¹Inye a tata muleke kwakulya alisha anii, ili kina alekizigua tamaa. ²²Asese, ategelii ashekulu aniiku mwili ku mantu tulu, si ku walilya wa miso kina antu akulumbiya du, bali ku moo wa kulukulu.mopokii Mukungile. ²³Kyensi namukutendaa, tendii kupuna munafisi zani kina kwaki Shekulu na sika kina kwi antu. ²⁴Mulingile kina mukishingila nsailo nya usalii kupuna kwaki Shekulu. Ingi kilisito Shekulu namukumutumikila. ²⁵Kunsooko wensi nukutendaa nasika mahaki ukishingila hukumu ku ntendo nasika za haki nalutendile, na kutika ukuilyaa.

Chapter 4

¹Ashekulu, punyi kwa asese mantu na mahaki ni adili. mulingile gaa kina mutite Shekulu kugulu.²Longoleki kutula mwakamu mumalomp. ikalansii miso ku lyaso ku shongelyo. ³Lompil palumui kwa ajili yitu gaa, ili kina Mukungile wadugule umulango kwa ajili ya lukani, kulikitya unkunku wa kulukulu nyaki kilisito. Kunsooko ya ilii numutungwe mugilaa. ⁴Na lompil kina nsuume kukuliika kwalye, kina injipiile kutambula.⁵Longola ku hekima ku ioo nakolii kunzii, na mugunee imatungo. ⁶Nkani zani nazitule ni neema tungo lyensi, na makolele umulenge matungo tulu. ili knia musuume kumana namuna kinayumjipiile kukumushokelya kila muntu.⁷Ku mantu nambusile inee, Tikiko ukakimatenda makumazuke kumyani. umwene muntua mwilogwa, mwitumii musuili, na musese miitu ku Shekulu. ⁸Nukumutuma kumwani kwa ajili ya ilii, kina musuume kumana mantu kuhusu ishee ni gaa kina wasuume kukumpela umoo. ⁹Nukumutuma palumui nu Onesimo, muntua witu mwilogwa musuili, na umui wanii. Ikakumuila kila kitu nakipuniile ipaa.¹⁰Alistarko, mutungwa miane, ukumulamukya, gaa nu maliko muyala wakwe nu Balinaba nalimusingile utalatibu kupuna kumwakwe, " kina ukiiza kumwani, musingilii, " ¹¹Ni gaa Yesu nukwitagwa Yusto. iaa ing'ene enee ku kumbi ingii ituma mulimo ianee ku ajili ya utemi waki Mukungile. atula tyulilyo kumwane.¹²Epafla ukumulamukya. umwene ingi umui wani nu msese waki kilisito Yesu. Umwene ukutendaa wikamatikya ku malomp kwa ajili, ili kina musuume kuyimika ku ukaminkili nu kuyakikisigwa kiukaminkilu ku ulowa tulu waki Mukungile. ¹³Kululo nukumushudila, kina ukituma mulimo ku wikamatikya kwa ajili yani, ku aso nailii ku Laodikia, nu kwa aso naili ku Hielapali. ¹⁴Luka uyo muganga mwilogwa, nu Dema aukumulamulya.¹⁵Alamukye antua anee nakolii ku Laodekia, nu Nimfa, ni polelyo ilo nalikoli kukaa kumwakwe. ¹⁶Ibalua iyii kinaikitula yasomagwa muwanii, isomwe gaa ku polelyo lya walaodekia, nininye gaa muhakikishe mukumisoma ibalua nyaso kupuna ku Laodekia. ¹⁷Tambula kwa arkipo, " Laa iyo iuhuduma numipokelile kwaki Shekulu, kina yukujipile kukaminkilya.¹⁸Mpola iyii ingi ku mukono wane nene- Paulo. ijukii imigilaa yane. Neema na itule nininye.

1 Thessalonians

Chapter 1

¹Paulo, Silwano nu Timoteo ku kanisa Iya Asesalonike ku Mukungile tata nu Shekulu Yesu kilisito. neema nu usuili utule nininye.²Kwipunia songela kwaki mukungile kila tungo kunsooko yani tulu, tungo kinakukuatea mu malomp miitu. ³Kumijukile bila kupela ntongela yaki Mukungile nu tata wiitu mulimo wani wa usuili, ukamu wikazanya wa ulowa, nu wiumatilya nautite ugimya kunsooko ya pembele kwaki Shekulu Yesu kilisito.⁴Antua namwalogwe nu Mukungile, kumanile uwitwa wani, ⁵Ni kina injili yitu naliyizile kumwani sika kulukani du, bali gaa ku ngulu, ku muau mwelu, nu ku utai. ku namna nyaso, mumanile gaa ishee alikwi antu kii mumwani ku kunsooko yani.⁶Alimwi antu akukuiga ishee nu Shekulu, kina nalimusingile lukani ku lwago ku ulumbi naupunile kwaki muau mwelu. ⁷Ni nakipunile kyakwe, namutula mpyani ku tulu ku Makedonia nu Akaiya na asuili.⁸Kululo kupuna kumwani lukani lwaki Mukungile lukumazukile pensi, na sika kwa Makedonia nu Akaiya ung'ene mwene. Badala yakwe, ku kila luandii usili wani ku Mukungile ukumazukile pensi. ⁹Kululo ienee enee ipunia mpola wizilo witu aliwii katia yani. ishimulila kinali mumupulukiile u Mukungile kupuna ku sanamu nu kukumutumikila Mukungile nwhai ni nkangi wakulukulu. ¹⁰Aliapunilye mpola kina mumulindile mulisha wakwe kupuna kugulu, nalimwiulwe kupuna kwa akii. nu nduyu ingi Yesu, nukukuika hulu kupuna ku kuo naliijile.

Chapter 2

¹Kunsooko inye ninyee mulingile, antua, kina uwizilo witu kumwani sikali wanankanda. ²Mulingile kina muandio alikwagile na aliakutendile ku nsoni ukoo ku Pilipi, kina kulamulingile. alikutite ugimya kwaki Mukungile kulikitya iinjili nyaki Mukungile sunga ku wagii wingii. ³Ku ndogolelyo ulangwa wani sikamapunile nu ubii, wala ku ushapuu, walaku hila. ⁴Badala yakwe, kina iyo nalikugombekile nu M ukungile nu kushuilwa iinjili, iyo nakukulikitagya. Kulikitya , sika kukualumbya ka antu, lakini kukumulumbya Mukungile. mwene ung'ene nukushunguza imyoo yitu. ⁵Ku ndogolelyo sikalikutimile kankani za kipepelya matungo tulu, kina mulingile, wala kutumila inkani kina kitungilyoku nsula, Mukungile ingi mashuda witu. ⁶Wala sikalikudumile ukuligwa kwi antu, wala kupuna kumwani hau naingii. alikushuma kudaya kupendelelwa kina aatume aki kilisito. ⁷Badala yakwe ali kwapolo katia yani kina umau nukwapolelagya ialisha akwe mwene. ⁸Kunzila iyii alikutite ulowa kumwani. alikugombile kukiakuilya sika du injili nyaki Mukungile bali gaa nu ukalii witu ndishe. kunsooko mwatula mwalogwa ituu. ⁹Kululo muntua, mujukile mulimo nu wagii witu. utiku ni munsii alikukituma mulimo kusudi kulekiza kumulemelya wensi. tungo lyaso, alikumutanantilye injili nyaki Mukungile. ¹⁰Inyee ingii mwamashuda, nu Mukungile gaa, ingii kwa eluu naiti, ihaki, na bila shokyo alikulongolekile ndishe ntongela yani namusuilile. ¹¹Iyo iyo, mulingile ingii ku namana kii ku kila umui wani, kina tata nwiliku alisha akwe alikumukazanile nu kukuapela umoo. Alikushudile ¹²kina aliyumujipile kulongoleka kina wili uwitwa wani kwaki Mukungile, nalumwitile ku utemi nu ukuligwa wakwe. ¹³Kunsooko nyaso kumusongilye Mukungile gaa kila tungo. kululo tungo nalimusingile kupuna kumwitu mpola zaki Mukungile nalimwazigilye, alimusingile sika kina lukani lwa antu. Badala yakwe, alimusingile kina kulukulu nyilii, lukani lwaki Mukungile. Ingii lukani uluu lwalu nalukitumaa mulimo katia yani namusuilile. ¹⁴Kululo inyee, antu, mutule antu wa kuigwa mapolelyo maki Mukungilenamakoli ku Uyahudi ku kilisito Yesu. Kululo inyee gaa alimwagile ku mantu mago mago kupuna kwi antu anii, kina aliyiliikupuna kwa Ayahudi. ¹⁵Alii ingii Ayahudi aoo naliamuulagile u Shekulu Yesu palumui ni alotii. Ingii Ayahudi aoo aliakingile kupune kunzii. Sikali mulogelilye u Mukungile na ingii anaulugu ku antu tulu. ¹⁶Naakugilya kulekitambula nu anansii ili aligye kugunwa. Matokeo makwe ingii kina enndelile ni milandu yao. mpeleleko kuo lyaza kyanya yao. ¹⁷Ishee, antu, alikula kutemanukile nininye ku tungo kupii, kimwili, sika ku kinkolo. Alikutendile ku usuuni witu nu ku nsula nkulu kulaa usiu wanii. ¹⁸Kunsooko alikusiilye kuiza kumwani, inee Paulo, ku kamui nu ku kingi, lakini munaulugu alukugilile. ¹⁹Kunsooko kukisuila kwani ingi yani ku pembele, hau ulumbi, hau taji nya kidaya ntongela yaki Shekulu witu Yesu tungo lya kwiza umwene? aipa sika inyee kukiya kina ilii iiii? ²⁰Kunsooko inyee ingi ukuligwa nu ulumbi witu.

Chapter 3

¹Kululo, kinali sikakusuumile kukiumatilya kukyila, nakusiiga kina iliiza kushaga uko ku Asene kung'ene ndishe.

²Nakumutuma Timoteo, mntua witu na mwtumi waki Mukungile ku injili yaki kilisito, kukiakamya nu kukuapolelya kuyusiana nu usuili wani. ³Alikutendile igaa kina kusudi walekitula ukoli wensi nwa kutulya kupunila nu wagigwa uu. kunsooko ninyee mulingile kina kwakonditeulwa ku ajili ya ilii. ⁴Ku kulukulu, tungo kinali kwipalumui nininye, alikutongile kukumuila yakina alikwipiipi kuligya uwagii, ni maso alimapunile kina namulingile. ⁵Kunsooko iyii, kina sika nsuumile kukiumatiilya kanki, nanumutuma ilikusudi ndigye kulinga usuili wani. hamwi mugemii alihamwii wamugemaa, nu mulimo witu utule ingi nankandaa. ⁶Lakini u Timoteo aliwizile kumwitu kupunila kumwani nukuletela impola nanziza kyanya ya usuili nu ulowa wani. Alukuilile yakina mutite kijukijukinakiiza kyanya yitu, nikina mutite nsula yakuona kina iyo nindishe kutite nsula kukumuona inyee. ⁷Kunsooko iyii, antua alikwipolilye zigi ni ninye kunsooko ya usuili wani, ku lwago nu wagii witu tulu. ⁸Ku inoo kukalile, kina mwimike mwakamu kwaki Shekulu, ⁹Kwani ingi shongelyo nalyii kumupele Mukungile kwa ajili yani, ku ulumbi tulu nakutite ntongela yaki Mukungile kyanya yani? ¹⁰Kulompa zigi utiku ni munsii ili kusuume kuyona usiu wani nu kukumongelya nakikeepa ku usuili wani. ¹¹Mukungile witu nu tata mwene, nu Shekulu witu Yesu wakutongele inzila yitu kupike kumwani. ¹²Nu Shekulu wamutende mongeleke nu kukyilikila ku ulowa, mwilogwe nu kukualogwa antu tulu, kina nakukumutendela inyee. ¹³Na nwatende itii ili kukamya imyoo yani itule migila kalawama ku welu ntongela yaki Mukungile witu nu tata witu ku uzilo waki Shekulu Yesu palumui ni eligwa akwe tulu.

Chapter 4

¹Pembele, antua, kukumupela umoo nu kukumupepya kwaki Yesu kilisito. kinali mupokelile malagilyo kupuna kumwitu namna kinaijipiile kuyenenda nu kukumulogelya Mukungile, ku nzila nyaso gaa mwenende nu kutendaa kukyila. ²Kululo mulingile ingii malagilyo kii nalikumupiile kukyilila u Shekulu Yesu. ³Kululo igaa maga mawilogwa maki Mukungile; uweligwa wani -kina mwipuge nizinaa, ⁴Kina kila umui wani ulingile namna nya kutemaa mukiima wakwe mwene ku weliligwa ni heshima. ⁵Ulekitula nu mukiima kwa ajili ya nsula za mwili(kina anansii nasikaamwizi u Mukungile). ⁶Walekitula ukolii muntu wensi nukipuuta mimpaka nu kukumukosela umuntua wakwe kwa ajili ya kintu ikii. kunsooko Shekulu mwene muna kulipilya igundo ku mantu tuluigaa, kina nalikutongile kukumulanga nu kushudila. ⁷Kunsooko Shekulu sikalukwitile ku ushapuu, bali ku weligwa. ⁸Kululo nukulisiita ilii sikukiasita ka antu, bali ukumusiita Mukungile, nukumupeela umuau mwelu wakwe. ⁹Ku ulowa wa antua, kutilii kahaja ya mmuntu wensi kukukwandikila, kunsooko mwamanagigwa nu Mukungile kukilogwa ninye kwa ninye. ¹⁰Taii, alimutendile igaa tulu kw antua nailii ku Makedonia tulu, lakini kukumupepya , antua, mulekitenda sunga nu kukyilikila. ¹¹Kukumupepya muligye nsula kukikala ukalii wautulu, kukeela imilimo yani, nu kukituma milimo ku mikono yani, kina nalikumulagililye. ¹²Itumii igaa ili musume kuyenenda iza nu ku heshima ku aso naili kunzii ya usuili, ili ulekikepelwa nu uhitaji wensi. ¹³Sikakutakile inye mulinge nasika kulukulu, inye antua, kyanya ya aso nagonile, ili mukizi tulu kinishungu kina naingi nagila ka utaii kuhusu tungo nalijile. ¹⁴Kina kusuilile kina Yesu alukiile nu kuiukaa kankii, iyoioy Mukungile ukakumuleta palumui nu Yesu aso nagonile nkia ku mwene. ¹⁵Kwa ajili maso kukumuila inye ku lukani lwaki Shekulu , kina ishee nakwapangaa, kinakakukolii tungo lya kwiza mwene Shekulu, taii sikakukakwatongela io nagonile nkia. ¹⁶Kunsooko Shekulu mwene ukitima kupuna kumalundee ukiiza nu luli lukulu, palumui nu luli lwaki malaika namukulu, palumui nu palapanda yaki Mukungile, nindiio naliakiile ku kilisito ikiiuka kwandia. ¹⁷Kangi ishee nakwapangaa, nakusagile, kukikamantana ku malundee palumui nindio kukumupokela u Shekulu kukyanya, ku nzila iyii kukitula nu Shekulu ntondo tulu. ¹⁸Kululo, mwipolelye ninye kwa ninye ku nkani izii.

Chapter 5

¹Inoo, ku mpola nyi tungo ni majila, antua, kutili kahaja kina kintu kyensi kyandikwe kumwani. ²Kunsooko inye ninyee mulingile ku kulukulu kina lutondo lwaki Shekulu lupolokile kina mwiii nukwizaa utiku. ³Ipo kinaakuuga ukolii ""usuili nu usalama' papoo uononi ukwaizila ghafula. Ingii uwaii nakumwizila umau nutite indaa. Sikaikipuuta kunzila yensi. ⁴Lakini inye, antua mukutalii mukiiti sunga ulutondo ulo yumwizile zi mwiii. ⁵Kundogolelyo inye tulu ingi alisha aa weluu na alisha aa munsii. ishee sika alisha aa utiku hau aa mukiiti. ⁶Iyoo gwa, kulekigona kina naingii nakugonaa. bali kwelye nu kutula kilao. ⁷Kunsooko nakugonaa akugonaa utiku nina kugalaa akugalaa utiku. ⁸Kunsooko ishee ingii alisha aa munsii, kutle kilao. kujale ingula nya usuili nu ulowa, ni nkuuni nyi shukaa, ingii yautaii wa ugunwa wa tungo nalijile. ⁹Kunsooko Mukungile sikaliukusagule mwandio kwa ajili yakuo, bali kwa kuligya ugunwa kunzila yaki Shekulu Yesu Kilisito. ¹⁰Umwene uyo alukukiilile ili kina, kutule kulaile hau kugonile, kukakikala numwene. ¹¹Kululo, ipolelyi nu kukizenga ninye kwa ninye, kina iyo mwakondaa kutendaa. ¹²Antua, kukumulompa mualinge ioo naitumika muumui wani ni ndiio nali kyanya yani ku Shekulu ni ndiio nakumusiigya. ¹³Kukulompa gaa mwalinge nu kukuapela heshima ku ulowa kunsooko ya mulimo wao..mutule nuusuili muuui wani ninye akolaa. ¹⁴Kukumupepya, antua; mwalange nasika iyuka kuutalatibu, apeli umoo natiile insulaa, Alilyi naaneketu, na mutule mwiumatilya ku tulu. ¹⁵Lai walekitula ukolii muntu wensi nulipa nibii kwa nibii ku mntu wensi. Badala yakwe, tendii namazaa ku kila umui wani nu kwi antu tulu. ¹⁶Lumbi ntondo tulu. ¹⁷Lompil bila kuleka. ¹⁸Musongelyi u Mukungile ku kila kintu, kunsooko maso mago mawilogwa maki Mukungile kumwani ku Yesu kilisito. ¹⁹Muleke kumudibya umau. ²⁰muleke kuumela unabii. ²¹Magemii mantu tulu. Muambe nalizaa. ²²Igilyi kila mwigelo wa udobu. ²³Mukungile wa usuili wamukaminkilye ku weligwa. muau, nafisi nu mwili itunzii kulekitula nu ushapuu kwa kuiza mwene Shekulu witu Yesu kilisito. ²⁴Mwene alumwitile ingi musuili, na mwene mukolaa kutendaa. ²⁵Antua, kulompeli gaa. ²⁶Alamuky antua tulu kwa kukuasuna uwelu. ²⁷Nukumupepya ku Shekulu kina iblua iyii isomwe kwa antua tulu. ²⁸Neema yaki Shekulu witu Yesu kilisito itule palumui nininye.

2 Thessalonians

Chapter 1

¹Paulo, silwano,nu Timotheo kukumbelelo la asesalonike kumukungela tata wetu nu nwa klisto. ²Kinishungu na kitute nu usuli na ukupuna kwake mukungela tata wetu nekena nzua klisto. ³Yukupasile ishe kukumsongelya umukungela ntondo swee kunsoko yaani antua,kululondulo ipasite,kena usuli wani ukula nhae nu ulogwa wani kukela muntu woongeleke winge. ⁴Itendishe kungene kutambula ke fahari kukyanya yani kama kumbeleko ma mukungela kutambula ya wagi na mukuuamelya. ⁵Eye yae ishara ya ketungo kya ukweli kyake mukungela mapuni lyo ma ega hukutula inye mwa aligwa kena mwagonibigwe kuingela kuutemi wa mukungela kunsoko yakwe muyagigwa. ⁶Kululo inge kulukulu kwake mukungela kukwalipa uwagigwa eyo naakumutesa inye. ⁷Nekyapela inye aagigwa palunuwe nindishe ukaketuma yui itungolya kukunukuliwa kumuwakwe shekulunwa kupuna kagulu palunwe no malaeka wa ngulu za kwe. ⁸Kena mwali wa uoto ukakwalepya inino aso nasika anwemanile mukungela ne aso nasika atakile lyago lya keshekula wetunzwa. ⁹Ikiagikya kuulimeligwa wa kale na kale kenaabagolwe wwpipe wa kishekule nu utukufu wa ngulu zakwe. ¹⁰ukakituma itungo kinaukiiza ili kukuligwa neato akwe nukupopaligwa neswee na soelile kunsoko ushuhuda wetu kunuwani alumusuelwe kimwani. ¹¹Kunsoko eye kukumulompela inye ntondo swee.Kulompa kena mukungela wetu waalye kena mwatakwe kuyetwa ,kulompa kena wakoye kukamelya kelansolaa ya ukande ne kela mulemo wa usuli wa ngulu. ¹²Kulompa wantu ega ili mukuge kukulikulya lina lyake shekeshekulu nzua kulompa kena mukuge kukuligwa palumoe ,kunsoko ya kinishungu kya mukungela ne yake shekulunzua klisto.

Chapter 2

¹Kunsoko wakuizi wakiinzua wetu klisto nukuingila palumui ili kwime nundayo kukumlopa inye antuaiita. ²Kiina mullekishimbulwa wala kuyangaishwa kutuluwa nkolo, au kima uujumbe au kubalua niionekanile kina ipunile kumwitu, kimaiigile yakima lutendo lwa shekulu lwapikaa. ³Mntu nii walleke kumukonga kunamna yemsi yakima sikijile mpaka inyamso goo lionekama mwandio nu muntu uyu nukanle wa kukuligwa uyo mwana na mwononi. ⁴Uyu wayu kusita ndoyo ukikemka ungeme kukumsita mkungile nii kyemsi na kukukulugigwa ni punutyoke ukikalaa mkumbiko lyakii mkungile nukukionisha mwene nzii mkungile. ⁵Kina suka mkumbukile kina alekale niniye ale numuiliike kyanya ya mutu iii? ⁶Hapa mulengile kyamso nakikumugilia, yakima anane kukunukulwa kumatango neene angajwegalle. ⁷Kunsoko isili ya uyu mutu mwene kushita itenda mulimo mpaka kinaukilagigwa munzila. ⁸Ndo uyu mwene kushiita kina ukikunukilligwa kimashekulu nzua ukakumujuro kisupo kya mulomo wakwe shekulu ukakumuzipa kiha sika kyemsi kuukumbwa wa wii wakweze. ⁹Uwizii waki uyo nalusitile ukihtendawa nsoko ya mulleno wa kimampilo kugulu swee mshallanii maajabu mu ulonga. ¹⁰Nu longo swee na utiike udhalumu mantu iiga kima kale kwiiio nailimiilo kunsoko sika alle abolile ulowa wa kulukulu kunsoko ya kuyakelewa ene. ¹¹Kunsoko eii mukongile ikitumila mulimo naatite ubiee ili aamini ulongo. ¹²Mapumilyo makwee ya kima swee ikitungua iio na sika amitile ikulukulao ila ndioo akiloelya kua udhalimu. ¹³Kalauni kwatakiwe kumusongilya mkungile kila muntu kunsonko yetu muntu mlogwa uu shekulu kunsoko shekulu alewasaguele ninye nzima kamilo za kuokolewa nu utakaso wa nkolo nu suuulli kina ii kulukulu. ¹⁴Ikikyaki nale inuutilwe inye kina kukilila iinjilli umuwe wezi kukupata utukufu wakishekulu nzua klisto. ¹⁵Kwaiyo muntua imukii kani ulegie wabo uutandime nale mwamanigwe kunkani au kubalua yatu. ¹⁶Ipa, shekulu wetu nzua klisto mwene, mungile shekulu wetu nukuloilwe nukukupela pyolelyo kale na kale mugimie muuza kunsoko wamaisha na mapolokile usuuli, ¹⁷ukumupolia nukumuzipia ikamukolo zani kukila nkai mullano uliza.

Chapter 3

¹Ni tungo ,muntua kulompe hukani waki tata kulu talantile nu kulukulia,kina yile kumwani. ²Lompili ili kupunigwe kupuna mwianu nabii,kunso sika ensi au suili. ³Kululo ushakulu mu suili undayo wika kumutengemikia inye nukuwa tunza kupuna kwakii oyo munaubii.⁴Kutete uugimia waki shekulu kunsoko gani mokituma na mukiendeleva kukituma inkani na kukumulagilia. ⁵Shekulu ukakumtongela inkolozani kwa ulogua nukugimia waki kilisto.⁶Nitende kezila muntua kulina lake shekulu yeso kilisto kululo mupone kila muntua nukikala ukyale wa ukata sika kuntendo nale numusingilyilie kupuna kumwetu. ⁷Kusonko yaani mulingile hiyo kuku kuiga ishe sikakukyalile kina anso na agile kanizamu. ⁸N a sika kulijia india za muntu wensi bila kukizilipila badala ya kuwe alikuitumile utiku ni munsu milimo na mikaku nukutaabu ilikulekitula miligo kwa wensi ku ine. ⁹Ali kwitumile yanso sika kunsoko kwa agila kama dalaka kululo alikutendie yanso ili kutule uliganiligwa ku mwani ili kwamba muweze kuyiga kumwitu ishe. ¹⁰Kumatungo nalikunsi palumuweninyie alikumula gililie kana muwi wani wa site kukituma umulimo wa lekilyia. ¹¹Kunsoko kukuigia akyei aoo naikyenda kuukata wani sika kaiikituma imelimo akutula antu na agila watalatibu. ¹²Inono ni anso kukialagilia nukukia asa kwa kishakulu yesu kilisto kwamba lazima itume milimo kwa utulu nukulia india zaoiene. ¹³Kululo enyie antua liki guwi inkolo kukituma ina kulukulu. ¹⁴Anga mtu wensi ii sikutakile kutyata lukani lwitu kuwalaka uu mwii mwalai nu ndiyo mulekitula palumu uwii mundayo ili kwamba waweze kukolwa inchoni. ¹⁵Liki kumu soleli zii mubii,Musugulii zii muntua. ¹⁶Shakulu nywa matiliga wamupela matiliga matungo mensi kunzila zensi shakulu ndii ni ninyie tulu. ¹⁷Uu uungia wane,Paulo kumu kono waneunene,amba ni ungole kwa kila waraka iti yuu nukuandika. ¹⁸Kinishungu kyaki shakulu wituu yesu kilisto yii palumuwi ni ninyietulu.

1 Timothy

Chapter 1

¹Paulo, Mtume waki kilisitoYesu, kuliganila ni lyagilio lyaki Mukungile nu muguni wiitu Yesu kilisito uyo ugimia wiitu, ²kwaki Timoteo muana wane wa kulukulu ku usuili; neena, usamilua, ni amani nazukupuuna kwaki Mukungile tata nu klisito Yesu Shekulu wiitu.³Kia nalinukupepilie kinalindegile kuyenda ku Makedonia, usage ku Efeso ili kina usuume kukialagilia antu kitunga alekimania imamanio namisia. ⁴Gaa alekitegelaa uwismulilii ni ngele za nduguu nangila ka mpelo. Igaa makusakagia wikungumii kukila kuleka kukiaalilia kuyendeleva⁵Iyo ilengo li lyagilio ilii ulowa naukupuna ku nkolo na nzelu, ku ishiigo naliza nu ku usuili wa kulukulu. ⁶Akyiii a antu aliulilie ilengo namalekaa imamanio igaa nu kupilukila witambuili wa kinaulu. ⁷Atakile kutula alimu a shalia , lakini sikalialingile naliitambula hau naishishikilia. ⁸Iakini kulingile kina shalia ingi nziza kina muntu ukakimitumila ku utaii.⁹Kulingile kina, shalia sikalitungue kunsooko ya muntu nutite ihaki, kuitii kunsooko ya auna shalia ni atimulii, antu nagilaa kauntu natiite milandu, na agilaa Mukungile nankangi aolu.ntugue kunsooko ya nakuulaga iishee ni amau aoo, kunsooko ya aulagi, ¹⁰kunsooko ya asambo, kunsooko ya antu nakoosi, kunsooko ya ioo nakuteki antu nu kukuatenda aseke, kunsooko ya alongo, kunsooko ya mashuuda aulongo, nu wensi nuili sia ni malagilio ma usuili. ¹¹Malagilio igaa mipunilaa ni mpola nitiite ukulia waki Mukungile muna kukembeta nakumaso numusuilue.¹²Numunsongilie u Yesu Kilisito Shekulu wiitu.alumpiile ngulu, kunsooko alumbalilie inee kutula numusuili, na numbiika ku walila. ¹³Alikula ni muntu waku kukufulu, muagia ni antu natiite umunomo, lakini alindigilie usamilua kunsooko alintendile ku ulele kwa kulekishuila. ¹⁴Lakini ukende waki Mukungile wiitu ijuile usuili nu ulowa na wili ku kwaki kilisitoYesu.¹⁵Mpola iyii ingi yakusuililka na ijipiile kushingilua ni tulu, yakutula kilisito aliwizile muunkumbigulu kugunaa natiite milanduu. Inee nu mubii nkaee ya tulu. ¹⁶Lakini kunsooko iyii inee alinumupegue kinishungu kina mukati yane inee, ikuandia ya tulu, Kilisito Yesu walagile uwiumatiilia tulu. Alutendile iyaso kina kilagilio ku tulu naikakumutumbila umwene kunsooko ya upangaa wa kali na kali. ¹⁷Inono ku mutemi namugila ka mpelo, nasukukia , nasukukigile , Mukungile ung'ene, itule heshima nu ukuligua ikali na kali.Amina.¹⁸Nukuliika ilagilio ilii ntongela yako Timoteo, mulisha wane.Alintendile itii kuligana nu uloti naliupunigwe ipo pamuandio kukutiata uwee. ¹⁹Tenda yaso kina utule nu usuili ni shiigo nalizaa. Akyii aa antu amasiista igaa naalimansiilia usuili. ²⁰Kina iyo u Himeneyo nu Alekizanda nanumupiile ushetani ioo amanigwe alekikufulu.

Chapter 2

¹Kululo kuandua ya tulu, nsiilie malompai, ni sala, nu ulompelua, nu usongelia utendeke kunsooko ya antu tulu, ²Kunsooko ya atemii ni tulu naakolii mutemii, kina kusuume kukikala ukaali wa usuili nu utuulu ku winenelia tulu ni heshima. ³Ilii ingi lizaa na ligombekile ntongela yaki Mukungile mugunii wiitu. ⁴Mwene kulutiite nsuula kutula iantu tulu agunue nkangi aligie kukumimana ikulukulu. ⁵Kunsooko ukolii Mukungile umui, na ukolii mugininkania umui kati yaki Mukungile nu muntu ingi kilisito Yesu. ⁶Aliwipunilie mwene kina zifidia kwa tulu, kina ushuda kutungo nalialingikia. ⁷Kunsooko iyii, inee nene alinumutendue kutula mupunia mpola nu mutumua. nitambula ikulukulu. sikanitambula kaulongo. Inee ni mwalimu antu ansii ku usuili ni kululukulu. ⁸Kululo, nsiilie agosha kila itumpii alompee nu kunansula imikono namieluu bila ikuo nu wisinsilii. ⁹Iyoiyo, nsiilie asungu ijalie iijalo naigombekile, ku heshima nu kukigilia. alekitula ni ntumbii nasikansukue, hauzahabu, hau lulu, hau ijalo ya galama nkulu. ¹⁰Gaa nsiilie ajalee ijalo naijipiile asungu nagombile kukulia kwa kukilila intendo nanzizaa. ¹¹Musungu nuimanie ku utuulu nu ku utii tulu. ¹²Sikanukumugombia musungu kumania, hau kutula nu lulii kyayia ya mugoosha ila wikalee kuhali ya utulia. ¹³Kunsooko u Adamu alimuumbue kuandia, nuitita Ueva. ¹⁴Uadamu sikalimukongue, lakini musungu alimukongue tyunu ku utyulia. ¹⁵Sunga iyo, ukigunua kwa kukililaa kulelaa iana, kina ikilongoleka ku usuili nu ulowa nu ku weligua ni masala namazaa.

Chapter 3

¹Intambooyii ingi yakusuilika; kina muntu utiite nsula kutula muimilii, utiite nsula nziiza. ²Kululo, muimilii ingi lazima wimugila kausokigua. Ingi lazima watule mugosha wa musungu umui. Ingi lazima watule ni ngele ; busala, nutiite uatalatibu, mukende. Ingi lazima watule nu usuumi wa kumania. ³Walekitula mugala magai, walekitula mugalii, watule mupolo, nutiite usulii. Ingi lazima walekitu mulogua matundu. ⁴Yumujipiile kukuaimila izaa iantu amukaa yakue mwene, ni alisha akue ijipiile kukumutiata ku heshima tulu. ⁵Kundogolelio anga muntu sikawizii kuyimilia antu amukaa yakue mwene, ukakilikuliaii ikanisa lyaki Mukungile? ⁶Waleki tula musuili namupia, ili kina waleki kikulia nu kuguila mulamuli kina umuolu uyoo. ⁷Lazima gaa watule ni sifa nziiza ku tulu naili kunzii, ili wakizigua ku nsoni nu mtego wa muolu. ⁸Mashemasi, iyoiyo yiajipiile kutula najipiile hshima, alekitula nintambooyii zibilii. alekitumila imagai kukyila ingele hau kutula nu ulakuu. ⁹Asuume kutunza ku shiigo nalizaa iyo ikulukulu nya usuili naukunukulue. ¹⁰Atule gaa alaile kuandia, nkangi asuume kuyalilia kunsooko agila kausokigua. ¹¹Asungu iyoiyo autle ni heshima. Alekitula atungia. atule ni ngele nu usuili ku mantu tulu. ¹²Mashemasi ingi lazima atule agosha aa musungu umui umui. lazima asuumue kukiaimila izaa alisha aoo ni amunumba zao. ¹³Kunsooko io naitumika izaa akuligagia muimo uzaa nu ugimia ukulu ku usuili nawilii ku kilisito Yesu. ¹⁴Niyandika mantu igaa kumwako, na ntumbile kuiza kumwako piipi duu. ¹⁵Lakini anga kinantinie, niyandikaa ili ndigie kumana kina nilongoleka ku numba yaki Mukungile, lilo ingi kanisa lyaki Mukungile namupangaa, kisimbili nkangi mualilia wa kulukulu. ¹⁶Na sikapiingika kina kulukulu nya uungu nankunukulue ingi nkulu. " alugiile ku mwili, nulagilua nu nkolo, nugila ku amalaika, nukumazukigua muui ansii, nusuilua nu unkumbigulu, nusagulua kyanya ku ukuligua.

Chapter 4

¹Inono nkolo utambula kualie kina ku matungo namijile akei aa antu ikakuuleka uusuii nu kutula kilao kutegele inkolo nazukukongana ni mamano makipepo namikimanigua ²ku ulongo nu ukinilii, massgo mao mikikailika. ³Ikakuagilia kutolanu kushingila india u Mukungile naluziumbile zitumilue ku usongelia mumui aoo naasuile ni natiite kumana ikulukulu. ⁴Kunsooko kila kintu nukiumbile u Mukungile ingi kiiza. Kutilii nakukukisingila ku usongelia nakijipiile kushiitua. ⁵Kunsooko kiyeligua kukilila lukani luaki Mukungile nu kunzila nya malompai. ⁶Kina ukakimaika mantu igaa ntongela ya antua, ukitula muitumi namuzaa waki Yesu Kilisito. Kunsooko umujipiligue ku nkanii nya usuili nu kumamano namazaa nuamatiataa. ⁷Lakini zishite iilaliko ya unkumbigulu nalogue ni asungu naakombii. Badala yakue, imanie uuwe ku uutaau. ⁸Ku ndogolelio imazoezi ma mwili mafaile inino, bali uutaau ufaile zigi ku mantu tulu. Makutunza iahadi ku ukalii wa inono nu nduo naujile. ⁹Mpola iyii yakusuilika na ijipiile kugombua tyunu. ¹⁰Kunsooko ingi kunsooko iyii kuyangaika nu kukituma mulimo ku ukamatikuu zigi. kunsooko kutiite uugimia ku Mukungile namupangaa, na muguni wa antu tulu, lakini ku ioo nasuilile. ¹¹Umatambule nu kukumamania mantu igaa. ¹²Muntu wensi waleke kuumela uusumbati wako. Badala yakue, utle mpiani ku tulu nasuilile, ku ntambo, ugendii, ulowa, usuili, nu weluu. ¹³Mpaka kinanikiiza, kama kusoma, ku langaa, nu kumania. ¹⁴Ulekimelelia usumi naukoli mukati yako, nalumupegue kukilia muuloti, kwa kuyiikilua mikono ni anampalaa. ¹⁵Umakeele mantu igaa, ikaleku maso ili kukula kumwako itule kualie ku antu tulu. Ambila zigi lugendo luako ni mamano. ¹⁶Kama ku mantu igaa. ndogolelio kutendaa yaso iyo ukakiguna uuwe ni ndiio nakukutegelaa.

Chapter 5

¹Uleke kukumukenelaa mugosha namunampala.mupee umoo zii tata wako. wapele umoo asumbati akigosha kina zii antua ako. ²Wapelee umoo asungu nakombii kina amau ako, ni asungu naananso kina adada ako ku welu tulu. ³Aheshimu iajane, ioo naakiilue niagosha kulukulu. ⁴Lakini kina mukiilua utiite alisha hau ijukulu, alekii kuandia imanie kulagila heshima ku antu a munumba yao enee. alekii aalipe alelii aoo namazaa, kunsooko iyii ijipiile ntongela yaki Mukungile. ⁵Lakini mukiilua kulukulu ingi uyo namulekue ung'ene mwene. numwene ukuikaa tyumbilo lyakue kwaki Mukungile. ntondo tulu ukukama ku sala ni malompi utiku ni munsii. ⁶Sunga iyo, musungu uyo nukikala kuwiloyo wakia, ingawa mupangaa. ⁷Na umatantie imantu igaa ili kina alekitula nu usokigua. ⁸Ila kina muntu nasikukiatunza anuna akue, hasa ioo naakoli munumba yakue, waukanaa usuili na ingi mubii kukilaa muntu nasikusuilile. ⁹Iyo musungu wandikisigie zii mujane ni lika nasikalikeepa miaka makumi mutandatu. na ingi musungu wa mugosha umui. ¹⁰Lazima watule ukumazukile ku ntendo nanziiza, anga ingii kina wakelile alisha.hau watula mukende kua agenda, hau wogilie migulu ya asuili, hau walililie natulua iagigua, hau aliwipinilie ku mulimo wensi nauzaa. ¹¹Lakini ku ioo naajane ananso, siita kukiaandikisha mukitabu kya ajane. Kunsooko angaingile munsulaa za mwili zidi yaki Kilisito, asiilie kutolua. ¹²Kunzila iyii akuingila muutimuli kunsooko ukuuna kukipunia kumiao kumuandio. ¹³Naa gaa ukuingila muupu ma ukataa. Ioo akupilimaa numba ku numba. sika duu kina ingi akataa, bali gaa kulaa ateketii na akuingilila mantu ma iia. Ioo akutambula mantu nasikaijipiile kukumatambula. ¹⁴Kululo gua inee nsiilie asungu naananso atolue, alele alisha, imiile inumba zao, ili kuleka kukumupeela umunaulugu ilioma lya kukutakia kwa kutendaa milandu. ¹⁵Kunsooko akei aoo amupilukilaa ushetani. ¹⁶Kina musungu wensi nusuilile utiite ajane, iyogua nuaalilie, ili kanisa lilekilemeligua, ili lisuume kukiaalilia ioo najane kulukulu. ¹⁷Iyoo anampalaa ioo nakutemaa iza aaligie kutula ijipiile heshima kaubili, has ioo naikishugulisagia nu kumania lukani luaki Mukungile. ¹⁸Kunsooko mandiko mitambula, ulekekumimumia ing'ombe mulomokinaitakuna inafaka", na muituma mulimo ujipiile malipo mkue". ¹⁹Ulekishingila utakia zidi ya munampala anga akoli amashuda abili au atatu. ²⁰Alangee atiulia ntongela ya antu tulu ili naingi naasagile hamui ikiyopoka. ²¹Nukukulagilia ku taii ntongela yaki Mukungile, ni ntongela yaki Kilisito Yesu, ni amalaika naateulue, kina utunzee malagilo igaa bila ubagulii wensi, na kina uleki tenda kintu kyensi kuupendeleli. ²²Uleke kumuikila muntu wensi mikono kuukau. ulekiunga mumulandu wa muntu wingii. yukujipiile kukimania uwe utule umuelu. ²³Sikayukujipiile kukopa imazii. badala yakue, ukopee imagai inino kunsooko ya ndaa ni maluille mako ma kila matungo. ²⁴Milandu nya antu akei yukukumazukaa ku wazii, na yukuatongela muulamuli. Lakini milandu miki yukuatiata pembele. ²⁵Iyo iyo, milimo miki namizaa yukukumazukaa ku wazii, lakini sunga injia sikazikipisikaa.

Chapter 6

¹Too tulu naili pansii ya mugila kina asese aasolelie iishekulu aoo kina naaite heshima tulu, atakue kutenda yaso ili lina lyaki Mukungile ni mamania malekitukua. ²Asese natite ishekulu naasuile aleke kumumela kunsooko ioo ingii antu. Badala yakue, aatumikile kukilikila. Kunsooko ishekulu naiyaliligua milimo yao ingi asuili nalogue. Mania nu kutanantia mantu igaa. ³Anga kina muntu kitunga umania kwa kupilula na sikushingila imalagilio miitu ma kusuillika, ni nkani zaki Shekulu wiitu Yesu Kilisito, anga sikaagombile imania nalyukutongela ku utaua. ⁴Muntu nuaso ukivuna na sikawizii kyensii. Badala yakue, utiite munomo nu wishokelia kyanya ya nkani. nkani izii zukulela wilu, wilea, witukii, usigii naubii, ⁵nu munomo wa kilitungo katia ya antu natiite masala nazononekile. akumileka ikulukulu. ishiiga kina utaua ingi nzila ya kutula agolii. ⁶Inoo utaua nu kulizika ingi faida nkulu. ⁷Ku ndogolelio siakalikujile ni kyensi munkumbigulu. Wala sikakushuuma kushola kyensi kupuna munkumbigulu. ⁸Badala yakue, kukondie ni ndia ni ijaalo. ⁹Inono iaso naikitula nu nsao akugua mu magemua, ku mutego. akuguila ku uluu wingii ni nsula nambii, nu kukila kintu kyensii nakyukuatenda iantu atuile muulimansiligua numuwononi. ¹⁰Kunsooko kulogua imatundu ingi kyandilio kya uolu tulu wensi. Antu nakulaa akutula ni nsula nyasio, alimiligue kulii nu usuili na isonsile enee kuukia wingii. ¹¹Lakini uwee muntu waki Mukungile, mamantee imantu igaa. tiataa ihaki, utaua, usuili, ulowa, wiumatiilia, nu upolo. ¹²Kua imbita nanziiza nya usuili. ambilaa uupangaa kali nakalii nalumuitilue. Alii kunsooko ntongela ya mashuda ingii ku ikyio nakiiza. ¹³Nukukpeela ilagilio ilii ntongela yaki Mukungile, nushakia iintu tulu ikalee, ni ntongela yaki Yesu kiKilisito, nalulikilile nakulukulukiwa Pontio Pilato; ¹⁴Tunza ilagilio kuukaminkilu, iumgila inkankani, mpaka uwizilo waki Shekulu wiiti Yesu Kilisito. ¹⁵Mukungile ukilagila uuzilo wakue kutungo lya taii- Mukungile, mukembetua, ngulu zing'ene, mutemi nutemile, Shekulu nukutongela. ¹⁶Ung'ene mwene ukikalaa ikali na kalii nkangi ukikalaa muwelu nasikaukuegelagua. Kutilii ka muntu nusumile kukumuona wal nusumile kukumulaa. kumwakue itule heshima nu usuumi wa kalii na kalii.Amina. ¹⁷Ailee iagolii ku unkumbiguluu aleke kivuna, na alekitumbila ku ugolii, naugilia ka taitai. Badala yakue, yajipiile kukutegemela Mukungile. mwene nukukupeela ugolii tulu wa kulukulu ili kulumbilie. ¹⁸Ailee atendee namazaa, agolipe ku mulimo nauzaa, atule akendee, nu ukau wa kupunia. ¹⁹Kunzila nyaso ikakiikilia musingi nauza ku mantu namijile, ili kina asuume kuyamba ukaali watai. ²⁰Timoteo, kikendegeele kyaso numupegue. igilie nu witambuili wakinkinaulu nu wibishia nautite kukipinga na kuulongo ukuitagua umanii. ²¹Akeii aa antu akukumazukagia mantu igaa, na iyoo aukosiile uusuili. ukende na utule Palumui nunduwe.

2 Timothy

Chapter 1

¹Paulo mutumua waki Yesu kilisito ku ulowa waki Mukungile, sawasawa ni ahadi ya upangaa nawili mukati yaki Kilisito Yesu, ²kwaki Timoteomuana mulogua; ukende, kinishungu, nu usuili kupuna kwaki Mukungile tata nu Kilisito Yesu Shekulu wiitu. ³Numusongilie Mukungile, nanukumutumikila kunia nanziza kina aliatendile iatata anee, kinanikijuka matungo mensi ku malompi manee. utiku ni ⁴munsii ntite nsula ya kukukulaa, ili kina nijulue nu ulumbi. niujukile imisholi yako. ⁵Nali nikijukigua kuhusu usuili wako naukaminkilile, uwaso ipo pamuandio aliukalile kwaki bibi wako u Loisi nu mau wako u Yunisi. Na ingi taii kina usuili waso ukikiala mukati yako gaa. ⁶Iyii yaii nsooko nukukujukia kunshonsela ikalama yaki Mukungile nyiili mukati yako ku nzila ya kuikilua mikono. ⁷Kunsooko Mukungile sikali ukupelile inkolo nya woaa, ila nya ngulu nu ulowa ni heshima. ⁸Kululo gua uleke kuuonela nsoni ushuda kuhusu Shekulu wiitu, wala uwane inee Paulo mutungua wakue. bali wiunge nu luago kunsooko ya mpola sawasawa nu usuumi waki Mukungile. ⁹Ingi Mukungile naliukugunile nu kukuitaa ku witua nawelu. sikalutendile itii kuiliganilia nu mulimo wiitu bali kuliganilia nu ukende ni mipango yakue mwene. Alupelile mantu igaa ku KilisitoYesu kyili matungo kuyandia. ¹⁰Lakini inoo ugunii waki Mukungile wakondikunukulilua kwa kiza kwaki muguni wiitu Kilisito Yesu. Ingi Kilisito nalumikomisilie inkia nu kuletaa uupangaa nasikaukukilaa ku welu wa mpola. ¹¹Kunsooko nyaso alinumusagulue kutula mutanantia, mutumua un umwalimu. ¹²Kunsooko iyii niyagaa gaa, lakini sikaniyona nsoni kunsooko numulingile umwene nanakonda kukumusuilaa. ntite kulukulu kutula umwene usuumile kukitunzaa ikio nalinikikabizile kumwakue sunga lutondo luaso. ¹³Ujukee impiani nya mpola nya usuili naliuwigilie kupuna kumwanee, palumui nu usuili nu ulowa nawili mukati yaki Kilisito Yesu. ¹⁴Makendegele mantu namazaa nalukupelile u Mukungile kukilila u muau

mwelu nukikalaa mukatii yiitu.¹⁵Ulingile kina, tulu nakikala ku Asia aliandekile. Ku dalee ilii akolii Figelo nu Hemogene. ¹⁶Shekulu nuamionele kinishungu inumba yaki Onesforo kunsooko nkua ningii alunumbilie na sikaluonile ka nsoni imigilaa yane. ¹⁷Badala yakue, kinaliwili ku Loma alundumila kuukamatiku nundigia. ¹⁸Mukungile nuamujalie kuligia ikinishungu kupuna kumuakue lutondo ulo. Kina alunalililie kinaliniili ku Efeso, uwee ulingile iza.

Chapter 2

¹Kululo gua, uwee muana wane, upegue ingulu ku ukende nawili mukati yaki Kilisito yesu. ²Ni mantu naliuimigilie mwaamui amashuda ingii, umakabije ku antu naasuili naiki shuuma kukiamaania ninaingi gaa. ³Ikamantanie uwagiii palumui ninene, kina mugalimanga mukende waki Kilisito yesu. ⁴Kutalii mugalimanga nukutumikaa tungo lilo lilo ukihusisha ni milimo nya kawaida nya ukalii uu, ili kina wamuloye uapisa wakue namukulu. ⁵Gaa kina muntu wikishinda kina mumankii, sikaikipegua ka taji kinasikukakishinda kwa kutiata ikanuni. ⁶Ingii muhimu kina mulimii nukikomelia watule wakundia kushingila utuanuli wa maimbula makue. ⁷Isiigie nanikikitambula. Kundogolelio Shekulu ukakukupela uulingii ku mantu tulu⁸Mjue u Yesu Kilisito, kupuna uulelua waki Daudi, nali mwiulue kupuna kwa akii. Iyii ingii kuligana ni balua yane nya mpola, ⁹na kunsooko ya nyaso niagigua sunga kutungua imigilaa kina mononii. ¹⁰Lakini lukani lwaki Mukungile sikalutungua ki migilaa. Kululo gua, nikiumatiilia nimantu tulu kunsooko ya ioo u Mukungile nuakondaa kukisagulaa, ili kina nindio gaa auligie ugunua nawilii ku kwaki Kilisito Yesu palumui nu ukuligua wa kali na kali. ¹¹Ikiuge ikii ingi kyakusuilika; "Anga kukiile palumui nunduyo, kukakikala palumui numwene gaa, ¹²kina kukakiumatiilia, kukitema palumuinunduyo gaa, kina kukakumukana umwene, nunduyo gaa ukakukukana ishee. kina sikakukitula kuasuili, ¹³umwene ukishagaa kutula musuili, kundogolelio sikusumile kukikana umwene mukola. ¹⁴Longoleka kukiajukia kyanya ya mantu igaa. Alange ntongela yaki Mukungile aleke kukikungumila inkani. Kunsooko kutili kansailo ku kintu ikii. kupunila nindilii ukoli wononi ku ioo naitegela. ¹⁵Ikamatikie kukilagiila kina wakailikaa kwaki Mukungile kina umwimtuma mulimo namugila ka nsooko ya kusokigua. Lutumile ulukani lua kulukulu ku utai. ¹⁶Igilie nuwikungumi wa unkumbigulu, na ukutongelagua nukukilikila nukukilikila wa utiulia. ¹⁷Uwikungumi wao ukishapatila kina nkonko nashukupola. mumui wao ingii Himenayo nu Fileto. ¹⁸Iaa ingii antu naliaulilie ikulukulu. Itambula yakina uwiulua wakondaa kupunila. ipilula uusuili wa akeei a antu ¹⁹Sunga iyo, umusingi waki Mukungile wimikile, anakuandika uu, Shekulu wamanile naakue, ni nakila nukulite ilina lyaki Shekulu ingii lazima witemanule ni abii. ²⁰Munumba yaki golii, sikakina ikoli isheme ya zahabu ni shaba du. Gaa ikoli isheme ya makota nu ulongoo. Ikyii ya iii ingi kunsooko ya utumili wa heshima ni ikyii yaakue ingi kuutumili nasika wa heshima. ²¹Anga muntu ukakiogia mwene kupuna ku utumili nasika waheshima, umwene ingii kiseme nakyakuheshimika. Mutemanule kiisa. utite nsailo kwaki Shekulu, na muzipiligie ku kila mulimo nauza. ²²Zimankee inshulaza usumbati. uutiatile ihaki, usuili, ulogua ni amani palumui ni ndiio nakumuitaa u Shekulu ku moo nawelu. ²³Lakini uusiite uulu ni makolio ma kinaulu. kwani ulingile kina makulelaa wilea. ²⁴Umwitumi waki Shekulu sikaitakue kukilea, badala yakue yumujipiile kutula mupolo ku antu tulu, nakulusuumile kumania, nu mwiumatilia. ²⁵Ingii lazima waalingie ku upolo ioo nakumupingaa. Ila u Mukungile asuume kukiapela usamili kwa kukumilinga ikulukulu. ²⁶Asuume kuligia ulingii kanki nu kukigilia mumutego wki shetani, pembele kina atula atekagua nu mwene kunsooko ya ulowa wakue.

Chapter 3

¹Lakini lilinge ilii; ku ntondo za mpelo ikitula ni matungo makaku. ²Kunsooko antu ikitula akilogua enee, nalogue matundu, nakikumazukia, nakikeeta, natite impana, nasika akiategela aleli aoo, naagila usongelia nia bii. ³Nagila ka ulowa wa muandio, nasikasiilie kukikala ku usuili nu wensi, naakinilii, naatungia, nasika asuumile kukigilia, natiite umunomo, nasikaasiilie namaza. ⁴Ikitula anamampilu, ahalalii, naalowe kukilogua enee alogua milandu kuliko kukumulogua u Mukungile. ⁵Kunzii ikitula ni kyelu lya kumukulia u Mukungile, lakini ikakimikana ingulu yakue. Igili ni antu asoo. ⁶Kunsooko akee aoo ingii agosha naiingila mu lulii luua antu nu kukiaeshia asungu nalele. Iaa ingii asungu naijuile milandu nakutongelagua ni nsula za kila aina. ⁷Asungu iaa ikimanagia ntondo tulu, lakini tilii sikaishuuma kukuupikila uulingi wakulukulu ioo. ⁸Kina iyo u Yane nu Amble aliimikile sia nu Musa. Kunzila iyii amwalimu iaa aa ulongo akuimika sia ni kulukulu. Ingi antu naliononue ku masiigo mao, nasikaagombile kuyusiana nu usuili. ⁹Lakini sikaikilongoleka ka kulii. kunsooko uulu wao ukiyikua kualie ku antu tulu, kina iyo naliwili wa antu ioo. ¹⁰Lakini uwee umatiatile imamanio mane, ugendi wane, masiigo mane, usuili wane, uwiumatiilia wane, ulowa wane, nu wikazi wane, ¹¹wagii, uwai ni nalimampatile uko ku Antiokia, Ikonio, nu ku Listila. aliniumatililie uwagii. Shekulu alungunile ku maso tulu. ¹²Tulu nasiilie kukikala ku ukali wa kukumukulia u Mukungile ku Kilisito Yesu ikiyagigua. ¹³Antu naaolu nina akonganii ikjizdi kutula aoluu kukilikila. ikakiapilula naingii. ioo enee apilulagua. ¹⁴Laakini uwe, kama ku mantu nuimanilie nu kukimasuilia ku ukamatiku. Kunsooko ulingile wimanilie kwa kwani. ¹⁵Ulingile kina kupunila uulisha wako alumalingile imaandiko nameluu. igaa masuumile kukukuhemisha kunsooko ya ugunua ku nzila nya usuili ku Kilisito Yesu. ¹⁶Kila liandiko yikilue mpumu nu Mukungile. lizaa kuumania nautite nsailo, kukiaeshia, kwa kulegia utiulia, nu kukiamania ku haki. ¹⁷Iyii ingi kina muntu waki Mukungile watule mukaminkilu, imupegue iintu tulu kunsooko ya utenda kila mulimo nauza.

Chapter 4

¹Nukukupela ilagilio ilii nalitite uuluto ntongela yaki Mukungile nu Kilisito Yesu, nukakualamula naapanga nina akiu, nu kunsooko ya kukunukulilua kumwakue nu utemi waku: ²Tanantia lukani. utule tayali ku tungo nalifaile nina sikalifaile. Ailee iantu milandu yao, akenele, asisikilie, ku wiumatiilia tulu ni mamano. ³Kundogolelio itungo lijile iantu sikaikakisoletia ni mamano ma kulukulu. Badala yakue, ikakidumilia alimu aa kuamania kuliganani nsula zao. ku nzila iyii akutui aoo ikitula asikasikue. ⁴Ikileka kutegele imamano ma kulukulu, nnu kupilukiila iadisi. ⁵Lakini uwee utule umusuili ku mantu tulu, iumatiilie muukaku, itume mulimo waki mutanantia, timiilia uwalilia wako. ⁶Kundogolelio inee tayali nakondii kumiminua. tungo lyakulega inee lyazaa. ⁷Nishindanile ku haki, ulugendo nalumala, usuili nuulindile. ⁸Taji nya hakimbikue kunsooko yane, inyaso Shekulu, nukumulamula ku haki, ukimpela lutondo luaso. na sika kumwane du iyo gaa ku tulu naalindilile ku nsula kukigela umwene. ⁹Ikomelie kuiza kumwane kuukau. ¹⁰Kunsooko u Dema wandeaka. Ulogilue uunkumbigulu wi tungo iliina wendaa ku Tesalonike, u Klene aliwendile ku Galatia, nu Tito aliwendile ku Dalmatia. ¹¹Luka du uyo wilili palumui ninene. Umusole u maliko wiize numwene kwani emwene ingi muhimu kumwane ku huduma, ¹²Numutumile u Tikiko ku Efeso. ¹³Iyo inkanzo nali nilinimilekile ku Tloa kwaki Kalpo, kinaukiiza umilete, palumui ni itabu iyo hasa iyo ya ndilii. ¹⁴Alekizanda mufua yuma aluntendile maolu mingii. Shekulu ukakumulipa kuligana ni ntendo zakue. ¹⁵Nunduwe gaa ipuge numwene, kwani alupingile zigi iknani zane. ¹⁶ku utetei wane wa kuandia, kutilii muntu wensi naliwimikile palumui ninene, badala yakue, kila umui alundekile. Mukungile walekekuaalilia ihaki. ¹⁷Lakini Shekulu aliwimikile palumui ninene, numpel ingulu kina kukilila kumwane, lukani alilutambulue ku ukaminkilu nu anansii aligie kuigia. alinumugunue mu mulomo wa nsimba. ¹⁸Shekulu ukimputia mu ntendo tulu nambolu nu kunguna kunsooko ya utemi wakue wa kugulu. ukuligua utule kumwakue ikali na kalii. amen ¹⁹Mulamukie u Plisika, Akila ni numba yaki Onesifolo. ²⁰Elasito alusagile uko ku Kolinto, lakini Tlifimo alinumulekile ku mileto namuluile. ²¹Tenda ukaye wizee kina kili matungo ma mpepo. Eubulo ukukulamukia, gaa nu Pude, Lino, Claudia ni antua tulu. ²²Mukungile watule palumui ni nkolo yako, ukende utule ninduwe.

Titus

Chapter 1

¹paulo ,mwitumi waki mukungile waki yesu kilisito kwa usuili wa asagulwa aki mukungile nuulingi wakululuu naukuleta ugila kamilandu. ²makolii mategemelo maupanga wakali na kali umukungile sikusumile kutambula uulongo alluahidili kupuna ikalii. ³kumatungo namalingikile alukunukuile lukani lwakwe kumpola nalumpile inee kutanantia .alinjpile kutendaiti kuulagilya waki mukungile muguni witu. ⁴kwaki Tito mwana wakulukuluu kuusuili witu. kinisungu nu usuili kupuna kwaki mukungiletata nu yesu kilisito muguni witu. ⁵kunsooko iyii alinukulekile kukilete, kina uzipilye imantu tulu nalikili makaminkile nukuyika ianampala amukintengeli muishali kina nalinukulagililye. ⁶umunampala nwa kintengeli waleki tula nusokigwa , mugsia wamusungu umui , nutitee iana naasuile nasikaaku akulikitagigwa namabii naagila kamyena. ⁷Nu muambo wamulailiii, kina mwimili wakaa nyaki mukungile ,walekitula nuusokigwa.walekitula muntu wakilanga nasikukigilagya. walekitula mupupule wikuo, waleki tula mugala magai , waleki muntu kusakya wilea, na walekitula nutite ikisakulomo. ⁸kululo gua ,watule muntu musugamilya, ⁹namulogie ukende.watule muntu nwa masala mazaa,nwakilinga ,mwitekeli waki mukungile ,nwiimilile mwene. Nulisumile kuyimila uumanigwa wa kulukulu nalimamanigwe , kukululo wapele moo kuumanigwa na uzaa nusumile kukialiganilya tulu nakumusitilagya. ¹⁰kunsooko akolii atimuli ingii , ioo natwalwe ikumbii,inkani zao zakinaulu. ikikonga nukuiatongela antu mulimili. ¹¹Nikangi kukiagilya antu kina aso.imania igo nasika mafaila mansonu nukyonona ianaka tulu. ¹²umui wao,muntu nwa masala, aluugile ,iakilete atite ulongo naugila kampelo,abii kangu nimu zaulugu,akatakangi alaku. ¹³Intambo iyi ingi yakulukuluu, kululo wagilya kungulu kina asume kuuga kulukulu kuusuili. ¹⁴uwee ulekekisugamilya ni nkani nangila kakulukulu za ayahudi nimalagilio maantu,nakushokagya ikulukulu. ¹⁵Kutulu ensi naeluu,intu tulu yeluu. Iaa naadobu ninasikaasuile, kutilii nakyelu.kunsoko masiigo mao nimyena yao yadobiligwe . ¹⁶Akanikiliye kukumuna umukungile, kunsoko intendo zao amukanile .ienee aolu nasika akutiataa. sikaliakanenikiligwe kuntendo zensi nanzizaa.

Chapter 2

¹Ila uwee matambule maso namendenkanilye ni malingio ma kusuilika. ²Ianampala atule nukepu ,iheshima, busalaa ,usuili na welu,nu ulowa, nu wiumatilya.³Iyoiyo iasungu naakombii nkankanaa ionee ienee akola kina iheshimile , na sikaateketii.nankankana alekitula asese amagaii. ⁴Iijipile kumania namazaa kukiazipilya ananso kubusala kukialogua agosha aoo nianaa aoo. ⁵Ijipilee kukiamania kutulu nibusalaa, naeluu, atunzi naaza anumba zao, nu utimili kuia agosha aoo enee. yukuasuma kutende mantu igaa kulukani lwaki mukungile lilekitukua. ⁶Kunamuna iyoiyo, apeli umoo asumbati akigosha atule nibusalaa. ⁷Kunzila tulu iikii uninye kumpyani nya mulimo nauzaa nikina mumania ,lagilii ukendegeli niheshima. ⁸Tambuli impola niite uguni naugila ka shokyo, iliitulu wensi nushitaa wakoligue nsoni kunsooko mugila nibii lya ktambula kukyanya yiitu.⁹Ia asese naategele iakulu aoo kukila kintu. iijipile kukialoya nasika kukikunguma nindio. ¹⁰Sikaiijipile kuia. badalayakue iijipile kulagilaa usuili tulu nauzaa kunzila tulu amakumbilye imamanigwa mitu namamuusile umukungile.¹¹Kina kinishungu kyaki mukungule igyelaa kwiantu tulu. ¹²Yukukumania kushitaa imantu nasika maki mukungile niki kisakulomo kya minaunkumbigulu. Yukukumania kukikala nibusala, kuhaki, nukunzilazaki mukungile kwitungo ilii. ¹³Imatungo kwitegamila kupokela ishuido lyetu nalititee imatiliga, uulagilo waweluu waki mukungile witu namukulu namuguni witu unzua kilisito.¹⁴Unzua aliwipunilye mweneee kunsooko kukuguna kupuna kua atimuli nukukutenda kwieluu, kunsooko yakue, antu naasaguluematite nsula yakituma mulimo na uzaa.¹⁵Matambule nukukonontelya imantu igaa .Takilaa kuutemi tulu. ulekigomba umuntu wensi wakumelea.

Chapter 3

¹Uijukye kukiatungamila iakulu niatemi, kukitegela nukutula wakondaa kukila mulimo nauzaa. ²Ajukye kuleka kukumtendela muntu tuluwensi uubii, igilye kukishokelya, apele ilyoma antu naingii kutyenda uulamuli, kulagila utungamii kwiantu tulu. ³kuishee alikutite masigo mapiluku ni halalii. alikulimilile nakutendua kwasese kukisakulomo kingii nulwilo. alikukalile nuwilo nu uolu. alikiipile nu kukiipilua. ⁴Ipa kutungo nikinishungu kyaki mukungile witu nu ulowa wakue kwia antu kinaliugile. ⁵Sikali kuntendo ziitu nihakii nalikumitendile, ipaa alukugunile kukinishungu kyakue. ⁶mukungule aliwitile umuau mwelu kuwingi kukyanya yitu kukiilila kwaki nzua kilisito muguni witu. ⁷Alutendile itii kunsooko, kinakukitula kwaalagigwa kukinishungu kyakue, kutule ashilika mutaitai muukyali wa kali na kali. ⁸Iyii ingi mpola nya kusuilika, nsiilye mumalikitye kuugimia imatu igaa, kina ioo naamusuilile umukungile atule nishigo kyanya nyamulimo nauza naluikile ntongela yao. Mantu igaa mazaa matitee ifaidaa kwiantu tulu. ⁹Isugyii nuwitambuili wa kinaulu, kintua, wishindii, ninkonkota kushallia. Mntu maso magilandogolelyo nuuza. ¹⁰Musitii wensi nushakya utuanuki katia yitu. kina illyango limui hamwi mabili. ¹¹Mumane kina muntu waiyo walekaa nzila nanzene nukutenda imilandu nukukimalya umwene. ¹²Kinanikakumulagilya kumwako Altemi hamwi Tikiko, ukae kuiza kumwane kunu Nikopoli kina nalamula kukikyalansa itungo lya mpepo. ¹³Ukae kangu umulagilye u Zena mumanii mushalia, nu Apolo, kulekikyepelua nikintu. ¹⁴Antu ituu imanie kushweta mumilimo namizaa nigusile namatakue kululo alekitula nasikaakulela kankalii. ¹⁵Tulu naipalumui ninene akukulamukia. alamukie ioo naakulogilue kuusuili. kinishungu kitule nininye tulu.

Philemon

Chapter 1

¹Paulo, mutungwa waki kilisito nzua nu muntua u timoteo kwaki Filimoni, mwilogua musuamua witu namwituma milimo palumui nindishe, ²Nukwa Apia muguli witu, nu kwaki Alkipas mumbii miitu, nukupyolelyo ilo nalitukana mukaa inyako. ³Kinishungu kitule kumyani nu usuili naukupuna kwaki mukungile tata witunu kwaki shekulu uu yesu kilisito. ⁴Mtungo mensi numusongilye mukungile. Nukutea mumalompi manee. ⁵Nigulie ulowa nu usuili nutite kwaki shekulu nzua nukwia asuili tulu. ⁶Nilompa itii ukamantani wa usuili wanii utule nu ukaminkilya muumani wakila kintu naliza nalikoli katia yitu maki kilisito. ⁷kunsoko natula nu ulumbi ni polelyo kunsoko ua ulowa wako, kunsoko myo nya asalilii yukupolagigwa ninduwe, muntua. ⁸Kululo nyaso ntite ugimia tulu mwaki kilisito kukuswagia uwee kutenda iloo nusumile kukulitenda, ⁹Kunsoko ya ulowa, nukukulompa inee, Paulo nanumunampala, nitungo ilii numtungwa kwaki yesu kilisito. ¹⁰Nnukukulompa mwana wane Onesmo, nalinumulelile mwitunfo yane. ¹¹kululo kumwandilio sikalunendile, kutungo ilii wendenkanagya ninduwe ninene. ¹²Numutumile unduyo mwene nankolo yane kushoka kumwako. ¹³Ntegamilile walongoleke kushaga palumui ninene, wantumilile badala yako uwe, imatungo mako mukitungo kunsoko ya utanantya. ¹⁴Shalintakile kutyenda kintu kyensi kulekugombigwa ninduwe. ¹⁵Alintendile itii kintu kyensi nakiza lulkitendeka kunsooko alinukukankanikile, kunsooko alumulogwe uwee kukulitenda. hamwii kunsoko alimutemanulwe ninduwe kutungo nino, aliitulile iyoo utulee palumui ninduyo ikali na kalii. ¹⁶Ni nkangi walekitula musese, watule muuza kukiya iasese, mumwili nu kwaki shekulu. ¹⁷Kululo kina unsolile inene musuili, mupokele kina angali umpokelile nene. ¹⁸Anga kina ukutyulilye kintu tulu kyensi, kanga ukumugaya kintu kyensi, kidaye kupna kumwane. ¹⁹Inee Paulo niyandika kumukono wane unene. inee nikakukulipa. sikanitambula kumwako kina nukukudai muukyali uwako. ²⁰Ee muntua, leka ulumbi waki shekulu kupuna kumwako. ²¹Nikina ntite usuili nuutegeli uwako, nukukwandikila ningile kina ukitenda kikyikila nikina nukulompilee. ²²Ityungo lilolilo zipilya ikyumba kya agenda kunsoko yane, kunsoko ntite shuilo kukiilila mumalompi mako nikakukumbaumbila sika matungo malipu. ²³Epafla, mutungwa miitu kwaki kilisito nzua ukulamukilye, ²⁴Nikina ukutenda umaliko, Alistalko Dema, Luka, ituma miliko palumui ninene. ²⁵kinishungu kyaki shekulu yesu kilisito kitule palumui ninkolo yako, kulukuluu.

Hebrews

Chapter 1

¹Matungo namakilile Mukungile aliwitambulile ni akuku ituu kukilila manabii nkua ningi nu ku nzila ningi.

²Lakini ku ntondo izii nakutiite, Mukungile ulikitile nindishe kukilila muana, nalumuikile kutla musalii wa intu, nu kukilila u mwene gaa aluumbile unkumbigulu. ³Muana wakue ingi welu wa utukufu wakue, tabia ing"ene nya yukii lyakue, na nuyendeleza intu tulu ku lukani lua ngulu zakue. Pembele ya kukaminkilia uweligua wa milandu, alukalile pansu mukono wa ndiilo wa enzi ukuaso kukyanya. ⁴Watula bola kuleka malaika, kina iyo lina nalusalile nabola kukilikila ilina lyao. ⁵Kundogolelio itii malaika kii nuakaile kutambula, uwe wi Muana wane, ntende natula ni tata wako?" ni kanki, " nikitula tata kumuakue, nunduyo ukitula muana kumuane?"⁶Kanki, tungo Mukungile kinanumuleta umulelua nua kuandia mu unkumbugulu, ukutambula, "Malaika tulu aki Mukungile lazma amukulie." ⁷Kuhusu malaika utambula, mwene ukuatenda amalaika akue kutula nkolo, ni itumii akue kutla ndimi za moto."⁸Lakini kuhusu muana ukutambula, "tyengu lyako lya enzi, Mukungile, ingi lya kali na kalii. Nkome nya utemi wako ingi nkome ya haki. ⁹Umulogie haki nu kuyiilua uuni wa shalia, kululo Mukungile wako, wakupaka makuta ma ulumbi kukila iiako."¹⁰Ipo pa muandio , Shelulu, aluikile musingi wa unkumbigulu. Gulu ingi milimo ya mikono yako. ¹¹Ikilega , lakini uwe ukiyendelela. tulu ikishapukaa kina kijalo. ¹²Ukapeta peta kina koti, iyo ikikailika kina kijalo. Lakini uwe ingi uyoyoyo, ni miaka yako sikikishila."¹³Lakini ingi kua malaika nuii u Mukungile alutambuile tungo lyensi, "Ikanse mukono wane wa ndiilo mpaka kinanikakiatenda anaulugu ako kutula tyengu lya migulu yako"? ¹⁴Mbii, malaika tulu sika nkolo nalintumue kukiahudumila nu kukuatunza ioo naikishalaa ugunua?

Chapter 2

¹Kululo ingi lazima kuikkee ntongela kukilakila ku igoo nakumigilie, kulekizitemanulua kulii nindio.²Kundogolelio anga impola nandikitigue nu malaika ingi halali, nikili tiulya nu utimulii ukusingila azabi du, ³kukiligiaii kukipuga kina silekikeela ugunua uu naukulu?_ ugunua nawakuandia aliutanantigue nu Shekulu nu kuyakikisigua kumuitu ni ndioo naliutegelile . ⁴Mukungule gaa aliukikisilie ku miena, ishembo, nu kumatendo makulu mingii, nu zawadi zaki muau muelu naluzigaanilie kuliganila nu ulowa wakue mwene.⁵Mukungile sikaluwikile unkumbigulu naujile, nakukuulikitia impola zakue, pansii ya malaika. ⁶Badala yakue, muntu kitunga ushudile luandi kitunga utambula, Muntu itii wani, sunga wasume kukumujuka?hau muana wa muntu, sunga umutunze?⁷muntu kutula munino kukila malaika: wamujala itaji nya utukufu ni heshima.(Ambila: ku nakala halisi za kuandia, mukilili uu ukutilii. "Na wamuikaa kyanya milimo wa mikono yako.) ⁸Waikaa kilakintu pansii ya migulu yakue." Kululo Mukungile uikile kila kintu pansii ya muntu. Sikaliuikile kintu kyensi nakyukutilii pansii yakue, Lakiniinoo itii sikakuonie kilii kila kintu ikiyili pansii yakue.⁹Sunga iyo, kuyona ali mutendue ku tungo, pansii kukila malaika_ Yesu, nali, kunsooko ya wagigue wakue ni nkia yakue, mujalue taji nya utukufu ni heshima. Iyo inoo kuukende waki Mukungile, Yesu watomaa nkia kunsooko ya kila muntu. ¹⁰Alitai kina Mukungile, kunsooko kila kintu kikoli kunsooko ykaue nu kukilila umwene, aliyumjipiile kukualeta alisha ingii ku utukufu, na kina aliyumjipiile kukumutenda mutongelii ku ugunua wao kutula mukaminkiluu kukilila wagii wakue.¹¹Ku ndogolelio tulu abilii uyo nuyika uwakifu ni ndioo naiyikua wakifu, tulu ipuna muyukii limui, Mukungile. Kunsooko iyii uyo nukuaika uwakifu kuaki Muknugile sikuyona nsoni kukuita antua. ¹²Utambula, "Nikitanantia ilina lyako kua antua anee,Nikiyimba kuhusu wewe kupuna mukati ya mulundo.¹³Kanki utambula,"Nkishuilaa ku mwene." Ni kanki,"Laa, ipa nkolii ni alisha u mukungile numpiile." ¹⁴Kululo, kunsooko alisha aki Mukungile tulu akiunga palumui ku mwili ni migalii, iyo nu Yesu ukiunga iyoiyo, nikina kukilila nkia waligie kukumuneketia uyo nutite mamlaka kyanya ya ukii, ingi u shetani, ¹⁵Iyii ali iyo wamuikkee hulu ioo tulu nakukilila kushupaa inkia ali ikalile ukalii wao tulu ku usese.¹⁶Ku utaitai sika malaika nukiaalilie. badala yakue, ukaalilia alelua aki Abalaham, ¹⁷Kululo, alii lazima u mwene watule kina antua akue ku nzila tulu, wasume kutula kuhani mukulu nutiite kinishungu namsuilii ku intu yaki Mukungile, nakina watule nu usumii wa kupunia umusamaha ku milandu ya antu. ¹⁸Kunsooko u Yesu mwene aliwagile, nu kugemua, utite usuumi wa kualilia ioo naigemua.

Chapter 3

¹Kululo, antua naelu, ashiliki aa witua wa kugulu, mumusiige u Yesu, mutumua nu kuhani mukulu wa wigombia witu. ²Alikula musuili kuaki Mukungile nalutiile, kina Musa nali musuili gaa ku numba tulu nyaki Mukungile. ³Kunsooko u Yesu mualigue kutula ni heshima nkulu kukila nalutite u Musa, kunsooko uyo nuzenga inumba uyaligua lutula ni heshima nkulu kukila inumba nzene. ⁴Kunsooko kila numba yukuzengagua nu muntu kitunga, lakini uyo nuzenga kila kintu ingi Mukungile. ⁵Taii u Musa alimusuili kina muitumi ku numba tulu nyaki Mukungile, nupunia ushuda kuhusu mantu namikitambulua matungo namijile. ⁶Lakini Kilisito ingi muana ku wimilii wa numba yaki Mukungile. Ishee ingi numba yakue kina kukiyambila wanguu kua kukisuiliaa nu kukulia kukisuiliaa. ⁷Kululo, ingi kina muau muelu nukutamula, "Leo, kina ukiigia lulii luakue, ⁸Uleke kuutenda moo wako kutla ukaku kina Aizlaeli naliatendile ku utimulii, ku tungo lya kugemua mushaka. ⁹Iгаа ali maga matungo iaa tata itu aliatimuile kua kungema, ni tungo, ku miaka makumi manii, naona imantendo mane. ¹⁰Kululo sikananumbiligua ni kileli lyaso. Nantambula, ilimilaa kila nkua ku mioo yao, na sikaizii inzila zane. ¹¹Ni kina iyo nalindapile ku kuo lyane: sikaikiingila mu ulumbi wane." ¹²Mutule muakilao, antu, kina uletula ukolii moo naudobu wa kulekishuila ku mui wani, u moo naukiyuka kulii nu Mukungile nu Mukungile namupangaa. ¹³Badala yakue, muisisikilie kila ntendo nu miako, kila kinyitua ntendo muimutite nsula. kina umui katia yani walekitendua kutula ukaku kua ukongani wa milandu. ¹⁴Ku ndogolelio kuatula ashiliki aki Kilisito anga kukikamantana nu ukamu witu ku ngulu ku mwene kupuna muandio mpaka impelo. ¹⁵Kuhusu ilii lyakondii tambulua "ntende kina mukitegela luli luake, mulekitenda mioo yani kutula mikaku, kina Aizlaeli naliatendile mu matungo ma utimulii. ¹⁶Itii ani aso naliamutegelile u Mukungile nu kutimula? sikali ka ioo tulu u Musa aliwatongelile kupuna ku Misili? ¹⁷Na anii u Mukungile nuatakiila ku miaka makumi manii? sika palumui ni ndio naliatendile milandu, ii miyili yao nalikiile mubalangu? ¹⁸Itii anii naliwalapilue nu Mukungile kina sikaikiingila ku ulumbi yakue, kina sika ioo na sikaliamutegelile u mwene? ¹⁹Kuyona kina sikanasuuma kuingila ku ulumbi yakue kunsooko ya kukishuila.

Chapter 4

¹Kululo, yikujipiile kutula kilao kina katia yani walekitula sunga umui nukakigela kulemua kupikila i ahadi nyendelelile nya kuingila ku shupio lyaki Mukungile. ²Kuani kuatula ni mpola nziza kuhusu ishupio lyaki Mukungile nalitanantigue kumuitu kina Aizlaeli naliatite, lakini impola ioo sikanyaalilia ioo nali amitegelile bila kukamantania usuili ku liaso. ³Ku ishee, na kuakondishuila _ ishee ndishe muamui nakukiingila ku shupio iloo, kina itambula, "kina nalindapile ku kukuo lyane, sikaikiingila ku shupio mumuane." Alutambuile ilii, ingi milimo tulu naliwizipilile alizikamilikile kupuna umuandio wa unkumbigulu. ⁴Kuani watambula luandi kitunga kuhusu lutondo lua mupungatii, "Mukungile alusupilie lutondo lua mupungatii ku mensi nalumatendile." ⁵Kanki watambula, "sikaikiingila ku shupio lyane." ⁶Kunsooko nyaso, kupuna shupio lyaki Mukungile kili ingi kilindo kunsooko ya akei kuingila, ni kupunila Aizlaeli ingii naliategelile mpola nziza kuhusu shupio lyakue sikanaingila kunsooko ya kulekitegela, ⁷Mukungile nuika kanki lutondo kitunga,nyukuitagua "ntende." mwene aliongelilie luntongo uluu kinaulikililie kukilila u Daudi, nalutambuile ku tungo lyipu pembele nalimatambulue kuandia, "ntende kina mukiigia lulii luakue, muleke kutendaa imioo yani kutula mikaku." ⁸Kuani kina Yoshua aliwapiile ishupio, Mukungile sikaujilitambula kyanya ya lutondo luingii. ⁹Kululo kiili ikoli Sabato ya shupio nalitunzue kunsooko ya antu aki Mukungile. ¹⁰Kuani nuingila ku shupio lyaki Mukungile mwene mukola gaa wasupagia kupunila ni matendoo makue, kina Mukungile nalutendile ku mwene. ¹¹Kululo kutule ni nsula ya kuingila ku iloo ishupio, kina walekitula ukoli nukigua ku aina nya utiulia naliautendile. ¹²Kundogolelio lukani luaki Mukungile pyanga litite ngulu na litite utakii kukila impanga yensi nitiite uugi kiubilii. Na ukusonsa sunga kupikiila kutuanula nafisi ni nkolo, ni iyungo kutika uboho.nalisuumile kulinga shiigo lya moo ninia yakue ¹³Kutilii nalikiumbue nakyipisile ku usiu waki Mukungile. pembele yakue, kila kintu ingi kualie ku miso ma umui nuaso ingi lazima kupunie iyalio. ¹⁴Pembele naitula nu kuhani mukulu naliwingile ku gulu, Yesu Muana waki Mukungile, ku ukamu kuambilee usuili witu. ¹⁵Kunsooko kuagila kuhani mukulu nasikusuumile kushiiga kinishungu kunsooko ya uneketu witu,lakini mwene naku nzila tulu watula ugemua kina ishee, anga sika mwene namugila milandu. ¹⁶Na kuize ku ugimia ku tyengu lya enzi lya ukende, kina kusingie usamilua nu kuligia ukende wa kukualilia kutungo kinaasiilie.

Chapter 5

¹Kuani kila kuhani mukulu, nalimusagulue kupuna muamui a antu, musagulue kuyimila badala yao ku intu naiyusianile nu Mukungile, wasuume kupunia kua palumui izawadi ni zabihu kunsooko ya milandu. ²Usumile kukitumaa kuupolo ni alele ni abishi kunsooko u mwene mukola gaa mupilimue nu uneketu. ³Kunsooko ya ilii, utite wajibu wa kupunia sadaka kunsooko ya milandu yakue kina ukutendaa ku milandu ya antu. ⁴Na kutilii muntu nukusola heshima iyii kunsooko yakue mukola, lakini pembele yakue, lazima witue nu Mukungile, kina naliwili u Haruni. ⁵Sunga Klisito sikaliwipiile heshima mwene kua kukitenda mukola kutula kuhani mukulu. Pembele yakue, Mukungile alutambuile kuuKue, "uwee ingi umuana wane, ntende natula tata wako." ⁶Ni kina ukutambula gaa luandi luingi, "uwee ingi kuhani kali na kali pembele mumufumo waki Melikizedeki." ⁷Itungo lyakue ku mwili, alulompile nu kulompela, alumulompile u Mukungile ku misholi, ku mwene nusumile kukumuguna ku nkia. Kunsooko ya utuulu wakue kuaki Mukungile, alimuigigie. ⁸Ijapo alii muana, aliwimanilie kutii ku muntu nalimamuagilie. ⁹Alimukaminkiligue nu kunzila iyii alutendekile ku kila muntu numusuilile kutula nsooko ya ugunua wa kali na kali, ¹⁰kua kutemanulua nu Mukungile kina kuhani mukulu pembele ya zamu yaki Melikizedeki. ¹¹Kutite mingi makutambula kuhusu u Yesu, lakini ingi ikaku kukuailaa kunsooko inyee ingi muakata akutegela. ¹²Ilagua ku tungo ilii aliyumujipiile kutula amualimu, kilii ukoli umuhimu wa muntu kukumumania mamania ma kuandia ma kanuni za lukani luaki Mukungile. Musiilie masunsu na sika ndia nkaku. ¹³Kunsooko wensi nukukopaa masunsu du mugila uzoeli ku mpola za haki, kunsooko kilii mulisha. ¹⁴Ku luandi lua, ndia nankaku ingi za antu nakulu, ioo nakunsooko ya uzoeli wao kukitenda sia ihaki nu ubii amanagigua kulinga liza ni nibii.

Chapter 6

¹Kululo, angakuleke nalikuimanilie kuandia kuhusu mpola zaki Kilisito, yukujiipiile kutula nuukamatiku kuyukiila ku ukamii, kulekiyika kanki imisingi ya uungami kupuna ku milimo nasika mipanga nu usuili kuaki Mukungile, ²wala misingi ya mamano ma ubatisigua, nu kukuaikila mikono, wiulua wa akii, nu ulamulua wa kali na kali. ³Na kutende itii anga u Mukungile ukigombia. ⁴Knunsooko sikaishumikile ku ioo nalialigilie uwelu wa kuandia, naliatomile ikipawa lya kugulu, nu kutendua kutula ashilika aki muau muelu, ⁵ninali aonzile uuza wa lukani luaki Mukungile nuku ngulu zii tungo nalijile, ⁶na kangi naguaa_ sikaishumikile kukiashokia kanki ku uungami. Iyii ingi kunsooko amuangikaa muana waki Mukungile nkua zibili ku nafisi zao, nakumuenda kutula kiseme kya mpanila mumazala. ⁷Kunsooko insii nisingile imbula nyukukua kila matungo kyanya yakue, na nipunia maimbula muhimu ku aso naliitumile milimo ku nsii, yukusingila matiliga kupuna kuaki Mukungile. ⁸Lakini anga yukulela migia ni ngalila, ngila kanki thamani na ikoli ku ulugu wa kuzumua. mpelo yakue ingi kulimansiligua. ⁹Iagua kutambula itii, asua iaa ilogua, kukumusisikilia ni mantu mazaa namausile inie ni mantu namahusile ugunua. ¹⁰Kunsooko Mukungile sika mononi sunga wiwee mulimo wani nu ku ulowa namuulagilile kunsooko ya lina lyakue, ku ilii alimuatumikile asuili na kili mukuatumikila. ¹¹Na kutite nsula zigi kina kila umui wani wasuume kulagiila ukamatiku mpaka impelo ku utai wa ugimia. ¹²Sikakutakile mutle muakata, lakini mutule atiatii a ioo nakusalaa kunsooko ya usili nu wiumatiilia. ¹³Kundogolelio Mukungile kinalumupiile u Ablahamu ahadi, nulapa ku nafisi yakue, kunsooko angaliwalekilapa ku muua wensi namukulu kukila mwene. ¹⁴Alutambuile, "Taii nikakukukembeta, na nikakuongelia ulelii wako kukilikila." ¹⁵Ku nzila iyii, Ablahamu alusingile ikio nalimuahidiwe pembele kinanutul walindila ku wiumatiilia. ¹⁶Nogolelio anadamu akulapa kua mwene namukulu kukila iene, nu kumua mpelo nya wishindii tulu ingi kilapo kua kukumahakikisha. ¹⁷Tungo Mukungile kinanullamula kulagiila kualie kukilikila kua asalii a ahadi kusudi lyakue liza nasikalyukukailika, aluhakikisilie kua kilapo. ¹⁸Alutendile yaso ku intu ibilli nasikaishumile kukailika, na ku yaso Mukungile sikushuma kutambula uulongo, ishee nakumimankilile utunzua kuligie kupegua moo kuyambila kua ngulu shuilo niyikue ntongela yitu. ¹⁹Kutite ugumia uu kina nanga nkamu ni nya kutegemela ma munkolo zitu, ugimia na uingila luandi lua mukati numa ipazia. ²⁰Yesu nuingila luandii luaso kina mutongelii witu, kina wakonda kutendua kuhani mukulu kali na kali pembele utalatibu waki Melikizedeki.

Chapter 7

¹Alii itii u Melikizedeki, mutemi wa Salemu, Kuhani waki Mukungile nuili kyanya, nalutaganile nu Ablahamu nalushokile kupuna kukuaulaga atemi na nuakembeta. ²Ablahamu numupela ikikumii kya kila kintu naliwakondaa kukisola. Lina lyakue "Melikizedeki" ndogolelio yakue" mutemi wa haki" na gaa" mutemi wa Sulemu" na ingi "mtemi wa amani." ³Mugila ka tata, mugila ka mau, mugila ka aleli, mugila muandio wa lutondo wala impelo ya ukalii wakue. Badala yakue. ushagiila kuhani ikali na kali, kina muana waki Mukungile. ⁴Inoo siiga kina uyu nawili mukulu. Mulelii witu Ablahamu numupela ikikumii ya intu naizaa naliwisholile kumbita. ⁵Iti taii, ululi wa Alawi naliasingile ufisi wa kikuhanu alitite amlu kupuna ku shalia kuingila ikikumii kupuna ku antu, naingi kupuna kua Aizlaeli iiaa, palumui ni kina enee, gaa, ingi luliii kupuna kuaki Ablahamu. ⁶Lakini u Melikizedeki, nali sika wa lulii kupuna kua Alawi, alisingile kikumii kupuna kuaki Ablahamu, nu kukumukembeta, mwene nalutite ahadi. ⁷paso sikaishitua kina muntu munino ukukembetagua nu mukulu. ⁸Ku kintu ikii muntu nukusingila ikikumii ukikia lutondo lumui, lakini ku kintu ikii kiia umui nalusingile ikikumii kuaki Ablahamu nailitigua kina ukalile. ⁹Ni kuna namna ya kulikitia, Lawi nalusingile ikikumii, gaa alulipile ikikumii kuaki Ablahamu, ¹⁰kunsooko u Lawi aliwili muyino yaki tata wakue u Ablahamu tungo u Melikizedeki nalutaganile nu Ablahamu. ¹¹Inoo kina ukaminkili nausumikaa kukilila ukuhani waki Lawi, (iyo pansu yakue antu akusingila shalia), Alilikoli hitaji kii kukilikila kuaki kuahani muua kuyuka pembele ya mufumo wa ki Melikizedeki, nasika kuyitua pembele ya mupangilo waki Haruni? ¹²Kululo ukuhani angaukailike, iyo ni shalia ikikailika nindio. ¹³Ku mui imantu igaa namatambulua kuhusu kabila lia, kupuna kuaki kutilii naliuhudumile mumadhabahu. ¹⁴Inoo ingi kualie kina Shekulu witu alupunile ku Yuda, kabila u Musa nalisikuliteile kuhusu makuhani. ¹⁵Ni ndiiga nakukutambula ingi kualie hasa anga u kuhani umua ukipunila ku mpiani yaki Melikizedeki. ¹⁶Kuhani uyu mupia sika umui nuatula kuhani kyanya ya musingi wa shalia nazihusianile nu ulelii wa muntu, lakini ku musingi wa ngulu wa ukalii nasika masuumile kuyononeka. ¹⁷Iyo mandiko mishudila kuhusu u mwene: " uwee ingi kuhani ikali na kalii pembele nya mufumo waki Melikizedeki." ¹⁸Kunsooko amlu nalitongile alimbikue kumpelo kunsooko alineketu na sikalifaile. ¹⁹Iyo shalia sikanitenda kyensi kuukaminkilu. angasikai iyo, aliukolii nu ugimia uzaa ku maso kukumuegela u Mukungile. ²⁰Nu ugimia uu uzaa sikali upunile pasipo kulikitia kilapo, ku ilii makuhani naingii sikanasola kilapo kyensi. ²¹Lakini Mukungile alusolile kilapo tungo kinalutambuile kuhsu u Yesu, Shekulu walapaa na sikukikaila masiigo makue. " uwee ingi kuhani ikali na kalii. ²²Ku ilii u Yesu gaa wazile kutula zamana ilago naliza. ²³Ku taii, nia yukugilagia makuhani kuhudumu ikali na kalii. Iyii ingi kunsooko aliakolii makuhani ingii, umui pembele ya muua. ²⁴Lakini kunsooko u Yesu ukalile ikali na kalii, ukuhani wakue sikaukailika. ²⁵Kululo mwene gaa usumile ku ukaminkilu kukaminkilia kukuaguna nakumuegela u Mukungile kukilila kumuakue, kunsooko mwene ukalile ntongo tulu kua kulompa kunsooko yao. ²⁶Kululo kuhani mukulu wa namna iyii ujipiile kumuitu. Namugila imilandu, utiulia, muelu, namutengue kupuna kua natite milandu, na watula kyanya kukila igulu. ²⁷Mwene sikaliutite kauhitaji, mpiani ya makuahani akulu. kupunia zabihu kila ntongo, kuandia ku milandu yakue mwene, ni pembele ku milandu ya antu. Alutendile itii nkua imui ku tulu, kinaliwipunilie mwene mukola. ²⁸Ku shalia ukuateula antu aneketu kutula makuhani akulu, lakini lukani lua kilapo, naliliizile pembele ya shalia, Numuteula u muana, Inalimutendue kutula mukaminkilu kali na kali.

Chapter 8

¹Inoo kintu nakukukitambula ingii ikii: kutite kuhani mukulu nukalile pansii ku mkono wa ndiilo wi tyengu lya enzi kugulu. ²Mwene ingi muitumi ku luandii naluelu, kianda kya kulukulu u shekuu nuliikile, sika muntu wensi wa kukia. ³Ku ndogolelio kila kuhani mukulu ukuikagua kupunia zawadi ni zabihu: kululo ingi muhimu kutula ni kintu lya kupunia. ⁴Inoo kina Kilsito aliwizile kyanya ya nsii, mwene sikalujilitula kuhani kukilikila paso. Kunsooko aliakondaa ioo naliapunilie ipawa kuligana ni shalia. ⁵Aliahudumile kintu nakyili nakala ni mulule wa intu ya kugulu, sawa kina Musa nalimugunue nu Mukungile kinalutakile kuzenga ikianda. "Laa," Mukungile nutambula, "kina zipilia kila kintu kuligana nu muundo naulagilue kyanya ya mulima." ⁶Lakini inoo u Kilisito wasingila huduma nziiza kukilikila kunsooko mwene gaa ingi mugininkania wi lyago naliza, nalyakondaa kukamigua ku ahadi nziza. ⁷Iyo kina lyago lya kuandia angaligila kautilia, iyo sikaliijilitula ni haja kuduma lyago lya kabili. ⁸Kunsooko tungo Mukungile kinanugundula utiulia ku antu nutambula, "Laa, ntondo zijile, utambula u Mukungile, ' tungo kinanikijipia lyago nipia palumui ni numba ya Izraeli, ni numba yaki Yuda. ⁹Sikalikitula kina lyago nalintendile palumui ni atata aoo ntondo naliniasolile ku mkono kukuatongela kupuna kunsii nya Misili. Kunsooko sikanaendelela ku lyago lyane, ninene sikanaiakela kanki," utambula u Shekulu. ¹⁰Kunsooko lii liolii lyago nikitenda kunumba yaki Izraeli pembele ya ntondo zaso. nikiyika shalia zane mumasiigo mao, na nikakuziandika mumioo yao. Nikutula Mukungile wao, nindio ikitula antu anee. ¹²Sikaikakimania kila umui nu jilani wakue, na kila umui nu muntua wakue, iutambula, "mumane u Shekulu," iyo tulu ikimana inee, kupuna munino hadi mukulu wao. ¹¹Iyo nikilagilaa usamili ku ntendo zao nasika za haki, sikanikakijuka milandu yao kanki." ¹³Kua kutambula "Mpia," walitenda lyago lya kuandia kutula kulupaluu. Ni lyaso nua litanantagia kutula kulupaluu likoli lyakondaa kulegaa.

Chapter 9

¹Inoo sunga lyago lya kuandia alilitite luandi lua ibada ipaa munaunkumbigulu ni talatibu za ibada. ²Kuani ku kianda alikikoli kyumba kizipiligue, kyumba kya kunzii, nayiitua luandi naluelu. ku yeneo ilii alikikolini kinala kya ntala, meza ni mikate ya ulagiilo. ³Nu kunuma ipazia lya kabili alikikoli kyumba kyingi, nakiyitua luandi naluelu kukilikila. ⁴Alikoli madhabahu ma zahabu kua kukusa uuvumba. Pgaalilikoli shandiko lii lyago, nalizengue ku zahabu ntilii. Mukati yakue alilikoli bakuli lya zahabu litite manna, nkome yake Haruni nililee masanzii, ni mbao izo za mague zi i lyago. ⁵Kyanya ii shandiko lii lyago maumbua ma maserafi aa utukufu ikumbaa ikumbaa imbaa zao ntongela ityengu lya ukamantania, naktungo iliisikakusumile kulikitia kua mukati nkae. ⁶Pembele intu ii kinayakondi jipiligua, Makuhanu kawaida akuingila kyumba kya kunzii kyaki kianda kupunia huduma zao. ⁷Lakini kuhani mukulu ukuingila kyumba ikio kya kabili ung"ene nkua imui kila mwaka, na bila kuleka kupunia zabihu kunsooko yake mwene, nuku milandu ya antu naliatendile bila kupanga. ⁸Muau muelu ushudile kina, nzila ya aluandi naluelu kukilikila kilii ikunukulue kunsooko ikianda ikio kya kuandia kilii kyimikile. ⁹Ilii ingi kilingasilio kya tungo ilii lya inoo. Tulu zawadi ni zabihu nazipunigua inoo sikaishuma kukaminkilia ishiigo lya nushalila. ¹⁰Ni ndia ni ikopoa ying"ene ikamantanigue ku namna ya talatibu za ibada nya kiogia. tulu ii alitalatibu za kimwili naliijipiligue hadi yize amli mpia nyikiyikua luandi luakue. ¹¹Kilisito aliwizile kina kuhani mukulu wa mantu maza namakondiiza. kukilila ukulu nu ukaminkilu wa kianda kikulu nasikakitendue ni mikono ya antu, nasika a unkumbigulu uu naliuumbue. ¹²Alisika ku migali ya mbuli ni ndama, bali ku migali yakue mwene kina Kilisito nuingilaluandi luelu kukilikila nkua imui ku kila umui nukukuhakikisilia ugunua witu wa kali na kali. ¹³Kina ku migali ya mbuli ni mafahali nu kuitangilua mau ma ndama ku aso nasika elu aliatemanulue kuaki Mukungile nukutenda miili yao mielu, ¹⁴Itii sii kukilikila zigi migali yaki Kilisito nakukilila u nkolo nua kali na kali nuiunia mwene bila udobu kuaki Mukungile, kuyogia masiigo mitu kupuna kuntendo nankiu kukumutmikila u Mukungile nuili nuupanga? ¹⁵Kunsooko nyaso, Kilisito ingi munampola wi lyago nipia. Iyii yai nsooko nkia yalekaa hulu tulu nai lyago lya kuandia kupuna ku utiulia wa milandu yao. kina tulu naliitue nu mukungile asume kushingila ahadi nya usalii wao wa kali na kali. ¹⁶Kina likoli lyago lidumu, ningi lazima kuyakikisha ku nkia ya muntu uyo nalulitendile. ¹⁷Kuani lyago litula ni ngulu luandi kinaipunila inkia, kunsooko kutilii ngulu tungo mwene kukulitenda anga ukalile. ¹⁸Iyo sunga sika ilo lyago lya kuandia naliyikue bila migali. ¹⁹Tungo u Musa kinaliupuniie kila lyagilio lya shalia ku antu tulu,alusolile migali ya ng"ombe ni mbuli, palumui ni mazii, kitambala kikasuku ni hisopo, nu kukuakusilia ii gombo lyene ni antu tulu. ²⁰Nkangi nutambula, "iyii ingi migali yii lyago u Mukungile umupiile amli kumiani." ²¹Ku hali iyoiyo, alukusilile migali kyanya ya kianda ni isheme tulu naliitumilue ku huduma nya ukuhani. ²²Ni kuliganila ni shalia,piipi kila kintu kiyeligua ku migali. Bila kuitua migali kutilii kausamilua. ²³Kululo ali lazima kina nakala za intu ya kugulu shaliti kuyelia ku zabihu iyii nya nimuu. Sunga iyo, intu ya kugulu yene alijipiile kuyeligua kua zabihu nanziza kukilikila. ²⁴Kuani u Kilisito sikaliwingile luandi naluelu zigi pinaliitendue na mikono, na ingi nakala ya kintu kikoleka. Badala yakue nuingila kugulu nikoleka. luandi nainono ukoli ntongela ya usiu waki Mukungile kunsooko yitu. ²⁵Sikaliwingile muaso kunsooko yakipunia sadaka kunsooko yakue nkua ku nkua, kina nukutenda u kuhani namukulu, nukuingila luandi naluelu kukilikila mwaka pembele mwaka palumui ni migali ya nuingi, ²⁶kina iyo ali kulukulu, basi alijile lazima kumuakue kuyagigua nkua ningii kukilikila kupunila umuandio wa unkumbigulu. Lakini inoo ingi nkua imui hadi impelo ya miaka naliwikunukuile kukuilegia milandu ku zabihu yakue mwene, ²⁷Kina yilii ku kila muntu kukia nkua imui, ni pembele ya nyaso ukuiza ulamulua, ²⁸iyi gua u Kilisito nduyo nalimupunigue nkua imui kukuilegia milandu ya ingii, ukipunila nkua ya kabili, sika kua kusudi lya kushugulikila milandu, bali ugunua ku io namulindilile ku saburi.

Chapter 10

¹Ku nsooko shalia ingi mulule wa mantu maza namijile, sika igoo na makoleka. Shalia ninaido sikisumulie kukuakaminkilia ioo nakumuegela u Mukungile ku nzila ya zabihu zizozizo ii makuhani naliendelile kupunia mwaka pembele mwaka. ²Hau angaiyo zabihu zaso sikazijipela kupunigua? Ku kigezo kyaso nakusalila, angaelagigua nkua iumu, sikaliijilitula nu ulingii kukilikila wa milandu. ³Bali ku zabihu zaso ukoli kijukii kya milandu. nalimitendue mwaka pembele mwaka. ⁴Kunsooko sikaishumikile ku migali ya mafahali ni mbuli kulegia migali. ⁵⁶⁷Tungo Kilisito kinaliwizile munkumbigulu, alutambuile," sikanatula ninsula nya mapunio haa zabihu, badala yakue, namuzipilia mwili kunsooko yane, Alimuagila ka thamani ku mapunio tulu ma kutekeleza hau zabihu ku kunsooko ya milandu. Nkangi nantambula, Laa, ipaa nitenda ulowa wako, Mukungile, kina naliyandikue naimbusile inee ku gombo. ⁸Alutambuile kinali itambulue paso pakyanya: sikanamutamani zabihu, mapunio, hau sadaka ya kutekeleza ku nsooko ya milandu, wala sikanuona ulumbi mukati yalue" zabihu nazipunigua kuliganila ni shalia. ⁹Nkangi nutambula, Laa, nkoli papa kutenda ulowa wako," waika kumpelo talatibu nazakuandia iyo wazikamie izo za kabili. ¹⁰Ku talatibu za kabili, kuakondi tengua kuaki Mukungile ku ulowa wakue kukilila kukipunia ku mwili waki Yesu Kilisito nkua imui ku matungo tulu. ¹¹Ingi kulukulu, kila kuhani ukuimikaa ku huduma lutondo ku lutondo, nupunia zabihu iyoiyo, ku lyensi, ninaido sikaliishuma kulegia milandu. ¹²Lakini pembele u Kilisito kinanupunia zabihu nkua iumi ku milandu kali na kali tulu, nukalansa mukono wa kigoshwa waki Mukungile, ¹³nulindilile mpaka anaulugu akue aikue pansii nu kutendua tyengu kunsooko ya migulu yakue. ¹⁴Kunsooko ku nzila nya punio limui wakaminkilagia kali na kali ioo natemanulue kuaki Mukungile. ¹⁵Nu Muau muelu gaa ushudile kumuitu. Kunsooko kuandia alutambuile, ¹⁶Ilii ingi lyago nanikakilitenda palumui nindio pembele ya ntondo zaso: utambula u Shekulu: nikiyika shalia zane mukati ya mioo yao, na nikakizandika ku masala mao. ¹⁷Nkangi alutambuile, "Sikaikakijuka kanki milandu ni ntendo zao nankiu." ¹⁸Inoo luandi naukoli usamilua kua iaa, kutilii kanki zabihu yensi kunsooko ya milandu. ¹⁹Kululo gua, antu, kutite ugimia wa kuingila luandi naluelu kukilikila ku migali yaki Yesu. ²⁰Iyo ingi nzila nuamitungula kunsooko yitu ku nzila ya mwili wakue, mpia na mpangaa nyikilila ku pazia. ²¹Nu kunsooko kutite u kuhani mukulu kyanya ya numba yaki Mukungile, ²²na kumuegelee nu moo wa kulukulu ku ukamiliku wa utaii wa usuili ikutiite imoo namikusiligue yelu kupuna udobu wa masigo nu kutula ni miili yitu namiogigue ku mazi namelu. ²³Iyo na kuambile ku ukamu ku yungamo lya ugimia wi tumaini lyitu, bila ya kupiluka, kunsooko mukungile naluahidile ingi musuili. ²⁴Na kukilikile kushiiga namna ya kumupela umoo kila umui kulogua ni matendo namaza. ²⁵Na kulekileka kukiilingila palumui, kina nakutenda naingii. Badala yakue, kukipela umoo kila umui kukilikila nu kukilikila, kina kinamuaona luntongo luapiipika. ²⁶Kina kutende makusudi kuyendelela kutenda milandu pembele kutula kuasingila elimu nya kulukulu, zZabihu yingii nya milandu sikaikshagiila kanki. ²⁷Badala yakue, likoli talajio ling"ene lya ulumuli wa kutumba, nu utaki wamoto naukakualimansilia anaulugu aki Mukungile. ²⁸Wensi nuamisiita i shalia yaki Musa ukukia bil usamilua ntongela ya ushuda wa mashaidi abili hau atatu. ²⁹Ngele kii kukilikila nya azabu nushhiga kikakumwendela kila umui nua mumela muana waki Mukungile, wensi nutendile migali nyi lyago kina kintu nskika kielu, migali nakunyaso aliwikile wakifu kuaki Mukungile_ wensi numutukile u muau nua ukende? ³⁰Kunsooko kulingile umui nutambuile, " kisasi ingi kyane, nikilipa." Ni kanki, "Shekulu ukakialamula antu akue." ³¹Ni kintu kya kupokya muntu kuguila ku mikono yaki Mungu namupangaa! ³²Lakini ijuke ntondo nazakilile, pembele ya kuikilua kumiani welu, itii namna kii numusuuma kukiumatilia uuwai nautaki. ³³Alimuakue kualie ku mpanila za wituki nu wagii, na alimushiliki palumui ni ndioo naliakilile luago wagii kina waso. ³⁴Kunsooko alimutite moo wa kinishungu ku aso nali atungua, na musingila ku ulumbi azabu ya usali wani, imulingile kina ninye akola alimutite usali uzaa na wa kudumu ikali na kali. ³⁵Kululo muleke kuutaga uugmia wani, nautite zawadi nkulu. ³⁶Kunsooko musiilie wiumatiilya, kina muligie kushingila u Mukungile nukiahidile, pembele yakutula muakonda kutenda ulowa wakue. ³⁷Kunsooko pembele tungo nino, umui nupolokile, ukiiza taii na sikukitinia, ³⁸Muna haki wane ukakikala ku usuili. kina ukishoka numa, sikanikilogeligua nunduyo." ³⁹Lakini ishe sika kina ioo nakushoka numa kua kulimansiila. Badala yakue, ishee ingi akei aa ioo nakutiite usuili wa kulinda nkolo zitu.

Chapter 11

¹Inoo usuili ingi taii nutiite u muntu tungo nutumbiile kintu kitunga ku ugimia. Ingi taii ya kintu na kilii kigelele. ²Kunsooko iyii akuku itu aliahakikile ku usuili wao. ³Ku usuili kulingile kina unkumbigulu aliumbue ku amlu yaki Mukungile, kina ikio nakyikigela sikalikizipigue kupunila ni intunaliigiile. ⁴Alii kunsooko ya usuili kina Habili alumupunilid u Mkungile sadaka ya nifaile kuleka nalutendile u Kaini. Ali kunsooko iyii kina alukuligie kutula muna haki. Mukungile alumukulie kunsooko ya zawadi naluletile. Kunsooko nyaso, u Habili kilii ulikitia, kuna wakiile. ⁵Alii ku usuili kina u Enoko alimusolue kyanya na sikanuona inkia, "Sikanuigela, kunsooko Mukungile alumusolile" kuyaso aliilikitigie kyanya yakue kina alumulogelilie u Mukungile kinali kilii wasolue kukyanya. ⁶Bila usuili sikaishumika kukumulogelia u Mukungile, kunsooko nukuiza kuaki Mukungile lazima wasuile kina u Mukungile ukalile na kina ukiapela zawadi ioo nakumudumaa. ⁷Alii ingi ku usuili kina u Nuhu, nuatula walangagua nu Mukungile kuyusiana ni mantu nalisikamigiile, ku heshima yaki Mukungile nuzipia safina kunsooko ya kukumiguna familia yakue. kua kutenda itii, nuulamula unkumbigulu nu nutula musali wa haki nyukuiza kukilila usuili. ⁸Alii ingi ku usuili kina Ibrahimu, kinanuitua alugombile nukuyenda luandi kinayumujipiile kushingila kina usali. alupunile bila kulinga luandi kii nalulunji. ⁹Alii ingi ku usuili kina alukalile ku nsii nya ahadi kina mugenda. Alukalile mu iyanda palumui nu Isaka nu Yakobo asali iaa aa ahadi iyoiyo. ¹⁰Iyii ingi kunsooko alutegamilile kukuuligia u muji namuna kuubuni nu muzengi wakue alujitula ingi Mukungile. ¹¹Alii ingi ku usuili kina Ibrahimu, nu Sara mwene, aliasingile ngulu nya kutunga iimbi kuna aliatula azee zigi, kunsooko aliamuona Mukungile kina musuili, na aliwaahidile mulisha wa kigosha. ¹²Kululo gaa kupuna ku muntu uyu numui na aliwapiipika kukia nalelua alisha nasikaiyalika. aliingii kina nsonda za mukyanya na ingii kina mbeu z munsanga ku mpelo nya bahali. ¹³Iaa tulu naakia ku usuili bila kushingila ahadi. Angasika itula, aziona nu kukuziegela kua kulii, nakili kina ali agenda na akilii kyanya ya nsii. ¹⁴Ku ioo nakutambula mantu kina igaa asungu kualie kutula idumaa nsii yao enee. ¹⁵Ku kulukulu, kina angali ishiiga nsii i nyaso naliapunile, aliijilitula ni yoma lya kushoka. ¹⁶Lakini kina yilii, itamani nsii nanziza, nya kugulu. Kululo Mukungile sikuyona nsoni kuyitua Mukungile wao, kunsooko wazipilagia muji kunsooko yao. ¹⁷Alii ingi ku usuili kina Ibrahimu pembele ya kugemua, numpunia u Isaka, mwene nalusingile ku ulumbi ahadi, numupunia muana wakue nuing"ene, ¹⁸nakyanya yakue aliilikitigie, "kupuna kuaki Isaka ulelua wako ukiyitua." ¹⁹Ibrahimu alumanile kina Mukungile alutiite usumii wa kumuiula u Isaka kupuna kua akii, na kua kulikitia ku ntambo nya uumbua, alusingile. ²⁰Alii ingi ku usuili kina Isaka alumukembetile u Yakobo nu Esau kuhsu mantu namijile. ²¹Alii ingi ku usuili kina Yakobo kina wili muhali ya kukia, alumukembetile kila umui wa alisha aki Yusufu. Yakobo nusaila, nuegemile kyanya tungo y nkome yakue. ²²Alii ingi ku usuili kina u Yusufu tungo lyakue lya mpelo nalilyegela, alulikiliekanyanya ya kupuna ku anaa aa Izraeli Misili na nualagilia kushola palumui nindio makupa makue. ²³Alii ingi ku usuili kina u Musa, kinalimulellue, nupisua ku mieli itatu ni aleli akue kunsooko aliamuonie kina ingi mulisha mutakata nali muzaa, na sikaliatumbue ni amlu yaki mutemi. ²⁴Alii ingi ku usuili kina u Musa, kina muntu mukulu, alusitile kuyitua mulisha waki muana ki Falao. ²⁵Badala yakue, nusagula kushiliki uluago palumui ni antu aki Mukungile badala yaki akiloelia ni anasa za milandu ku tungo nino. ²⁶Alusigile nsoni za kumutiata u Klisito kutula ingi ugolii ukulu kukila ilindo ya ku Misili kunsooko nukza miso makue ku zawadi nya matungo makue namijile. ²⁷Alii ingi ku usuili kina u Musa alupunile ku Misili. sikaliusupile ikuo lyaki mutemi, kunsooko aliwiumatililekua kulaa ku nasikugiiile. ²⁸Alii ingi ku usuili kina alumiambile pasaka na kukusiila migali, kina mononi wa mulelua wa kuandia walekishuma kukuatona alelua aa kuandia aa kigosha aa Izraeli. ²⁹Alii ingi ku usuili kina aliakilile ku bahali ya shamu kina ku nsii nkaku. Tungo ii Misili kinaagama kukilaa, naamilua. ³⁰Alii ingi ku usuili kina ukuta wa Yeriko naugua pansii, pembele ya kuupilimila ku ntando mupungatii. ³¹Alii ingi ku usuili kina Rahabu uyo nakahaba sikanulimansila palumui nindio sikali atii, kunsooko aliwasingila atiatilii nu kukuaika salama. ³²Na ntambule yani kukilikila? ndogolelio matungo sikaukondile kushimulila maki Gideoni, Barak, Samsoni, Yefta, Daudi, Samweli ni zaki Manabii, ³³na kukilila usuili nadula utemi, aliatendle haki, nasingila ahadi. Nagilia ikopua ya nsimba, ³⁴nadibia ingulu za moto, naipuga ni nsonge za mpanga, nangunua kupuna ku maluille, alishujaa ku mbita, na nasakia imajeshi nagenda kumanka. ³⁵Asungu nasingila akii aoo ku nzila nya ukunukulu. naingii naagigua, bila kugomba kulekua huru kina asume kuligia uzoeli wa ukunukulua nawili iza kukilikila. ³⁶Naingi aliagigue ku mpanila nu kukugua, naam, sunga ku itungo nu kuyikua mugeleza. ³⁷Natulua mague. Natemangua ipande ku misumeno. naulagua ni mpangaa. naenda ku ndilii za nkoolo ni ndili za mbuli aliahitaji, naendelile ku wiumatiilia naitendelua na mabiii ³⁸(na unkumbigulu sikali ujipiile kutula nunduo), naiyungua ungua mushaka, mumilima, numu mapango nu ku makombo ma munsii. ³⁹Ila antu tulu iaa aliagombigie nu Mukungile kunsooko ya usili wao, sikanasingila naliwaahidile. ⁴⁰Mukungile alutongile kukupeela kintu nakiyiza, kina bila ishee sikaliijilishuma kukaminkiligua.

Chapter 12

¹Kululo, kunsooko kuapilimue ni lund kyulu lya mashuda, na kutaage. kila kintu nakyukulemelia palumui ni milandu nyukupilimilie ku utontu. kukue lumanko kun saburi ku wishindi nauikue ntongela yitu. ²Kutualile miso mitu kuaki Yesu, namuwndisha na mukaminkila wa usuili witu, na kunsooko ya ulumbi nauikue ntongela yakue ujipiile musalaba, nukuzimela insoni zakue, na nukalansa pnsii mukono wa ndiilo wi tyengu lya enzi lyaki Mukungile. ³Ndogolelio musiigi mwene naliwikamilie inkani za kuo kupuna kua ana milandu, zidi yakue mwene kina muleki katala hau kuzimia mioo yani. ⁴Sikamutaabikile hau kuyagaa namukishinda ni milandu ngele ya kusililue migali. ⁵Kanki muiagua uko kupegua moo nayukumuelingia kina alisha aa kigosha: "Muana wane, ulekekumasola ku upepe masholelo maki Shekulu, wala ulekikata tamaa kinushokigua nu mwene." ⁶Kunsooko Shekulu ukumushokagia wensi numulogilue, na ukumuazibu kila muana nasikali umusingila. ⁷Sikanikamilia magemua kina kushokelua. Mukungile ukushugulika nininye kina nushugulika nia alisha, ndogolelio ingi mulisha nuii u tata wakue nasikusumile kukumushokia? ⁸Lakini kina kutilii kushokelua, ku ishee tulu kushiliki, iyo inie ingi halamu na sika alisha akue. ⁹Kukilikila tulu, alikutiite atata itu kiunkumbingulu aa kukushokila, nali kuaaheshimile. Mbii sikayukujipiile sunga kukilikila kukumutii Tata wa kinkolo nu kukikala? ¹⁰Ku utai tata itu aliakuazibile ku miaka miki kina igiile sawa kumiao, lakini Mukungile ukukuazibu ku nsailo yitu kushiliki uwelu wakue. ¹¹Kutuli azabu ninumbilia ku tungo lyaso. kulaa nu uwaii. Sunga iyo, pembele yukulela nkali nya amani nya utauwa ku ioo namanigue nindayo. ¹²Kululo nansulii mikono yani nineketile nu kutenda maluu mani namaneketu kutula matite ngulu kanki: ¹³Gololi makilo ma ntilatiligua zani, kina wensi namulema sikukitongelua muulimili lakini waligie kukamigua. ¹⁴Dumii amani ni antu tulu, nigaa uwelu na bila waso kutilii nukakumuona u Shekulu. ¹⁵Mutule muakilao kina walekitula ukoli nukitemanulua kuli nu ukende waki Mukungile, na kina lilekiiza tina lya uwai nalikishonga nu kushakia shida nu kukengeula ingii. ¹⁶Lai kina kutili zinaa hua muntu nasika mutauwa kina iyo u Esau, na kunsooko ya ulii umui nugulia ihaki yakue nya uelua. ¹⁷Kunsooko mulingile kina pembele, kinanutamani kushala matiliga, alimusitue, kunsooko sikanuligia lyoma lya kuungama palumui nu tata wake, sunga aludumile zigi ku misholi. ¹⁸Kunsooko sikalimuizile ku mulima na usumile kutonua, Mulima nauyakila moto, kiti, kukatisha tamaa ni dholuba. ¹⁹Sikali muizile ku nduli za talumbeta, hau ku nkani nazipunile nu lulii nalilusakilie kila nakuigagia alekilompa lyensi kutambulua kumua. ²⁰Kunsooko sikanasuma kukiumatilia kuikio nalikilamulue: anga sunga inimu nyukutona mulima, lazima wakugue ni mague." ²¹Ma kulisilia kukilikila nalumaonie u Musa nutambula, Nopokaa zigi ngele ya kukikima. ²²Badala yakue, muaza mulima Sayuni nu ku muji waki Mukungile namupangaa, Yelusalem nya kugulu, nu kua malaika ihumbi kumi naiina. ²³Muaza ku wiilingilii wa alelua a kuandia tulu naandikue kugulu, Kuaki Mukungile akimu wa tulu, nu ku nkolo za eluu nakaminkiligie. ²⁴Muaza kuaki Yesu mukamantania wi lyago nipia, nu ku migali namikusiligie yukulikitagia namaza kukilikila kukila migali ya Habili. ²⁵Laakina ulekiza kumusiita umui nukulikitagia. kunsooko kina sikanaipuga kinamusiilta umui nalumulangile munkumbigulu, ku taii sika kukikipuga anga kukipiluka kulii kupuna kuaki uyo nukulanga kupuna kugulu. ²⁶Ku tungo lyaso lulii lakue nalusingisha unkumbigulu. Lakini inoo uahidile nu kulikitia, "Kilii nkua nyingii kanki sikanikshingisha unkumbigulu ung"ene, bali kugulu gaa." ²⁷Inkani. nkua imui kanki," ilagila kulegigua ku intu iyo nayukukikimagigua, itii ingi, intu iyo naiyumbue, kina iyo intu nasika yukukikimagigua ishagile. ²⁸Kululo, kusingile utemi nasika ukikimigua, kulumbe kua hali nya kumukulua Mukungile kua kugomba palumui nu kukitimia ku kiaso, ²⁹ku ndogolelio Mukungile witu ingi moto naukulia.

Chapter 13

¹Iyo ulowa wa antu nawendelele. ²Mulekiyiwa kukiakalibisha iagenda , ndogolelio kua ktenda itii, akei akalibisagia malaika bila kulinga. ³Ijue tulu nakoli mugeleza, kana kina alimuiesi nindio uko palumui nindio. na kina miili yani alimitendelue kina enee. ⁴Iyo ndoa ni heshimiwe ni tulu na iyo ulili wa ndoa utendue kutula welu, ku ndogolelio Mukungile ukakialamula ahuni ni akosi. ⁵Iyo nzila zani za ukalii zitule huru ku ulowa wa mpia. Mutule nailizika ni intu namutiite, kuani Mukungile umwene alutambuile, "sikanika kumuleka inyee ninaido, wala kukumugumanilia inyee." ⁶Iyo kulizike kutambule ku ugimia,"Bawa ingi mualilia wane: Siksnikiyopoka. muanamuntu usumilekuntenda yani.?"⁷Asiigi ioo naliambutongelile, ioo nalialikitile lukani luaki Mukungile kumuitu, na ijukii mapunilo ma miena yao: tiati usuili wao. ⁸Yesu Kilisito ingi mwene gulo, ntende, sunga ikali na kalii. ⁹Ulekizitongelua ni mamania mingimungi ma kigenda kuani ingi iza kina umoo uzengue ku ukende, na sika ku shalia kuhusu ndia maso sikamikakualilia ioo naikalile ku maso. ¹⁰Kutite mazabahu nindio naitumika mukati yii hekalu agila haki ya kulia. Kunsooko migali nya nimuu, alimpunigue zabihu ¹¹Kunsooko ya milandu, niletua nu kuhani mukulu mukati ya luandi luelu, lakini miili yao nisonsua kunzi ya nkambii. ¹²Kululo Yesu nunduyo aliwagile kunzi ya lyango lya muji, ilii kina kuyika wakifu antu kuaki Mukungile kukilila migali yakue. ¹³Na kululo kuiini kumuakue kunzi ya nkambii, ikukenkile insoni zakue. ¹⁴Kuani kuagila ukali wa kudumu ku muji uu. Badala yakue kudume muji naujile. ¹⁵Kukilila u Yesu yumujipiile nkua ku nkua kukipunia sadaka ya kukumukulia Mukungile, kukumusifu kina nkali ya milomo yitu ilikitie lina lyakue. ¹⁶Na ulekiyiwa kutenda namaza nu kukialilya ninye kua ninye, kunsooko ingi ku sadaka kina nyaso iyo Mukungile ukulogelagigua zigi. ¹⁷Tiatii nu kukitimia kua atongelii anii, kuani endelile kukumulinda kunsooko ya nafisi zani, kina ioo naikipunia lyalio. Tiatii kina atongeli ane asume kukumutunza ku ulumbi, na sio ku ukia, na sikayikakumualilia. ¹⁸Kulombe, kuani kutite utai kina kutite masiigo maza, kutamani kukikala ukalii wa heshima ku mantu tulu. ¹⁹Na tulu nukumupeela moo kukilikila mutende itii, kina nsuume kushoka kumiani itii piipi. ²⁰Inoo Mukungile wa amani, nali umuletile kanki kupuna kua akii mudimi mukulu nua nkoloo, Shekulu witu Yesu, ku migali yi lyagolya kali na kali, ²¹Ukakumupela usumi ku kila kintu kiza kutenda ulowa wakue, ukituma mulimo mukati yitu nanziza nya kijipila mumiso makue, kukilila u Yesu Kilisito, kumuakue utule utukufu kali na kali. Amina. ²²Inoo nukukupela moo, kukisolela nu lukani lua kupela moo na ku ukupe alinilyandikile kumiani. ²³Manii kina muntua witu Timotheo walekegua huru, na palumuinunduyo nikakumulaa kina ukiiza itii piipi. ²⁴Alamukia atongeli ako tulu ni aumini tulu. ioo naipuna Ku Italia akukulamukia. ²⁵Ni ukende itule nininye tulu.

James

Chapter 1

¹Yakobo, mussese waki mukungile nu aki Shekulu u Yesu Kilisito, ku ntambo kyumi na mabili namatuanukile, mpola. ²Aliii kina ingi ulumbi kukilikila, antu anee, kinamukila mu ubii wensi, ³mulingili kina kugemua ku usuili wani yukumupelaa wiumatilia. ⁴Lekii uwiumatilia ukaminkilie umulimo wakue, kina musuume kukama kiukaminkilu, kuleka kukepelua ku lyensi. ⁵Lakini kina muntu katia yani usiilie hekima, nuamilombe kupuna kuaki Mukungile, nukupunagia ukende kuleka kukenela ku tulu nakumulompa, na ukakuapela hekima. ⁶Lakini lompa ku usuili, kulekuoaa, kunsooko munakuika oaa ingi kina matuta mu bahali, ukusolagua ni nzega nu kutagua uko nu nduko. ⁷Ku utaii muntu uyu walekishigaa kina ukisingilua ilompi lyakue kupuna kuaki Shekulu, ⁸muntu uyu utite masigo mabilii, sika kuukamu ku nzila zakue tulu, ⁹Muntua mutuka ujipilee kukiketa kuyimika kuakue kyanya, ¹⁰tungo lilo lilo muntua namugolii ku ukendegelu wakue, kunsooko ukilega kina yua lya kukitanga ku mugunda nukilaa. ¹¹Ijua lyukupunila nu upiu wa kusonsa kuyumia imimea, ni maua makugua nu uzaa wakue ukukia. Iyo iyo antu naagolii ikiyononeka pakatii ya milimo yao. ¹²Mukembetua muntu uyo nukiumatilia imagamua, kunsooko pembele ya kushinda igemua liaso, ukishingila taji nya upangaa, nanahidiwe ku ioo namulogilie u Mukungile. ¹³Muntu wensi sikayumujipile kutambula kinaugemua, "Igemea ilii lipunile kuaki Mukungile." kunsooko Mukungile sikukugemagua nu uolu, nu Mukungile muene sikukumugema wensi. ¹⁴Kila muntu ukugemagua ni nsula yakue nambii nazukumusisikilia nu kukumuluta kulii. ¹⁵Papo pembele insula ya mulandu kukenka iimbii, milandu yukulelagua, ni pembele milandu angikamee sawasawa,yukusilila ku nkia. ¹⁶Antua anee ilogua, mulekikongua. ¹⁷Kila zawadi nanziza na kila zawadi nikamilikile yukupuna kyanya, yukutima pansii kupuna kuaki Tata wa welu. mwiko sukukailika kina mulule naukukailika. ¹⁸Mukungile alusaguile

kukupela ishee uupanga ku lukani kua kulukulu, kina kusume kutula kina ulelua wa kuandia katia ya iyumbua yakue.¹⁹Mulingile ilii, antua anee. kila umui yumujipile kutula mupepele wa kuigia, sika mupepele wa kutambula wala kutakaa, ²⁰kunsooko ikuo lya muanamuntu sikalishuma kutendaa ihaki yaki Mukungile. ²¹Kululo ikii kulii ushapuu wa milandu nu ubii tulu nawilii luandii luensii, nu ku ukendegelu lusingilii lukani nalupandilue mukati yani, nalutite uusumi wa kuguna inkolo zanii. ²²lutiatii lukani, mukekuligia du, mukikonga mumio yani ninye. ²³Kunsooko kina wensi nukuiagia lukani waleke kukulitumula mulimo ingi sawa nu muntu nukilaa usiu wakue mu kioo. ²⁴Ukikendegela usiu wakue, na ukuenda iyakue ni pembele tungo kupii ukuigagua kina wimpianile. ²⁵Bali muntu uyo nukumilaa ku iza ishalia nikamilikile, shalia hulu, nu kulongoleka kukumitiata, kunsooko umwene ingi mutegelii nukuiagua, uyu muntu ukikembetua kinukumitenda. ²⁶Anga wensi ukishiga mwene kina ingi muntu wa dini, lakini sikusumile kukuupiena ululimi luakue, ukuukonga umoo wakue ni dini yakue ingi nkanda. ²⁷Idini nanzelu na sikayukononeka ntongela yaki Mukungile witu nu Tata ingi iyii: kukiaalilia yatima ni ajane mu wagii wao, nu kukiimila ene nu upi

Chapter 2

¹Antua anee mukekuutiata uusuili waki Shekulu Yesu Kilisito, Shekulu wa ukuligua, kua kukiakuilia antu kitunga.

²Kina muntu kitunga angawingile muutaganilo wani ujalile pete za zahabu ni ijalo naizaa, gaa wingile mutuka nutite ijalo ishapuu, ³na mulagile kukumukeela kukila uyo nua ijalo naizaa nu kutambula, "gilee uwee ikale ipaa pinaizaa" lakini mumuila uyo mutuka, " uwee imikaa ipoo" hau " ikalanse pansu ya migulu yane" ⁴Mbii sikamukilamula ninye akola, nu kutula alamuli natite masigo mabii?⁵Tegeli, antua anee ilogua, mbii, Mukungile sikaliwasaguile atuka aa munkumbigulu kutula agolii ku usuili nu kushala utemi nawaaidile namulogile?

⁶Lakini muamelile iatuka! Mbii, sika agolii akumuagia inye, na sika aoo nakumukuesela kumahakama? ⁷Mbii sika agolii naakulituka ilina ilo naliza kuliaso namuaitilue?⁸Sunga iyo, kina muamikaminkilagia ishalia yaki kitemi kina nanandikue mumaandiko, " ukakumulogua umunapiipi wako uwe" mutenda izaa. ⁹Lakini kina mukikuilia akei aa antu, mutenda mlandu, mulamulua ni shalia kutula ingi muauna shalia. ¹⁰Kunsooko wensi nutiata ishalia tulu, na kilii watulile ku nukta imui du, watula nu utiulia wa kuuna shalia! ¹¹Kunsooko Mukungile alutambuile, "ulekigonia nu muntu" uyo gaa nalutambuile, "ulekiulaga" kina sikugonania, lakini uyulaga, wakondiana kuyuna shalia yaki mukungile. ¹²Kululo tambulii nu kutiata kina ioo nailii piipi kulamulua nu shalia ya uhulu. ¹³kunsooko ulamuli ukuiza naugila kakinishungu ku ioo nagila kakinishungu. Kinishungu kyukikuagia kyanya ya ulamulii. ¹⁴Ukolii uzaa kii, antua anee, kinsssa muntu utambula ntiite usuili, lakini mugila kantendo? Mbii, usuili waso wasuuma kukumuguna? ¹⁵Kina muntua wakigosha hau wa kisunguingi usiilie ijalo hau ndiia za kila ntendo, ¹⁶na umui wani nuailaa, "longolii kuusuili, moote u moto na mulie izaa" lakini sikamukiapela iintu muhimu ya mwili, iyaso ifaile yani? ¹⁷Iyo gua, usuili ung'ene, kina ugila kantendo, wakia. ¹⁸Kilii muntu kitunga usumile kutambula, " utite usuili, ni nene ntiite ntendo. ¹⁹Nagiile usuili wako naugila kantendo, ni nene nikakukulagila usuili wane ku ntendo zane. asuile kina ukoli Mukungile umui: wili taii. ²⁰lakini mapepo nindigo masuili iyo nu kukikimaa. Mbii, utakile kumana, uwee muntu munaulu. kina namna usuili waso bila ntendo sikaifaile?²¹Mbii, sika Tata witu Abulahamu alimualigue haki ku ntendo kinali umupunilie muana wakue u isaka kyanya ya madhabahu? ²²Muyona kina usuili wakue aliutendile mulimo ni ntendo zakue. nu ntendo zakue, usili wakue aliupikilile kusudio lyakue. ²³Mandiko alimatimiligie namakuuga, "Abulahamu alumusuilile Mukungile, nualiligua kutula ingi muna haki" Iyo u Abulahamu alimuitue musuamua waki Mukungile. ²⁴Muaona kina kuntendo muntu ukualagigua ihaki, na sika ku usuili du. ²⁵Iyo gua, mbii, sikali Rahabu uyo mukoosi alimualiligie ihaki ku ntendo, kinaliwakalibisilie iajumbe nu kukiatala ku balabala nzia? ²⁶Kunsooko kina iyo mwili kinautule ugila ka nkolo wakia, iyo iyo usuili bila ntendo wakia.

Chapter 3

¹Antua anee, sikaingii anii yumujipiile kutula alimu, imulingile kina kukishingila ulamulua ukulu kukilikila.

²Kunsooko tulu kukutiulagia ku nzila ningii. kina wensi sikaukumpa ku nkani zakue, unuaso ingi muntu mukaminki³Inoo kina kuyika ilijamu za palasi ku ilakala yao akukutiata, na kusumile kupilula imiili yao tulu.

⁴Lingaa gaa ii meli, ingi nkulu na yukusukumagua ni nzega ntaki, zukutongelagua ku uskani unino zigi kulongola pensi kinusiilie unahoza.⁵Iyo iyo, ululimiingi kiungoo kinino mu mwili, lakini lukikumagia makulu zigi. Laa ishaka kyulu lisumile kuyakiligua ku nsansi nino nya moto! ⁶Lulimi gaa ingi moto, ingi unkumbigulu wa udobu, uikue katia mu iungo ya mwili yiitu, naukushapula mwili wensi nu kuyika kukyanya ya moto nzila ya ukalii, na uwene kushonsua moto wa kuzimu.⁷Klia nimuu za mushaka, nonii, nakyukuagulaa ni kiumbua kya mu bahali kulagua nu muanamuntu. ⁸lakini kutilii muanamuntu sunga numui nusumile kukulugilia u lulimi,ingi uolu nashukutulagia, ujuilee ii sumu ya kuulaga.⁹Ku lulimi kukumukulia u Shekulu nu Tata wiitu, nu ku uoo kukiazuma ii antu naumbue ku mpiani yaki Mukngile. ¹⁰Ku kilakala kiikio kiikio kyukutambula inkani za matiliga ni uzumii. Antua anee mantu igaa sikamijipiile kutula.¹¹Mbii uluzi lumui lukusuma kupunia ii mazii manonu ni na makalii? ¹²Antua anee, Mbii, ikota lya mukota lisumile kulela nkalii za muzeituni, hau muzabibu ulela nkalii za mukota? wala kisiizi kya mazii ma mulenge sikakipunia mazii na sika ma mulenge.¹³Wani katia yani nutite hekima nu ulingii? hanii muntu nuaso nualagile ukalii nauzaa ku milimo yakue ku ukendegelu naukutokana ni hekima. ¹⁴Lakini kina mutiite wilu utakii na nia nya ung'ene mumioo yani, muleke kukikeeta nu kutambula uulongo mupinga ikulukulu.¹⁵Iyii sika hekima iyo nyukutima kupuna kukyanya, lakini badala yakue ing yaki kiunkumbigulu, sika ya kinkolo , na ingi ya kipepo. ¹⁶Kunsooko kina wilu ukolii nu ung'ene ukolii, ukolii munomo ni kila ntendo nandobu ¹⁷Lakini hekima nyukupuna kyanya, kuandia nzelu, kangi kulogua ii amani, upolo nu ukende, naujuile usamilua ni nkalii nanzilza, bila kukuilaa auntu kitunga , ni kulukulu. ¹⁸Ni nkalii nya haki yukupandilagua ku amani ku ioo naitenda i mantu ma amani.

Chapter 4

¹Uwilea nu muilutanio katia yani ipuna pii? sikaiyuka kupuna ku nsula zani nambii nazileta imbita mukati ashilika anii? ²Mutiite nsula ya ikio namuagila nindikio. muyulaga nu kuyingiila ikio nasikamusuumile ktula nindikio. Mukikua nu kukileela, na kiili sikamuligia kunsooko sikamukumulompa u Mukungile. ³Mulompa na sikamushingila kunsooko mulompa ku nsooko ya mantu mabii, kina musuume kukuitumila ku nsula zani nambii. ⁴⁵Inyee akosii! sika mulingile kina ikisuakia nu unkumbigulu ingi ulugu kuaki Mukungile? Kululo, wensi nukulamula kutula musuamua wa unkumbigulu ukitendaa mwene mukola mulugu waki Mukungile. Hau mushiga ii maandiko magila ndogolelio namakutambula kina nkolo numiiikile mukatii yiitu utiite wilu zigi kunsooko yiitu? ⁶Lakini Mukungile ukupunagia ukende kukilakila, iyo ndogolelio maandiko makutambula, "Mukungile ukumupinga nutite ikisipilii, lakini ukumupeela ukende ukendegelu," ⁷Iyo, ipunii kuaki Mukungile. mupingii u shetani ukimanka kupuna kumuani. ⁸Egelii piipi nu Mukungile, ukiyegela piipi nininye. Ogiii mikono yanii, inyee ana milandu, na ielii imio yani. inyee namutiite nia zibili. ⁹Sikitikii, ombolizii, nu kukila! pilulii inshekoo zani kutula ukia nu ulumbi wani kutula kililoo. ¹⁰Inyenyekeshiii ninye ntongela yaki Shekulu, na ukakumunansula kyanya. ¹¹Muleke kiila sia ninye kua ninye, antu. Muntu nukutambula sia nu muntua wakue, hau kukumulamula muntua wakue, ukulikitagia sia ni shalia yaki Mukungile. angamulamule ishalia, sikamutiatile ishalia, bali mukumilamulaa. ¹²Ingi umui du namupunia shalia nu ulamuli, Mukungile, umwene utite uusumi wa kuguna nu kulimansilia. uwee ingi wani nukumulamula umunapiipi wako? ¹³Tegelii, inyee namukutambula, "ntende hau mudau kukienda ku mujini uu, nu kukikala umwaka kuko, nu kutenda uusuluja, nu kujipilia insailo," ¹⁴Ingi wani nulingile kyani kikipunila mudau, nu ukalii wani ingi yani hasa? Kunsooko muimpianile kina uluii naupunila ku tungo kupi na kangi ukulimila. ¹⁵Badala yakue alimujilitambula, kina ingi ulowa waki Shekulu, kukakikala na kutendaa ikii hau ikio" ¹⁶Lakini inoo mukikeeta kyanya ya mipango yani. wikeeti tulu waso ingi udobu. ¹⁷Kululo, kumuakue mwene nukumunaa kutenda namaza lakini sikukimatenda, kumuakue uyo ingi milandu.

Chapter 5

¹Nzuii inoo, inye namuagoli, lili ku lili lu kyanya kunsooko ya luago nalupolokile kyanya yani. ²Ugolii wani ononagua ni ijalo yani yatakunagua ni adudu naononii. ³Zahabu zani ni mpia zani zaulagia ka thamani, na ononii wakue ukishudila zidi yani nu kulimansilia imiili yani kina moto. muikilagiaa kilindo kyani ku ntondo za mpelo. ⁴Laa, malipo ma itumamulimo_ioo nasika mualipile ku kuyimbula ku migunda yani_ ililaa! ni kililo kya ioo naaimbuile imazao mani kyapikiila iakutui aki shekulu nua majeshi. ⁵Mukalile ku anasa munkumbigulu nu kukiloya ninye akolaa. Muiginilie imioo yani ku ntondo za usinzii. ⁶Mualamula nu kukumuulaga muna haki nasikusumile kukumugilia. ⁷Kululo iumatilii, antua, mpaka uwizilo waki Shekulu, kina alimii nakulindila maimbula mathamani kupuna ku nsii, nulindile ku wiumatilia kunsooko yakue, mpaka imbula za muandio ni ndizo mpelo nazikua. ⁸Gaa inye mutule nuwiumatilia: ikamilii mioo yani, kunsooko kuiza kumuakua u Shekulu ingi piipi. ⁹Antua, muleke kususumaa inye ku inye, mulekizilamulua. Laa, umulamulii uyimikaa mumulango. ¹⁰Ku mpiani, antua, laii uwagi nu wiumatilia wa alotii nalialikitilie ku lina lyaki Shekulu. ¹¹Laa kukuita ioo naikumatilia, " heli"muigagia uwiumatilia waki Ayubu, na mulingile kusudi lyaki Shekulu kunsooko yaki Ayubu, ingi ku namna kii u Shekulu ujuile kinishungu nu usamilii. ¹²Kukila tulu, antua anee, mulekilapa, ii kugulu ama kunsii, hau ku kukilapo kya namna yingii. Bali hanii " eee" yani yii ndogolelio "eee" na "aaa"yani yii ndogolelio "aaa", itii mulekiziguila pansiiya ulamulua. ¹³Ukoli wensi mu umui wani utite wagii? Lazima walompe. Mbii, muntu ingi mwene mushangamuku? nua imbee isifa. ¹⁴Mbii ukoli wensi mu umui wani namuluile? Nuaite ianampala mu kanisa, nii anampalaa aso aa mukanisa alompe kyanya yakue, amukuye imakuta ku lina lyaki Shekulu, ¹⁵ni malompia ma usuili mikakumukamia muluile, nu Shekulu ukakumuukia. na kina ukitula utendile milandu, Mukungile ukakumusamila. ¹⁶Kululo ungamii milandu yani inye ku ninyee, nu kukilompela kila umui nu muua, musuume kukamigua. Malompi ma muna haki makulela mapunilo makulu. ¹⁷Elia alii muntu nua shiigo kina uninye, alulompile kuwikamatikia imbula ileke kukuaa, na sikalikuile mu nsii ku matungo ma miaka itatu ni mieli mutandatu. ¹⁸Nu Elia nulompa kanki, ni gulu naliita mbula kyanya ya nsii ni nsii nipunia maimbula. ¹⁹Antua anee, kina wensi mu umui wani upugamuka kupuna mu kulukulu, lakini muntu wingii wamushokie, ²⁰hanii nua manee kina wensi nukumutongela umuna milandu kulega munzila yakue nya utiulia ukikamia inkolo yakue kupuna ku ukii na ukikumba uwingi wa milandu.

1 Peter

Chapter 1

¹Petelo, mutumua waki Yesu Kilisito, kua agenda wa mutuanuko, ku Ponto tulu, Galilaya, Kapadokia, Asia, na Bithinia, ²kupunila nu ulingii waki Mukungile, Tata, kuweligua nu Muau Muelu, ku utiifu wa Yesu Kilisito, nu ku witalua migali yakue. Ukende utule kumiani, ni amani yani yongeleke. ³Mungu Tata waki Shekulu witu Yesu Kilisito nuakembetue. Ku ukulu wa usamili wakue. nukupela kulelua upia ku ugimia wa usalii kukilila wiulua waki Yesu Kilisito kupuna kua akii, ⁴ku usalii nasikaulimansiila, sikaukitula na ushapu wala kukepaa. uikue kugulu kua ajili yani. ⁵ku usumi waki mukungile mulindua kukilila usuili ku ugunua na ukolii kukunukulua ku matungo za mpelo. ⁶Lumbii ku ilii, ingawaje ilii, inoo ingi lazim kumiani kukitgela ukia ku magemua ma aina sia sia. ⁷Iyii, kunsooko usuili wani usuume kugemua, usuili na wa thamani kukila zahabu, nyilima ku moto na yukugema usuili wani. iyii yukupunila ili usuili wani uligie kulela sifa, utukufu, ni heshima ku wiulua waki Yesu Kilisito. ⁸sikamumuonia mwene, lakini mulogua. Sikamuyona inoo, lakini mushuila ku mwene na mutite ulumbi nasikishuma kuyelezeka ku ulumbi na na ijulue nu utukufu. ⁹Inoo musingila akola mapunilo ma usuili wani, ugunua wa nafisi zani. ¹⁰Manabii naduma nu kukolia ku utuka kuhusu ugunua uu, kuhusu ukende na alijilitula yani. ¹¹Naduma kumana ingi aina kii nya ugunua na angawize. Naduma gaa ingi matungo kii Nkolo waki Kilisito nuili mukati yao aliulikitia yani nindio. Iyii ali ipunila tungo kina ukiaailaa mapema kuhusu wagii waki Kilisito nu utukufu naliujile kumutiata. ¹²Alinkunukulue kua manabii kina aliakuamatumuika mantu igaa, na sika kunsooko yao akola, bali kunsooko yani_masimule ma mantu igaa kukilila ioo naileta impola kumuiani ku nzila yaki Muau Muelu nalimutumie kupuna kugulu, mantu na sunga malaika itamani kukunukulillua kumuakue. ¹³Kululo tungii yino ya masala mani. Mutule muatuulu ku masiigo mni. Mutule nu ugimia ukaminkilu ku ukende na ikiletua kumiani tungo lya kukunukulua kuai Yesu Klisito. ¹⁴Kina alisha aliitfu, mulekitugua akola ni tamaa na alimuzitiatile tungo kina muagila ka ulingii. ¹⁵Lakini kina iyo numuitile n amuelu, nininye gaa, mutule eluu ku tabia zani muukali. ¹⁶Kunsooko yandikue, Tulii mielu, kunsooko inee ingi numuelu. ¹⁷Na kina muite "Tata" uyo

nukulamula ku haki kuligana nu mulimo wa kila muntu, tumila tungo lya musinzo wako ku unenenkulu.

¹⁸Mulingile kina sikali ku mpia hau zahabu_na muakomolue kupuna ku tabia zani za ulele na alimuimanilie kupuna kua tata anii. ¹⁹Lakini muakomolue ku migali ya heshima yaki Kilisito, kina nkolo nangia ka hila wala idoa. ²⁰Kilisito alimusagulue kili ya misingii nya unkumbigulu, lakini inoo ntondo izii za mpelo, wakunukulua kumiani. ²¹Mukumusuila Mukungile kukilila mwene, na Mukungile aliumuiiile kupuna kua akii na naliumpiile utukufu ili kina usuili wani nu ugimia utule ku Mukungile. ²²Muatenda nafisi zani kutula nzelu kua utegeli wa kulukulu iyo, ku jumuni lya ulowa waki kintua nalitite ugoloku, iyo ilogui ku ukamatiku kupuna mu mioo.

²³Muakondil lelua nkua ya kabili, sika ku mbeu nyukononeka, lakini ku mbeu nasikayukononeka, kukilila upanga nu lukani luaki Mukungile nalisagilile. ²⁴Ku ndogolelio" miili yani tulu ingi kina masanzi, nu utukufu wakue tulu ingi kina yua hau li shanzi. Shanzi lyukunyauka, iyua kyukulagala, ²⁵lakini lukani lyaki Shekulu lyukusaga kalii na kalii." Uu ingi ujumbe naliutanatigue kina mopla kumiani.

Chapter 2

¹Kululo ikii kumpelo udobu tulu, ukongani,ukinilii, wilu, ni wikashifu. ²Kina alisha atakata, mutamani masunsu ma kinkolo, ili kina musuume kukula mukati ya ugunua, ³kina muatoma kina Shekulu ingi mukende. ⁴Nzui kumuakue nigue pangaa nalikalile nalishitue ni antu, lakini lyaso shagulue nu Mukungile na ingi lya thamani kumuakue. ⁵Inyee gaa ingi kina mague namapangaa namijengua kyanya kutula numba ya kinkolo, ili kutula ukuhani nawelu na ukupunagia zabihu za kinkolo nazigombua kuaki Mukungile kukilila Yesu kilisito. ⁶Lyandiko lyukutambula itii, "Laa, mbikile ku Sayuni gue lya kumpelo, kulu na nalishagulue na lya thamani. Wensi nukusuilaa ku mwene sikiyona ka nsoni." ⁷Iyo heshima ingi yani kumiani inyee namumusuilile, Lakini, "gue nalishitue ni azengi, ilii lyatula gue kulu lya kumpelo" ⁸na, "gue lya kikumpia na guwe lyakikumpia, " Ioo akikumpagia, nakulusita lukani, ku ilo nagaa aliateulue kulyaso. ⁹Lakini innyee ingi lulii naliusagulue, ukuhani waki kitemi, taifa lielu,antu aa utawala waki Mukungile, kina musuume kutanantia ntendo ya kitembo maki uyo numuitile kupuna kukiiti kuiza ku welu wakue wakitembo. ¹⁰Inyee kuandia sikalimui antu, lakini inyee ingi antu aki Mukungile. Inyee sikalimusingile usamilue,lakini inoo muasingila usamilua. ¹¹Ilogua, numuitile zii muagenda na iumbili kukiima kupuna ku tamaa nambii za milandu, na zikikua mbita ni nkolo zani. ¹²Yumujiipile kutula ni tabia nziza katia ya mataifa, kina ikitambula kina muatenda mantu madobu, ikilaa milimo yani namiza nu kumukulia Mukungile ku lutondo lua kuiza mwene. ¹³Tegela mamlaka ma muana muntu kunsooko yaki Shekulu, anga mutemi kina mukulu, ¹⁴anga atawala naliatumue kukuazibu atenda mabiii nu kukuakulia ioo naitenda na mazaa. ¹⁵Kunsooko ingi ulowa waki Mukungile, kina kua kutenda namaza mutulia wilikitilia wa kinaulu wa antu napumbavu. ¹⁶Kina antu hulu, Muleke kutumila uhulu wani kina kikumbilo kya madobu, bali mutule kina itumi aki Mukungile. ¹⁷Aheshimu antu tulu. aAluguo antua. Mopokii u Mukungile. Muheshimu mutemi. ¹⁸Atumua, ategelii Ishekulu anii ku heshima tulu, sika du shekulu wa naaza ni napolo, lakini gaa nina adobu. ¹⁹Kunsooko ingi sifa kina wensi ukakiumatilia uwaii tungo kinuyagaa pasipo haki kunsooko ya masiigo makue kuaki Mukungile. ²⁰Itii nsailo kii nikolii kina muimee kutenda milandu nkangi muendelele kuyazibiwa? Lakini kina muatenda namaza na papo muagee ku kulamulua, iyii ingi sifa nziza kuaki Mukungile. ²¹Ku ilii alimuiitue, kunsooko Kilisito gaa alimuagigue kunsooko yitu, walekile mpiani kunsooko yani kutiata ntilatilio zakue. ²²Mwene sikalutendile milandu, wala sikaliugiile ukongani wensi mukilakala kyakue. ²³Tungo mwne kinalimutukue, sikanushokelia uutukua, kinaliuyagaa, sikanutishika bali aliwipunilie mwene kumuakue Mwene nukulamula ku haki. ²⁴Mwene mukola aluwikenkile milandu yitu ku mwili wakue ku kota, ili kina kulekitula ni sehemu kanki ku milandu, na kina kukale kua kunsooko ya haki. Kua kukua kumuakue inyee muakamagia. ²⁵Tulu nalimuyungua kina nkolo nilimilile, lakini inoo muashoka kuaki mudimi wa nkolo zani.

Chapter 3

¹Ku nzila iyii, na ingi asungu yajipiile kukipunia kua agosha aoo akola, ilii ,sungu kina akei aoo sika alutegelile lukani, kukilila tabia za asungu aoo asumile kulutua pasipo lukani, ²kunsooko ioo akola ikitula aonaa tabia zani nziza palumui ni heshima. ³Iyii itendeke sika ku upambii wa kunzi__ kushuka ntumbii, ito ya zahabu,hau ijalo ya mitindo. ⁴Lakini badala yakue itendeke ku untu wa mukati wa mu moo, nu kukilikila ku uzaa wa unenenkelu nu utuulu wa moo, na ingi wa thamani ntongela zaki Mukungile. ⁵Kunsooko asungu naelu ikipamba akola ku nzila iyii. aliatite usuili ku Mukungile na aliategelile agosha aoo akola. ⁶Ku nzila iyii Sara alumutegelile u Ibrahimunu kumuita mwene "Shekulu wakue. Inyee inoo ingi alisha akue kinamutende namaza na kina sikamuyypoka namabii. ⁷Ku nzila iyo iyo, inye agosha yumujipiile kukikala ni asungu anii imulingile kina ioo ingi ananshao aki kisungu aneketu, mukualinga ioo kina asingilii iitu a kinaugenda kya upangaa. Tendii itii ili kina malompi mani malekiiligua. ⁸Pembele, inee tulu, mutula ni nia mui, nitite kinushungu,ulowa kina antua, anenenkelu, na apolo, ⁹Mlekilipa dobu ku dobu, hau kituki kua kituki. sia yakue, muendelele kukembeta, kunsooko iyii alimuiitue, kina musume kushala matiliga. ¹⁰Mwene nukutaka kulogua ukalii nu kuyona ltundo luuza lazima walugilie lulimi luake kua nabii ni milomo yakue kutambu hila. ¹¹Na wapiluke nu kuleka namabii nu kutenda namazaa. Wadume amani nu kukumitiata. ¹²Miso maki Shekulu makumuona nutite haki ni akutui akue akuigagia malompi makue. Lakini usiu waki Shekulu ukoli sia ni ndiio atenda madobu. ¹³Itii wani nukakumualalia inyee, anga mutamani nalizaa? ¹⁴Lakini kina mukiyaga ku haki, muakembetagua.Mulekiyopoka igoo indio nakumaopoka. mulekitula nuwoa. ¹⁵Badala yakue, mumuike u Kilisito Shekulu ku mioo yani kina meulu. Kila nkua mutule muakondaa kumushokelia kila kintu nukumukolia inyee kua niki mutite tumaini ku Mukungile. Tendii itii ku upolo ni heshima. ¹⁶Mutule ni masigo maza maza ili antu naituka ukaali wani nauza ku Kilisito asume kukolua kunsooko itambula sia zidi yani kina alimuatenda udobu. ¹⁷Ingi iza kukilikila, anga Mukungile utamani, kina muteseka kua kutenda namazaa kukila kua kutenda na mabii. ¹⁸Kilisito gaa aliwagile nkua mui kunsooko ya milandu. Mwene na ingi muna haki aliwagile kunsooko yitu, na sikalikutite haki, kina wakuete ishee kuaki mukungile. Alukiile ku mwili, lakini alimutendue mupangaa ku nkolo. ¹⁹Ku nkolo, nuenda nu kuzitanantia nkolo na inoo ikoli itungo. ²⁰Sikali zitegelile tungo wiumatilia waki Mukungile kinali ulindilile tungo lyaki Nuhu, ntongo za uzengi wa safina , nu Mukungile alugunulie antu amei_nafisi munana_ kupuna ku mazi. ²¹Uu ingi muntozo wa ubatizo naukumuguna inyee inoo, sika kina kuyogia ushapu kupuna mu mwili, lakini kina lompi lya shigo naliza kuaki Mukungila, kukilila ku ukunukulua waki Yesu Kilisito. ²²Mwene ukoli mukono wa kigosha waki Mukungile. Nuenda kugulu. Malaika, mamlaka, ni ngulu lazima yimtegele mwene.

Chapter 4

¹Kululo, kunsooko aliwagile ku mwili, ijalie inshonga za nia iyo,iyo. Mwene naliwagile ku mwili walekanuka ni milandu. ²Muntu uyu sikuendelela kanki kukikala ku tamaa za mwli, bali ku ulowa ulowa waki Mukungile, ku ukalii wakue namasagile. ³Kunsooko tungo nalakilile lyakonda kutenda mantu na nataifa asiilie kutenda _ ufisadi, nia mbii, ugala,ulaku, sikunkulu zaki kilungu ni ibada za sanamu za uipilia. ⁴Ishiiga ingi kisémbó kinamukipuga kutenda mantu maso palumui nindio, iyo ilikitia madobu kyanya yani. ⁵Ikipunia yalio kumuakue, nuili wakondaa kulamula napangaa ni na akii. ⁶Kua kusudi ilii impola nalintanatigue kumiao nakonda kukia, kina iyo aliakonda kulamulua ku miili ku yao kina anaantu, asuume, kukila kuligana nu Mukungile ku nkolo. ⁷Mpelo ya mantu tulu ipolokile Kululo, mutule nu ulingi na wli sawa, na tulii ni nia nziza kunsooko ya malompi yani. ⁸Kili mantu tulu, tuliii nu kamatiku ku ulowa ku kila umui, kunsooko ulowa sikauduma kukunukula milandu ya naingi. ⁹Lagiili ukende ku kila umui bila kunagana. ¹⁰Kina kila umui wani nusingile kalama, mitumili kukihudumila. kina imilii akende a kalama ningii nalimpunigue nkanda nu Mukungile. ¹¹Kina muntu utambula, na itule kina mausia maki Mukungile, na kina muntu wahudumu, na itule kina usumii nalimupegue nu Mukungile, kina ku kila kintu Mukungile waligile kukuligua kukilila u Yesu Kilisito. Utkukufu nu usuumi itite Mwene kali na kali,amina. ¹²Ilogua, mulekiyalia igemua nalyukuiza kukumugema kina kintu kigenda, anga kikoli kintu kigenda nalikitula kipunila kumiani. ¹³Lakini ku kadili namukilikila kuligia uuzoeli wa wagi waki Kilisito, lumbii, kina mulumbe gaa na kukilowa ku ukunukulua wa utukufu wakue. ¹⁴Anga muatukagua kunsooko ya lina lyaki Kilisito, muakembetagua, kunsooko ya Nkolo wa utukufu nu Nkolo waki Mukungile ukalile kyanya yani. ¹⁵Lakini walekitula wensi muna kuagigua kina muulagi,mwii, mutenda madobu, hau nukishugulisagia ni mantu ma iaa. ¹⁶Lakini anga muntu uyagigua kina Kilisito, walekiyona nsoni, bali wamukulie ku lina lyaso. ¹⁷Kunsooko tungo lyapika ku ulamuli kuyandilia ku numba yaki Mukungile. Na kina iyandia kumuitu, ikitulai ku ioo nasikaakumitegela impola yaki Mukungile? ¹⁸Na kina " muna haki ugunua kukilila makaku, ikitulai ku muntu nasikawa haki nu muna milandu?" ¹⁹Kululo tulu naiyagaa kupunila nu ulowa waki Mukungulile akabizi nafisi zao ku muumba musuili ili hali iitenda namaza.

Chapter 5

¹Nukumupepia anampala nakoli miongoni mumiani, inee, nani munampala miani ni shaidi wa wagii waki Kilisito, na iyo,iyo ingi mushilika ku utukufu naukilagilua. ²Kululo, nukumupeela mooinyee anampala, lidimii dale lyaki Mukungile nalilii miongoni mumiani. Lilai sika kinsooko mujipiile, lakini kunsooko mutamani yaso, kuligana nu Mukungile. Lilai, sika kua kulogua mpia za nsoni, lakini ku kuloga. ³Muleke kitendia ashekulu kyanya ya antu naili pansii ya ulaii wani, lakini tulii mpiani ku dale. ⁴Paso mudimi mukulu kinaukilagilua, mukakumisingila taji nya utukufu nasikilimilia uthamani wakue. ⁵Iyo iyo, nininye asumbati anino, unenenkelii kua akulu anii, Inyee tulu, ujalii unenenkelu nu kukihudumila ninye kua ninye, kuani Mukungile ukiapinga natite kisipili, lakini ukuapela ukende anenenkili. ⁶Kululo inenenkelii pansii ya mukono waki Mukungile nawa uhodali kina wamuukie ku tungo lyakue. ⁷Muikilii fazaa zani kyanya yakue, kunsooko umukelile. ⁸Tulii ni busala, tulii alaii. Uyo munaulugu wani, ibilisi, kina nsimba nyukukoloma nuyendaa, nuduma muntu wa kumulalula. ⁹Imikii sia nu muene. Tulii ni ngulu ku usuili wani. Imulingile kina antu anaii nailii munkumbigulu ikilila wagii kina waso. ¹⁰Pembele ya kuagaa ku tungo nino, Mukungile wa ukende tulu, numuitile ku utukufu wa kali na kali mukati yaki Kilisito, ukakumukaminkilia, ukakumukamilia nu kukumupela ngulu. ¹¹Enzi itule kumuakue kali na kali. Amina. ¹²Numuthaminile u Siluano kina muntua musuilli, na namuandikil ainyee ku ukupii kukilila kumuakue. Nukumupela moo na nukumushudila kina nanikizipililie ingi ukende wa kulukulu yaki Mukungile. Imikii mukati yakue. ¹³Asuili naili ku Babeli, naliasagulue palumui nininye, akumulamukia, nu Marko muana wane, ukumulamukia, ¹⁴Ilamukii kila umui ku shuna lya ulogua. Ni amani itule kumiani namuili mukati yaki Kilisito.

2 Peter

Chapter 1

¹Simoni Petelo, Musese na Mtumua waki Yesu Kilisito, Ku ioo naliausingile usuili uo uo wa thamani kina nalikupokelila ishee, usuili nawili mukati ya haki yaki Mukungile na muguni witu Yesu Kilisito. ²Ukende utule kumiani: amani yongeleke kukilila maalifa maki Mukungile nu Shekulu witu Yesu. ³Kukilila maalifa maki Mukungile kualigagia mantu makue tulu kunsooko ya asalili wa ukalii, Kupuna kuaki Mukungile nalukuitile kunsooko ya uzaa wa utukufu wakue. ⁴Ku nzila iyii aliukusuililie ahadi z athamani. Alutendile ilii wakutende asalii ii yukii lyaki Mukungile, ku kadili nakuendelile kukuuleka udobu wa unkumbigulu uu. ⁵Kunsooko iyii, tendii ukamatiku kuyongelia uzaa ku nzila ya usuili wani, kunsooko ya uzaa, maalifa. ⁶Kukilila maalifa, ngele, nu kukilila ngele sabuli, nu kukilila sabuli, utaua. ⁷Kukilila utaua ulowa wa natua nu kukilila ulowa wa antua, ulowa. ⁸kina mantu igaa makoli mukati yani, namendelile kukula mukati yani, iyogua innyyee sikamukitula muagumbaa hau antu nasikamulela nkali ku maalifa yaki Shekulu witu Yesu Kilisito. ⁹Lakini wensi namugila ka mantu igaa, ukumaona mantu ma piipi du: mwne ingi mupoku. wiagua uweligua wa milandu yakue wa kalii. ¹⁰Kululo, antua anee, tendii ukamatikia muihakikisilie uuteule nu witua kunsooko yani. Kina mukakumatenda igaa, sikamukakikumpia, ¹¹Iyo mukakiligilia wingii wa lango lya kuingilila ku utemi wa kalii na kalii waki Shekulu witu muguni Yesu kilisito. ¹²Kululo inee nikitula nakondaa kukuajukia mantu igaa kila nkua, sunga kin amumalingile, na inoo muatula ku kulukulu, ¹³Nishiga kina nilii sawa kukualailya nu kukuajukia kyanya ya mantu igaa, kili nili ku kianda ikii. ¹⁴Ku ndogolelio ningie kina sika tungo lyipu nikalegia kiandaa kyane, kina Shekulu Yesu Klisito naliundagilile. ¹⁵Nikakitaidi ku ukamu kunsooko kunsooko yani ili mujuke mantu igaa pembele yani kulega. ¹⁶Kunsooko ishee sikalikutiatile masumule nalingiligie ku umani paso kinalumuilile kyanya ya ngulu ni kukilagila kuaki Shekulu witu Yesu Kilisito, bali ishee alikua mashaidi a utukufu wakue. ¹⁷Mwene alusingile utukufu niheshima kupuna kuaki Mukungile tata paso lulii nitegeleka kunpa ku utukufu nukulu nitambula, "Uyu wayu muana wane, muilogua wane na nilogeligua nunduyo." ¹⁸Nakuluigila lulii uluu lupuna kugulu paso kinakuensi nunduyo ku mulima uoo nawelu. ¹⁹Kutiite lukani ulu lua unabii naligiile, na kulyaso muatenda iza kukulitimilya. Ingi kina ntala nyukumiliminta mukiiti mpaka kinauyela ni nsonda za utui nazikigela ku mioo yani. ²⁰Lingii igaa ya kina, kutilii unabii nayandikua kunsooko ya kukisiggisha kuaki nabii mukola. ²¹Kunsooko kutili unabii naliwizile ku ulowa wa muanamuntu, ila ana antu aliasumigie nu Muau Muelu nalutmbuile kupuna kuaki Mukungile.

Chapter 2

¹Manabii a ulongo naipunila kua Aizlaeli, ni amwalimu a ulongo ikiiza gaa kumiani. Ku unkunku ikileta mamano ma ulongo nindio ikakumukana u Shekulu naliwagulile. Ikiletela wononi wa wangu kyanaya yao akola. ²Ingii ikitiata nzila zao za nsoni nu kukilila enee ikakumikufulu nzila nya kulukulu, ³Ku ulaku ikakuaonka antu iitumila nkani za ulongo Ulamuli wao sikaukitinia, wononi ukakuatiata. ⁴Ndogolelio sikanualeka malaika naliakengeuka. Bali nuataga kuzimu atungue migila mpaka ulamuli kinaukauaizila. ⁵Wala Mukungile sikanuiumatilia unkumbigulu wa kalii. bali, numutnza u Nuhu, nutite witua wa haki, palumui ninaingii mupungati, tungo kinanulekela ikinuenue kyanya ya unkumbigulu nawatiulagia. ⁶Mukungile nuilamula miji ya Sodoma ni Gomola ngela ya kutla mau nu wononi itula mpiani kunsooko ua adobu ku ntondo za piipi. ⁷Lakini kinanutenda lyaso, numuguna Lutu muntu wa haki, nalimusunsuligie ni tabia nshapu za nasikaitiata shalia zaki Mukungile. ⁸Kunsooko nuaso muntu wa haki, nalukalile nindio ntondo ku ntondo nukumiagia nafisi yakue kunsooko ya igoo nalumigilie nu kukumaona. ⁹Kululo Shekulu ulingile namna ya kukuaguna antu wakue tungo lya wagii ni namna ya kukiumatilia kua nadobu kunsooko ya ulamuli ku lutondo lua mpelo. ¹⁰Ku taii iyii yai kulukulu ku ioo naendelile kukikala mu tamaaa za mwili uu na kumela imamlaka. Antu a namna iyii atite ugimia ku masigi mao, Sikaiyopokakuakufulu atukufu. ¹¹Palumui amalaika aitie usuumi ni ngulu kukila ana antu, lakini sikaishuma kuleta ulamuli zidi yao kuaki Shekulu. ¹²Lakini inimu izi nangila masala azipigie ku yukii lya kuguilua nu kulimansiligua. ¹³Iyalaligua ku ujila wa udobu wao. Munsii pii akikala nianasa. Ijuile ushapu nu udobu. Akulumbilagia anasa za ukongani kinaiina nunduwe. ¹⁴Miso mao makumbue nu ukosii; sika akukondagia kutenda milandi. Akuakongaa nu kukuagusha aumini na atakata, ni alisha nazumue. ¹⁵Amilekaa nzila nya kulukulu. apugamuka n aamitiata nzila ya Balaam muana waki Beori, nalimulogie kuligia malipo m auzalimu. ¹⁶Lakini alimukenelue kunsooko ya utiulya wakue. Ndogui nali yi bubu nitambula ku lulii lya muanamuntu, nugili kisali kyaki nabii. ¹⁷Antu iaa ingi kina ishiizi naigila ka mazi. ingi kina malunde namulegigua ni nzega. Lunde luto yikue kunsooko yao. ¹⁸Akutambula kua kukidaya nkanda. Aukagusagia antu ku tamaa za miili. Akuakongaa antu naigema kukuamanka ioo nakikala ku utiulya. ¹⁹Akuahidi antu uhulu tungo ioo akola ingi asese amilandu ya upisadi. Ndogolelio muanamuntu ukutendagua kutla musese wa ikio nakyumutawalile. ²⁰Mwene nukuepusagia nu ushapu wa unkumbigulu kua kutumila maalifa maki Shekulu na muguni Yesu Kilisito, Na nkangi anga washokela ushapu waso kanki, hali yakue yukutenda mbii kukila iyo nya muandio. ²¹Ifaile antu aso kia aleakekulinga nzila ya haki kukila kumimana na nkangi kanki kuleka iamli nanzelu naliapegue. ²²Mithali iyii kulaa itite kulukulu kimao. "mbua zukushokela malukiu mauke. Ni nguluma nanogigie yukushokela kanki ku malolo."

Chapter 3

¹Inoo,, nukukuandikila uwee, muilogua iyii balua ya kabili kukulailia ku masala, ²kina usuume kukijuka nkani nalintambulue kili ni manabii eluu na kuhusu amlu yaki Shekulu witu na muguni kua kutmila atumua.³Ulinge ilii kuandia, kina apilukii ikiiza ku ntondo za mpelo kukumupiluka inyee, ikaiyenenda kisa kisa ni matakua mao. ⁴Na itambula "Ikoli pii ahadi nya kushoka? Tata itu aliakiile, Lakini intu tulu aliyili iyo kupunila umuandio wa uumbi. ⁵Naitendia kuyiwa kina insii ni gulu aliyandilie kupunila ni mazi nu kukilila mazi kalii za kalii, ku lukani luaki Mukungile, ⁶na kina kukilila lukani luakue ni mazi namatula unkumbigulu kua ntungo lyaso. anga ijuile mazi, nyononua. ⁷Lakini inoo gulu nu unkumbigulu ntunzue ku lukani lulo lulo kunsooko ya moto. Iyikue kunsooko ya lutondo lua ulamuli ni malimansilio ma antu nasika aki Mukungile⁸Iyii sikushuma kushenga ujumbe wako, ilohua kina lutondo llumui kuaki Shekulu ingi kina miaka kihumbi kimui. Ni miaka kihumbi kimui ingi kina lutondo lumui. ⁹Sika kina Shekulu utenda pole pole kutimilya ahadi, kina ishigua kutula, Lakini mwene ing muiumamtilia kunsooko yani, mwene sikutamanile sunga umui walimansile, Lakini ukutamani kupunia tungo tulu aligie kuyungama. ¹⁰Ingawa, lutondo luaki Shekulu lukiiiza kina mwiii, gulu likikila kua kukitunta kilanga. Intu ikilimansiligua ku moto. Nsii ni intu tulu naikoli ikikunukulua kualie. ¹¹Kunsooko intu tulu ikilimansiligua ku nzila iyii, Mbii ukitul amuntu wa namna kii? Ukale kiwelu nu ukalii wa ki Mukungile. ¹²Yukujipiile kumana nu kulinga wangu wizilo wa lutondo luaki Mukungile. Lutondo luaso gulu likilimansiligua ku moto. Ni intu ikiyeyusigua ku upiu nautaki. ¹³Lakini kupunila ni ahadi yakue, kulindilile gulu nipia ni nsii nampia, ni natite haki ikakikala. ¹⁴Iyo ilogua kunsooko kutalje intu iii, itaidi kutula makini nu kulekishokigua nu kutula ni amani palumui nunduyo. ¹⁵Na ambila wiumatilia waki Shekulu witu ku ugunua, kina muilogua kaka witu Paulo, naliumuandikile inyee, kupunila ni hekima nalimupegue. ¹⁶Paulo utambulila maso tulu ku balua yakue, ikoli intu na ingi ikaku kukukilinga Antu nagila adabu nu ukamu ayonona inu yaso, Na kina itenda ku maandiko. kuyukiila ulimansilia wao. ¹⁷Iyo, ilogua kunsooko mumaizii maso. Iindii akola kina mulepugamulua nu ukongani wa ukongua nu kulimilia usuili, ¹⁸Lakini mukule ku ukende nu ulingi waki Shekulu nu mugunu Yesu Kilisito. Na inoo utukufu utite mwene inoo ni kalii na kalii. Amina.

1 John

Chapter 1

¹Ikio nalikikoli kupuna umuandio _ikio nalikukigilie, ikio nalikukionie ku miso miitu, ikio nalikulaile, ni mikono yiitu yimiambile_ kuhusu lukani lua upungaa. ²Nu upungaa waso aliutendue kukumazuka kualie, na kuauona, nu kukuushudila, nu kukiatanantilia uupanga wa kali na kali, na aliwili kwaki tata nautendua kukumazuka kumiitu. ³Ikio nalikukionie nu kukiigia kukukitantia kumiani gaa, ili kina musuume kukiunga palumui nindishe, nu ushilika wiitu palumui nu tata muana Yesu Kilisito. ⁴Na kukumuandikila mantu igaa inyee ili kina ulumbi yiitu itule ikaminkilile. ⁵Uu yaii mpola nalikumitegelile kupuna kumuakue nu kukuatanantilia: Mukungile ingii welu nu mukati yakue kutilii kiiti nina inino. ⁶Kina kutambule kutiite ushilika numuene na kugenda mukiiti, kukonga na sikakutenda kulukulu. ⁷Lakini angakugende mu welu kina nuili mu welu, kushilikiana ndishe kwa ndishe, ni migali yaki Yesu Kilisito, muana wakue yukukuogia kupuna milandu tulu⁸Kina kutambule kuagilaa milandu, kukikonga ndiishe ene. ni kulukulu yukutilii mukati yiitu. ⁹Lakini angakuungame milandu yiitu, umwene ingii musuilii wa haki kukukusamila milandu yiitu nu kukuogia nu udobu tulu. ¹⁰Angakutambule kina sikakutendile milandu., kukumutenda uyo kina mulongo, nu lukani luakue lukutilii mukati yiitu.

Chapter 2

¹Alisha anee alugua, nukumuandikila mantu igaa kumiani ili mulekitenda milandu. Lakini kina umui wani watendee milandu, kutite uwakili nuili palumui nu tata, Yesu Kilisito_ ingii utiite ihaki. ²Umwene ingii mugininkania ku milandu yiitu, na siiku milandu yiitu ing'ene, lakini gaa ku unkumbigulu tulu. ³Ku ilii kulingile kina kumulingile umwene, kina kutunzee imalagilio makue. ⁴Umwene nukutambula, "lakini sikumaambile malagilio makue, ingii mulongo, na kulukulu yukutiili mukati yakue. ⁵Lakini wensi nukuambaa lukani luakue, kulukulu ku muntu uyo ulowa waki Mukungile ukaminkiligue. ku ilii kulingile kina kukolii mukati yakue. ⁶Umwene nukutambula ukalile mukati yaki Mukungile yumujiile mwene gaa kina iyo Yesu Kilisito nukuenendaa. ⁷Ilogua, sikanukumuandikila inyee ilagilio nipia, bali lagilio lya kalii nali muakondaa kutula nindilo kupuna umuandio. Lagilio lya kali ingii lukani nali muluigilie. ⁸Sunga iyo nukumuandikila inyee ilagilio nipia, na ingii kulukulu ku Kilisito nu kumiani, kunsooko ikiiti kikilaa, nu welu wa kulukulu ukolii wakondaa kuyelia. ⁹Umwene nukutambula ukoli mu welu na umusukilue umununa wakue ukoli ku kiiti sunga inoo. ¹⁰Umwene nakulumglogilue umuntua wakue ukikala mu welu na kutiili kintu kyensi nalisuumile kukumutakia. ¹¹Lakini umwene nakulumuipilue umuntua wakue wili mukiiti na ugendaa mukiiti; umwene sikawizi pii kinulunji, kunsooko ikiiti kyapukulagia imiso makue. ¹²Nukumuandikila inyee, alisha alogua, kunsooko muasamilagua milandu yani kunsooko ya lina liakue. ¹³Nukumuandikila inyee, nia tata, kunsooko mulingile umwene kupuna umuandio. Nukumuandikila inyee, asumba, kunsooko muamulemagia umudobu uyoo. Numuandikile inyee, alisha anino, kunsooko mumulingile u tata. ¹⁴Numuandikile inyee, nia tata, kunsooko mumulingile umwene nua kupunila umuandio. Numuandikile inyee, asumbati, kunsooko mukoli muakamu, nu lukani lwaki Mukungile lukikala mukati yani, na muamulemagia umudabu uyoo. ¹⁵Muleke kuulogua unkumbigulu wala nimantu namakolii muunkumbigulu. Kina nuaso ukakuulogua unkumbigulu, ulowa waku mulogua u tata ukutiili mukati yakue. ¹⁶Kwani kila kintu nakikolii ku unkumbigulu_ nsula ya mwili, nsula ya miso, ni kisipili kya upanga_ sikayukupunila nu tata lakini yukupuniila nu unkumbigulu. ¹⁷Unkumbigulu ni nsula zakue zikilaa. Bali umwene nukutendaa ukowa waki Mukungile unuaso wadumu ikali na kali. ¹⁸Alisha anino, ingii tungo lya mpelo. Kina iyo namuigilie kina umukana kilisito ujile, sunga inoo akana Kilisito azaa, ku hali iyii kulingile kina ingii matungo mampelo. ¹⁹Naendaa iyaoakupuna kumuitu, kwani sikalii akumuitu. kina iyo angali akumuitu alijililongoleka kutula palumui nindishe. Lakini tungo kinali endile yaoo, kyaso alikilagile sikali kaakumuitu. ²⁰Lakini muaikilagua makuta nu uyoo namuelu, nininye tulu mumilingile ikulukulu. ²¹Sikalinumuandikile inye kunsooko sikamuizii kulukulu, bali kunsooko mumilingile nu kunsooko kutiili ulongo wa kulukulu iyo. ²²Wani namulongo bali ingi mwene nukana kina u Yesu ingi Kilisito? Uyu ingi muntu mukana Kilisito, ipo kinukumukana u tata nu muana. ²³Kutiili nukumukana muana nutula nu tata. wensi nukumuuga u muana umutiite nu tata gaa. ²⁴Kina kunsooko yani, ikio nalimukigilie kupuna umuandio leka kilongoleke kutula mukati yani. kina ikio nalimukiigilie kupuna umuandio kikakikala mukati yani, gaa, mukakikala mukati yaki muana nu tata. ²⁵Na iyii ingii lyagilio nalukupiile ishee: upanga wa kalia na kali. ²⁶Numuandikile igaa inyee kuhusu ioo nali ijilekumutongela inyee ku ulimilii. ²⁷Nu kunsooko yani, makuta igoo nalimuamasingiile kupuna kumuakue mikalile mukati yani, na sikamusiiile muntu wensi kukumumania. bali kina makuta makue makumumania kuhusu mantu tulu na ingii kulukulu na sika kaulongo, na sunga kina imamumanagia, ikalii mukati yakue. ²⁸Ni inono, alisha alogua, ikalansi mukati yakue, ili tungo kina ukipunila, kusuume kutula nuugimia na sika kukitegela nsoni ntongela yakue kwa kuiza kuakue. ²⁹Kina mulingile kina mwene ingi munahaki, mulingile kina kila umui nukutenda ihaki mulelue nu mwene

Chapter 3

¹Lai ingi ulowa kii uu nukupiile u tata, kina kuitue alisha aki Mukungile, na itii iyoo kuilii. Kunsooko iyii unkumbigulu sikaukumanile kunsooko sikialimumanile umwene. ²Ilogua ishee inono ingii alisha aki Mukungile, na sikayilagilile kilii kina kukitula. Kulingile kina u Kilisito kinaukakigela. kukakimpiana numwene, kwani kukakumuona kina wilii. ³Na kila umui nuaso nutiite uugumia uu kuhusu itungo nalijile naulagilue kumuakue, ukioagagia mwene kina umwene namuelu. ⁴Kila muntu nulongegekile kutendaa milandu ukuuna ishalia. Kunsooko milandu ingi uuna shalia. ⁵Mulingile u Kilisito alimuagigue ili walegie milandu nkankana. Na mukati yakue kutilii milandu. ⁶Kutalii sunga numui nukuima mukati yakue nukulongoleka kutendaa milandu. Kutilii muntu sunga numui nukuimaa ku milandu angakina wamuona hau kukumumana umwene. ⁷Alisha ilogua, mulekigomba kupilulua nu muntu wensi. Nukutendaa ihaki ingi muna haki, kina iyoo u Kilisito nduyo numuna haki. ⁸Nukutendaa milandu ingi waki shetani, kunsooko u shetani ingi mutenda milandu kupuna umuandio. Kunsooko iyii umuana waki Mukungile alimulagilue ili wasuume kuyonona imilimo yaki shetani. ⁹Wensi nalimulelue nu Mukungile sukutenda ka milandu, kunsooko imbeu yaki Mukungile yikalaa mukati yakue. Sikushuma kulongoleka kutendaa milandu kunsooko mulelue nu Mukungile. ¹⁰Ku ilii alisha aki Mukungile nii alisha aki shetani alingikilee. Wensi nasikutendaa na kiahaki, sika waki Mukungile, wala uyoo nasikusumile kukumulogua umununa wakue. ¹¹Kwani iyii yaii mpola nalimumiigilie kupuna umuandio, kina yukujipiile kukilogua ndishe kwa ndishe, ¹²sika kina u Kani nalikula wa mudobu numuulaga umununa wakue. Na kwa nikii numuulaga? Kunsooko ntendo zakue alindobu, ¹³Antua anee mulekikulilua, kina unkumbigulu ukakumusukilua. ¹⁴Kulingile kuakondii puna munkia na kuingila muupunga, kunsooko kualogilue antua. Wensi namugila kaulogua ukuimaa munkia. ¹⁵Muntu wensi numusukilue u mununa wakue ingii muulagii. Na mulingile kina uupanga wa kali na kali sikaukikala mukati yaki muulagii. ¹⁶Ku ilii kuulingile uulogua, kunsooko kilisito aliupunilie uupanga wakue kunsooko wiitu. Nindishe yukujipiile kukuupunia uukali wiitu kunsooko ya antua. ¹⁷Lakini wensi nutiite iintu, na ukumuona umuntua wakue utiite uuhitaji, lakini ukuugilagia umoo wakue wa kinishungu kunsooko yakue: mbii ulowa waki Mukungile ukikalaii mukati yakue? ¹⁸Alisha anee ilogua, kulekilogua kumilomo wala kunkani ntilii bali ku ntendoo nii kulukulu. ¹⁹Ku ilii kulingile kina ishee kukoli ku kulukulu, ni mioo yiitu igelile ku mwene. ²⁰Anga kina imioo yiitu yikakukulamula, Mukungile ingii mukulu kukilaa imioo yiitu, na umwene ukulinga mantu tulu. ²¹Ilogua, kina imioo yiitu sikayikakukulamula, kutiite uugimia kwaki mukungile. ²²Na kyensi nakulompa kukakukisingila kupuna kumuakue, kunsooko kuambile imalagilio makue nu kutendaa mantu namijipiile ntongela yakue. ²³Nindilii lyagilio lyakue_ yakina yukujipiile kushuila ku lina lya muana wakue u Yesu Kilisito nu kukilogua ndishe kwa ndishe_ kina iyo nalukupiile ilyagilio lyakue. ²⁴Nukumaamba imalagilio makue ukuimaa mukati yakue, nu Mukungile ukikala mukati yakue. Nu kunsooko iyii kulingile kina ukikala mukati yiitu, ku nkolo iyoo naliukupiile.

Chapter 4

¹Ilogua, muleke kumisuila kila nkolo, lakini zigemii inkolo mulae kina zipunanile nu Mukungile, kunsooko ialoti ingi aulongo apunile munkumbigulu. ²Ku ilii mukimana unkolo waki Mukungile _ kila nkolo nyikiuga kina Yesu Kilisito wazaa ku mwili ingii yaki Mukungile. ³ni kila nkolo nasikayikakumuuga u Yesu sika yaki Mukungile. iyii ingi nkolo ya mugilia Kilisito, nalimuigilie kina ipolokile, ni inono yakondaa kutula ikoli muunkumbigulu. ⁴Inye ingii muaki Mukungile, alisha ilogua, na muakondaa kukialemia kunsooko umwene nuili mukati yani mukulu kukila umwene nuili munkumbigulu. ⁵Ndiio ingii aunkumbigulu, kululo naikikitambula ingii kya unkumbigulu, nu unkumbigulu ukuategela. ⁶Ishee ingii kwaki Mukungile. umwene numumanile u Mukungile ukukutegela ishee, umwene nasika waki Mukungile sikushuma wakutegele. Ku ilii kulingile unkolo wa kulukulu nu nkolo wa ulongo. ⁷Ilogua, kuilogue ndiishe kwa ndiishe, kunsooko ulowa ingii waki Mukungile, nu kila umui namulogue mulelue nu Mukungile nu kukumumana Mukungile. ⁸Umwene nasikamulogue sikumuizii Mukungile, kunsooko Mukungile ingii ulowa. ⁹Ku ulowa uu waki Mukungile aliukunukulue mwa amui ituu, kina Mukungilie aliumutumile umuana wakue nung"ene muunkumbigulu ilii kukale kukilila umwene. ¹⁰Ku ulowa uu, sika kina alikumulogilue u Mukungile, lakini mwene aliukulogilue, nkangi numutuma umuana watule polelelio lya milandu yiitu. ¹¹Ilogua, anga Mukungile aliukulogilue ishee, iyo iyo yukujipiile kukilogua ndishe kwa ndishe, ¹²Kutuli sunga nunumui naliumuonie u Mukungile, kanga kuilogue ndishe kwa ndishe, Mukungile ukikala mukati yiitu nu ulowa wakue ukuminkilile mukati yiitu. ¹³Ku ilii kulingile kina kukalile mukati yakue nu mwene mukati yiitu, kunsooko ukupelile inkolo yakue. ¹⁴Na kuonie nu kushudila kina Tata umutumile umuana kutula muguni wa unkumbigulu. ¹⁵Kila nukiuga kina u Yesu ingi muana waki Mukungile, Mukungile ukalile mukati yakue nu mwene mukati yaki Mukungile. ¹⁶Na kulingile nu kushuila ulowa nutite u Mukungile mukati yiitu. Mukungile ingi ulowa, nu mwene ukalile mukati ya ulowa ukalile mukati yaki Mukungile, nu Mukungile ukikalaa mukati yakue. ¹⁷Ku ulowa uu wakondi kaminkiligua katia yiitu, kina kutule kuagimia ulutondo lua ulamulua. kunsooko kina mwene nuili, na ishe iyo kuilii ku unkumbigulu uu. ¹⁸Kutilii ka kankankani mukati ua ulowa. Lakini ulowa naukamilikile ukutagaa inkankani kunzii, kunsooko inkankani kulayiiipi nnu ulamulua. Lakini mwene nukopokaa sikamukaminkiligue ku ulowa. ¹⁹Kualogue kunsooko Mukungile alukulogilue kuandia. ²⁰Anga umui ukitambula, " Numulogilue u Mukungile " lakini umusukilue umununa wakue, ingii mulongo. Kunsooko nasikaumulogilue umununa wakue, numuonie , sikushuuma kukumulogua u Mukungile nasikumuonie. ²¹Ni ndiili lyalii lyagilio nakulitite kupuna kumuakue: Wensi numulogilue u Mukungile: yumujipiile kukumulogua umununa wakue gaa.

Chapter 5

¹Wensi nusuilile kina u Yesu ingii Kilisito mulelue nu Mukungile. Na wensi numulogilue mwene nupunile kwaki tata gaa ukualogagua ialisha akue. ²Ku ilii kulingile kina kualogilue alisha aki Mukungile _ kinakumulogilue u Mukungile nu kutimilia imalagilio makue. ³Itii yoi nuakukumulogua u Mukungile kina kuambile imalagilio makue. Ni malagilio makue ingii mapepele. ⁴Kunsooko kila namulelue nu Mukungile ukuulemagia unkumbigulu. Nu nduu wau ulemia wakuulemia unkumbigulu, usuili wiitu. ⁵Wani nali ulemilie unkumbigulu? Ingi uyo nusuilile kina u Yesu ingi muana waki Mukungile. ⁶Uyu wayu naliwizile ku mazii ni migali_ Yesu kilisito. Sikali wizile du ku mazii bali ku mazii ni migali. ⁷Kunsooko akoli atatu nakushudila: ⁸Nkolo mazii ni migali. iaa naatatu kulaigombilie.(Ambila: inkani izii " Tata, lukani, nu muau muelu" sikamakigela mu nakala nanziza za kalii).⁹Kina kukusingila ushuda wa antu ushuda waki Mukungile ingii ukulu kukila waso. kunsooko ushuda waki Mukungile ingii wau_ kina utite ushuda kuupiipi wa muana wakue. ¹⁰Umwene numusuilile u mwana waki Mukungile utiite ushuda mukati yakue umwene. Na wensi nasikumusuilile u Mukungile wamutenda mulongo, kunsooko sikalusuilile ushuda u Mukungile naliuletile kuhusu muana wake. ¹¹Na ushuda ingi wau_ kina Mukungile alukupiile uupanga wa kalii na kalii, nu uupanga uu wili mukati yaki muana wakue. ¹²Nutiite umuana utiite uupanga. namugila ku muana waki Mukungile mugila ka upangaa. ¹³Numuandikile igaa musuume kumana kina mutiite uupangaa wa kali na kali- inyee namusuilile ku lina lya muana waki Mukungile. ¹⁴Nu nduu wau ugimia nakutite ntongela yakue, kina anga kukilompa kintu kyensi sawasawa nu ulowa wakue, ukukuigagia. ¹⁵Na kina kulingile kina ukukuigagia _ kyensi nakukumulompa kulingile kina kutiite kyaso nakumulompile. ¹⁶Kina muntu nukumuona umununa wakue utenda imilandu nasikaituala kankia, yumujipiile kulompa nu Mukungile ukakumupeela uupangaa. Nitambula ku ioo imilandu yao ingi iyoo nasikaitualila ka nkia_ ikoli milandu nyukutualilaa inkia_ sikanitambula kina yumujipiile kulompa kunsooko ya milandu nyasio. ¹⁷Utimuli tulu ingii milandu_ lakini ikoli milandu nasikayakutualila ka nkia. ¹⁸Kulingile ya kina nalimulelue nu Mukungile sikutenda ka milandu. Bali namulelue nu Mukungile ukutunzagua numwene salama matungo tulu, nu mudobu uyo sikushuma kukumualalia. ¹⁹Kulingile kina ishe ingi kwaki Mukungile na kulingile kina unkumbigulu tulu ukoli pansu ya utemii waki uyo namudobu. ²⁰Lakini kulingile kina muana waki Mukungile wazaa na wakupeela uumani, kina kumulingile mwene nua kulukulu na kina kukoli mukati yakue mwene nua kulukulu, sunga ku muana wakue u Yesu Kilsito. Ingi u Mukungile nua kulukulu nu uupanga wa kalii na kalii. ²¹Alisha ilogua, igilii ni sanamu.

2 John

Chapter 1

¹Kupuna kumunampala kuyuka kumusungu musagulwa niana akue ,nanialogilwe kukulukuluu nasika unenee du,niaa tulu ioo nanyizi ikulukuluu. ²kunsooko ikulukuluu nikolii mukatii yiitu nikiyima palumui nindishie kalii na kalii. ³Kinishungu, usamili,nuusuili zikitula nindishe kupuna kwaki mukungile tata nu kupuna kwaki yesu kilisito ,mulisha waki tata,kukulukuluu nu ulowa. ⁴Ntitee ulumbi zigizigi kunsooko naligulaa kina iana atyatile ikulukuluu, kina yoi nakusingilee ilyagilyo ilii kupuna kwaki tata. ⁵Nitungo ilii nukunena uwee ,musungu,sikinaa nukukwandikila ilyago nipia,ila iyoo nalikuletile kupuna umuandio,kina yukujipile kukilogua ndishe kwa ndishe. uuwau gua ulowaa,nayukujipilekugyenda ,kuliganilaani lyagilyo lyakwe. ⁶Ilii lyalii lyagilyo,kanalimwiguulye kupunila umwandio ,kina yukujipile kugyenda iyoo. ⁷kululoo ialongo ingii asapatile mina unkumbigulu ,sika agombile kina u yesu kilisito aliwizile kimwili,uyu wayu musita kinamishoni. ⁸Ilai uninye kina sikamulimilya imantu igo o nalikwanditendela umulimo,kusuume kushingila kinaugenda nakiliganilile. ⁹Wensi nulunjii kuntongelaa nasukuyima muumanigwa waki kilisito ,mugila ka nzua.nukwimaa muumanigwa utite utata nu mwana papo . ¹⁰Kina muntu wapoloka kunshanii walekileta imanio ilii mulekee kukumusugamilya munumba zanii kangu muleke kukumuugya . ¹¹kululo nukumuugagya ukukamanantana nitendo nyakue nambii. ¹²Ntiite mantu mingi makukuandikila ,sikantakile kuyaandikaa kuluka nuwino .nsuilile kuizaa kunshanii nukukitambuila ikwilainkanilye ,kuu ulumbi witu ikaminkiligwe. ¹³Iana akimuguli wanii namsagulwe amulamukilye.

3 John

Chapter 1

¹Munampala kwaki Gayo nanumulogilwe ikulukuluu. ²Mulogwa, nukukulompela uligye imantu tuluu nuupanga naukamu kina inkolo inyako niligilye. ³Kululoo aliniloile zigizigi itungo kinalinumuilwe niantua naliizile nukupunia ushuda kyanya ya kulukuluu nyako, kina iyoo nugenda mukulukuluu. ⁴Numugila kaulumbi naukulu kukyila uu, kuigya kina iana anee igendaa mukulukuuu. ⁵Mwilogwa, nugenda mukulukuluu ukialilya antua niagenda, Napunilye ushuda waulowa uwako ntongela ipolelyo. ⁶Utendile iza kukiatala mumisinzoo nyao nyumuloililye umukungile. ⁷Kunsooko yilina, aliendile siasolile kakintuu tulukyensi kupuna kwiantu ansii. ⁸Kululo gua kwasugamilye iantu kina iaa, kutule kwiituma milimo iitu kukulukuluu. ⁹Alinilyandikile ilundo kintu, u Diotrofe namuligue kutula wakuandia muia mumwao, sikaigombilye ni ndishie. ¹⁰Kululo kina nikiiza nikakijuka intendo zakue nukutendaa, kina ulikitya nkani nambii nazisia nindishee. Sikamuloeligue nintendo izii mwene mukolaa sikukusingila kaantua. sikaliwagilye naingii nalisiilile kukiasugamilya asoo antua nu kukuainga apune mulyundo. ¹¹Mwilogwa, lekityata nakibiii, tyata nakizaa. umwene nukutendaa uukende waki mukungile, numwene nukutendaa namabii sikumuonie umukungile. ¹²Demetrio ushudiilwe nitulu ni kulukuluu nzenee. ishie kwamashuuda, na ulingile kina umashuda witu wakulukuluu. ¹³Ntite mantu mingi makukukuandikila, sikantakile kukukuandikila ni lyandikilo uwino. ¹⁴Inee ntegamilile kukukulaa sika matungo malipu, nakukakitambulaa ninduwe ikwilainkanilye. ¹⁵Usuili utule palumui ninduwe. iasuaia akukulamukya. Alamukye iasuaia kilaumui kulina lyakue.

Jude

Chapter 1

¹Yuda musese wa kiyesu kilisito, nu muntua wakue u yakobo, iyoo naali aitwee, ialogwa akimukungile utata naaliatunzwe kwaki yesu kilisito. ²rehema nu usuili nu ulowa yongeligwe kunshaani. ³Ialogwa, imatungokinakilii nikitumaa kungulu kukumwandikila inyee ugunwa wiitu tulu, nainshisikilya kukumwandikila mudule kuusuili nalimpegwe kamui kwiasuili. ⁴kunsooko iantu iaalingilaga unkunkuu kati mummyani, iantu nalii aolwe umuntozo waukasigwa- iantu naagila kawelu naakukaila ikinishungu kya kimukungile wiitu kuubii nu kukumukana utata wiitu ung'ene nu shekulu uu yesu kilisito. ⁵Inono, numulogwe kukumujukya inyee ipia makolii matungo alimumanile utimilii utata aliwagunile antuu kupuna kunsii nya misili, ialogwa ikitula kualimansilya io nasikaliasuilile. ⁶umukungile Ni amalaka naliskaalindilile inkambii inyao enee kangii naaleka uukyali wao namaza umukungile waaikaa mumukupu wakali na kalii, mukati ya kitii, kunsooko ya ulimansiligwa ulutondo uloo nalukulu. ⁷Kina Isodoma ni Gomola ni ishaali naliipilimikilye, nayiingilye yene ikyolaa muukosi kangii natyataa ikisakulomo nisikaiyuuki. ⁸Naalagilwa impyanii nyaio nakwagaa muukasigwa mumoto wa kalii na kalii. Iyogua ialota ndoti iaa ipia akidobagya imyilii nyao akusitaa uukulu, nikangi akulikitagya uulongo kwakimukuligwa. ⁹nu mikaeli umalaka namukulu, imatungo kinawilii kinaakiguma numunamampilu nukukikolya numwene kunsooko nyamwili waki musa, sikalugemile kulyeta uulimansilya waulongo kumwakwe, nushokiuga shekulu wakukenelee. ¹⁰Iantu iaa akuletaa ulongo kukintu nasikaakyizii. nikyaso nasikaakyizii ikyo inimu nangila kamasalaa akumanaa kumyana- igagua mayayaa naliamononilee. ¹¹Tyunu lyao! kunsooko agendile munzilaa nyaki kaini, nu kutyata utyulia wakibalaam. alimansilaa muutimulii waki Kola. ¹²Iaangii mague mumbinaa zanii zamuulowa naiinaa kutilii ninshonii ikilishaa du ienee. N imalunde namagila kamazii, namakenkile inzegaa nimakota nalimapulukile namagila kankalii nikiile kaubili, namikulwe imyilii. ¹³Imazugo ma mubahali matite kilanga namipunia insoni zakolaene, ninsonda nazipimapiima nanziluu nikiiti uikwe kunsooko nyao kalii na kalii. ¹⁴Enoko, nwamupungatii mualigwaa mwa ki Adamu, aliwalotolilye enee, nuuga laa! ushekulu nimaalyo maalyo maeligwa akue. ¹⁵Kina watende uulimansilya mukyanya mukila muntu, nukukuaika tulu muutimulii nasikaakumulagya umukungile mukyanya ya ntendo zao tulu naliatendilee munzilaa nasika zaweluu, kunkanii tulu nantakii naagila uweluu alikitilye kumwakue. ¹⁶Iaa ingiioo nakisusumaa, akisusumaa nukutyata ikisakulomo zao nambii naikikemaa nangulu nuuzaa wao akuakongaa naingi. ¹⁷Ialogwa ijukii inkani nalindikitilye ikalii niatumwa akishekulu yesu kilisito. ¹⁸Aliatambuile kunshani mumatungo mampelo ikaakoli antu natiteingele nakutyataa ikisakulomo kyao nakigila kaweluu. ¹⁹Iantu iaa atemanuli atongelwe ni kisakulomo kiyukii kangii agila kamuau, ²⁰Inie alogua, namukizengaa muusuili wanii nawelu zigi, nikina mukulompaa mwaki

muau mwelu. ²¹Itunzii muulowa waki mukungile mulindile kinishu kyaki shekulu wiitu yesu kilisito nukumpelaa uupanga wa kalii na kalii. ²²Lagiili usamili kuio naatite inkankani. ²³Agunii iaa kukianansula kupuna mumoto .kwiia lagiili ikinishungu kuusupi,mukiipilwe nikijalo nakiikilwe udobu wamumwili. ²⁴Ino kumwakue nusumile kukumulindila mulekikumpa nu kukumusakya mwimike ntongela nyaukuligwa mugunii wakue ,kulekitula nuudobu kangi kutula nuulumbi naukuluu. ²⁵Kumukungile ung'ene muguni kukyila uu yesu kilisito shekulu wiitu,uukuligwa wiwakue,ukuluu,usuumi,ningulu kina kili imatungo tulu niinono nikalii nakalii. iyoioo kulukuluu,

Revelation

Chapter 1

¹Uu ingi ukunukula waki Yesu Kilisito uwaso Mukungile alumupelile kukialagila itumi akue mantu ma lazima mapunile piipi. Alutendile makumazuke kua kumutuma malaika wakue kuaki muitumi wakue u Yohana. ²Yohana alupunile ushuda wakila kintu nalukionie kuyusiana nu lukani luaki Mukungile ku ushuda naliupunigue kuhusu u Yesu Kilisito. ³Mukembetue umwene nukusoma ku luli luakitunta ni ndiio tulu naiigia inkani za unabii uu nu kutiata nakyandikue muaso, kunsooko matungo mapipiika. ⁴Yohana, ku makanisa mupungati namakoli ku Asia: ukende utule kumuani ni amani kupuna kumuakue nukoli, nalukoli, na nukiiza, ⁵na kupuna ku nkolo mupungati naili ntongela yii tyengu lya enzi, nu kupuna kuaki Yesu Kilisito na shuda musuili, mulelua wa kuandia wa nakiile, na mutemi wa atemi wa unkumbigulu uu. Kumuakue mwene nukulogilue na ukuikile huru kupuna ku milandu yitu ku migali yakue, ⁶ukutendile kuatemi, makuhani aki Mukungile nu Tata wakue_kumuakue itula utukufu ni ngulu kali na kali ntondo tulu.Amina. ⁷Laa, upolokile ni malunde, kila liso likakumuona, palumui ni tulu naliamusomile. ni makabila tulu ma unkumbigulu ikitula nikililo kumuakue. ee,Amina. ⁸Inee ni Alfa nu omega,"utambula Shekulu Mukungile, Mwene nukoli, ni nlukolii, ni nujile, nutite ngulu."⁹Inee, Yohana_muntua wani na umui nushiliki palumui nininye ku wagii nu wuimatilia ukamu nawili kuaki kilisito: alinili mukisiwa nakyukuitagua Patmo kunsooko ya lukani luaki Mukungile nu ushuda kuhusu Yesu. ¹⁰Alinili mu nkolo lutondo luaki Shekulu.nanigia kunuma yane lulli kyanya kina ya talumbeta, ¹¹nyitambula,"andikaa mu kitabu nukumaona ,na umatume ku makanisa mupungati, kuyuka ku Efeso, kuyuka ku Smirna, kuyuka ku Pergamo, kuyuka ku Thiatira, kuyuka ku Sardi, kuyuka ku Philadelphia, nu kuyuka ku Leodikia. ¹²Nanikea kuyona itii luli lua kauani nalulikitia ninene, na kina nanikea namona kinara kya zahabu lya ntala mupungati. ¹³Pakati ya kinara kya ntala alukoli umui kina muana waki Adamu, ujalile nkazo ndipu nipikile pansii ya migulu yakue, nu mukanda wa zahabu kupilima kikua kyakue. ¹⁴Tue lyakue ni ntumbi zakue ali nzelu kina sufu nzelu kina seluji, ni miso makue alimili zii lulimi lua moto. ¹⁵Ntilatigua zakue alizili kina shaba nankilisigue zigi, kina shaba nyakondaa kukiligua mu moto, nu luli luakue aliluili zii luli lua mazi mingi namikila kua ngulu. ¹⁶Aluambilile nsonda mupungati ku mukono wake wa kigosha, nu kupuna kukilakala kyakue alikoli mpanga nzugi itite ugii kaubili. Usiu wakue aliumiliminta kina welu ukali wi mpasu. ¹⁷Kina nanumuona, nagua mumigulu yakue kina muntu nukiile. Nuika mukono wakue wa kundilo kyanya yane nu kutambula, "ulekiyopoka! Inee ingi nakuandia nu nua mpelo, ¹⁸nina nikikala. alinkiile, lakini laa, nikalile kali na kali! Na ntiite mpungulo za ukii nu kuzimu. ¹⁹Kululo, mandikue numaonie, namakoli inoo, ni ndiigo namikipunila pembele ya igaa. ²⁰Ku ndogolelio nyipisile kuhusu nsonda mupungatii nuaziona ku mukono wane wa kigosha, na ikio kinara kya zahabu kya ntala mupungati: nsonda mupungati ingi malaika aa ayoo makanisa mupungati, ni kinara kya ntala mupungati ingi iyoo makanisa mupungati."

Chapter 2

¹Kua malaika a kanisalya Efeso andika: izi ingi nkani zaki uyo nuambilile nsonda mupungati ku munkono wakue wa kundilo. Mwene nukugendaa ya inara vya zahabu ya ntala mupungati utambula itii, " ²Ningili namutenda ni ukamatiku wako wa mlimo nu wiumatilia wako naukamu, na kina sikusumile kuyusiana nindio nadobu, na wagemaa tulu naikiita kina atumua na kumbe sikaiyo, na igelaa kina alongo. ³Ningile utite ulindili ni wiumatilia, na ukilile mingii kunsooko ya lina lyako, na kili ukatale. ⁴Lakini ilii lyoli nantiite zidi yako. wauleka uwilogua wako wa kuandia. ⁵Kululo iujuke kinauguile, uungame nu kutenda ntendo nalutendile kupuna umuandio. angulekiungama, nikiiza kumuako nu kulegia kinara kyako kupuna luandi luakue. ⁶Lakini uweutite ilii, uyipilua igoo ma Anikolai namatendile, na sunga ninene nimaipilue. ⁷Kina utite kutui, tegela igoo u nkolo nukumaila makanisa. Na ku mwene nukudula nikakumupela kigombia kya kulia kupuna mu kota lya upanga nalyili mu paradiso yaki Mukungile. " ⁸Kwa malaika aa kanisa lya Smirna andikaa: izii ingi nkani zaki uyo nua muandio ni mpelo nalukiile nu kutula mupanga kanki: ⁹"Ningile uluago luako nu utuka wako(lakini uwe ingi umugoli), nu ulongo wa ioo naikiita ingi ayahudi(lakini sikaiyo_ ioo ingi sinagogi lyaki Shetani). ¹⁰Ulekiopoka uluago nalukakukuligia. Laa! Ibilisi usiilie kukumutaga akei yani mugeleza muligie kugemua, nu mukuyaga ku ntendo kumi. tulii asuili mpaka inkia, na nikakumupelela taji nya upanga. ¹¹Kina utite kutui, tegela nkolo nukumaila makanisa. Mwene nukudula sikuligia ka madhala ma nkia ya kabili. " ¹²Kwa malaika aa kanisa lya Pergamo andika: igaa maya nukulikitagia mwene nutiite impanga nyaso nanzugi, natite uugi ubili. ¹³Ningile luandi nukikala_ luandi kinalikoli ityengu lya enzi lyaki shetani. Sunga iyo uwee waliamba zigi lina lyane, na sikali ukanile usuili wako nawili kumuane, sunga ntendo izo za Antipasi shuda wane, musuili wane, nali muulague ktai yani, paso papo shetani ukikala. ¹⁴Lakini ntite mantu makei zidi yako: utite kuaso antu nakuambaa mamania ma Balaamu, mwene nalumumanilie u Balaki kuyika igilio ntongela ya anaa aa Izraeli, alie ndia nalimpunigue sadaka ku miungu nu kuzini. ¹⁵Ku hali iyo nyaso, sunga uwee utite akei aoo naiamba mamania Anikolai. ¹⁶Iyo ungamii! Na anguleki tenda yaso, nije kuukau, na nikitenda mbita zidi yao ku mpanga nyukupuna mu kilakala kyane. ¹⁷Kina utite kutui, tegela nkolo nukualaa makanisa. Mwene nukudula, nikakumupela nkei imana nampisue, gaa nikakumupela igue lielu naliandikue lina pia kyanya yi gue, lina nakutile nulimanile angasikaitula mwene nukulipokela. ¹⁸Kwa malaika aa kanisa lya Thiatira andika: izii zazi nkani za muana waki Mukungile, mwene nutite miso makue kina mwali wa moto, ni ntilatiligua kina shaba nankilisigue zigi: ¹⁹"Ningile nuku kitenda_ ulowa wako nu usuili ni huduma nu wiumatilia wako naukamu, na kina ikio nukitendile itii piipi ingi kukilikila ya ikio nalukitendile umuandio. ²⁰Lakini ntite ilii zidi yako: ukiumatilia ku musungu Yezebeli nukiita mwene nabii musungu. ku mamania makue, ukialimilia itumi anee kuzini nu kulia ndia nampunigue sadaka ku sanamu. ²¹Alinumupiile matungo makuungama, lakini sikawili tayali kuyungamila udobu wakue. ²²Laa! Nikakumutaga mu kitanda kya uluile, ni ndio nakutenda uashelati nunduyo mu wagii utakii, angayio aungame kua nukitendile. ²³Nikakuakua iana akue akie ni makanisa tulu ikimana kina inee nene nanukulaa masiigo ni tnsula. Nikakumupela kila umui wani kadiri ya ntendo zakue. ²⁴Lakini kua akei itu namusagilile ku Thiatra, ku ioo tulu nasika muyamba imania ilii, nasikamuizi ikio na ake akuita mafumbo maki shetani, nitambula kumiani, sikaniyika kyanya yani muligo wensi. " ²⁵Ku lintu lyensi, lazima mutule muakamu mpaka kinanikiiza. ²⁶Wensi nukudula nu kutenda ikio nalintendile hadi impelo, kumuakue mwene nikakumupela mamlaka kyanya ya nsii. ²⁷Ukakiatema ku nkome nyi shuka, kina mabakuli maulongo, ukakiauna ipande ipande. ²⁸Kina nalinsingile kupuna kuaki Tata wane, nikakumupela gaa nsonda ya dau. ²⁹Anga utite kuti, tegela ikio u nkolo nukumaila makanisa.

Chapter 3

¹Kua malaika nua kanisa lya Sardi andika: Nkani zaki uyo nuambilile inkolo izo mupungati zaki Mukungile ni nsonda mupungati. "Ningile nukitendile. utite sifa ya kutula mupanga, lakini U_mukiu. ²Laila nu kukamia namasagilile, lakini makoli piipi kukia, kunsooko sikalinimaonie matendo mako makamilika mu miso paki Mukungile wane:³Kululo, igoo nalusingile nu kuigia. Matii nu kuyungamana. Lazima angulelaila, nikiiza zii mwii, na sikulinga matungo kii nanikiiza kyanya yako. ⁴Lakini makoli makei ya antu ku Sardi na sikaliashapuile ntila zao. Ikigenda palumui ninene, ajalile ntila nzelu, kunsooko yajipiile.⁵Mwene nukudula ukiiikua ijalo yelu, na ninaido sikanikifuta lina lyakue kupuna ku kitabu kya upanga, nu nikakilitea lina lyakue ntongela yaki Tata wane, ni ntongela ya malaika. ⁶Anga utite kutui, tegela nkolo nukumailaa makanisa." "Kwa malaika a kanisa lya Philadefia andika: Nkani za namuelu na kulukulu_ nutite mpungulo zaki Daudi, ukigulaa na kutilii nukigagila, ukigagila nakutili nukusum kukigulaa. ⁸Ningile nukitendile. Laa, nakuikilagia ntongela mulango naugulue na kutilii nukusumaa kukuugalila. Ningile utite ngulu nino, lakini witaa lukani luane na sikulikanile lina lyane.⁹Laa! tulu na ii sinagogi lyaki shetani, ioo nakutambula ene ingi Ayahudi na kumbe sikaiyo, badala yakue ikongaa. Nikakiatenda aze nu kutuna ntongela ya migulu yako, na ikilinga ya kina alinukulogilue. ¹⁰Kunsooka watunza amlu yane ku wiumatilia wa ukamu, nikakukulinda gaa ku tungo lyako lya kugemua na ipolokile ku unkumbigulu tulu, kukuagema ioo tulu naikalile munsii. ¹¹Naja kuukau. Ambila zigi ikio nutiite walekitula ukoli muntu wa kumisola itaji yako. ¹²Nikakumutenda mwene nukudula kutula kisimbili mu hekalu lyaki Mukungile wane, na sikukupuna kunzii ninaido. Nikakiliandika kumuakue lina lyaki Mukungile wane, lina lya muji waki Mukungile wane (Yelusalemu mpia, naukutimaa pansu kupuna kugulu kuaki Mukungile wane), ni lina lyane pia. ¹³Mwene nutiite kutui, nuategile u nkolo utambula ku makanisa." ¹⁴Kua malaika wa kanisa lya laodikia andika: Nkani zakue nua amina, wakutegemelua nu shaidi musuili, mutemi kyanya ya uumbii waki Mukungile. ¹⁵Ningile nukitendile, na kina uwee sika mpepo wala moto! nitamani kina angaliutule wa mpepo hau wa moto! ¹⁶Iyo, kunsooko uwee ingi umuumbuku, sika moto wala mpepo, nikakukulua upune mukilaka kyane. ¹⁷Kunsooko utambula, " inee ingi mugoli, natula ni nsao ningi, na sinsiiye kyensi." Lakini sikawizi kina uwee ingi neketu zigi, nahuzunisigua, utuka, mupoku na kipui. ¹⁸Tegela usiigia wane: Gula kumuane zahabu nyagagigua ku moto uligie kutula umgoli, ni ntila nzelu za kumiliminta wiimbe uwee na ulekilagila nsoni za kipui kyako, ni makuta ma kipakaa ku miso mako uligie kuyona. ¹⁹Kila nanumulogilue, nukumulinga nu kukuamania namna nayumujipiile kukikala: kululo, tula wakulukulu nu kuyungama. ²⁰Laa niyimika ku mulango nukubisha. Wensi nukuigagia lulii luane nu kukigula mulango, nikiza nu kuingila munumba yakue, nu kulia ndia nunduyo nu mwene palumui ninene. ²¹Mwene nukudula, nikakumupela haki ya kikala pansu palumui ninene kyanya yi tyengu lyane lya enzi, kina iyo inee nalindulile nu kukikala pansu palumui nu Tata wane kyanya yi tyengu lya enzi, ²²Mwene nutite nu kutui, nawiigie na unkolo ukumailaa makanisa."

Chapter 4

¹Pembele mantu igaa nandaa, namona kina mulango aliugulue kugulu. ululi ulo lua kuandia, nilikitia ninene kina tarumbeta, nyitambula, "nzuu ipaa, nikakukulagila namikipunila pembele ya mantu igaa." ²Nkua imui alinili ku nkolo namona alilikoli tyengu lya enzi yikue kugulu, nu muntu ukalile. ³Umui nalukalile alugiile kina gue lya yaspi ni akiki. alilikoli kyikamo lya mbula lipilimilie ityengu lya enzi. kyikamo lya mbula naligela zii zumaridi. ⁴Kupilimikilia ityengu lya enzi alimakoli maengu ma enzi miia makumi mabili na manii, ninaliikalile mu matengu ma enzi alii anampala makumi mabili na manii, aimbue ijalo yelupe ni taji za zahabu mumatue mao. ⁵Kupuna ku tyengu lya enzi nipuna nsansi za nkuaa, mugulumo ni nkua. Ntala mupungati alizakile ntongela yi tyengu lya enzi, na alinkolo mupungati zaki Mukungile. ⁶Kanki ntongela yi tyengu lya enzi alikoli bahari, yilikualie kina kioo. Tulu kupilima tyengu lya enzi ninatite upanga anii, najuile miso kuntongela nu kunuma. ⁷Kimbua wa kuandia nutite upanga aliwili zii nsimba, kimbua wa kabili nutite upanga alwili kina mwanag"ombe, kiumbua wa katatu nutite upanga alitite usiukina wa muanamuntu, nu nduyo nutite upanga nua kanii aliwili kina nanda nyukuputa. ⁸Iyumbua natite upanga anii kila umui alitite imbaa mutandatu, ijuile miso kyanya ni pansi yakue. Utiku ni munsu sikakuleka kutambula, " Muelu,muelu,muelu ingi Shekulu Mukungile, mutemi kyanya ya tulu, nalukoli, na nukoli na nukiiza. ⁹Kila tungo iyumbua natie upunga aliipunia utukufu, heshima, nu kushongelia ntongela yaki nulukalile ku tyengu lyaso lya enzi, mwene nukikala kali na kali, ¹⁰anampala makumi mabili na anii natungama enee ntongela yaki nalukalile ityengu lya enzi, Natuna pansi kumuakue nukikala kali na kali nu kutaga pansi itaji zao ntongela yi tyengu lya enzi naitambula, ¹¹Ujiipile uwee, Shekulu witu na Mukungile witu, kushingila utukufu ni heshima ni ngulu. Kunsooko aliwiyumbile intu tulu, nu kuulowa wako, aliikoli na aliiyumbue."

Chapter 5

¹Iyo namona ku mukono wandiilo wa uyo nalukalile pi tyengu lya enzi, gombo nalilyandikue ntongela ni numa, na aliyikilue mintozo mupungati. ²Nanumuona malaika munangulu utnantia ku luli lukulu, " wani nujipile kukulidugula igombo nu kuyuna imintozo yakue?"³Kutuli muntu kugulu hau munkumbigulu hau pansi ya hau unkumbigulu nalusumile kukuligula igombo hau kukulisoma. ⁴Alindilile ku uwaii kunsooko sikanugela wensi najipile kukuligula hau kukulisoma. ⁵Lakini umui wa anampala numbuila, "lekilila. Laa! nsimba wi kabila lya Yuda, tina lyaki Daudi, wadula, na usumile kukuligula igomo ni mintozo yakue mupungati. ⁶Katia yi tyengu lya enzi natite upanga anii na muamui aa anampala, namona muanankolo wimikile, nukigela kina namuulague. alutite mpembe mupungati ni miso mupungati_izii ingi nkolo mupungati zaki Mukungile nalintumue munkumbigulu tulu. ⁷Nuenda nulisola igombo kupuna ku mukono wa ndiilo waki uyo nalukalile pi tyengu lya enzi. ⁸Kina nulisola igombo, natite upanga anii ni anampala makumi mabili na anii naatuna hadi pansi ntongela yaki muanankolo, Kila umui alutite kinubi ni bakuli lya zahabu nyijuile uvumba naingi malompi ma asuili. ⁹Naimba lyimbo pia: Ujipiile kukulisola igombo nu kukuigula imintozo yakue. Kunsooko alummusinzue, nu ku migali yako umugulile Mukungile antu a kila kabila, ntambo, jamaa ni nsii. ¹⁰Watende atemi ni makuhani kunsooko ya kukumutumikil Mukungile witu, nindio ikitemaa kyanya ya nsii." ¹¹Iyo nandaa nu kuigia luli luaki malaika ingii kupilima tyengu lya enzi_ ingele yao ali milioni magana mabili ni natite upanga anii na anampala. ¹²Natambula ku luli lukulu," ujipile muanankolo namusinzue kushingila usumii, ugoli, hekima, ngulu, heshima, utukufu, nisifa." ¹³Nanigia kila nalikiumbue nalikyili kugulu nu munkumbigulu nu munsilili ya nsii nu mukyanya ya bahali, kila kintu mukati yakue nakitambula, "Kumuakue mwene nukikalaa kyanya y tyengu lya enzi nu ku muanankolo, itule sifa, heshima, utukufu, ni ngulu nya kutema kali na kali.' ¹⁴Natite upanga anii naitambula, "Amina." anampala natuna pansi nu kushalila.

Chapter 6

¹Angandae tungo muanankolo muanankolo kinanuigula imui yamintizo iyo mupungati, nanigia umui wa ioo natite upanga anii nutambula ku luli nalukimpina ni nkua, "Nzuu!" ²Angandae na alikoli farasi nzelu! Nalumunankile alutite bakuli, na nupegua taji. Alupunile kina muduli nukudula ili wadule. ³Matungo muanankolo kinanuigula muntozo wa kabili, nanigia nutite upanga wa kabili nutambula, "nzuu!" ⁴Iyo farasi nzia nupunila _ mukasuku kina moto. Nalumunankile nupegua lusa ya kulegia amani munkumbigulu, kina antu isinzee. Uyu numunankile nupegua panga nkulu. ⁵Matungo muanankolo kinanuigula muntozo uoo wakatatu nanigia nutite upanga nua katatu nutambula, "Nzuu!" Namona farasi mwilu, na nalumunankile utite mizani mu mukono wakue. ⁶Nanigia luli naligiile kutula ya umui wa ioo natite upanga nyitambula, "kibaba kya ngano ku dinali imui na ibaba itatu ya shayiri ku dinali mui. Lakini uleke kumaonona makuta ni divai." ⁷Matungo muanankolo kinanuigula u muntozo wa kanii, alinigiile luli lua nutite upanga wa kanii itambula, "Nzuu!" ⁸Iyo namona farasi wa kiji. Nalumunankile alimuitue lina lyakue nkia, nu kuzimu aliyumutiatile. Napegua mamlaka kyanya ya lobo ya nsii, kuyulaga ni mpanga, ku nzala nu ku uluile, nu ku nimu za mushaka mu nsii. ⁹Matungo muanankolo kinanuigula muntozo wa katano, namona pansu ya mazabahu nkolo za ioo naliaulagagua kunsooko ya lukani luaki Mukungile nu kupunila nu ushuda naliauambile ku ukamu. ¹⁰Nalila ku luli lukulu, "mpaka nali, Mutemi wa tulu, muelu na muna kulukulu, ukakialamula nakikala kyanya ya nsii, nu kulipilia kisasi migali yitu?" ¹¹Iyo kila umui nupegua nkanzo nzelu nailua kina yajipiile kulindila inino sunga kinalikitimila ilyalio kamili lya itumi iaa ni antua aoo a kisungu ni akigosha kinaikitimila na ikakuaulaga, kina iyo naioo aliaulague. ¹²Matungo muanankolo kinanuigula muntozo wa mutandatu, alindaile na alilikilo tetemeko kulu. jua nalitula lili kin agunila lya nsinga, nu mweli wensi nautula kina muigali. ¹³Nsonda za kugulu nazigua ku nsii, kina ikota naukulagalagia nkali zakue matungo inzega kinishungusika nu kimpupu. ¹⁴Wekusi naulega kina gombo niilingilue. kila mulima ni kisiwa nakisamigua luandi luaso. ¹⁵Kangi atemi a nsii ni antu maalufu na majemedali, agoli, natite ngulu, na kil umui namusese nui hulu, naipisa mu mapango nu munkonko nya mulima. ¹⁶Naaiila mulima ni nkonko, "kuguilii! Kupisii zidi ya usiu wakue nukalile ku tyengu lya enzi nu kupuna ikuo lya muanankolo. ¹⁷Kunsooko lutondo lukulu lua gazabu yao yapikaa, na itii wani nakulusumile kuyimika?"

Chapter 7

¹Pembele ya iga namona malaika anii imikile ku kona zinii za unkumbigulu, agililie nzega zinii za nsii ku ngulu kina ilekitula ninzega nikunka mu nsii, kyanya hau zidi yi kota lyensi. ²Namona malaika mua upolokile kupuna kukilima, nalutite muntozo waki Mukungile namupanga. Nulila ku luli lukulu kua malaika anii naliapegue lusa ya kuona nsii ni bahali. " ³Mulekumionona insii, bahali,hau makota mpaka kinakukitula kuaikila muntozo pi paji lya matue ma itumi aki Mukungile witu.⁴Nanigia zidi ya ioo naikilue muntozo: 144,000, na naikilua kupuna kila kabila nya antu a Izraeli: ⁵12,000 kupuna ku kabila lya Yuda naikilua muntozo, 12,000 kupuna ku kabila lyaki Rubeni, 12,000 kupuna ku kabila lyaki Gadi. ⁶12,000 kupuna ku kabila lyaki Asheri, 12,000 kupuna ku kabila lyaki Naftali, 12,000 kupuna ku kabila lyaki Manase. ⁷12,000 kupuna kabila lyaki Simioni, 12,000 kupuna kabila lyaki Lawi, 12,000 kupuna kabila lya Isakari, ⁸12,000 kupuna kabila lyaki Zebuloni, 12,000 kupuna kabila lyaki Yusufu, na 12,00 kupuna kabila yaki Benyamini naikilua muntozo.⁹Pembele ya mantu igaa alinaile, na aliukoli mulundo ukulu na kutili muntu nalushuma kukuualia _ kupuna kila nsii,kabila ,jamaa,ni ntambo_ imikile nongela yi tyengu lya enzi ni ntongela ya muanankolo. Aliajalile nkanzo nzelu na atite matambi ma mitende mumikono yao, ¹⁰na aliiyita ku luli lukulu lua kyanya: "Ugunua ingi kuaki Mukungile nukalile ku tyengu lya enzi, nu ku Muankolo!"¹¹Malaika tulu naliimikile kupilima tyengu lya enzi nu kukuapilima ioo anampala palumui ni natite upanga anii, natuna munsilili munsii yi tyengu lya enzi na mukulia Mukungile, ¹²naitambula," Amina! sifa, utukufu, hekima, shongelio, heshima, usumi ni ngulu itule kuaki Mukungile witu kali na kali! Amina!"¹³Iyo umui wa anampala nankolia, "iaa itii anii najalile nknzo nzelu, n apunile pii? ¹⁴Nanumuila, "Shekulu mukulu, ulingile uwee," na numbuila, iaa ingi ioo napunile ku ziki nkulu. Azikanzile nkanzo zao nu kukuzitenda nzelu ku migali ya muankolo. ¹⁵Kunsooko iyii, akoli ntongela yi tyengu lya enzi lyaki Mukungile, na akumukulia mwene utiku ni munsii ku hekalu lyakue. Mwene nukalile kyanya yi tyengu lya enzi ukishapatilia kianda lyakue kyanya yao. ¹⁶Sikaikiyona ka nzaa kanki, wala nota kanki. mpasi sikaikuasonsa. wala upiu wa kutiima. ¹⁷Kunsooko muankolo wao, na ukauatongela ku kisizii kya mazii ma upanga, nu Mukungile uduma kila lusholi ku miso mao."

Chapter 8

¹Matungo muanankolo kinanuigula muntozo mupungati, naitula nu utuluu kugulu zii nusu saa. ²Iyo namona malaika mupungati nakuimika ntongela yaki Mukungile, napegua tarumbeta mupungati. ³Malaika mua nuiza, uambilile bakuli lya zahabu uvumba, wimikile mumazabahu. Nupegua uvumba wingi kina waupunie palumui ni malompi ma asuili tulu ku mazabahu ma zahabu ntongela yi tyengu lya enzi. ⁴Lyuki lya uvumva uoo, palumui ni malompi ma asuili, naunankila kukyanya ntongela yaki Mukungile kupuna mu mikono ya malaika. ⁵Malaika nusola bakuli lya uvumba nulijulia moto kupuna ku mazabahu. iyo nulitaga pansi kyanya ya nsii, nazipunila nduli za nkua, miali ya nkua ni tetemeko lya nsii. ⁶Malaika ioo mupungati naliatite tarumbeta mupungati natula akondaa kukuzikua. ⁷Malaika wa kuandia numikua tarumbeta yakue, nipunila mbula ya mague nu moto naliusalinkanile ni migali. Naitagua pansi ku nsii kina selusi yakue ipie, selusi ya makota namapia ni masanzi tulu namademu namapia. ⁸Malaika wa kabili numikua tarumbeta yakue, ni kintu kina mulima ukulu naliupia nu moto nautagua ma bahali. Selusi ya bahali nitula migali, ⁹Selusi ya iyumbua ipanga mu bahali naikia, na selusi ya meli nazononua. ¹⁰Malaika wa katatunumikua tarumbeta yakue, ni nsonda nkulu nigua kupuna kugulu, nimilika kina kuluzi, kyanya ya selusi ya miongo ni ishizi ya mazii. ¹¹Lina lya nsonda ingi pakanga. Selusi ya mazii nitula pakanga, ni antu ingii nakia kupunila ni mazii nali makalii. ¹²Malaika wa kanii nukua tarumbeta yakue, ni selusi ii jua nikugua, palumui ni selusi ya mweli ni selusi ya nsonda. Kululo selusi ya tulu nipiluka kutula giza, selusi ya munsii ni selusi ya utiku aliigila ka welu. ¹³Nandaa, nanigulia nanda naluputa pakati yi anga, nuita ku luli luku, "ole,ole,ole, kua ioo naikikala mu mnsii, kunsooko y amulipuko wa tarumbeta nyisagilile na yapiipika kukugua ni a malaika atatu."

Chapter 9

¹Iyo malaika wa katano nukua tarumbeta yakue. namona nsonda kupuna kugulu nali iguile munkumbigulu. Nsonda nipegua mpungulo nyi kombo naliukilile ku kombo nigila mpelo, ²Nuigula ikombo nigila ka mpelo, ni lyuki nalinankila kyanya ku safu kupuna mu mulungu kulu. jua ni anga naikailika naitula kiti kunsooko ya lyuki nalilipuna mukombo. ³Mukati yi lyuki mpandii nazipuna kuiza kukyanya ya unkumbigulu, nindio aliapegue ngulu kina iyo nya ngii kyanya ya unkumbigulu. ⁴Aliailua kulekiyonona masanzi mu nsii hua mumea wensi naudemu hau kota, angasikaiyo du antu naliagila ka muntozo waki Mukungile ku paji za usiu wao. ⁵Sikaliepegue lusa lua kuaulaga antu aso, bali kukiagia du ku mieli itano. Uwai wao aliwili kina uoo wa kulumua ni ngii nyukumulua u muntu. ⁶Ku ntondo izo antu ikiduma nkia, lakini sikaikakumiligia. ikatamani kukia ,lakini nkia yikakuamanka. ⁷Nzige alizimpianile ni farasi nalinzipiligue ku mbita. Ku matue mao alikikoli kintu kina taji ya zahabu nu usiu wao aliwili kina muanamuntu. ⁸Aliatite ntumbi kina za asungu ni mino mao alimili kina nsimba. ⁹Aliatite ni ikua kina ikua ya shuka nu luli lua mbaa zao alizili kina nduli za mituka mingi nya mbita ni farasi nazukumanka kuyenda ku mbita. ¹⁰Aliatite mikila niluma zii ngii: ku mikila yao aliatite ngulu ya konona antu ku mieli itano. ¹¹Aliensi nunduyo kina mutemi kyanya yao malaika wi kombo nigila ka mpelo. Lina lyakue ku Kieblania ingi Abadoni, nu ku Kiyunani utite lina Apolioni. ¹²Ole wa kuandia wakila. Laa! pembele ya ilii makoli maafa mabili mijile. ¹³Malaika wa mutandatu nukua tarumbeta yakue, nanigulia luli lupuna mu lupembe lua mazabahu nikolii ntongela yaki Mukungile. ¹⁴Luli nalumuila malaika wa mutandatu naluite tarumbeta, " Alekele a malaika anii natungue mu mongo ukulu Efrata." ¹⁵Malaika ioo anii naliazipiligue ku tungo lyaso maalumu, lutondo luaso, mweli uoo, nu mwaka uoo, alialekelue aulage selusi ya anaantu. ¹⁶Ingele ya agalimanga kyanya ya farasi alii 200,000,000. alinigilie ingele yao. ¹⁷Itii yoi nalimonie farasi ku maono mane ni ndio nalianankile kyanya yao: Ikua yao alii ikasuku kina moto, buluu niilile ni njano nasikiilile. Matue ma farasi alimimpianile nimatue ma nsimba, nu mumilomo yao naupuna moto, lyuki ni salufa. ¹⁸Selusi ya anaantu aliaulague ni makuo igaa matatu: moto, lyuki, ni salufa nalipunile mu milomo yao. ¹⁹Kunsooko ngulu ya farasi aliyili mu milomo yao nu ku mikila yao_ kunsooko mikila yao aliyili kina nzoka, na aliatite matue naliitumila kukiikila inkonko anaantu. ²⁰Antu naliasagile, ioo nalisika aulague ni makuo igaa, sikanauungamila ntendo zao naliatendile, walaa sikanaleka kuulia mapepo ni miungu ya zahabu, mpia, shaba, mague ni makota_ intu nasikaishumile kuyona, kuigia hau kugenda. ²¹Wala sikaliaungamile uulagi wao, ulogi wao, ukosi wao hau nzila zao za wii.

Chapter 10

¹Iyo namona malaika wingi mukulu utima pansi kupuna kugulu. ali mutungue ku lunde, na alilikoli kyikamolya mbula kyanya yi tue lyakue. Usiu wakue aliwili kina jua ni migulu yakue aliyili zii kina ishimbili ya moto

²Aluambilile gombo nino ku mukono wakue alilyakunukulague, nunduyo aluikile mgulu wakue wa kundilo kyanya ya bahali nu mugulu wakue wa nkigi kyanya ya nsii nanumu.³Iyo nuitunta luli lua kyanya kina nsimba nyukukoloma, ni tungo kinanuitunta luli lua nkua mupungati nalizakoloma. ⁴Tungo nkua mupungati kinanazikoloma, alii napiipika kuyandika, lakini nanigia luli kupuna kugulu lutambula "Tunza itule unkunku ikio inkua mupungati nazitambuile. Ulekiandika."⁵Iyo malaika nalinumuonie wimikile kyanya ya bahali ni nsii nanumu, nunansula mukono wakue kyanya ya kugulu ⁶nu kulapa kuaki uyo nukikala kali na kali_ naluumbile igulu nitulu naikoli, unkumbigulu ni tulu naikoli, na bahali ni tulu naikoli: Siksikitula ikoli kutinia kanki. ⁷Lakini ku lutondo ulo, tungo malaika nua mupngati kinaukipipiika kukua tarumbeta yakue, papo unkunku waki Mukungile ukitula watimilagigua, kina nalutanantilie kua itumi wakue manabii."⁸Luli nanuluigilie kupuna kugulu nalumbuila kanki: "Lenda, sola gombo nino nikunukulue na lyili ku mukono wa malaika nuimikile kyanya ya bahali ni kyanya ya nsii nanumu." ⁹Kangi nanenda kua malaika nu kukumuila wampele gombo nanino. Numbuila,"Sola gombo ulie. likakumitenda indaa yako itule nu uwai, lakini ku mulomo wako likitula nionu kina ukii."¹⁰Nansola gombo nino kupuna mu mukono wa malaika nu kukulilia. Alinonu kina ukii ku mulomo wane, lakini pembele ya kulia, ndaa yane nitula nu uwai. ¹¹Kangi nduli nkei nazimbuila, " yukujipiile kulotelia kanki kuhusu antu ingii, nsii,ntambo, ni atemi."

Chapter 11

¹Nampegua mwanzi wa kutumila kina nkome ya kupimila. nambuilua: Lega na upime ihekalu lyaki Mukungileni mazabahu, na ioo naishalil mukati yakue. ²Lakini ulekipima ieneo lya kulua wa kunzii ii hekalu, kunsooko apegue antu a nsii. Ikakuutilata u muji nawelu ku matungo ma mieli makumi manii. ³Nikakuapela mashaidi ane abili mamlaka ma kulotelia ku matungo ma ntondo 1,260, iajalile magunila." ⁴Iaa mashaidi ingi makota mablama mizeituni ni inara ibili nayimikile ntongela yaki Shekulu nua unkumbigulu. ⁵Kina muntu wensi ukilamula kukuaonona, moto ukupuna muilakala yao nu kukuanona anaulugu wao.wensi nusiilie kukuaonona lazima waulague ku nzila iyii. ⁶Iaa mashaidi atite usumii wa kutunga anga kina mbula ilekikua tungo kinailotelia. Atite ngulu za kukaila mazii kutula migali na kukumikua insii ku kila aina ya kuo tungo lyensi angatake. ⁷Tungo kinaikitula amalaa ushuda wao, inimu iyo niupuna mu kombo nigila ka mpelo uktenda mbita zidi yao. ukakiadula nu kukuaulaga. ⁸Miili yao ikigona ku mutaa wa muji naukulu(na kumpiani uyitua Sodom na Misili) nu Shekulu wao alimuangikue. ⁹Ku ntondo zitatu ni nusu nkei kupuna kua jamaa aa antu, kabila, ntambo ni kila nsii ikilaa miili yao na sikaikipunia kibali kuyikua ku kibiila. ¹⁰Ioo naikalile ku nsii ikakilaa kunsooko yao nukukua nu kushangilia, sunga kukitumila zawadi kunsooko aso manabii abili aliagilie ioo naliikalile ku nsii. ¹¹Lakini pembele ntondo zitatu ni nusu mpumu nya upanga kupuna kuaki Mukungile yikakuaingila nindio ikiyimika ku migulu yao. shupo kulu ikakuaguila ioo nakualaa. ¹²Kangi ikiigia luli lukulu kupuna kugulu yikialaa, "Nzoo kunu!" nindio ikiyenda kyanya kugulu ku lunde, tungo alugu ako iilaa. ¹³Ku tungo lyaso kalikoli ni tetemeko kulu lyaa nsii ni mui ya kumi ya muji ikigua. Antu ihumbi mupunguati ikiyulagua ku tetemeko ni naikishagila apanga ikiyopokigua nu kukumupela utukufu Mukungile wa kugulu. ¹⁴Ole nya kabili yakilaa. Laa! Ole nya katatu ipolokile kuukau. ¹⁵Nkangi malaika nua mupungati nukua tarumbeta yakue , na sauti nkulu alindikitigue kugulu nu kutambula, "utemi wa unkumbigulu watula utemi waki Shekulu witu nu waki Kilisito wakue. ukitema kali na kali." ¹⁶Kangi anampala makumi mabili na anii naliikalile mu matengu ma enzi ntongelo yaki Mukungile naagua enee pansu mu nsii, usiu wao utunile pansu,nindio naamukulua Mukungile. ¹⁷Natambula, " kuipunia shongelio lyitu kumuakue, Shekulu Mukungile, mutemi kyanya ya tulu, na ukoli na alukoli, kunsooko wasola ngulu yako nkulu na kuyandia kutema. ¹⁸Insii naataka, lakini gazabu yako yaza. tungo lyapikaa kua akii kulumulua nunduwe yapoloka itumi ako manabii, asuili ni ioo natite ishupo lya lina lyako, tulu abili nasika afaile kintu ninatite ngulu. Ni tungo lyako lyapika lyakuaonona ioo na atula iyonona unkumbigulu." ¹⁹Nkangi hekalu lyaki Mukungile kugulu nikunukulue ni shandiko lya lyago lyakue aliligile mukati ya hekalu lyakue. alikoli ni miali ya mwanga,kilanga, ngulumo za nkua, tetemeko lya nsii ni mague ma mbula.

Chapter 12

¹Muena ukulu naugela kugulu: musungu nalimukumbue ni jua, na nutite nu mweli pansi ya migulu yako: ni taji ya nsonda kumi na zibili aliyili kyanya yi tue lyakue. ²Alutite imbii na alulila kunsooko ya uwai wa kulela_ ku uwai wa kitunguila. ³Nu mueana wingii nigela kugulu: Laa! alikoli nzoka nkasuku nkulu na alitite matue mupungati ni mpembe kumi, na alizikoli taji mupungati mu matue makue. ⁴Mukila wakue aliukueselue selusi mui nya nsonda kugulu nu kukuzitaga pansi munkumbigulu. Nzoka nyimika ntongela ya musungu naliwapiipika kulela, kina tungo ulela iligie kukumumila mulisha wakue. ⁵Numulela muana, mulisha wakigosha, na nukitema insii tulu ku nkome nyi shuka. mulisha wakue nupulua kyanya kuaki Mukungile nu ku tyengu lyakue Iya enzi, ⁶nu musungu numankiila kushaka, luandi u Mukungile aliwazipilagia ieneo kunsooko yakue. wasume kuhudumilueku ntondo 1,260. ⁷Inoo alikolii mbita kugulu. Mikaeli ni malaika akue naikua ni nzoka iyo: ni nzoka nkulu ni malaika akue naikua nindio. ⁸Lakini nzoka alingila ka ngulu za kukondia kudula. Kululo alikutilii kanki lyoma kugulu kunsooko yakue ni malaika akue. ⁹Nzoka nkulu_ nzoka iyo nya kali nyukuitagua ibilisi hau Shetani nukukonga_ unkumbigulu wensi nutagua pansi ku unkumbigulu, ni malaika akua natagua pansi palumui nunduyo. ¹⁰Kangi nanigia luli lukulu kupuna kugulu: "Inoo ugunua wazaa, ngulu_ nu utemi waki Mukungile witu, na mamlaka ma Kilisito wakue. kunsooko mutakia wa antua itu watagagua pansi_ na aliwatakilie ntongela yaki Mukungile witu munsu nu utiku. ¹¹Namudula ku migali yaki muanankolo nu ku lukani lua ushuda wao, ku ndoolelio sikalialogue zigi ukali wao, sunga kukia. Kululo, lumbilii, inie kugulu, nu tulu namukikala mukati yakue. ¹²Lakini ole wa nsii ni bahali kunsooko mudobu watima kumuiani. mujulue nikuo tyaki, kunsooko ulingile kina utite matungo makei du. ¹³Tungo inzoka kinanilinga kina yatagagua pansi mu nsii, numutiata musungu nali walela mulisha wa kigosha. ¹⁴Lakini musungu alimupegue mbaa zibili za nanda nankulu. kina wasume kuputa mpaka kuyeneo nalujishuma kutunzua, ku tungo, matungo ni nusu tungo_ luandi nasikushuma kupikiila inzoka nyaso. ¹⁵Nzoka nyita mazii kupuna mu mulomo wakue kina mongo, watende galika nya kumulimansilia. ¹⁶Lakini nsii nyumualia musungu. nikunukula kilakala kyakue nu kumila mongo nautigue ni nzoka kupuna mukilakala kyakue. ¹⁷kangi nzoka nyumutakia musungu nunduyo nulega nu kutenda mbita nu uleli wakue tulu_ ioo naitiata amlu zaki mukungile nu kuyambila ushuda kuhusu Yesu. ¹⁸Kangi nzoka nyimika kyanya ya munsanga mumpelo ya bahali.

Chapter 13

¹Kangi namona nimuu ipuna mu bahali. alitite mpembe kumi ni matue mupungati. Mu mpembe zakue alizikoli taji mupungati,nu mutue lyakue alizikoli ni nkani za kukufulu kuaki Mukungile. ²Inimuu iyii nalinimionie yikina nsui. migulu yakue aliyili zii kina ya dubu, nu mulomo wakue aliwikina wa nsimba.Inzoka iyo nyumupela ngulu, nu kutyengu yakue lya enzi, ni mamlaka namatite ngulu zigi nya kutemaa.³Tue kya nimuu imuiyakue nakigela kutula ni nkonko nkulu na alilijilshakia nkia yakue. Lakini nkonko yakue nikamia,nu unkumbigulu tulu naukulilua naumitiata inimuu. ⁴Iyogaa namikulia inzoka, ndogolelio numupela mamlaka inimuu nyaso.Namikulia ni nimuu gaa, nalongoleka kutambula, "wani nuikina nimuu? nawani nukakikua nindio?"⁵Nimuu nipegua mulomo ilikitie nkani za kikulia ni ituki. Nagombia kutula ni mamlaka ku mieli makumi manii nibili. ⁶Iyo nimuu nikunukula mulomo wakue kutambula ituki zidi yaki Mukungile, nilituka lina lyakue, iyeneo nalikula ukalile ni ndio naikalile kugulu.⁷Nimuu nigombigua kutenda mbita ni asuili nu kukuadula. Iyogaa, nipegua kyanya ya kila kabila, antu, ntambo ni nsii. ⁸Tulu naikalile muunkumbigu ikakumukulia mwene,kila umui ilina lyakue nasikalyandikue, kupuna uumbi wa unkumbigulu, ku kitabu lya upanga, nakyakimuanankolo, nalimusinzue.⁹Anga wensi utite kutui, nua tegele. ¹⁰Anga umuiwakue wasogua mateka, nu kumateka ukiyenda. Anga umuiwakue ukiyuga ku mpanga, ku mpanga ukiyulagua. Uu ingi witua wa utulu nu wiumatilia nu usuili kuaso naelu. ¹¹Kanki namona nimuu nyingii ipolokile kupuna ku nsii. aliutite mpembe zibili kina nkoloo na nulikitita zii nzoka. ¹²Nulagila mamlaka tulu ku nimuu iyo nya kuandia ku ukoli wakue, nu kutenda mu unkumbigulu ni ndio naliikalile nakumikulia inimuu nya kuandia, uyo inkonko yalue nyakamagia. ¹³Nutenda ishembo naitite ngulu, sunga nutenda moto utime mu unkumbiuglu kupuna kugulu ntongela ya antu, ¹⁴nu kumiena alimugombigue kutendaa, nuakonga aso naikikala mu unkumbigulu, nukiaila kujipia sanamu ku heshima ya nimuu nalimbalaligue ni mpanga, lakini kili alukalile.¹⁵Alimgombigue kupunia mpumu ku sanamu iyo nya nimuu isume kutambula na kushakia ioo tulu naliasitile kukumikula inimuu aulague. ¹⁶Iyogaa nukankanika kila umui, namugila thamani na nutite ngulu, mugoli na mutuka, huru n musese, kushingila muntozo ku mukono wa kigosha hau ku kuni lya usiu. ¹⁷Alii sikaishumikile ku kila muntu kugulia hau kugula ila nutite muntozo wa inmuu, na iyii ingi namba niwakilisilie lina lyakue.¹⁸Iyii yisilie busala. Anga wensi nutite ulingii, muleke wasume kutenda ilyalio lya namba nya nimuu. ndogolelio ingi namba nya kiuntu, Namba yakue ingi 666.

Chapter 14

¹Nandaa namona muanankolo wimikile ntongela yake kyanya ya mulima wa sayuni. Palumui nunduyo alitulile 144,000 natite lina lyakue ni lina lyaki Tata wakue lyandikue ku makuni ma usiu wao. ²Nanigia luli kupuna kugulu nyitegeleka zii ngulumo za mazii mingii nu luli lukulu lua nkua. Luli nalinuigilie ingi kina akua inubi nakukua inubi yao. ³Niyimba lyimbo piaa ntongela yii tyengu kya enzi ni ntongela za natite upangaa anii ni anampala. Kutili sunga nutite usumi wa kimanika ilyimbo lyaso ila kuia 144,000 nakomolue kupuna munkumbigulu. ⁴Iaa ingi ioo nasikaliishapuile ene kua asungu, ndogolelio aliitunzile ene zidi ya ntendo za ukosii. Ingi iaa naliamutiatile Muanankolo pensi kinaliuyenda. Iaa aliaikomolue kupuna ku anaantu nankali za kuandia kauki Mukungile nu kuaki Muanankolo. ⁵Kutuli ulongo nawigiile ku ilakala yao: sikaishokigua. ⁶Namona malaika wingii uputa pakati yii gulu, nutite mpola za kugulu wa mpola nanziza kua kukiatanantilia nakikalaa munkumbigulu ku kila nsii, kabila, ntambo, ni antu. Nuaitaa kululi lukulu, "muopoki u Mukungile mupelii utukufu. Ku ndogolelio matungo mapipiika. Mukulii mwene, mwene naluumbile lgulu, nu unkumbigulu, ni bahali, ni kisizii kya mazii. ⁸"Malaika wingii_ malaika nua kabili_nuiata nutambula," Waguaa, waguaa Babeli mukulu, nali wakopilie anansii divai nya ukahaba, divai naliletile gzabu kyanya yakue. ⁹"Malaika wingii_ malaika wa katatu_ nuatiata, nutambula ku luli lukulu, "Wensi nukakumuykulia nyaso ni sanamu yakue, nu kushingila muntozo mu kuni lyakue lya usiu hau ku mukono, ¹⁰"mwene gaa ukikopa divai nya gazabu yaki Mukungile, divai nanzipiligile nu kuitua bila kushalinkanigua mu kikombe ki kuo lyakue. Muntu nukikopa ukiyagigua ku moto nu moto wakibiliti ntongela za malaika akue naeulu ntongela zaki muanankoloo. ¹¹Ni lyuki lya uwaii wao nawenda kali na kali, na aliagila kausupia munsu nu utiku_ aso nakukulugia nimuu ni sanamu yakue, ni kila muntu nalusingile muntozo wa lina lyakue. ¹²Uu ingi witua wa ulindili nu wiumatilia ku asuilii, ioo nakutiata amli zaki Mukungile nu usuili kuaki Yesu. ¹³"Nanigia luli kupuna kugulu lutambula, Andikaa igaa: Bau akii nakukiila muaki Shekulu." " iyo," itambula inkolo, "ingi asuume kushupia kupuna ku milimo yao, ndogolelio ntendo zao zikakuatiata. ¹⁴"Nandaa namona alilikolii ni lunde lielu, na nalukalile pi lunde ingi umui nalutite mpiani ya muana muntu. Alutite taji nya zahabu kutue lyakue nu mundu wugii ku mukono wakue. ¹⁵Malaika wingii kanki nuiza kupuna ku hekalu na naita ku luli lukulu kuyuka kuaki uyo nalukalile pi lunde: sola mundu wako na wandie kuyimbula. kunsooko matungo ma maimbula mapiikaa, ndogolelio maimbula namili munkumbigulu mapia. ¹⁶Kanki uyo naliwili pi lunde nuukila umundu walue kyanya ya unkumbigulu, nu unkumbigulu nauimbulua. ¹⁷Nu malaika wingi nuiza kupuna ku hekalu lya kugulu: nunduyo alutite mundu. ¹⁸Na kilii malaika wingii nuiza kupuna ku mazabahu, nu malaika nalutite mamlaka kyanya y moto. Numuita ku luli lukulu malaika na alutite nu mundu wugii," Sola mundu wugii na uilingi matambi ma zabihu kupuna ku muzabibu wa nsii, kunsokoko zabibu inoo zapia. ¹⁹"Malaika nutuala mundu wakue ku unkumbigulu nuilinga maimbula ma zabibu nya unkumbigulu na nuputia mu pipa kulu lya divai ya gazabu yaki Mukungile. ²⁰Shuzu lya divai nitulangua kunzii ya muji ni migali nyitika kupuna ku lika lyaso lya hatamu ya farasi , ku stadia 1,600.

Chapter 15

¹Kanki namona muena wingii kugulu, ukulu na wakukulilua: aliaakolii amalaika mupungati natite makuo mupungati, na ali maukuo mampelo(ku maso kuo lyaki Mukungile alilyatimila).²Namona ikio nalikipunile kutula bahali ya bilauli nansangigue nu moto, na nyimika kumpelo ya bahali nindio naliaduli zidi ya nimuu ni sanamu yakue, nakyanya ya namba nyiwakilisia lia lyakue. Aliaambilile inubi naliapegue nu Mukungile.³Aliiyimba lyimbo lyaki Musa, muitumi waki Mukungile, nu wimbo wa manankolo: milimo yako mikulu na yakukulilua, Shekulu Mukungile, utemee tulu. Musuili ni nzila zako ingi za kulukulu, Mutemi wa nsii. ⁴Wani nukilemua kukusupa uwee Shekulu nu kukulikulia lina lyako? kunsooko uwee ung"ene uwee ingi umuelu. Nsii tulu zikiiza nukukululia ntongela yako kunsooko umukende nimatendo mako makumazukile."⁵Pembele mantu maso nandaa, nu luandi naluelu zigi, naalikikoli kianda kya ushuda, nalikigulikiile kugulu. ⁶Kupuna luandi luelu zigi naaza malaika mupungati natite makuo mupungati, ajalile ijalo yelu, kitani nakimilimintani mshipi wa zahabu kupilima ikua yao.⁷Umui wa ioo natite upangaa nanii nupunia kua malaika mupungati mabakuli mupungati ma zanahu namijuile gzabu yaki Mukungile munakikala kali na kali. ⁸Luandi luelu zigi naijulua lyuki kupuna ku utukufu waki Mukungile nu kupuna ku usuumi wakue. Kutili sunga umui nalusumile kuingila mpaka makuo mupungati ma malaika mupungati kinanamakalimilika.

Chapter 16

¹Nanigia luli lukulu luyita kupuna ku luandi naluelu na lutambula kua malaika ioo mupungati, "Lenda wendiita kyanya ya unkumbigulu mabakuli mupungati ma gazabu yaki Mukungile."²Malaika wa kuandia nuenda nukuita bakuli lyakue mu unkumbigulu: nkonko mbii nanitiite uwai utaki nawiza ku antu natite muntozo wa nimuu, ku ioo naliikulia sanamu yakue.³Malaika wa kabili nuita bakuli lyakue ku bahali: naituka kina migali ya muntu nukiile, na kila kiumbe nakipanga ku bahali nakikia.⁴Malaika wa katatu nuita bakuli mu miongo nu muishiizi ya mazi:nitula migali. ⁵Nanigia malaika a mazii nutambula, "uwe ingi umusuili_umui nukoli, nalukolii, muelu_kunsooko waletaa ulamuli uu. ⁶Kunsooko aliitile migali ya asuili ni manabii, wapela ene kukopa migali: kikio najijiile." ⁷Nanigia mazabahu ishokelia,"eee! Shekulu Mukungile muna kutema kyanya ya tulu , ulamuli wako ingi kulukulu na za haki."⁸Malaika nua kanii nuita kupuna mu bakuli lyakue kyanya yi jua, naligombigua kupia antu ku moto. ⁹Napisigua ku upiu wa kutumbaa, nakufulu lukani luaki Mukungile, muna ngulu kyanya ya makuo tulu, Sinaungama wala kukumupela mwene utukufu.¹⁰Malaika wa katano nuita kupuna mu bakuli lyakue pi tyengu lya enzi lya nimuu, ni kitii naliukumba uutemi wakue. Nasia mino ku uwai ukali. ¹¹Namutuka u Mukungile wa kugulu kunsooko ya uwai wao ni nkonko zao, na kilii aliendelile kulekiyungama ku ikio naliakitendile.¹²Malaika nua mutandatu nuita kupuna mu bakuli lyakue mu mongo ukulu, Frati, ni mazi yakue namumaa kushuma kujipilia nzila kua atemii naikiiza kupuna kukilima. ¹³Namona nkolo zitatu nshapualizigiile kina ntundu nazukupuna kunzi ya mulomo wa ijoka ilo, inimu iyo, nu nduyo nabii nua ulongo. ¹⁴Ingi nkolo za pepo nazukutenda miena ni ishembo. Aliendile kua atemii aa unkumbigulu tulu kushuma kukiailingila palumui ku mbita ku lutondo lukulu luaki Mukungile, mun akutema kyanya ya tulu.¹⁵(" Laa! nijile zii mwii! bau uyo nukuima kuyelia, nukutunza ijalo yakue walekishuma kuyenda kunzii kipuii nu kuyona nsoni.") ¹⁶Naaleta palumui ku luandi nalinitue ku kieblania Amagedoni.¹⁷Malaika nua mupungati nuita kupuna mu bakuli lyakue ku anga, Kangi luli lukulu lugulika kupuna paluelu nu kupuna pi tyengu lya enzi,nalutambula, "yasilaa!" ¹⁸Alikoli ni miale nya welu wa nkua, ngulumo, ishindo ya nkua, ni tetemeko lya kutumbaa_ tetemeko ikulu lya nsi nakili lipunile munkumbigulu punila ananantu naaliakoli munkumbigulu, Iyo ni tetemeko kulu kukilikila. ¹⁹Muji ukulu nautuanukaa. Kangi Mukungile numujukia u Babeli mukulu, na nupela muji waso kikombe nalikijuile divai kupuna kugazabu yakue nantakii.²⁰Kila kisiwa nakilimila ni milima sikanigela kanki. ²¹Mbula nkulu nya mague, nitula nu uluto wa talanta, nitima kupuna kugulu kyanya ya antu, na namuzuma u Mukungile ku makuo ma mbula nyamague kunsooko kuo ilo alibii zigi.

Chapter 17

¹Umui wa malaika mupungati nalutite itasa mupungati nuiza nukumbuila, "nzuu, nikakukulagila ulamuli wa kahaba mukulu nukikala kyanya ya mazii mingii, ²ni atemi a nsii atendile mantu ma ukosi nuduyo na kyanya ya mubinyo wa ukosi wakue nakikalaa munkumbigulu agalagigua."³Malaika nunsola ku nkolo mpaka mushaka, na alimonie musungu ukalile kyanya ya nimuunkasuku nujuile mina ma itukii. ⁴Musungu alimuimbue ntila za zambalau ni nankasuku na mupambue ku zabahu, mague mathamani, ni lulu. Aluambilile mu mukono wakue kikombe kya zahabu nalikijuile intu ya maipilo ma ushapu wa ukosi wakue. ⁵Kyanya ya kuni lya usiu wakue liandikue lina lya unkunku: "BABELI MUKULU, MAU WA MAKAHABA NA YA INTU YA MAIPILO MA NSII."⁶Namona kina musungu nuso alugalile ku migali ya aumini ni migali ya nakiile kunsooko yaki Yesu. Tungo kinalinumunie, alintiite ukungualii ukulu. ⁷Lakini malaika numbuila, "kua niki ukungualaa? Nikakuila ndogolelio ya musungu ni nimuu nyukumusolaa(nimuu nyaso nititematue mupungati ni nindizo mpembe kumi).⁸Nimuu nalumionie alikoli, yukutilii kanki inoo, lakini ukoli wakondaa kunankila kupuna mukombonigila kampelo. Kangi ukiyendelela nu wononi. ioo naikikala kyanya ya nsii, ioo imina mao sikalimandikue mu kitabu kya upangaa kupunila kuyikua imisingi nya unkumbigulu_ ikikulilua nakumiona inimuu nalukolii, kina ukutilii inoo, lakini wili piipi kuiza. ⁹Witua uu ingi kunsooko ya masala namatite nihekima. Matue mupungati ingi milima mupungati nu musungu alukalile kyanya yakue. ¹⁰Nimaso gaa ingi atemi mupungati. Atemi atano aguaa, umui ukoli, nu muua kili waze: tungo kinaukiiza, ukakikala ku tungo kupii du. ¹¹Nimuu nalikoli, lakini inoo ukutili, mwene gaa ingi mutemi wa munane: lakini ingi umui wa ioo atemi mupungati, uyenda mu wononi. ¹²Mpembe kumi izo nuzionie ingi atemi kumi na sikaasingile u utemi, lakini ikishingila mamlaka kina atemi ku tungo limui ku saa imui palumui ni nimuu. ¹³Iaa atite shauli limui, na ikakumupela ngulu zao ni mamlaka inimuu nyaso. ¹⁴Ikitenda mbita katia yao nu muanankoloo, Lakini muana nkoloo ukakiadula kunsooko ingi Shekulu wa Ashekulu na mutemi wa atemi _ nu kumuene nakuitua, nakusagulua,asuilii."¹⁵Malaika numbuila, Imazii igoo numaoni, paso kinalukalile u kahaba uyo ingi antu, makutano, nsii ni ntambo. ¹⁶Impembe izo kumi nuzionie_zaso nu nimuu iyo ikakumusola u kahaba uyo. nindio ikakumutenda kutula mupolelue na ukipui, ikakumulua umwili wakue, na ikakulimansilia ku moto. ¹⁷Ndogolelio Mukungile waikaa mu mioo yao kukenka kusudi lyakue kua wigombia wa kumipela nimuu nyaso ngulu zao kukumutema mpaka nkani zaki Mukungile kinazikitimila. ¹⁸Munsungu uyo nalumuonie ingi muji uo ukulu naukutema kyanya ya atemi a nsii.

Chapter 18

¹Pembele ya intu ii nanumuona malaika wingii utima pansi kupuna kugulu. Mwene alutite mamlaka makulu, ni nsii niangaligiua ku utukufu wakue. ²Nulila ku luli lukulu, nutambula, "wagua, wagua, u muji uoo naukulu wa Babeli! watula luandi namakikala imapepo, nu luandii nikikalaa kil nkolo nashapu, nu luandi nukikalaa kila mushapu ni noni nyukuipilagia. ³Kunsooko nsii tulu zakopa mubinyo wa tamaa nya ukosi wakue na ukumuletela gazabu. Atemi a nsii azinii nunduyo. Asuluja a nsii atula agoli ku ngulu ya ukalii wakue wa anasa." "Kangi nanigia luli luingi kupuna kugulu itambula, punii kumuakue antu anee, mulekizishiliki mu milandu yakue, na mulekizi shingila makuo makue tulu. ⁵Milandu yakue yilundikile kyanya kina gulu, nu Mukungile wijukaa matendo makue namadobu. ⁶Mulipii kina aliwalipile naingii, na mukamumulipe nkua zibili ku namna nalutendile: ku kikombe nalukisalinkanilie nkua zibili kunsooko yakue. ⁷Kina naliwitukuzile mwene mukola, na aluklile ku nasa, mupelii uwagiiwingii nu ukia." kunsooko ukutambula mumoo wakue, Nikalile zii malikia: wala sika mujane, na wala sikaniyona kaunsunsulia, ⁸Kululo mukati mu lutondo lumui makuo makue mikakumulemeilia nkia, usunsulia, ni nzala. Ukilimansiligua ku moto, kunsooko Shekulu Mukungile ingi muna ngulu, na ingi mulamuli wakue." ⁹Atemi a nsii nazinile nu kushalinkanilua palumui nunduyo ikilila nu kushunsulia kinaikalionia ilyuki lya kupia kumuakue. ¹⁰Ikiyimika kulii nunduyo, ku shupo lya uwai wakue itambula, "ole,ole ku muji nakulu, Babeli, muji nautite ngulu! ku shaa limui ulamuli wako wazaa. ¹¹Asuluja a nsii lilii nu kushunsulia kunsooko yakue, kunsooko kutili sunga numui nukugula intu yakue kanki. ¹²intu ya zahabu, mpi, mague ma thamani, lulu, kitani, zambalau, halili, nkusuku, aina tulu za makota ma mununko uza, kila kiseme kya mpembe za nzogu, kila kiseme nakizipigue ni makota ma thamani, shaba, shuka, gue, ¹³mudalsini, iyungo, uvumba, manemane ubani, mubinyo, makuta, utuu uza, ngano, ng"ombe ni nkolo, farasi ni mituka, ni asese, ni nkolo za antu. ¹⁴Nkalii natamanile ku ngulu zako zalega kupuna kumuako. Anasa zako tulu ni mapambo malegaa, sikamikigela kanki. ¹⁵Asuluja a intu ii naliligilie ugoli ku ulowa wkue ikiyimika kuli kupuna kumuakue kunsooko yii shupo lya uwai wakue, nailila nu luli lua usunsunsulia. ¹⁶Naitambula "Ole, ole, muji uoo naukulu nauimbue kitani kizaa, zambalau, na nkasuku, nu kupambua ku zahabu, ni vito ya thamani ni lulu!" ¹⁷Mukati yi tungo limui ugolii tulu waso naulega. kila nahoza wa meli, kila bahalia, na tulu anamazii, na tulu nakitumaa mulimo mu bahali, naimika kulii. ¹⁸Nalilaa kina nauona ilyuki lya kupia mwene. Natambula, "Ingi muji uu ukulu? ¹⁹Nataga lunkundi kyanya ya matue mao, naalila, naipunia misholi nukunshunsulia, Ole,ole muji ukulu luandi tulu naliatite meli zao mu bahali alii agolii kupunila ni nsao zakue. mukati yi shaa limui walimansilagigua." ²⁰Lumbilii kyanya yakue, gulu, inie asuili ,atumua, ni manabii, ku ndogolelio Mukungile waleta ulamuli wani kyanya yakue!" ²¹Malaika muna ngulu nunansula igue kina gue kulu lya kushiela na nulitaga mu bahali, nutambula, ku nzila iyii, Babeli, u muji uoo naukulu, ukitagua pansi ku ukatili sikaukakigela kanki. ²²Luli lua inanda, anambina, isiga mpilimbi, ni talumbeta sikaikakigulika kankikumiani. Wala fundi wa aina yensi sikaukakigela kanki kumiani. wala luli lua tulii sikalukiigigua kanki kumiani. ²³Uwelu wa ntala sikaukiyangaja mukati yako. Luli luaki shekulu wa wingaa nu bibi wa wingaa sikazikikiguligua kanki mukati yako, ndogolelio asuluja ako ali akulu a nsii, na a nsi, akongue ku ulogi wako. ²⁴Mukati yakue migali ya manabii ni asuili aligiile, ni migali ya tulu naliaulague kyanya ya nsii."

Chapter 19

¹Pembele mantu igaa nanigia luli kina ya mulilo ukulu wi dale kulu lya antu kugulu itambula, "Haleluya, ugunua, ni ngulu ingi yaki Mukungile witu. ²Ulamuli wakue ingi wa kulukulu na wa haki, kunsooko wamulamula kahaba mukulu nunminonile insii ku ukosi wakue. Utendile kisasi ku migali ya itumi akue, na aliwitile mwene mukola."³Ku nkua ya kabili natambula, " Haleluya! lyuki lyukupuna kumakue kalii na kalii." ⁴Anampala ioo makumi mabili na anii ni iyumbe napangaa anii natungama nu kukumukulia Mukungile nukikalaa mu tyengu lya enzi. alii itambula , Amina. Haleluya!"⁵Papo lulii nalupuna mu tyengu lya enzi, nitambula " mululii u Mukungile witu, inie itumii akue tulu, nininye namukumukile mwne, tulu nagila ka umuhimu na natite ngulu."⁶Iyo nanigia luli kina luli lui dale kulu lya antu, kina luli lya ngulumo ya mazi mingi, ni kina ngulumo nya nkua, itambula," Haleluya! Shekulu ingi Mukungile witu, mutemi kyanya ya tulu, ukutemaa.⁷Na kuiloikie nu kulumba nu kukumupela utukufu kunsooko wingaa ni shelehe yaki muana nkolo yazaa, nu mutizila wakondaa."⁸Alimugombigie kujaligua kitani kielu nakimilinta(kitani kielu ingi matendo ma haki ya umini).⁹Malaika nutambula ninene, Maandike aya: akembetue naalikiue ku sikunkulu nya wingi wa Muana nkolo. Iyo iyo numbuila, "izii ingi nkani za kulukulu zaki Mkungile." ¹⁰Nantuna ntongela ya migulu yakue nanumukulia, lakini numbuila, " ulekitenda itii! Inee ingi nimuitumii miako na wa antu ako muna kuuamba ushuda waki Yesu, Mukulie Mukungile, kunsooko ushuda waki yesu ingi nkolo ya unabii."¹¹Kangi namona igulu naliduguka, na laa alikoli farasi nzelu! nu nduyo naluminankile uytua Musuili na wa kulukulu. ukulamula ku haki nu kutenda mbita. ¹²Miso makue ingi kina mwali wa moto, na kyanya yi tue lyakue utite taji ningii. Utite lina naliandikue kyanya yakue nasikaulingile muntu wensi angasika mwene mukola. ¹³Ujalile kijalo nakinimikue mu migali, ni lina lyakue alimuitue Lukani luaki Mukungile.¹⁴Majeshi ma kugulu alimakumutiata kyanya ya farasi naelu, najaligua kitani kiiza, kielu na kisafi. ¹⁵Mukilakala kyakue yukupuna mpanga nzugi nyukulimansilagia insii, nunduyo ukakiatema ku nkome nyi shuka. Nunduyo ukutilata isheme ya mubinyo ku kuo tyaki lyaki Mukungile, ukutema kyanya ya tulu. ¹⁶Nunduyo muandikue kyanya ya kijalo kyakue nu ku kuni lyakue lina, MUTE MI WA ATE MI NA SHEKULU WA ASHEKULU.¹⁷Namona malaika wimikile ku jua. Nuaita ku luli lukulu noni tulu nazukuputa mukyanya,"nzui, ilingilii palumui pa ndia nkulu zaki Mukungile. ¹⁸Nzui mulie nama za atemi, nama za agalimanga, nama zaantu akulu, nama za farasi ni anankila farasi, ni nama za antu tulu, naili huru ni asese, nagila ka umuhimu ni ana ngulu."¹⁹Nanimiona nimuu ni atemi a nsii palumui ni majeshi mao. aliipaingile kunsooko ya kutenda mbita na umui nalunankile farasini jeshi lyaki. ²⁰Nimuu niguilua nu nabii wakue wa ulongo nalutendile miena ku ukoli wakue. ku miena iyii aliwakongile ioo naliasingile muntozo wa nimuu na ninaliamitungamile sanamu yakue. tulu abili natagua nakili apanga ku lungu lya moto nalyukuakila kua kibiliti. ²¹Ioo naliasagile naulagua ku upanga naliupunile mukilakala ku mui nalunankile kyanya ya farasi. Noni tulu nazilia imizoga ya miili yao.

Chapter 20

¹Kangi namona malaika utima kupuna kugulu, utite ni mpungulo wi kombo nigila ka mpelo nu munyololo ukulu mu mukono wakue. ²Numiamba inzoka iyo, nzoka nya kalii, na ingi ibilisi hau Shetani, na kukumutunga miaka kihumbi. ³Numutaga mu kombo nigila ka mpelo, nulitunga nu kukuliikila muntozo kyanya yakue. iyii aliiyo kina waleke kuakonga anansii kani mpaka miaka kihumbi kinaikishila. pembele paso, ukilekelua hulu ku tungo kyei. ⁴Kangi namona matengu ma enzi. naliikalile ingi ioo naliapegue mamlaka ma kulamula. Iyoiyo namona nafisi za ioo na liagulue matue kunsooko ya ushuda kuhusu Yesu nu ku lukani luaki Mukungile. alisika amikulilie inimu hau sanmu yakue, na aliasitile kushingila muntozo kyanya ya makuni ma usiu wao hau mukono. aliizile mu upanga, na natema palumui nu Kilisito ku miaka kihumbi. ⁵Akii naliasagile sikanaiza mpaka miaka kihumbi kinaliyasila. Uu wau ukunukulua wa kuandia. ⁶Mukembetua na muelu ingi muntu wensi na nushola lyoma ku ukunukulua wa kuandia! Nkia yakabili ngila ngulu kyanya ya antu kina iaa. Ikitula ni makuhani aki Mukungile na waki Kilisito na ikitemaa nu mwene ku miaka kihumbi. ⁷Tungo miaka kihumbi kinaikipikila mpelo, Shetani ukitungulilua kupuna mugeleza lyakue. ⁸Ukiyenda kunzi kukiakonga anansii ku kona zinii za unkumbigulu_ Gogu ni Magogu- kukualeta palumui kunsooko ya mbita. ikitula ingii kina munsanga wa bahali. ⁹Naenda kyanya mu tambalale ya nsii nindio napilima nkambi nya aumini, muji naulogue. Lakini moto nawiza kupuna kugulu nu kukualimansilia. ¹⁰Shetani, nali wakongile, nutagua mukati ya lungi nalyukuakila na kibiliti, mu nimuu na nabii wa ulongo aliatagagua. Ikiyagigua munsii nu utiku kali na kali. ¹¹Kangi namona tyengu lya enzi kikulu kielu nu nduyo nalukalile kyanya yakue. Unkumbigulu ni gulu nazimanka kulii kupuna ku ukoli wakue, lakini alikutili lyoma lya ene kuyenda. ¹²Naniaona naakile_ agimia naagila ka umuhimu imikile pi tyengu lya enzi, ni itabu naliikunukulue. Kangi kitabu kyingi nakitungulua_ Kitabu kya Upanga. Akii nahukumilua ku ikio nalikiandikue muakati ya kitabu, mapunilo ma ikio naliakitendile. ¹³Bahali niapunia akii naliili mukati yakue. Nkia nu kuzimu nayapunia akii naliili mukati yakue, ni akii nahukumilua kuliganila ni naliakitendile. ¹⁴Nkia nu kuzimu nazitagua mukati yi lungu lya moto. ¹⁵Kina lina lya wensi sikanaligila lyandikue mukati ya kitabu kya upanga, nutagua muakti ya lungu lya moto.*

Chapter 21

¹Kangi namona igulu pia ni nsii mpia, kunsooko igulu lya kuandia ni nsii nya kuandia zakondikila, ni bahali sikalikoli kanki. ²Namona muji welu, Yelusalemu mpia, na aliwizile pansi kupuna kugulu kuaki Mukungile, nauzipiligue kina mutizila namupambue kunsooko ya mugosha wakue. ³Nanigia lulii lukulu kupuna pi tyengu lya enzi itambula, "Laa! Ukali waki Mukungile makoli palumui ni anaantu, nunduyo ukakikala palumui nindio. Ikitula antu akue, nu Mukungile mukola ukitula nindio na ukitula Mukungile wao. ⁴Upata kila lusholi kupuna ku miso mao, na sikaikitula ni nkia kanki, hau kushunsulia, hau kulila, hau uwai. mantu ma kalii makondikila. ⁵Mwene nalukalile kyanya yii tyengu lya enzi alutambuile, "Laa! nitenda mantu tulu kutula mapia." nutambula, "Andikaa ilii kunsooko nkani izii ingi za taii na kulukulu." ⁶Numbuila, Mantu igaa alimakonda kukila! Inee na kuandia nu nuampelo, mwandio ni mpelo. Ku wensi nukuona nota nikakumupela kikopua bila galama kupuna ku kisizii kya mazii ma upanga. ⁷Mwene nukudula ukishala mantu igaa, na nikitula Mukungile wakue, nunduyo ukitula muana wane. ⁸Lakini kina yilii naoa, nasika asuili, nakuipilagia, aulagii, akosi, alogi, nakukulagia sanamu, ni alongo tulu, luandi luao lukitula ku lungu lya moto wa kibiliti naukupisagia. nyasi iyo nkia ya kabili. ⁹Umui wa malaika mupungati nuiza kumuane, umui nalutite mabakuli mupungati nalimijuile makuo mupungati ma mpelo na nutambula, "Nzuu ipa. Nikakukulagila u mutizila, musungu waki muana nkolo." ¹⁰Kangi nunsola kulii ku nkolo ku milima ukulu na uliipu na nundagila muji nawelu, Yelusalemu, utima pansi kupuna kugulu kuaki Mukungile. ¹¹Y elusalemu aliitite utukufu waki Mukungile, nu uza wakue aliwi zii kito kya thamani, kina gue lya kilole safi lya yaspi. ¹²Aliwi nigelele kulu, uliipu utite milango kumi ni bili, palumui ni malaika kumi na abili mu milango. Kyanya ya milango aliyandikue mina ma malaika kumi na abili a Izlaleli. ¹³Uluandi lua kukilima alikoli milango itatu, Uluandi lua kutakama milango itatu, Uluandi lua kusukuma milango itatu, Uluandi lua kumueli milango itatu. ¹⁴Magelele ma muji alitite musingi kumi ni bili, ni kyanya yakue alimakoli mina kumi na mabili ma itumi kumi na abili a muana nkolo. ¹⁵Umui alulikitilie ninene alitite kilingasilio kya nkome nalinzipigue ku zahabu kunsooko ya kulingasilia muji, milango yakue ni magelele makue. ¹⁶Muji nauikue mukati ya mulaba: ulipi wakue sawa nu ugali wakue. Nulingasilia ku kilingasilio kya nkome, stadia 12,000 ku uliipu (uliipi wakue, ugali ni lika aliyimpianile). ¹⁷Iyoiyo nulingasilia igel elyakue, uginu wakue ali zlaa 144 ku ilingasilio yaki kiuntu (na gaa ni ilingasilio ya malaika). ¹⁸Igelele alizengue ku yaspi nu muji nautite zahabu safi, kina kilole safi. ¹⁹Imisingi yii gelele aliimbue nikila mague ma thamani. Lya kuandia alii yaspi, lya kabili ali yakuti samawi, lya katatu alii kalkedon, lya kanii Zumaridi, ²⁰lya katano sardoniki, lya mutandatu akiki, lya mupungati krisolitho, lya munana zabarajadi, lya kenda yakuti nya manjano, lya kumi krisoprasso, lya kumi naimui hiakintho, lya kumi nambilii amethisto. ²¹Milango kumi ni biliali lulu kumi ni blii, kila mlango naliuzipigue kupuna mu lulu imui. mitaa ya muji ali zahabu safi, nikigela kina kilole safi. ²²Sikanamona hekalu lyensi mukati ya muji, kunsooko Shekulu Mukungile, nu temaa kyanya ya tulu, nu muana nkolo ingi hekalu lyakue. ²³Muji sikalisiilye jua hau mueli kuyelia kyanya yakue kunsooko utukufu waki Mukungile naliwllilie kyanya yakue, ni ntala yakue ingi Muana nkolo. ²⁴Insii ikigendaa ku welu wa muji waso. Atemi aa unkumbigulu ikileta fahali zao mukati yakue. ²⁵Milango yakue sikaikakigalilua matungo ma munsii, na sikakaukoli utiku kanki paso. ²⁶Ikileta fahali ni heshima ya insii mukati yakue, ²⁷na kutilii kishapu nakikiingila mukati yakue, Wala wensi na nukutendaa kintu lyensi lya nsoni hau ukongani sikukiingila, bali ingi ioo du na mina mao mandikue ku kitabu kya upangaa kya Muana nkolo.

Chapter 22

¹Kangi malaika nundagila mongo wa mazii ma upanga, mazi ali ma mupiito kina wa bilauli. Aliimisha mishamamba kupuna ku tyengu lya enzi kya Mukungile ni kya Muana nkoolo ²Kukilila pakati ya mutaa wa muji. ku kila mpembe za mongo alilikoli ni kota lya upanga, naukulela aina kumi na abili za nkali, na ukulela kila mueli. Masanzii ma kota ingi kunsooko ya ugunii wa nsii. ³Wala sikaikitula ni uzumi wensi kanki. Tyengu lya enzi kya Mukungile ni kya Muani nkolo kikitula mukati ya muji, ni itumii akue ikakutumikila. ⁴Ikakumuona usiu wakue, ni lina lyake likitula kyanya ya ipaji ya usiu wao. ⁵Sikaikitula nu utiku kanki: wala sikaikitula ni uitaji wa welu wa ntala hau jua kunsooko Shekulu Mukungile ukitanantia kyanya yao. nindio ikitema kali na kali. ⁶Malaika numbuila, " Nkani izii ingi za kusuila na kulukulu. Shekulu Mukungile wa nkolo za manabii numutuma malaika wakuenkukualagila itumi akue nakikipunila itii piipi. " " ⁷Laa! nijile kuukau! Mukembetue mwene nukuzitiata inkani za unabii wa kitabu Hiki. " ⁸Inee, Yohana, nene nalinigilie nu kuyona mantu igaa. kinanigia na kukumaona, nangua pansi mukola ntongela ya migulu ya malaika kukumukulia, malaika nalundagilie mantu iga. ⁹Numbuila, " ulekitenda yaso! inee ingi muitumi miako, palumui ni antua ako manabii , palumui ni ndioo natiata nkani ya kitabu ikii. Mukulii Mukungile. ¹⁰Nummbuila, " ukiyikila muntozo inkani za unabii wa kitabu ikii, ndogolelio tungo lyapiipika. ¹¹Namugila haki, wendelele kulekitula ni haki. Na ingi mushapu kimaadili, na nuendelele kutula mushapu kimaadili. muna haki, na nuendelele kutula muna haki. Namuelu, na nuendelele kutula muelu. " ¹²Laa! nijile kukau. malipo mane ukoli palumui ninene, kumulipa kila umui kuliganila ni nalukitendile. ¹³Inee ingi namuandio ni mpelo, na muandio na nampelo, ¹⁴Akembetue ioo ijaza yao kina aligie haki ya luli kupuna ku kota lya upanga nu kukuingila u muji kukilila mu malango. ¹⁵Kunzi zikoli mbua, alogi, akosii, aulagi, akulia sanamu, na kila namulogie nu nukushudila ushaidi wa ulongo. ¹⁶Inee, Yesu numutumile malaika wane kukuashudila kuhusu mantu iga ku makanisa. Inee ngi muili waulelua waki Daudi, Nsonda nya dau nyukumiliminta. " ¹⁷Nkolo nu mutizila itambula, "nzuu!" Nu mwene nukuigagianuatambule, "nzuu!" Wensi nutite nota, nuaze, na wensi nutite insula, nualigie mazii ma upanga nkanda. ¹⁸Nukumushudila kila muntu nukuigagia nkani za unabii wa kitabu ikii: Kina wensi ukiyongeliaku maso, Mukungile ukakumuongelia makuo nalimandikue ku kitabu ikii. ¹⁹Kina muntu wensi ukilegia inkani za kitabu ikii kya unabii, na ku muji nawelu, nia mpola zakue zandikagua mukati ya kitabu ikii. ²⁰Mwene nukushudila msntu igaa utambula, "ee! nijile kuukau." Amina! Shekulu Yesu! ²¹Ukende waki Shekulu Yesu utule nu kila muntu. Amina.